

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

ဓမ္မစာအုပ်

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁

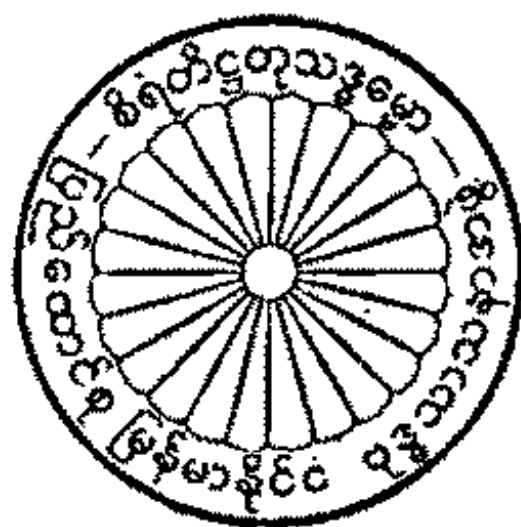
ကောဇာ ၁၃၂၉

အောက်တိုဘာ ၁၉၆၇

၁၁၅၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

ဓမ္မာက္ခိယ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁

ကောဇာ ၁၃၂၉

အောက်တိုဘာ ၁၉၆၇

တင်ရှိန်နိပ်ခြင်း ၁၉၆၇-ခုနှစ်၊

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပသောဓက
သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(စတုတ္ထတွဲ)

ဗုဒ္ဓိသမာဓိဗျူဟာ မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၇-ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ

၁။	ဝိပဿနာပညာအရာတို့၌ အကျိုးဝင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဝဋ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို ဖွင့်ပြရန် စကားပျိုးခြင်း		၁
၂။	အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကို “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်”
ဟု၎င်း၊ ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရားတို့ကို “ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်ဓမ္မ” ဟု၎င်း သိအပ်ပုံ		၂
၃။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်များ		၃
၄။	ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်ရခြင်းသဘောသည် ဘုရား
ရှင်တို့ ပွင့်သည်ဖြစ်စေ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲတစေ
တည်ရှိကြပုံ		၃
၅။	ဇာတိအကြောင်း၌ ဇရာမရဏအကျိုးတရားတို့၏ တည်မြဲ
ခြင်း သဘောကိုပင် ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယမတာ ဟု
ခေါ်ဆိုအပ်ပုံ		၄၂၅
၆။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မဖေါက်မပြန် မှန်ကန်သောကြောင့်
တထ၊ မချွတ်ယွင်းသော သဘောကြောင့် အဝိတထ၊
အကြောင်းတပါးကြောင့် မဖြစ်၍ အနုညထ၊ ဇရာမရဏ
စသည်တို့၏ အကြောင်းအပေါင်းဖြစ်သောကြောင့် ဣဒ-
ပုစ္ဆယတာဟု ဆိုအပ်ပုံ		၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇။	ဣဒပ္ပတ္တယထာဟူသောပုဒ်၏ ဝစနတ္တနှင့် ယင်းဝစနတ္တ၌ လိင် ဓာတ် ဝိဘက် ပစ္စည်း စသည်တို့အား မှတ်ကြောင်း သုတ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့မှ ရှာမှီးပုံ	၆၇
၈။	“ဖြစ်ခြင်းမျှသည်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မည်၏” ဟု ဆိုသော ကေစိ ဆရာတို့၏စကားသည် ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် မသင့်မြတ်ပုံ	၇
၉။	မြတ်စွာဘုရားသည် အဝိဇ္ဇာစသည်တို့ကိုသာ “အကြောင်း တရား” ဟု ဟောတော်မူ၍ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ အခြင်း အရာထူး (ဝိကာရ) ကို “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်” ဟု ထင်မြင်သော ကေစိဆရာတို့အယူ မသင့်မြတ်ပုံ	၁၂
၁၀။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပုဒ်၌ “သမုပ္ပါဒ်” သဒ္ဓါ ပြခန်းသဖြင့် သတ္တိနှင့်တကွ သိအပ်သောအကြောင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မည်ပုံ	၁၃
၁၁။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မှန်ကန်သောအနက်ကို မသိရှာသော တိတ္ထိတို့သည် အခြားနေရာ၌ ဘာဝသာဓန သမုပ္ပါဒ်- သဒ္ဓါကိုတွေ့ဘူးသောကြောင့် ဤ၌လည်း “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်” ဟူသော သဒ္ဓါရိပ်ဖြင့် “ဥပါဒ်ကိုသာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏” ဟု မှားသော အမှတ်သညာရှိကြပုံ	၁၃
၁၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဒ္ဓါကို နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် အလိုရှိအပ် ပုံနှင့် ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသမူဟ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်း တရားအပေါင်းကို (ဖလူပစာ) အကျိုး၏အမည်အားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဟောတော်မူပုံ	၁၄
၁၃။	“ပဋိစ္စ” ဟူသော ရှေးပုဒ်ဖြင့် သဿတဝါဒ စသည် တို့၏ မဖြစ်ခြင်းကိုပြဆိုပုံ “သမုပ္ပါဒ်” ဟူသော နောက်ပုဒ် ဖြင့် ဥစ္ဆေဒဝါဒ စသည်ကိုဖျက်ဆီးနိုင်ပုံ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်” ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့် “မဇ္ဈိမပဋိပဒါ” နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း အရိယာမဂ်ခရီးကို ပြဆိုပုံ	၁၇၊ ၁၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄။	“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” စသည်ဖြင့် ထားအပ်သော ပါဠိတော်၏ အနက်ကိုပင် တပါးသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့် ပြန်လှန်၍ဖွင့်လိုသော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ စကားပျိုး	၂၀
၁၅။	မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို ဟောရာ၌ အစမှအဆုံး အလယ်မှအဆုံး အဆုံးမှအစ အလယ်မှအစ အားဖြင့် ဟောတော်မူပုံကို နွယ်ကိုင်ယောက်ျားလေးဦးသားတို့၏ ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၂၄
၁၆။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ထက်ဝန်းကျင် ကောက်သောကြောင့် ၎င်း ဒေသနာကို တင့်တယ်စေတတ် တန်ဆာဆင်တတ် ဉာဏ်အထူးသို့ ရောက်တတ်သောကြောင့်၎င်း လေးပါးအပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူပုံ	၂၇
၁၇။	အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရစသောဝဋ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပုံကို၎င်း ဝဋ်တရားတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို၎င်း ပြတော်မူခြင်းငှါ အနုလောမဒေသနာကို ဟောတော်မူပုံ	၂၈
၁၈။	ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သော သတ္တဝါအပေါင်းအား ကိုတ်တော်တိုင် သိတော်မူသော ဇာတိစသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြတော်မူခြင်းငှါ ပဋိလောမဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူပုံ	၂၈
၁၉။	အကြောင်းအကျိုးအစဉ်ကိုပြခြင်းငှါ အလယ်မှ အစတိုင်အောင် “ပဋိလောမဒေသနာ”ကို ဟောတော်မူ၍ အနာဂတ် အစွန်းကို မသိသူတို့အား ထင်ရှားသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုပြ၍ (ဟေတုဖလ) အကြောင်းအကျိုး အဆက်ဆက်အားဖြင့် ပြခြင်းအကျိုးငှါ အလယ်မှ အဆုံးတိုင်အောင် “အနုလောမဒေသနာ”ကို ဟောတော်မူပုံ	၂၉
၂၀။	ပကတိဝါဒီတို့၏ အယူကို တားမြစ်နိုင်ခြင်းဝဋ်ကို ဟောရာစကား၏ ဦးခေါင်းဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် လက်ဦးအစ အဝိဇ္ဇာကို ဟောတော်မူပုံ	၃၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၁။	သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝသို့ လားစေတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့၏ ထူးသောအကြောင်းကြောင့် ဝဋ်ကဏ္ဍာကိုဟောရာဝယ် အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာတို့ကို ခေါင်းတတ်၍ ဟောတော်မူပုံ ၃၁	
၂၂။	အဝိဇ္ဇာ တဏှာ နှစ်ပါးတို့တွင် သုတ်အချို့၌ မူလတပါးရှိသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူ၍ အချို့သုတ်ဝယ် မူလနှစ်ပါးရှိသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူပုံ ၃၃	
၂၃။	အတ္တတောဟူသော ပုဒ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း ၃၅	
၂၄။	လက္ခဏာဒိတော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသော ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာန်းများ ၄၂	
၂၅။	အဝိဇ္ဇာသည် သာမညအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း ဒုက္ခသစ္စာကိုမသိခြင်း စသောအားဖြင့်ကား ခြောက်ပါးထိပြားပုံ ၄၄	
၂၆။	သင်္ခါရ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတနတို့သည်လည်း သဘောအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း ဝိသေသအားဖြင့် အသီးသီး ကွဲပြားခြားနားကြပုံ ၄၅	
၂၇။	သံသရာစက်ရဟတ်၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုရန် “သောက”စသော စကားတို့ကို ဟောတော်မူပုံ ၄၆	

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒကထာ

၂၈။	ရှစ်ပါးသော အရာဌာနတို့၌ မသိခြင်း မောဟကို အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်ပုံ ၄၇
၂၉။	ကမကုသိုလ်(၈)ခု ရူပါဝစရကုသိုလ်(၅)ခုဟု ဆိုအပ်သော (၁၃)ပါးသော စေတနာတို့ကို ပုညဘိသင်္ခါရ ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာတို့ကို အပုညဘိ-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သင်္ခါရ ၄-ပါးသော အရူပကုသိုလ်စေတနာတို့ကို အာ- နေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟု အသီးသီးခေါ်ဆိုအပ်ပုံ	၄၉
၃၀။	ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရတို့မှဖြစ်သော စေတနာ တို့ကိုလည်း ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ပုံ	၅၀
၃၁။	ကာမ ကုသိုလ်စေတနာ(၈)ခု အကုသိုလ်စေတနာ (၁၂)ခုတို့သည် ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ မည်ငြား သော်လည်း ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကိုယူရာ၌ အဘိ- ညာဉ်စေတနာသည် ဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည့် အတူ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်လည်း ကျေးဇူးမပြုနိုင်သော ကြောင့် ယင်းစေတနာတို့ကို ပယ်မြစ်အပ်ပုံ	၅၀
၃၂။	ယင်းသို့ပင် ပယ်အပ်ညားသော်လည်း အဘိညာဉ် စေတ- နာ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ နှစ်ပါးလုံးပင် အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ ဖြစ်ရပုံ	၅၀
၃၃။	မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော တခုယုတ်သုံးဆယ်သော စေတနာ တို့ကို စိတ္တသင်္ခါရဟု မှတ်အပ်ပုံ	၅၁
၃၄။	သင်္ခါရတို့သည် အဝိဇ္ဇာအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ရပုံကို ဘယ်လိုလုပ် သိရမည်နည်းဟူသော ဖြစ်သင့်သော စောဒ- နာ၏ အဖြေများ	၅၁

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ

၃၅။	ဟေတုပစ္စယောစသော ၂၄-ပစ္စည်း၏ အနက်များနှင့် ကျေးဇူးပြုပုံများ	၅၁
-----	---	----

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒ ဝိတ္ထာရကထာ

၃၆။	အဝိဇ္ဇာသည် ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား ၂-ပစ္စည်းဖြင့်၎င်း အပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား များသောအခြင်းအရာဖြင့်၎င်း
-----	---

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား ၁-ပစ္စည်းဖြင့်၎င်း ကျေးဇူးပြုပုံ ၀၆	၀၆
၃၇။	အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရတို့အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ မိမိတပါးတည်း ကျေးဇူးပြုလေသလော၊ အခြားပစ္စည်းများလည်း ရှိသေးသလောဟူသော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ စောဒနာစကားငုတ်ကို ပရိဟာရဆရာကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်၍ အဖြေပေးထားပုံ ၀၈	၀၈
၃၈။	ဤလူ့ရွာ၌ အကြောင်းတခုကြောင့် အကျိုးတခုသည်၎င်း၊ အကျိုးများစွာသည်၎င်း မရှိနိုင်ပုံ၊ အကြောင်းများစွာတို့ကြောင့်လည်း အကျိုးတခုမရှိနိုင်ပုံ၊ အကြောင်းများစွာတို့ကြောင့်သာ အကျိုးများစွာ ဖြစ်နိုင်ပုံ ၀၉	၀၉
၃၉။	ဥတု မြေ မျိုးစေ့ ရေဟူသော အကြောင်းများစွာတို့ကြောင့် များစွာသော အဆင်းအနံ့အရသာ စသည်နှင့် ပြည့်စုံသော “အညွန့်”ဟူသော အကျိုးရှိနိုင်ပုံ ၉၀	၉၀
၄၀။	မြတ်စွာဘုရားသည် အချို့အရာဝယ် ဒေသနာတော်တင့်တယ် စမွယ်ခြင်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် အကြောင်းတခု အကျိုးတခုကိုလည်း ဟောတော်မူပုံ ၉၀	၉၀
၄၁။	“ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”ဟူသောပါဌ်၌ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါး ပြခန်းသောကြောင့် အကြောင်းတခု အကျိုးတခုကို ဟောတော်မူပုံ ၉၁	၉၁
၄၂။	“ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ”စသည်တို့၌ အကြောင်းတခု အကျိုးတခုကို ပြခြင်းသည် ဝေနေယဇ္ဈာသယအားဖြင့် တရားကို သိစေခြင်း အကျိုးရှိနိုင်ပုံ ၉၃	၉၃
၄၃။	“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော ပါဌ်၌ အပြစ်ရှိတဲ့ အဝိဇ္ဇာက ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့ရဲ့ အကြောင်းဖြစ်ရပုံကို မနှစ်မျှီနိုင်သော စောဒကဆရာ၏	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စောဒနာစကားရပ်ကို မှတ်သားလောက်အောင် အဖြေ ထုတ်၍ ပြဆိုခြင်း	၉၃
၄၄။	အဝိဇ္ဇာသည် အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော်လည်း အလုံးစုံ သော ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့အား ဝိရုဒ္ဓိ အဝိရုဒ္ဓိ ပစ္စည်းအစွမ်းဖြင့်၎င်း သဒိသ အသဒိသ ပစ္စည်းအစွမ်း ဖြင့်၎င်း ကျေးဇူးပြုနိုင်ပုံ	၉၆
၄၅။	စုတိပဋိသန္ဓေစသော တရားတို့၌ တွေ့ဝေသူသည် သင်္ခါရ တရားသုံးပါးတို့၌ အားထုတ်တတ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ သည် ပုညာဘိသင်္ခါရ အပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉာဘိ သင်္ခါရတို့အား တနည်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ အကျယ်	၉၇

သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏပဒဝိတ္တာရကထာ

၄၆။	ဝိညာဉ်သည် စက္ခုဝိညာဉ်စသောအားဖြင့် ခြောက်ပါး ပြားပုံ	၁၀၃
၄၇။	စက္ခုဝိညာဉ်သည် ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက် စက္ခု ဝိညာဉ်အားဖြင့် ၂-ပါးပြားပုံ သောတဝိညာဉ် စသည် တို့ကိုလည်း ထိုအတိုင်း မှတ်အပ်ပုံ	၁၀၄
၄၈။	မနောဝိညာဉ်သည် သမ္ပဒိစ္ဆိင်း ၂-သန္တီရဏ ၃-မဟာ ဝိပါက်-၈ ရူပဝိပါက်-၅ အရူပဝိပါက်-၄ အားဖြင့် ၂၂-ပါး ပြားပုံ	၁၀၄
၄၉။	ဝိညာဉ်ခြောက်ပါးဖြင့် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လောကီ ဝိပါက် ဝိညာဉ်တို့ကို ရေတွက်အပ်ပုံနှင့် လောကုတ္တရာ ဝိညာဉ်ကိုမူ-ဝဇ္ဇကထာ၌ မသင့်လျော်သောကြောင့် မယူ သင့်ပုံ	၁၀၄
၅၀။	ဆည်းပူးအပ်သောကံမရှိပါက ဝိပါက်မဖြစ်သောကြောင့် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် “ကုသိုလ်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ” ဟူသော သင်္ခါရကြောင့် သာ “ဖြစ်၏”ဟု သိမှတ်သင့်ပုံ ၁၀၄	၁၀၄
၅၁။	ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်စသော ကုသလဝိပါက် ၅ မနောဓာတ်-၁ မနောဝိညာဏဓာတ်-၂ မဟာဝိပါက်၈-ခုဟူသော ၁၆-ပါးသော ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့ ဖြစ်ပုံ ၁၀၅	၁၀၅
၅၂။	ရူပါဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့် ရူပဝိပါက်-၅ခုဖြစ်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရ-ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ၂၁-ပါးသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံ ၁၀၆	၁၀၆
၅၃။	အပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်စသော အကု- သလဝိပါက် ၂-၅ မနောဓာတ်-၁ မနောဝိညာဏဓာတ်-၁ ဟူသော ၇-ပါးသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံ ၁၀၇	၁၀၇
၅၄။	အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကြောင့် အရူပဝိပါက်-၄ခု ဟူသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံ ၁၀၇	၁၀၇
၅၅။	အလုံးစုံသောဝိညာဉ်သည် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ၂ ပါး ပြားပုံ ၁၀၈	၁၀၈
၅၆။	ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀ မနောဓာတ်-၂ မနောဝိညာဏဓာတ် ၁-ဟူသော ၁၃-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့သည် ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံဝယ် ပဝတ္တိအခါ၌သာ ဖြစ်ပုံ ၁၀၈	၁၀၈
၅၇။	ကြွင်းသော တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော ဝိညာဉ်တို့သည် ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း ဘဝသုံးပါး ဝယ် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာဖြစ်ပုံ ၁၀၈	၁၀၈
၅၈။	စက္ခုဝိညာဉ်စသောကုသလဝိပါက်-၅ ခုတို့ ရှေးဦးစွာဖြစ်ပုံ ၁၀၈	၁၀၈
၅၉။	ကုသလဝိပါက်ဖြင့်ဖြစ်စေ အကုသလဝိပါက်ဖြင့် ဖြစ်စေ ပဋိသန္ဓေနေသောသတ္တဝါအား ဣဋ္ဌ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်ကို အာရုံပြု၍၎င်း စက္ခုပသာဒရုပ်စသည်ကို မှီ၍၎င်း ဒဿနကိစ္စစသည်ကို ပြီးစေလျက်ဖြစ်ကြပုံ ၁၀၈	၁၀၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၀။	စက္ခုဝိညာဉ်စသော အကုသလဝိပါက်-၅ ခုတို့သည်လည်း ထိုအတိုင်းဖြစ်၍ အနိဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံသာ ထူးခြားပုံ	၁၀၈
၆၁။	ဝိညာဉ် ၁၀-ပါးတို့သည် မြဲသော ဒွါရအာရုံဝတ္ထုဌာန ရှိကုန်၍ မြဲသောကိစ္စလည်းရှိကြပုံ	၁၀၈
၆၂။	ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်သည် ကုသလဝိပါက် ပဉ္စ ဝိညာဉ်အာရုံကို အာရုံပြု၍၎င်း ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၍၎င်း သမ္ပုဋ်စိုင်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် ဖြစ်ပုံ	၁၀၉
၆၃။	အကုသလဝိပါက်မနောဓာတ်သည် ကုသလဝိပါက်မနောဓာတ်အတိုင်းဖြစ်ပုံနှင့် မနောဓာတ်နှစ်ပါးသည် မမြဲသော ဒွါရအာရုံ မြဲသောဝတ္ထုဌာန မြဲသောကိစ္စရှိကြပုံ	၁၀၉
၆၄။	သောမနဿ အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌ သန္တိရဏကိစ္စကို ပြီးစေလျက်၎င်း ကာမာဝစရသတ္တဝါတို့အား လောဘ မူ သမ္ပယုတ်စောအဆုံး၌ တဒါရုံတကြိမ်နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ပုံကို ၎င်း ဆို၍ မဇ္ဈိမအဋ္ဌကထာ အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာ၌ကား “တဒါရုံ” ဟု၎င်း “ပိဋ္ဌဘဝင်” ဟု၎င်း နာမည်နှစ်မျိုး ရရှိပုံ	၁၀၉
၆၅။	ဆိုခဲ့သောအစဉ်ဖြင့် တဆယ့်သုံးပါးသော ဝိညာဉ်တို့သည် ပဉ္စဝေါကာရတို့၌သာ ဖြစ်ရပုံ	၁၁၀
၆၆။	ကြွင်းသော တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သောဝိညာဉ်တို့အနက် တစုံ တခုသော ဝိညာဉ်သည် မိမိအား လျှောက်ပတ်သော ပဋိသန္ဓေကိစ္စဖြင့် မဖြစ်သောဝိညာဉ် မရှိပုံ	၁၁၀
၆၇။	ပဝတ္တိအခါ၌မူ သန္တိရဏ တဒါရုံ ဘဝင် စုတိကိစ္စတို့ကို ပြီးစေလျက် မြဲသောမိရာဝတ္ထု မမြဲသော ဒွါရ အာရုံ ဌာန ကိစ္စရှိကြပုံ	၁၁၀
၆၈။	ကာမဝိပါက်ရှစ်ပါးတို့သည် တဒါရုံ ဘဝင် စုတိကိစ္စသုံးပါး ကို ပြီးစေလျက် မြဲသောဝတ္ထု မမြဲသောဒွါရ အာရုံ ဌာန ကိစ္စရှိကြပုံ	၁၁၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၉။	ရူပဝိပါက် ၅ အရူပဝိပါက် ၄-ခုတို့သည် ကိစ္စနှစ်ပါးကို ပြီးစေလျက် ဖြစ်ကြပုံ ရူပဝိပါက် ၅-ခုတို့သည် မြဲသော ဝတ္ထုအာရုံ မမြဲသော ဌာနကိစ္စရှိကြပုံ အရူပဝိပါက် ၄-ခု တို့သည် မှီရာဝတ္ထုအမြဲမရှိသော်လည်း မြဲသောအာရုံ မမြဲ သောဌာနကိစ္စရှိကြပုံ	၁၁၁
၇၀။	ဤနည်းဖြင့် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောဝိညာဉ်တို့သည် ပဝတ္တိ အခါ သင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်၍ ယင်းသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိညာဉ်အား ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့က နာနက္ခဏိက၊ ကမ္မပစ္စည်း ပကတူပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၁၁
၇၁။	သေသေသု။ပ။ န ပဝတ္တတိတိ ဟူသော စကားသည် အလွန်ကျဉ်းလွန်း၍ သိနိုင်ခဲသောကြောင့် ယင်းစကား ဖြင့် အကျယ်ကိုပြဘို့ရန် “ကတိ ပဋိသန္ဓိယော” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင် အမေးထုတ်ထားပုံ	၁၁၁
၇၂။	ပဋိသန္ဓေတို့သည် အသညသတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ နှစ်ဆယ် ရှိ၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့က တခုယူတ်နှစ်ဆယ်သာရှိပုံ	၁၁၂
၇၃။	အကုသလဝိပါက် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အပါယ်လေးဘုံ၌၎င်း ကုသလဝိပါက် အဟိတ်မနော ဝိညာဏဓာတ်သည် လူ့ဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူ နားထိုင်းသူစသည်တို့၏ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရပုံ	၁၁၂
၇၄။	ကာမာဝစရဝိပါက် ၈-ခုသည် ကာမသုဂတိခုနစ်ဘုံ၌၎င်း ရူပဝိပါက် ၅-ခုသည် ရူပဗြဟ္မာဘုံ၌၎င်း အရူပဝိပါက် ၄-ခုသည် အရူပဘုံ၌၎င်း ပဋိသန္ဓေဖြစ်ကြရပုံ	၁၁၂
၇၅။	အကြင်စိတ်ဖြင့် အကြင်ဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေနေရ၏၊ ထိုပဋိ သန္ဓေသည်ပင် ထိုထိုစိတ်အား လျော်သော ပဋိသန္ဓေ မည်ပုံ	၁၁၂
၇၆။	ပဋိသန္ဓေအာရုံတို့သည် အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ပညတ်အာရုံရှိပုံ နှင့် အသညသတ်ပဋိသန္ဓေသည် အာရုံကိုမယူတတ်ပုံ	၁၁၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၇။	အာရုံသုံးပါးတို့တွင် ဝိညာဏဉာဏတန နေဝသညာ နာသညာယတန ပဋိသန္ဓေတို့၏ အာရုံသည် အတိတ်သာ ဖြစ်ပုံ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေတို့၏ အာရုံသည် အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် အာရုံရှိပုံ ကြွင်းခုနစ်ပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့၏ အာရုံသည် ပညတ်အာရုံသာရှိပုံ	၁၁၃
၇၈။	အာရုံသုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည် အတိတ်အာရုံ ရှိသည်ဖြစ်စေ ပညတ်အာရုံရှိသည်ဖြစ်စေ စုတိစိတ်၏ အခြားမဲ့၌သာဖြစ်ပုံ ဗျတိရိတ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေအာရုံ ၌သာဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်စုတိစိတ်မရှိပုံ	၁၁၃
၇၉။	အတိတ်အာရုံရှိသော စုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ်အာရုံရှိ သော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၁၄
၈၀။	အတိတ်အာရုံရှိသော စုတိအခြားမဲ့၌ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၁၅
၈၁။	အတိတ်အာရုံရှိသော သုဂတိစုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၁၇
၈၂။	အတိတ်အာရုံရှိသော ဒုဂ္ဂတိစုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော သုဂတိပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံ	၁၁၈
၈၃။	အတိတ်အာရုံရှိသော စုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ်ပညတ် အာရုံရှိသော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ပုံနှင့် အတိတ်စုတိအခြားမဲ့၌ ပစ္စုပ္ပန် ပဋိသန္ဓေအာရုံ ဖြစ်ပုံ	၁၁၉၊ ၁၂၀
၈၄။	ပညတ်အာရုံရှိသော ရူပါဝစရသုဂတိ စုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ပညတ်တို့တွင် အာရုံတခုရှိသော ပဋိ သန္ဓေဖြစ်ပုံနှင့် အရူပစုတိအခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီးအစဉ်ကိုမှီသဖြင့် သိရှိသင့်ပုံ	၁၂၁၊ ၁၂၂
၈၅။	ဒုဂ္ဂတိဘုံမှ စုတေ၍ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ထပ်ဖြစ်လတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတိတ်အာရုံရှိသော စုတိအခြားမဲ့၌ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ပဋိသန္ဓေအာရုံဖြစ်ပုံ	၁၂၂၊ ၁၂၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၆။	တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော ဝိပါကဝိညာဉ်သည် ပဋိသန္ဓေ
ခဏ၌ဖြစ်လတ်သော် “နာနက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိ ပကတူပ-
နိဿယပစ္စယသတ္တိ” ဟူသော ကံနှစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်ရပုံ	၁၂၄
၈၇။	ဤဝိပါကဝိညာဉ်သည် ပဋိသန္ဓေအစွမ်းဖြင့် တပါးသာ
ဖြစ်သော်လည်း ရုပ်နှင့် ရောမရောအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဘဝ
အားဖြင့် ၃-ပါး၊ ယောနိအစွမ်းဖြင့် ၄-ပါး၊ ဂတိတို့၏အစွမ်း
ဖြင့် ၄-ပါး၊ ဝိညာဏ၌တိအစွမ်းဖြင့် ၇-ပါး၊ သတ္တဝါသတို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၈-ပါးပြားပုံ	၁၂၄၊ ၁၂၅
၈၈။	ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ဘောနှင့်တကွ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်
ဘောချိုသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟု နှစ်ပါးပြားပုံ	၁၂၅၊ ၁၂၆
၈၉။	ဘာဝရုပ်နှင့်တကွ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ဣတ္ထိဘော
ပုန်းဘောတို့တွင် တပါးပါးနှင့်အတူ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
၂-ပါးပြားပုံ	၁၂၆
၉၀။	လက်မ္မန်အစဖြစ်၍ ရုပ်နှင့်ရောသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်
သည် ရုပ်ပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ အယုတ်အားဖြင့် နှစ်ဒသက
သုံးဒသကတို့ ဖြစ်ကြပုံ	၁၂၆
၉၁။	ယင်းအပေါင်းအစုရုပ်သည် အဏ္ဏဇ ဇလဗုဇမည်သော
ယောနိနှစ်ပါးတို့၌ ယနေ့ဖွားသော ဆိတ်သူငယ်၏
အမွှေးတမျှင်ဖြင့် နှစ်၍ထုတ်အပ်သော ထောပတ်ကြည်
ပမာဏရှိ၍ ကလလရေကြည် မည်ပုံ	၁၂၆၊ ၁၂၇
၉၂။	ယောနိဂတိတို့တွင် နိရယဂတိ၌၎င်း ဘုမ္မဇိုင်းနတ် ကြဉ်
သော ဒေဝဂတိတို့၌၎င်း အဏ္ဏဇ ဇလဗုဇ သံသေဒဇ
အားဖြင့် ယောနိသုံးပါးမဖြစ်နိုင်ပုံ မနုဿပေတ တိရစ္ဆာန်
ဟူသော ဂတိသုံးပါးတို့၌ ယောနိလေးပါးလုံး ဖြစ်နိုင်ပုံ	၁၂၇
၉၃။	ဩပပါတိကယောနိအတွင်းဝင်သော ရူပဗြဟ္မာတို့၌ ရုပ်
သုံးဆယ်သည်၎င်း ကမ္မဇရုပ် ၉-ခုသည်၎င်းဖြစ်၍ ရူပ
ဗြဟ္မာမှတပါး သံသေဒဇ ဩပပါတိက ယောနိတို့၌	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- အလွန်ဆုံး ရုပ် ခုနစ်ဆယ် အယုတ်ဆုံး ရုပ်သုံးဆယ်သာ
ဖြစ်ပုံ ယင်းခုနစ်ဆယ်သော ရုပ်တို့သည် ကာမာဝစရ
နတ်ပြည်၌ အမြဲဖြစ်နိုင်ပုံ ၁၂၈
- ၉၄။ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသဩဇာလေးပါး မဟာဘုတ်လေးပါး စက္ခု
ပသာဒတပါး ဇီဝိတရုပ် တပါးအားဖြင့် ဆယ်ပါးသော
ရုပ်အစုသည် စက္ခုဒသကမည်ပုံ၊ သောတဒသက စသည်
ကိုလည်း ဤနည်း၎င်း သိအပ်ပုံ ၁၂၉
- ၉၅။ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် စက္ခု သောတ ဃာနချို့သော နှလုံး
သံသေဒဇ ပုဂ္ဂိုလ်အား ဇိဝှိ ကာယ ဘာဝ ဒသကတို့၏
အစွမ်းဖြင့် ရုပ်သုံးဆယ်ဖြစ်ပုံ ၁၂၉
- ၉၆။ ကထံ ကဒါစိစသော စကားရပ်တို့ဖြင့် ခန္ဓာအာရုံ မပြား
သည်ကို၎င်း ခန္ဓာမပြား အာရုံသာပြားသည်ကို၎င်း
ခန္ဓာအာရုံနှစ်ပါးစုံပြားသည်ကို၎င်း ဂတိပြားသည်ကို၎င်း
ပြဆိုပုံ ၁၃၀
- ၉၇။ ဝိညာဉ်သည် အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းရှိ၍ ရုပ်နာမ်
တရားမျှဖြစ်ပြီးလျှင် “ဘဝတပါးသို့ ကပ်၏” ဟု ဆိုအပ်ပုံ
သတ္တဝါသည်၎င်း ဇီဝသည်၎င်း ကပ်သည်မဟုတ် အတိတ်
ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့သော ဝိညာဉ်သည် မရှိ၊
ယင်းအတိတ်ဘဝ၌ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော အကြောင်း
ကင်း၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌မဖြစ်ပုံ ၁၃၂၊ ၁၃၅
- ၉၈။ ရွှေ့ပြစ်သောဝိညာဉ်ကို ထင်ရှားရှိသောဘဝမှ ရွှေ့ရှား
ခြင်းကြောင့် “စုတိ”ဟု၎င်း နောက်ဝိညာဉ်ကို ဘဝ
တပါး၌ အစကိုစပ်ခြင်းကြောင့် “ပဋိသန္ဓိ”ဟု၎င်းဆိုအပ်ပုံ ၁၃၅
- ၉၉။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ရွှေ့ဘဝမှ ဤဘဝသို့ မလာခြင်း
ဘဝဟောင်း၌ အကျုံးဝင်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်
ဖြစ်ခြင်း၌ ပုံတင်သံစသည်တို့သည် အကြောင်းဥပမာတို့
ဖြစ်ကြပုံ ၁၃၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၀။	အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၌ သန္တာန်စသော အားဖြင့် တူညီခြင်း ကဲ့ပြားခြားနားခြင်းမရှိပုံကို ဆီမီး ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၁၃၈၊ ၁၃၉
၁၀၁။	ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့မပြောင်း ဓမ္မအစုသာ ဘဝ သစ်၌ ဖြစ်၏။ သတ္တဇီဝမဖြစ် မဖြစ်ခဲ့သော် ဘဝသစ် အကျိုးကို ဘယ်သူခံစားမည်နည်းဟူသော စောဒက ဆရာ၏စကားကို “သန္တာနေ ယံ ဖလံ” စသောစကားရပ် ဖြင့် ကျနစွာ ဖြေရှင်းထားခြင်း	၁၄၀၊ ၁၄၄
၁၀၂။	ပြုအပ်ပြီးသောကြောင့်သာ သင်္ခါရတို့က မိမိအကျိုးအား ကျေးဇူးပြုပုံ ထင်ရှားရှိသောကြောင့်၎င်း ထင်ရှားမရှိ သောကြောင့်၎င်း အကျိုးတရားအား ကျေးဇူးမပြုပုံ ၁၄၅၊ ၁၄၆	
၁၀၃။	ဘဝသုံးပါးစသည်တို့၌ သင်္ခါရတို့က ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့အား ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအခါဝယ် ကျေးဇူးပြုပုံ ပစ္စယသတ္တိများ ၁၄၇-၁၅၃	

ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္ထာရကထာ

၁၀၄။	နာမ်သည် အသညသတ်သတ္တဝါသကိုထား၍ အလုံးစုံသော ဘဝ ယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တဝါသတို့၌၎င်း ရုပ်သည် ကာမရူပဘဝနှစ်ပါးဝယ် လေးပါးသောယောနိ ငါးပါး သောဂတိ လေးပါးသောဝိညာဏဋ္ဌိတိ ငါးပါးသော သတ္တဝါသတို့၌၎င်း အသီးအသီးဖြစ်ပုံ	၁၅၄
၁၀၅။	ဘောကင်းသော ဂဗ္ဘသေယျက အဏ္ဏဇပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပဋိသန္ဓေ ခဏ၌ ဝတ္ထု ကာယဒသက ကလာပ်စည်း ၂-ခုတို့သည်၎င်း နာမ်ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်၎င်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၍ အကြမ်းအားဖြင့် ယင်းနှစ်ဆယ့်သုံးပါးသော တရားတို့ ကိုပင် ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော “နာမ်ရုပ်” ဟု သိအပ်ပုံ	၁၅၅
၁၀၆။	မယူသေးသည်ကိုသာ ယူသောနည်းဖြင့်ကား သန္တတိ သီသတခုမှ ရုပ်ကလာပ်ကိုးပါးကိုပယ်၍ တဆယ့်လေးပါး	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

တို့ကို၎င်း ဘာဝရိုသော သတ္တဝါတို့အား ဘာဝဒသကကို
ထည့်စွက်၍ သုံးဆယ်သုံးပါးတို့ကို၎င်း မယူသေးသည်ကို
ယူသောနည်းဖြင့် သန္တတိသီသန့်စံခုမှ တဆယ့်ရှစ်ပါး
သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကိုပယ်၍ တဆယ့်ငါးပါးတို့ကို၎င်း
“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ”ဟု သိအပ်ပုံ ၁၅၅

၁၀၇။ သြပပါတိကသတ္တဝါတို့တွင် ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာစသော
အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဝိညာဉ်
အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း
အသီးအသီးဖွင့်ပြပုံ ၁၅၅

၁၀၈။ အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နာမ်ခန္ဓာသုံးပါးတို့ကိုသာ “ဝိညာဏ-
ပစ္စယာ နာမန္တိ”ဟု၎င်း အသည်သတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဇီဝိတနဝက ကလာပ်ကိုသာ “ဝိညာဏပစ္စယာ ရူပန္တိ”ဟု
၎င်း သိအပ်ပုံ ၁၅၆

၁၀၉။ ပဝတ္တိအခါပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏဝယ် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်
အတူ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တို့ဖြစ်ပုံ
ပဋိသန္ဓေစိတ်က ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံ ၁၅၇

၁၁၀။ ပဋိသန္ဓေပဌမဘဝင်မှစ၍ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သုဒ္ဓဋ္ဌက
ကလာပ်ဖြစ်ပုံ ပဋိသန္ဓေအထက်၌ ဥတုကြောင့်၎င်း စိတ်
ကြောင့်၎င်း သဒ္ဓနဝက ကလာပ်ဖြစ်ပုံ ဂဗ္ဘသေယျက
သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ဝယ် မိခင်မျိုးသောအာဟာရ ပျံ့နှံ့
သော ကိုယ်၌၎င်း ဥပပတ်သတ္တဝါတို့အား မိမိခံတွင်းရှိ
တံထွေးကို မျိုးသောအခါ၌၎င်း အာဟာရကြောင့် ဖြစ်
သော သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ်ဖြစ်ပုံ ၁၅၇-၈

၁၁၁။ အကျဉ်းအားဖြင့် ကိုးဆယ့်ကိုးပါးတရားတို့ကို “ဝိညာဏ-
ပစ္စယာ နာမရူပန္တိ”ဟု သိအပ်ပုံ တနည်းအားဖြင့် ဥတု
သမုဋ္ဌာန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် နှစ်ပါးပြားသောသဒ္ဓကို ရံခါသာ
ထင်ရှားဖြစ်သောကြောင့် မမြဲရကား ယင်းသဒ္ဓကို

64

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပယ်ရှား၍ ကိုးဆယ်ခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကိုသာ

“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပတ္ထိ”ဟု သိအပ်ပုံ ၁၅၈-၉

၁၁၂။ ကမ္မဇရုပ်သည် တဝသုံးပါးစသည်တို့၌ ရှေးဦးစွာ တည်ရှိ
သော်လည်း တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်က မထောက်ပံ့လျှင် အခွန်
ရှည်ကြာ တည်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည်
လည်း ကမ္မဇရုပ် အထောက်အပံ့ကိုမရရှိပါက မတည်တန့်
နိုင်ပုံ ၁၅၉

၁၁၃။ အရူပဘုံဝယ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေအခါတို့၌၎င်း ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံဝယ် ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း ဝိညာဉ်အကြောင်းကြောင့်
နာမ်သာဖြစ်ပုံ အသညသတ်ဘုံဝယ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ
အခါတို့၌၎င်း ပဉ္စဝေါကာရဘုံဝယ် ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း
ကမ္မဝိညာဉ်အကြောင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်သာဖြစ်ပုံ ပဉ္စ-
ဝေါကာရဘုံဝယ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးလုံး၌ သဟဇာတ
ဝိညာဉ် ကမ္မဝိညာဉ်အကြောင်းကြောင့် နာမ် ရုပ် နှစ်ပါး
စုံဖြစ်ပုံ

၁၆၀

၁၁၄။ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူသောပုဒ်၌ သင်္ကဟအားဖြင့်
 ၎င်း ပစ္စယနည်းအားဖြင့်၎င်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိရှိသင့်ပုံ ၁၆၁-၄

နာမရူပပစ္စယာသဋ္ဌာယတနပဒဝိတ္တာရကထာ

၁၁၅။ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်းကို နာမ်ဟူ၍၎င်း
ဘူတရုပ်လေးပါး ဆဝတ္ထုစသည်များကို ရုပ်ဟူ၍၎င်း
သိမှတ်သင့်ပုံနှင့် ပြုအပ်ပြီးဖြစ်၍ တခုကြွင်းရှိသော ထိုထို
နာမ်ရုပ်က ပြုအပ်ပြီးဖြစ်၍ တခုကြွင်း ရှိသည်သာ
ဖြစ်သော ထိုထို သဠာယတနအား ကျေးဇူးပြုပုံ ၁၆၅

၁၁၆။ နာမ် ရုပ် ထင်ရှားလျှင် သဠာယတနု ထင်ရှားသော
ကြောင့် “နာမရူပံ သဠာယတနုပစ္စယောတိ” ဟူသော
စကားကို သိရှိသင့်ပုံ ၁၆၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၇။	အရူပဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိနှစ်ပါးလုံး၌ နာမ်တရား ကသာ ထိုထိုအာယတနတို့အား အယုတ်ဆုံး ခုနစ်ပါးတို့ ဖြင့်၎င်း ခြောက်ပါးတို့ဖြင့်၎င်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၆၆-၇
၁၁၈။	ပဝတ္တိအခါ ဝိပါက်နာမ်သည် သဠာယတနအား သဟဇာတစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ခုနစ်ပါး ဟေတု စသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ရှစ်ပါးသောပစ္စည်းတို့က ကျေးဇူးပြုပုံ....	၁၆၇
၁၁၉။	အဝိပါကနာမ်သည် အယုတ်အားဖြင့် သဟဇာတစသော ခုနစ်ပစ္စည်းတို့တွင် ဝိပါကပစ္စည်းကိုကြည့်၍ ခြောက် ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ဟေတုစသောပစ္စည်း၏ အစွမ်း ဖြင့် အယုတ်အလွန်ကိုလည်း သိရှိသင့်ပုံ	၁၆၇
၁၂၀။	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌လည်း ဝိပါက်နာမ်သည် ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိအခါတို့၌ ခြောက်ခုမြောက် မနာယတနအား၎င်း စက္ခုစသော အာယတနတို့အား၎င်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စယသတ္တိများ	၁၆၈
၁၂၁။	ရုပ်သည် အရူပဘုံ၌မည်သည့် အာယတနကိုမူ ကျေးဇူး မပြုနိုင်ပုံ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ အခါ မနာယတနအား ခြောက်ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၎င်း ဘုတ် လေးပါးတို့က စက္ခုစသော အာယတနတို့အား ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိဟု အထူးမပြုပဲ လေးပစ္စည်းဖြင့်၎င်း ကျေးဇူး ပြုနိုင်ပုံ	၁၇၀
၁၂၂။	ရုပ်ဇီဝိတ ရုပ်အာဟာရ စက္ခုစသော အာယတနငါးပါး ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်းတရားတို့က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ပစ္စယပ္ပန် တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုပုံ ပစ္စယသတ္တိများ	၁၇၁
၁၂၃။	ပဋိသန္ဓေအခါ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ခန္ဓာသုံးပါး ဝတ္ထုရုပ် တရားဟူသော နာမ်နှင့်ရုပ်တရားတို့က သဠာယတနအား သဟဇာတစသော ရှစ်ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၁၇၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒဝိတ္ထာရကထာ

- ၁၂၄။ ဖဿတို့သည် အကျဉ်းအားဖြင့် စက္ခုသမ္ပယ စသော အားဖြင့် ခြောက်ပါးရှိသော်လည်း အကျယ်အားဖြင့် ဝိညာဉ်ကဲ့သို့ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးရှိပြီးလျှင် ထိုဖဿအပေါင်း အား သဠာယတနက ကျေးဇူးပြုပုံ ၁၇၃
- ၁၂၅။ အချို့ပညာရှိတို့သည် မနာယတနနှင့်တကွ မိမိသန္တာန်ရှိ စက္ခာယတန စသည်ကို သဠာယတနဟု ဆို၍ ပညာရှင် အချို့က မနာယတနနှင့်တကွ မိမိသန္တာန်ရှိ စက္ခာယတန စသည်ကို ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်ရှိ ရူပါယတနစသော အာယတနခြောက်ပါးနှင့်တကွ သဠာယတနဟု အလိုရှိကြပုံ ၁၇၃
- ၁၂၆။ ကွဲပြားသော ဆရာနှစ်ဦး၏ အယူဝါဒအထူးကို ကြည်နူး လောက်အောင် ရှင်းလင်း၍ ပြဆိုထားခြင်း ၁၇၄
- ၁၂၇။ အာယတနအားလုံးကြောင့် ဖဿတခုမဖြစ်နိုင် အာယတန တခုကြောင့်လည်း ဖဿအားလုံး မဖြစ်နိုင်ပါပဲလျက် “သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ”ဟု ကေဝုစ်အားဖြင့် ဟောတော်မူသော စကားရပ်ကို မနှစ်သက်နိုင်သော စောဒကအား မှတ်သားလောက်အောင် အဖြေထုတ် ပေးပုံ ၁၇၆
- ၁၂၈။ စက္ခာယတနစသော အာယတနငါးပါး ဝိပါက်မနာယတန တပါး ရူပါယတနစသော အာယတနခြောက်ပါး ပစ္စည်း တရားတို့က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စယသတ္တိများ ၁၇၇

ဖဿပစ္စယာဝေဒနာပဒဝိတ္ထာရကထာ

- ၁၂၉။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ခြောက်ပါးသော ဝေဒနာတို့ကို ဟောတော်မူသော်လည်း အပြားအားဖြင့်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	တခုယုတ်ကိုးဆယ်သော စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဝေဒနာပေါင်း တခုယုတ်ကိုးဆယ်ဟု သိအပ်ပုံ	၁၇၉
၁၃၀။	ဝေဒနာတို့သည် တခုယုတ်ကိုးဆယ် အကျယ်ပြားသော် လည်း “ဤဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” ဟူသောပုဒ်၌ သုံးဆယ် နှစ်ပါးသော ဝိပါက်သမ္ပယုတ် ဝေဒနာတို့ကိုသာ ဘုရားရှင် အလိုရှိတော်မူပုံ	၁၇၉
၁၃၁။	စက္ခုသမ္ပယာစသော ဖဿ ပစ္စည်းတရားတို့က ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စယသတ္တိ များ	၁၇၉

ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒဝိတ္ထာရကထာ

၁၃၂။	မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဘင်း၌လာသော အမည်အစွမ်းဖြင့် ရူပတဏှာစသော ခြောက်ပါးသော တဏှာတို့ကို ပြတော် မူပုံ	၁၈၁
၁၃၃။	တဏှာခြောက်ပါးတို့တွင် တဏှာတခုစီ တခုစီကို ကာမ တဏှာ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်ပွားပါက တရားရှစ်ပါး တဏှာတရားများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် ဤတရားရှစ်ပါး တဏှာတရားတို့သည် ဝေဒနာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်သာ ဖြစ်ရပုံ	၁၈၁

တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ

၁၃၄။	ဥပါဒါန်လေးပါးတို့၏ အနက်များ၊ ဥပါဒါန်မည်သော ဓမ္မ၏ အကျဉ်းအကျယ်များ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အစဉ်များကို ခွဲခြားဝေဖန်၍ ပြဆိုခြင်း	၁၈၇
------	--	-----

ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကထာ

၁၃၅။	ဘဝပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့်ဘဝသည် ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၀၁
------	--	-----

ဦးရေ

၁၃၆။ စေတနာသည်၎င်း၊ စေတနာနှင့်ယှဉ်၍ အဘိဇ္ဈာစသော
ကံတရားတို့သည်၎င်း၊ ကမ္မဘဝမည်ပုံ

၁၃၇။ ကံတရားအပေါင်းက ရွေးချွန်ဖြစ်စေအပ်သော ခန္ဓာ
အပေါင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ဥပပတ္တိဘဝခေါ်ပုံ ကာမ
ဘဝစသော အပြားအားဖြင့်ကား ကိုးပါးရှိပုံ ဘဝကိုးပါး
၏ အနက်များ

၁၃၈။ ရွေးသင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၌ ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်ကို ဟောပြီး
သော်လည်း ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌ သင်္ခါရတို့ကို တဖန်ထပ်မံ၍
ဟောခြင်းသည် အကျိုးရှိပုံ

၁၃၉။ ကာမုပါဒါန်ကြောင့် ဘဝခြောက်ပါးဖြစ်သကဲ့သို့ ကြွင်း
ဥပါဒါန်သုံးပါးတို့ကြောင့်လည်း ခြောက်ပါးစီဖြစ်ပုံ ၂၀၇

၁၄၀။ ဥပါဒါန်လေးပါးတို့တွင် အမှတ်မရှိသောဥပါဒါန်က အမှတ်
မရှိသော ဘဝအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ပုံ အချို့ဆရာတို့သည်
သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဖြင့် ရူပ အရူပဘဝတို့ မဖြစ်နိုင်ဟုဆိုကြ
သော်လည်း စင်စစ်မှာမူ အားလုံးသော ဥပါဒါန်ကြောင့်
အားလုံးသောဘဝကို ရရှိနိုင်ပုံ ၂၀၉

ဘဝပစ္စယာဇာတိအာဒိပဒဝိတ္ထာရကထာ

၁၄၁။ ကမ္မဘဝသည် ဇာတိအား ကျေးဇူးပြု၍ ဥပပတ္တိဘဝသည်
ဇာတိအား ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့် ဘဝပစ္စယာ
ပုဒ်၌ ဘဝအရ ကမ္မဘဝကိုသာ အလိုရှိသင့်ပုံ ၂၁၆

၁၄၂။ ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြု၏ဟူသော စကားကို ဘယ်
 လိုအကြောင်းဖြင့် ယုံကြည်ရမည်နည်းဟူသော စောဒက
 ဆရာ၏ ဖြစ်သင့်သော စောဒနာကို ကျေနပ်လောက်
 အောင် အဖြေထုတ်ထားပုံ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဘဝစက္ကကထာ

- ၁၄၃။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ၌ သောကစသည်ကို အဆုံး၌ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဤဘဝစက်အစဝယ် “အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟု “အဝိဇ္ဇာ” ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူပုံ ၂၂၀
- ၁၄၄။ သောကစသည်တို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် ဘယ်သို့ပြီးသနည်း၊ ဘဝစက်သည် ဘယ်လိုမသိအပ်သော အစရှိသနည်း၊ ဘယ်လိုပြုတတ်သူ ခံစားတတ်သူ မရှိသနည်း၊ အဝိဇ္ဇာစသော တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့၏ သုညအဖြစ်ဖြင့် ဆိတ်ခြင်းသည် အဘယ်နည်းဟူသော စောဒနာ လေးချက်၏ အဖြေများ ၂၂၀
- ၁၄၅။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာနှစ်ပါးတို့ကို “အမြစ်မူလ” ဟု သိအပ်ပုံနှင့် ဘဝစက်သည် အဝိဇ္ဇာအရင်းရှိ၍ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဘဝစက်၊ တဏှာအစရှိ၍ ဇရာမရဏအဆုံးရှိသော ဘဝစက်ဟု နှစ်ပါးပြားပုံ ၂၃၀
- ၁၄၆။ ဘဝစက်နှစ်ပါးတို့နှင့် ရှေးဘဝစက်ကို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသူ အတွက်၎င်း နောက်ဘဝစက်ကို တဏှာစရိုက်ရှိသူအတွက်၎င်း ဆိုအပ်ပုံ ၂၃၀
- ၁၄၇။ အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်တို့သည် ဘဝစက်၏ ကာလသုံးပါးမည်ပုံနှင့် ယင်းကာလတို့တွင် အဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရာ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို အတိတ်ကာလဟု၎င်း၊ ဝိညာဉ်အစ ဘဝအဆုံးရှိသော အင်္ဂါရှစ်ပါးတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်ကာလဟု၎င်း၊ ဇာတိနှင့် ဇရာမရဏ အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့ကို အနာဂတ်ကာလဟု၎င်း သိအပ်ပုံ ၂၃၂
- ၁၄၈။ အစပ်အားဖြင့်ကား သင်္ခါရပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်အကြားကို တစပ်၊ ဝေဒနာ တဏှာအကြားကို တစပ်၊ ဘဝနှင့်ဇာတိအကြား တစပ်အားဖြင့် အစပ်သုံးပါးရှိပုံ ၂၃၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၉။	အလွှာအားဖြင့်မူကား အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတလွှာ၊ ဝိညာဉ်
နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာတလွှာ၊ တဏှာ ဥပါ-
ဒါန် ဘဝ တလွှာ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏ တလွှာ အားဖြင့်
လေးလွှာရှိပုံ	၂၃၄
၁၅၀။	ဤနည်းဖြင့် အတိတ်အကြောင်းငါးပါး ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး
ငါးပါး ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး အနာဂတ်အကျိုးငါး
ပါးဟူသော နှစ်ဆယ်သော အကန့်ရှိပုံ....	၂၃၄
၁၅၁။	ပါဠိတော်၌ သရုပ်အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရနှစ်ပါးသာ လာ
ငြားသော်လည်း ဝတ္ထုကာမကို တပ်မက်စွဲလမ်းသူ ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ရသောကြောင့်
တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကိုလည်း အတိတ်အကြောင်း
အဖြစ် ယူသင့်ပုံ	၂၃၅
၁၅၂။	ပုရိမကမ္မဘဝသို့ မောဟော အဝိဇ္ဇာ စသောပုဒ်တို့၏
အနက်များ	၂၃၅
၁၅၃။	ပါဠိတော်၌လာသော ဝိညာဉ်အစ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော
အကျိုးငါးပါးအပေါင်း၌ အတိတ်ဘဝကို ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့်
စပ်ခြင်းသဘောရှိသော စိတ်ကို ဝိညာဉ် ခေါ်ပုံ	၂၃၇
၁၅၄။	အကြောင်းတရား ငါးပါးတို့တွင် တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ
တို့သည်သာ ပါဠိ၌လာသော်လည်း ကမ္မဘဝကိုယူလျှင်
ကမ္မဘဝနှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူအပ်ပုံနှင့်
တဏှာဥပါဒါန်တို့ကိုယူလျှင် တဏှာဥပါဒါန်နှင့် ယှဉ်သော
အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ယူအပ်ပုံ	၂၃၉
၁၅၅။	ဝိညာဉ်စသော ငါးပါးသောတရားတို့သည် အနာဂတ်ဘဝ
၌ အကျိုးငါးပါးမည်ပုံ ဇာတိကိုယူသဖြင့် ၎င်းတရားတို့ကို
အနာဂတ်အကျိုးတရားယူရပုံ ဇရာမရဏသည် ၎င်းအကျိုး
ဆက်တရားတို့၏ ဇရာမရဏမည်ပုံ	၂၄၀
၁၅၆။	သင်္ခါရဘဝတို့သည် ကမ္မဝဋ်၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်
ကိလေသဝဋ်၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ	

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- တို့သည် ဝိပါကဝဋ်မည်ပုံနှင့် ဝဋ်သုံးပါးရှိသော ဤဘဝ
စက်သည် ကိလေသာမပြတ်စဲသမျှ မပြတ်သောပစ္စည်း
များ ရှိနေမည်ဖြစ်ပြီးလျှင် တပြောင်းပြန်ပြန် လည်ရမည်
သာဖြစ်သောကြောင့် ရဟတ်ပမာနှင့် တူလှပုံ ၂၄၀
- ၁၅၇။ သင်္ခါရတို့သည် အဝိဇ္ဇာအားဖြင့် ဒုတိယသစ္စာအမွန်ရှိသော
ဒုတိယသစ္စာဖြစ်ပြီးလျှင် ဝိညာဉ်သည် သင်္ခါရတို့ဖြင့်
ဒုတိယသစ္စာအမွန်ရှိ ပဌမသစ္စာဖြစ်ပုံ စသည်ကို ပြဆိုခြင်း ၂၄၁
- ၁၅၈။ အဝိဇ္ဇာသည် ဝတ္ထုအာရုံတို့၌ သတ္တဝါတို့ကို မိုက်မဲစေတတ်
ခြင်း သင်္ခါရတရားများဖြစ်ဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုတတ်ခြင်း
ရှိသကဲ့သို့ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန စသော တရားတို့
သည်လည်း ကိစ္စနှစ်ပါးစီ ရှိကြပုံ ၂၄၂
- ၁၅၉။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူသော စကားသည် ပြုလုပ်
ဖန်ဆင်းသူရှိ၏ဟူသော မိစ္ဆာအမြင်ကို တားမြစ်တတ်ပုံ
နှင့် “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူသော စကားသည်လည်း
အတ္တဘောကြီးက ဘဝတခုမှ ဘဝတခုသို့ ပြောင်းသွား
သည်ဟူသော မိစ္ဆာအမြင်ကို တားမြစ်တတ်ပုံ “ဝိညာဏ-
ပစ္စယာ နာမရူပံ” စသော စကားရပ်တို့၌လည်း ဤနည်း
ဖြင့် မိမိတို့ဆိုင်ရာ မိစ္ဆာအမြင်များကို တားမြစ်နိုင်ပုံ ၂၄၃
- ၁၆၀။ အဝိဇ္ဇာကို အကန်းကဲ့သို့၎င်း အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့ကို အကန်း၏ခြေချမတော် ချွတ်ချော်ခြင်းကဲ့သို့
၎င်း သင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သောဝိညာဉ်ကို အနင်းမတော်
ချွတ်ချော်သူ အကန်း၏ လဲကျခြင်းကဲ့သို့၎င်းမှတ်သင့်ပုံ ဤ
နည်းဖြင့် အသီးသီးသောပုဒ်တို့ကို အသီးသီးသော ဥပမာ
စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုပုံ ၂၄၄
- ၁၆၁။ ဤဘဝစက်ဝယ် အကျိုးအားဖြင့်၎င်း အကြောင်းအား
ဖြင့်၎င်း ဒေသနာဉာဏ်အားဖြင့်၎င်း ထိုးထွင်း၍ သိအပ်
သော အညာဏဒဿနစသော သဘောအားဖြင့်၎င်း
နက်နဲခြင်းအပြားကို သိရှိအပ်ပုံ ၂၄၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၂။	ဤဘဝစက်ဝယ် တူသော 'ကေတ္တ' နည်း၊ ထူးသော 'နာနတ္တ' နည်း၊ အားထုတ်ကြောင့်ကြ ပျာပါရကင်းသော 'အဗျာပါရ' နည်း၊ အဝိဇ္ဇာစသော ဓမ္မတို့သည် ဤသို့သဘောရှိ၏ ဟူသော 'ဝေဓမ္မတာ' နည်းအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ	၂၅၄
၁၆၃။	အစဉ်သန္တာန်မဖြတ်ခြင်းသည် ကေတ္တနည်းမည်၍ ကေတ္တ နည်းကို အမှန်အတိုင်း ရှုသူသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့် နိုင်ပြီးလျှင် အမှားအားဖြင့် ရှုမိပါကလည်း သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၅၇
၁၆၄။	မိမိသဘောလက္ခဏာကို ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည် နာနတ္တနည်းမည်ပုံ နာနတ္တနည်းကို အမှန်အတိုင်း ရှုသူ သည် သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်နိုင်ပြီးလျှင် အမှားအားဖြင့် ရှုသူအားလည်း ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၁၆၅။	အားထုတ်ကြောင့်ကြ ပျာပါရမရှိခြင်းသည် အဗျာပါရ နည်းမည်ပုံ အဗျာပါရနည်းကို မှန်မှန်ကန်ကန်အားထုတ် သူသည် အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်စွန့်နိုင်၍ ဖောက်ပြန်စွာ အား ထုတ်သူအားလည်း အကြိယဒိဋ္ဌိဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၆၀
၁၆၆။	အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းအားလျော်သော သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည် ဝေဓမ္မတာနည်း မည်ပုံ ဝေဓမ္မတာနည်းကို အမှန်အတိုင်း ရှုသူသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိကို၎င်း အကြိယဒိဋ္ဌိကို၎င်း ပယ်စွန့်နိုင်ပြီးလျှင် အမှားအားဖြင့် ရှုမိပါကလည်း အဟေတုကဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၆၁

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(စတုတ္ထတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

(စတုတ္ထတဲ)

နမော တဿ သဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၇-ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ (၁၄၈-၆)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကဏ္ဍ

☞ [၁၄၈] ၅၇၀။ ဣဒါနိ၊ သစ္စနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဤအခါ၌။ ခန္ဓာ။ပ။ ဘူမိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်ပြီးသော။ ဣမိဿာ ပညာယ၊ ဤအရာရောက်သော ဝိပဿနာပညာ၏။ ဘူမိဘူတေသု၊ ဖြစ်ရာ ဌာနဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စေတ၊ သမုပ္ပါဒ်တရားသည်၎င်း။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒိတေဒါ-ဟူသောပုဒ်၌ အကျိုးဝင်သော အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ပေါင်း၍ ယူအပ်ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့၏။ ဝဏ္ဏနာက္ကမော၊ ဖွင့်ရာဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သောအစဉ်သည်။ အနုပ္ပတ္တော၊ အစဉ်အားဖြင့် ရောက်လတ်ပြီ။

၁-ပဋိစ္စ သမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တေသ္မာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း တရားရ၏။ ကာရဏံ ပဋိစ္စ သမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရားရ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-ဟူသော အမည်တို့သည် ဒေဝပိတာ၊ ရာဇပုတ္တော-ဟူသော အမည်တို့ကဲ့သို့ အကယ်၍ အချင်းချင်းငဲ့သောအားဖြင့် ပြီးပါပေကုန်၏။ ထိုသို့သော်လည်း ဟေတုဓမ္မ၊ ဖလဓမ္မတို့၌ အစဉ်အတိုင်းပိုင်းခြားအပ်မှတ်အပ်ကုန်၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စေတ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ စ-ဟုခွဲခြမ်း၍ မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၄၈-၇) [၁၇-ပညာဘူမိ

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းတရားတို့ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကတမော စ။ပ။ သမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (သုတ်၏အနက် သိလွယ်၏။)

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဇရာမရဏာဒယော၊ ဇရာမရဏအစရှိကုန်သော အကျိုးတရားတို့ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ ဘဂဝတာ။ ✓

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမေ စ၊ အဘယ်တရားတို့သည်ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မမည်ကုန်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မြဲသည်မဟုတ်။ သင်္ခတံ၊ အညီအညွတ်ပေါင်းစု၍ အကြောင်းတရားတို့သည်ပြုအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်ထိုက်သော အကြောင်းတရားတို့ကိုမှီ၍ တကွသာလျှင်ဖြစ်၏။ ယေဓမ္မံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ-ပလုဇနသသာဝံ၊ အဖန်တလဲလဲပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိ၊ သည်။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မြဲသည်မဟုတ်။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤပဋိလောမအားဖြင့် ဇရာမရဏစသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

၅၇၁။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်ပုဒ်တို့၌။ သင်္ခပေါ၊ အကျဉ်းဖြစ်သောအနက်တည်း။ ပစ္စယဓမ္မာ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ပွါဒ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေဟိ တေဟိ ပစ္စယေဟိ၊ ထိုထိုအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တဓမ္မာ၊ ဖြစ်သောသင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားကို။ ကထံ-ကေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝစနေန၊ စကားတော်ဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မဒေသနာသုတ္တေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဓမ္မ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မကို ဟောရာဖြစ်သောသုတ်၌။ ကတမော စ။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။

၅၇၂။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကိံ။ ဒေသေန္တေန၊ ဟောတော်မူ
သည်ဖြစ်၍။ တထတာဒီဟံ၊ တထတာ-အစရှိကုန်သော။ ဝေဝစနေဟံ၊
ဝေဝစံတို့ဖြင့်။ ပစ္စယဓမ္မာဝ၊ ပစ္စယဓမ္မတို့ကိုသာလျှင်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ သည်။
ဇရာမရဏာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့အား။ ပစ္စယ-
လက္ခဏော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခ-
ဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ဒုက္ခာနု-
ဗန္ဓနရသော၊ မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တိဒုက္ခသို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ ကုမ္မဂ္ဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စက်ဆုပ်အပ်သော သံသရာခရီး၏အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွားရာခရီး၏ အလွဲခရီးဖြစ်၍
ခရီးလွဲခရီးကောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမော စ၊ အဘယ်တရားသည်
လျှင်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ မည်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိပစ္စယာ၊
ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။
(ဣတိ သော ဓာတု၊ ဤသဘောသည်။) တထာဂတာနံ၊ ရှင်တော်ဘုရား
တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်သောအခါ၌သော်လည်း။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။
အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ မပွင့်သောအခါ၌သော်လည်း။ ဌိတာဝ၊ တည်သည်သာ
တည်း။ သာ ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်။ ဓမ္မဌိတတာ၊ ဓမ္မ၏ ထိုအတိုင်း
တည်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ ဓမ္မ၏ မချွတ်ယွင်းသည်ဖြစ်၍
အမြဲတည်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏ အကြောင်း
သည်။ ဝါ၊ ဤဇရာမရဏ၏အကြောင်းအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
(ဤကား ပါဌ်ရှိတိုင်း မှတ်စလွယ် အကြမ်းဖျင်းရုံသာ ယောနောသည်)
(တနည်း) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ အယံ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏
အကြင်အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အကြောင်းအပေါင်းသည်။ (ဣမဿ ဇရာ-
မရဏဿ ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာဝ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ တာ သုတ္တံ၊
ဣဒပ္ပစ္စယာနံ သမူဟော ဝါ ဣဒပ္ပစ္စယတာ) ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊
ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ-ဟူသော။ (ဣတိ-ကြေ) သော ဓာတု၊ ဤ
သဘောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ ဓာတု၊ ထိုဣဒပ္ပစ္စယတာဟုဆိုအပ်သော
သဘောသည်။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်သော်၎င်း။ တထာ-
ဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ မပွင့်သော်၎င်း။ ဌိတာဝ၊ တည်သည်သာ

လျှင်တည်း။ (တနည်း) တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊ ပွင့်သည်မှ၎င်း။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ မပွင့်သည်မှ၎င်း။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌ ၎င်း။ ဥဒ္ဓုဉ္စ၊ အထက်၌၎င်း။ မဇ္ဈေ စ၊ ၌၎င်း။ ဌိတာဝ၊ တည်သည်သာ လျှင်တည်း။ သာ ဓာတု၊ သည်။ ဓမ္မဌိတတာ၊ သဘော၏။ ဝါ၊ အကြောင်း၏ ထိုအတိုင်းတည်သော အဖြစ်တည်း။ (တနည်း) ဓမ္မဌိတတာ၊ ဇရာမရဏ၏ ဥပ္ပါဒဌိတိစသော အဖြစ်ဖြင့် ဇာတိဟူသောဓမ္မတည်သော အဖြစ်တည်း။ (တနည်း) ဓမ္မဌိတတာ၊ အကျိုးတရား၏ တည်ရာ၏အဖြစ်တည်း။ (တနည်း) ဓမ္မဌိတတာ၊ ပစ္စယဓမ္မ၏ သဘောတည်း။ သာ ဧဝ ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ ဤသို့သော သဘော၏။ ဝါ၊ ဤသို့သောအကြောင်း၏ ချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိသည်

၁-ဤကား ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ ယာယံ ဇရာမရဏဿ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ဇာတိ-ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဧသေ ဓာတု ဧသ သဘာဝေါ။ သာ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒတော ပုဗ္ဗေ ဥဒ္ဓုဉ္စ အဝိညာယမာနော မဇ္ဈေ စ ဝိညာယမာနော န တထာဂတေဟိ ဥပ္ပါဒိတော၊ အထ ခေါ သမ္ဘဝန္တဿ ဇရာမရဏဿ သဗ္ဗကာလံ ဇာတိပစ္စယတော သမ္ဘဝေါတိ ဌိတာဝေ။ ကေဝလံ ပန သယမ္ဘုဉ္ဇာဏေန အဘိသံဗုဇ္ဈနတော, “အယံ ဓမ္မော တထာဂတေန အဓိဂတော”တိ ပဒေဒနတော စ တထာဂတော ဓမ္မဿာဒိတိ ဝုစ္စတိ၊ န အပုဗ္ဗဿ ဥပ္ပါဒနတော။ တေန ဝုတ္တံ “ဌိတာဝ သာ ဓာတု”တိ ဟူသော ဌီကာနှင့် အညီတည်း။ ထိုသို့သော သဘောကို ဘုရားရှင်တော်တို့သည် ဖြစ်စေအပ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ် သမ္ဘဝန္တဖြစ်သော ဇရာမရဏ၏ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းမျှတည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုသဘောသည် တည်သည်သာတည်းဟူလို။ (ပြည်)

၂-အဘယ်ကြောင့် အဘယ်သဘော၏။ ဝါ၊ အဘယ်အကြောင်း၏ ထိုအတိုင်းတည်သည်၏အဖြစ်နည်း? သာ ဧဝ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဧတ္ထ ဝိပလ္လာသဘာဝတော ဧဝ အဝဗုဇ္ဈမာနဿ တေဿ သဘာဝဿ၊ ဟေတုနော ဝါ တထေဝ ဘာဝတော ဌိတတာတိ ဓမ္မဌိတတာ။ ဌီကာ။ (ပြည်)

၃-ဤကား ဇာတိ ဝါ ဇရာမရဏဿ ဥပ္ပါဒဌိတိပဝတ္တအာယူဟနသံယောဂဗလိဗောဓသမုဒယဟေတုပစ္စယဌိတိတိ တဒ္ဓပ္ပါဒါဒိဘာဝေနဿာ ဌိတတာ ဓမ္မဌိတတာတိ ဖလံ ပတိ သာမတ္တိယတော ဟေတုမေဝ ဝဒတိ-ဟူသောဌီကာ ဒုတိယဝိကပ်နှင့် အလျော်တည်း။ (ပြည်)

၄-ဤကား အထ ဝါ ဓာရိယတိ ပစ္စယေဟိတိ ဓမ္မော၊ တိဌတိ ဝတ္ထ တဒါယတ္တဝုတ္တိတယ ဖလန္တိ ဌိတိ၊ ဓမ္မဿ ဌိတိ ဓမ္မဌိတိ-ဟူသောဌီကာနှင့် အညီတည်း။ (ပြည်)

၅-ဤ၌ ဓမ္မသဒ္ဓါအကြောင်းဟော၊ ဌိတိတာ-သဒ္ဓါ သဘောဟော။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မောတိ ဝါ ကာရဏံ ပစ္စယောတိ အတ္ထော၊ ဓမ္မဿ ဌိတိ သဘာဝေါ-ဟု ဌီကာမိန့်သော်။ ယင်းသို့သော် ပစ္စယကိုမရ၊ သဘောကိုသာ ရခဲ့၏တကားဟူမူ? ဓမ္မတော စ အညော သဘာဝေါ နတ္ထိတိ ဓမ္မဌိတိ၊ ပစ္စယော။ တေနာဟ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဌိတိဉာဏန္တိ။ ဓမ္မဌိတိ ဧဝ ဓမ္မဌိတတာ-ဟူသောဌီကာနှင့် အညီတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၄၉-ဂ)

၅

ဖြစ်၍ မြဲသည်၏အဖြစ် ပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏^၁။
 (တနည်း) ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်း၌ ဇရာမရဏဟူသော
 အကျိုး၏ တည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ ဇာတိဟူသော
 အကြောင်း၌ ဇရာမရဏဟူသောအကျိုး၏ မြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏^၂။ တံ၊ ထိုဋ္ဌိတာဝ သာ ဓာတု-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဣဒပ္ပတ္တယတာ
 ကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အဘိသမ္ဘုဇ္ဈတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသဖြင့် ရှေးရှု
 သိတော်မူ၏။ ဝါ၊ ကျကျထိထိ မိမိရရ ယာထာဝအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍
 သိတော်မူ၏။ (အဘိသမေတိ-ကား ဝေဝုဇ်တည်း) အဘိသမ္ဘုဇ္ဈိတော-
 အဘိသမေတော၊ ယာထာဝအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး၍။ အာစိက္ခ-
 တိ၊ လက်ဦးအစ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ကြားတော်မူ၏။ ဒေသေတိ၊ ဥဒ္ဓေသကို
 ပြီးဆုံးစေလျက် ဟောတော်မူ၏။ ပညပေတိ၊ (အကျဉ်းပြုအပ်ပြီးသော
 အနက်ကို အကျယ်ညွှန်းသောအားဖြင့် ထွေပြားခဲ့ဝေ) သိစေတော်မူ၏။
 ပဌပေတိ၊ (အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ဓမ္မပဋိဂ္ဂဟကတို့၏နား၌)
 တည်ထားတော်မူ၏။ ဝိဝရတိ၊ (ယထာနိဒ္ဓိဋ္ဌအနက်ကို ပြက်ပြက်မြင်သိ
 အောင် ပဋိနိဒ္ဓေသအားဖြင့်) ဖွင့်တော်မူ၏။ ဝိဘဇတိ၊ (နည်းအထွေထွေ)
 ဝေဖန်တော်မူ၏။ ဥတ္တာနိံကရေတိ၊ (ဝိဝဋ္ဌဝိဘတ္တအတ္ထကို ဟိတ်ဥဒါဟ-
 ရဏစွက်လျက် လက်ထက်ဥသျှစ်သို့ ထစ်ထစ်သိမြင်သာအောင် ဖော်လျက်)
 သောတုဉာဏ်အားပေါ်သည်ကို ပြုတော်မူ၏။ (ဥတ္တာနိံကရေန္တော၊
 ရွှေအိုးကြီးဖော်သို့ ပေါပေါပေါအောင်ပြုတော်မူ၍။ တထာပစ္စက္ခဘူတံ၊
 ထိုအခြင်းဖြင့် ထင်ထင်ပြက်ပြက် ဉာဏ်အား မျက်မှောက်ဖြစ်သည်ကို။
 ကတွာ၊ ၍။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုဓမ္မ၊ တို့သည်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊
 ဟူ၍။ (ဣတိ-ကြေ) ပဿထ၊ ရှုပါကုန်လော။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။

၁-သာ ဝေ ဓာတု ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဣဿ သဘာဝဿ ဟေတုနော
 ဝါ အညထတ္တာဘာဝတော “န ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ”န္တိ ဝိညာယမာနဿ တဗ္ဘာဝါ-
 တာဝတော နိယာမတာ ဝေတ္ထိတဘာဝေါဘိ ဓမ္မနိယာမတာ-ဟူသောဋီကာနှင့် အညီ
 တည်း။ (ပြည်)

၂-ယင်းသို့သော် အကျိုး၏သာ ဌိတတာ နိယာမတာဖြစ်ခဲ့၊ ဣဒပ္ပတ္တယတာ-၏အရ
 အကြောင်းဖြစ်ခဲ့၊ အသို့နည်းဟူမူ ? ဖလဿ ဝါ ဇရာမရဏဿ ဇာတိယာ သတိ သမ္ဘဝေါ
 ဓမ္မေ ဟေတုမ္ပိ ဌိတတာတံ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ အသတိ အသမ္ဘဝေါဓမ္မေ နိယတတာတံ ဓမ္မနိယာ-
 မတာတံ ဝေ ဖလေန ဟေတု ဝိဘာဝေတိ-ဟု မိန့်သော်။ ဤဋီကာအလျောက် အနု-
 ကောကံ၍ ယောဇနာနည်း။ (ပြည်)

(နိဂမနဝသေန၊ နိဂုံး၏အစွမ်းဖြင့်။) အံဟ၊ ပြီ။ (ဣတိ စ-၌ စ-သဒ္ဓါ သည် အာစိက္ခတိ-စသည်ကို ငဲ့၏။ ဘဝပစ္စယာ ဘိက္ခဝေ ဇာတိတိအာဒိ- သုပိ အယံ နယော) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ တတြ၊ ထိုဇာတိ- ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ စသည်တို့၌။ ယာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤ ဇရာမရဏ စသည်တို့၏ အကြင်အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အကြောင်းအပေါင်းသည်။ တထတာ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သည်။ ဝါ၊ မှန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဝိတ- ထတာ၊ မချွတ်ယွင်းသောအဖြစ်သည်။ အနညထတာ၊ တပါး အကြောင်း ဖြင့် မဖြစ်သောအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ဣဒပ္ပစ္စယတာ-ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ အနုနာဓိကေ- ဟော၊ သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တေဟိ တေဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထိုပစ္စယပုဒ္ဓဓမ္မ၏။ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ တထတာတိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သောသဘောဟူ၍။ (ဝုတ္တော-၌စပ်) ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်းတို့သည်။ သာမဂ္ဂိ၊ အညီစုဝေးခြင်းသို့။ ဥပဂတေသု၊ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဟုတ္တမ္ပိ၊ တမဟုတ်မျှလည်း။ တတော၊ ထိုပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တဓမ္မာနံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော တရားတို့၏။ အသမ္ဘဝါဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်း၏ မရှိသောကြောင့်။ အဝိတထတာတိ၊ မချွတ်ယွင်းသောသဘောဟူ၍။ အညဓမ္မပစ္စယေဟိ၊ တပါးသောဖလဓမ္မ၏ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အညဓမ္မာနုပ္ပတ္တိတော၊ ထိုဖလ ဓမ္မမှ တပါးသော ဖလဓမ္မ၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနညထတာတိ၊ မိမိ အကြောင်းမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့်မဖြစ်သော သဘောဟူ၍။ ယထာဝုတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိကုန်သော။ ဧတသံ ဇရာမရဏာ- ဒီနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယတော ဝါ၊ ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပစ္စယသမူဟ- တော ဝါ၊ ပစ္စည်း၏ အပေါင်းအဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဘာဝ-ကြေ) ဣဒပ္ပစ္စယတာတိ၊ ဤဇရာမရဏစသည်တို့၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းအပေါင်းဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။

၅၇၃။ တတြ၊ ထိုဣဒပ္ပစ္စယတာ-ဟူသောပုဒ်၌။ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ ဣမေသံ၊ ဤဇရာမရဏစသည်တို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့တည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေ၊ ဤဇရာ

မရဏစသည်တို့၏အကြောင်းသည်ပင်လျှင်။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊ မည်၏။
(ဒေဝေါဝေ ဒေဝတာ-ကဲ့သို့) ဝါ၊ ကား။ ဣဒပ္ပတ္တယာနံ၊ ဤဇရာမရဏ
စသည်တို့၏အကြောင်းတို့၏။ သမူဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊
အပေါင်း။ (ဂါမာနံ သမူဟော ဂါမတာ၊ ဇနာနံ သမူဟော ဇနတာ-
ကဲ့သို့) ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္တံ။ လက္ခဏံ၊ လိင်ခတ်
ဝိဘတ်ပစ္စည်းစသည်ကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောသုတ်ကို။ သဒ္ဓသတ္တတော၊
သဒ္ဓါကျမ်းမှ။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ရှာလေအပ်၏။

၅၇၄။ ပန၊ သဘောမထိ ကေစိဝါဒကဲ့ကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။
ပဋိစ္စ၊ တို့ထိုအကြောင်းကိုမှီ၍။ သမ္မာ စ-အဝိပရိတံ၊ မဖောက်မပြန်လည်း။
(ဥပ္ပါဒေါ-၌စပ်) တိတ္ထိယ။ပ။ နိရပေက္ခော၊ တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်သော
ပကတိပုရိသ အစရှိသော အကြောင်းကိုငဲ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပါဒေါ၊
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊
ဖြစ်ခြင်းမျှကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ [၁၅၀] ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊
ထိုကေစိတို့စကားသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သုတ္တာ-
ဘာဝတော၊ ထိုစကားကိုပြီးစေတတ်သော ပါဠိမရှိသောကြောင့်၎င်း။
သုတ္တဝိရောဓတော၊ ပါဠိနှင့်ဆန့်ကျင်သောကြောင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယာသမ္ဘ-
ဝတော၊ ဂမ္ဘီရစတုက္က၊ နယစတုက္က၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း။ သဒ္ဓ-
တေဒတော စ၊ သဒ္ဓါနည်းပျက်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ ထိုစကားကို
ခွဲအံ့။ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ သုတ္တံ၊
ဤသို့ဟောသောသုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တံ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊
သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ သို့။ ဝဒန္တဿ၊ ဆိုသောသူ၏။
(ဝစနံ၊ သည်။) ပဒေသဝိဟာရသုတ္တဝိရောဓော၊ ပဒေသဝိဟာရသုတ်နှင့်
ဆန့်ကျင်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ကထံ၊ အသို့ဆန့်ကျင်သနည်း။ ဟိ၊
ထင်ရှားဆိုအံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အထ ခေါ်။ပ။ အာဒိဝစနတော၊
ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမနသိကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဝိဟာရော၊ ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ လက်မှန်

၁-ရှေးဝစနတ္တံ ဣတတာ ဘာဝေ တု-၌ တု-ဖြင့်သကတ္တံ တာ-ပစ္စည်း၊ နောက်
ဝစနတ္တံ ဂါမဇနဗန္ဓုသဟာယာဒိဟိ တာ-ဖြင့် သမူဟတ္တံ တာ-ကစ္စည်းကျမ်း၌ လာ၏။
(ပြည်)

ကာလ၌ နေတော်မူခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ပဒေသဝိဟာရော စ၊ ပဒေသ ဝိဟာရသည်ကား။ တဿ၊ ထိုပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓဝိဟာရ၏။ ကေ-
ဒေသဝိဟာရော၊ အစိတ်သောဝိဟာရမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ယထာဟ၊
ကား။ ယေန၊ ပ။ ဝိဟာသိန္နိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သွဟံ၊
သည်။ ယေန ဝိဟာရေန၊ အကြင်နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဝိဟာရဖြင့်။ အဘိ-
သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားဖြစ်လတ်ပြီး၍။ ပဌမံ၊ အဦးအဖျား လက်မှန်ကာလ၌။
ဝိဟရာမိ၊ နေတော်မူ၏။ (တဒါပစ္စုပ္ပန်တည်း) ဝါ၊ ဝိဟရာမိ ဝိဟာသိ၊
နေပြီ။ (ကာလဝိပ္ပလ်တည်း) တဿ ဝိဟာရဿ၊ ထိုနိပ္ပဒေသ-
ဝိဟာရ၏။ ပဒေသေန၊ အစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဝိဟာရဖြင့်။ ဝိဟာသိ၊
နေပြီ။] စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ တတြ၊ ထိုပဒေသဝိဟာရ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿ-
နေန၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုသော အခြင်း
အရာကို ရှုသဖြင့်။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ ဥပ္ပါဒမတ္တဒဿ-
နေန၊ ကေစိတို့လိုအပ်သော ဥပ္ပါဒမျှကိုရှုသဖြင့်။ န ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူ
သည်မဟုတ်။ ယထာဟ၊ ကား။ သော ဧဝံ၊ ပ။ ဝေဒယိတန္တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ပြီ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။
[သော အဟံ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်လည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော
ဝေဒနာကို။ ပဇာနာမိ၊ ဧ၊ ပ။] ဧဝံ သို့။ ဥပ္ပါဒမတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ-
ဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တဿ၊ ဧ၊ (ဝါဒေါ၊ သည်။) ပဒေသသုတ္တဝိရောဓော၊
သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကစ္စာနသုတ္တဝိရောဓော၊
ကစ္စာနသုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကစ္စာနသုတ္တေပိ၊ ၌လည်း။ ကစ္စာန၊ န။ လောကသမုဒယံ၊
လောက၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရား
အပေါင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ အသင့်

၁-ပစ္စည်းတရားတို့၏ ပစ္စယသတ္တိတည်းဟူသော ပစ္စယဘာဝကို ပစ္စယာကာရဟူ
သည်။ ဤ၌ကား ဝေဒနာတို့အားတပ်သောပစ္စည်းတရားတို့၏ ပစ္စယဘာဝကို လို
အပ်၏။ ထိုကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတံစသည်ကိုမိန့်သော်။ အတယ်ကြောင့်
ဝေဒနာတို့၏ အကြောင်းကို ရှု၍နေခြင်းသည် ပဒေသဝိဟာရမည်သနည်းဟူမူ? ဝေဒနာနံ-
ယေဝ ဟိ ပစ္စယံ ပဿန္တေန ဝုတ္တဝိဟာရော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ ကေဒေသမေဝ ပဿတေ၊
ဝိဟာရေတိ ကစ္စာ ပဒေသဝိဟာရော ဇာတော-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ (ပြည်)

မြင်တတ်သော ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူအား။ လောကေ၊ ၌။ ယာ နတ္ထိတာ၊ အကြင်ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နတ္ထိတာ၊ ထိုဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ (ပကာသိတော-၌စပ်) လောက-ပစ္စယတော၊ လောက၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကသမုဒယောတိ၊ လောက၏ဖြစ်ကြောင်းဟူ၍။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသမုတ္တိတတ္ထံ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းငှါ။ ပကာသိတော၊ ပြတော်မူအပ်၏။ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊ ကို။ န ပကာသိတံ၊ ပြအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒမတ္ထဒဿနေန၊ ဥပ္ပါဒမျှကိုရှုခြင်းဖြင့်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ သမုတ္တိတော၊ ဖြတ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ပစ္စယာနုပရမဒဿနေန၊ ပစ္စည်းတို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ရှုသဖြင့်။ (ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ သမုတ္တိတော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပစ္စယာနုပရမေ၊ ပစ္စည်းတို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဖလာနုပရမတော၊ အကျိုးတို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဣတိ ဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ သို့ဆုတ်) ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တဿ၊ ၏။ ဝါဒေါ၊ သည်။ ကစ္စာနသုတ္တဝိရောဓောပိ၊ သည်လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။^၂

ဂမ္ဘီရနယာသမ္ဘဝတောတိ၊ ကား။ ဂမ္ဘီရော စာယံ။ပ။ သော စာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ ခေါ် ပန၊ ဟောတော်မူအပ်သလျှင်ကတည်း။ [အာနန္ဒ၊ နှာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်ယောင်လည်းရှိ၏။] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဂမ္ဘီရတ္ထံ နာမ၊ ဂမ္ဘီရအဖြစ်မည်သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တံ-ဂမ္ဘီရတ္ထံ၊ ထိုလေးပါးအပြားရှိသော ဂမ္ဘီရအဖြစ်ကို။ ပရတော၊

၁-သတ္တဝါသည် သေသည်မှနောက်၌ မရှိတော့ဟု ယူသော ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို နတ္ထိတာဟု ဆိုသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟုဆိုခြင်းသိခြင်း၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းအယူသည်။ နတ္ထိတာ၊ မည်၏-ဟု ဝစနတ္ထကြံရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-အခြင်း ခပ်သိမ်းအားဖြင့် မရှိခြင်း သတ္တဝါအနွယ် ပျက်စီးချုပ်ပြတ်ခြင်းသည် မုချအားဖြင့် နတ္ထိတာ-မည်သတည်း။ ထိုနတ္ထိတာ-နှင့် သဟစရဏဖြစ်သောကြောင့် ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိကို နတ္ထိတာဟု ဤ၌လိုအပ်၏။ သာ နတ္ထိတာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ လောကသမုဒယကို မဖောက်မပြန် အမှန်မြင်သောသူအား ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဟူလို။ (ပြည်)

နောက်၌။ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဖွင့်ကုန်အံ့။ တံ ဂမ္ဘီရတ္ထံ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒမတ္ထေ၊
 ဥပါဒ်မျှ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ထိုမှတပါး။ စတုဗ္ဗိနေယပဋိမဏ္ဍိတံ၊ ကေတ္တု-
 နယစသော လေးပါးသောနည်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ဧတံ ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒံ၊ ကို။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဆရာမြတ်တို့ ဖွင့်တော်မူကုန်၏။ တမ္ပိ နယ-
 စတုတ္ထံ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပါဒမတ္ထေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂမ္ဘီရ-
 နယာသမ္ဘဝတောပိ၊ ဂမ္ဘီရစတုတ္ထ၊ နယစတုတ္ထ၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်
 လည်း။ ဥပ္ပါဒမတ္ထံ၊ သည်။ န ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မမည်။

၅၇၅။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဒ္ဓဘေဒတောတိ၊ ကား။ အယဉ္စ ပဋိစ္စ-
 သဒ္ဓေါ၊ ဤပဋိစ္စ-သဒ္ဓါသည်။ သမာနေ၊ တခုသာဖြစ်၍တူသော။ ကတ္တရိ၊
 ကတ္တား၌။ ပုဗ္ဗကာလေ၊ ရှေးဖြစ်သောပစ္စယနကြိယာ၌။ ပယုဇ္ဇမာနေ၊
 ယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တသိဒ္ဓိကရော၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းကိုပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ စက္ခုဉ္စ
 ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊ စက္ခုဝိညာဏ်-ဟူသောပါဌ်ကဲ့သို့
 တည်း။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ဣဓ၊ ဤကေစိတို့အယူ၌။ ဘာဝသာဓ-
 နေန၊ ဘာဝသာဓနဖြစ်သော။ [၁၅၁] ဥပ္ပါဒသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 တကွ။ ပယုဇ္ဇမာနေ၊ ယှဉ်အပ်သော။ (ပဋိစ္စသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒ-
 သဒ္ဓေန၊ သည်။ ဝုစ္စမာနဿ၊ ဟောအပ်သော။) သမာနဿ၊ သော။
 ကတ္တု၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓဘေဒံ၊ သဒ္ဓါနည်းပျက်ခြင်းသို့။

၁-ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကတ္တားသည်ပင် ပစ္စယနကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သောကြောင့်
 တခုတည်းသာဖြစ်၍ တူသည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-ဝါကျတ္ထကို တဖန်သိစေသကဲ့သို့ ပြုသည်ဟူလို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဟိ ဧတ္ထ
 ဝါကျတ္ထာဝဓောဓော၊ ဣဓ အတ္တသိဒ္ဓိတိ အဓိပ္ပေတော။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၃-အဘယ်ကြောင့် ပုဗ္ဗကာလေ-ဟူသနည်း၊ ဤပဋိစ္စ-သဒ္ဓါသည် ပုဗ္ဗကာလအနက်ရှိ
 သောကြောင့်လော? ယင်းသို့ရှိကလည်း စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ စသော နိဒဿန၌ သမာနကာလ
 ဖြစ်ရကား ထိုနှင့်မတန်ဟု ကား၊ ပုဗ္ဗကာလေတိ ဣဒဉ္စ တွာသဒ္ဓန္တာနံ ပဒါနံ ယေဘုယျေန
 ပုရိမကာလကိရိယာဒီသနတော ဝုတ္တံ၊ န ဣဓ ပဋိစ္စသဒ္ဓဿ ပုရိမကာလတ္ထတ္တာ။ ဧဝံ ဟိ
 စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စာတိ နိဒဿနဝစနံ နိဒဿိတဗ္ဗေန န သံသန္ဓေယျ။ ၎င်း။ တနည်း-နှစ်ပါး
 သော ကိရိယာတို့၏ သမာနကာလအဖြစ် ရှိသော်လည်း ဖလကြိယာ၏ ဟေတုကြိယာကို
 ပုရိမကာလကဲ့သို့ ခေါ်သဖြင့် ဟေတုဖလတို့၏ သုပါကဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ပုရိမကာလ
 ကဲ့သို့ ဝေါဟာရဖြစ်သင့်ရကား ဥပစာရအားဖြင့် ပြီးသော ပုရိမကာလကိုယူ၍ ပုဗ္ဗကာလေ-
 ဟူ၍ ဆိုအပ်သည်ဟူပေ။ (ပြည်)

ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တံ၊ အကျိုးကို။ န စ
သာဓကေ၊ မပြီးစေနိုင်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဓဘောဒတောပိ၊
သဒ္ဓါနည်းပျက်သောကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပါဒမတ္တံ၊ သည်။ န ပဋိစ္စသမုပ္ပါ-
ဒေါ၊ မမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဟောတိသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
ကွ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ယောဇယိဿာမ၊ ယှဉ်ကုန်အံ့။
ဣတိ၊ သို့။ စောဒကဿ၊ ၏။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊
ထိုကေစိတို့ကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယောဂါ-
ဘာဝတော စေ၊ ယှဉ်ခြင်းသို့မရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊
ယှဉ်အပ်သောပုဒ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဥပါဒ်၏။ ဥပ္ပါဒ-
ပတ္တိဒေါသတော စ၊ ဥပါဒ်အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းအပြစ် ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိစ္စ။ ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူကုန်
သော။ ဣမေသု ပဒေသု၊ ဒေသနာ၊ ပဋိညာဉ်၊ ပုစ္ဆာ၊ နိဂုံးအားဖြင့် ဆိုအပ်
ပြီးသော ပုဒ်တို့တွင်။ ဧကေနပိ၊ တပုဒ်ပုဒ်နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
ဟောတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ယောဂံ၊ ယှဉ်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။
စ၊ ဟိတ်တပါး၏အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ ဥပ္ပါဒဿ၊ (ဥပါဒ်၏။) ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်

၁-စက္ခု၌ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ-အစရှိသည်တို့၌ ပစ္စယနကြိယာ၏
၎င်း ဥပ္ပဇ္ဇတိကြိယာ၏၎င်း ဝိညာဉ်သာလျှင် ကတ္တားဖြစ်ရကား သမာနကတ္တုကအဖြစ်ကို
ရ၏။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-၌ကား ဥပ္ပါဒ-သဒ္ဓါ၏ ဘာဝသာနေဖြစ်၍ ကြိယာကိုသာ ဟော
ရကား သမာနကတ္တု လက္ခဏာရှိသော သဒ္ဓပယောဂမဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓဘောဒံ ဂစ္ဆတိ-
ဟူသည်၊ ချွတ်ယွင်းသော ပျက်သော သဒ္ဓပယောဂဟူလို။ (ပြည်)

၂-ဝုတ္တေ စ ကာရကေယေ၊ ကြိယာဓေပေါ ပတိယတေ။ ကြိယာယ စ ဝုတ္တယံ၊
ကာရကဓေပေါ ပတိယတေ-ဟု သဒ္ဓပရိဘာသာရှိသောကြောင့် နာမ်ပုဒ်ကိုသာ ဆိုအပ်
သည်ရှိသော် တိုက်ရိုက်မယှဉ်အပ်ကုန်သော်လည်း အတ္တံ၊ ဟောတိ၊ ဝိဇ္ဇတိ ဤသို့သဘော
ရှိကုန်သော ကြိယာပုဒ်တို့ကိုဆောင်၍ စပ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သော ဉာယယုတ္တိအသင့်ကို
ရည်၍ ဟောတိသဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ယောဇယိဿာမ-ဟု ကေစိတို့ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

၃-ဤကား ပဌမဟိတ်၏အကျယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ကား ဒေသနာ၊ ဒေသေဿာမိ-
ကား ပဋိညာဉ်၊ ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ကား ပုစ္ဆာ၊ အဝိဇ္ဇာပဋ္ဌယာ
ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ စသည်ကိုလည်း ဒေသနာသို့သွင်း၊ အယံ ဝုစ္ဆတိ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ-ကား နိဂုံး၊ ဤလေးပုဒ်တို့တွင် တပုဒ်ပုဒ်နှင့်မျှ မယှဉ်သောကြောင့် မသင့်ဟူလို
သတည်း။ (ပြည်)

တခုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သစေ ဟေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။
ဥပ္ပါဒဿာပိ၊ ၏လည်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်တခုသည်။ ပါပုဏေယျ၊ ရောက်ရာ
ခဲ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န ဟောတိ၊ သမ္ပန်။)

၅၇၆။ ဣဒပ္ပတ္တယာနံ၊ ဤသင်္ခါရစသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊ ဖြစ်။ (ထို
ဘာဝသည်အဘယ်နည်းဟု။ ကြောင့် ဘာဝေါ စ နာမ-စသည်ကိုမိန့်သော်)
စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ယော အာကာရော၊ သည်။ သင်္ခါရ-
ဒိပါတုဘာဝေါ၊ သင်္ခါရစသည်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌။ ဟေတု၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သော အာကာရော၊ သည်။ ဘာဝေါ နာမ၊ ဘာဝမည်၏။
စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ (နိဿယမူဟောင်း၌ မရှိ၊ ယခုစာကိုယ်၌သာ ရှိသည်)
(ယေနာကာရေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်။ သင်္ခါရဒိပါတုဘာဝ-
ဟေတု၊ သင်္ခါရစသည်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသေ၊ ဖြစ်သော
အခြင်းအရာအထူးဟုဆိုအပ်သော။ တသ္မိံဝိကာရေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာစသည်
တို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော် ၂။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသညာ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေပိ၊
အကြင်ကေစိတို့သည်လည်း။ မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ တေသံ ဝါဒီနံ၊
ထိုသို့ဝါဒရှိကုန်သော ကေစိတို့၏။ တံ မညနံ၊ ထိုအောက်မေ့ခြင်းသည်။
န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ဟေတုဝစန-
တော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူသောကြောင့်တည်း။ (ဘာဝ-
ကြေ) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တသ္မာ တိဟပ၊ အဝိဇ္ဇာတိ၊
ဟူ၍။ ဧဝံ-ဣမိနာ ပါဠေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်
တို့ကိုသာလျှင်။ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ
အစရှိသည်တို့၏။ ဝိကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာအထူးဟုဆိုအပ်သော
ဝိကာရကို။ (ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။) န ဝုတ္တော၊ အပ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န

၁-တစိုးတစိ ဖြစ်ခဲ့သော်ကား အသိနည်း။ ကြောင့်-သစေ ဟေယျ-စသည်ကို မိန့်သော်
ဘဝေယျ-ရှိသည်ကားဦးကာ၊ သဒ္ဓနီတိတို့နှင့်မညီ။ (ပြည်)

၂-တသ္မိံ သင်္ခါရဝိကာရေ-ဟု ယခုစာကိုယ်၌ရှိ၏။ ထိုတွင်သင်္ခါရ-မလိုဟု ပြည်
နိဿယမူဟောင်း၌ဆို၏။ နောက်၌ န တေသံ ဝိကာရော-ဟူသော ပါဠိကိုထောက်လျှင်
လည်း သင်္ခါရမလိုကြောင်း ထင်ရှား၏။ (ဆ-သံ-သော)

ယုဇ္ဇတိ၊ မသဋ္ဌံ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ပစ္စယဓမ္မာ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာတိ၊ ဟူသော။ ဣတိ-ဣမိနာ ကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်။ ယံ တံ ဝစနံ၊
အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ သမ္မာ၊ မလှုပ်ရှားနိုင်
ကြံ့ကြံ့ခိုင်၍ သံတိုင်ဆောက်သို့ မဖောက်မပြန်။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဆိုမိသော
စကားဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။
(တ-အာဂုံ) ယဒိဒံ-ယာ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဒေသဝ-ဒေသော
ဝေ၊ ဤဇာတိသည်လျှင်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။
ဧတံ၊ ဤဇာတိသည်။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းတည်း။ ဒေသ-ဒေသော၊ ဤဇာတိသည်။
သမုဒယော၊ သမုဒယတည်း။ ဒေသ-ဒေသော၊ ဤဇာတိသည်။ ပစ္စယော၊
ပစ္စည်းတည်း။ ပ။ ယဒိဒံ-ယာ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဒေသဝ-ဒေသော
ဝေ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်လျှင်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဟေတု၊ တည်း။ (စေ့အောင်
လည်၍ သမ္ဗန်လေ၊ ဤကား ပါဠိတော်အနက်)]

၅၇၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-ဟူသော ပုဒ်၌။
(သမုပ္ပါဒပဓာနဝစနဝိညေယျော၊ သမုပ္ပါဒ-ဟူသောပြဓာန်းသောသဒ္ဒါဖြင့်
သိအပ်သော။ သသတ္တိကော၊ သတ္တိနှင့်တကွသော၊ ဝါ၊ သတ္တိရှိသော။
ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိပရိတံ၊
မဖောက်ပြန်သော။ အတ္ထိ၊ ကို။ အဇာနန္တာနံ၊ မသိကုန်သောကေစိတို့၏။
အညတ္ထ၊ တပါးသောအရာ၌။ ဘာဝသာဓနဿ၊ ဘာဝသာဓနဖြစ်သော။
သမုပ္ပါဒသဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါကို။ ဒဿနတော၊ တွေဘူးခြင်းကြောင့်။ တထာ၊
ထိုကဲ့သို့။ ဣဓပိ၊ ဤ၌လည်း။ ၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ
ဗျဉ္ဇနန္တယာယ၊ ဤသဒ္ဓါရိပ်ဖြင့်။ အယံ ဥပ္ပါဒေါယေဝ၊ ဤဥပါဒ်ကိုသာ
လျှင်။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ သညာ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သာ သညာ၊ ထိုမှားသောအမှတ်ကို။ ဣမဿ ပဒဿ၊ ဤပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပုဒ်၏။ ဧဝံ-ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန၊ ဤသို့ ယခု
ဆိုလတံ့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အတ္ထိ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝူပသမေ-
တဗ္ဗာ၊ ငြိမ်းစေအပ်၊ ဖျောက်အပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
(ဝုတ္တော-၌စပ်)

၁-ဤလက်သည်ကွင်းအတွင်းရှိ ပုဒ်များသည် ဋီကာမှဆောင်၍ ပြသောပုဒ်များဖြစ်
သည်။ ၎င်းတို့ကိုချန်လိုက် ချန်ထားနိုင်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၅၁-၂၂) [၁၇-ပညာဘူမိ

တတော၊ ထိုပစ္စယသမ္ပဟကြောင့်။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဓမ္မသမ္ပဟော၊ ပစ္စယပ္ပန္နဓမ္မအပေါင်း၌။ ယတော-ယသ္မာ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသော သဒ္ဓါကို။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးသောအပြားဖြင့်။ (ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။) တတော-တသ္မာ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ တပ္ပစ္စယော၊ ထိုပစ္စယပ္ပန္နဓမ္မသမ္ပဟ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အယံ ပစ္စယ-ဓမ္မသမ္ပဟော၊ ဤပစ္စည်းတရားအပေါင်းကို။ ဖလောပစာရေန၊ ဖလူပစာရအားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဣတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပစ္စယတာယ-ပစ္စယသမ္ပဟတော၊ ပစ္စည်းအပေါင်းကြောင့်။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ယော အယံ ဓမ္မသမ္ပဟော၊ အကြင်ပစ္စယပ္ပန္နဓမ္မအပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ ဓမ္မသမ္ပဟော၊ ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ (ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။) ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပတိယမာနော၊ ဉာဏဂတိဖြင့်ရှေးရှုကပ်၍ သိအပ်သော၊ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဟိတာယ၊ လောကုတ္တရာအစီးအပွားအလို့ငှါ၎င်း။ သုခါယ စ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာအလို့ငှါ၎င်း။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ပေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟုဆိုအပ်သောဓမ္မအပေါင်းကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။ ပစ္စေဘုံ၊ ယုံကြည်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှုသိခြင်းငှါ။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ပညာရှိတို့ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုသိခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိစ္စော၊ စွမည်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ (ဧကေကဿ၊ တခုချင်းတခုချင်းသောတရား၏။ ကဒါစိပိ၊ တခုတဆစ်မျှလည်း။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ အတာဝတော၊ ကြောင့်။) သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (အဟေတုတော၊ အကြောင်းကင်းသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိသမဟေတုတော စ၊ မညီညွတ်သော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။) သမ္မာ စ၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (သဟ သမ္မာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တို့၏ ဗျတိရိုက်ကို တစိတ်အားဖြင့်ပြခြင်းငှါ န ဧကေကတော-စသည်ကိုမိန့်သော်) ဧကေကတော၊ တခုချင်း တခုချင်း အားဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ အဟေတုတောပိ၊ အကြောင်းမရှိသော

အားဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ အကြောင်းကင်းသောအားဖြင့်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
မဖြစ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။
ပဋိစ္စော စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှုမိမိ ကပ်၍သိအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
သော၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုမိမိ ကပ်၍သိအပ်သော ဓမ္မအပေါင်းသည်။
သမုပ္ပါဒေါ စ၊ တကွဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ သင့်သောအကြောင်းကြောင့်
ဖြစ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ [၁၅၂] ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ အပိစ-အပရော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။
(ယော ဓမ္မသမူဟော၊ အကြင်ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသမူဟသည်။) သဟ ကေဇ္ဈ၊
တပေါင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော ဓမ္မ-
သမူဟော၊ သည်။) သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။
ပစ္စယသမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊
မှီ၍။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မဖယ်မူ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေမှီ၊ သို့လည်း။
(သော ဓမ္မသမူဟော၊ သည်။ ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကို
စွဲ၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ပဋိစ္စမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမုပ္ပါ-
ဒေါ စ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်တတ်သောကြောင့် သမုပ္ပါဒ်မည်သည်လည်း။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။) ၁ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု
ဆိုအပ်သော ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မအပေါင်း၏။ အယံ ဟေတုသမူဟော၊ ဤအဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်းအပေါင်းသည်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ(တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တပစ္စယော၊ မည်၏။) ၂ တပစ္စယတ္တာ၊ ဤသို့
ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟုဆိုအပ်သော ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မအပေါင်း၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်။ လောကေ၊ လောက၌။ သေမှဿ၊ သလိပ်၏။ ပစ္စယော၊
သော။ ဂုဠော၊ ကို။ သေမှော ဂုဠောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ သို့။
သာသနေ၊ ၌။ သုခပစ္စယော၊ သုခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကို။ သုခေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။

၁-လက်သည်ကွင်းအတွင်းရှိ အနက်သည် မူရင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခုစာကိုယ်၌ ပြ
ထားသော သျှာမူကွဲနှင့် ညီ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ယခုစာကိုယ်အရအားဖြင့် လက်သည်ကွင်းအတွင်းရှိ အနက်မလို။ (ဆ-သံ-သော)

ဝုစ္စတိံ ယထာ စ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော
အကြောင်းအပေါင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဣစ္စေ၊ ဟူ၍သာလျှင်။
ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖလပစာရအားဖြင့်။
ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၇၈။ အထ ဝါ၊ ကား။ ပဋိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဣတော၊ ရောက်အပ်သည်
တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဟေတုသမူဟော၊ ကို။ ပဋိစ္စောတိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သဟိတေ၊ တကွအဝိနိဘုတ္တဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊
(အသီးအသီး မခွဲခြမ်းအပ်) တကွဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယပုဉ္ဏဓမ္မတို့ကို။ ဥပ္ပါ-
ဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ဟေတုသမူဟော၊
ကို။ သမုပ္ပါဒေါ ဣတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တော၊ ၏။ (အရိယာဂါထာ)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့၏။ ပါတုဘာဝါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အဝိဇ္ဇာ-
ဒိဧကေကဟေတုသီသေန၊ အဝိဇ္ဇာစသော တခုတခုသော အကြောင်းကို
ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ပြအပ်သော။ ယော သေ-သော ဟေတု-
သမူဟော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ဟေတုသမူဟော၊ ကို။ (ဣတော
ဂတော ဝုစ္စတိ-တို့၌စပ်) သာဓာရဏပုလနိပ္ပါဒကဋ္ဌေန၊ ထိုဟေတုသမူဟ
ဓမ္မတို့အား ဆက်ဆံသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။
အဝေကလ္လတ္တေန စ၊ မချို့တဲ့မယုတ်မလျော့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သာ-
မဂ္ဂိအင်္ဂါနံ၊ ပစ္စယသာမဂ္ဂိ၏ အင်္ဂါဖြစ်ကုန်သော အစိတ်တို့တွင်။ (နိဒ္ဒါ-
ရဏေ စေတံ သာမိဝစနံ) အညမညေန၊ သည်။ ပဋိမုခံ၊ ရှု။ ဣတော-
ဂတော၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ ကတုာ-ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စောတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သွာယံ-သော အယံ ဟေတုသမူဟော၊ သည်၊ ဝါ၊
ကို။ သဟိတေယေဝ၊ တကွသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အညမညံ၊ ချင်း။
အဝိနိဗ္ဗောဂဝုတ္တိဓမ္မေ၊ အသီးအသီး မကွဲပြားသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော
ပစ္စယပုဉ္ဏဓမ္မတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သမုပ္ပါဒေါတိပိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့သော အကြောင်း
ကြောင့်လည်း။ သော ဟေတုသမူဟော၊ သည်။ ပဋိစ္စော စ၊ အချင်း
ချင်းသည် ရှေးရှု ရောက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမုပ္ပါဒေါ စ၊
တကွသာလျှင်ဖြစ်၍ အချင်းချင်း အသီးအသီး မကွဲပြားသော ဖြစ်ခြင်း

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၂-၂၅)

၁၇

ရှိကုန်သော ပစ္စယပုဉ္ဏဓမ္မတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။

၅၇၉။ အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ဧ။ အယံ ပစ္စယ-
တာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စယသမူဟသည်။ အညောညံ၊ တပါးသည်
တပါးကို။ ပဋိစ္စ၊ မှီ၍။ သမံ၊ အဝေကလ္လဖြစ်၍ အညီအညွတ်။ သဟ စ၊
တကွလည်း။ ဓမ္မေ၊ မိမိ၏ ပစ္စယပုဉ္ဏဓမ္မတို့ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါ-
ဒေတိ၊ ဧ။ တတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။
ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ မုနိနာ၊ ရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဘာသိတာ၊
ပြီ။ (အရိယာဂါထာ)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဝိဇ္ဇာဒိသိသေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စယေသု၊ တို့တွင်။ ယေ
ပစ္စယာ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့သည်။ သင်္ခါရာဒိကံ၊ သော။
ဓမ္မံ၊ ပစ္စယပုဉ္ဏတရားအပေါင်းကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ပစ္စယဓမ္မာ၊
ထိုအဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စယဓမ္မတို့သည်။ အညမညံ၊ တပါးသည် တပါးကို။
အပဋိစ္စ၊ မမှီမူ၍။ အညမညဝေကလ္လေ၊ အချင်းချင်းချိုတွဲသည်၏ အဖြစ်
သည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ငှါ။ န သမတ္ထာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စ၊ အချင်းချင်းမှီ၍။ သမညံ၊ အညီအညွတ်
၎င်း။ သဟ စ၊ တကွ၎င်း။ အယံ ပစ္စယတာ၊ သည်။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။
ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧ။ ဧကေကဒေသံ၊ အကျိုးအပေါင်း၏ အစိတ်အစိတ်ကို။ န
ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေသည်မဟုတ်။ ပုဗ္ဗာပရဘာဝေနပိ၊ ရှေ့နောက်၏ အဖြစ်
ဖြင့်လည်း။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေသည်မဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
အတ္ထာနုသာရဝေါဟာရကုသလေန၊ ပရမတ္ထသို့ အစဉ်လိုက်သော ဝေါဟာ
ရ၌ လိမ္မာတော်မူသော။ မုနိနာ၊ သည်။ ဣဓ၊ ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဘာသိတာ၊ ပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတေဝ၊ သာလျှင်။
ဘာသိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၅၈၀။ စ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။
ဘာသမာနေန၊ ဟောတော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။

ပုရိမေန၊ သော။ ပဒေန၊ ပဋိစ္စ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ သဿတာဒီနံ၊
သဿတအဖြစ်စသည်တို့၏၊ ဝါ၊ သဿတဝါဒစသည်တို့၏။ အဘာဝေါ၊

မရှိခြင်းကို၊ ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ ပရိဒီပိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပစ္ဆိမေန၊ သော။ ပဒေန၊ သမုပ္ပါဒ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥစ္ဆေဒါဒိဝိဿာတော၊ ဥစ္ဆေဒအဖြစ်စသည်ကို၊ ဝါ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒစသည်ကို ဖျက်ဆီးပယ်ဖျောက်ခြင်းကို။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုယေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-ဟူသောပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်။ ဉာယော၊ အန္တတရားနှစ်ပါးမှ ကင်းသော မဇ္ဈိမာပဋိပတ်ကို။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အရိယာဂါထာ)

☞ [၁၅၃] ပုရိမေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိပရိဒီပကေန၊ အကြောင်း တရားတို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ ပဋိစ္စပဒေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိဓမ္မာနံ၊ မပြတ်ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တရား တို့၏။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်၌။ အာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဿတ- ဟေတုဝိသမဟေတုဝသဝတ္တိဝါဒပုဂ္ဂိုလ်၊ သဿတဝါဒ-အဟေတုဝါဒ- ဝိသမဟေတုဝါဒ-ဝသဝတ္တိဝါဒအပြားရှိကုန်သော။ သဿတာဒိနံ၊ သဿတ- ဝါဒစသည်တို့၏။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သဿတာနံ ဝါ၊ သဿတဝါဒတို့အား၎င်း။ အဟေတုအာဒိ- ဝသေန၊ အဟေတုအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန် သော ဝါဒတို့အား၎င်း။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ဂ္ဂိဖြင့်။ ကိံ ပယောဇနံ၊ အတယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္ဆိမေန စ ပဒေနာတိ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရစသော ပစ္စယုပ္ပန်တရား တို့၏။ ဥပ္ပါဒပရိဒီပကေန၊ ဖြစ်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ သမုပ္ပါဒပဒေန၊ ဖြင့်။ (ပရိဒီပိတော ဟောတိ-၌စပ်) ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ၊ ဂ္ဂိသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဓမ္မာနံ၊ သင်္ခါရစသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒနတ္ထိကအကိရိယဝါဒါ၊ တို့ကို။ ဝိဟတာ၊ ပယ်ဖျောက် အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒါဒိဝိဿာတော၊ ကို။ ပရိဒီ- ပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမပုရိမပစ္စယဝသေန၊ ရှေး၌ရှေး၌ဖြစ်သော အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဓမ္မေသု၊ သင်္ခါရစသော တရားအပေါင်းတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာ- နေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥစ္ဆေဒေါ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒသည်၎င်း။ နတ္ထိ-

ကကိရိယဝါဒါ စ၊ နတ္ထိကဝါဒ အကိရိယဝါဒတို့သည်၎င်း။ ကုတော ဘဝိ-
 သန္တိ၊ အဘယ်မှာဖြစ်ကုန်လတ်နည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရိဒီ-
 ပိတော ဟောတိ-သို့ဆုတ်) ဒုယေနာတိ၊ ကား။ သကလေန၊ သော။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝစနေန၊ ဖြင့်။ (အယံ ဉာယော ပရိဒီပိတော ဟောတိ-၌စပ်)
 တဿာ တဿာ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုထိုအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရား
 တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်၌။ သန္တတိ၊ အကြောင်းအကျိုးစပ်ခြင်းဟု
 ဆိုအပ်သော အစဉ်ကို၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်း သင်္ခါရစသော
 အကျိုးတို့၏ စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစဉ်ကို၊ ဝါ၊ အစဉ်၏။ အဝိဇ္ဇန္တိတော-
 အဝိဇ္ဇန္တနေန၊ မပြတ်စေခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ မပြတ်ခြင်းဖြင့်။ တေသံ တေသံ
 ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့၏။ သမ္ဘဝတော-ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ (ပရိဒီပိတော-၌စပ်) မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ ပါဒ်၎င်း။ သော၊
 ထိုသူသည်။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။
 အညော၊ တပါးသောသူသည်။ ကရောတိ၊ ၏။ အညော၊ သည်။ ပဋိသံ-
 ဝေဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါဒပ္ပဟာနံ၊ ဤသို့သော ဝါဒကိုပယ်ခြင်း၎င်း။
 ဇနပဒနိရုတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသစသော ဇနပုဒ် သူတို့ ဝေါဟာရပညတ်၌။
 အနဘိနိဝေသော၊ နှလုံးမသွင်းခြင်း၎င်း။ သမညာယ၊ လောကသမ္မုတိ
 အမည်ပညတ်ကို။ အနတိဓာဝနံ၊ မကျော်လွန်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ အယံ
 ယထာဝုတ္တော၊ ဤသို့ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသော။ ဉာယော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်
 ခရီးကို။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤကား။ တာဝ၊
 ရှေးဦးစွာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဝစနမတ္တဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ၂။

၁-အစဉ်၏မပြတ်ခြင်းကြောင့်-ဟု ပြန်ဆိုထားသော အနက်သည် (ကတ္တားကွဲဘိ
 မတူရှိသော် မိမိကတ္တား သမ္ပန်ထား၍ ဖြစ်ငြားဟိတ်မှာ သက်တို့လာသည် တွာဒိ
 ပစ္စည်းသဘောတည်း) ဟူသော စည်းကမ်းကိုမှီ၍ ပြန်ဆိုထားဟန် တူပေသည်။ သို့သော်
 ဤအရာ၌ကား ပဌမန္တအဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲကြည့်လျှင် တေ တေ ဓမ္မာ သန္တတိ
 အဝိဇ္ဇန္တိတော သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ကတ္တားတူပင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် သန္တတိ၊ အစဉ်ကို။
 အဝိဇ္ဇန္တိတော၊ မပြတ်မူ၍၊ ဝါ၊ မပြတ်စေမူ၍။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်-ဟု ဤသို့ ပါဠိရှိရင်းအတိုင်း အနက်လည်းသင့်သည်သာတည်း။ (ဆ-သံ-
 သော)

၂-ဉာယတိ နိဗ္ဗုတိ၊ အယတိ ဂစ္ဆတိ ဒေတေနာတိ ဉာယော၊ မဂ္ဂေါ။ နိပုဗ္ဗော
 အယဘေတုကော။ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ ဝါဒပ္ပဟာနံ၊ အနဘိနိဝေသော၊ အနတိဓာဝနံ-တို့သည်

၂၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၅၃-၁၅) [၁၇-ပညာတူမိ

၅၀၁။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ကို။
ဒေသေန္တေန၊ ဟောတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ-
အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားတော်မူအပ်သော။
ယာ အယံ တန္တိ၊ အကြင်ပါဠိသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တဿာ တန္တိယာ၊ ထိုပါဠိ၏။
အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ အနက်၏ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော အဋ္ဌကထာကို။ ကရောန္တေန၊
ပြုလိုသော။ (မယာ၊ သည်။) ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ဘုရားသာဝကတို့၏
အပေါင်းသို့၊ ဝါ၊ ဘုရား၏ပရိသတ်သို့။ ဩတရိတော၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိဖြစ်လျက်
သက်ဝင်၍။ အာစရိယေ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတော်တို့ကို။ အနဗ္ဘာ-

အယံ-ဟူသော နိဒဿန၏ နိဒဿေတဗျတိတည်း။ သဿတုန္တေဒဟု ဆိုအပ်သော အန္တ-
ဒယသို့မကပ်မူ၍ ယထာသကံ ပစ္စယတို့ဖြင့် အနုရူပဖလပ္ပတ္တိကို ဤ၌ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-ဟု
လိုအပ်ရကား “တဿာ တဿာ။ပ။ သမ္ဘဝတော မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ” ဟူသည်။ ကုသလာ-
ကုသလက္ခန္ဓပဝတ္တိ၌ ကာရုဏာဝေါဟာရ၊ ဝိပါကန္တပဝတ္တိ၌ ဝေဒကဝေါဟာရ ဖြစ်ရကား
သော ကရောတိ-ဖြင့် ကမ္မဝဋ်၊ သော ပဋိသံဝေဒေတိ-ဖြင့် ဝိပါကဝဋ်ကို ပြ၏။ ထိုဝဋ်နှစ်ပါး
တို့၏ ဘိန္နသဘောကြောင့်၎င်း၊ ဘိန္နကာလဖြစ်သောကြောင့်၎င်း “သော ကရောတိ။ပ။
ဝေဒေတိ” ဟု ယူသော ဝါဒကို ပယ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အကြင်သန္တာန်၌ ကံဖြစ်၏၊ ထိုသန္တာန်၌
သာလျှင် ထိုကံ၏အကျိုးဖြစ်ရကား “အညော။ပ။ ဝေဒေတိတိ ဝါဒပဟာနံ” ဟူသည်။
ထိုစကားသင့်၏၊ ပြုအပ်ပြီးသောကံ၏ ပျောက်ခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ မပြုအပ်သေးသော
ကံ၏မူလည်း ရှေးရှုရောက်ခြင်းသည်မရှိခဲ့သတည်း။ ဣတ္ထိ ပုရိသဟူသော ဝေါဟာရသည်
ဇနပဒနိရုတ္တိတည်း။ ထိုဇနပဒနိရုတ္တိ၌ အကြင်ကြောင့်ကား လောက၌ ပညာရှိတို့သည်
လည်း “ပဉ္စက္ခန္ဓေ အာနေတု၊ နာမရူပံ အာဂစ္ဆတု” ဟု မဆိုမူ၍ “ဣတ္ထိ ပုရိသော”
ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သော ဝတ္ထုရှိကုန်သော
အပဏ္ဍိတဗာလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား “ဣတ္ထိ ဇဝါယံ၊ ပုရိသော ဇဝါယံ” ဟု အမှားနှလုံးသွင်း
အတိန်ဝေသဖြစ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ် ဝေဘန်တတ်သောဉာဏ် ရှိသော
ပညာရှိအားကား တထာတထာ ပဝတ္ထုဓမ္မတို့ကိုစွဲ၍ ပညတ္တိမတ္တအားဖြင့် နှလုံးသွင်းဖြစ်၏၊
ပရမတ္ထအားဖြင့်ကားမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဇနပဒနိရုတ္တိယာ အနတိန်ဝေသော-ဟူသည်။
သတ္တဝါဟူသောအနက်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိ၏ဟူသော် လောကသမ္မုတိကိုလွန်၏။
ထို့ကြောင့် သမညံ အတိဓာဝိတော သတ္တော ဇီဝေါ အတ္တိတိ ပရာမာသနံ ဟောတိတိ-
ဟူသည်။ မူလဋီကာ။ လောကသမညာကိုမလွန်၊ သာမညအားဖြင့် သတ္တဝါ စသော
အနက်ကို ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ အဘယ်သို့နည်းဟု သတ္တောတိ ဟိ ဝုတ္တေ ကော ဧတ္ထ သတ္တော၊
ကိံ ရူပံ၊ ဥဒါဟု ဝေဒနာဒယောတိ ဝိဘာဂံ အကတွာ လောကသမညာဝသေနေဝ
လောကိယေဟိ ဝိယ လောကိယော အတ္တော သမညံ အဝိလသန္တေန ဝေါဟာရိတဗ္ဗော။
ဋီကာ။ (ပြည်) ဤအရာ၌ ဇနပဒနိရုတ္တိ နာတိန်ဝေသန သမညာနာတိဓာဝနတို့ကို
မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဝေဘန်ဖွင့်ပြသော ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိနာ ၂၇၀ စာပိုဒ်
နိပါတ် ၃၃၁-၂ တို့ကိုလည်း ကြည့်ရှုသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၃-၂၄)

၂၁

စိက္ခန္ဓေန၊ မစုပ်စွဲမူ၍။ သကသမယံ၊ မိမိအယူကို။ အဝေါက္ကမန္တေန၊
မကျော်မဖယ်မူ၍။ ပရသမယံ၊ သူတပါးအယူကို။ အနာယူဟန္တေန၊
အပြစ်တင်ခြင်းငှါ အားမထုတ်မူ၍။ သုတ္တံ၊ ပါဠိကို။ အဋ္ဌိဗာဟန္တေန၊
မတားမြစ်မူ၍။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စေသည်
ဖြစ်၍။ မဟာပဒေသေ၊ သုတ်၌ဟောတော်မူအပ်သော မဟာပဒေသ
လေးပါး၊ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ကုန်သော သုတ္တသုတ္တာနုလောမအာစရိယ-
ဝါဒ အတ္တနောမတိဟူသော မဟာပဒေသလေးပါးတို့ကို။ ဩလော-
ကေန္တေန၊ ကြည့်သည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိကို။ ဝါ၊ အကြောင်း
ကို။ ဒီပေန္တေန၊ ပြသည်ဖြစ်၍။ အတ္တံ၊ ထိုပါဠိ၏အနက်ကို။ ဝါ၊ အကျိုး
ကို။ သင်္ဂါဟန္တေန၊ ပေါင်းယူသည်ဖြစ်၍။ တမေဝတ္ထံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ပါဠိ၏အနက်ကိုပင်လျှင်။ ပုန၊ ဖန်။ အာဝတ္ထေတွာ၊ ပြန်၍။ အပရေဟိပိ၊
တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသန္တေန
စ၊ အကျယ်ပြသည်ဖြစ်၍၎င်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊
သည်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုသင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိယာပိ စ၊ ပင်ကိုယ်
ရင်း သဘောအားဖြင့်သော်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏ-
နာ၊ သည်။ ဒုက္ကရာဝ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်သာတည်း။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။
သစ္စံ၊ ပ။ က္ကရာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု ယထာ၊ ဆိုကုန်သကဲ့သို့ပင်တည်း။

သစ္စံ၊ လေးပါးသောသစ္စာ၎င်း။ သတ္တော၊ သတ္တမှဆိတ်သော သင်္ခါရ
တို့၌ သတ္တဟူသောဝေါဟာရ၎င်း၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ အတ္တကိစ္စပြီးခြင်း

၁-အဝိဇ္ဇာသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား ဟေတုပစ္စည်းတပ်၏ဟု
ဆိုသောသုသည်၎င်း ကထာဝတ္ထုနယ်၌ ပယ်အပ်သော ပုဂ္ဂလဝါဒ စသည်တို့ကိုဆိုသော
သုသည်၎င်း သကသမယကို ကျော်သည်ဖယ်သည်မည်၏၊ ထိုသို့မကျော်မဖယ်မူ၍ဟူလို။
(ပြည်)

၂-ပိ-သဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနတ္ထံ။ ပကတိသော်လည်း အလွန်ခဲယဉ်းတုံသေး၏၊ အထူးထူး
သော နည်းတို့ဖြင့်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်းဟူလို။ တနည်း ဝိဘဇ္ဇဝါဒီမဏ္ဍလံ
ဩတရိတွာ စသော ယထာဝတ္ထုဝိဇာနကို သုံးသပ်သော်သာမဟုတ်၊ မသုံးသပ်မူ၍ ပကတိ
အတိုင်း သက်သက်ပင်သော်လည်း ဒုက္ကရာသာလျှင်တည်းဟူလို။ ဤဝိကပ်၌ ပိ-ကား
၎င်းသမ္ဘာဝနတ္ထ စ-ကား သမ္မိဏ္ဍနတ္ထတည်း။ (ပြည်)

၂၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၅၃-၂၄) [၁၇-ပညာဘူမိ

၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ၊ နွေ၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စ-ပစ္စယာကာရော ဝေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုရော မ္ဗော၊ တို့သည်။ ဒုဒ္ဓသာ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။ ဒေသေတုဉ္စ၊ ဟောခြင်းငှါလည်း။ သုဒုက္ကရာ၊ အလွန်ပင် ခဲယဉ်းကုန်၏။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝတ္တနယဖြင့် အတ္တသံဝဏ္ဏနာကို ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်၊ ပြုရန်လည်း ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဂမာဓိဂမပ္ပတ္တေဟိ၊ ပါဠိ တည်းဟူသောအာဂုံ၊ မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော အဓိဂမသို့ရောက်ကုန်သော အရှင်မြတ်တို့ကို။ အညတြ၊ ထား၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အတ္တ-

၁-အထက်ပါ အနက် ၂-ခုသည် “သတ္တောတိ သတ္တသုညတာတိ ဝဒန္တိ၊ သတ္တသုညေသု ပန သင်္ခါရေသု သတ္တဝေါဟာရော၊ သတ္တတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ စ” ဟူသောဋီကာမှ ဒုတိယတတ်ယ အဖွင့်ကိုမူ၍ ပြန်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ထိုတွင် “သတ္တဝါတို့၏ အတ္တကိစ္စပြီးခြင်း၎င်း”ဟု သောအနက်ကို ထောက်ဆ၍ သတ္တတ္တ-ဟု တန့်ငံထ အသဒိသသံယုဂ် ဆင့်လျက်ရှိရာတွင် ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပေမူ၌ သဒိသသံယုဂ်ဆင့်လျက် သတ္တတ္တ-ဟု ရှိလေသလော ဟု တွေးတော ယူဆဖွယ်ရှိပေ၏။ ထိုသို့သဒိသသံယုဂ်နှင့်ရှိလျှင် “သတ္တဝါဟူသော အတ္တ၏ ကိစ္စပြီးခြင်း၎င်း” ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ ထို့ပြင် “သတ္တဿ ဘာဝေါ သတ္တတ္တံ (သတ္တဝါဟူသော အမည်နှင့် သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုသော ဉာဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်း) တဒေဝ ကိစ္စံ၊ တဿ သိဒ္ဓိ”ဟု ဝစနတ္ထကြံ၍ “သတ္တဝါမှ ဆိတ်သော သင်္ခါရတို့၌ သတ္တဝါ ဖြစ်ကြောင်းကိစ္စ၏ ပြီးခြင်း၎င်း” ဟူ၍လည်း ပြန်သင့်၏။ သို့ရာတွင် သီဟိုဠ်နှင့်တကွ မြန်မာမူဟောင်းမှသစ်ဋီကာ စာအုပ်အားလုံးတို့၌ကား အသဒိသသံယုဂ်နှင့် သတ္တတ္တ ဟူ၍ ချည်းရှိနေ၏။ ထိုပါဌ်အရအားဖြင့်လည်း အတ္တ-သဒ္ဓါကို “အတ္ထော မေ ဂဟပတိ ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာတိအာဒိသု ကိစ္စတ္ထေ” ဟူသော သုတ္တနိပါတ ဌ (၁-၂၃၀) ၌ကဲ့သို့ ကိစ္စအနက်ဟောဟု ယူပြီးလျှင် “သတ္တဝါမှ ဆိတ်သောသင်္ခါရတို့၌ သတ္တဝါ၏ လိုအပ်သော ကိစ္စ (ကိုပြုခြင်း)၏ ပြီးခြင်း၎င်း”ဟု ပြန်ရာ၏။ ဤအနက်၌ လိုအပ်သောကိစ္စဟူသည်မှာ သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုရန်အတွက် လိုအပ်သော သိခြင်း၊ ခံစားခြင်း၊ ပြုခြင်း၊ သွားခြင်း၊ စားခြင်းစသော ကိစ္စများပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏။ ဤသို့ခက်ခဲစွာကြံဆ၍ အနက်ကို ပြုရခြင်းမှာ ပါဌ်ရှိရင်းအတိုင်း အသင့်ယုတ္တိရှိစေလိုသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဋီကာ ပါဌ်၌ သတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ-ဟု ဤသို့သာရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်ရာ၏။ ၎င်းအတွက် “သတ္တဝါ၏ကိစ္စ ပြီးခြင်း” ဟူ၍ အနက်ပြန်ရာ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ပြန်လိုလျှင် “သတ္တော၊ သတ္တဝါ၎င်း”ဟု ဤမျှသာ ပြန်သင့်၏။ ထိုသို့ပြန်ရာ၌ အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် “လောကဝေါဟာရအလို သတ္တဝါ ရှိသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ မရှိခြင်း ထိုသို့သတ္တဝါမရှိသော သင်္ခါရတို့၌ လောကဝေါဟာရမျှဖြင့် သတ္တဝါဟုခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုနေရခြင်း သတ္တဝါဟု အသိအမှတ် ပြုနိုင်လောက်အောင် သိခြင်း၊ ခံစားခြင်း၊ ပြုခြင်း၊ သွားခြင်း၊ စားခြင်းစသော ကိစ္စ၏ ပြီးခြင်း”ဟူသော သတ္တဝါနှင့်စပ်ဆိုင်သော ဤအကြောင်းအရာများကို သိမြင်ရန် ပြော ဆိုရန် ခက်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၄-ဂ)

၂၃

သံဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ န သုကရာ၊ မပြုလွယ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သမုဒ္ဒရာ မဟာမြစ်ကို လက်ပစ်ကူးသော ယောက်ျားကဲ့သို့ ပေါ့ပေါ့စားစားကူးလွယ် သည်မဟုတ်သောကြောင့်။ ပရိတုလိယိတု၊ နှိုင်းချိန်၍။

ပစ္စယာကာရဝဏ္ဏနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့်ကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဟောခြင်းငှါလိုသော၊ ဝါ၊ ဖွင့်လိုသော။ အဟံ၊ သည်။ အဇ္ဇ၊ ယခု။ သာဂရံ၊ သမုဒ္ဒရာသို့။ အဇ္ဈောဂါဇ္ဇော၊ သက်ဆင်းကူးသွားသောယောက်ျားသည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်ရာတည်ရာကို။ နာဓိဂစ္ဆတိ ဣဝ၊ မရနိုင်သကဲ့သို့။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်ရာတည်ရာကို။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရနိုင်။

ပန၊ ထိုသို့မရနိုင်သော်လည်း။ နာနာဒေသနာနယမဏ္ဍိတံ၊ အထူးထူးသော ဒေသနာနည်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ဣဒံ သာသနံ၊ ဤပါဠိဓမ္မတည်းဟူသော သာသနာသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဋ္ဌကထာဟုဆိုအပ်သော ရှေးဆရာမြတ်တို့၏ စကားအစဉ်သည်၎င်း။ အဗ္ဗောဓိန္ဒော၊ အစဉ်အဆက် မပြတ်ဖြစ်၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္ထတိ၊ တည်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ထိုသာသနာနှင့် ပုဗ္ဗာစရိယနှစ်ပါးကို။ သန္နိဿာယ၊ ကြပ်ကြပ်မြဲမြဲအမှီပြု၍။ ဧတဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ အာရတိဿာမိ၊ အားထုတ်ပေအံ့။ တံ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ (သာဓဝေါ၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။) သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အာရုံ၌ အညီအညွတ်ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုဏာထ၊ နာကုန်လော့။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသောသူသည်။ ဣမံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဋ္ဌကထာကို။ အဋ္ဌိံ ကတုာ-အတ္ထံ ကတုာ၊ ဝဇီရစိန် တိမ်သားလှစ်ခဲ့ ပုလဲတမူး ထူးမြတ်သော ဥစ္စာကဲ့သို့ပြု၍။ (တနည်း) အဋ္ဌိံ

၁-ဋီကာပဌမအဖွင့်နှင့်အညီ ပေးသည့်အနက်။ ဒန္တဇထ-ကို မုဒ္ဒဇေ-ပြု၍ ကရ-ဓာတ်နှောင်းရာ ဣ-လာလျက် ဆန်းအတွက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၍ အဋ္ဌိံ ကတုာ-ဟု ပြီးသည်။ ကတုာ မှ က-ကို ပုတ္တော တျာဟံ-၌ ပု-ကဲ့သို့ လဟုမှတ်။ (ပြည်) ဇင်္ဂိဏ်းကျစေရန် က-ကို လဟု ကြံသည်။ “ဝိဒ္ဓကံမာလာ တယော တာ ဂရူ ဒွေ” ဟူသော ဆန္ဒနာမဉ္ဇရီလာ ဂါထာ-ဟု ယူလျှင် ၎င်းကို လဟု ကြံဖွယ်မလိုပါ။ (ဆ-သံ-သော)

ကတော၊ ပျောက်ရှုမရှိ သတိမြဲမြဲ အရိုးစွဲသကဲ့သို့ပြု၍။ သုဏေယျ၊ နာရာဇ်၊ ဝါ၊ နာလတ်မှု။ (သော၊ ထိုနာသောသူသည်။) ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလထက်နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော။ ဝိသေသံ၊ (လက်မှန်အားထုတ် သည်မှစ၍ ခဏတိုင်းခဏတိုင်းဖြစ်သော သုတစိန္တာတာဝနာ) ဉာဏ်ထူးကို၊ ဝါ၊ (တဒဂ်ပဟာန်ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်စသည်ဖြင့်) ကိလေသက္ခယဓမ္မအထူးကို။ လဘေထ၊ ရရာဇ်။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ လဒ္ဓါန၊ ၍။ မစ္စုရဇဿ၊ သေမင်း၏။ (ရ-၌ ဂိုဏ်းစောင့်ရဿ) အဒဿနံ၊ မမြင်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝါ၊ မမြင်ရာအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့။ ဂစ္ဆေ၊ ရောက်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ကို။ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၅၇၂။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိကြောင့်။ (သုဏာထ၊ လော့။) ဟိ၊ နာအပ် သော အဋ္ဌကထာကို ချဲ့ဆိုအံ့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အာဒိတောယေဝ၊ အစကာလ၌သာလျှင်။ တာဝ၊ အစဉ်သင့်။

ဒေသနာတေဒတော၊ ဒေသနာအထူးအားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထလက္ခဏက- ဝိဓာဒိတော၊ အတ္ထအားဖြင့်၎င်း၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့်၎င်း၊ ဧကဝိဓ စသောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂါနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသောတဆွဲနှစ်ပါးသောအင်္ဂါ တို့ကို။ ဝဝတ္ထာနာ စ၊ ခြားနားမှတ်သား၍ပြသောအားဖြင့်၎င်း။ (ဒဿန- ကြေ) ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာတေဒတော-အစရှိသောပါဌ်၌။ ဒေသနာတေဒ- တောတိ၊ ဒေသနာတေဒတော-ဟူသောပုဒ်၏။ ဟိ-ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ဘဂဝတော၊ ၏။ (ဒေသနာ-၌စပ်) ဝလ္လိဟာရကနံ၊ နွယ်ကိုဆောင်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ လေးဦးကုန်သော။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဝလ္လိဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ နွယ်ကိုယူခြင်းကဲ့သို့။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ ဝါ၊ စ၍၎င်း။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ ဝါ၊ ၍၎င်း။ ယာဝပရိယောသာနံ၊ ဆုံးသည်တိုင်အောင်။ (ဒေသနာ၊ ဟောတော် မူခြင်း၎င်း။) တထာ၊ ပါး။ ပရိယောသာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ ဝါ၊ ၎င်း။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ ဝါ၊ ၎င်း။ ယာဝအာဒိ၊ အစတိုင်အောင်။ (ဒေသနာ၊ ခြင်း၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ သည်။ စတုပ္ပိဓာ၊ ၏။

နိဗ္ဗေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၅-၇)

၂၅

ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ ဝလ္လိဟာရကေသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မူလမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တံ၊ ထိုနွယ်ကို။ မူလေ၊ ၌။ ဆေတု၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ အရင်းမှစ၍ အလုံးစုံသော နွယ်ကို။ အာကမ္ဘိတု၊ ငင်၍။ အာဒါယ၊ ၍။ ကမ္မေ၊ လုပ်ဆောင်သောအမှု၌။ ဥပနေတိ ယထာ၊ ဆောင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ။ပ။ မရဏန္တိ၊ ဣ-ဟူ၍။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယောသနာပိ၊ ဆုံးသည်တိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တေသု ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ပ။ ဥပရိဘာဂညေဝ၊ အထက်အဖို့ကိုသာလျှင်။ပ။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ။ပ။ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ [၁၅၅] မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယော-
သနာပိ၊ လည်း။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။) ဒေသေတိ၊ ၏။ [တံ ဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတော၊ သပ္ပိတိကတဏှာဖြင့် အလွန်နှစ်သက်သော။ အဘိ-ဝဒတော၊ အဟော သုခံ အဟော သုခံဟု ဝစီတေဒကရသို့ရောက် (ချီးမွမ်း) သော၊ ဗလဝတဏှာဖြင့် အဟံ မမဟု အလွန်ဆိုသော။ အဇ္ဈောသယ၊ ထိုထက်ဗလဝတဏှာဖြင့် လွတ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မျိုသွင်းသိမ်းပိုက်၍။ တိဌတော၊ တည်သော။ တဿ၊ ထိုသတို့သားအား။ နန္တိ၊ ထိုထက်လည်း အားရှိသော (ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ဖြစ်သော တဏှာဟူသော) နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ယာ နန္တိ၊ အကြင်နန္တိသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုနှစ်သက်သောနန္တိသည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုသတို့သားအား။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝ-ဥပပတ္တိဘဝသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။]

စ၊ ထိုမှတပါး။ပ။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားကို။ပ။ အဂ္ဂါနုသာရေန၊ အဖျားမှ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ယာဝမူလာ၊ နွယ်ရင်းတိုင်အောင်။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ပ။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာတိပစ္စယာ။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပရိယောသနတော၊ အဆုံးမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝအာဒိတောပိ၊ အစ

တိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ [ဇာတိပစ္စယာ
ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ (မယာ၊
သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်း
ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ) န ခေါ၊ ဖြစ်သလော။ နော
ဝါ (သမ္ဘဝတိ) န ခေါ၊ သလော။ ဧတ္ထ၊ ဤဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ
ဟူ၍ ငါးမေးရာ၌။ ကထံ ဝါ၊ အသို့မူလည်း။ ဝေါ-တုမှာကံ၊ တို့၏။
(စိတ္တံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။
ဘန္တေ၊ ရား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊
ဖြစ်ပါ၏။) (ဤကား ဇာတိပစ္စယာ န ခေါ ဘိက္ခဝေ ဇရာမရဏံ နော ဝါ
ဟူသော ပညာ၏ဝိသုဒ္ဓိနာတည်း။) ဧတ္ထ၊ ဤဇာတိပစ္စယာ န ခေါ ဘိက္ခ-
ဝေ ဇရာမရဏံ-ဟူ၍ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားမေးရာ၌။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ သို့။ နော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏။
(စိတ္တံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစုံ၊ လျှောက်ကုန်၏။)
(ဤကား ကထံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတိ-ဟူသော ပညာ၏ဝိသုဒ္ဓိနာတည်း။
နောက်ကို ဤနည်းယောဇနာ)]

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတေသု ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ပ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။
ဩတရန္တော၊ သက်လျက်။ ယာဝမူလာ၊ နွယ်ရင်းတိုင်အောင်။ ပ။ ဧဝံ-
တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣမေ စ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ။ ပ။
အဝိဇ္ဇာပဘဝါတိ၊ ဟူ၍။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝအာဒိတော၊
အစတိုင်အောင်။ ဒေသေတိ၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ စတ္တာရော အာ-
ဟာရာ၊ ဤလေးပါးကုန်သော (ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေ
ပဝတ္တိ၌ ဖြစ်ကုန်သော ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်တရား၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်
ဩဇာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော) အာဟာရတို့သည်။ ကိန္နိဒါနာ၊ အဘယ်နိဒါန်း
ရှိကုန်သနည်း။ ကိံသမုဒယာ၊ အဘယ်လျှင် သမုဒည်းရှိကုန်သနည်း။
ကိံဇာတိကာ၊ အဘယ်လျှင် ဇာတိရှိကုန်သနည်း။ ကိံပဘဝါ၊ အဘယ်လျှင်
အမွန်ရှိကုန်သနည်း။ (နိဒါန၊ သမုဒယ၊ ဇာတိ၊ ပဘဝတို့ကား အကြောင်း

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ ကထံ ဝေါ-ဟု ရှိ၏။ မ ၁-၃၂၈-၌မူ ကထံ ဝါ-ဟု ရှိ၏။
(ဆ-သံ-သော)

ဟော ပရိယာယ်နှင့်နှင်ချည်းတည်း) ဣမေ စတ္တာရော အာဟာရာ၊
တို့သည်။ တဏှာနိဒါနာ၊ တဏှာလျှင် နိဒါန်းရှိကုန်၏။ပ။ တဏှာပဘဝါ၊
တဏှာလျှင် အမွန်ရှိကုန်။ပ။

၅၈၃။ ကသ္မာ ပန၊ အတယံကြောင့်။ ဧဝံ ဣမေဟိ ဒေသနာပဘော-
ဒေဟိ၊ ဤလေးပါးသော ဒေသနာပဘောဒတို့ဖြင့်။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်
မူသနည်း။ (ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။
သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
သယံ၊ ကိုယ်တော်မြတ်၏။ ဒေသနာဝိလာသပုတ္တတ္တာ စ၊ ဒေသနာကို
တင့်တယ်စေတတ်၊ တန်းဆာဆင်တတ်သော ဉာဏ်ထူးသို့ ရောက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။
သမန္တဘဒ္ဒကော၊ သကာခဲကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) တတော တတော၊ လေးပါးသော ဒေသနာတို့တွင် ထိုထိုဒေသနာ
အားဖြင့်။ ဉာယပဋိဝေဓဿ၊ အရိယမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ၊ ဝါ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာ
တည်း။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုဝေသာရဇ္ဇပဋိသမ္ဘိဒါ-
ယောဂေန၊ လေးပါးသော ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်၊ လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ
ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ စတုဗ္ဗိမဂ္ဂမ္ဘိရဏာဝပုတ္တိယာ စ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တ၊
ဒေသနာ၊ ပဋိဝေဓအားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသော ဂမ္ဘိရအဖြစ်သို့

၁-ဉာယောတိ မဂ္ဂေါ၊ သော ဧဝံ ဝါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ အရိယော စဿ ဉာယော
ပညာယ သုခိဋ္ဌော ဟောတိတံ ဝစနတော။ ဋီကာ။ မဂ်ကိုသိခြင်းငှါဖြစ်၏ ဟူသော
စကားသင့်ပစေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိခြင်းငှါဖြစ်၏ဟူသော စကားသည် ကတ္တာနှင့်ကံမကွဲ
မပြား၍ များများသင့်အံ့မထင်ဟူမှု ? သယမေဟိ သော သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ တထာ တထာ
ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ တာယ တာယ ဒေသနာယ အတ္တနော ပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တတိ။ ၎င်း။
ဟိ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ သယမေဝ၊ မိမိ
သည်ပင်လျှင်။ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
တထာ တထာ၊ လေးပါးသော ဒေသနာတို့တွင် ထိုထိုဒေသနာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ၊
ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တာယ တာယ ဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တနော၊
မိမိကို။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၂၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၅၅-၂၄) [၁၇-ပညာဘူမိ

ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။^၁ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော၊ ဒေသနာဝိလာသသ္မိ
ရောက်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေသနာ-
ဝိလာသပ္ပတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ နာနာနယေဟေဝ၊ အထူးထူးသောနည်း
တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူပေ၏။ ပန၊
အကြောင်းထူးကိုဆိုအံ့။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ အဿ ဘဂဝ-
တော၊ ၏။ ဝါ၊ အဿ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ကို။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊
၍။ ယာ အနုလောမဒေသနာ၊ အကြင်အနုလုံအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း
သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ အနုလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္ထိကာရဏ-
ဝိဘာဂသံမူဠံ၊ ဝဋ်တရား၏ အကြောင်းအထူး၌ တွေ့ဝေသော။ ဝေနေယျ-
ဇနံ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းကို။ သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာအသင့်
အလျော် ရှုတော်မူသောဘုရားအား၊ ဝါ၊ ၏။ ယထာသကေဟိ၊ အကြင်
အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာစသော သင့်လျော်
သောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္ထိသန္ဓဿနတ္ထံ၊ သင်္ခါရစသော ဝဋ်တရား
တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသန္ဓဿနတ္ထဉ္စ၊ ဝဋ်တရား၏
ဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်းငှါ၎င်း။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာတဗ္ဗာ၊ ၏။
(အဿ ဘဂဝတော၊ ၏။) ဝါ၊ အဿ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပရိယောသာန-
တော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
သာ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ (ပဝတ္ထာ-၌ စပ်) အယံ လောကော၊
ဤလူအပေါင်းသည်။ [၁၅၆] ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ငြိုငြင်ပင်ပန်းခြင်းသို့။
အာပန္နော ဝတ၊ လာရောက်ရှာရသည်တကား။ ဇာယတိ စ၊ ပဋိသန္ဓေ
နေလည်း နေရ၏။ ဇီယတိ စ၊ အိုလည်း အိုရ၏။ မီယတိ စ၊ သေလည်း
သေရ၏။ စဝတိ စ၊ အဖန်တလဲလဲလည်း စုတေရ၏။ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊
လဲလဲလည်း ဖြစ်ရ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ကိစ္ဆာပန္နံ၊
ဆင်းရဲငြိုငြင်ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်သော။ လောကံ၊ ပိုးလှေးသတ္တဝါ
များလှစွာကို။ အနုဝိလောကယတော၊ သနားအာရုံ တလုံလဲလဲရှုတော်

၁-စတုဗ္ဗိမဂ္ဂီရတာဝပ္ပတ္တိယာ-ကား ဝက်ဝံစကားတည်း။ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓ-
ဂမ္ဘီရေသု ပတိဋ္ဌာဓိဂမေန ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဓမ္မအတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓဟု ဆိုအပ်သော
ဂမ္ဘီရတို့၌ထောက်ရာတည်ရာကိုရသဖြင့် မြဲစွာတည်ခြင်းကြောင့်-ဟု ဥဇုကပြောင့်ရာသတည်း။
(ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၆-၉)

၂၉

မူသော ရှင်တော်ဘုရားအား၊ ဝါ၊ ၏။ (သမ္မောဓိတော၊ အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိတော်မူသည်မှ။) ပုဗ္ဗဘာဂပုဂ္ဂိုလောနုသာ-
ရေန၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်ခဲ့သော ပဋိဝေဓ(ဝိပဿနာ)ဉာဏ်ကို အစဉ် လျှောက်
သဖြင့်။ တဿ တဿ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ထိုထိုဇရာမရဏအစရှိသော။
ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်သည်။ အဓိဂတကာရဏသန္ဓဿ-
နတ္ထံ၊ သိတော်မူအပ်သော ဇာတိစသောအကြောင်းကို ကောင်းစွာပြခြင်း
အကျိုးငှါ။ သာ၊ သည်။ (ပဝတ္ထာ၊ ၏။) မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။
ယာဝအာဒိ၊ အစတိုင်အောင်။ ယာ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္ထာ၊
၏။ သာ ဒေသနာ၊ သည်။ (ပဝတ္ထာ-နှ့်စပ်) အာဟာရနိဒါနပဝတ္ထာ-
ပနာနုသာရေန၊ ဝိပါကဝဋ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော အနာဂတ်အာဟာရ၏။
ဝါ၊ ကမ္မဝဋ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အာဟာရ၏အကြောင်းကို
ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ယာဝအတိတ် အဒ္ဓါနံ၊
သင်္ခါရအဝိဇ္ဇာဟူသော အတိတ်အခွန်တိုင်အောင်၊ ဝါ၊ တဏှာစသော
အတိတ်အခွန်၊ သင်္ခါရအဝိဇ္ဇာဟူသော ထိုထက်လည်း အတိတတရအခွန်
တိုင်အောင်။ အတိဟရိတွာ၊ ရှေးရှုဆောင်၍။ ပုန၊ တဖန်။ အတိတဒ္ဓ-
တော၊ သင်္ခါရအဝိဇ္ဇာဟူသော အတိတ်အခွန်မှ။ ဝါ၊ တဏှာစသော
အတိတ်အခွန်၊ သင်္ခါရအဝိဇ္ဇာဟူသော အတိတတရအခွန်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။
ဟေတုပ္ပလပုဂ္ဂိုပါဠိသန္ဓဿနတ္ထံ၊ အကြောင်းအကျိုး အစဉ်ကိုပြခြင်းငှါ။
ပဝတ္ထာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ-
ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးတိုင်အောင်။ (အဿ ဘဂဝတော၊ ၏။) ယာ အနု-
လောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္ထာ၊ ၏။ သာ ဒေသနာ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော-
သော။ အဒ္ဓါနေ၊ အခွန်၌။ အနာဂတဒ္ဓဟေတုသမုဋ္ဌာနတော၊ အနာဂတ်
အခွန်ဖြစ်သော ဘဝ၏အကြောင်း (ဖြစ်ကုန်သော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊
ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)တရားတို့၏ ဖြစ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။
အနာဂတဒ္ဓသန္ဓဿနတ္ထံ၊ အနာဂတ်အခွန်ကို ထိုးထွင်း၍ မသိကုန် မမြင်ကုန်
သောသူတို့အား မျက်မှောက်ကင်္ကာ ထင်ရှားစွာသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း
ကိုပြ၍ ဟေတုဖလ အဆက်ဆက်အားဖြင့် ပြက်ပြက်ပြင်ပြင် ထင်ရှားပြ-
ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဝတ္ထာ၊ ၏။ တာသု၊ ထိုဒေသနာလေးရပ်တို့တွင်။ ပဝတ္ထိ-

၁-ပုဗ္ဗဘာဂပုဂ္ဂိုလောနုသာရေန-ပုဒ်၌ ပုဗ္ဗဘာဂ နောင်ကြေလေသော ပဝတ္ထု-နှ့်စပ်။
တနည်း(သာ) ပဝတ္ထာ-နှ့်စပ်။ (ပြည်)

ကာရဏသမ္ပုဋ္ဌဿ၊ ပဝတ္တိ၏အကြောင်း၌ တွေ့ဝေသော။ ဝေနေယျဇနဿ၊ အား။ ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အကြင်မိမိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တိသန္ဓဿနတ္ထံ၊ သင်္ခါရစသော ပဝတ္တိတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသန္ဓဿနတ္ထု၊ ဖြစ်စဉ်ကိုပြခြင်းငှါ၎င်း။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာ အနုလောမဒေသနာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သာ အနုလောမဒေသနာ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၌။ (မယာ၊ သည်။) နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၈၄။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၌။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ့်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အာဒိတော၊ လက်ဦးအစ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိဝါဒီတို့၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) ပကတိ၊ သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းကင်းသော။ မူလကာရဏံ၊ အမြစ်အရင်းဖြစ်သောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ လောကဿ၊ ၏။ (အကာရဏံ၊ အကြောင်းကင်းသော။ မူလကာရဏံ၊ အမြစ်အရင်းဖြစ်သောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ ကိံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ ငြားအံ့။) အကာရဏံ၊ သော။ မူလကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ (ဣတိ၊ သို့။ ဝိသုဇ္ဇေတဗ္ဗော၊ ဖြေအပ်၏။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အာသဝသမုဒယာ၊ အာသဝ၏ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေန ပရိယာယေန၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) မူလကာရဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ သော ပရိယာယော၊ သည်။ အတ္ထိ ပန၊ ရှိပါ၏လော။ (အမေး၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏ဟုဖြေသော် အဘယ်နည်းဟု သရုပ်ကို မေးလို၍ ကော ပန သောတိ-မိန့်သော်) သော ပရိယာယော၊ သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဝဋ်ကိုဟောရာကထာ၏။ သိသဘာဝေါ၊ ဦးခေါင်း၏အဖြစ်တည်း။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇကထံ၊ ကို။ ကထေန္နေ၊ သော်။ ဒေ ဓမ္မေ၊ နှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ သိသံ ကတော၊ ခေါင်းပြု၍။ ကထေတိ၊

၏။ အဝိဇ္ဇာ ဝါ၊ ကိမ္မလည်း။ သိသံ ကတော၊ ရှိ။ ကထေတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊
ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
နာဟောသိ၊ မဖြစ်စဘူး။ အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုမှနောက်၌။ သမဘဝိ၊ စ၍
ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌိ၊
အစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဉ္ဇ၊ ဤသို့
ရှေးအစွန်းမထင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ကား။ ဧတံ၊ ဤပုရိမာ။ ပ။
တိ-စသော စကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ပန၊ အပ်သော်လည်း။
အထ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဒပ္ပတ္တယာ၊ ဤအာသဝဟူသောအကြောင်း
ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏ အာသဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ကာရဏံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏
အကြောင်းသည်။) ပညာယတိ၊ ၏။ ဘဝတဏှံ ဝါ၊ ကိမ္မလည်း။
(သိသံ ကတော၊ ခေါင်းပြု၍၊ ဝါ၊ ခေါင်းတပ်၍၊ ဝါ၊ ပဋ္ဌာနပြု၍။ ကထေတိ၊
၏။) ။ ပ။ ဣဒပ္ပတ္တယာ၊ ဤဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ၊
ဤဘဝတဏှာ၏ ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။
ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ကာရဏံ၊ ဘဝတဏှာ၏ ဝေဒနာဟူသော
အကြောင်းသည်။) ပညာယတိ၊ ထင်၏။

၅၈၅။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇကထံ၊ ကို။
ကထေန္တော၊ သော်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ
ဟူသော ဤတရားတို့ကို။ သိသံ ကတော၊ ခေါင်းတပ်၍။ ကထေတိ၊ နည်း။
ဣတိ အယံ၊ ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ သုဂတိ
ဘဝသို့လားစေတတ် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့လားစေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်ကံ
အကုသိုလ်ကံ၏။ (ဣမေသံ ဒိန္နံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) ဝိသေသဟေတုဘူတတ္တာ၊
ထူးသောအကြောင်းဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ကထေတိ၊ ၏။) ဟိ၊
ချဲ့အံ့။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ ဒုဂ္ဂတိသို့လားစေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ အကုသိုလ်

၁-ပုရိမာ ကောဋ္ဌိ န ပညာယတိ-ဟူပြီး၍ အဘယ်ကြောင့် ဝေဉ္ဇေတံ-စသည်ကို
ဟောပြန်သနည်း? ရှေးအစွန်းမထင်လသော် ဥပ္ပါဒဝိရဟဖြစ်၍ နိစ္စအဖြစ်ကို ယူရာ၏-ဟု
နှလုံးတော်ပိုက်၍ “ဝေဉ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ” စသော စကားကို ဘုရားဟောတော်မူပြန်
သတည်း။ ဤပါဌ်ဖြင့် ဤကာလမှရှေး၌စ၍ ဖြစ်ဘူးသော အဖြစ်မည်သည်မရှိဟု အစ
မထင်သောကြောင့် ရှေးအစွန်း မထင်သည်ကို ဟောတော်မူရသည်ဟု ဤအနက်ကို
ပြသတည်း။ (ပြည်)

ကံ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသောအကြောင်းကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။
 (တနည်း။) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊
 အဝိဇ္ဇာသည်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ (အာရဘတိ-သို့
 သွား) အဂ္ဂိသန္တာပလဂုဋ္ဌာဘိဃာတပရိဿမာဘိဘူတာ၊ မီးဖြင့်ပူစေ
 ခြင်း ဝါ၊ မီးကင်ခြင်း၊ ဆောက်ပုတ်ဖြင့်ရိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော
 ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းဒုက္ခသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဝဇ္ဈဂါဝီ၊ သတ်အပ်သော
 နွားမသည်။ တာယ ပရိဿမာတုရတာယ၊ ထို (မီးဖြင့်ပူစေခြင်း ဆောက်
 ပုတ်ဖြင့် ရိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော) ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းဖြင့် ကျင်နာ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပိ၊ သာယာဖွယ်ကင်းသည်သော်လည်း
 ဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ အနတ္တာဝဟမ္ပိ စ၊ အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်
 သည်သော်လည်းဖြစ်သော။ [၁၅၇] (ပိ-ကားဂရဟာ အရုစိလည်းဟူ၊
 စ-ကားသမုစ္စည်း) ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူသောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိ
 ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ကိလေသသန္တာပတော၊ ကိလေသာမီးဖြင့်
 ပူလောင်ခြင်းကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပိ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိနိပါတနတော၊ ဒုဂ္ဂတိ
 သို့ ကျစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ အနတ္တာဝဟမ္ပိ စ၊
 သော။ ပါဏာတိပါတာဒိ၊ ပါဏာတိပါတစသော။ အနေကပ္ပကံရံ၊
 များသောအပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပိ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ လားစေတတ်သော
 အကုသိုလ်ကံကို။ အာရဘတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သုဂတိဂါမိနော၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသ-
 ဟေတု၊ ကား။ ဘဝတဏှာ၊ တည်း။ ဝါ၊ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ဝိသေသ-
 ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝ-
 တဏှာဘိဘူတော၊ ဘဝတဏှာသည်နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။
 ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ သာ ဂါဝီ၊ ထိုသတ်အပ်သော
 နွားမသည်။ သိတူဒကတဏှာယ၊ ရေချမ်းကိုတပ်သဖြင့်။ သအဿာဒံ၊
 သာယာအပ်သော သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။
 ပရိဿမဝိနောဒနဉ္စ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းကို ဖျောက်တတ်သည်လည်းဖြစ်
 သော။ သိတူဒကပါနံ၊ ကို။ အာရဘတိ ဝိယ၊ သို့။ ကိလေသသန္တာပဝိရ-
 ဟတော၊ ကိလေသာဟူသောအပူကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သအဿာ-

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၇-၁၆)

၃၃

ဒံ၊ ဖြစ်သော။ သုဂတိသမ္မာပနေ၊ သုဂတိသို့ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနေ၊ ။ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခပရိယမဝိနေ၊ ဒုက္ခတိ ဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းကို ဖျောက်တတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ၊ ပါဏာတိပါတ်မှကြဉ်ခြင်းအစရှိသော။ အနေ- ကပ္ပကာရံ၊ များသောအပြားရှိသော။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ သုဂတိသို့လားစေ တတ်သောကံကို။ အာရတတိ၊ ။

၅၀၆။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝဇ္ဇကထာယ၊ ။ သီသဘူတေသု၊ ခေါင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုအဝိဇ္ဇာတဏှာတရား နှစ်ပါးတို့တွင်။ ကတ္ထစိ၊ အချို့သောသုတ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကဓမ္မမူလိကံ၊ တပါးသော တရားလျှင်မူလရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ။ ဣဒံ အယံ ဒေသနာ၊ သည်။ သေယျထာ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ခေါ၊ပ။ ဣန္ဒိအာဒိ၊ သည်တည်း။ တထာ၊ ထို့ပြင်။ ဥပါဒါနိယေသု၊ပ။ ဒါနန္ဒိအာဒိ၊ သည်တည်း။

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ အဝိဇ္ဇူပနိသ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် ထိုင်ရာအကြောင်းရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရူပနိသံ၊ သင်္ခါရလျှင်အကြောင်းရှိသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ။]

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမကဓမ္မတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနေ၊ သာယာအပ်သော သုခသောမနဿကို အဖန်တလဲလဲရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတေ၊ နေသော သူအား။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝနုတိ၊ ပွား၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သမ္ဘတိ၊ ။]

ကတ္ထစိ၊ ။ ဥတယမူလိကမ္ပံ၊ နှစ်ပါးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာမူလရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ (ဒေသနံ ဒေသေတိ)။ပ။

[ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာသည် မြေးယုက်ဖုံးလွှမ်း အပ်သော။ တဏှာယ၊ နှင့်။ ဝါ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သော၊ ဝါ၊ မြဲစွာအပြားအားဖြင့် ဝဋ်၌ ယှဉ်စေအပ်သော။ ဗာလဿ၊ ဗာလလက္ခဏာ နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အဝိဇ္ဇာသည် မြေးယုက်အပ်

သည်၏အဖြစ်နှင့် တဏှာသည်ဝဋ်ရထား၌ မြဲစွာကအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အယံ ကာယော၊ ငါ၏၎င်း သင်တို့၏၎င်း မျက်မှောက်ကင်္ကာ
 ဖြစ်သော ဤသဝိညာဏက ကာယဟူသော ခန္ဓပဉ္စကသည်။ ဝါ၊ အာယ-
 တနဆက္ကသည်။ သမုဒါဂတော-ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္ဇေဝ
 ကာယော၊ ဤအဇ္ဈတ္တိကာယတနကာယသည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌၊
 ဝါ၊ သူတပါးသန္တာန်၌။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်ဟုမှတ်အပ်သော သဝိညာ-
 ဏကကာယ ခန္ဓပဉ္စကသည်၎င်း၊ ဝါ၊ အာယတနဆက္ကသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊
 ၏။) ဣတ္ထံ-ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤမိမိ
 ၏၎င်း သူတပါးတို့၏၎င်း ပဉ္စက္ခန္ဓ ဒွါဒသာယတန တရားသဘောဟူသော။
 ဒွယံ၊ (ဒွါရ၏အဖြစ်၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဒွယမည်
 သော) တရား ၂-ပါးအပေါင်း(တစုံ)သည်။ (သမုဒါဂတံ၊ ဖြစ်၏။) ဒွယံ၊
 ဒွါရ၏အဖြစ်၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဒွယ (တစုံ)မည်သော
 အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရခန္ဓာပဉ္စက အာယတနဆက္ကကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊
 သည်။ (သမုဒါဂတော၊ ၏။) ယေဟိ၊ အကြင်ဖဿ၏ အကြောင်းဖြစ်
 ကုန်သော အာယတနတို့ကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖြင့်။)
 ဖုဠော၊ အာရုံကိုတွေ့သော။ ဗာလော၊ ဗာလလက္ခဏာ အဝိဇ္ဇာမကင်း
 သောသူသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ အဖန်တလဲလဲခံစား၏။
 တာနိ အာယတနာနိ စ၊ ထိုဖဿ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော တရားတို့
 သည်လည်း။ သဠေဝ-ဆ ဝေ၊ ခြောက်ပါးတို့သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ သဠေဝ
 ဆ ဝေ၊ ခြောက်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ စ၊
 တို့ကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ သည်။ သမုဒါဂတော၊ ၏။] (ဤပါဠိ
 အနက်ခက်သည်ဖြစ်၍ နှိုင်းရှည့်စိမ့်သောငှါ ဋီကာကြည့်ပါ။) တာသု
 ဒေသနာသု၊ တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ အယံ
 ဒေသနာ၊ ကို။ ဣမ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၌။ အဝိဇ္ဇာဝသေန၊ ဖြင့်။
 ဧကမ္မေမူလိကာ၊ တခုသောဓမ္မလျှင် မူလရှိသော။ ဒေသနာ၊ တည်း။

၁-အာရုံကို တွေ့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖဿဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုဖဿနှင့်
 ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရုံကိုတွေ့၏ဟု လောကဝေါဟာရ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ဖဿနုဗုဋ္ဌာတိ အာရမ္မဏံ ဖုဿန္တေန ဝိယ ဥပ္ပန္နေန သုခဝေဒနိယေန ဒုက္ခဝေဒနိယေန
 စ ဖဿေန ဖုဠော။ ဖဿေ ဟိ တဏှာ ဥပ္ပန္နေန တသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလော ဖုဠောတိ ဝေါဟာရော
 ဟောတိတိ။ အနုဋီ ၂-၉၄။ (ပြည်)

ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊
ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ၌။ ဒေသနာဘေဒတော၊ ဒေသနာအထူးအားဖြင့်။
ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗျော၊ အပ်၏။

၅၇၇။ အတ္ထတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာပုဒ်အစရှိကုန်သော။
ပဒါနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ သေယျထိဒံ၊ ထိုအတ္ထ
ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပူရေတုံ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ပွားစေခြင်း၊ ဆည်းပူး
ခြင်းငှါ။ အယုတ္တဋ္ဌေန၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအနက်ကြောင့်။
ကာယဒုစ္စရိတာဒိ၊ ရိုက်စသည်သည်။ အဝိနိဗ္ဗယံ နာမ၊ မရအပ်၊ မရထိုက်၊
မရကောင်း၊ မရသင့်သည်မည်၏။ အလဒ္ဓဗ္ဗံ၊ မရအပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊
ဤကားအနက်။ တံ အဝိနိဗ္ဗယံ၊ ထိုမရအပ်သော ကာယဒုစ္စရိုက်စသည်ကို။
ဝိနိဗ္ဗတိ၊ ရတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ တဗ္ဗိပရီ-
တတော၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ ကာယသုစ္စရိတာဒိ၊ ရိုက်စသည်သည်။
ဝိနိဗ္ဗယံ နာမ၊ ရအပ်၊ ရထိုက်၊ ရကောင်း၊ ရသင့်သည်မည်၏။ တံ ဝိနိဗ္ဗယံ၊ ကို။
န ဝိနိဗ္ဗတိ၊ မရတတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။
ရာသဉ္စ၊ အစုဟူသောသဘောကို။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာယတနဉ္စ၊
မိမိ၌မီသည်ကိုပြု၍ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းသဘောကို။
ဓာတုနံ၊ တို့၏။ သုညဉ္စ၊ အတ္တဇီဝမှ ဆိတ်သောသဘောကို။ ဣန္ဒြိယာနံ၊
တို့၏။ အဓိပတိယဉ္စ၊ အစိုးရသည် အဖြစ်ဟူသောသဘောကို။ သစ္စာနံ၊
တို့၏။ တထဉ္စ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သောသဘောကို။ အဝိဒိတံ၊ မသိအပ်၊
မသိနိုင်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။
ဒုက္ခာဒိနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာစသည်တို့၏။ ပိဋ္ဌနာဒိဝသေန၊ ပိဋ္ဌနစသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စတုဗ္ဗိဓံ-စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးလေးပါး အပြားရှိ

၁-အတ္ထ အသမ္ဘဝေယော၊ သဒ္ဓေ ဝုတ္တဝိဓိ ကရေ။ သဒ္ဓေ အသမ္ဘဝေယော၊ အတ္ထ
ဝုတ္တဝိဓိ ကရေ။ သဒ္ဓပရိတာသာလာသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာဒိနံ-၌အဝိဇ္ဇာ-ကို သဒ္ဓပဒတ္တက
ယူ။ ဂါဝ သေ-သုတ်၌ ဂေါ အာဝ သေ-ဖြတ်၍ အနက်၌ အစီအရင်မဖြစ်သင့်သောကြောင့်
သဒ္ဓါ၌ အစီအရင်ကို ပြုသတည်း။ ဂါဝသ-ဟူသောပြယုတ်၌ သဒ္ဓါဝယ်အစီအရင်မဖြစ်သင့်
သောကြောင့် အတ္ထပဒတ္တကဖြစ်၍ အနက်ကိုယူရသတည်း။ သေ နယော ဤဒိသေသု
ဌာနေသု အညေသပိ။ (ပြည်)

၂-ဒုက္ခတိဂါမိကံ-၏ ဝိသေသအကြောင်း ဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာကို အဝိနိဗ္ဗယံ ဝိနိဗ္ဗတိ-ဟု ဆိုအပ်
သည်။ အဝိနိဗ္ဗယဝိဇ္ဇာ-ပြီးလို့လျက် ဝိနိဗ္ဗ-ကိုချေ၍ အဝိဇ္ဇာ-နေသည်။ (ပြည်)

သော။ အတ္တံ၊ သဘောကို။ အဝိဒိတံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိပိ၊
 ကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ အန္တဝိရဟိတော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား
 ကင်းသော။ သံသာရေ၊ ချွံ။ သဗ္ဗ၊ ပ။ သေသု၊ အလုံးစုံသောယောနိ၊
 အလုံးစုံသောဂတိ၊ အလုံးစုံသောဘဝ၊ အလုံးစုံသောဝိညာဏဌိတိ၊ အလုံး
 စုံသော သတ္တာဝါသတို့၌။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဇဝါပေတိ၊ ပြေးစေတတ်၏။ ဝါ၊
 မျောစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ပရမတ္ထတော၊
 ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိသု၊ ဣတ္ထိ-
 ပညတ် ပုရိသပညတ်စသည်တို့၌။ ဇဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊
 ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်သော်လည်း။ ခန္ဓာဒိသု၊ တို့၌။ န ဇဝတိ၊
 မဖြစ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ (ဗျဉ္ဇနတ္ထံ ဝတ္ထာ
 သဘာဝတ္ထံ ဒသေတုံ အပိ စာတိအာဒိ ဝုတ္တံ။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။
 [၁၅၈] စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံဖြစ်ကုန်
 သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ တို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ
 စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဇရာမရဏစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဖြစ်ကုန်သော။
 ဓမ္မာနဉ္စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဆာဒနတောပိ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

ယံ ဟေတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ မကင်းမူ၍၊ ဝါ၊ မစွန့်မူ၍။ ဖလံ၊
 သည်။ ဇေတိ၊ ဖြစ်တတ်တည်တတ်၏။ သော ဟေတု၊ သည်။ ပစ္စယော၊
 မည်၏။ (အဝုတ္တကမ္မသာနေတည်း။) ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ န ဝိနာ၊
 မကင်းမူ၍။ အပစ္စက္ခိတော၊ မစွန့်မပယ်မူ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 ဇေတိ၊ ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ ပဝတ္တတိ စ၊ တည်လည်း
 တည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ (ပစ္စယ-သဒ္ဓါသည် ဥပကာရကဋ္ဌ-
 အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကဟုပြခြင်းငှါ အပိ စ-စသည်ကိုမိန့်သော်။) အပိ စ၊
 တနည်းလည်း။ ဥပကာရကဋ္ဌော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အနက်သည်။
 ပစ္စယဋ္ဌော၊ ပစ္စယအနက်မည်၏။ သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်လည်း။

၁-ဝတ္ထာဂမ၊ ဝတ္ထဝိပရိယာယ၊ ဝတ္ထဝိကာရ၊ ဝတ္ထနာသ၊ ဓာတုအတ္ထဝိသေသယောဂ-
 ဤငါးပါးသော နိရုတ္တိလက္ခဏာအားဖြင့် အ+ဝိ+ဇာ၊ သုံးလုံးကိုသာယူ၍ ကြွင်းသမျှကိုချေ
 ၍ ဇ-အက္ခရာတခုလာ၍ အဝိဇ္ဇာပြီးသည်။

ဟောတိ၊ ဧ၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိန္တုပါးသောသတ္တိကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ မည်၏။ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော ကျေးဇူး ပြုတတ်သောတရားကြောင့်။

သင်္ခတံ၊ ပြုအပ်သောအကျိုးတရားကို။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၎င်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိန္တုပါးတို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ ပုညာပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ-အပုညာဘိသင်္ခါရ-အာနေဉာဘိသင်္ခါရတို့၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ကာယဝစီစိတ္တသင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရ-ဝစီသင်္ခါရ-စိတ္တသင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးသောသင်္ခါရတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေပိ၊ ထိုအလုံးစုံ ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ လောကီယကုသလာကုသလစေတနာမတ္ထမေဝ၊ လောကီကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သင်္ခတသင်္ခါရာ၊ သင်္ခတသင်္ခါရတို့၎င်း။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရာ၊ တို့၎င်း။ အဘိသင်္ခါရဏကသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရမည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်း

၁-အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့သည်လည်း သင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့သည် ဤဒေသနာ၏ ပဓာနတို့ပေတည်းဟူ၍ အသီးအခြားဆိုအပ်ကုန်၏။ တနည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သော သင်္ခါရကို ဆိုအပ်၏။ ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း ဤအရာ၌ ဖွင့်အပ်သောအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဖွင့်အပ်သောသင်္ခါရအလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို ပေါင်းစုံ၍ ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဒုဝိဓာ-ဟုမိန့်သတည်း ရှေးနည်းကား ဂေါဗလိဗဒ္ဓ၊ နောက်နည်းကား ပုညဉာဏသမ္ဘာရ။ နှစ်ဝိကပ်အထူး။ (ပြည်)

နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ သင်္ခတသင်္ခါရာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ကုန်သော အဘိသင်္ခတသင်္ခါရာတို့သည်လည်း။ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာတိ ဧတ္ထေဝ၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ-ပါဌ်ဖြင့် ဟောအပ်သော ဤသင်္ခတသင်္ခါရ၌သာလျှင်။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုအဘိသင်္ခတသင်္ခါရတို့၏။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ လာရာပါဌ်ရပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ ပါဌ်တော်ဝယ် မထင်မမြင်ခဲ့။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ တေဘူမကကုသလာကုသလစေတနာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာကို။ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရောတိ၊ ရှေးပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ၏။ (အာဂတဋ္ဌာနံ-၌စပ်)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပုညဉ္စေ သင်္ခါရံ၊ ပုညဘိသင်္ခါရကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပြုပြင်၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ လာသော ပါဌ်ရပ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကာယိကစေတသိကံ ဝီရိယံ၊ ကာယိကဝီရိယစေတသိကဝီရိယကို။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရောတိ၊ ကာယပယောဂစိတ္တပယောဂကိုပြုပြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပယောဂါဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုပယောဂါဘိသင်္ခါရသည်။ (အာဂတော-၌စပ်။) ယာဝတိကာ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ အဘိသင်္ခါရဿ၊ ပယောဂကို ပြုပြင်တတ်သော ဝီရိယ၏။ ဂတိ၊ အဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တနည်း။) အဘိသင်္ခါရဿ၊ ဝီရိယသည် ပြုပြင်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပယောဂ၏။ ဂတိ၊ အဟုန်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ရှေးအနက်ကား မုချ၊ နောက်အနက်ကား ကာရဏ။) တာဝတိကံ၊ ထိုရွှေလောက်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ အက္ခာဟတံ မညေ-အက္ခာဟတံ ဝိယ၊ ဝင်ရိုး၌ လျှိုသွင်းစွပ်ထားသကဲ့သို့။

၁-ပယောဂံ အဘိသင်္ခရောတိတိ ပယောဂါဘိသင်္ခါရော၊ ကာယပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ကာယိကဝီရိယ စိတ္တပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတသိကဝီရိယရ၏။ ဋီကာ၌ကား ကာယပယောဂသမုဋ္ဌာပနဝီရိယံ ကာယိကဝီရိယံ-ဟူ၍သာ လာ၏။ စေတသိကဝီရိယ မလာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာ (၁၅၉-၃)

၃၉

အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ (တနည်း) အက္ခာဟတံ အက္ခေ ပဝေသေတွာ ဌပိတ-
မိဝ၊ ဝင်ရိုး၌ လျှိုသွင်းစွပ်ထားအပ်သကဲ့သို့။ အဋ္ဌာသိ မညေ-အဋ္ဌာသိတိ
မညာမိ၊ တည်၏ဟု မှတ်ထင်၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အာဂတော၊
လာ၏။ ကေဝလဉ္စ၊ စင်စစ်သော်ကား၊ ဝါ၊ သက်သက်လည်း။ ဧတေ-
ယေဝ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်သေး။
အညေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ-၌စပ်) အာဝုသော
ဝိသာခ၊ ခ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော
နိရောဓသမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။
ခေါ၊ စစ်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီဘေဒသဒ္ဒကို ပြုပြင်တတ်သော
ဝိတက်ဝိစာရသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ကာယသင်္ခါ-
ရော၊ ကရဇကာယသည် ပြုပြင်အပ်သော အဿာသပဿာသသည်။
(နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။) တတော၊ မှ။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ်သည် ပြုပြင်အပ်သော
သညာဝေဒနာသည်။ ဝါ၊ ဝိတက်ဝိစာရမှတစ်ပါးသော စေတသိက် ငါးဆယ့်
သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရ-
သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတော၊ ကုန်သော။ အနေကေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊
တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။ တေသု၊ ထိုသင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့်လာကုန်သော
အနေကသင်္ခါရတို့တွင်။ ယော၊ သင်္ခါရော၊ ရသည်။ သင်္ခတသင်္ခါရေဟိ၊
သင်္ခတသင်္ခါရတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆေယျ၊
မရောက်ရာ။ သော၊ သင်္ခါရော၊ ထိုသို့မရောက်သော သင်္ခါရသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ ဣတော၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ-ဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ ၌။ သင်္ခါရ-
ပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသော သင်္ခါရ-သဒ္ဓါ၏
အနက်၊ ပစ္စယ-သဒ္ဓါ၏ အနက်စသည်ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖွင့်ပြီးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၁၅၉] ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အဝုတ္တေ၊ မဖွင့်အပ်သေးသော ဝိညာဏ
နာမရူပစသော ပုဒ်တို့၌။ (သု-ကြေသည်။ တနည်း။ ဝုတ်ပြန်သည်။)
(အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဝိဇာနာတိ၊ အထူးသဖြင့် သိတတ်၏။

၁-အဘိသင်္ခါရဿ ဂတိတိ ပယောဂဿ ဂတိ ပယောဂဿ ဂမနံ။ အက္ခာဟတံ မညေတိ
အက္ခေ ပဝေသေတွာ ဌပိတပိဝ ပညာမိ။ အံ ဌ ၂-ဂဝ။ ဤဋီကာ၌ကား အဘိသင်္ခါရဿာတိ
ပယောဂဝေဂဿ-ဟူ၏။ နိဿယ နံစာ ဂဏ္ဍိဆရာတို့ကား အက္ခာဟတံ မညေ၊ ဝင်ရိုးကို
ခတ်မိသကဲ့သို့ ဝင်ရိုးကျိုးသကဲ့သို့ဟူကုန်၏။

ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ နမတိ၊ အာရုံသို့ ရွေးရ
ညွတ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမံ၊ မည်၏။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်
တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ အာယော၊ မိမိပစ္စည်း
အားလျော်စွာ ဖြစ်တတ်သော စိတ်၊ စေတသိက်တို့ကို။ တနောတိ၊ ချဲ့တတ်
၏။ စ၊ တနည်း။ အာယတံ၊ ရှည်စွာသော သံသရာကို။ နယတိ၊ ဆောင်
တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနံ၊ မည်၏။ ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်
၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖသော၊ မည်၏။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ပရိတဿတိ၊ သိတ်တတ်၏။
ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အလိုရှိတတ်၊ တောင့်တတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ တဏှာ၊ မည်၏။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ စ၊ တနည်း။
ဘာဝယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။
ဇနနံ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇိရဏံ၊ ရင့်ရော်ခြင်း။ ဇရာ၊ ရင့်ရော်
ခြင်း။ ဧတေန ဓမ္မဇာတေန၊ ဖြင့်။ (စုတိက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။) မရန္တိ၊
ပျက်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ပျက်ကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်။ မရဏံ၊ မည်၏။ (စုတိက္ခန္ဓာနံ မရဏန္တိ မရန္တိ ဧတေနာတိ
ဝုတ္တံ။ ဋီကာ။) သောစနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း။ သောကော၊ စိုးရိမ်ခြင်း။ ပရိ-
ဒေဝနံ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ ပရိဒေဝေါ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ ဒုက္ခယတိ၊ ကရဇကောယ
သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊
မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဥပါဒဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွိဓာ၊
နှစ်ပါးအဖို့အားဖြင့်။ ခဏတိ၊ ကရဇကောယသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို တူးဖြို
တတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။
ဒုမ္မနဘာဝေါ၊ မသာယာသောနှလုံးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ ဒေါမနဿံ၊
မည်၏။ ဘူသော၊ လွန်စွာ။ အာယာသော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဥပါ-
ယာသော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်း။ ဝါ၊ လွန်စွာနှစ်ခြင်း။

၁-တဿတိတိ ပိပါသတိ။ ဋီကာ။ ပါ-ဓာတ် သ-ပစ္စည်း တိ-ဝိတတ်။ ဘုဇာသဟရ-
သုပါဒိဟိ တုမိစ္ဆတ္တေသု-သုတ်ဖြင့်စီရင်ရကား တု-ပစ္စည်းလူ့စွာအနက်ကို ရသင့်သည်။
သိတ်၏ ဟူသည်လည်း သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်ဟူလိုသည်။ ပါ ပါနေ၊ ပါ ပရိဘုဉ္ဇနေ-
ဟူရကား ပရိဘုဉ္ဇနတ္ထကိုလည်းရသင့်သည်။ ကာမေသု ပါတဗျတမာပဇ္ဇတိ-တို့၌ကဲ့သို့တည်း။
(ပြည်)

သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ အဘိနိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (သမ္ဘဝန္တိ-ကိရိယာ၌ သောကစသော ကာရကတို့ကိုသာ ယှဉ်သင့်သည်ဟု ယူအံ့စိုးရကား န ကေဝလဉ္စ-စသည်ကိုမိန့်သော်။) ကေဝလဉ္စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သော- ကာဒိဟေဝ၊ သောကအစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့်သာလျှင်။ (ယောဇနာ၊ ကို။) န ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ်၊ အဟုတ်သော်ကား။ သဗ္ဗပဒေဟိ၊ သင်္ခါရစသော အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့နှင့်လည်း။ (ပိ-ကြေ။) သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ဗျတိရိက်ကို ဆိုအံ့။ ဣတရထာ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်မှတစ်ပါး သောက စသည်တို့နှင့်သာ ယှဉ်သင့်သည်ဟူသော အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ကိ၊ အဘယ်အမှုကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ပညာယေယျ၊ မထင်ကုန်ရာ။ (ဤအမှုကို ပြုကုန်၏ဟု မထင် ကုန်ပင် ဖြစ်တန်စေ၊ အကျိုးတစ်မရှိလတ်က မယှဉ်သင့်သေး စုဒ်ရှိရကား။ သမ္ဘဝန္တိတိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။) ပန၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ သမ္ဘဝန္တိယာ၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကိရိယာနှင့်။ ယောဇနာယ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ မည်၏။ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယပစ္စယပ္ပန္နဝဝတ္ထာနံ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယပ္ပန်တို့ကို မှတ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ-စသောပုဒ်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဝေန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌနယနိဒဿနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောအစီအရင်ကို ညွှန်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ တေန၊ ထိုနိဒဿနအနက်ရှိသော

သ-ယင်းကိရိယာကို အဆုံး၌သာ ဟောသောကြောင့် ယင်းကာရကတို့နှင့်သာ ယှဉ်သင့် စပ်သင့်ပါသည် မဟုတ်လော။ ဝါ၊ လောက။ပ။ ဥပါယာသာ-ဟူသော ကတ္တားနှင့်သာ နီးပါသည် မဟုတ်လော၊ ကြောင့် ဣတရထာ ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိဟေဝ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတို့
 ကြောင့်သာလျှင်။ (သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ သင့်၏။) ဣဿရနိမ္မာ-
 နာဒိဟိ၊ ပရမေသွာ ဗြဟ္မာဖန်ဆင်းခြင်းစသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။
 (သမုဒယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မသင့်။) ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊
 ၏။ တေဿာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်အကြင်
 သို့သော၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော။
 ကေဝလဿာတိ၊ ကား။ အသမ္ဘိဿဿ၊ သုခနှင့်မရောသက်သက်ဖြစ်သော။
 ဝါ၊ ကား။ သကလဿ၊ အလုံးစုံသော ဘဝစသည်တို့၌ဖြစ်သော၊ ဝါ၊
 အလုံးစုံသော ကာလတို့၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမု-
 ဒယဿ၊ ၏။ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသမုဒယော-၌စပ်) သတ္တဿ၊ ၏။ (သမုဒ-
 ယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သုခသုဘာဒိနံ၊ တို့၏။ (သမုဒယော၊ သည်။)
 န၊ မဟုတ်။ သမုဒယောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဟောတိတိ၊
 ကား။ သမ္ဘဝတိ၊ သင့်၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အတ္ထတော၊
 ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၈။ လက္ခဏာဒိတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒိ-
 တော၊ ဖြင့်။ သေယျထိဒံ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏလက္ခဏာ၊
 မသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏
 အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္မောဟနရသာ၊ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မ၊
 တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလတို့ကို) ပြင်းစွာတွေဝေစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ မိုက်စေခြင်း
 ကိစ္စရှိ၏။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၏သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်ဖြစ်၍
 ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား
 ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာသဝပဒဋ္ဌာနာ၊ အာသဝလျှင် နီးသောအကြောင်း
 ရှိ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပြုပြင်ခြင်းလက္ခဏာ
 ရှိကုန်၏။ အာယူဟနရသာ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ အားထုတ်ခြင်း၊
 ကြောင့်ကြဗျာပါရပြုခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော အကျိုး
 တရားကို ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အပေါင်းအစုဖြစ်သော
 ရုပ်နာမ်အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ စေတနာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
 စေ့ဆော်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပဒ-
 ဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ အထူးသဖြင့်သိခြင်း

လက္ခဏာရှိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ ရှေးသွား၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကိစ္စရှိ၏။ ပဋိသန္ဓိပစ္စုပ္ပန်၊ ပုရိမဘဝနှင့်တကွ စပ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ သင်္ခါရပဒဋ္ဌာန်၊ သင်္ခါရလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝတ္ထုရမ္မဏပဒဋ္ဌာန်၊ ဝတ္ထုအာရုံလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ နာမံ၊ သည်။ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယောဂရသံ၊ (ဝိညာဉ်နှင့်တကွ၎င်း၊ အချင်းချင်း၎င်း) အညီ အညွတ်ကျေပွါဒတာစသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အဝိနိဗ္ဗောဂ- ပစ္စုပ္ပန်၊ အသီးအသီးမဖြစ်ခြင်း မကွဲပြားခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာန်၊ ဝိညာဉ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိကိရဏရသံ၊ (သမ္ပယောဂလက္ခဏာ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) ဖရိုဖရဲ ကြဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အဗျာကတပစ္စုပ္ပန်၊ အဗျာကတတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ အာရုံကိုမယူတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာန်၊ ၏။ သဠာယတနံ၊ သည်။ အာယ- တနလက္ခဏံ၊ ထိခိုက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အမွန်ရှည်စွာသော သံသရာ ဝဋ်ကိုချဲခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဒဿနရသံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အာရုံကိုယူခြင်း တွေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝပစ္စုပ္ပန်၊ (ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်တို့၏) ဝတ္ထုအဖြစ် ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဝတ္ထုဂ္ဂဟဏဉ္စေတ္ထ စက္ခာဒိပဉ္စကာပေက္ခံ။) နာမရူပပဒဋ္ဌာန်၊ ရှိ၏။ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသန- လက္ခဏော၊ အာရုံကိုတွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သံသဇ္ဇနရသော၊ အာရုံကို ပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ဂတိပစ္စုပ္ပန်၊ ဝတ္ထုအာရုံ ဝိညာဉ်

၁-နာမဿ ကဒါစိ ကုသလာဒိဘာဝေါပိ အတ္ထိတိ တတော ဝိသေသနတ္ထံ အဗျာ- ကတပစ္စုပ္ပန်နန္တိ ဝုတ္တံ၊ အစောနော အဗျာကတောတိ ဧတ္ထ ဝိယ အနာရမ္မဏတာ ဝါ အဗျာကတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဋီကာ။ အနာရမ္မဏပရိယာယေဝေတ္ထ အဗျာကတသဒ္ဓေါ။ မဇု။ (ပြည်)

၂-ခပ်သိမ်းသောစက္ခု သောတ စသော အာယတနတို့၏ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (မိမိနှင့် ဆိုင်သော) အာရုံကိုယူခြင်းသည်ပင်လျှင် တွေ့ခြင်းမြင်ခြင်းမည်၏။ စက္ခု၏သာလျှင်ဒဿန ကိစ္စဟူ၍ မမှတ်လင့်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဒဿနဿ ယကသဏံ ဝိသယဂ္ဂဟဏဿ ကရုဏတော ဒဿနရသံ၊ ဒဿနာဒိရသန္တိ ပန သမ္မောဟဝိနောဒနိဏံ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်) ယခုစာကိုယ်၌မူ ဒဿနာဒိရသံဟု ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အကြောင်းသုံးပါးတို့၏ စုဝေးပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏။ သဠာယတနပဒဋ္ဌာနော၊ ရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အနုဘဝန-
လက္ခဏာ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိသယရသ-
သမ္ဘောဂရသာ၊ အာရုံ၏အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သုခဒုက္ခ-
ပစ္စုပ္ပန်နာ၊ သုခဒုက္ခဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဖဿပဒဋ္ဌာနာ၊
ရှိ၏။ တဏှာ၊ သည်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အဘိနန္ဒနရသာ၊ ထိုထိုအာရုံဘုံဘဝတို့၌
အလွန်နှစ်သက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပ္ပန်နာ၊ စိတ်၏ ဝါ၊
ပုဂ္ဂိုလ်၏ရူပါရုံစသည်တို့၌ မရောင့်ရဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှု
ထင်တတ်၏။ ဝေဒနာပဒဋ္ဌာနာ၊ ရှိ၏။ [၁၆၀] ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဂဟဏ-
လက္ခဏံ၊ အာရုံကို ပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အမုဉ္ဇနရသံ၊
(တဏှာဒိဋ္ဌိအဘိနိဇေသ၏အစွမ်းဖြင့်) မလွတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တဏှာဒဠတ္တ-
ဒိဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်၊ တဏှာဒဠတ္တဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။
တဏှာပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။ ဘဝေါ၊ သည်။ ကမ္မကမ္မဖလလက္ခဏော၊ ကံ၏အ-
ဖြစ်၊ ကံ၏အကျိုး၏ အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ ဘာဝနဘဝနရသော၊
ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကုသလာကုသလာဗျာကတပစ္စုပ္ပ-
ဋ္ဌာနော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်
၏။ ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော၊ ရှိ၏။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိညာတဗ္ဗော၊
၏။

၅၇၉။ ဧကဝိဓာဒိတောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏာဒဿ-
နမောဟာဒိဘာဝတော၊ ဓမ္မသဘောကိုမသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်း၊ တွေ့ဝေခြင်း
စသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကဝိဓာ၊ အဖို့ရှိ၏။ (အာဒိသဒ္ဓေန အနုနုဗော-
ဓာဒိနံ သင်္ဂဟော။) အပ္ပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိတော၊ ဒုက္ခသစ္စာအစရှိသည်
တို့ကိုမသိခြင်း၊ အသုဘစသည်တို့၌ သုဘစသည်ဖြင့် အမှားသိခြင်းအား
ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သသင်္ခါရာသင်္ခါရတော၊ သသင်္ခါရအသင်္ခါရအားဖြင့်။
တထာ၊ တူ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ ဝေဒနတ္တယသမ္ပယောဂတော၊ ဝေဒနာသုံးပါး
အပေါင်းနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ စတုသစ္စာပဋိဝေဓတော၊
သစ္စာလေးပါးတို့ကို သိသောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အားဖြင့်။ စတုပ္ပါဒော၊
၏။ ဂတိပဉ္စကာဒိနဝတ္ထာဒနတော၊ ဂတိငါးပါးအပေါင်း၌ အပြစ်ကို

ဖုံးလွှမ်းသောအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ ဒွါရာ-
ရမ္မဏတော၊ ခြောက်ပါးသောဒွါရ ခြောက်ပါးသောအာရုံ၌ ဖြစ်သော
အားဖြင့်။ သဗ္ဗေသုပ္ပါ၊ ကုန်သော။ အရူပဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဆဗ္ဗိတော၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သာသဝဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိဘာဝတော၊ သာသဝ
အဖြစ်၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မအဖြစ် အစရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓာ၊
ကုန်၏။ ကုသလာကုသလတော၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရ၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရ
အားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ ပရိတ္တ။ပ။ တတော၊ ပရိတ္တသင်္ခါရ၊ မဟဂ္ဂတ-
သင်္ခါရ၊ ဟိနသင်္ခါရ၊ မဇ္ဈိမသင်္ခါရ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတသင်္ခါရ၊ အနိယတသင်္ခါရ
အားဖြင့်။ တထာ၊ တူ။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိဘာဝတော၊
ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရအားဖြင့်။ တိဝိ-
ဓာ၊ ကုန်၏။ စတုယောနိသံဝတ္တနတော၊ လေးပါးသောယောနိ၌ အကျုံး
ဝင်သော အတ္တတောကို ဖြစ်စေတတ်သောအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ ကုန်၏။
ပဉ္စဂတိဂါမိတော၊ ငါးပါးသောဂတိသို့ လားစေတတ်သောအားဖြင့်။
ပဉ္စဝိဓာ၊ ကုန်၏။

ဝိညာဏံ၊ သည်။ လောကီယဝိပါကာဒိဘာဝတော၊ လောကီဝိပါက
ဝိညာဉ်အစရှိသော အဖြစ်အားဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ ၏။ သဟေတုကာဟေတု-
ကာဒိတော၊ သဟေတုကအဟေတုက အစရှိသောအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။
ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော၊ ဘဝသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော
အားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနတ္တယသမ္ပယောဂတော၊ ဝေဒနာသုံးပါးအပေါင်းနှင့်
ယှဉ်သောအားဖြင့်၎င်း။ အဟေတုကဒ္ဓိဟေတုကတိဟေတုကတော စ၊
အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊
လေးပါးသောယောနိ၊ ငါးပါးသောဂတိတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ စ၊ ၎င်း။
ပဉ္စဝိဓူ၊ ၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

နာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏသန္နိဿယတော၊ ဝိညာဉ်ဟူသောမိရာရှိသော
အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယတော စ၊ ကံဟူသော အကြောင်းရှိသော

၁-အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗူဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိက၊ ဤကားယောနိလေးပါး။ နိရယ၊
ပေတ၊ တိရစ္ဆာန၊ မနုဿ၊ ဒေဝဂတိ၊ ဤကားဂတိငါးပါး။

အားဖြင့်၎င်း။ ကေဝိဓံ၊ ဧ၊ သာရမ္ပဏာနာရမ္ပဏတော၊ အာရုံကိုယူတတ်သည်၊ မယူတတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ဧ၊ အတိတာဒိတော၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ဧ၊ ယောနိဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ စ၊ သည်လည်း၎င်း။ ပဉ္စဝိဓေ၊ သည်လည်း၎င်း။ ဟောတိ၊ ဧ။

သဠာယတနံ၊ သည်။ သဠာတိသမောသရဏဋ္ဌာနတော၊ ဝိညာဉ်၊ ထိုဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ် စုဝေးရာတည်ရာ အရပ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဝိဓံ၊ ဧ၊ ဘူတပ္ပသာဒဝိညာဏတော၊ ဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သောရုပ်၏အဖြစ်၊ ဝိညာဉ်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ဧ၊ သမ္ပတ္တာသမ္ပတ္တနောဘယဂေါစရတော၊ ရောက်သောအာရုံ၊ မရောက်သော အာရုံ၊ နှစ်ပါးစုံမဟုတ်သောအာရုံကို ယူတတ်သောအဖြစ်အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ဧ၊ ယောနိဂတိပရိယာပန္နတော၊ လေးပါးသောယောနိ ငါးပါးသော ဂတိတို့၌ အကျိုးဝင်သောအဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓေ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဖဿာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ကေဝိဓာဒိဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ၊ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကေဝိဓာဒိတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ဧ။

၅၉၀။ အင်္ဂါနဉ္စ ဝဝတ္တာနာတိ၊ ကား။ စ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ သောကာဒယော၊ တို့ကို။ ဘဝစက္ကယ၊ တဝစက်၏။ အဝိစ္စေဒဒဿနတ္ထံ၊ မပြတ်ခြင်းကိုပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဇရာမရဏဗ္ဘာဟတဿ၊ ဇရာမရဏသည် နှိပ်စက် အပ်သော။ ဗာလဿ၊ ပညာနည်းသောသူအား။ တေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧ။ [၁၆၁] ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

၁-ဘူတပ္ပသာဒဝိညာဏတောတိ ပါဠော ယုတ္တော။ ဒွီကာ။ အာဒိ-သဒ္ဓါရှိသည်ကား သင့်စရာရှာ၍မရ သိမ်းရတော့မည်လော? ဝိညာဏာဒိတောတိ ပန ပဌန္တိ၊ ကေသေသန-ယေန ဗာဟိရာယတနဿာပိ သင်္ဂဟေ သတိ အာဒိသဒ္ဓေန တဿ သင်္ဂဟိတတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ၎င်း။

၂-သမ္ပတ္တကား-ဆာနာဒိတ္တယကိုရည်သည်။ အသမ္ပတ္တကား-စက္ခုသောတကိုရည်သည်။ နောဘယဂေါစရကား-မနာယတနကိုရည်သည်။

အယုတဝါ၊ သုတမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာယိကာယ၊ ကိုယ်၌
 ဖြစ်သော။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌော၊ နှိပ်စက်
 အပ်သည်။ ဝါ၊ တွေ့အပ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သောစတိ၊
 စိုးရိမ်၏။ ကိလမတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ၊
 ရင်တီးခတ်လျက်။ ကန္ဒတိ၊ မြည့်တမ်း၏။ သမ္မောဟံ၊ ပြင်းစွာတွေဝေ
 ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ယာဝ စ၊ အကြင်မျှလောက်သော
 ကာလပတ်လုံးလည်း။ တေသံ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ လုံး။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့အဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်း ရှိသောကြောင့်။
 ပုနပိ၊ လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။
 သမ္ပန္နမေဝ၊ အဆက်မပြတ်စပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ထိုသို့အဆက်မပြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။
 ဇရာမရဏေနော၊ ဇရာမရဏဖြင့်သာလျှင်။ ကေသင်္ခေပံ၊ တခုသော
 အလွှာကို။ ဝါ၊ တခုသောအဖို့ကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့သည်။ ဒွါဒေဝေ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊
 ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပ။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ တာဝ၊
 စွာ။ သင်္ခေပကထာ၊ အကျဉ်းစကား တည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒကထာ

၅၉၁။ အယံ ပန၊ လတုံသည်ကား။ ဝိတ္တာရနယော၊ အကျယ်
 ဖြစ်သောနည်းတည်း။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်
 ဒေသနာဟူသော ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ကုန်သော။ စတုသု
 ဌာနေသု၊ လေးဌာနတို့၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းမောဟတည်း။ အဘိဓမ္မာ-
 ပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗန္တာဒိဟိ၊ ပုဗ္ဗန္တ အစ
 ရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အဋ္ဌသု ဌာနေသု၊ ရှစ်ဌာနတို့၌။ အညာဏံ၊
 မသိခြင်းမောဟတည်း။ ပ။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။

ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းမောဟသည်၎င်း။ ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သောမဂ္ဂသစ္စာ၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းမောဟသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗန္တေ၊ ရှေးအစွန်း၌။ အညာဏံ၊ သည်၎င်း။ ပ။ ဣဒပ္ပတ္တယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဤဇရာမရဏစသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဇရာမရဏစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မတို့၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းမောဟသည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောဌာနတို့တွင်။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ သစ္စဒ္ဓယံ၊ ကို။ ဌပေတော၊ ရှိ။ သေသဌာနေသု၊ ကြွင်းသော လောကီသစ္စာနှစ်ပါး၊ ပုဗ္ဗန္တအစရှိသောအရာတို့၌။ အာရမ္မဏဝသေနာပိ၊ အာရုံပြုသောအစွမ်းဖြင့်လည်း။ (ကရဏ-ကြေ) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပေ၏။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ပဋိစ္ဆာဒနဝသေနော၊ သဘောကိုဖုံးလွှမ်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဣ၊ ဤဒုက္ခေအညာဏံ-စသောပါဠိ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ အသမူဟတုပ္ပန္နဖြစ်သော။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။ (ပဂေဝ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ဟု ဖော်။) ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ (ပဋိစ္ဆာဒေတော၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏သဘောလက္ခဏာကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ န ဒေတိ၊ မပေး။ တထာ၊ တူ။ သမုဒယံ၊ ကို၎င်း။ ပ။ ပုဗ္ဗန္တသင်္ခါတံ၊ ပုဗ္ဗန္တ-ဟုဆိုအပ်သော။ အတိတံ၊ သော။ ခန္တပဉ္စကံ၊ ကို၎င်း။ ပ။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးကို၎င်း။ ဣဒပ္ပတ္တယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နသင်္ခါတံ၊ နှစ်-ဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒပ္ပတ္တယတဉ္စေ၊ ဤဇရာမရဏတို့၏

၁-ပဋိစ္ဆာဒနဝသေနော-ဟူ၏။ ဖြစ်ဆဲသော ပစ္စုပ္ပန်အဝိဇ္ဇာသည်သာ ဖုံးလွှမ်း၍ဖြစ်သလော၊ အဘယ်ကြောင့် အဘယ်ကိုဖုံးလွှမ်းသနည်းဟူ။ ကား သာ ဟိ ဥပ္ပန္နာ-စသည်ကို မိန့်သည်။

၂-ပဋိစ္ဆာဒေတောတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တံ ပဋိစ္ဆာဒနာကာရံ ဒဿေတုံ “ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ န ဒေတိ”တိ ဝုတ္တံ။

၃-အဘယ်ကြောင့် ရသကို သဘောဟူသနည်း? ရသိတဗျော ပဋိဝိဇ္ဈိတဗျော သဘာဝေါ ရသော အတ္တနော ရသော သရသော၊ ယထာဝေါ ယာထာဝဘူတော သရသော ယာထာဝသရသော။ ယော ပိဋ္ဌနတ္ထောတိအာဒိနာ ဝုတ္တော၊ ဒုက္ခသစ္စပ္ပဘေဒါ ဧဝ စ ပုဗ္ဗန္တဒယော။ သော ဧဝ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။ တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ ပစ္စက္ခတော ဇာနိတံ န ဒေတိ။ ဋီကာ။

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၆၂-၃) ၄၉

အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိစသည်ကို၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေ စ၊ ဇာတိ
စသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဇရာမရဏစသော အကျိုးတရား
တို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စာဒေတွာ၊ ဤ။ တိဋ္ဌတိ၊ ဤ။ “အယံ၊ ဤမောဟသည်။
အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ဣမေ၊ ဤစေတနာတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ ကုန်၏။”
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာစသော တရားအပေါင်း၌။ ယာထာဝ-
သရသလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ငှါ။ န ဒေတိ၊ မပေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဒုက္ခေ အညာဏံ။ပ။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။

၅၉၂။ သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ပုညာ-
ဒယော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၎င်း။
တယော၊ ကုန်သော။ ကာယသင်္ခါရာဒယော၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊
စိတ္တသင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သင်္ခေပတော၊
အားဖြင့်။ ပုတ္တော၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်ပါးသောသင်္ခါရတို့တည်း။
ပန၊ အကျဉ်းမှတသ္မာယ အကျယ်ကိုပြဆိုအံ့။ ဝိတ္ထာရတော၊ အားဖြင့်။
ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရ-ဟူသောပုဒ်၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ဒါနသီလဝါဒိ-
ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာ-
ဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဘာဝနာဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။
ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရကုသလစေတနာ စ၊
စေတနာတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေရသ စေတနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ (ဝိကတိကိုဌ်သည်) တနည်း။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိ-
သင်္ခါရော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။
ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသ အကုသလစေတနာ၊ တို့သည်။ [၁၆၂]
အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘာဝနာဝသေ-
နော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ စတသော၊ ကုန်သော။
အရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့သည်။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ မည်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တယောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧကုနတိသ စေတနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁-န ဒါနသီလဝသေန-ဟု ဝေ-၏ ဖလဖော်၊ အရူပစေတနာသည်လည်း ဘာဝနာ
အားဖြင့်သာ ဖြစ်ရကား ပဉ္စ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရေသု၊ ဤမှတပါးကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါး
 ကုန်သော ကာယသင်္ခါရစသည်တို့၌။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ကာယဒွါရဖြင့်
 ဖြစ်စေအပ်သောစေတနာသည်။ ဝါ၊ ကာယဒွါရမှဖြစ်သောစေတနာသည်။
 ဝါ၊ ကာယဒွါရ၏စေတနာသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရမည်၏။
 (သေ နယော ဣတရေသု ဒီသု) အယံ တိကော၊ ဤတိက်ကို။ ကမ္မာယူ-
 ဟနက္ခဏေ၊ ကံကိုအားထုတ်သောခဏ၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့၏။
 ဒွါရတော၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္ထိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တော၊
 ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကာယဝိညတ္တိံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ ၍။ ကာယဒွါရ-
 တော၊ မှ။ ပဝတ္ထော၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလ-
 စေတနာ၊ နာတို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလစေတနာ၊ နာတို့
 ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမဝီသတိစေတနာ၊ နှစ်ဆယ်တိတိသော စေတနာတို့
 သည်။ ကာယသင်္ခါရော နာမ၊ မည်၏။ ဝစီဝိညတ္တိံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာ-
 ပေတွာ၊ ၍။ ဝစီဒွါရတော၊ မှ။ ပဝတ္ထော၊ ကုန်သော။ တာ ဧဝ၊
 ထိုဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ဆယ်တိတိသော စေတနာတို့သည်ပင်လျှင်။ ဝစီ-
 သင်္ခါရော နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ-ကာယဝစီသင်္ခါ-
 ရဂ္ဂဟဏေ၊ ဤကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကိုယူရာ၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ-
 ကာယဝစီသဉ္ဇေတနာဂ္ဂဟဏေ၊ ဤကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီသဉ္ဇေတနာကို
 ယူရာ၌။ အဘိညာစေတနာ၊ ကို။ (န ဂတိတာ-၌စပ်) ပရတော၊ ၌။
 ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အဋ္ဌကထာယံ၊ ပေါရာဏအဋ္ဌကထာ၌။) န
 ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ စ၊ ဆက်။ အဘိညာစေတနာ၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊
 အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥဒ္ဓစ္စ-
 စေတနာပိ၊ သည်လည်း။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စစေတနာကိုလည်း။
 ဝိညာဏဿ၊ ပြည့်စုံသောဝိပါက်ဝိညာဉ်အား။ ပစ္စယဘာဝေ၊ ၌။
 အပနေတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ-
 ပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။
 တောပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာတို့သည်လည်း။ (တနည်း)
 သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ တော၊ ထိုနှစ်ဆယ်တိတိသော စေတနာတို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဥဘောပိ၊ ကုန်သော။ ဝိညတ္တိယော၊

နံဒွေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၆၂-၂၂) ၅၁

ကာယ ဝိညတ်, ဝစီဝိညတ်တို့ကို။ အသမုဋ္ဌာပေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ မနောဒွါရေ၊ ခွံ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ ကျေနတိ သတိစေတနာ၊ တို့သည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အယံ တိကော၊ ဤကာယသင်္ခါရတိက်သည်။ ပုရိမတ္တိကမေဝ၊ ရှေးဖြစ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရတိက်သို့သာလျှင်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဒီနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သင်္ခါရတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၉၃။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ဣမေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧတံ ကာရဏံ၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကဿ၊ ၏။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဝါ၊ ရာ၏။ အဝိဇ္ဇာဘာဝေ-အဝိဇ္ဇာယ အတ္ထိဘာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။) ဘာဝတော-အတ္ထိဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဒုက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ၊ အပ်သော။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်မောဟသည်။ အပ္ပဟိနံ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုမောဟကို မပယ်သေးသောသူသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌၎င်း။ ပုပ္ဖန္နာဒိသု စ၊ ရှေးလွန်လေပြီးသော ခန္ဓာပဉ္စကစသည်တို့၌၎င်း။ အညာဏေန၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောမောဟဖြင့်၊ ဝါ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခဟူ၍သာ ပညာရှိတို့ ယူအပ်သော) သံသာရာဆင်းရဲကို။ သုခသညာယ၊ ချမ်းသာဟုမှတ်သဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ အမှားကြီးယူ၍။ (ဤပါဌ်ဖြင့် ထိုသံသာရဒုက္ခ၌ပင် တဏှာ ဖြစ်ခြင်းကိုပြသည်) တဿေဝ သံသာရဒုက္ခဿ၊ ၏သာလျှင်။ ဟေတု-ဘူတေ၊ ကုန်သော။ တိဝိဓေပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရဘတိ၊

၁-ဤ၌ အပ္ပဟိနံ- ပါဌ်ဖြင့် မဂ်ဖြင့်မချုပ်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၏ အတ္ထိဘာဝတည်း။ ဖြစ်ပေါ်လျက် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင် အတ္ထိဘာဝမည်သည်မဟုတ်ဟူ၍။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဉာဏ်၏ အဘာဝစသည်ကို နှိပ်စေသည်။ ဝိဇ္ဇာ၏ ပဋိပက္ခသည် အဝိဇ္ဇာဖြစ်ရကား ဉာဏ်၏ပဋိပက္ခဓမ္မကို အညာဏဟု သိအပ်၏။ (ပြည်)

ဖြစ်စေ၏။ သမုဒယေ၊ ချွံ။ အညာဏေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုဘူတေပိ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်လျက်လည်း။ တဏှာပရိက္ခာရေ၊ တဏှာသည် သုဘသုခ ဤသို့စသည်ဖြင့်ပြုပြင်အပ်၊ တန်းဆာဆင်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ တဏှာ၏အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သုခဟေတုတော၊ သုခ၏အကြောင်းဟူ၍။ မညမာနော၊ အောက်မေ့သည် ဖြစ်၍။ အာရတတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ နိရောဓေ၊ ချွံ၎င်း။ မဂ္ဂေ စ၊ ချွံ၎င်း။ အညာဏေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အနိရောဓဘူတေပိ၊ ချုပ်ရာမဟုတ်သည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ဂတိဝိသေသေ၊ ဗြဟ္မာပြည်စသော ဂတိအထူး၌။ ဒုက္ခနိရောဓသညီ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဟုမှားသော အမှတ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိရောဓဿ၊ ၏။ အမဂ္ဂဘူတေသုပိ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည် ဖြစ်ကုန်လျက်လည်း။ ယညာမရတပါဒိသု၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးရှိ၏ဟု အမှားယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သော ပညာတပစသော ဒုက္ခရကိရိယာ အကျင့်စသည်တို့၌၊ ဝါ၊ နတ်ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ ကျင့်အပ်သော အကျင့်စသည်တို့၌၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သေစေတတ်သော အကျင့်စသည်တို့၌။ (ဋီကာနှင့်အညီအမရတပ ၃-နက်) နိရောဓမဂ္ဂသညီ၊ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်းဟု အမှတ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ပတ္ထယမာနော၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ ယညာမရတပါဒိမုခေန၊ ယညအမရတပစသည်ကို အကြောင်းပြုသဖြင့်။ တိဝိဓေပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အာရတတိ၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ သော၊ ထိုမောဟပိတ်ပင် ဉာဏ်အမြင်ကင်းသောသူသည်။ စတူသု သစ္စေသု၊ တို့၌။ တာယ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇတာယ၊ ထိုသို့ မပယ်အပ်သော အဝိဇ္ဇာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဇာတိဇရာမရဏာဒိအနေကာဒိနဝဝေါကိဏ္ဏမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းစသော တပါးမကများသောအပြစ်ဖြင့် ပြွမ်းသည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ပုညဖလသင်္ခါတံ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးဟုဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခအပေါင်းကို။ ဒုက္ခတော၊ ဟူ၍။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မသိခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပုညဖလဟုဆိုအပ်သောဒုက္ခကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ကာယဝစီစိတ္တသင်္ခါရတေဒံ၊ ရအပြားရှိသော။ [၁၆၃] ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အာရတတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဒေဝဇ္ဈရကာမကော၊ နတ်သွီးကို အလိုရှိသောသူသည်။ မရူပပါတံ၊ တောင်ဖျားမှခုန်ဆင်းခြင်း

နိဇ္ဇေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၆၃-ဂ) ၁၃

ကို။ အာရတတိ ဝိယ၊ သို့တည်း။ စ၊ ပါး။ သုခသမ္ပတဿာပိ၊ သုခဟု
သမုတ်အပ်သော်လည်း။ တဿ ပုညပ္ပလဿ၊ ထိုကောင်းမှုအကျိုး၏။
အန္တေ၊ အဆုံးဟုဆိုအပ်သော စုတိအံ့သောအခါ၌။ မဟာပရိဋ္ဌာဟ-
ဇနိကံ၊ ပြင်းစွာသောပူလောင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝိပရိဏာမ-
ဒုက္ခတံ၊ ဝိပရိဏာမ ဒုက္ခအဖြစ်ကို၎င်း။ အပ္ပသာဒတဉ္စ၊ သာယာအပ်သော
သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း၊ ဝါ၊ နည်းသောသာယာဖွယ်ရှိသည်၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ အပဿန္တောပိ၊ မမြင်သည်ဖြစ်၍လည်း၊ ဝါ၊ မမြင်ခြင်း
ကြောင့်လည်း။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုဝိပရိဏာမဒုက္ခသဘောရှိသော သုဂတိ
ဖလ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
အပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အာရတတိ၊ ၏။
ကိမိဝ၊ ကား။ သလဘော၊ ပိုးဖလံသည်၊ ဝါ၊ နှံ့အစရှိသောပိုးသည်။
ဒီပသိခါဘိနိပါတံ၊ ဆီမီးလျှံသို့ ရှေးရှုဆင်းခြင်းကို။ အာရတတိ ဝိယ စ၊
၎င်း။ မဓုဗိန္ဒုဂိဇ္ဈေ၊ ပျားရည်ပေါက်၌ တပ်မက်မောသောသူသည်။ မဓု-
လိတ္တသတ္တဓာရာလေဟနံ၊ ပျားရည်လိမ်းကျံအပ်သော သန်လျက်သွားကို
လျက်ခြင်းကို။ အာရတတိ ဝိယ စ၊ ၎င်းတည်း။ စ၊ ပါး။ သဝိပါကေသု၊
မကောင်းကျိုးရှိကုန်သော။ ကာမူပသေဝနာဒီသု၊ ကာမဂုဏ်ကို မှီဝဲခြင်း
အစရှိသည်တို့၌။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ အပဿန္တော၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သုခ-
သညာယ စေဝ၊ သုခဟူသောအမှတ်ဖြင့်၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတာယ စ၊
ကိလေသာနှိပ်စက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဒွါရတ္တယပ္ပဝတ္တမ္ပိ၊ ဒွါရသုံးပါး
အပေါင်း၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ အကုသိုလ်
စေတနာဟူသော အပုညာဘိသင်္ခါရကို။ အာရတတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။
ဗာလော၊ သူငယ်သည်။ ဂူထကီဠနံ၊ မစင်ကို ကစားခြင်းကို။ အာရတတိ
ဝိယ စ၊ ၎င်း။ မရိတုကာမော၊ သေလိုသောသူသည်။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်
ကိုစားခြင်းကို။ အာရတတိ ဝိယ စ၊ ၎င်းတည်း။ စ၊ ပါး။ အာရပ္ပဝိပါ-

၁-ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်တို့တွင် မဟာပရိဋ္ဌာဟဇနိကံ-ပါ၌ဖြင့် ပုညပ္ပလ၏ အနုဒဟနသဘော
ဖြင့် တိဏုက္ကသဒိသအဖြစ်ကို ပြ၏။ အပ္ပသာဒတဉ္စ-၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် အဓိကုဋ္ဌန ဝိနိဝိဇ္ဈန
အင်္ဂပစ္စင်္ဂပလိဘဉ္စ စသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်၏။ ဓမ္မလျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ သာယာ
အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ယအပ်သော ပုညပ္ပလသည် ဆီမီးလျှံပျားရည်လိမ်းကျံအပ်သော
သန်လျက်သွားတို့နှင့်တူ၏။ ထိုသို့သောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရကို
ထိုဆီမီးလျှံသို့ဆင်းခြင်း၊ ပျားရည်လိမ်းကျံအပ်သော သန်လျက်သွားကို လျက်ခြင်းနှင့်

ကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သင်္ခါရဝိပရိဏာမဒုက္ခံ၊ သင်္ခါရဒုက္ခံ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခံ
အဖြစ်ကို။ အနဝဗုဇ္ဈမာနေ၊ လျောက်ပတ်စွာ မသိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊
ကြောင့်။ သဿတာဒိဝိပလ္လာသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တသင်္ခါရဘူတံ၊ ဖြစ်
သော။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အာရတတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။
ဒိသာမူဠော၊ ခရီးမှားသောသူသည်။ ဝါ၊ ခရီးမသိသောသူသည်။ ပိသာစ-
နဂရာဘိမုဒမဂ္ဂမနံ၊ ဘီလူးမြို့သို့ ရွေးရွသွားသော ခရီးသို့ လိုက်ခြင်းကို။
အာရတတိ ဝိယ၊ အားထုတ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။

ဝေ-ယတာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘာဝတော-
အဝိဇ္ဇာယ အတ္ထိဘာဝတောဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရဘာဝေါ၊
သင်္ခါရ၏ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ အဝိဇ္ဇာ
တည်း မရှိမှုကား။ သင်္ခါရဘာဝေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဣမေ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဟောန္တိတိ တေ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ
သော အကြောင်းကြောင့် ဤသင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟူသော
ဤစကားကို (တုမေဟိ၊ သင်စောဒကဆရာတို့သည်။) ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။
စ-သစ္စံ၊ ၏။ အဝိဒ္ဓါ၊ ပ။ အဘိသင်္ခရေတိတိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊
ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ရှင်တော်ဘုရားလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ [ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ အဝိဒ္ဓါ၊ ပညာမရှိသော။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော
သူသည်။ ပညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြု၏။ ပ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ယသ္မာ၊ ကား။ ဘိက္ခုနေ၊ သည်။ ဝါ၊
အား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
ဥပ္ပန္နာ၊ ပေါ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ငြားအံ့။ သော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကင်း၍

တူ၏ဟု ဆိုအပ်၏။ “ဤပရိဗုဒ္ဓိမ၏ နူးညံ့သောလက်အတွေ့သည် ကောင်းစွာ၏” ဤသို့
စသည်ဖြင့် သုခသညာဖြင့် အသုဘအဖြစ်ကို မမှတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍သာလျှင် အချို့သော
ကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ရကား အပညာဘိသင်္ခါရကိုပြုခြင်းသည် သူငယ်သည် မစင်
ကစားသည်နှင့်လည်း တူ၏။ ကိလေသာနှိပ်စက်ရကား အမျက်ထွက်ခြင်း မမေ့လျော်
ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သောသူသည် သေလို၍အဆိပ်စားသည်နှင့်လည်းတူ၏။ ထိုသို့ မစင်စား
သည်နှင့်၎င်း အဆိပ်စားသည်နှင့်၎င်း တူသောပစ္စုပ္ပန်ပြုစဉ်ခဏ၊ နောင်အကျိုးပေးသော
ခဏတို့၌ စက်ဆုပ်အပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်စေတတ်သော အပညာဘိသင်္ခါရကို
အားထုတ်၏ ဟူလိုသည်။ ဝါ၊ လောဘသဟဂုဏ်အပညာဘိသင်္ခါရ၏ ဂူသင်္ကဋ္ဌနှင့်
တူသည်၏အဖြစ်၊ ဒေါသသဟဂုဏ် အပညာဘိသင်္ခါရ၏ ဝိသခါဒနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို
ယထာက္ကမယှဉ်အပ်၏။ (ပြည်)

ဝိဇ္ဇာလင်းသောရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာကင်းခြင်းကြောင့်။
ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ ဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ နေဝ အဘိ-
သင်္ခရေတိ၊ မပြုပြင်သည်သာတည်း။]

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ

၅၉၄။ ဧတ္ထ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတော၊ တန်၍။ စောဒကော၊
သည်။) အာဟ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကား
သည်။ ဝါ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ (သိဒ္ဓံ၊ ထင်ရှားပေပြီဟု။) မယံ၊ တို့သည်။
ဂဏှာမ၊ မှတ်ယူပါကုန်ပြီ။ ပန၊ သို့သော်တရား ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။
ကတမေသံ သင်္ခါရာနံ၊ အဘယ်သင်္ခါရတို့အား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ တတ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဣဒံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုခွင့်ဆိုရန် ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။
(အာဟ၊ ၏။) တတြ-တသ္မိံ ပစ္စယဘာဝေ၊ ထိုကျေးဇူး ပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတုံသော ဝိသုဒ္ဓိနာစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊
ခဲဦးအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (စတုဝိသတိ ပစ္စယာ ဝုတ္တဘတိ သမ္ပန္နော)
ဟေတုပစ္စယော။ပ။ အဝိဂတပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ စတုဝိသတိ ပစ္စယာ၊
တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ဇ[၁၆၄] တတ္ထ၊ ထိုဘုရားဟောဖော် ပါဠိတော်၌။ (အတ္ထော ဧဝံ
ဝေဒိတဗ္ဗော-ထည့်) ဟေတု စ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာနေအားဖြင့်
ဟိတ်မည်သည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဟိတ်မည်သော တရား
သည်။ ပစ္စယော စ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ ဟေတုပစ္စယော၊ မည်၏။ ဟေတု၊
ဟိတ်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်တည်း။ ဟေတု-
ဘာဝေန၊ ဟိတ်၏ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာနေမူလ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာရမ္မဏပစ္စယာ-
ဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော၊ သည်သာလျှင်။ နယော၊
သိကြောင်းသည်။ (ဟေသတိ၊ လတုံ။)

၅၉၅။ တတ္ထ၊ ထိုဟေတုပစ္စယော-အစရှိသောပါဠိတော်၌။ ဟေတုတိ
ဧတံ၊ ဟေတုဟူသော ဤအမည်သည်။ ဝစနာဝယဝကာရဏမူလင်္ခနံ၊

စကား၏ အစိတ်, အကြောင်း, မူလတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။
 ပဋိညာဟေတုတိအာဒိသု၊ တို့၌။ လောတေ၊ လောက၌။ ဝစနာဝယဝေါ၊
 စကားအစိတ်ကို။ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏^၁။ သာသနေ ပန၊ ၌ကား။
 ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပတဝါတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ကာရဏံ၊ အလုံးစုံသောကာရဏ
 လက္ခဏာရှိသောအကြောင်းကို၊ ဝါ၊ သမ္မာပကလက္ခဏာရှိသောအကြောင်း
 ကို။ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏^၂။ တယော၊ ကုသလဟေတု တယော
 အကုသလဟေတုတိအာဒိသု၊ တို့၌။ မူလံ၊ မူလအကြောင်းကို။ ဟေတုတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုမူလအကြောင်းကို။ ဣဓ၊ ဤဟေတုပစ္စယော
 ဟူသောပါဌ်၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ပစ္စယောတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။
 အယံ၊ လတံသည်ကား။ ဝစနတ္ထော၊ ပစ္စယ-သဒ္ဓါ၏အနက်တည်း။ ပဋိစ္စ၊
 စွဲ၍၊ ဝါ၊ မစွန့်မူ မကင်းမူ၍။ တေသ္မာ၊ ထိုအကြောင်းမှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။
 (ဖလံ၊ သည်။) ဧတိ၊ ဖြစ်တတ် တည်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ မည်၏။ (ပဋိ-ပုဗ္ဗ ဣ-ဓာတ်အပါဒါန-
 သာဓန) နံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ (ဖလံ၊ သည်။)
 ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ် တည်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ ထင်ရှား
 ဆိုအံ့။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင်အကျိုးတရားသည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်
 အကြောင်းတရားကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ တည်မူလည်း
 တည်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝါ၊ ဖြစ်မူလည်း ဖြစ်၏။ သော ဓမ္မော၊ ထိုအကြောင်း
 တရားသည်။ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုအကျိုးတရား၏။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်း
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ လက္ခဏ-
 တော၊ အားဖြင့်။ ဥပကာရလက္ခဏော၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသော
 တရားသည်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယော ဓမ္မော၊

၁-ဤ၌ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် ဥဒါဟရဏ ဥပနယနိဂမနတို့ကိုယူ။ ဤကိုရည်၍ ဘေဒ-
 စိန္တာ ၁၄-၌ ပဋိညာဥပမာဟေတု၊ ဥဒါဟရဏနိဂ္ဂမ၊ ဝသေနာဝယဝါ ပဉ္စ၊ ဝိဓာ
 ဝါကျေ ယထာရဟံ။ ၁၅။ ယထာ မဟာနသေ ဧဝ၊ မဂ္ဂိ ဒဟနဓမ္မတော။ မနုတေ ကတ္ထ
 ဓမ္မိနော၊ သိဒ္ဓိတော၊ စလမတ္ထကေ-ဟု မိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် ထိုသမ္မာပကကိုလည်းယူသည်။ ဥပကလက္ခဏာရှိသောဟိတ်ကို
 မူကား ဝစနာဝယဝ၌ ဟေတု-သဒ္ဓါဖြင့် ယူအပ်၏။ (ပြည်)

၃-ဥပကာရက-ရှိမူ ဘာဝပ္ပဓာနယူ။ (ပြည်) ယခုစာကိုယ်၌ ဥပကာရကလက္ခဏော
 ဟူ၍ပင် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အကြင်အကြောင်းတရားသည်။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင်အကျိုးတရား အား၊ ဝါ၊ ဇာ၊ ဌိတိယာ ဝါ၊ ဌိဋ္ဌိ၎င်း၊ ဝါ၊ တညခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝါ၊ ဥပါဒ်ဋ္ဌိ၎င်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ၊ သော ဓမ္မော၊ ထိုအကြောင်းတရားကို။ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုအကျိုးတရား၏။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇာ၊ (ဥပကာရ- လက္ခဏော- စသော ပါဌ်ဖြင့် ဓမ္မဖြင့် ဓမ္မသတ္တိဟုဆိုအပ်သော ကျေးဇူး ပြုခြင်းကို ပြသည်ဟူ၍မှတ်၊ ခြိပ်ဖြင့် သတ္တိကိုပြသည်ဟူလို) ပစ္စယော၊ ပစ္စယ-သဒ္ဓါ၎င်း။ ပ၊ ပဘဝေါ၊ ပဘဝ-သဒ္ဓါ၎င်း။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော သဒ္ဓါသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ ဗျဉ္ဇနတော၊ သဒ္ဓါ အားဖြင့်သာ။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ မူလဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဟေတု၊ မည်၏။ ဥပကာရကဋ္ဌေန၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောအနက်ကြောင့်။ ပစ္စယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်း အားဖြင့်။ မူလဋ္ဌေန၊ မြဲစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော သဘောသတ္တိဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယော၊ မည်၏။ သော ဟေတုပစ္စယော၊ ထိုဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားသည်။ (သာဓကော-ဋ္ဌိ စပ်) သာလိဗီဇာဒီနိ၊ သလေးမျိုးစသည်တို့သည်။ သာလိအာဒီနိ၊ သလေးအစရှိကုန်သော။ (ဩသဓိနံ၊ တသီးပင်တို့၏။ သာလိအာဒိဘာဝ- သာဓကောနိ ဝိယ၊ သလေးစသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေကုန်သကဲ့သို့၎င်း။) မဏိဝဏ္ဏာဒယော၊ ညိုသောအရောင်ရှိသော ပတ္တမြားအစရှိသော ဝတ္ထုတို့ သည်။ မဏိပ္ပဘာဒီနိ၊ ပတ္တမြားအရောင်စသည်တို့၏။ (နီလာဒိပ္ပဘာ- သာဓကော) ဝိယ၊ အညိုစသောအရောင်ကို ပြီးစေကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ကုသလာဒီနိ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝသာဓကော၊ ကုသိုလ်စသည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ၊ ဣတိ၊ သည်ကား။ အာစရိ- ယာနံ၊ ရေငတဆရာတို့၏။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ရေငတ ဆရာဆိုသော်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဟေတုပစ္စည်း၏ ကုသိုလ်စသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တံသမုဋ္ဌာနရူပေသု၊ ထိုဟေတုပစ္စည်းလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်တို့၌။ ဟေတုပစ္စယတာ၊ ဟေတုပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့်

ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ န သမ္ပဇ္ဇတိ န သိဇ္ဈတိ၊ မပြီး။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုကုသိုလ်စသောဟိတ်သည်။ တေသံ၊
 ထိုတံသမုဋ္ဌာနတရားတို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝံ၊ ကုသိုလ်စသည်တို့၏ အဖြစ်
 ကို။ န သာဓေတိ၊ မပြီးစေတတ်။ (တေသံ၊ ထိုသမုဋ္ဌာနရုပ်တို့၏။)
 ပစ္စယော၊ ဟေတုပစ္စည်းသည်။ န စ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်း။
 န၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
 ဟေတု။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ သည်သာမဟုတ်သေး။ အဟေတုကစိတ္တာနံ၊ တို့၏။
 ဧတေန ဟေတုနာ၊ အဗျာကတအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ထိုဟိတ်နှင့်။
 ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗျာကတဘာဝေါ၊ အဗျာကတ၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊
 သဘောအားဖြင့်သာလျှင်ပြီး၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သဟေတုကာနမ္ပိ၊
 သဟိတ်တရားတို့၏လည်း။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်စသည်တို့၏ အဖြစ်
 သည်။ ယောနိသောမနသိကာရာဒိပဋိဗဒ္ဓေါ၊ ယောနိသောမနသိကာရ၊
 အယောနိသောမနသိကာရ၊ နိရာနုသယသန္တာန်၊ ကံ၊ အဝိပါကအဖြစ်နှင့်
 စပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္ပယုတ္တဟေတုပဋိဗဒ္ဓေါ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်နှင့်
 စပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ် ။ သမ္ပယုတ္တဟေတုသု၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်တို့၌။
 သဘာဝတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ သည်။ ယဒိ
 သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ သမ္ပယုတ္တေသု၊ ဟိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
 တရားတို့၌။ (ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ သည်။) ဟေတုပဋိဗဒ္ဓေါ၊ သည်။ ယဒိ
 သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော်ကား။ (ထည့်၊ စ-ကို

၁-ဋီကာ၌ကား-ယောနိသောမနသိကာရပဋိဗဒ္ဓေါ ကုသလာဘာဝေါ-ဟုရှိ၏။ အာဒိ-
 သဒ္ဓါမပါ။ ထို့ကြောင့် ဧတေနော အကုသလအဗျာကတဘာဝိပိ ကုသလာဘာဝေါ ဝိယ န
 ဟေတုပဋိဗဒ္ဓါတိ ဒဿိတံ ဟောတိ-ဟုမိန့်သည်။ အာဒိ-သဒ္ဓါရှိမူ ဤစကားကိုဆိုဖွယ်မရှိ၊
 အာဒိ-သဒ္ဓါမရှိသောကြောင့်သာ ဋီကာဆရာဆိုပေသည်။ ယခုပေတို့၌ အာဒိ-သဒ္ဓါ ထင်ရှား
 ရှိသည်ကား ပါဠိဟောင်းမဟုတ်ဟု မှတ်ရာသည်။ မူလဋီကာ၌လည်း ယခင်ဋီကာနည်းပင်
 လာသည်။ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟဟူသော အဟေတုကဟိတ်၏ အကုသလာဘာဝသည်
 သဘောအားဖြင့်ပြီးသကဲ့သို့ သဟေတုကဟိတ်တို့၏ ကုသလာဒိဘာဝသည်လည်း သဘော
 အားဖြင့်ပင် ပြီး၏။ ဟိတ်မှတစ်ပါးကုန်သော ထိုဟိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့
 ၏ ကုသလာဒိဘာဝမှုကား သဘောအားဖြင့်မပြီး၊ ဟိတ်နှင့်စပ်၏ဟု ဧကေဆရာတို့
 အောက်မေ့ကုန်ရာ၏။ ထိုဧကေဆရာတို့၏ သဘောမထိ အတ္တနောမတိမျှဖြစ်သော
 အောက်မေ့ခြင်းမညနာကို စွန့်ခွါလွန်မြောက် ပယ်ဖျောက်နိုင်သော အဖြေကိုဆိုခြင်းငှါ
 ယဒိ-အစရှိသောဝါကျကို အဋ္ဌကထာဆရာ မြှက်ဆိုတော်မူပေသတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ (၁၆၅-၁)

၅၉

ဤမှာယှဉ်၍ ဥပနျာသမှတ်) အလောဘော၊ သည်။ ကုသလော ဝါ၊ သည်မူလည်း။ သိယာ၊ ၏။ အဗျာကတော ဝါ၊ သည်မူလည်း။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ စင်စစ်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဥဘယထာပိ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတ အဖြစ်ဟူသော နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဥဘယထာ၊ ဖြင့်။ ဟောန္တေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိသု၊ ကုန်သော။) သမ္ပယုတ္တေသု၊ တို့၌။ (ဟေတုပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဟိတ်နှင့် စပ်သော။ ကုသလာဒိဘာဝံ၊ ကို။ ပရိယေသထ) ယထာ၊ ရှာကုန်သကဲ့သို့။ (သဘာဝတော၊ ဖြင့်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။) ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဟေတုသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ကုသလာဒိဘာ၊ ကုသိုလ် စသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ (အညပဋိဗဒ္ဓါ၊ တပါးနှင့် စပ်သည်ဖြစ်၍။) ပရိယေသိတဗ္ဗာ၊ ရှာအပ်သင့်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (သဘာဝတော၊ ဖြင့်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။) (ကုသလာဒိဘာဝသာဓနအားဖြင့် ဟိတ်၏ မူလဌကို မယူမ၍ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနအားဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော် တစုံတခုမျှမဆန့်ကျင်ဟု ပြခြင်းငှါ ကုသလာဒိဘာဝသာဓနဝသေန ပန- စသည်ကိုမိန့်သည်။)

☞[၁၆၅] ပန၊ အလျော်ကို ဆိုအံ့။ ကုသလာဒိဘာဝသာဓနဝသေန၊ ကုသိုလ်စသည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟေတုနံ၊ တို့၏။ မူလဌံ၊ မူလ၏အဖြစ် တည်းဟူသော အနက်ကို။ အဂဟေတုာ၊ မယူမ၍။

၁-ဝါ-သဒ္ဓါကား အနိယမတ္တတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား အလောဘသည် သဘောအား ဖြင့် ကုသိုလ်မည်သည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုအလောဘသည် ကုသိုလ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဗျာကတမည်သည် မဖြစ်ကောင်းခဲ့။ ။ထိုသို့မဟုတ်အဗျာကတမည်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုအဗျာကတသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကုသိုလ်မည်သည်မဖြစ်ကောင်းခဲ့။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း? အလောဘသဘောရှိသော တရား၏အဒေါသမည်သည်၏အဖြစ်သည် မဖြစ်သကဲ့သို့ဟူလို။ (ပြည်)

၂-ထိုကုသိုလ်စသည်တို့၏ အဖြစ်သည်ကား ထက်ဝန်းကျင်မှ ဉာဏ်ဖြင့်ရှာအပ်သော် ယောနိသောမနသိကာရ၊ အယောနိသောမနသိကာရ၊ နိရာနုသယသန္တာန်၊ ကံ၊ အဝိပါက တာဝ ဟူသော အကြောင်းနှင့်စပ်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဟိတ်တရားတို့၌ ကုသလာဒိ ဘာဝသည် ယောနိသောမနသိကာရဒိပဋိဗဒ္ဓဖြစ်သကဲ့သို့ ဟိတ်မှတစ်ပါးသော သမ္ပယုတ် တရားတို့၌လည်း ကုသလာဒိဘာဝသည် ယောနိသောမနသိကာရဒိပဋိဗဒ္ဓဖြစ်၏။ သမ္ပယုတ် ဟိတ်နှင့် စပ်သည်မဖြစ်။ ဤသို့သော အနက်သဘောသည် ပြီးသတည်း။ ဤသည်ကား အ ကသာဆရာ လိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်တည်း။ (ပြည်)

သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနဝသေန၊ ကောင်းစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြီးစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ မူလဋ္ဌေ၊ မူလအဖြစ် တည်းဟူသော အနက်ကို။ (ဝိဘတ်ပြန်၍လိုက်) ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ကိဉ္ဇူ၊ တစုံတခုသော အနက်သဘောသည်။ ဝါ၊ စိုးစဉ်းမျှ။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကား။ လဒ္ဓဟေတုပစ္စယာ၊ ရအပ်သော ဟေတုပစ္စည်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဝိရုဇ္ဈမူလာ၊ စည်ပင်ပြန့်ပွားသော အမြစ်ရှိကုန်သော။ ပါဒပါ၊ သစ်ပင်တို့သည်။ ထိရာ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ထိရာ၊ ကုန်သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး ။ အဟေတုကာ၊ အဟိတ်တရားတို့သည်။ တိလ-ဗီဇကောဒိသေဝါလာ၊ နှမ်းစေ့အတိုင်းအရှည်ရှိသော မှော်ညှင်းစသော မှော်တို့သည်။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ ဝိယ၊ သို့။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိဉ္ဇူ၊ သည်။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ကျင်။) ဣတိ-ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ မူလဋ္ဌေန ဥပကာရကောတိ၊ ကာရကော-ဟူသော စကား၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝ-သာဓနေန၊ ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၉၆။ တတော၊ ထိုဟေတုပစ္စည်းမှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့တွင်။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ စွဲလမ်းအပ်သော အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အာရမ္မဏ-ပစ္စယော၊ အာရမ္မဏ ပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါယတနံ စက္ခု-ဝိညာဏဇာတုယာတိ၊ ယာ-ဤသို့အစရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အာရတိတူပိ၊ အားထုတ်ပြီးလျက်လည်း။ ယံ ယံ ဓမ္မံ၊ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယော-ဟူ၍။ ဩသာပိတတ္တာ၊ ဆုံးစေအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပါ-ဒိဘေဒေန၊ ရူပါရုံအစရှိသောအပြားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓေသု၊ ကုန်သော။ သင်္ခတာသင်္ခတပညတ္တိဓမ္မေသု၊ သင်္ခတအသင်္ခတ ပညတ်တရားတို့တွင်။)

၁-ဤ၌ ပန-ကြေသည်ဖြစ်ရာသည်၊ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌသော်လည်း ကြံရာသည်၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌မူကား လုတ္တမဟုတ်ငုတ်လုတ်ပင် ရှိသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ (၁၆၅-၂၀)

၆၁

ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ (ပကတိကတ္တား) သော-
 အာရမ္မဏပစ္စယော၊ ထိုအာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ (ဝိကတိကတ္တား)
 န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်။ (အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်သည်ချည်း
 တည်း) ဟိ၊ ထင်ရှားပြီအံ့။ ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်းသော။ ပုရိသော၊
 သည်။ ဒဏ္ဍံ ဝါ၊ တောင်ဌေးကို၎င်း။ ရဇ္ဇံ ဝါ၊ ကြီးကို၎င်း။ အာလမ္ဗိတွာဝ၊
 ထောက်၍ဆွဲ၍သာလျှင်။ ဥဋ္ဌဟတိ စေတ ယထာ၊ ထနိုင်သကဲ့သို့၎င်း။
 တိဋ္ဌတိ စ ယထာ၊ ရပ်ထိုင်တည်နိုင်သကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ တူး၊ စိတ္တစေတ-
 သိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော
 အာရုံကို။ အာရဗ္ဗေဝ၊ အာရုံပြု၍သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စေတ၊ ဖြစ်လည်း
 ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ တိဋ္ဌန္တိ စ၊ တည်လည်း တည်နိုင်ကုန်၏။ တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မော၊ (ရူပါရုံအစရှိသော အပြားအားဖြင့်
 ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်သော သင်္ခတအသင်္ခတ ပညတ်ဟူသော) အလုံးစုံ
 သောတရားတို့ကိုလည်း။ အာရမ္မဏပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။

၅၉၇။ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန၊ အကြီးအမှူး၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော
 ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အဓိပတိ-
 ပစ္စယော၊ အဓိပတိပစ္စည်း မည်၏။ သော-အဓိပတိပစ္စယော၊ သည်။
 သဟဇာတာရမ္မဏဝသေန၊ သဟဇာတာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ဘည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဆန္ဒာ-
 ဓိပတိ။ပ။ ယောတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူ
 ခြင်းကြောင့်။ ဆန္ဒဝီရိယစိတ္တဝီရိယသင်္ခါတာ၊ သဟုဆိုအပ်ကုန်သော။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့ကို။ အဓိပတိပစ္စယောတိ၊ သဟဇာတာ-
 ဓိပတိပစ္စည်းမည်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌
 ကား သဟဇာတာဓိပတိပစ္စယော-ဟူ၍ပင်ရှိသည်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 ခေါ၊ စင်စစ်။ (စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မော၊ ထိုတရားတို့သည်။)
 ဧကတော၊ တကွနက်။ အဓိပတိပစ္စယော၊ မည်သည်။ နော ဟောန္တိ၊

၁-အတ္တာဓိနာနံ ပတိ ဇေဋ္ဌကော အဓိပတိ။ မိမိနှင့်စပ်ကုန်သော တရားတို့၏အကြီး
 အမှူး၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရားသည် အဓိပတိမည်သတည်း။ (ပြည်)

မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ယဒါ၊ ဌိ။ ဆန္တံ၊ ကိ။ ဓရံ၊ အမှူးကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးကို။ ကတော၊ ရှိ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌိ။ ဆန္ဒောဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဓိပတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေ၊ ဆန္ဒမှ တပါး ကုန်သော ဝီရိယစိတ္တဝီရိယတို့သည်။ အဓိပတိ၊ သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ် ကုန်။ ယေ-ဇေယော၊ ဤဆန္ဒ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်။ ယေယေ- သုပိ၊ ဆန္ဒမှကြွင်းသော ဝီရိယစိတ္တဝီရိယတို့၌လည်း။ နယော၊ သိကြောင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်(ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ကြည်သော စိတ် ရှစ်ဆဲ့လေးခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် လေးဆဲ့ခုနစ်ခု၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော)တရားကို။ ဂရံ ကတော၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ အရူပဓမ္မော၊ (လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ အပ္ပမညာကြည်သော စေတသိက် လေးဆဲ့ငါးခုဟု ဆိုအပ်သော) နာမ်တရားတို့သည်။ ပဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေ၊ ထိုအလေးအမြတ်ပြုအပ်သော (ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ကြည်သော စိတ်ရှစ်ဆဲ့လေးခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် လေးဆဲ့ခုနစ်ခု၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော) ပစ္စည်းတရားသည်။ နေသံ၊ ထိုအလေးအမြတ်ပြုတတ်သော(လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၊ မဟာကြိယာ

၁-ဟေတုပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာန်-ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ အဓိပတိ အဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာန်-ဟု မဟောပဲ ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာန်-အစရှိ သော နည်းဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း? နှစ်ပါးသုံးပါးသော ဟိတ်တို့ သည်လည်း ဧကက္ခဏ၌ ဟေတုပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? မူလဋ္ဌအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဘောကို မစွန့်သောကြောင့်တည်း။ အဓိပတိမူကား ဇေဋ္ဌက အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ ပြုသော်လည်း ဧကက္ခဏ၌ များစွာသော အဓိပတိတို့သည် ဇေဋ္ဌကမဖြစ်နိုင်ကုန်။ ထို့ကြောင့် တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိုအဓိပတိတရား တို့၏ တခုသောဓဏ၌ တပြိုင်နက် အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည် မရှိခဲ့ရကား အဓိပတိ အဓိပတိသမ္ပယုတ္တကာန်-စသည်ဖြင့် မဟောမူ၍ ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာန် အစရှိ သောနည်းဖြင့် ဒေသနာ၌ အလွန်လိမ္မာတော်မူသော ရှင်တော်ဘုရားဟောတော်မူ၏။ (ပြည်)

ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခု၊ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ အပ္ပမညာကြဉ်သော စေတသိက် လေးဆယ့်ငါးခုဟု ဆိုအပ်သော) ပစ္စယုပ္ပန် နာမ်တရားတို့၏။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မဏာ-ဓိပတိပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို(အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော တရားတို့၏ အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော တရားတို့အား အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းတပ်သည်၏အဖြစ်)ကြောင့်။ ယံ ယံ ဓမ္မံ ဂရံ ကတာ။ပ။ ယောတိ၊ ယော-ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယံ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်အကြင် သို့သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားကို။ ဂရံ ကတာ၊ အလေးအမြတ်ပြုကုန်၍။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ ကုန်သော။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဇေတေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုသို့သော အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရား တို့သည်။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုသို့သော အလေးအမြတ် ပြုတတ် သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အဓိပတိ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၅၉၀။ အနန္တရဘာဝေန၊ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရ-ကော၊ (ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသအား) ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ ဓမ္မော၊ (ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ) တရားသည်။ အနန္တရပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမနန္တရဘာဝေန၊ ကောင်းစွာအခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ သမနန္တရ-ပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒံ ပစ္စယဒ္ဓယံ၊ ဤအနန္တရ၊ သမနန္တရပစ္စည်းနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ [၁၆၆] (အတ္တာ-

၁-အန္တရာယတိတိ အန္တရံ၊ ဗျုပ္ပာယကန္တိ အတ္ထော။ နဿ အန္တရံ ဝိဇ္ဇတိတိ အနန္တရော။ အနန္တရော စ သော ပစ္စယော စာတိ အနန္တရပစ္စယော။ အန္တရာယတိ၊ ခြားဆီးသည်ကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္တရံ၊ မည်၏။ ဗျုပ္ပာယကံ၊ ခြားဆီးသည်ကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အန္တရ-သဒ္ဓါ နာမဓာတ်တည်း။ (ပြည်)

နန္တရတာ အနန္တရပစ္စယော၊ ကာလာနန္တရတာ သမနန္တရပစ္စယောတိ-
 အာဒိနာ၊ ဖြင့်။) ဗဟုဓာ၊ ဖြင့်။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ပပဉ္စယန္တိ၊
 ချဲ့ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ချဲ့ကုန်သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စည်းနှစ်ပါးတို့၌။
 အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ သာရော၊ အနှစ်သာရဖြစ်၍ ဖြစ်သော
 နည်းတည်း၊ ဝါ၊ သာရော-သာရဏိယောတိ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့
 အပ်သောနည်းတည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ စက္ခုဝိညာဏာနန္တရာ၊ စက္ခု-
 ဝိညာဉ်၏အခြားမဲ့၌။ မနောဓာတု၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနှိုးဟု ဆိုအပ်သော မနော
 ဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မနောဓာတုအနန္တရာ၊ မနောဓာတ်၏
 အခြားမဲ့၌။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သန္တိရဏဟုဆိုအပ်သော မနောဝိညာဏ
 ဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယော
 ဧသော စိတ္တနိယမော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော အကြင်
 စိတ်ကိုမှတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အကြင်စိတ်၏မြဲခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော
 စိတ္တနိယမော၊ ထိုစိတ်ကို မှတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ထိုစိတ်၏မြဲခြင်းသည်။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမပုရိမစိတ္တဝသေနော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ရှေး၌ဖြစ်
 သော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ အညထာ၊ တပါး
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ စုံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော
 အတ္တနော၊ ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ အနုရူပဿ၊ လျောက်ပတ်သော။
 စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို၊ ဝါ၊ စိတ် ထိုစိတ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော
 စေတသိက်ကို။ ဥပ္ပါဒနုဿမတ္တော၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော။ ဓမ္မော၊
 သည်။ အနန္တရပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနော၊ ထိုမိမိ၏
 အခြားမဲ့၌ လျောက်ပတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော
 တရား၏ အနန္တရပစ္စည်းမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အနန္တရ-
 ပစ္စယောတိ။ပ။ ပစ္စဒယာတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [အနန္တရပစ္စယောတိ၊ ဟူသည်ကား။
 စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်
 နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်ခုနစ်ခုတို့သည်
 ၎င်း။ မနောဓာတုယာ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနှိုးဒွေဟုဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အား
 ၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊
 ဆန္ဒ ပီတိ ဝီရိယကြည်သော အညသမာဓ်စေတသိက် တဆယ်တို့အား၎င်း။
 အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ယော၊ အကြင်တရားသည်။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စည်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ဧ။) သေဝ၊ ထိုအနန္တရပစ္စည်းဖြစ်သော တရားသည်ပင်လျှင်။
 သမနန္တရပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဧတ္ထ၊ ဤပစ္စည်း
 နှစ်ပါးတို့၌။ ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ကေသု
 ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့နည်း။ ဥပစယသန္တတိသု ဝိယ၊ ဥပစယသန္တတိတို့၌ကဲ့သို့
 ၎င်း။ အဓိဝစနနိရုတ္တိဒုကာဒိသု ဝိယ စ၊ အဓိဝစနဒုက် နိရုတ္တိဒုက်အစ
 ရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ အတ္ထတော ပန၊ အားဖြင့်မူကား။ နာနံ၊
 ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အတ္ထာနန္တရတာယ၊ တစုံတခုသော ဓမ္မဟူသော သရုပ်တရားကိုယ်
 အားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနန္တရပစ္စယော၊ မည်၏။
 ကာလာနန္တရတာယ၊ ကာလအထူးအားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 သမနန္တရပစ္စယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာနံ၊ ရေဝတဆရာ
 တို့၏။ ယမ္ပိ မတံ၊ အကြင်အလိုသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ဧ။ (တနည်း) ယံ၊
 အကြင်အနက်သဘောကို။ အာစရိယာနံ၊ တို့သည်။ မတံ၊ လိုအပ်၏။ တမ္ပိ၊
 ထိုအနက်သဘောသည်လည်း။ (ဝိရုဇ္ဈတိ-ဥပ) နိရောဓော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ။ပ။
 ပစ္စယောတိအာဒိဟိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားတို့နှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။
 တတ္ထ၊ ထိုဆရာတို့အလို၌၊ ဝါ၊ ထိုကာလဝိသေသအားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့် သမနန္တရပစ္စည်း မည်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 ဆန့်ကျင်ခြင်း၌။ ဓမ္မာနံ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏။ သမုဋ္ဌာပနသမတ္တတာ၊
 ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ပရိဟာယတိ၊ မယုတ်။
 ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဝနာဗလေန၊ ဘာဝနာ၏ အာနုဘော်သည်။
 ဝါရိတတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ စိတ် စေတသိက်
 ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ သမနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ကာလ၌။ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်
 ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ယမ္ပိ၊ အကြင်အကြောင်းကိုလည်း။ (အာစရိယာ၊

၁-အဒ္ဓါနန္တရတာယ-ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ ရှိသည်အတိုင်းလည်း ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ
 နိဿရည်းဆရာ ယောဇနာ၏။ အတ္ထာနန္တရတာယာတိ အတ္ထေန ကေနစိ ဓမ္မေန အနန္တရ-
 တာယ၊ ကာလာနန္တရတာယာတိ ကာလတေဒေန အနန္တရတာယ-ဟူသော ဦးကာနှင့်
 မနီးနှော သဘောယူ၍ စမ်းသော်လည်းမလျော်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? အဇ္ဈိကာလ
 အတ္ထမကဲ့သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းသည်လည်း၊ ဝါ၊ တမ္ပိ
 ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ကာလာနန္တရတာယ၊ ကာလအထူးအားဖြင့်
 အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝမေဝ၊ မရှိခြင်းကိုသာလျှင်။ သာ-
 ဓေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ ဘာဝနာဗလေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို
 နိရောဓသမာပတ်၌၊ ဝါ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ၌။ ကာလာ-
 နန္တရတာ၊ ကာလအားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 (သတ္တာဟာဒိနာ၊ ခုနစ်ရက်အစရှိသော။ ကာလေန၊ အားဖြင့်။ အန္တရိတ-
 ဘာဝတော၊ ခြားဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) (ဟိတ်လာ)
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မယံပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဧတဒေဝ၊ ဤကာလ
 အားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကိုပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ဧတဒေဝ
 ကာလန္တရိတတာ အတ္ထိ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့ ခုနစ်ရက်စသောအားဖြင့် ကာလ
 အခြားရှိသည်၏ အဖြစ်ရှိ၏ဟူသော စကားကိုသာလျှင်။ ဝဒါမ၊ ဆိုပါ
 ကုန်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာလာနန္တရတာ၊ ကာလ
 အားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သမနန္တရပစ္စယတာ၊ သမနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။
 (ကာလမည်သည် တစုံတခု ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိသည် မဟုတ်လောဟု
 ဆိုရာ၏။ ထိုကို ရွံရှာသည်ဖြစ်၍ ကာလာနန္တရ။ပ။ လဒ္ဓိ-မိန့်သည်)
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာလာနန္တရတာယ၊ ဖြင့်။
 သမနန္တရပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုဆရာ
 တို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကာလအားဖြင့်
 အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ကာလအားဖြင့် အခြား
 မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိဝေသံ၊ မြဲစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ဝါ၊
 မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတော၊ ၍။ ဧတ္ထ၊ ဤအနန္တရ
 သမနန္တရပစ္စည်းနှစ်ပါးတို့၌။ ဗျဉ္ဇနမတ္တတောဝ၊ ဝိဂြိုဟ်အနက်မျှဖြင့်သာ
 လျှင်။ နာနာကရဏံ၊ အထူးကို၊ (ကရဏ-ကား အနက်မရှိ) ဝါ၊ အသီးအသီး
 ကွဲပြားသည်ကို ပြုကြောင်းဖြစ်သောအထူးကို။ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ယုံကြည်အပ်၏။
 အတ္တတော၊ ဝစနိယတ္ထအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သဘာဝတ္ထအားဖြင့်။ (နာနာကရဏံ၊
 ကို။) န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ (သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် ဝိသေသကို ပြခြင်းငှါ ကထံ-
 စသည်ကိုမိန့်) ကထံ၊ အသို့။ ဝိသေသော၊ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် ထူးသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧတေသံ၊ ထိုပစ္စည်းတရား

နိဒ္ဒေသ]

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ (၁၆၆-၂၆)

၆၇

တို့၏၊ ဝါ၊ အား။ အန္တရံ၊ ခြားဆီးသည်ကိုပြုတတ်သော နာမ်တရား
တပါးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနန္တရာ၊ မည်ကုန်၏။
သဏ္ဌာနာဘာဝတော၊ ရုပ်ကလာပ်တို့ကဲ့သို့ သဏ္ဌာန်၏မရှိခြင်းကြောင့်။
သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ အနန္တရာ၊ အခြားမရှိကုန်သည်တို့တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သမနန္တရာ၊ ကုန်၏။

၅၉၉။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ၊ မိမိဥပါဒ်ဆဲ ဖြစ်၍သာလျှင်။ သဟ၊ ကွ။
ဥပ္ပါဒနဘာဝေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ဖြစ်စေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရ-
ကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ သဟဇာတပစ္စယော၊
မည်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ပဒီပေါ၊ ဆီမီးသည်။ ပကာသဿ၊ အရောင်
အလင်းအား။ ပစ္စယော ဝိယ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထို
သဟဇာတပစ္စည်းသည်။ အရူပက္ခန္ဓာဒီဝသေန၊ နာမက္ခန္ဓာအစရှိသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။
စတ္တာရော ခန္ဓာပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣဒံ၊
ရူပိနော ဓမ္မာပ။ န သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော-ဟူသော ဤစကားကို။
ဟဒယဝတ္ထုမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ရှင်တော်တရား
ဟောတော်မူအပ်၏။ [စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်
သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တပါးသည် တပါး
အား။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။
အညမညံ၊ ချင်း၊ ဝါ၊ အား။ (သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေခဏဉ္စိ။
နာမရူပံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ-ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်နှင့်
ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်သည်။ အညမညံ၊ ချင်း၊ ဝါ၊ အား။
(သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) စိတ္တ-
စေတသိကာ၊ ပဝတ္ထိအခါ စိတ်စေတသိက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
(အရူပဝိပါက်လေးခု ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော
စိတ်ခုနစ်ဆယ့်ငါးခု စေတသိက်ဒွေပညာသ) တရားတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာ-
နာနံ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ ရူပါနံ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။
(သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။)

ပဋိသန္ဓေခဏ၌ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မရှိရကား စိတ္တစေတသိကာ-အရကို ပဝတ္တိယူ၊ တနည်း) (ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌။) စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ရူပါနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် တို့အား။ (သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့အား။ သဟဇာတပစ္စ-ယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပိနော၊ ရုပ်ဟုဆိုအပ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဟဒယဝတ္ထုတရားတို့သည်။ အရူပီနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့အား။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေဟုဆိုအပ်သော အချို့သောကာလ၌။ (တနည်း) ကိဉ္စိ-ကေစိ၊ အချို့သောဟဒယဝတ္ထု ဟူသော ရုပ်တရားတို့သည်။ ကိဉ္စိ-ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေဟုဆိုအပ် သော အချို့သောကာလ၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော အချို့သောကာလ၌။ (တနည်း) ကိဉ္စိ-ကေစိ၊ အချို့သောရုပ်တရားတို့သည်။ ကိဉ္စိ-ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော အချို့သောကာလ၌။ သဟဇာတပစ္စ-ယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

☞[၁၆၇] ၆၀၀။ အညမညံ၊ အချင်းချင်းကို၊ ဝါ၊ အား။ ဥပ္ပါဒနု-ပတ္တမ္ဘနဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အညမညပစ္စယော၊ မည်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ အညမညပတ္တမ္ဘကံ၊ အချင်းချင်းကိုထောက်ပံ့တတ်သော။ တိဒဏ္ဍကံ ဝိယ၊ သစ်သားသုံးချောင်းကဲ့သို့တည်း။ သော၊ ထိုအညမည ပစ္စည်းသည်။ အရူပခန္ဓာဒီဝသေန၊ နာမက္ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊

၁-ဤသို့ ဩက္ကန္တိက္ခဏ-လိုက်၍ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ-အရကို ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာယူ၊ ရူပါနံ-အရကို ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ယူ၊ သို့မှ သဟဇာတပစ္စည်း ကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အညမညံ သဟ-ဇာတရူပါနုဉ္စ၊ မဟာဘူတာ အညမညံ ဥပါဒါရူပါနုဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝတ္ထုဝိပါကာ အညမညန္တိ စ တိဝိဓော ဟောတိ သဟဇာတပစ္စယော-ဟူသည်။

နိဒ္ဒေသ]

ပဋ္ဌာနပစ္စယထကော (၁၆၇-၁၄)

၆၉

ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ (အညမညံ၊ အချင်းချင်း။) အညမည-
ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (အညမညံ၊ ချင်း။ အညမညပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ဌံ။ နာမရူပံ၊ သည်။
(အညမညံ၊ ချင်း။) အညမညပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။]

၆၀၁။ အဓိဋ္ဌာနာကာရေန၊ စွဲ၍တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
အရာဖြင့်၎င်း။ နိဿယာကာရေန စ၊ မှီ၍ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
အရာဖြင့်၎င်း။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နိဿယပစ္စယော၊
မည်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ပထဝီပဋ္ဌာဒယော၊ မြေကြီးပုဆိုး အစရှိသည်
တို့သည်။ တရုစိတ္တကမ္မာဒိနံ၊ သစ်ပင် ပန်းချီဆေး အစရှိသည်တို့၏။
(နိဿယာ၊ မှီရာတို့သည်။) ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ သော၊
ထိုနိဿယပစ္စည်းကို။ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ ဧဝံ၊ ဤသို့အတူ
ရှိသောနည်းဖြင့်။ သဟဇာတေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဿယပစ္စည်း၌။ ဆဋ္ဌော၊
ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဖို့ကို။ စက္ခာ-
ယတနံ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တော၊
သဗ္ဗညုဘုရားဝေဖန်တော်မူအပ်၏။ [စက္ခာယတနံ၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏ-
ဓာတုယာ၊ အား၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ သဗ္ဗစိတ္တသဓာရဏခုနစ်ခုတို့အား၎င်း။
နိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောတဃာန-
ဇိဝှါကာယာယတနံ၊ သောတာယတန-သနာယတန-ဇိဝှါယတန-ကာယာ-
ယတနသည်။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊
ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ဟဒယရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ မနော-
ဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ မနောဓာတုယာ စ၊ အား၎င်း။
မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ အား၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနော
တံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊

စေတသိက် ဒွေပညာယ တို့အား၎င်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၆၀၂။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဥပနိဿယပစ္စယောတိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ
ပါဌ်၌။ အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဝစနတ္ထော၊ ဝိဂြိုဟ်အနက်တည်း။ တဒ-
ဓိနုတ္တိတယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလေန၊ အကျိုးသည်။ နိဿိတော၊ မှီအပ်၏။
န ပဋိက္ခိတ္တော၊ မပယ်အပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မည်၏။
ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဘုသော၊ ပြင်းပြသည်နှင့် လွန်ကဲအားကြီးသော။
အာယာသော၊ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဥပါယာသော၊ သမည်သည်။ ဟောတိ
ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘုသော၊ လွန်ကဲအားကြီးသော။
နိဿယော၊ မှီအပ်သောအကြောင်းသည်။ ဥပနိဿယော၊ မည်၏။ ဧတံ၊
ဤဥပနိဿယ ဟူသောအမည်သည်။ ဗလဝကာရဏဿ၊ အားကြီးသော
အကြောင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့အားကြီးသော
အကြောင်း၏ဥပနိဿယ မည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝကာရဏ-
ဘာဝေန၊ အားကြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊
သော။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဥပနိဿယပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သော၊ ထိုဥပနိဿယပစ္စည်းသည်။ အာရမ္မဏူပနိဿယော၊ ၎င်း။
အနန္တရူပနိဿယော၊ ၎င်း။ ပကတူပနိဿယော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ဒါနံ၊ ဒေတာ။ပ။
ပစ္စဝေက္ခန္တိတိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အတူရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မ-
ဏူပနိဿယော၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ အာရမ္မဏာဓိပတိနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
တက္ခ။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ အကတောဝ၊ မူ၍သာလျှင်။
ဝိဘတ္တော၊ သဗ္ဗညုဘုရားဝေဖန်တော်မူအပ်၏။ [ဒါနံ၊ လှူအပ်သောဝတ္ထု
ကို။ ဒေတာ၊ လှူ၍၊ ဝါ၊ ဒါနံ၊ လှူကြောင်းစေတနာကို။ ဒေတာ၊ ဖြုစင်စေ
၍။ သီလံ၊ နိစ္စသီလကို။ သမာဒိယိတော၊ ဆောက်တည်၍။ ဥပေါသထကမ္ပံ၊
ဥပုသ်သုံးသောအမှုကို။ ကတော၊ ၍။ တံ၊ ထိုဒါန သီလဥပေါသထ စေတ
နာကို။ ဂရုံ၊ ကတော၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေး၌။ သုစိဏ္ဏာနိ၊ ကောင်းစွာလေ့ကျက်အပ်ကုန်ပြီးသော ဒါန သီလ
ဥပေါသထ စေတနာတို့ကို။ ဂရုံ၊ ကတော၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ ဈာနာ၊

မှ။ ဝုဠဟိတော၊ ထ၍။ စျာနံ၊ ကို။ ဂရံ ကတော၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဧ။
 သေက္ခော၊ သောတာပန်တို့သည်။ ဂေါတြတုံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်အပါး
 ဂေါတြဘူကို။ ဂရံ ကတော၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ (သေက္ခော၊ သက-
 ဒါဂါမ် အနာဂါမ်တို့သည်။) ဝေါဒါနံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါး၏ အနီးဝေါဒါန်
 ကို။ ဂရံ ကတော၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ သေက္ခော၊ တို့သည်။ မဂ္ဂါ၊ မှ။
 ဝုဠဟိတော၊ ၍။ မဂ္ဂံ၊ ရသစ်မဂ်ကို။ ဂရံ ကတော၊ ၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။]
 တတ္ထ၊ ထိုအာရမ္မဏုပနိဿယပစ္စည်း၌၊ ဝါ၊ ထိုအာရမ္မဏုပနိဿယ၊ အာရမ္မ-
 ဏာဓိပတိပစ္စည်းတို့တွင်။ ယံ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဂရံ ကတော၊ ၍။ စိတ္တစေတ-
 သိကာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုအာရုံသည်။ နိယမတော၊
 အမြဲအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုအလေးအမြတ်ပြုတတ်သော စိတ်၊ စေတသိက်
 တို့၏။ တေသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ဗလဝါရမ္မဏံ၊ အားကြီးသော အာရုံ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သောအကြောင်း
 ကြောင့်။ [၁၆၈] ဂရုကာတဗ္ဗမတ္ထဋ္ဌေန၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်၏
 အဖြစ်မျှဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ အာရမ္မဏာဓိပတိ၊ အာရမ္မ-
 ဏာဓိပတိ ပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗလဝကာရဏဋ္ဌေန၊ အားကြီး
 သောအကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ အာရမ္မ-
 ဏုပနိဿယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေသံ၊
 ထိုအာရမ္မဏုပနိဿယပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းတို့၏။ နာနတ္ထံ၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

၁၆၈

အနန္တရူပနိဿယောပိ၊ ကိုလည်း။ ပုရိမာ ပုရိမာ။ပ။ ပစ္စယောတိ-
 အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အနန္တရပစ္စယေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 တက္ခ။ နာနတ္ထံ၊ ကို။ အကတောဝ၊ ၍သာလျှင်။ ဝိဘတ္တော၊ ဧ။ [ပုရိမာ
 ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန် ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊
 တို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန် နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။
 ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။] ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ နေသံ၊ ထို
 အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း၊ အနန္တရပစ္စည်းတို့၏။ မာတိကာနိက္ခေပေ၊ မာတိ
 ကာကို ထားခြင်း၌၊ ဝါ၊ မာတိကာကို ထားရာဖြစ်သော ပါဠိအရပ်၌။
 စက္ခုဝိညာဏဓာတု။ပ။ ပစ္စယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ အနန္တရဿ၊ အနန္တရပစ္စည်း၏၎င်း။ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ။ပ။

ပစ္စယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဥပနိဿယဿ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏၎င်း။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိက္ခေပေ ဝိသေသော၊ မာတိကာထားခြင်း၏ အထူးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သောပိ၊ ထိုမာတိကာထားခြင်း အထူးသည်လည်း။ အတ္တတော၊ သဘာဝတ္ထအားဖြင့်။ ဧကိဘာဝမေဝ၊ တူသည်၏အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အနန္တရအနန္တပနိဿယပစ္စည်းတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တေပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သောကာလ၌။ အနုရူပဿ၊ လျောက်ပတ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ပဝတ္တနသမတ္တတာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တရတာ၊ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပုရိမစိတ္တဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော စိတ်၏။ ပစ္ဆိမစိတ္တုပ္ပါဒနေ၊ နောက်ဖြစ်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌။ ဗလဝတာယ၊ အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တရပနိဿယတာ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ ဟေတုပစ္စယာဒိသု၊ ဟေတုပစ္စည်း အစရှိသည်တို့တွင်။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မံ၊ ပစ္စည်းတရားကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနန္တရစိတ္တံ၊ ရှေးအခြားမဲ့ဖြစ်သော စိတ်ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ စိတ္တဿ၊ နောက်စိတ်၏။ ဥပ္ပတ္တိ နာမ၊ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ရှေးအခြားမဲ့ဖြစ်သော စိတ်ကိုကြဉ်၍ နောက်စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိခြင်းကြောင့်။ ဗလဝပစ္စယော၊ အားကြီးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အနုရူပစိတ္တုပ္ပါဒနဝသေန၊ လျောက်ပတ်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနန္တရပစ္စယော၊ ပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗလဝကာရဏဝသေန၊ အားကြီးသော အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနန္တရပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုအနန္တရပစ္စည်း၊ အနန္တရပနိဿယပစ္စည်း နှစ်ပါးတို့၏။ နာနတ္ထံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-အသို့တူးသနည်း? အနန္တရပစ္စည်းသည် အဗျာကတ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏၊ ဥပနိဿယ ပစ္စည်းသည် ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းဖြစ်၏။ ဤသို့တူးသတည်း။

ပန၊ ပကတူပနိဿယကို ဆိုအံ့။ ပကတော၊ (မိမိ၏အကျိုးကို ပြီးစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်အောင်) ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော အကြောင်းသည်။ ပကတူပနိဿယော၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း မည်၏။ ပကတော နာမ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သည် မည်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ နိပ္ပာဒိတော၊ ပြီးစေအပ်သော။ သဒ္ဓါသီလာဒိ ဝါ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာသည်၎င်း။ ဥပသေဝိတော၊ လွန်စွာမှီဝဲအပ်သော။ ဥတုဘောဇနာဒိ ဝါ၊ အချမ်းအပူဟူသော ဥတုလျောက်ပတ်သည်စသော ဘောဇဉ်အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ဥတုဘောဇဉ်၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပကတိယာ ဧဝ၊ ပစ္စည်းတပါးနှင့် ရောယှက်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ မိမိသဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောအကြောင်းသည်။ ပကတူပနိဿယော၊ ပကတူပနိဿယမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာရမ္မဏာနန္တရေဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အနန္တရပစ္စည်းတို့နှင့်။ အသမ္ပိယော၊ မရောနှောသည်တည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ တဿ၊ ထိုပကတူပနိဿယပစ္စည်း၏။ ပကတူပနိဿယော။ပ။ ပစ္စယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရတော၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ ပတေဒေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [ပကတူပနိဿယပစ္စယော၊ ကို။ (ဧဝံ၊ ဤဟောလတုံသောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) သဒ္ဓါ၊ (ရတနာသုံးပါးဂုဏ်၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော) သဒ္ဓါတရားကို။ ဥပနိဿယ၊ ၍။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယတိ၊ ၏။ ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်သုံးခြင်းအမှုကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ အဘိညံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ သီလံ၊ ကို။ သုတံ၊ ကို။ စာဂံ၊ ကို။ ပညံ၊ ကို။ ဥပနိဿယ၊ ၍။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ပ။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ သီလံ၊ သည်။ သုတံ၊ သည်။ စာဂေါ၊ သည်။ ပညာ၊ သည်။ သဒ္ဓါယ၊ အား။ သီလဿ၊ အား။ သုတဿ၊ အား။ စာဂဿ၊ အား။ ပညာယ၊ အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။] ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပကတော ဥပနိဿယော-အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣမေ သဒ္ဓါဒယော၊ ဤ သဒ္ဓါစသော တရားတို့သည်။ ပကတာ ဧဝ၊

ကောင်းစွာ ပြုပြင်အပ်ကုန်သည်၎င်း။ ဗလဝကာရဏဌေး၊ အားကြီးသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်။ ဥပနိဿယာ စ၊ အားကြီးသော အကြောင်းတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပကတူပနိဿယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့ အပြီးတည်း။

☞ [၁၆၉] ၆၀၃။ ပဌမတရံ၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့၏ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝတ္ထမာနဘာဝေန၊ ဖြစ်ဆဲ၊ တည်ဆဲ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ (နိပ္ပန္နရုပ် တဆွဲရှစ်ခုဟူသော) တရားသည်။ ပုရေဇာတပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုပုရေဇာတပစ္စည်းသည်။ ပဉ္စဒါရေ၊ ဌ။ ဝတ္ထာရမ္မဏဟဒယဝတ္ထုဝသေန၊ စက္ခုစသော ဝတ္ထု၊ ရူပါယတနစသောအာရုံ၊ ဟဒယဝတ္ထုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကောဒသဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စက္ခာယတနံ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ပ။ [ယံ ရူပံ၊ အကြင်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿယ၊ ၍။ပ။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဝတ္ထိကာလဌ်။ပ။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေကာလဌ်။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်]။

၆၀၄။ ပုရေဇာတာနံ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာနံ၊ (ဧကဇကာယ၊ ဒွိဇကာယ၊ တိဇကာယ၊ စတုဇကာယ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော) ရုပ်တရားတို့ကို။ ဥပတ္တမ္ဘကဌေး၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊ သော။ အရူပဓမ္မော၊ (ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက်လေးခုကြည်သောစိတ် ရှစ်ဆွဲငါးခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ-ဟု ဆိုအပ်သော) နာမ်တရားသည်။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ အာဟာရာသာ စေတနာ၊ အာဟာရ၌ဖြစ်သော တောင့်တခြင်း စေတနာသည်။ ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ၊ လင်းတငယ်တို့၏ ကိုယ်တို့အား။ ပစ္စယော၊ ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့ တည်း။ တေန၊ ထို(ရှေးဦးစွာဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တရားတို့အား ထောက်ပံ့တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော နာမ်တရားတို့၏ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းမည်သည်၏ အဖြစ်)ကြောင့်။ ပစ္ဆာဇာတာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ရှင်တော်ဘုရား ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ပစ္ဆာ၊ ဌ။ ဇာတာ၊

ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ (ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ဖြစ်ခိုက်၊ ဖြစ်နေ အရူပဝိပါက်
လေးခုကြည်သောစိတ် ရှစ်ဆွဲငါးခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ) နာမက္ခန္ဓာ
တရားတို့သည်။ ပုရေဇာတဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဣမဿ၊ ဤသို့သဘော
ရှိသော။ ကာယဿ၊ ကေဇကာယ၊ ဒွိဇကာယ၊ တိဇကာယ၊ စတုဇကာယ
အား။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၀၅။ အာသေဝနဋ္ဌေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို ကုသိုလ်အစရှိသော
အဖြစ်ဖြင့် မိမိနှင့်တူအောင် အဖန်တလဲလဲပြုပြင်ခြင်း ဖြစ်စေခြင်းဟူသော
မှီဝဲစေခြင်း-အထုံရစေခြင်း သဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိနှင့်တူသော သဘောရှိ
သည်အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဟူသော ထုံခြင်းသဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိနှင့်
တူသောသဘောကို ယူစေခြင်းယူသော ထုံခြင်းသဘောဖြင့်။ အနန္တရာနံ၊
အခြားမဲ့၌ဖြစ်ကုန်သော (ပဌမဇော ဖိုလ်ဇောကြည်သော နောက်နောက်
သော ဇောကေပညာသ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ) ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။
ပဂုဏဗလဝဘာဝါယ၊ လေ့လာသည်၏အဖြစ်၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်
အလို့ငှါ။ ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ (အဆုံးဇော မဂ်ဇော
ဖိုလ်ဇောကြည်သော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစက္ကာလီသ စေတ
သိက်ဒွေပညာသ) တရားသည်။ အာသေဝနပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဂန္ဓာဒီသု၊ ကျမ်းဂန်စသည်တို့၌၊ ဝါ၊ ကျမ်းဂန်ကို
သင်ခြင်း၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းစသည်တို့တွင်။ ပုရိမပုရိမာဘိယောဂေါ ဝိယ၊
ရှေးရှေး၌ပြီးသောသင်ခြင်း၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းစသော အားထုတ်ခြင်းကဲ့သို့
တည်း၊ ဝါ၊ သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်း စသည်တို့၌ အားထုတ်ခြင်းကိုကဲ့သို့
တည်း။ သော အာသေဝနပစ္စယော၊ သည်။ ကုသလာကုသလကိရိယ-
ဇဝနဝသေန၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာဇော၏အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဇော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ပုရိမာ ပုရိမာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။
ဓမ္မော၊ အဆုံးဇောကြည်သော လောကီနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိ-
မာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ပဌမဇောကြည်သော
နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ အာသေဝနပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ပ။ ကိရိယာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ အဆုံးဇောကြည်သော
နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာဗျာကတာနံ၊

ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ပဌမဇောကြဉ်သော နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ အာသေ-
ဝနပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၆၀၆။ စိတ္တပယောဂသင်္ခါတကိရိယဘာဝေန၊ စိတ်၏ပယောဂဗျာပါရ
ဟုဆိုအပ်သော ပြုပြင်ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း အမှုအရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။
ဥပကာရကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ စေတနာတခုယုတ်ကိုးဆယ်ဟု
ဆိုအပ်သောတရားသည်။ ကမ္မပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သော၊ ထိုကမ္မပစ္စည်းသည်။ နာနက္ခဏိကာယ၊ အထူးထူးသော ခဏ

၁-စိတ္တပယောဂသင်္ခါတေန-ဟူ၍ရှိ၏၊ မသင့်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ပယောဂနှင့်
ကိရိယာသည် အနက်တူဖြစ်သောကြောင့် ဘာဝေန-သို့ ဝိသေသနမသွားနိုင်သတည်း။
စိတ္တပယောဂေါ စိတ္တကိရိယာ အာယူဟနန္တိ အတ္ထော။ ဝိပါကာပိ စေတနာ သဟဇာတ-
ကမ္မပစ္စယော ဟောတိယေဝ။ ဋီကာ။ ။စိတ္တပယောဂေါ၊ စိတ္တပယောဂ ဟူသည်။
စိတ္တကိရိယာ၊ စိတ်၏ပြုပြင်ခြင်း အမှုအရာဗျာပါရတည်း။ အာယူဟနံ၊ အားထုတ်ခြင်း
စေ့ဆော်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ ဝိညတ္တိ၊ သည်။
ကာယဝစိပယောဂေါ၊ ကာယပယောဂ၊ ဝစိပယောဂမည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။
ဝေ၊ တူ။ စေတနာ၊ သည်။ စိတ္တပယောဂေါ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
တေန၊ ထိုသို့စိတ္တကိရိယာသည် စိတ္တပယောဂမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ စေတနာ
သည် စိတ္တပယောဂမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ၊ ထိုစိတ္တပယောဂဟု ဆိုအပ်သော
စေတနာသည်။ (ဝိသိဋ္ဌေ-၌စပ်) ဥပ္ပန္နကိရိယတာဝိသိဋ္ဌေ၊ ဖြစ်သောကိရိယာရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော၊ ဝါ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်သော။ သန္တာနေ၊
၌။ သေသပ္ပစ္စယသမာဂမေ၊ ကမ္မပစ္စည်းမှကြွင်းသော အာရမ္မဏသဟဇာတ အစရှိသော
ပစ္စည်းတို့၏ အညီအညွတ် စုဝေးခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊
ကုန်သော။ ဝိပါကကဋ္ဌတ္တာရူပါနမ္ပိ၊ ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့အားလည်း။
(ပိ-သဒ္ဓါဖြင့်သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ်ကိုပေါင်းသည်) သန္တာနဝိသေသေန၊ သန္တာန်ကို
အထူးပြုတတ်သော။ တေနေဝ ကိရိယာဘာဝေန၊ ထိုစိတ်၏ ပြုပြင်ခြင်း အမှုအရာဗျာပါရ၏
အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း အမှုအရာဗျာပါရ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။
ဥပကာရိကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တဿ ကိရိယာဘာဝဿ၊
ထိုစိတ်အမှုအရာ ဗျာပါရအဖြစ်၏။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊
ထိုဝိပါကနာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညဿ၊
တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊
ထိုမှတပါး။ သဟဇာတာနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်ကုန်သော စေတနာကြဉ်သော စိတ်စေတသိက်
စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ အာယူဟနကိရိယာ-
ဘာဝေန၊ စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း အမှုအရာဗျာပါရ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာ၊ သော်။
ဥပကာရိကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။ စ၊
ဆက်ဦးအံ့။ စေတနာကမ္မမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဗျု-
တိရိက်ကိုဆိုအံ့။ အဘိဇ္ဈာဒိ၊ အဘိဇ္ဈာစသော။ စေတနာသမ္ပယုတ္တံ၊ စေတနာသမ္ပယုတ်

နိဒ္ဒေသ]

ပဋ္ဌာနပစ္စယကထာ (၁၇၀-၄)

၇၇

ရှိသော။ ကုသလာကုသလစေတနာယ စေတ၊ နိဂဏ်း။ သဟဇာတာယ၊
တက္ခဖြစ်သော။ သဗ္ဗာယပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ စေတနာယ စ၊ နိဂဏ်း။
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နိ။ ယထာဟ၊ ကား။
ကုသလာကုသလကမ္မံ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ နိ။ [ကုသလာ-
ကုသလံ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပါကနံ၊
ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။
ကမ္မပစ္စယေန၊ နာနက္ခဏိကကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ နိ။ သဟဇာတာ၊ သော။ စေတနာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သော
စေတနာသည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ စိတ်တခုယုတ်
ကိုးဆယ်၊ စေတနာကြည်သော စေတသိက် ကောပညာသတို့အား၎င်း။
တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစေတနာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ္တဓမ္မလျှင် ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း။ ကမ္မ-
ပစ္စယေန၊ သဟဇာတကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နိ။

☞ [၁၇၀] ၆၀၇။ နိရုဿာဟသန္တဘာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်
၏ အဖြစ်ဟူသော ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သော၊ ထိုဝိပါကပစ္စည်း
သည်။ ပဝတ္ထော၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း
ရှိသော ရုပ်တို့အား၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေအခါတို့၌။
သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နိ။
ယထာဟ၊ ကား။ ဝိပါကဗျာကတော။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ နိ။ [ဝိပါကဗျာကတော၊ ဝိပါကအဗျာကတဖြစ်သော။ ဧကော၊

ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မပစ္စယော၊ ကမ္မပစ္စည်းတပ်သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။ ကသ္မာ၊
ကား။ ဝိပါကဓမ္မဘာဝေ၊ ဝိပါကဓမ္မအဖြစ်သည်။ သတိပ၊ သော်လည်း။ စေတနာဝဇ္ဇာနံ၊
စေတနာသည် ကြည်အပ်ကုန်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ အတံသဘာဝတ္တာ၊ ထိုကမ္မသတ္တိ
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိပါကပိ၊ ဝိပါကပင်
ဖြစ်သော်လည်း။ စေတနာ၊ သည်။ သဟဇာတကမ္မပစ္စယော၊ သဟဇာတကမ္မသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ ၎င်းဋီကာနက်။ (ပြည်)

ယခုစာကိုယ်၌လည်း “စိတ္တပယောဂသင်္ခါတေန” ဟူ၍ပင် ပါရှိ၏။ ကိရိယာ-ပြုခြင်း၏
သာဝ-ဖြစ်ကြောင်း ဟူသည်မှာလည်း ကိရိယာ-ပြုခြင်းမှတစ်ပါး ယူဖွယ်မရှိသောကြောင့်
ကိရိယာဘာဝ၏အရ ကိရိယာပြုခြင်းကိုသာ ကောက်ယူလျှင် ယခုရှိရင်းပါရှိ၍လည်း သင့်ရာ
၏။ သို့မဟုတ် ဘာဝကို သဘာဝဟော-ဟူ၍သော်လည်း ကြံသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ တိဏ္ဏန္တံ၊ သုံးပါးသုံးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊
 တို့အား၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။
 ဝိပါကပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။
 ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ဌ။ ဝိပါကဗျာကတော၊ သော။ ဧကော၊ သော။
 ခန္ဓော၊ သည်။ တိဏ္ဏန္တံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား၎င်း။ တယော၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ တို့သည်။ ဧကဿ၊ သော။ ခန္ဓဿ၊ အား၎င်း။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ တို့သည်။ ဒွိန္တံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား၎င်း။
 ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ ဝိပါကပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ခန္ဓော၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝတ္ထုဿ၊
 ဟဒယဝတ္ထုအား။ ဝိပါကပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၆၀၈။ ရူပါရူပါနံ၊ ရုပ်နာမ်တို့အား။ ဥပတ္တမ္ဘကတ္တေန၊ ထောက်ပံ့
 တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 အာဟာရာ၊ ကဗဠိကာရ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော
 အာဟာရတို့သည်။ အာဟာရပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ယထာဟ၊ ကား။ ကဗဠိကာရော။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဉ္စာဝါရေ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ ပ။ ပစ္စယောတိပိ၊
 ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့မဟုတ်သော်လည်း
 အလုပ်အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကအာဟာရ
 သည်။ ဣမဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊ ကလာပ်တူ သြဇာ
 ကြည်သော ကလာပ်တူကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုဇကာယ၊ တိဇကာယ
 အား။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ရုပ်အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊
 ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော နာမ်အာဟာရတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တ-
 ကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား၎င်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ကုန်သော။
 ရူပါနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ အာဟာရပစ္စယေန၊ နာမ်အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။] [ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ဌ။ ဝိပါကဗျာကတော၊
 ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနဉ္စ၊
 တို့အား၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း။ အာဟာရ-
 ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၆၀၉။ အဓိပတိယဌေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သော။ ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယဝဇ္ဇာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယတို့သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဝိသတိန္ဒြိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ နှစ်ဆယ်သော ဣန္ဒြိယတို့တွင်။ စက္ခုန္ဒြိယာဒယော၊ စက္ခုန္ဒြိယစသည်တို့သည်။ ဝါ၊ စက္ခုန္ဒြိယ။ ပ။ ကာယိန္ဒြိယ၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယတို့သည်။ အရူပဓမ္မာနံယေဝ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ငါးပါးသော နာမ်တရားတို့အား သာလျှင်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ သေသာ၊ စက္ခုန္ဒြိယစသည်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော ဣန္ဒြိယတို့သည်။ ရူပါရူပါနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယော-ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဉ္စာဝါရေ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ ပ။ ပစ္စယောတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ပါဠိတော်နက်ကား လွယ်ပြီ)။

၆၁၀။ ဥပနိဇ္ဈာယနဌေန၊ (အနိစ္စစသောလက္ခဏာနှင့် ကသိုဏ်းစသော) အာရုံကိုကပ်၍ ရှုခြင်း ကြံခြင်းဟူသော သဘောဖြင့်။ ဥပကာရကာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွိပဉ္စဝိညာဏေသု၊ တို့၌။ သုခဒုက္ခဝေဒနာဒွယံ၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယဝေဒနာ နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဌပေတော၊ ၍။ သဗ္ဗာနိပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာဒိဘေဒါနိ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ အထူးရှိကုန်သော။ ဈာနဂီနိ၊ ဝိတက်-ဝိစာရ-ပီတိ-ဧကဂ္ဂတာသောမနဿ-ဒေါမနဿ-ဥပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်။ ဈာနပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဈာနဂီနိ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [၁၇၁] ပန၊ ပါး။ ပဉ္စာဝါရေ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ ပ။ ပစ္စယောတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၆၁၁။ ယတော ဝါ တတော ဝါ-သမ္ဘာ ဝါ မိစ္ဆာ ဝါ၊ အမှတ်မရှိ မဖောက်မပြန် မှန်သော သဘောအားဖြင့်သော်၎င်း၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောအားဖြင့်သော်၎င်း။ နိယျာနဌေန၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏

၁-ဤဝေဒနာ ၂-ပါးကိုသာ အထူးထုတ်ပြရာ၌ အကြောင်းကို ခိုကာ၌ ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ယတော ဝါ တတော ဝါ-ကား ယံ ဝါ တံ ဝါ-ကဲ့သို့ အနိယမအနက် ရှိသတည်း။ ယတော-နောက် ဝါ-သဒ္ဓါအချို့ မရှိ။

အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ ဥပကာရကောနိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာဒိ-
ဘေဒါနိ၊ ကုသိုလ်စသည် အထူးရှိကုန်သော။ ဒွါဒေသ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊
ပညာ၊ ဝိတက်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊
သမ္မာသမာဓိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာဝါယာမ၊ မိစ္ဆာသမာဓိဟု
ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ မဂ္ဂပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ယထာဟ၊ ကား။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။
ပညာဝါရေ၊ ဌ်။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ပ။ ပစ္စယောတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒွေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ စျာနမဂ္ဂပစ္စယာ၊ တို့ကို။
ဒွိပဉ္စဝိညာဏာဟေတုကစိတ္တေသု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်၊ အဟိတ်စိတ်
တဆယ်ရှစ်ခုတို့၌။ (ယထာ သင်္ချံ၊ အရေအတွက်အားလျော်စွာ၊ အစဉ်အ
တိုင်း။) န လဗ္ဘန္တိ၊ အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၆၁၂။ ကေဝတ္ထုကကောရမ္မဏကေပ္ပါဒေကနိရောဓေခါတေန၊ တူ
သော ဝတ္ထုရှိသည်၏ အဖြစ်၊ တူသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်၊ တူသော
ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၊ တူသော ချုပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော။ သမ္မယုတ္တတာဝေန၊ သမ္မယုတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကော၊
ကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် စေတသိက်ဒွေပညာသ
နာမ်တရားတို့သည်။ သမ္မယုတ္တပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
[စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
အညမညံ၊ ချင်း၊ ဝါ၊ အား။ သမ္မယုတ္တပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]။

၁-သမ္မယုတ္တပစ္စယော-၌ သံ-သဒ္ဓါသည် အဘယ်အနက်ကို ဟောသနည်း၊ ပ-သဒ္ဓါသည်
အဘယ်အနက်ကို ဟောသနည်း၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်၏အဖြစ်သည် သမ္မယုတ္တပစ္စည်း၏ အဖြစ်မည်သနည်း?ဟု၊ ကား သမံ အဝိသမံ သမ္မာ
သဟ ဝါ ပကာရေဟိ ယုတ္တတာယ ဧကီဘာဝုပဂမေန ဝိယ ဥပကာရကတာ သမ္မယုတ္တပစ္စယ-
တာ၊ ဋီကာ။ သမံ အဝိသမံ၊ အညီအညွတ်။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ ကား။ သဟ၊
ကဲ့။ ပကာရေဟိ၊ တူသောမှီရာရှိသည်အဖြစ် အစရှိသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ယုတ္တတာယ၊
နှီးနှောသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကီဘာဝုပဂမေန ဝိယ၊ တခုတည်း မဟုတ်သော်လည်း တခု
တည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့သော။ (အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။) ဥပ-

၆၁၃။ ကေဝတ္ထုကဒိတာဝါနုပဂမေန၊ တူသောဝတ္ထုရှိသည်စသည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သောအားဖြင့်။ ဥပကာရကတ၊ ကုန်သော။ ရူပိနော၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အရူပိနောပိ၊ နာမ်တရားတို့သည်လည်း။ ရူပိနံ၊ ရုပ်တရားတို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သော-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ သည်။ သဟဇာတပစ္စာဇာတပုရေဇာတဝသေန၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ် ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ် ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သဟဇာတာ ကုသလာ ခန္ဓာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဣတိ-ကြေ) [သဟဇာတာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ခန္ဓာတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပိနံ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စာဇာတာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပုရေဇာတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ သော။ ကာယဿ၊ တိကောယ စတုဇကာယအား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ ပစ္စာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ပန၊ ပါး။ အဗျာကတပဒဿ၊ အဗျာကတ-ပုဒ်၏။ သဟဇာတဝိဘင်္ဂေ၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း၏ဝိဘင်း၌။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိပါကာဗျာကတ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ကဋတ္တာရူပိနံ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဝတ္ထုဿ၊

ကာရကတ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယတာ၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ၎င်းအနက်။ ယင်းသို့ သံ-သဒ္ဓါ ပ-သဒ္ဓါတို့၏ အနက်ဖြစ်သင့်သော် အဋ္ဌကထာဆရာတော်သည် ကေဝတ္ထုကစသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် မိန့်ဆိုရသနည်း၊ ကေဝတ္ထုကစသော လေးပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုဆိုက ပြီးသင့်သည် မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် အမြောက်အမြား ဆိုရသနည်း?ဟု၊ ကြောင့် ကာ ပန သာ ပကာရေဟိ ယုတ္တတာတိ အာဟ ကေဝတ္ထုကကောရမ္ပဏနကပ္ပါဒေကနိရောသေနိတောနာဂံ။ပ။ အာရုပ္ပေ ပန ဝတ္ထုယေဝ နတ္ထိတိ ကုတော ကေဝတ္ထုကဂ္ဂဟဏဿ အဝသရာ၊ ၎င်းဋီကာ။ (ပြည်)

၈၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၇၁-၁၉) [၁၇-ပညာဘူမိ

ဟဒယဝတ္ထုအား။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊
ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ပန၊ ပါး။ ပုရေဇာတံ၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ်ကို။ စက္ခုန္ဒြိယာဒိဝတ္ထု-
ဝသေနေဝ၊ စက္ခုန္ဒြိယအစရှိသော ခြောက်ပါးသောဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်
သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ပုရေဇာတံ၊ ပ။ ပစ္စယောတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ပုရေဇာတံ၊ ဖြစ်သော။ စက္ခာယတနံ၊ (မန္ဒာယုက
အမန္ဒာယုက မဇ္ဈိမာယုကအားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်သော
လက်မုန်အစအတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော) စက္ခာယတနသည်။ စက္ခု-
ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပ။ ကာယာယတနံ၊ သည်။ ကာယဝိညာဏဿ၊
အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ဝိပါကာဗျာကတာနံ၊ ကုန်သော။
ကြိယာဗျာကတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ပ။ ဝတ္ထု၊ သည်။
ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ပ။ ဝတ္ထု၊ သည်။ အကုသလာနံ၊
ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ပ။ ဝတ္ထု၊ သည်။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။
ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

၆၁၄။ ပစ္စုပ္ပန္နလက္ခဏေန၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော
ဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တိဘာဝေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တာဒိ-
သဿေဝ၊ ထိုသို့ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ကိုး ဝါ၊
အား။ ဥပထမ္ဘကတ္တေန၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရ-
ကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အတ္တိပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တဿ၊ ထို အတ္တိ ပစ္စည်း၏။ အရူပက္ခန္ဓမဟာဘူတနာမရူပစိတ္တစေတသိက-
မဟာဘူတ အာယတနဝတ္ထုဝသေန၊ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၊ မဟာဘူတ်
လေးပါး၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု-ဟု ဆိုအပ်သော
နာမ်ရုပ်၊ စိတ်စေတသိက်၊ မဟာဘူတ်လေးပါး၊ အာယတန ဆယ်ပါး၊
ဟဒယဝတ္ထုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ တို့ဖြင့်။ [၁၇၂] မာတိကာ၊ ကို။
နိက္ခိတ္တာ၊ ထားတော်မူအပ်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ ပ။

၁-အတ္တိဘာဝေန-ဟူက ပြီးကောင်းပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန္နလက္ခဏေန-ဟု ဝိသေသန မ၊
သဖြင့် အဘယ်ကိုနှစ်စေရသနည်း? ပစ္စုပ္ပန္နလက္ခဏနာဘိ ပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝေန၊ တေန
အတ္တိ မေ ပါပကမ္မံ ကတံ၊ အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိဘာယ ပဋိပန္နောတိ စ ဝေမာဒိသု
ဝတ္တံ နိဗ္ဗတ္တိတတ္ထုပလဗ္ဗမာနတာလက္ခဏံ အတ္တိဘာဝံ နိဝါရေတိ။ ဋီကာ။ ပစ္စုပ္ပန္န-

ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

ပန၊ ပါး။ ပဋ္ဌာဝါရေ၊ ဌ။ သဟဇာတံ ပုရေဇာတံ ပစ္ဆာဇာတံ အာဟာရံ ဣန္ဒြိယန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ နိက္ခိပိတော၊ မာတိကာ အကျဉ်းထား

လက္ခဏေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နသဘာဝေန၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘောဖြင့်။ တေန၊ ထိုပစ္စုပ္ပန္န-
လက္ခဏေန-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ အတ္ထိ မေ ပါပကမ္မံ ကတန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော
အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နောတိ စ ဟူ၍၎င်း။ ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဌ်အရပ်ရပ်
တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ နိဗ္ဗတ္တိတတ္ထုပလဗ္ဗမာနတာလက္ခဏံ၊ ပြုအပ်၊ ပြီးစေအပ်ပြီးသည်၏
အဖြစ်၊ ရအပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းသဘောရှိသော။ အတ္ထိတာဝံ၊
ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အာစရိယော၊ ကျမ်းကြီးဆရာတော်သည်။ နိဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ ၎င်း
အနက် သိသာရုံဖော်ပြ။ ပိဏ္ဍတ္ထ-အဓိပ္ပါယ်ကား အတ္ထိ မေ ပါပကမ္မံ ကတံ-၌ မေ၊
ငါသည်၊ ဝါ၊ ငါ့အား။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်းမှုသည်။ အတ္ထိ၊
မကောင်းကျိုးမပေးသေး ခွေးပုပ်လည်ဆွဲ အမြဲစတေ ရှိချေသေး၏။ ဤသို့ပြုပြီးသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော အတ္ထိတာဝံသည် ဥပါဒ်ဌီဘင် ခဏတ္တယပစ္စုပ္ပန် ဆတ်ဆတ်
ရကောင်းသော အတ္ထိတာဝံမဟုတ်၊ သရုပ်အား ပြုအပ်ပြီးသော ကံ၏အကျိုး မပြီးသေး
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ငါ့ဝယ် ခွေးပုပ်လည်ဆွဲ မကောင်းကျိုးခံစရာ အကုသိုလ်
ရှိချေသေးသည်ဟု လောကတွင် ဆိုစကြသော အတ္ထိတာဝံ-ဖြစ်သည်။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော-၌
ပုဂ္ဂလ-ဟူသော ဝေါဟာရပညတ်၏ လောက၌ ရစကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
ထိုပညတ်၏စွဲလမ်းရာ ခန္ဓာငါးပါး၏ အစဉ်မပြတ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ဥပ-
လဗ္ဗမာနတာလက္ခဏာ-ရှိသော အတ္ထိတာဝံ ဖြစ်သည်။ စင်စစ် မုချဆတ်ဆတ် ပရမတ္ထ
သဘောအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ခဏတ္တယ ရစကောင်းသော အတ္ထိတာဝံမဟုတ်။ ဤသို့ မလိုအပ်
သော အတ္ထိတာဝံအရှုပ်ရှုပ် လျဉ်းပါးဖွယ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းငှါ ပစ္စုပ္ပန္နလက္ခဏေန-ဟု
ကျမ်းကြီးဆရာတော် မှပေသည် ဟုလိုသော်။ ထို အတ္ထိပစ္စည်းသည် ဇနကတ္တ စင်စစ်
မရှိသောကြောင့် ဥပထမ္ဘကတ္တေန-ဟူသလော? သတိပိ ဇနကတ္တ ဥပထမ္ဘကတ္တပဋ္ဌာနာ
အတ္ထိတာဝေန ဥပကာရကတာတိ အာဟ ဥပထမ္ဘကတ္တေနာတိ၊ ၎င်း။ ပိဏ္ဍတ္ထ-ကား
ပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မ၏ ဥပါဒ်မှစ၍ ဘင်တိုင်အောင် ရစကောင်းသော အတ္ထိတာဝံဖြစ်သော်လည်း
ဥပါဒ်ခဏထက် ဌိခဏ၌ သာတိသယဗျာပါရရှိ၍ ဥပထမ္ဘကတ္တပဋ္ဌာနဖြစ်ရကား ဇနကတ္တ-
ရှိသည်ကို အလေးမမူ ဥပထမ္ဘကတ္တေန-ဟူသည် ဟုလိုသော်။ ဤသည် ဥပထမ္ဘကတ္တကို
အသို့ မှတ်ပါရအံ့နည်း? ဣဒဉ္စ ဥပထမ္ဘကတ္တံ ဝတ္တာရမ္မဏသဟဇာတာဒိနံ သာဓာရဏံ၊
အတ္ထိတာဝေန ဥပကာရကန္တံ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သဟဇာတာဒိနံ-၌ အာဒိ-ဖြင့် ပုရေဇာတ၊
ပစ္ဆာဇာတ စသည်တို့ကို သင်္ဂြိုဟ်။ (ပြည်)

၁-ထိုပါဌ်တော်၌ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော။ပ။ ဥပါဒါရူပါနံ-တိုင်အောင်သော
ပါဌ်ဖြင့် သဟဇာတ၏အစွမ်းဖြင့် အတ္ထိပစ္စည်းကို ပြတော်မူ၏။ စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာ-
ဏဓာတုယာ-အစရှိသည်ဖြင့်ကား ပုရေဇာတ အစွမ်းဖြင့် အတ္ထိပစ္စည်းကို ပြတော်မူ၏။
ယံ ရူပံ နိဿာယ-အစရှိသည်ဖြင့်ကား သဟဇာတ၊ပုရေဇာတ၏ အစွမ်းဖြင့် အတ္ထိပစ္စည်း
ကို ပြတော်မူ၏။ ဤသို့လျှင် ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဌ်တော်သည် သဟဇာတတ္ထိ ပုရေဇာတတ္ထိ
ပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ လာ၏။ ပဋ္ဌာဝါရ-၌ကား ထိုသို့လာသည်မှ တပါးသော
အပြားအားဖြင့် လာ၏ဟု ပြတောမူလိုရကား ပဋ္ဌာဝါရေ ပန-စသည်ကိုခန့်သော်။ (ပြည်)

တော်မူ၍။ သဟဇာတေ၊ သဟဇာတတ္ထိ၌။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဧကော
 ခန္ဓော။ပ။ ပစ္စယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။
 နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ပုရေဇာတေ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၌။ ပုရေ-
 ဇာတာနံ၊ ကုန်သော စက္ခာယတန စသည်တို့၏။ ဝါ၊ စက္ခာယတန။ပ။
 ကာယာယတန ရူပါယတန။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဟဒယဝတ္ထုတို့၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ပစ္ဆာဇာတေ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ-
 ၌။ ပုရေဇာတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကာယဿ၊
 စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယအား။ ပစ္ဆာဇာတာနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိ-
 ကာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဝသေန၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊
 ကို။ ကတော၊ ၏။ အာဟာရိန္ဒြိယေသု၊ အာဟာရတ္ထိပစ္စည်း၊ ဣန္ဒြိယတ္ထိ
 ပစ္စည်းတို့၌။ (ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌ ပန-ရှိသည်) ကဗဠိကာရော၊
 သော။ အာဟာရော၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက အာဟာရသည်။ ဣမဿ၊ သော။
 ကာယဿ၊ ကလာပ်တူ ဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတု-
 သမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယအား။ ဝါ၊ တိသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယအား။ အတ္ထိ-
 ပစ္စယေန၊ အာဟာရတ္ထိ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိ-
 ဩဇာသော ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်တို့အား။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ဣန္ဒြိယတ္ထိ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့သော
 နည်းဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ အတ္ထိပစ္စယုဒ္ဓေသ
 အပြီးတည်း။

၁-ထိုပညာဝါရပါဌ်ဖြင့် ပစ္ဆာဇာတ,အာဟာရ,ဣန္ဒြိယ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း အတ္ထိပစ္စည်း
 ၏အဖြစ်ကို လင်စွာပြ၍ ရှေးပါဌ်၌ကား သာဝသေသဖြစ်သော ဒေသနာကို ပြတော်မူ
 အပ်၏ဟု သိအပ်၏။ သင်္ခေပအားဖြင့် ကုသိုလ်, ဝိပါက်,ကြိယာ, ရုပ်အားဖြင့် အတ္ထိပစ္စည်း
 သည် ငါးပါးအပြားရှိသတည်း။ နိဗ္ဗာန်သည် အတ္ထိပစ္စည်း မဖြစ်။ အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်
 သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော ဓမ္မတို့အား
 ကျေးဇူးပြုသည် မဟုတ်လောဟူမူ ? အကြင်ဓမ္မသည် အတ္ထိဘာဝမရှိသဖြင့် ကျေးဇူးမပြု
 တတ်၊ အတ္ထိဘာဝကိုရ၍ ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်
 သောဓမ္မတို့အား မိမိ၏ အတ္ထိဘာဝမရှိသဖြင့် ကျေးဇူးမပြုတတ်သည်ဖြစ်၍ အတ္ထိဘာဝကို
 ရသဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် အတ္ထိပစ္စည်း မဖြစ်
 သတည်း။ တနည်း၊ ဥပါဒ်စသည်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ဓမ္မတို့၏ နတ္ထိဘာဝအဖြစ်ဖြင့် ကျေး
 ဇူးပြုတတ်သော အဖြစ်နှင့် မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်
 အတ္ထိပစ္စယဘာဝ မည်၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် အတ္ထိပစ္စည်း မဖြစ်သတည်း။ ဤကို

၆၁၅။ အတ္တနော၊ ဧ၊ အနန္တရာ၊ ဌိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်
 သော။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ပဝတ္ထိဩကာသဒါနေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏
 အခွင့်ကို ပေးသဖြင့်။ ဥပကာရကာ၊ ကုန်သော။ သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊
 ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 နတ္ထိပစ္စယော၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သမနန္တရ-
 နိရုဒ္ဓါ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ၊ [သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်ပြီး
 သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော
 နာမက္ခန္ဓာ တရားတို့သည်။ ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိမိကို
 အတူပြု၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ထိုထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တ-
 စေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ နတ္ထိပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

တေ ဧဝ၊ ထို နတ္ထိပစ္စည်းတပ်သော တရားတို့သည်ပင်လျှင်။ ဝိဂတ-
 တာဝေန၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိဂတ-
 ပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သမနန္တရ-
 ဝိဂတာ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ၊ [သမနန္တရဝိဂတာ၊
 ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကင်းကုန်ပြီးသော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်
 သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဝိဂတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

အတ္ထိပစ္စယဓမ္မာ ဧဝ စ၊ အတ္ထိပစ္စည်းတပ်သော တရားတို့ပင်လျှင်လည်း။
 အဝိဂတတာဝေန၊ မကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပကာရကတ္တာ၊ ကြောင့်။
 အဝိဂတပစ္စယော၊ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ အတ္ထိပစ္စယဒုကနှင့် ဝိဂတပစ္စယဒုကသည် မထူးကြ
 သော်လည်း။ ဒေသနာဝိလာသေန၊ ဒေသနာကို တင့်တယ်စမွယ်စေတတ်
 သော၊ ဝါ၊ တန်းဆာဆင်တတ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့်

ရည်၍ ဋီကာ၌ ယော ဟိ အတ္ထိဘာဝါဘာဝေန အနုပကာရကော အတ္ထိဘာဝံ လဘိတုာ
 ဥပကာရကော ဟောတိ၊ သော အတ္ထိပစ္စယော ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနံ
 န အတ္တနော အတ္ထိဘာဝါဘာဝေန အနုပကာရကံ ဟုတုာ အတ္ထိဘာဝလာဘေန ဥပကာရကံ
 ဟောတိတိ၊ ဥပ္ပါဒါဒိယုတ္တာနံ ဝါ နတ္ထိဘာဝေါပကာရကတာဝိရုဒ္ဓေါ ဥပကာရက-
 ဘာဝေါ အတ္ထိပစ္စယတာဝိ၊ န နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိပစ္စယော ဟောတိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၎င်း။ တထာ၊ ထိုသို့ ဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စယော ဟောတော်မူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိနေတဗ္ဗဝေနယျဝသေန ဝါ၊ ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အလိုဖြင့်၎င်း၊ အယံ ဒုကော၊ ဤ ဝိဂတပစ္စယဒုက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သဟေတုဒုကံ၊ ကို။ ဝတှာပိ၊ ဟောတော်မူပြီး၍လည်း။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကော၊ ကို။ ဝုတ္တော ဝိယ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤရှေ့လျင် စတုဝိသတိပစ္စယုဒ္ဒေသ အဖွင့်အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ

☞ [၁၇၃] ၆၁၆။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဣမေသု စတုဝိသတိ-ယာ ပစ္စယေသု၊ ဤနှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်းတို့တွင်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။

ပုညာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဒုဝိဇ္ဇာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေသံ ပန၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အပုညာဘိသင်္ခါရတို့အားကား။ အနေကဓာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တဆယ့်ခုနစ်ပါးမကများစွာသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်စွန့်ဖြစ်သော အာနေညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဧကဓာ၊ တဖို့တစုဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟူ၍။ မတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တတ္ထတိဿံ ဂါထာယံ၊ ဤ။ ပုညာနံ ဒုဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏ-ပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (ဟောတိ-၌စပ်) အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ခယတော၊ ကုန်တတ်သော အားဖြင့်။ ဝယတော၊ ပျက်တတ်သောအားဖြင့်။ သမ္ပသနကာလေ၊ ဆုံးသပ်သောကာလ၌။ ကာမာဝစရာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါ-ရာနံ၊ ကုသိုလ်စေတနာတို့အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိညာစိတ္တေန၊ စေတောပရိယ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ၊ အနာဂတံသညဏ်ဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော စိတ် ဖြင့်။ သမောဟစိတ္တဇာနနကာလေ၊ (သုတပါးတို့၏၎င်း မိမိ၏၎င်း) မောဟနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်ကို သိသောကာလ၌။ ရူပါဝစရာနံ၊ ရဖြစ်

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ(၁၇၃-၁၈) ၈၇

ကုန်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ (အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော
ဟောတိ-သို့ ဆုတ်၍စပ်) ပန၊ အထူးဆိုဦးအံ့။ အဝိဇ္ဇာသမတိက္ကမတ္ထာယ၊
(အဝိဇ္ဇာ၏အပြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်) အဝိဇ္ဇာကို စွန့်ခွါလွန်မြောက်
ခြင်းငှါ။ ဒါနာဒီနိ၊ ဒါနအစရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရပုညကိရိယဝတ္ထုနိ၊
တို့ကို။ ပူရေန္တဿ စေ၊ ဖြည့်သောသူအား၎င်း။ ရူပါဝစရဈာနာနိ၊
တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ စ၊ ဖြစ်စေသောသူအား၎င်း။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။
တေသံ ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ (ဋီကာ၌ နေသံ-ရှိ၏) ဥပနိဿယ-
ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။
အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌတ္တာ၊ ဘဝ၌အပြစ်ကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောအဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာ
တွေဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝရူပဘဝသမ္ပတ္တိယော၊ ကာမဘဝ
ရူပဘဝဟူသော သမ္ပတ္တိဘဝတို့ကို။ ပတ္ထေတွာ၊ ၍။ တာနေဝ ပုညာနိ၊
ထိုကာမရူပကုသိုလ်တို့ကိုပင်လျှင်။ ကရောန္တဿ၊ အား။ (ဥပနိဿယ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ-၌စပ်) အနေကဓာ ပန ပရေသန္တိ၊ ကား။
အပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ အနေကဓာ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါးမက များစွာ
သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အသို့
ပြုသနည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သော၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ အဝိဇ္ဇံ၊ ကို။ အာရမ္မ၊
၍။ ရာဂါဒီနိ၊ ရာဂ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒ္ဓစ္စ ဒေါမနဿတို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ၊
ဖြစ်သောကာလ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ဂရုံကတွာ၊ အလေးပြု၍။
အဿာဒနကာလေ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော အဝိဇ္ဇာကိုသာယာသောကာလ
၌။ အာရမ္မဏာဓိပတိအာရမ္မဏပနိဿယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော
ဟောတိ သမ္ပုနိ) အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌဿ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာတွေဝေသည်
ဖြစ်၍။ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော၊ (ပါဏာတိပါတစသည်တို့၌) အပြစ်ကို
မမြင်သည်ဖြစ်၍။ ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသော
သူအား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယဇဝနာဒီနိ၊ ဒုတိယဇော
အစရှိသည်တို့အား။ အနန္တရ။ ပ။ ပစ္စယေဟိ၊ ဝိဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့်။
(ပစ္စယော ဟောတိ-စပ်) ယံကိဉ္စ၊ စုံသော^၁။ အကုသလံ၊ ကို။

၁-အကုသလံ ကရောန္တဿ-သာဆိုပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် ယံကိဉ္စ-သဒ္ဓါကို ဆိုပြန်
သနည်းဟူမူ? အဝိဇ္ဇာယ အနာရမ္မဏဿ ပဌမဇဝနဿ စ အာရမ္မဏာဓိပတိအနန္တရာဒိ-
ပစ္စယဝစနေသု အဝုတ္တဿ ဝုတ္တဿ စ သပ္ပဿ သင်္ကဏတ္ထံ ယံကိဉ္စိတိ အာဟ။ ဋီကာ။
အဓိပ္ပါယ်ကား အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းတို့၌ မဟောအပ်သော အဝိဇ္ဇာ

ကရောန္တဿ၊ အား။ ဟေတု။ ပ။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အနေကဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆိမာနံ သာကေဓာ ပစ္စယော မတတိ၊ ကား။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟူ၍။ မတ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ဥပနိဿယဘာဝေါ၊ ကို။ ပုညာဘိသင်္ခါရေ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ (ဘဝပတ္တနာ၏အစွမ်းဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတခန်း အပြီးတည်း။

၆၁၇။ ဧတ္ထ-ဌာနေ၊ ဤအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ ကောဝ၊ (အခြားအကြောင်းကင်းလျက်) မိမိတပါးတည်းသာလျှင်။ ဟုတု၊ ၍။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ ကိံ ပန၊ လော။ ဥဒါဟု၊ ယင်းသို့မဟုတ်။ အညေပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီကာရဏဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့သည်။ သန္တိ ကိံ ပန၊ ရှိကုန်သေးသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏ ပစ္စယန္တရနှင့်ကင်းသောအဖြစ် တကွအဖြစ်၌။ ကိံ ပန၊ အဘယ်သို့။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။ တေ၊ ၏။ စောဒနာ၊ သည်။ အသမတ္တာ၊ မပြည့်စုံသေး။ အဝသိဌဉ္စ စောဒနံ၊ ကြွင်းသောစောဒနာငုတ်ကိုလည်း။ တာဝ ကထေဟိ၊ ဆိုဦးလော့။ (ဤကား ပရိဟာရ်ဆရာက စောဒနာ

ကို အာရုံမပြုမူ၍ဖြစ်သော ပဌမဇောကို၎င်း အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့၌ မဟောအပ်သော ပဌမဇောကို၎င်း အာရမ္မဏာဓိပတျာဒိ အနန္တရာဒိပစ္စည်းနှစ်ပါးစုံတို့၌ ဟောအပ်သော အဝိဇ္ဇာလျှင်အာရုံရှိသော ဒုတိယာဒိဇောကို၎င်း အလုံးစုံကို သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယံကိဉ္စ-သဒ္ဓါကို ဆိုပြန်သည် ဟုလိုသော်။ (ပြည်)

၁-ကိံ ပန အယံ-အစရှိသည်ဖြင့် စောဒနာသောဆရာ၏အလိုကား ဤသို့ဆိုသတတ်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ-ဟူသော ဤပါဌ်၌ သမ္ဘဝန္တိ ဝေ-ယု အဝဓာရဏသည် မသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? အဝိဇ္ဇာမှကြွင်းသော ပစ္စယသမဝါယမရှိလတ်သော် သင်္ခါရာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်တည်း။ ထိုအတူ သင်္ခါရာ ဝေ-ဟူသော အဝဓာရဏသည်လည်း မသင့်။ အကြောင်းအသိနည်း? သင်္ခါရမှတစ်ပါးကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏လည်း ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်းကို လိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါကျ၏အဝဓာရဏဖလရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဝေ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ-ဟူ အဝဓာရဏကိုယူအပ်သော်လည်း ဤဆိုလတုံသော အပြစ်မလွတ်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း?

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၄-၁)

၈၉

ငုတ်ကို ထုတ်သည့်စကား) တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ကောဝ၊ တပါးတည်း သာလျှင်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အံ။ ကေကာရဏဝါဒေါ၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏ဟူသောအယူ သည်။ ဝါ၊ တခုသောအကြောင်းရှိ၏ဟူသောအယူသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အညေပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ သဟကာရီ ကာရဏဖြစ်သော အကြောင်းတို့သည်။ အထ ယဒိ သန္တိ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အဝိဇ္ဇာမှတပါးသော အကြောင်းနှင့်တကွ ကျေးဇူးပြုသည်ရှိသော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတိ၊ ဟူ၍။ ကေကာရဏ- နိဒ္ဒေသော၊ တခုသောအကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းသည်။ နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကော၊ သည်။ (အာဟ-သို့ဆုတ်) န နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့် သည်မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိ ဧဝံ သာတည်း။) ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဣဓ၊ ဤလူ့ရှာ၌။ ကေတော၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့်။ ကေ ဖလံ၊ တခုသောအကျိုးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အနေကမ္ပိ ဖလံ၊ များသော အကျိုးသည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အနေကတောပိ၊ များသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ကေ ဖလံ၊ သည်။ နော အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ပါရှိသေသနည်းကိုဆိုအံ့။ ဝါ၊ သော်လည်း။ ကေဟေတုဖလဒီပနေ၊ တခု သောအကြောင်း တခုသောအကျိုးကို ပြရာ၌။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်၊ ဥပပဇ္ဇတိ ဧဝံ သာတည်း။)

[၁၇၄] ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကေတော၊ သော။ ကာရဏတော၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလူ့ရှာ၌။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ကေ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊

အကြင်ကြောင့် လောဘအစရှိသောကံ၏ နိဒါန်းဥပါဒါန် ဝတ္ထုအာရုံ မနသိကာရအစရှိ ကုန်သော တပါးသောအကြောင်းတို့ကိုလည်း ရအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဤသို့ဆိုလို သတတ်။ ဤအရာ၌ စောဒကဆရာသည် အပြစ်တင်လို၍ မေးသတည်းဟု နှလုံးပြု၍ ပရိဟာရိဆရာသည် ဆူးစူးသည်ကို ဆူးဖြင့်ထွင်သကဲ့သို့ စောဒနာငုတ်ကို ပဋိဝေဒနာဖြင့် ထုတ်လိုရကား ကိ ပနေတ္ထ-ဟု မိန့်သော်။ ဤကဲ့သို့ အခြားသောအရာဝယ် ကိဉ္စေတ္ထ ရှိသည်။ ဤ၌မူကား စာကိုယ် ဋီကာ ဂဏ္ဌိနိစာတို့၌ပင် ကိ ပနေတ္ထ ရှိသည်။ (ပြည်)

၁-အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ယဒိ သန္တိ၊ ကုန်ငြား အံ့-ဟု ယဒိ-ကို လိုက်ယှဉ်စေ၍လည်း အနက်သမ္ပန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

မရှိ။ အနေကံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိပိ၊ တို့ကြောင့်လည်း။ ဧကံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ သုံးပါးသောပကာရကိုမရ၊ စတုတ္ထပကာရ ဖြစ်သင့်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ စင်စစ်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေ-ဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ ဖလံ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဥတု-ပထဝီဗီဇသလိလသင်္ခါတေဟိ၊ ဥတု၊ မြေ၊ မျိုးစေ့၊ ရေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ များသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပဂန္ဓရသာဒိအင်္ဂုရသင်္ခါတံ၊ အဆင်းအနံအရသာ စသည်နှင့်ပြည့်စုံသော အညွန့်ဟုဆိုအပ်သော။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဝါ၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ယံ ဧတံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနံ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ-ဟူ၍ တခုသောအကြောင်းကို ပြခြင်း၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ-ဟူ၍ တခုသောအကျိုးကို ပြခြင်းကို။ ကတံ၊ (ထိုထိုအရာ၌) ပြုအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတခုသောအကြောင်း၊ တခုသောအကျိုးကို ပြခြင်း၌။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ပယောဇနံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဧ။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကတ္ထစိ၊ အချို့သော ပါဠိရပ်၌။ (ဒေသေ-တဗ္ဗတ္ထဿ၊ ဒေသေတဗ္ဗံ-အနက်၏။) ပဓာနတ္ထာ၊ ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ ပါကဋတ္ထာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ အသာဓာရဏတ္ထာ၊ တပါးနှင့်မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေသနာဝိလာသဿ စ၊ ဒေသနာတော် တင့်တယ်စမှယ်ခြင်းအား၎င်း၊ ဝါ၊ ဒေသနာတော်ကို တန်းဆာဆင်ခြင်းအား၎င်း။ ဝေနေယျာနဉ္စ၊ ဆုံးမ ထိုက်သော ဝေနေယျတို့အား၎င်း။ (ဝေနေယျာနံ-ဖြင့် ဝေနေယျဇ္ဈာ-

၁-ဤ၌ ကေဟေတုဖလဒီပနံ-မလို၊ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနံ-လိုသည်။ ကေဟေတု-ဖလဒီပနံ-ကို မြင်၍ ပြင်သည် ဖြစ်ရာသည်။ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနန္တိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ကေဟေတုဒီပနံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ကေဖလဒီပနန္တိ ဧဝံ တတ္ထ တတ္ထ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနံ ကတံ-ဟု ဋီကာကိုယူ။ များစွာသော အကြောင်း၊ များစွာသောအကျိုး ဖြစ်ပါသည်ရှိသော် အကြောင်းများစွာ၊ အကျိုးများစွာတို့ကို ပြသင့်သည် မဟုတ်တုံလော? ကြောင့် ဘဂဝါ ဟိ၊ စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၄-၁၆) ၉၁

သယကိုယူ) အနုရူပတော၊ လျော်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ လျော်သောအား
 ဖြင့်။ ကေမေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟေတု ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဖလံ ဝါ၊
 ကိုရင်း။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ အာဂုံသာဓကဖြင့် ဖွင့်ပြအံ့။ ဖဿပစ္စယာ
 ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ ပဓာနတ္တာ၊ အကြောင်းအကျိုး
 နှစ်ပါး ပြဇာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေမေဝ ဟေတုဖလံ၊ တခုသာ
 ဖြစ်သောအကြောင်း၊ တခုသာဖြစ်သောအကျိုးကို။ (ဘဂဝါ သည်။)
 အာဟ၊ ၏။ (ကေမေဝ ဟေတု ဝါ ဖလံ ဝါ-ဟူ၍လည်း ပါ၌ရှိ၏၊ သင့်
 သည်ပင်) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဖဿော၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ပဓာနဟေတု၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဖဿံ၊ ဖဿအားလျော်စွာ။ ဝေဒနာ-
 ဝဝတ္ထာနတော၊ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြားခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝါ၊
 ယထာဖဿံ၊ သုခဝေဒနီယဖဿစသော စက္ခုသမ္ပဿစသော ဖဿအား
 လျော်စွာ။ ဝေဒနာဝဝတ္ထာနတော၊ သုခဝေဒနာစသော စက္ခုသမ္ပဿဇာ
 စသော ဝေဒနာကို မှတ်ခြင်း၊ ပိုင်းခြား ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 ဝေဒနာ စ၊ သည်လည်း။ ဖဿယ၊ ၏။ ပဓာနဖလံ၊ ပြဇာန်းသော
 အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယထာဝေဒနံ၊ သုခ-
 ဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာစသော ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဿ-
 ဝဝတ္ထာနတော၊ သုခဝေဒနီယဖဿ၊ စက္ခုသမ္ပဿစသော ဖဿကို သီးသန့်
 ပိုင်းခြား မှတ်သားဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ သေမှသမုဋ္ဌာနာ၊ သလိပ်
 လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ သလိပ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ အာ-
 ဗာဓာ၊ အနာတို့သည်။ ဣတိ-ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ သလိပ်၏
 ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေ၊ သော။ ဟေတု၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအနာဖြစ်ခြင်း၌။ သေမှော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မာဒယော၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဥတု၊ စိတ္တ၊ ဝိသမာစာရ၊
 ပိတ္တ၊ ဝါတ စသည်တို့သည်။ (ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။) န ဟောန္တိ၊ ကုန်။
 (သေမှပဋိကာရေန၊ သလိပ်ကို ကုစားခြင်းဖြင့်။ ရောဂဝူပသမတော၊
 ရောဂါ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်တည်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ ကုန်
 သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။
 တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အယောနိသော-
 မနသိကာရမူလကာ၊ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းမူလ
 ရှိကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ အသာဓာရဏတ္တာ၊ အကုသိုလ်မှ

၉၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၇၄-၁၆) [၁၇-ပညာဘူမိ

တပါး ကုသိုလ်အဗျာကကတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကံ၊
 သော။ ဟေတု၊ ကိ။ အာဟ၊ ဇာ။ ဟိ-သစ္စ၊ ဇာ။ အယောနိသောမနသိ-
 ကာရော၊ သည်။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏော၊ အသာ-
 ဓာရဏအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ဝတ္ထာရမ္မဏာဒီနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ
 အစရှိသည်တို့သည်ကား။ သာဓာရဏာနိ၊ ကုသိုလ်အဗျာကကတို့နှင့်
 ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ဧကံ ဟေတု အာဟ သမ္ပန်) တသ္မာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ
 ကိ။ (သင်္ခါရာနံ ဟေတုဘာဝေန ဒီပိတဘိ သမ္ပန္နော) အညေသု၊
 အဝိဇ္ဇာမှတပါးကုန်သော။ ဝတ္ထာရမ္မဏသဟဇာတဓမ္မာဒီသု၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊
 သဟဇာတ်တရား အစရှိကုန်သော။ သင်္ခါရကာရဏေသု၊ သင်္ခါရ၏
 အကြောင်းတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ အဿာဒါနု-
 ပဿိနော တဏှာ ပဝုတိတိ ဣမိနာ သုတ္တေန၊ (သံယောဇနိယေသု
 ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေသု) အဿာဒါနုပဿိနော တဏှာ ပဝုတိ၊ (တဏှာပစ္စယာ
 ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ)ဟူသော ဤသုတ်ဖြင့်။ ဝစနတော-
 ဝုတ္တတ္တာ စ၊ တဏှာ၏ သင်္ခါရအကြောင်း၏အဖြစ် ဟောတော်မူအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ အာသဝသမုဒယောတိ
 ဣမိနာ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဝစနတော-ဝုတ္တတ္တာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ တဏှာ၏လည်း
 အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညေသမ္ပိ၊
 တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရဟေတုနံ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာဒီနံ၊ တဏှာစသည်တို့၏။ (အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။)
 ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဓာနတ္တာ၊ ပြဇာန်းသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဒ္ဓါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာဂတော ပုညဘိသင်္ခါရမ္ပိ
 အဘိသင်္ခရေတိတိ ဣမိနာ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏
 သင်္ခါရ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်၏ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 အသာဓာရဏတ္တာ စ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့အား သင်္ခါရမရှိသည်ဖြစ်၍
 မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဟေတုဘာဝေန၊
 ဖြင့်။ ဒီပိတဘိ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဇာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 ဧတေနော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဧတ္ထ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ-
 ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ-ဟူသောပါဌ်၌။) ဧကေကဟေတု-

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၇၅-၃) ၉၃

ဖလဒီပနပရိဟာရဝစနေန၊ တခုသောအကျိုးကို ပြခြင်း၌ (ပဓာနတ္တာ ပါကဋ္ဌတ္တာ အသာဓာရဏတ္တာ-ဟူသော) အဖြေစကားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာစသည်တို့၌။ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနေ စ၊ တခုသောအကြောင်း၊ တခုသောအကျိုးကို ပြရာ၌လည်း။ (စ-ကို ဤမှလည်းယှဉ်) ပယောဇနံ၊ ဗောဓနေယျ အဇ္ဈာသယအားဖြင့် ဓမ္မကိုသိစေခြင်းဟူသော အကျိုးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေတခန်းအပြီးတည်း။

၆၁၈။ ဧတ္ထ၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ-ဟူသော ပါဌ်၌။ ဌတော၊ ၍။ စောဒကော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် တခုသောအကြောင်း၊ တခုသောအကျိုးကို ပြသင့်သည်။ သန္တေပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဧကန္တာနိဌဖလာယ၊ စင်စစ်အနိဌအကျိုးရှိသော။ သာ-ဝဇ္ဇာယ၊ အပြစ်ရှိသော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပုညာ-နေဉာတိသင်္ခါရပစ္စယတ္ထံ၊ ပုညာတိသင်္ခါရ၊ အာနေဉာတိသင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းအဖြစ်သည်။ ကထံ ယုဇ္ဇတိ၊ အသို့သင့်အံ့နည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိမ္မဗိဇတော၊ တမာမျိုးစေ့ကြောင့်။ ဥစ္ဆ၊ ကြံသည်။ န ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်ခဲ့တကား။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကထံ ယုဇ္ဇတိ၊ အသို့ သင့်အံ့နည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်နိုင်ခဲ့တကား။) ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ကထံ န ယုဇ္ဇိယတိ၊ အဘယ့်ကြောင့် မသင့်အံ့နည်း။ (ဝတ္ထမာန်၌ အနာ-ဂတ်ဝိဘတ်) ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကသ္မိံ၊ ၌။

☞ [၁၇၅] ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်သဘာဝဓမ္မတို့အား။ ဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ ဆန့်ကျင်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ အဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ မဆန့်ကျင်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ တထာ၊ ထိုမျှ။ သဒိသော စ၊ တူသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အသဒိသော စ၊ မတူသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရားသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်၏။ ဝါ၊ ပြီး၏။ ဧတ စ ဓမ္မာ၊ ထိုပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာ ဧဝ၊ ဝိပါကချည်းတို့သည်သာလျှင်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဌာနသဘာဝကိစ္စာဒိဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ ထင်ရှား တည်ရှိခြင်း၊သဘော၊ကိစ္စအစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်မူလည်းဖြစ်သော။

(အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် အာရုံ၊ ဘုံ၊ သန္တာန် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်ကို သင်္ဂြိုဟ်သည်) အဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ မဆန့်ကျင်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယော၊ သည်။ လောကေ၊ ဌ။ သိဒ္ဓေါ၊ ဧ။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပုရိမစိတ္တံ၊ ရှေးစိတ်သည်။ အပရစိတ္တဿ၊ နောက်စိတ်အား။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ဧ။ ပုရိမသိပ္ပါဒိသိက္ခာ စ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အတတ်စသည်ကို သင်ခြင်းသည်လည်း။ ပစ္စာ ပဝတ္တမာနာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ သိပ္ပါဒိကိရိယာနံ၊ အတတ်စသည်ကို သင်ခြင်းကိရိယာတို့အား။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကမ္မံ၊ သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ဧ။ ခိရာဒိနိ စ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဒဓိ-အာဒိနံ၊ နို့ဓိမ္မိအစရှိသည်တို့အား။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ဧ။ အာလောကော၊ အလင်းသည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ၊ ကိစ္စအားဖြင့်ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ဧ။ ဂုဠာဒယော စ၊ တင်လဲစသည်တို့သည်လည်း။ အာသဝါဒိနံ၊ အရက်စသည်တို့အား။ ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စယော၊ သည်။

၁-ရှေးစိတ်ကား ထင်ရှားမရှိပြီ၊ နောက်စိတ်ကား ထင်ရှားရှိသေးသည်၊ ဝါ၊ ရှေးစိတ်ကား တည်ဆဲမဟုတ် ချုပ်လေပြီ၊ နောက်စိတ်ကား တည်ဆဲဖြစ်၍ ဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်လျက် ရှေးစိတ်က နောက်စိတ်အား အနန္တရအစရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်ဟူလို။ ဌာန-သဒ္ဓါသည် ဤအရာ၌ ပဋိသန္ဓေစသည်ကို မဟော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်မချုပ်သေးပဲ တည်ဆဲအနက်ကို ဟောသည်။ ပဋိသန္ဓေဌာနကို ဟောသည်ရှိသော် ပဌမဘောင်သည် ဒုတိယဘောင်နှင့် ဌာနမဆန့်ကျင်သောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓမဖြစ်၊ အဝိရုဒ္ဓဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မသင့်။ ဌာနန္တိ အဝဌာနံ၊ တသ္မာ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါတိ အတ္ထိ-တာဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဤဋီကာ။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါတိ အတ္ထိတာဝိရုဒ္ဓေါ၊ မူလ၊ ၂-၁၀၀။ ဌာနန္တိ ဓရမာနတာဝိပေတတိ ငုတ္တံ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါတိ အတ္ထိတာဝိရုဒ္ဓေါတိ၊ အနု၊ ၂-၁၁၀။ (ပြည်)

၂-ကံ-ကား နာမ်ဖြစ်၍ နမနသဘော၊ ရုပ်-ကား ရူပနသဘော၊ ကံ-ကား သာရမ္မဏသဘော၊ ရုပ်-ကား အနာရမ္မဏသဘော ဖြစ်ရကား သဘာဝဝိရုဒ္ဓဖြစ်လျက် ကျေးဇူးပြုသည် ဟူလို။ (ပြည်)

၃-နို့ ရည်ကား ချိုသောသဘောရှိသည်၊ သည်းခြေကို ငြိမ်းစေတတ်သည်။ နို့ဓိမ္မိကား ချဉ်သောသဘောရှိသည်၊ သည်းခြေကို ပျိုးစေတတ်သည်။ ဤသို့ဆန့်ကျင်လျက် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ပြည်)

၄-အာလောကကား ဝိဇာနနကိစ္စမရှိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကား ဝိဇာနနကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍ ကိစ္စအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၅-၁၃) ၉၅

သိဒ္ဓေါ၊ ဧ၊ ။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ စက္ခုရူပါဒယော၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စသည်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့အား။ ဌာနာဝိရုဒ္ဓါ၊ ထင်ရှား တည်ရှိခြင်းဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ကုန်၏။ ပုရိမဇဝနာဒယော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဇောစသည်တို့သည်။ ပစ္ဆိမဇဝနာဒိနံ၊ တို့အား။ သဘာဝါဝိရုဒ္ဓါ၊ သဘောအားဖြင့် မဆန့်ကျင် ကုန်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ ကိစ္စာဝိရုဒ္ဓါ စ၊ ကိစ္စအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သည် ဖြစ်၍၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ကုန်၏။

စ၊ ပါး။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဝိရုဒ္ဓ၊ အဝိရုဒ္ဓဖြစ်ကုန်သောတရားတို့သည်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ သိဒ္ဓေါ ယထာ၊ ပြီးကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ သဒိသာသဒိသာပိ၊ တူသောတရား မတူသောတရားတို့သည်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ဥဒါဟရုဏ်ထူးကိုဆိုဦးအံ့။ သဒိသမေဝ၊ သော။ ဥတုအာဟာရသင်္ခါတံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ စ၊ ပရမတ်မှတပါး ပညတ်ကိုဆိုအံ့။ (သဒိသာနိ၊ ကုန်သော။) သာလိဗီဇာဒိနိ၊ တို့သည်။ သာလိဖလာဒိနံ၊ တို့အား။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) အသဒိသမ္ပိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ရူပဿ၊ အား။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) အရူပဉ္စ၊ သည်လည်း။ ရူပဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ စ၊ ပရမတ်မှတပါး ပညတ်ကိုဆိုအံ့။ ဂေါလောမာဝိလောမ- ဝိသာဏဒဓိတိလပိဋ္ဌာဒိနိ၊ နွားမွေး၊ ဆိတ်မွေး၊ သားချို၊ နို့ဓမ်း၊ နှမ်း၊ မုံညက်အစရှိသည်တို့သည်။ ဒုဗ္ဗာသရဘူတိဏကာဒိနံ၊ နေဇာမြက်၊ မြားမြက်၊ မြက်နံသာအစရှိသည်တို့အား။ (အသဒိသာနိပိ၊ သော်လည်း။)

၁-တင်လဲကား ယစ်ခြင်းကိစ္စမရှိ၊ အရက်ကား ယစ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၊ ရှေးကား ပရမတ် နောက်ပညတ်။ (ပြည်)

၂-စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံစသည်တို့သည်လည်း မချုပ်သေးပဲ တည်ဆဲ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည် လည်း မချုပ်သေးပဲ တည်ဆဲဖြစ်ရကား ဌာနအဝိရုဒ္ဓ ဖြစ်လေသည်။ ရှေးအာဒိ-ဖြင့် အာလောကမနသိကာရသောတပသာဒသဒ္ဓါရုံစသည်ကို နောက်အာဒိ-ဖြင့် သောတဝိညာဉ် စသည်ကိုယူ။ (ပြည်)

၃-ရှေးရှေးသောဇောအစရှိသည်တို့သည်လည်း နမနသာရမ္မဏသဘော၊ အာရမ္မဏ- ဝိဇာနနကိစ္စရှိကုန်သည်၊ နောက်နောက်သောဇောတို့သည်လည်း ထိုသဘော ထိုကိစ္စပင် ရှိကုန်ရကား သဘာဝအဝိရုဒ္ဓ ကိစ္စအဝိရုဒ္ဓဟူပါသည်။ (ပြည်)

(ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင်ပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့အား။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင်သည် မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။ သဒိသာ၊ သဒိသာ၊ တူသည် မတူသည်ဖြစ်ကုန်၍၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့သည်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုပစ္စည်းတရားတို့၏။ ဝိပါကာ ဝေ၊ ဝိပါကချည်းတို့သည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိပါကာယပိ၊ အနိဋ္ဌအကျိုးရှိသည်ဖြစ်သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အဒုက္ခဝိပါကာနံ၊ အနိဋ္ဌအကျိုးရှိသည်မဟုတ်ကုန်သော။ တဒဝိပါကာနံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏ အကျိုးလည်းမဟုတ်ကုန်သော။ ပညာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ပစ္စယတ္ထံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ် သည်။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်မဟုတ်။ ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ သင့်သည်သာတည်း။)

ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိပါကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကန္တာနိဋ္ဌဖလော၊ စင်စစ် အနိဋ္ဌအကျိုး ရှိသည်။ သဘာဝဝသေန၊ ဖြင့်။ သာဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်လျှင်းမှုလည်း။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ ပညာ-ဘိသင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့အား။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဌာန-ကိစ္စသဘာဝဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓပစ္စယဝသေနစ၊ ဌာန၊ ကိစ္စ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဝိရုဒ္ဓ၊ အဝိရုဒ္ဓဖြစ်သော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သဒိသာသဒိသပစ္စယဝသေန စ၊ တူသည်၊ မတူသည်ဖြစ်သော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿာ၊

၁-နွားမွေး ဆိတ်မွေးတို့၏နေဇာမြက်၊ မြက်နံ့သာအား ကျေးဇူးပြုသောအခြင်းအရာကို ဤဋီကာ၊ မူလဋီကာ၊ အနု၊ မဇ္ဈ၊ ယောဇနာတို့၌ အသူးမဆို၊ ဂဏ္ဍိဆရာပုဗ္ဗာရုံတရားကား နွားမွေး၊ ဆိတ်မွေး၊ စဝေးရာ၌ ထိုကိမ္ဘီ၍ နေဇာမြက်ပေါက်သည်ကို ရည်သည်ဟုမိန့်၏။ ဂေါလောမာဝိလောမာနံ ဒုဗ္ဗာယ။ ဋီကာ။ နေဇာမြက်ဟော ဒုဗ္ဗာ၊ သမန်းမြက်ဟောကား ဒုဗ္ဗာ-ဟု အဘိဓာန်နှစ်တွဲလာသည်။ အဝိတိစ ရတ္တာ ဇဇ္ဇကာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဆိတ်တို့ သည် ယေဘုယျအားဖြင့် အမွေးနီရကား ဇဇ္ဇကာ-သာ မဟူ၊ ရတ္တာ-ဟူသည်ဟု အနုဆိုသည်။ ၂-တသ္မာ-စသည်မှာ ဋီကာမှယူ၍ ထည့်ပြသော ပြည်မှရင်းပင်ဖြစ်သည်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တာနိဋ္ဌဖလောယ၊ သော။ သာဝဇ္ဇာယ၊ သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပညာ-နေဉ္စာဘိသင်္ခါရပစ္စယတ္ထံ၊ သည်။ ကသံ န ယုဇ္ဇိဿတိ၊ အံ့နည်း။ ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ လျှင်တည်း။ ဟု မူလရင်း သင်္ခေပအဖြေနှင့် ပြန်စပ်၍သော်လည်း သမ္ပန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၆-၃) ၉၇

ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။
(ဝုတ္တော ဝေ-မှာစပ်) ယဿ ဟိ ဒုက္ခာဒိသု။ပ။ အာရဘတီတိအာဒိနာ၊
သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော ဝေ၊ ငါဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း။

၆၁၉။ (ဆိုအပ်ပြီးဖြစ်၍ တစိုးတစီမျှ အသစ်မဆို လက်လွှတ်တော့
မည်လော။ ကြောင့် အပိ စ-စသည်ကိုမိန့်) အပိ စ၊ သို့ပင်ဆိုပြီး ဖြစ်
သော်လည်း။ အညောပိ၊ ဆိုပြီးမှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ အယံ ပရိယာ-
ယော၊ ဤဆိုလတုံသော ပရိယာယ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ယော နရော၊ သည်။ စုတူပပါတေ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ၌၎င်း။ သံသာရေ၊
ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်စဉ်ဟု ဆိုအပ်သော သံသရာ၌၎င်း။
သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏေ စ၊ ရူပနု၊ နမနု-စသော ကက္ခဋ္ဌ၊ ဗုသနု-စသော
ဝိသေသလက္ခဏာ-အနိစ္စတာစသော သာမညလက္ခဏာ၌၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-
ဓမ္မေသု စ၊ အဝိဇ္ဇာ-စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဇရာမရဏ-စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-
တရားတို့၌၎င်း။ ဝိမုယုတိ၊ တွေဝေ၏။

သော နရော၊ သည်။ တိဝိဓေ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သော။ ဧတေ
သင်္ခါရေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘိသင်္ခရောတိ၊
ပြုပြင်၏။ ဝါ၊ အားထုတ်၏။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊
သည်။ တိဝိဓာနမ္ပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊
ထိုပုညာပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
(ဟောတိ၊ ၏) ဣတိ၊ ဤရွှေ ဥဒ္ဒေသအပြီးတည်း။

[၁၇၆] ယော နရော၊ သည်။ ဧတေသု၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေစသော
တရားတို့၌။ ဝိမုယုတိ၊ ၏။ သော နရော၊ သည်။ တိဝိဓေပိ၊ ကုန်သော။
ဧတေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ကထံ ပန၊ အသို့လျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသနည်း။
ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ စုတိယာ၊ ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိမူဇဇော၊
တွေဝေသောသူသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏ-
ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဘေဒေါ၊ (တခုသောဘဝ၌ အဆုံး
စွန်ဖြစ်သော) ပျက်ခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မရဏမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စုတိ၊
ကို။ အဂ္ဂဏန္ဓော၊ မမှတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ သတ္တော၊ သတ္တဝါဟူသော အတ္တ
သည်။ မရတိ၊ သေ၏။ သတ္တဿ၊ အတ္တ၏။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသော အတ္တ၏။

ဒေဟန္တရသင်္ကမနံ၊ ကိုယ်တပါးသို့ ပြောင်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကိုယ်တပါးနှင့် ပေါင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိကပ္ပေတိ၊ သဘောမှအလွဲ ဖောက်ပြန်၍ကြံ၏။

ဥပပါတေ၊ ပဋိသန္ဓေ၌။ ဝိမူဠော၊ တွေ့ဝေသောသူသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ တို့၌။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပါတုတာဝေါ၊ ရှေးဦးအစ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ ၍။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်မသိမူ၍။ သတ္တော၊ အတ္တသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သတ္တဿ၊ ၏။ နဝသရီရပါတုတာဝေါ၊ အသစ်သောကိုယ် ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိကပ္ပေတိ၊ ၏။ ယော သေ-သေသော သံသာရော၊ ဤသို့သဘောရှိသော အကြင်သံသရာ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ သံသာရံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖွင့်ဆိုခဲ့တိုင်း။ အဂ္ဂ-ဏှန္ဓော၊ ၍။ အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါဟူသော အတ္တသည်။ အသ္မာ လောကော၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကမှ။ ပရလောကံ၊ တမလွန်လောကသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပရလောကသ္မာ၊ မှ။ ဣမံ လောကံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ဣတိ-အာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိကပ္ပေတိ၊ ၏။

[ဂါထာအနက်ကား—ခန္ဓာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဓာတုအာယတနာန စ-ဓာတုအာယတနာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ (ဆန်းစောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကြေသည်) အဗ္ဗောဓိန္ဒံ၊ မပြတ်မစဲ။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပါဠိ၊ အစဉ်ကို။ သံသာရေတိ၊ ဟူ၍။ ပဝုစ္ဆတိ၊ ၏။]

သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝလက္ခဏဉ္စ၊ ရူပနအနုဘဝနစသော ကက္ခဋ္ဌဗုဒ္ဓသနစသော သဘာဝ လက္ခဏာကို၎င်း။ သာမညလက္ခဏဉ္စ၊ အနိစ္စတာစသော သာမညလက္ခဏာ

၁-ဤလောက၌ အချို့သောသူတို့သည် “ဝတ္တာနိ ဇိဏ္ဏာနိ ယထာ ပဟာယ၊ နဝါနိ ဂဏှာတိ နရော’ပရာနိ။ နိက္ခိပ္ပဒေဟံ ဣဓ ဇိဏ္ဏမေဝံ၊ ဂဏှာတိ အတ္တာ’ဘိနဝံ သုခေသိ” ယူသော ဘဂဝါဂီတိ အပိုင်း ၁၁၊ နံပါတ် ၂၂-ဂါထာနှင့်အညီ “ဟောင်းပြီးသော အဝတ် ကိုစုန်၍ အခြားအဝတ်သစ်ကို ယူသကဲ့သို့ အတ္တသည် ကိုယ်ဟောင်းကိုစုန်၍ ချမ်းသာကို ရှာလျက် ကိုယ်အသစ်ကို ယူသည်”ဟု မှားယွင်းသောအယူ ရှိကြ၏။ ထိုအယူမျိုးကို ဆိုလို၏။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၆-၂၂) ၉၉

ကို၎င်း။ အဂ္ဂဏှန္တော၊ ချုံ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ အတ္တနိယတော၊ အတ္တနှင့်စပ်သော ဥစ္စာအားဖြင့်။ ခုဝတော၊ မြဲသော အားဖြင့်။ သုဘတော၊ တင့်တယ်သောအားဖြင့်။ သုခတော၊ ချမ်းသာသောအားဖြင့်။ ဝိကပ္ပေတိ၊ ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မသု၊ တို့၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒီနိ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ အဂ္ဂဏှန္တော၊ ချုံ။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဇာနာတိ ဝါ၊ သိမူလည်း သိ၏။ န ဇာနာတိ ဝါ၊ မသိမူလည်း မသိ။ (ယော၊ အကြင်အတ္တသည်။ ပရတ္ထ၊ တပါးသောဘဝ၌။ သုခဒုက္ခံ၊ ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစား၏။ ဝါ၊ ခံစားလတံ။) သောဝေ၊ ထိုပရတ္ထ၌ သုခဒုက္ခ ခံစားလတံသော အတ္တသည်ပင်လျှင်။ ကရောတိ စ၊ ကံကို ပြုလည်းပြု၏။ ကာရေတိ စ၊ ပြုလည်းပြုစေ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုအတ္တ၏။ (သရီရံ-၌စပ်) အဏုဣဿရာဒယော၊ ပရမာဏုမြူနှင့် ပရမေသ္မာ ဗြဟ္မာစသော အကြောင်းတို့သည်။ ကလလာဒိဘာဝေန၊ ရေကြည်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ သဏ္ဌပေန္တော၊ ဒွိအဏုကစသော အကျိုးကို ဖြစ်စေသဖြင့်၎င်း၊ အလိုဣစ္ဆာအားဖြင့်၎င်း ကောင်းစွာ တည်ထောင်ပြုလုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြည့်စုံစေကုန်၏။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဝါ၊ အတ္တဟုမှတ်အပ်သော သတ္တဝါသည်။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္တော၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ (ဤပါဌ်ဖြင့် သဠာယတနဖြစ်ခြင်းကို ပြသည်) ဖုဿတိ၊ တွေ၏။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစား၏။ တဏှိယတိ၊ တပ်မက်ဆာလောင်၏။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ ဃဋ္ဌိယတိ၊ စေ့ဆော်၏။ (ဤပါဌ်ဖြင့် ကမ္မဘဝကို ပြသည်) သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝန္တရေ၊ ၌။ ဘဝတိ၊ ၏။ (ဤဖြင့် ဥပပတ္တိဘဝကို ပြသည်) ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ အတ္တဟု မှတ်အပ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ (မပြတ်နိုင်သော ကြိုးဖြင့် သီအပ်သော မပျက်မကွဲနိုင်သောရွှေလုံးတို့၏ တခုပြီးတခု ကိန်းသေ အပိုင်းအခြား အစဉ်ကဲ့သို့ ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း ဂတိဇာတိ အစရှိသည်တို့၏ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရွှေနောက်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော) ကိန်းသေမြဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်းဟုဆိုအပ်သော စုရုံးပေါင်းယှဉ်

ခြင်းဖြင့် လူနတ်ငှက် စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့၌ ရင့်ကျက်ကုန်သည်။
 ဝါ၊ ရွှေ့နောက်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ကိန်းသေ မြဲခြင်းဖြင့်
 ၎င်း၊ စုရုံးပေါင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဘာဝဟုဆိုအပ်သော ပင်ကိုယ်သဘော
 ဖြင့်၎င်း၊ လူနတ်ငှက်စသော အထူးထူးအပြားပြား ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သို့
 ရင့်ကျက်ပြောင်းလဲကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝိကပ္ပေတိ၊ အထူးထူး
 အပြားပြားကြုံ၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ အန္တိကတော၊ ပညာမျက်စိ ကန်း
 သည်ကိုပြုအပ်သော။ သော ဗာလော၊ ထိုဗာလပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့

၁-ဤဝိကပ်၌ ဘဝ-လိုသည်၊ နောက်ဝိကပ်၌ ဘာဝ-လိုသည်-ဟု ပြည်မှရင်း၌ ဆို၏။
 ပါဠိ-ဌ-ဋီအားလုံးတို့၌မူ ဘာဝ-ဟူ၍သာ တညီတည်း ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-အစွေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘောဇ္ဇမဏိနံ ဝိယ ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနံ နိယတိ၊ နိယတိယာ
 နိယတိ ဧဝံ ဝါ သင်္ဂတိ သမာဂမော နိယတိသင်္ဂတိ။ တာယ ဘာဝေသု ပရိဏတာ မနုဿ-
 ဒေဝဝိဟင်္ဂါဒိဘာဝံ ပတ္တာ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ။ နိယတိယာ သင်္ဂတိယာ ဘာဝ-
 သင်္ခါတေန သဘာဝေန စ ပရိဏတာ နာနပ္ပကာရကံ ပတ္တာ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိ-
 ဏတာတိ စ ဝဒန္တိ။ ဋီကာ။ မူလဋီကာလည်း ချားစွာမကွဲလွန်း။ အစွေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာ-
 ဘောဇ္ဇမဏိနံ၊ မပြတ်နိုင်သော ကြိုးဖြင့်သိအပ်သော မပျက်မကွဲနိုင်သော ရွှံ့လုံးတို့၏။ ပုဗ္ဗာ-
 ပရိယဝဝတ္ထာနံ ဝိယ၊ တလုံးပြီးတလုံး ရွှေ့နောက်အစဉ် အပိုင်းအခြားကဲ့သို့။ ပုဗ္ဗာပရိယ-
 ဝဝတ္ထာနံ၊ ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ဒေဝမနုဿ-စသော ဂတိ၊ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏစသော ဇာတိစသည်
 တို့၏ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရွှေ့နောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကိန်းသေဖြစ်ခြင်းသည်။ နိယတိ၊
 နိယတိမည်၏။ ဝါ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်းမည်၏။ နိယတိယာ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကား။
 နိယတိ ဧဝံ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သင်္ဂတိ-သမာဂမော၊ စုရုံး ပေါင်းယှဉ်
 ခြင်းတည်း။ နိယတိသင်္ဂတိ၊ စုရုံးပေါင်းယှဉ်ခြင်း။ တာယ နိယတိသင်္ဂတိယာ၊ ထိုကိန်းသေ
 မြဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်းဟူသော စုရုံးပေါင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့်။ ဘာဝေသု၊ ဘာဝထိုထိုတို့၌။
 (ယခုစာဟူသမျှတို့၌ ဘာဝေသု-ဟူသာ ရှိ၏။ ဖြစ်ခြင်းတို့၌-ဟု ပေး) ပရိဏတာ၊ ရင့်ကျက်
 ပြောင်းလဲကုန်သည်တို့တည်း။ မနုဿဒေဝဝိဟင်္ဂါဒိဘာဝံ ပတ္တာ၊ လူ နတ် ငှက် စသည်
 တို့၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်တို့တည်း။ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ အဖြစ်သို့ ရောက်
 ကုန်သည်တို့။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ကို။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဋီကာအနက်။
 ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနန္တိ ကာယပဝတ္တိဂတိဇာတိအာဒိနံ ယထာရဟံ ပုဗ္ဗာပရိဘာဝေန ပဝတ္တိ။
 သာ ပန ဧကေနစိ အကဉ္စာ အကဉ္စဝိဓာ ပဋိနိယတသဘာဝါတိ ဒသေတုံ နိယတိဝါဒီနာ
 ဝုတ္တနိဒဿနံ အာဟရန္တော အစွေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘောဇ္ဇမဏိနံ ဝိယာတိ အာဟ။ ဒုတိယ-
 ဝိကပ္ပေ သင်္ဂတိတိ အဓိဓမ္မသမ္ပပါဒေါ ယာဒိစ္စကတာ။ ယံ သန္ဓာယ “ယဒိစ္စာယ ပဝတ္တနံ၊
 နိဝတ္တနံ ယဒိစ္စာယာ”တိအာဒိ ဝုစ္စတိ။ ဘာဝေါတိ ဓမ္မာနံ သဘာဝသိဒ္ဓိတာ။ ယံ သန္ဓာယ

နိဒ္ဒေသ] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၇၆-၂၅) ၁၀၁

တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိကပ္ပေန္တော၊ အထွေထွေအပြားပြား အမှားကြီး ကြံသည်ဖြစ်၍။ (အဘိသင်္ခရေတိ-မှာစပ်) ယထာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အန္တော၊ အမိဝမ်းတွင်းက အလင်းကိုမရ ဇစ္စန္ဒပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ပထဝိယံ၊ ဌ။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်သွားလာသည်ရှိသော်။ မဂ္ဂမ္ပိ၊ ခရီးဟုတ်သည်သို့၎င်း။ အမဂ္ဂမ္ပိ၊ ခရီးမဟုတ်သည်သို့၎င်း။ ထလမ္ပိ၊ ကြည်း ကုန်းသို့၎င်း။ နိန္ဒမ္ပိ၊ ချိုင့်ဝှမ်းရာသို့၎င်း။ သမမ္ပိ၊ ညီညွတ်သည်သို့၎င်း။

၀ ဒန္တိ ကဏ္ဍကဿ ကောဋ္ဌိတိခိဏ္ဍာဘဝံ။ ကပိဋ္ဌဗလဿ ဝန္တဘာဝံ မိဂပက္ခိနံ ဝါ ဝိစိတ္တ- ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိတံ ကော အဘိသင်္ခရေတိ၊ ကေဝလံ သဘာဝသိဒ္ဓေါဝါယံ ဝိသေသောတံ။ တေနာဟ သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ သဗ္ဗေ ဘူတာ အဝသာ အဗလာ အဝိရိယာ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာတိ။ အနုဋ္ဌိ ၂-၁၁၀။ ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနန္တိ၊ ကား။ ကာယပဝတ္ထိဂတိဇာတိအာဒိနံ၊ ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ဒေဝဓနုဿစသောဂတိ၊ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏ စသော ဇာတိစသည်တို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပုဗ္ဗာသရတာဝေန၊ ရှေ့နောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ သာ၊ ထိုရှေ့နောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ အကဋ္ဌာ၊ မပြုပြင်အပ် သည်ဖြစ်၍။ အကဋ္ဌဝိဓာ၊ ပြုပြင်အပ်သော စီရင်ခြင်းရှိသည် မဟုတ်သည်ဖြစ်၍။ ပဋိနိယတ- သဘာဝါ၊ အသီးအသီး မြဲသောသဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမံ သဘာဝံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။ နိယတိဝါဒီနာ၊ နိယတိအယူရှိသော တိတ္ထိသည်။ ဝုတ္တနိဒဿနံ၊ ဆိုအပ်သော ညွှန်ကြောင်း ဥပမာကို။ အာဟရန္တော၊ ဆောင်လိုသော ဋီကာဆရာသည်။ အစ္ဆေဇ္ဇ- သုတ္တာဝုတာသေဇ္ဇမဏိနံ ဝိယာတိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဒုတိယဝိကပ္ပေ၊ အာစရိယဝါဒ ဒုတိယ ဝိကပ်ဌ။ သင်္ဂတိတိ၊ သင်္ဂတိ-ဟူသည်ကား။ အဓိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ အကြောင်းကိုမစွဲလမ်းမှုရှိ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ယာဒိစ္စကတာ၊ အကြင်အကြင် အလို အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အလိုအလျောက် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် တည်း။ ယံ၊ ယင်းအကြောင်းမဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ အလိုအလျောက်ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ယဒိစ္စာယ၊ အကြင်အကြင် အလိုအားဖြင့်။ (ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။) ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒိစ္စာယ၊ ဖြင့်။ နိဝတ္တနံ၊ နှစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ ဗာဟိရကေဟိ၊ သာသနာတော်ပ တိတ္ထိတို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘာဝေတိ၊ ကား။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သဘာဝသိဒ္ဓိတာ၊ မိမိသဘော အားဖြင့် ပြီးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ (နောက်၌ သဘာဝသိဒ္ဓေါ-ကို ထောက်၍ သဘာဝသိဒ္ဓိတာ-ဟု ရှိသင့်၏) ယံ၊ အကြင်မိမိသဘောအားဖြင့် ပြီးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဗာဟိရကော၊ တို့သည်။ ကဏ္ဍကဿ၊ ဆူး၏။ ကောဋ္ဌိတိခိဏ္ဍာဘဝံ၊ အဖျား၏ ထက်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကပိဋ္ဌဗလဿ၊ သီးသီး၏။ ဝန္တဘာဝံ၊ လုံးသည်၊ ဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ မိဂပက္ခိနံ၊ သားငှက်တို့၏။ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိတံ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်စသည် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကော အဘိသင်္ခရေတိ၊ အဘယ်သူ ပြုပြင် သနည် ။ ကေဝလံ၊ ပြုပြင်တတ်သောအကြောင်းနှင့် မရောယှက် သက်သက်အားဖြင့်။ အယံ ဝိသေသော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဆူးဖျား၏ ထက်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အထူး

ဝိသမဗ္ဗိ၊ မညိညွတ်သည်သို့၎င်း။ ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊
တူ။ ပုညဗ္ဗိ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကို၎င်း။ အပုညဗ္ဗိ၊ ကို၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိ-
သင်္ခါရဗ္ဗိ၊ ကို၎င်း။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ အားထုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေစကား
တရပ်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာပိ နာမ၊ ပ။ စရိယတိတိ၊ ဟူသော။
ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

☞ [၁၇၇] ယထာပိ နာမ၊ ကား။ အပရိဏာယကော၊ ရွှေသွားခရီးညွှန်
ကင်းသော။ ဇစ္စန္ဓော၊ ဝမ်းတွင်းကန်းဖြစ်သော။ နုရော၊ သည်။ ဧကဒါ၊
တရံတခါ။ မဂ္ဂေနပိ၊ လမ်းဖြင့်လည်း။ ယာတိ၊ သွား၏။ ဧကဒါ၊ ဦး။
ကုမ္မဂ္ဂေနပိ၊ လမ်းမဟုတ်သဖြင့်လည်း။ ယာတိ ယထာ၊ သွားသကဲ့သို့။

သည်။ သဘာဝသိဒ္ဓေါ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အထူးသည် မိမိသဘောအားဖြင့် ပြီး၏
ဟူ၍ အယူရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ ပ။ ဘာဝပရိဏတာတိ၊ ဟူ၍။ နိယတိ-
ဝါဒေါ၊ နိယတိအယူရှိသောတိတ္ထိသည်။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ ရှုပ်ကွနွာ
စသည်တို့၌ ကပ်ငြိတတ်သည်ဖြစ်၍ သတ္တဟုဆိုအပ်သော သူတို့သည်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
ပါဏာ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ပြုတတ်သည်ဖြစ်၍ ပါဏ-ဟုဆိုအပ်သော သူတို့သည်။
သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘူတာ၊ ထင်ရှားဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဘူတ-ဟုဆိုအပ်သော သူတို့
သည်။ အဝသ၊ မိမိအလိုမှ ကင်းကုန်သည်။ အဗလာ၊ မိမိခွန်အားမှ ကင်းကုန်သည်။ ဝါ၊
မိမိအစွမ်းသတ္တိမှ ကင်းကုန်သည်။ အဝိရိယာ၊ ခိုမလုံ့ လညာဟမှ ကင်းကုန်သည်။ (ဟုတူ၊
၍။) နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ (မပြတ်နိုင်သောကြိုးဖြင့် သိအပ်သော မ ပျက်မကွဲ
နိုင်သော ရွဲလုံးတို့ကဲ့သို့ ကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ဒေဝမနုဿစသော ဂတိ၊ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏစသော
ဇာတိအစရှိသည်တို့၏ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ရွှေနောက်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်
သော ကိန်းသေမြဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ မြဲခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော စုရုံးပေါင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့် ဘဝတို့၌
လူ၊ နတ်၊ ငှက်စသည်တို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ရွှေနောက်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော ကိန်းသေမြဲခြင်းဖြင့်၎င်း၊ စုရုံးပေါင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဘာဝ-ဟု ဆိုအပ်သော
မိမိသဘောဖြင့်၎င်း လူ၊ နတ်၊ ငှက်စသော အထူးထူးအပြားပြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သို့
ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ၎င်းအနုနက်။ ဋီကာနှစ် ဝိကပ်တို့တွင် သကဝါဒ၌
ဘာဝပရိဏတာလိုသည်။ ကေစိဝါဒ၌ ဘာဝပရိဏတာလိုသည်။ ကေစိဝါဒေ ဘာဝပရိဏ-
တာတိ ပါဠေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ မဓု။ (ပြည်)

ဤအရာတွင် ဒုတိယဝိကပ်ဝါဒကို မူလဋီကာ၌၎င်း၊ မဟာဋီကာ၌၎င်း ဝဒန္တိ-ဟု
သာမညသာ ဆိုကြ၏။ ကေစိ-ဟု မဆိုကြကုန်။ ၎င်းဝါဒသည် ဒီ ၄ ၁-၁၄၆-စသည်၌ ဘာ-
ဝေါတိ သဘာဝေါယေဝ။ ဧဝံ နိယတိယာ စ သင်္ဂတိယာ စ ဘာဝေန စ ပရိဏတာ နာနပ္ပ-
ကာရကံ ပတ္တာ-ဟု ဖွင့်ပြထားသော အဋ္ဌကထာဝါဒလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကို အာ-
စရိယဝါဒ-ဟူ၍သာ ယူသင့်၏။ ဤနိဿယအမှာ အနုဋီကာ အနက်၌လည်း ဒုတိယဝိကပ္ပေ၊
အာစရိယဝါဒ ဒုတိယဝိကပ်၌ဟု ပြည်ဆရာတော်ပင် ဆိုခဲ့လေပြီ။ (ဆ-သံ-သော)

နိဇ္ဇေသ၊] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၇-၉) ၁၀၃

တထာ၊ တူ။ အပရိဏာယကော၊ ခရီးညွှန်ကင်းသော။ ဗာလော၊
မောဟပြောထူလူမလိမ္မာသည်။ သံသာရေ၊ ချွံ။ သံသရိ-သံသရန္တော၊ ဇာတိ
မမြုံ ဖြစ်ပျက်တုံလျှင် တလုံလဲလဲ ဆင်းရဲတာရှည် ကျင်လည်လတ်သော်။
ကေဒါ၊ ချွံ။ ပုညမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ (ပိ-ကြေ) ကေဒါ၊
ချွံ။ အပုညမပိ၊ ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။

စ၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ သော ဗာလော (ဆေးကုမရှိ ပကတိက ဗာလ
ဖြစ်သော ထိုသူသည်။ ယဒါ၊ (ဘုရားသာသနာ ရောင်ဝါထွန်းပ) အကြင်
အခါကာလ၌။ ဓမ္မံ၊ (သစ္စာလေးပါးကိုပြတတ်သော သုတ္တဂေယျ-စသော)
တရားတော်ကို။ (သပ္ပုရိသုပနိဿယေန၊ သူတော်ကောင်းဟူသော ဥပ-
နိဿရည်းဖြင့်။) ဥတ္တာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ဓမ္မံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ထက်
မြတ်သောနိဗ္ဗာန် တရားတော်ကို၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော သဘာဝဓမ္မတို့တွင်
မြတ်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကို။ (မဂ္ဂဉာဏေနော၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သာ
လျှင်။) ဥတ္တာ၊ ရှိ။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို၊ ဝါ၊ ကြွင်းသော သစ္စာ
သုံးပါးတို့ကို။ အဘိသမေဿတိ၊ သိလတုံ။ တဒါ၊ ချွံ။ အဝိဇ္ဇူပသမာ၊
အဝိဇ္ဇာ၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာငြိမ်းသည်ဖြစ်၍။
စရိဿတိ၊ ကျင်လည်ရလတုံ။ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့သောစကားသည်။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ပဒသ္မိံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်
ပြသော စကားအမြောက်တည်း။

သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ

၆၂၀။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏပဒေ၊ ချွံ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ စက္ခု-
ဝိညာဏာဒိဆဗ္ဗိဓံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော ခြောက်ပါးအပြားရှိသော

၁-ဓမ္မံကို နိဗ္ဗာန်ယူရာ၌ သစ္စာနိ အဘိသမေဿတိ-ဟူသော အပရကာလကိရိယာနှင့်
သမာနကာလဖြစ်၍ ဥတ္တာ-ဟု ပုဗ္ဗကာလမဟူသင့်တကားဟု တံ ဇာနနာယတ္တံ ပန သေသ-
သစ္စတ္တယာဘိသမယံ သမာနကာလမ္ပိ တံ ပုရိမကာလံ ဝိယ ကတော ဝုတ္တံ၊ ဇီကာ။ ပန၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ သေသသစ္စတ္တယာဘိသမယံ-သေသသစ္စတ္တယာဘိသမယေဿ၊ နိဗ္ဗာန်-ကြွင်း
သော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းကို သိခြင်း၏။ တံဇာနနာယတ္တံ-တံဇာနနာယတ္တတ္တာ၊
ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုသိခြင်းနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာနကာလမ္ပိ၊ တူသောကာလရှိသည်
ဖြစ်မူလည်း။ တံ ဇာနနံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုသိခြင်းကို။ ပုရိမကာလံ ဝိယ၊ ပုဗ္ဗကာလကဲ့သို့။
ကတော၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ကျမ်းပြုဆရာတော်မိန့်အပ်၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား ကာလတူသည်ဖြစ်စေ
တမူ၊ အကြွင်းကိရိယာကို ပုဗ္ဗကာလပြု၍ ကျမ်းပြုဆရာတို့ ဆိုထုံးရှိသည်ဟူလို။ (ပြည်)

ဝိညာဉ်တည်း။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသလဝိပါကံစက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ အကုသလဝိပါကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောတ၊ ပ။ ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ ကုသလကုသလဝိပါကံ၊ ဝိပါကံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓ၊ ကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်းခေါ် မနောဓာတ်တို့၎င်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ သန္တိရဏခေါ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကနိ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကစိတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ ဣမိနာပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဗာဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ်စသော ခြောက်ပါးသော ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ လောကီယဝိပါကဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့သည်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ လောကုတ္တရာနိ၊ လောကုတ္တရာ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဌ။ န ယုဇ္ဇန္တိ၊ မသင့်လျော်ကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထိုသင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ-ဟူသောပုဒ်၌။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤသုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ-ဟူသော သင်္ခါရ အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ကထံ ပန-ကေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ အမေဟိ၊ တို့သည်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဥပစိတကမ္မာတာဝေ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကံမရှိ

၁-ဤ၌ ဝိညာဉ် ၃၂-ပါးကိုသာယူ၍ ဓာတုကထာ၌ အလုံးစုံကိုယူခြင်း၏အကြောင်းကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဤ၌ စောဒနာဖွယ်မရှိလော၊ ကြောင့် တတ္ထ သိယာ-စသည်ကိုမိန့်။ ဖလေ သတိပရက္ခမံ၊ နံ ပတေ တံ အကမ္မိတေ။ ကမ္မိတေ စောဒနာယေဝ၊ အဓိပ္ပါယ်ဖလံ ပတေ။ ဟူရကား။ သစ်ပင်ကြီး၌ အသီးရှိပလေလည်း လှုပ်မှကြွေသကဲ့သို့ ကျမ်းဂန်ဟူသောသစ်ပင်ကြီး၌ အဓိပ္ပါယ်ဟူသော အသီး ကြွေစိမ့်သောငှါ စောဒနာတံချူဖြင့် လှုပ်ယူစကောင်းသည် ဟူလို။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၇-၂၃) ၁၀၅

လတ်သော်။ ဝိပါကာဘာဝတော၊ ဝိပါက်၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤလောကီဝိပါက် ဗာတ္ထိံသဟူသော ဝိညာဉ်သည်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ သင်္ခါရပစ္စယံ၊ သင်္ခါရလျှင်အကြောင်း ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ၈၊ ထိုစကားကိုအကျယ်ဆိုအံ့။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက် ဝိညာဉ်သည်။ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကံမရှိလတ် သော်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ဝိညာဏံ-ကိုး၍ ဝိပါကံ-ဟု နပုန်းဆိုသည်) ကမ္မနိရာပေက္ခော၊ ကံကိုးခြင်းကင်းသော။ (ဝိပါကော၊ သည်။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ၊ စုံသောသတ္တဝါတို့အား။ သဗ္ဗဝိပါကာနိ၊ စုံသောဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ န စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ထိုသို့ကား မဖြစ်ကုန်ခဲ့။ ဣတိ- တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ (တုမေဟိ၊ တို့သည်။) ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကတရသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အဘယ်သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကတရံ ဝိညာဏံ၊ ညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသောဝိညာဉ်တို့၎င်း။ မနောဝိညာဏေ၊ မနောဝိညာဉ်

၁-ဝိပါကဉ္စေတန္တိ ဟိသဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထော။ အန၊ ယင်းပါဌ်ဖြင့် ဝိညာဉ်၏ ဝိပါက်၏ အဖြစ်ကြောင့် သင်္ခါရအကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေသည်။ ထိုဝိညာဉ်၏သင်္ခါရ အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်တို့ ပြီးစေခြင်းငှါ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ ဝိပါကာဘာဝတော- ဟူသောစကားကို မိန့်အပ်ရကား ထိုစကားကိုဖွင့်လို၍ ဝိပါကဉ္စေတန္တိကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဤအဓိပ္ပါယ်ရှင်းပြချက်နှင့် အတက်ပါအနက်သည် ဤမူလဋီကာ၊ အနုဋီကာတို့နှင့် အညီပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အသိခက်၏။ အနုဋီကာမှယူ၍ “တသ္မာ တံ သင်္ခါရပစ္စယံ ဟောတိ” ဟူသော ပါဌသေသကိုလည်း ထည့်စွက်ရ၏။ ထိုသို့မယူပဲ ဝိပါကဉ္စေတိ-မှ ချွဲ ဝိတ္ထာရ-ဟု ယူလျှင်လည်း သင့်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-သာနစသောဝိညာဉ် မဟာဝိပါက်ဝိညာဉ် ဤသို့ ထိုထိုသို့သောဝိပါက်၏ အရာမဟုတ် သောဘုံ၌တည်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့အားလည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ကား မဖြစ်ကုန်ဟူလို။ (ပြည်)

တူင်။ ကော၊ သော။ မနောဓာတု၊ ၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနော-
ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရမဟာ-
ဝိပါကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဋ္ဌဿ၊ တဆွဲခြောက်ပါးသော
ဝိပါကံဝိညာဉ်တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကာမာ-
ဝစရဿ။ ပ။ သင်္ခါရေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ကာမာဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။
ကဋ္ဌတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်
ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊
ခဏတ္တယသို့ရောက်သည်။ ဝါ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။
သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ ပ။ [၁၇၈] ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ မနောဝိညာဏ-
ဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊
သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ မနော-
ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောမနဿ-
သဟဂတာ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊
သည်။ သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွသော ပစ္စည်းအပေါင်းဖြင့်။
ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နောက်၌လည်း ဤနည်းနှင့်နှင်ဆင်ခြင်၍
ယောဇနာကြလေ)

ပန၊ ပါး။ ရူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။
ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။
ယထာဟ၊ ကား။ တဿေဝ ရူပါဝစရဿ။ ပ။ ဝိဟရတီတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

[ရူပါဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊ သော။ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုကံ၏
သာလျှင်။ ကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာမေဟိ၊

၁-ဤအရာ၌ ဥပ္ပန္နံ-ဖြင့် ဥပါဒ်အားဖြင့်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ပြ၏။ ဟောတိ-သည်ကား
ပဓာနကြိယာမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-ဟု အနက်
ပြန်သော်လည်း အပြစ်မဆိုသင့်ပါ။ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေါ်၏-ဟူ၍ တပေါင်းတည်း
သော်လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဇ္ဈေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၈-၂၈) ၁၀၇

ဝတ္ထုကမ ကိလေသကမတို့မှ။ ဝိဝိဇ္ဇေဝ၊ ဆိတ်၍သာလျှင်။ ဝိပါကံ၊
သော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ပ။ ပဉ္စမံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။
ဝိဟရတိ၊ ၏။] ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊
ကြောင့်။ ဧကဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကာနိ၊
ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့၎င်း။ ဧကော၊ သော။
မနောဓာတု၊ ၎င်း။ ဧကော၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ
ဧဝံ၊ သို့။ သတ္တဝိဓံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ယထာဟ၊ ကား။ အကုသလဿ၊ ပ။ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

[အကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစိ-
တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။
ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောတဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဉ်သည်။ ပ။
ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကာ၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။
ဥပ္ပန္နာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]

ပန၊ ပါး။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
အရူပဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စတုပ္ပိဓံ၊
သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တထေဝ
အရူပါဝစရဿ၊ ပ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အရူပါဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊ သော။ တထေဝ ကမ္မဿ၊
၏သာလျှင်။ ကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသော-
သဗ္ဗာသံ၊ ကုန်သော။ ရူပသညာနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်ခြင်း
ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ-
သဟဂတံ၊ ယတနသညာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ-
သဟဂတံ၊ သော။ အာကိဉ္စညာယတနသညာသဟဂတံ၊ သော။ နေဝ-
သညာနာသညာယတနသဟဂတံ၊ ယတနသညာနှင့်တကွ ဖြစ်သော။
သုဓဿ စ၊ သုခိန္ဒြေကို၎င်း။ ဒုက္ခဿ စ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေကို၎င်း။ ဟောနာ၊
ပယ်ခြင်းကြောင့်။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။]

☞ [၁၇၉] ၆၂၁။ ဧဝံ သို့။ ယံ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြင်အကြင်သင်္ခါရ
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်အကြင်ဝိညာဉ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုထိုသင်္ခါရ ထိုထိုဝိညာဉ်ကို။ ဥတု၊ သိပြီး၍။
 ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတုံသောနည်းဖြင့်။
 ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ဣဒံ
 ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တိပဋိသန္နိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားဖြင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗာတ္ထိသဝိညာဉ်တို့တွင်၊ ဝါ၊ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ
 နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဒွေပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ပ။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊
 ဖြင့်။ ဣမာနိ တေရဿ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။
 ပဝတ္တိယညေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။
 ဧကေနဝိသတိ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်။ တီသု ဘဝေသု၊ တို့၌။ ယထာနုရူပံ၊
 ဖြစ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပဝတ္တိယမ္ပိ၊ ၌၎င်း။ ပဋိသန္နိယမ္ပိ၊ ၌၎င်း။
 ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဝတ္တန္တိ၊ နည်း။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။
 စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ တာဝ၊ စွာ။ (ပဝတ္တန္တိ-၌
 စပ်) ကုသလဝိပါကေန ဝါ၊ ကုသလဝိပါက်ဖြင့်၎င်း။ အကုသလ-
 ဝိပါကေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီးသည်ဖြစ်၍။ ယထာက္ကမံ၊
 အစဉ်အားလျော်စွာ။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ခြင်းသို့။ ဥပဂတိန္ဒြိယဿ၊ ရောက်သော
 ဣန္ဒြေရှိသောသတ္တဝါအား၊ ဝါ၊ သတ္တဝါ၏။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့အား။ အာပါထ-
 ဂတံ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော။ ဣဉ္စ ဝါ၊ ဣဉ္စမူလည်းဖြစ်သော။ ဣဉ္စ-
 မဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရပ္ပ၊ ၍။ စက္ခာဒိပသာဒံ၊
 ရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဒဿန၊ ပ။ ကိစ္စံ၊ ဒဿနကိစ္စ။ ပ။ ဖုသနကိစ္စကို။
 သာဓယမာနာနိ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အကုသလ-
 ဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော ငါးပါးသောဝိညာဉ်
 တို့သည်။ တထာ၊ တူ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ တေသံ၊
 ထိုအကုသလဝိပါက်ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ အနိဋ္ဌံ ဝါ၊
 အနိဋ္ဌလည်းဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤမျှသည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။
 စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒသပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ထိုဝိညာဉ်တို့သည်။

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၇၉-၂၆) ၁၀၉

နိယတဒွါရာရမ္မဏဝတ္ထုဌာနာနိ၊ မြဲသောဒွါရ အာရုံ ဝတ္ထု ဌာနရှိကုန်သည်
၎င်း။ နိယတကိစ္စာနေဝ စ၊ မြဲသောကိစ္စရှိကုန်သည်သာလျှင်၎င်း။ ဘဝန္တိ၊
ကုန်၏။

တဘော၊ ထိုနောင်မှ။ ကုသလဝိပါကနံ၊ သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊
တို့၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ ကုသလဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။
တေသံယေဝ၊ ထိုကုသလဝိပါကပစ္စုပ္ပန်တို့၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။
အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ သမ္ပုဋ္ဌိဇ္ဈနကိစ္စံ၊ ကို။
သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အကုသလဝိပါကနံ၊
အကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ အကုသလ-
ဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။ တထာ၊ ထိုကုသလဝိပါကမနော
ဓာတ်အတူ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဣဒ္ဓ ခွယ်၊ ဤ
မနောဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်ကား။ အနိယတဒွါရာရမ္မဏံ၊ မမြဲသောဒွါရ
အာရုံရှိသည်၎င်း။ နိယတဝတ္ထုဌာနံ၊ မြဲသောဝတ္ထုဌာနရှိသည်၎င်း။ နိယတ-
ကိစ္စဉာ၊ မြဲသောကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ အဟေတုကမနော-
ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊
ခွဲ။ တဿာ ဝေ၊ ထိုမနောဓာတ်၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊
ရှိ။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ 'နိဿာယ၊ ရှိ။ သန္တိရဏကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓယမာနာ၊
လျက်၎င်း။ (ပဝတ္တတိ-၌စပ်) ဆယု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဗလဝါရမ္မဏေ၊
အားရှိကြီးမားသောအာရုံ၌။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ယေဘု-
ယျေန၊ ဖြင့်။ လောဘသမ္ပယုတ္တဇဝနာဝသာနေ၊ ခွဲ။ ဘဝဂီဝိထိ၊ ဘဝင်
အစဉ်ကို။ ပစ္ဆိန္နိတု၊ ဖြတ်၍။ ဇဝနေန၊ သည်။ ဂဟိတာရမ္မဏေ၊ ခွဲ။
တဒါရမ္မဏဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်၎င်း။ ဒွိက္ခတ္တံ ဝါ၊
နှစ်ကြိမ်၎င်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယံ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ခွဲကား။ တဒါရမ္မဏေ၊ ခွဲ။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်
သော။ စိတ္တဝါရာ၊ စိတ်အကြိမ်တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်၏။ ပန၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤသောမနဿသဟဂုတ် သန္တိရဏစိတ်သည်။
တဒါရမ္မဏန္တိ စ၊ တဒါရုံဟူ၍၎င်း။ ပိဋိဘဝဂီန္တိ စ၊ ပိဋိဘဝင်ဟူ၍၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ နာမာနိ၊ တို့ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ အနိယတဒွါရာရမ္မဏံ၊

မမြဲသောဒွါရအာရုံရှိသည်၎င်း။ နိဿတဝတ္ထုကံ၊ မြဲသောမှီရာဝတ္ထု ရှိသည်
၎င်း။ အနိယတဌာနကိစ္စဉ္စ၊ မမြဲသောဌာန ကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ တေရသ၊
တဆွဲသုံးပါးသောဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ဌ်။ ပဝတ္တိယညေဝ၊
ဌ်သာလျှင်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

[၁၈၀] သေသေသု၊ တေရသဝိညာဉ်မှကြွင်းကုန်သော။ ကေုနဝိသတိ-
ယာ၊ သော။ (ဝိညာဏေသု၊ တို့တွင်။) ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော ဝိညာဉ်
သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ မိမိအား။ (ဝိစ္ဆာလောပ) အနုရူပါယ-အနုစ္ဆ-
ဝိကေန၊ လျှောက်ပတ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ-ပဋိသန္ဓာနကိစ္စေန၊ ပဋိသန္ဓေ
ကိစ္စဖြင့်။ န န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကား မဟုတ် ဖြစ်သည်သာတည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ၌ ဖြစ်သင့်သော်လည်း။
ပဝတ္တိယံ၊ ဌ်။ (တနည်း) ပဝတ္တိယံ ပန၊ ဌ်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာ-
ကုသလဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ၊
ကုန်သော။ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ သန္တိရဏစိတ်အဟိတ်
မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ဌ်။ ကုသလာကုသလဝိပါကမနော-
ဓာတုနံ၊ ကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံမနောဓာတ်တို့၏။ အနန္တရာ၊ ဌ်။
သန္တိရဏကိစ္စံ၊ ကို၎င်း။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေနော၊
ဗလဝါရမ္ပဏေ-စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ တဒါရမ္ပဏ-
ကိစ္စံ၊ ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိမိမိသည်။ ဒိန္နပဋိသန္ဓိတော၊ ပေးအပ်သော
ပဋိသန္ဓေမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒကေ၊ ဘဝင်အယဉ်ကိုဖြတ်တတ်
သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဘဝဂံကိစ္စံ၊ ကို၎င်း။ အန္တေ၊
ဌ်။ စုတိကိစ္စဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။
သာယမာနာ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ နိဿတဝတ္ထုကာ၊ မြဲသောမှီရာဝတ္ထုရှိ
ကုန်သည်။ အနိယတဒွါရရမ္ပဏဌာနကိစ္စာ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊ အာရုံ၊ ဌာန၊
ကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရသဟေတုကစိတ္တာနိ၊ သဟိတ်ကာမာ-
ဝစရဝိပါကံစိတ်တို့သည်။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့
၌။ တဒါရမ္ပဏကိစ္စံ၊ ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ သည်။ ဒိန္နပဋိသန္ဓိတော၊ ပေး
အပ်သော ပဋိသန္ဓေမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ဌ်။ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒေ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊

နိဇ္ဇေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၀-၂၂) ၁၁၁

သည်။ အသတိ၊ သေဝ်။ ဘဝင်္ဂကိစ္စံ၊ ကိုဝိုင်း။ အန္တေ၊ ဌ်။ စုတိကိစ္စဉ္စ၊ ကိုဝိုင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ သာဓယမာနာနိ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ နိယတဝတ္ထုကာနိ၊ ကုန်သည်။ အနိယတဒ္ဓါရာရမ္မဏဌာနကိစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဟုတော၊ ဤ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကစိတ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အာရုပ္ပါနိ စ၊ အရူပဝိပါကစိတ်တို့သည်၎င်း။ ကိစ္စဒယံ၊ ကိစ္စနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ သာဓယမာနာနိ၊ ကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုရူပါဝစရဝိပါက၊ အရူပါဝစရဝိပါကစိတ်တို့တွင်။ ရူပါဝစရာနိ၊ တို့သည်။ နိယတဝတ္ထုကာရမ္မဏာနိ၊ ကုန်သည်။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ဤ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကစိတ်မှ တပါးသော အရူပါဝစရဝိပါကစိတ်တို့သည်။ နိယတဝတ္ထုကာနိ၊ အမြဲလျှင် မှီရာဝတ္ထုမရှိကုန်သည်။ နိယတာရမ္မဏာနိ၊ မြဲသောအာရုံရှိကုန်သည်။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသောဌာနကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဟုတော၊ ဤ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဗာတ္ထိံသ-ဝိဓံပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဌ်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဩ-တဿံ ပဝတ္တိယံ၊ ဌ်။ အဿ၊ ထိုသုံးဆဲ့နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဝိပါကဝိညာဉ်အား။ တေ တေ သင်္ခါရာ၊ ထိုထိုပုညာဘိသင်္ခါရစသောသင်္ခါရတို့သည်။ ကမ္မပစ္စယေန စ၊ နာနာကွဏိကကမ္မပစ္စည်းဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၆၂၂။ သေသေသု။ပ။ န ပဝတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပန-ဝစနံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အတိသံခိတ္တတ္တာ၊ အလွန်ကျဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗိဇာနံ၊ သိနိုင်ခဲ၏။ တေန၊ ထိုသို့သိနိုင်ခဲသောကြောင့်။ အဿ ဝစနဿ၊ ထိုသံခိတ္တဖြစ်သော စကား၏။ ဝိတ္တာရနယဒဿနတ္တံ၊ ဝိတ္တာရနည်းကိုပြခြင်းငှါ။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ တို့နည်း။ ကေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ကတ္တ ဘဝေ၊ ဌ်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣတိ အယံ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုသင့်၏။)

အသညပဋိသန္ဓိယာ၊ အသညသတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဝိသတိ၊
 သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝုတ္တပ္ပကာရာနေဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကေုနဝိသတိ၊
 သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ-တေသု ကေုန-
 ဝိသတိယာ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ အကုသလဝိပါကာယ၊ သော။
 အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလဝိပါကာယ၊ သော။ (အဟေတုကမနော-
 ဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) မနုဿလောကေ၊ ၌။ ဇစ္စန္ဓဇာတိဗေဒိဇာတိ-
 ဥမ္မတ္တကဇာတိဇဠမူဂနပုံသကာဒိနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် စက္ခုချိုသောသူ၊
 ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် သောတချိုသောသူ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ရူးသောသူ၊
 ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဆွံ့အသောသူ၊ နပုံးအစရှိသည်တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကာမာဝစရဝိပါ-
 ကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာမာဝစရဒေဝေသု စေဝ၊ တို့၌၎င်း။ မနုဿေသု စ၊
 တို့၌၎င်း။ ပုညဝန္တာနံ၊ ဘုန်းရှိသောသူတို့၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဝိပါကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပဗြဟ္မလောကေ၊
 ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။
 အရူပါဝစရဝိပါကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အရူပလောကေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ယေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။
 ယတ္ထ၊ အကြင်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ [၁၈၁] ဟောတိ၊ ၏။ သာ ဝေ၊
 ထိုပဋိသန္ဓေ သည်ပင်လျှင်။ တဿ၊ ထိုစိတ်အား။ အနုရူပါ၊ လျော်သော။
 ပဋိသန္ဓိ နာမ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊
 ၏။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ အတိတံ၊ အတိတ်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။

၀၀

၁-နပုံး မမ်းမ အစရှိသည်တို့၏။ (ပြည်မူရင်း အနက်) ဤအနက်၌ မမ်းမဟူသော
 အနက်မှာ “အာဒိသဒ္ဓေန မဗ္ဗနာဒိနံ သင်္ဂဟော”ဟူသော ဋီကာမှ မဗ္ဗန-ပုဒ်၏အနက်
 ဖြစ်သည်။ ၎င်းပုဒ်ကို မမ်းစွဲသူ-ဟု အများက ပြန်ဆိုကြ၏။ စကားထစ်သူ၊ စကားဆွဲသူ၊
 စကားမပြီပြင်သူ၊ စကားပြောရာ၌ မမ်-မမ်စသည်ဖြင့် ထစ်ဝါး၍ပြောတတ်သူပင် ဖြစ်သည်။
 ထို့ကြောင့် ဝိဋ္ဌ ၃-၃၁၃-၌ တာဒိသံ (ထိုသို့ သရဏဂုဏ်ကို ပြည့်စုံပါသော မဆိုနိုင်သော)
 မဗ္ဗနမ္ပိ (မမ်းစွဲသူကိုလည်း) ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ ထိုအဖွင့် သာရတ္ထ
 ၃-၂၆၅-၌ မဗ္ဗနန္တိ ခလိတဝစနံ။ ယော ဧကမေဝ အက္ခရံ စတုပဉ္စက္ခတ္ထံ၊ ဝဒတိ၊ တဿေတံ
 အဝိဝစနံ-ဟု ဖွင့်၏။ ဝိမတိ ၂-၁၂၈-၌ မဗ္ဗနန္တိ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝေန အယုတ္တက္ခရ-
 ဝစနံ၊ ဝစနာနုကရဏေန ဟိ သော မဗ္ဗနော ဝုတ္တော-ဟု ဖွင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဇ္ဈေသ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၁-၁၃) ၁၁၃

နဝတ္ထဗ္ဗဉ္စ၊ ပညတ်ဟူသောအာရုံ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့တည်း။ တီဏိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသညာ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံကို မယူတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုပဋိသန္ဓေတို့တွင်၊ ဝါ၊ သုံးပါးသော အာရုံတို့တွင်။ ဝိညာဏညာယတနနေဝသညာယတနပဋိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အတိတမေဝ၊ သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒသန္တိ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ၊ ရပဋိသန္ဓေတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အတိတံ ဝါ၊ မူလည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ မူလည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) သေသာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ (သတ္တန္တံ၊ ရူပါဝစရငါး၊ ပဌမတတိယာရူပဒွေအားဖြင့် ခုနှစ်ပါးကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။) အာရမ္မဏံ၊ သည်။ နဝတ္ထဗ္ဗမေဝ၊ ပညတ်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ပါး။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ဘည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏဿ ဝါ၊ သော။ နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏဿ ဝါ၊ ပညတ်အာရုံရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တဿ၊ ၏။ အနန္တရမေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သော။ စုတိစိတ္တံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ပဋိသန္ဓိအာရမ္မဏေ ဧဝံ၊ ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တနတော၊ တည်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒီသု၊ အတိတ် နဝတ္ထဗ္ဗအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာယ၊ တပါးပါးအာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ တီသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာယ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိဝသေန၊ သုဂတိပဋိသန္ဓေ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၆၂၃။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဖြစ်သော အခြင်းအရာဟူသည် အဘယ်နည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမာဝစရသုဂတိယံ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ပါပကမ္မိနော၊ မကောင်းမှုကံရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ တာနိ၊ ထိုရှေး၌ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော အကုသိုလ်ကံတို့သည်။ အဿ၊ ထိုနီးသော စုတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုသေအံ့ဆဲဆဲအခါ၌။ ဩလမ္ပန္တိ၊ (ညနေချမ်း

၁၁၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၈၁-၁၃) [၁၇-ပညာဘူမိ

အခါ ကြီးစွာသော တောင်ထွဋ်တို့၏အရိပ်သည် မြေ၌လွှမ်းသကဲ့သို့) စိတ်၌ လွှမ်းမိုးလျက် ထင်ပေါ်ကုန်၏။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသော စကားကို ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာ ညောင်စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်သော။ ပါပကမ္မံ ဝါ၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကံ၏ (အာရုံဖြစ်သော ဒုတ်၊ လှံကန်၊ ဓား၊ လှံ၊ လေးမြား၊ သားကောင်စသော) အာရုံသည်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တံ၊ ထိုထင်လာသောကံ၊ ကမ္မနိမိတ်အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာယ၊ သော။ တဒါရမ္မဏပရိယောသာနာယ၊ တဒါရုံအဆုံးရှိသော။ ဇဝနဝီထိယာ၊ ဇောအစဉ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ တသ္မိံ စုတိစိတ္တေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ကာမျှဖြစ်လတ်သော်။ (တဿ၊ ထိုစုတိစိတ်၏။ နိရောဓသမနန္တရမေဝ၊ ချုပ်သည်၏အခြားမဲ့၌လျှင်။) တဒေဝ၊ ထိုဆိုးအပ်ပြီးသော ဇောဝီထိ၏ အာရုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာပါထဂတံ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ အနုပစ္စိန္နကိလေသဗလဝိနမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာ၏အစွမ်းသည် အထူးသဖြင့် ညွှတ်စေအပ်သော ။ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၌အကျုံးဝင်သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ အယံ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ အတိတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၍။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတိတာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ အပရဿ၊ တပါးသောသတ္တဝါအား။ (အာဂစ္ဆတိ-မှာစပ်) မရဏသမယေ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရကမ္မဝသေန၊ ဆိုးအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော အကုသိုလ်ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နရကာဒိသု၊ ငရဲစသည်တို့၌။ အဂ္ဂိဇာလဝဏ္ဏာဒိကံ၊ ငရဲမီးလျှံ၏အဆင်းအစရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၍။ တဿ-သတ္တဿ၊ အား။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဘဝဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တံ အာရမ္မဏံ၊

၁-ညွတ်စေအပ်သော-ဟု အနက်ပြန်လျှင် ဝိနာမိတံ-ဟု ရှိသင့်၏။ ဝိနမိတံ-ဟု ရှိလျှင် “ကိလေသာ၏အားစွမ်းဖြင့် အထူးညွတ်သော-ဟု-အနက်ပြန်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၁-၂၇) ၁၁၅

ထိုဂတိနိမိတ်ဟူသောအာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ဧကံ အာဝဇ္ဇနံ၊ တကြိမ်
သော အာဝဇ္ဇန်း၎င်း။ မရဏဿ၊ သေခြင်း၏။ အာသန္နဘာဝေန၊
နီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ၊ ညံ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန်
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ၊ ငါးကြိမ်သော မရဏာသန္နဇော
တို့၎င်း။ ဒေ တဒါရမ္မဏာနိ၊ နှစ်ကြိမ်သောတဒါရုံတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
တိဏိ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ သုံးမျိုးသောဝိထိစိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
တတော၊ ထိုနောင်မှ၊ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊
ရှိ။ ဧကံ စုတိစိတ္တံ၊ တကြိမ်သောစုတိစိတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဧတ္တာ-
ဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စိတ်၏အစဉ်ဖြင့်။ ကောဒသ
စိတ္တက္ခဏာ၊ တဆွဲတချက်သော စိတ္တက္ခဏတို့သည်။ အတိတာ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဘဝဂံစလန၊ ဘဝဂုံပစ္ဆေဒ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊
မရဏာသန္နဇောငါးချက်၊ တဒါရုံနှစ်ချက်၊ စုတိစိတ်တချက်၊ ဤတဆွဲ
တချက်ကိုယူ) အထ၊ ထိုစုတိစိတ်မှနောက်၌၊ ဝါ၊ တဆွဲတချက်စိတ္တက္ခဏမှ
နောက်၌။ အဿ-သတ္တဿ၊ အား။ အဝသေသပဉ္စစိတ္တက္ခဏာယူကေ၊
အကြွင်းငါးချက် စိတ္တက္ခဏအသက်ရှိသော။ တသ္မိယေဝ အာရမ္မဏေ၊
ထိုမရဏာသန္နဇောသည် ယူအပ်သည်သာဖြစ်သောအာရုံ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်။ အတိတာရမ္မဏာယ၊
အတိတ်အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊
ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၁-ပဋိသန္ဓေ စိတ္တက္ခဏ တချက် ပဋိသန္ဓေနှင့် ဓတုတ္ထသဝင်တိုင်အောင် အသက်
ကြွင်းရှိသော အာရုံဟူလို။ ယင်းသို့လွန်ပြီးသော စိတ္တက္ခဏတဆွဲတချက်ကြွင်းသော စိတ္တက္ခဏ
ငါးချက်သာဖြစ်ခဲ့သော် ရုပ်၏အသက် တဆွဲခြောက်ချက် စိတ္တက္ခဏသာဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့
ဖြစ်ခဲ့သော် ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန သဟုပ္ပန္နံ ရူပံ တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တရသမေန သဒ္ဓိံ
နိရုဇ္ဈတိ-အစရှိသော ခန္ဓဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ သတ္တရသ စိတ္တက္ခဏာနိ ရူပဓမ္မာနမာယူ-
ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊ ဝိသုံ ဝိသုံ ပန ဧကပညာသ စိတ္တက္ခဏာနိ ဟောန္တိ-ဟူသော
အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနိဋ္ဌိကာ၊ တံ သတ္တရသစိတ္တာယ၊ ဝိနာ ဝိညတ္တိလက္ခဏံ-ဟူသော သစ္စ
သံခိပ်၊ ဝိညတ္တိလက္ခဏံ ဝိနာ ဌပေတွာ တဒေသိဋ္ဌံ တံ ရူပံ သတ္တရသစိတ္တာယ၊ သတ္တရသ-
စိတ္တက္ခဏာယူကန္တိ အတ္ထော-ဟူသော မဏိသာရမဉ္ဇူ။ သည်စကားအပေါင်းသည် ခေဒနံ
ကျင်ခဲ့ပြီလောဟူမူ၊ တတ္ထ စိတ္တပ္ပဝတ္တိယာ ပစ္စယဘာဝယောဂျက္ခဏဝသေန နယော
နိတော၊ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနိဋ္ဌိကာ။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိသန္ဓေသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌။ စိတ္တပ္ပ-
ဝတ္တိယာ၊ ဘဝဂံစလနစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ အား။ ပစ္စယဘာဝယောဂျက္ခဏဝသေန၊

☞ [၁၀၂] (ပဉ္စဒွါရ၌ ကံ ကမ္မနိမိတ်ထင်သောအခြင်းအရာကိုပြလိုရကား အပရဿ-စသည်ကိုမိန့်) အပရဿ၊ တဦးသောသတ္တဝါအား။ မရဏ-သမယေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဒွါရနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ၊ တပါးပါးသောဒွါရ၌။ ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ၊ ရာဂစသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဟိနမာရမ္မဏံ၊ ယုတ်ညံ့သောအနိဋ္ဌာရုံသည်။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တဿ-သတ္တဿ၊ အား။ ယထာက္ကမေန၊ ဖြင့်။

ကျေးဇူးပြုသည်အားလျော်သော ဌီခဏ၏အစွမ်းဖြင့်။ နယော၊ တဆဲ့ခြောက်ချက် စိတ္တက္ခဏနည်းကို။ သင်္ဂဟကာရေန၊ အဋ္ဌကဏ္ဍာဆရာသည်။ ဧတ္ထဝတတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိတော၊ ဆောင်အပ်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသည် စိတ္တပွင့်တိပစ္စယဘာဝယောဂျက္ခဏ မဖြစ်သေး သောကြောင့် ဌိတိက္ခဏ၏အစွမ်းဖြင့်သာ သောဠသစိတ္တက္ခဏနယကို ဆောင်ပါသည်ဟူလို။ အဘယံကြောင့် ဌိတိက္ခဏသာ လျော်သင့်သောခဏ၌ ဖြစ်လေသနည်း။ ဥပ္ပါဒက္ခဏသည် လည်း လျော်သင့်သောခဏပင် ဖြစ်ရာပါသည်မဟုတ်လောဟူမူ? ဟေဌမကောဌိယာ ဟိ ကေစိတ္တက္ခဏံ အတိက္ကန္တဿေဝ ရူပဿ အာပါထဂမနသာမတ္ထိယံ။ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာ-ဝိနိဋ္ဌိကာ။ ယုတ်သောအပ္ပိအားဖြင့် စိတ္တက္ခဏတချက်ကိုလွန်မှသာ ရူပါရုံ၏ဒွါရ၌ ထင်ခြင်း သို့ ရောက်သဖြင့် စွမ်းနိုင်သည်။ မလွန်လျှင် မစွမ်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် ဌိတိက္ခဏသာ လျော် သင့်သော ဧကဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၁-အကုသလဝိပါက်၏အာရုံဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်သော အနိဋ္ဌာရုံဟူလို။ ယင်းသို့ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓေကို ပြအပ်သောကြောင့် အနိဋ္ဌာရုံဟူသော် အဘယံကြောင့် “ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ” ဟူလေသနည်း? တမ္ပိ ဟိ သင်္ဂဟပုဂ္ဂလသေန ရာဂဿပိ ဟေတု ဟေတဝိ-ဋ္ဌိကာ။ ထိုအနိဋ္ဌာရုံ သည်လည်း အဖန်ဖန်ကြသည်၏အစွမ်းဖြင့် ရာဂ၏လည်း အကြောင်းဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် “ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ” မိန့်သည်ဟူလို။ သဘောအားဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံမှသာ ရာဂ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဟိနဘာဝဖြစ်ကောင်းသလောဟူမူ? ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံသည်လည်း ရာဂစသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်၍ ဟိနဘာဝ ဖြစ်သေးသည်။ အကုသလဝိပါကဇနကကမ္မသဟဇာတာနံ ဝါ တံသဒိသာသန္နစုတိဇဝနစေတနာသဟ-ဇာတာနဉ္စ ရာဂါဒိနံ ဟေတုဘာဝေါ ဧဝ ဟိနတာ။ ၎င်း၊ ဟေတုဘာဝကို အာရမ္မဏ-ပစ္စယသတ္တိယူ။ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော် အဘယ်သို့လျှင် အကုသလဝိပါက်၏ အာရုံဖြစ်ရာလေ အံ့နည်း။ အကုသလဝိပါက်သည် သဘာဝအနိဋ္ဌာရုံကိုသာ အာရုံပြုသည် မဟုတ်လောဟူမူ? ထိုအာရုံသည် အဖန်တလဲလဲပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အကုသိုလ်ကံတို့၏ အာရုံ ဖြစ်၍ ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့် အနိဋ္ဌဖြစ်လေသောကြောင့် အကုသလဝိပါက်၏အာရုံဖြစ်လေ သည်။ တဉ္စိ ပစ္ဆာနုတာပဇနကကမ္မာနမာရမ္မဏံ ကမ္မဝသေန အနိဋ္ဌံ အကုသလဝိပါကဿ အာရမ္မဏံ ဘဝေယျ၊ ၎င်း၊ ကမ္မဝသေန အနိဋ္ဌန္တိ ဟိနဿ အကုသလကမ္မဿ အာရမ္မဏ-တော အာရမ္မဏဘာဝသေန ဟိနန္တိ ကတွာ အနိဋ္ဌံ သဘာဝေန ဣဋ္ဌမ္ပိတံ အဓိပ္ပါယော။ အနု၊ သဘောအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်လျှင်းမူလည်း ယုတ်သောအကုသိုလ်ကံ၏ အာရုံဖြစ်ခြင်း ကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိအားဖြင့် ယုတ်ညံ့ရကား အနိဋ္ဌဖြစ်လေသည်။ အနိဋ္ဌ ဖြစ်သောကြောင့် အကုသလဝိပါက်၏အာရုံဖြစ်လေသည်ဟူလို။ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်သော် အဘယ်

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၂-၁၁) ၁၁၇

ဝေါဠုဗ္ဗနာဝသာနေ၊ ဝုဠော၏အဆုံး၌၊ ဝါ၊ ဝုဠောအဆုံးရှိသော ဝိထိ
စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ မရဏဿ၊ ၏။ ပ။ ကေ စုတိစိတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တွေ့ဝတာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ဒွေ ဘဝင်္ဂါနိ၊ နှစ်ကြိမ်
သော ဘဝင်္ဂတို့၎င်း။ ပ။ ပဉ္စဒသ စိတ္တက္ခဏာ၊ တဆဲ့ငါးချက်သော
စိတ္တက္ခဏတို့သည်။ အတိတာ၊ လွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုတဆဲ့ငါးချက်သော စိတ္တက္ခဏမှနောက်၌။ အဝသေသ-
ကေစိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ အကြွင်းစိတ္တက္ခဏတချက်အသက်ရှိသော။ တသ္မိ-
ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ၌သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
အယမ္ပိ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်လည်း။ ပ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ-ဇေသော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာ
သည်။ တာဝ၊ ရှေးဖျားလက်မူနံ^၂။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။
သုဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။
ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာတည်း။

အပြစ် ဖြစ်ရာဘနည်းဟူမူ? အညဏာ စ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ပဝတ္တဿ အကုသလကမ္မဿ
ဝိပါကော အကုသလကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏော န ဘဝေယျ။ န ဟိ အကုသလဝိပါကော
ဣဋ္ဌာရမ္မဏော ဘဝိတုံ အရဟတိဟိ။ ဋီကာ၊ အကုသလဝိပါကံသည် ဣဋ္ဌာရမ္မဏ ဖြစ်ခြင်းငှါ
မထိုက်ရကား ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဝိပါကံသည် အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ်
အာရုံရှိသည် မဖြစ်ခဲ့ရာ။ ဤသို့အပြစ်ဖြစ်ရာသည်ဟူလို၊ (ပြည်)

၁-ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ ဟိနာရမ္မဏံ-၏ အရကိုလည်း ကမ္မနိမိတ်ကိုသာ အလိုရှိအပ်ခဲ့၊
ကမ္မနိမိတ်ဖြစ်ကလည်း အတိတ်သာဖြစ်ခဲ့၊ ဒုဗ္ဗလဖြစ်ကုန်သော ပဉ္စဒါရိကဇောတို့သည်လည်း
ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးနိုင်ခဲ့၊ အဘယ်သို့လျှင် ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန္နာရုံဖြစ်၍
ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ-ဟု မိန့်အပ်လေသနည်းဟူမူ? ပဉ္စဒါရေ စ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တံ
ပစ္စုပ္ပန္နံ ကမ္မနိမိတ္တံ အာသန္နကတကမ္မာရမ္မဏသန္တတိယံ ဥပ္ပန္နံ တံသဒိသဉ္စာတိ ဒဠဗ္ဗံ၊
ဋီကာ။ စ၊ ဆက်အံ့။ ပဉ္စဒါရေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။
ကမ္မနိမိတ္တံ၊ သည်။ အာသန္နကတကမ္မာရမ္မဏသန္တတိယံ၊ စုတိကာလ၏အနီး၌ ပြုအပ်သော
ကံ၏ အာရုံအစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နဉ္စ၊ ဖြစ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံသဒိသဉ္စ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော ထိုကံ၏အာရုံနှင့်တူသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
ဋီကာနက်။ အာသန္နံ၊ ပ။ သန္တတိယံ ဥပ္ပန္နံ-ပါဌ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါးတို့တွင် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဟု
ဆိုအပ်သော ကမ္မနိမိတ်ကိုပြသည်။ တံသဒိသံ-ပါဌ်ဖြင့် သဒိသုပစာရကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-အတိတ်အာရုံရှိသော ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏အခြားမဲ့၌ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော သုဂတိ
ပဋိသန္ဓေ၏ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှါ စကားပျိုးလိုရကား သေ တာဝ- စသည်
ကိုမိန့်။ ဤကဲ့သို့သော စကားသည် ထိုထိုအရာ၌ စကားပျိုး၊ စကားရိုး၊ စကားကိုး သုံးပါးတို့
တွင် စကားပျိုး ဟူလို၊ နိဂုံးလဒ္ဓဂုဏ်ဟု မယူလင့်။ (ပြည်)

၆၂၄။ ပန၊ ပါး။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဌံ။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇ-
ကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော အပြစ်ကင်းသော ကောင်းမှုကံရှိသော
သတ္တဝါအား။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ တံ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ ထိုအပြစ်
ကင်းသောကံသည်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ထိုအပြစ်ကင်းသောကံ၏ အာရုံ
သည်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဌံ။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ကဏ္ဍပက္ခေ၊ ဌံ။ သုက္ကပက္ခံ၊ ကို။ ဌပေတွာ-ပက္ခိပေတွာ၊ ထည့်သွင်း၍။
(သေသံ၊ ကြွင်းသော။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ ပုရိမနယေနော၊
ရှေး၌ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤအာကာရ
သည်။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဌံ။
အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ သော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာ-
ကာရော၊ တည်း။

၆၂၅။ ပန၊ ပါး။ သုဂတိယံ၊ ဌံ။ ဌိတဿ၊ သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇ-
ကမ္မဿ၊ အား။ တာနိဿ တသ္မိံ သမယေ ဩလမ္ဗန္တိတိအာဒိဝစနတော၊
ကြောင့်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ ဌံ။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်
အကြင် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ
ဝါ၊ သည်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဌံ။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တဉ္စ
ခေါ၊ ထို ကမ္မံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ-ဟူသော အနိယမစကားကိုလည်း။ ဥပစိတ-
ကာမာဝစရာနဝဇ္ဇကမ္မဿေဝ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကာမာဝစရ အနဝဇ္ဇကံ
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။
ဥပစိတမဟဂ္ဂတကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ကံရှိသော သတ္တဝါ
အား။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ သာလျှင်။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ၊
ထိုထင်လာသော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်အာရုံကို။ အာရဗ္ဗံ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာယ၊ သော။
တဒါရမ္မဏပရိယောသာနာယ ဝါ၊ ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော။ သုဒ္ဓါယ ဝါ၊
မဟဂ္ဂုတ်ကမ္မနိမိတ်အာရုံရှိ၍ တဒါရုံဝိပါက်ကင်းလျက် သက်သက်မှလည်း

၁-ကဏ္ဍပက္ခေ သုက္ကပက္ခံ ဌပေတွာ-၌ အဓိပ္ပါယ်ကား ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ
ဟူ၍၎င်း နရကာဒိသု အဂ္ဂိဇာလဝဏ္ဏာဒိကံ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တံ-ဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်သော ကဏ္ဍ
ပက္ခံ သုဂတိပရိယာပန္နပဋိသန္ဓိစိတ္တံ မနုဿလောကေ ရတ္တကမ္မလသဒိသမာတုက္ခိဝဏ္ဏ-
သင်္ခါတံ၊ ဒေဝလောကေ ဝါ ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရက္ခာဒိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ သုဂတိနိမိတ္တံ၊ ဤသို့
သုက္ကပက္ခံကိုထည့်၍ အကြွင်းစကား အလုံးစုံကို ပုရိမနယဖြင့်သာလျှင် သိအပ်၏ဟူလို။
(ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၃-၄) ၁၁၉

ဖြစ်သော။ ဇဝနဝိထိယာ၊ မရဏသန္ဓဇော ဝိထိ၏။ အနန္တရံ၊ ခွဲ။ ဘဝဂ်-
ဝိသယံ၊ တဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ခွဲ။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုစုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ အာပါယဂတံ၊
သော။ တမေဝ ကမ္မံ ဝါ၊ ထိုကံကို၎င်း။ တမေဝ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကို၎င်း။
အာရဗ္ဘံ၊ ခွဲ။ အနုပစ္စိန္နကိလေသဗလဝိနမိတံ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်မဖြတ်
အပ်သေးသော ကိလေသာ၏အစွမ်းသည် ညွှတ်စေအပ်သော။ သုဂတိ-
ပရိယာပန္နံ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ပဋိ-
သန္ဓေသည်။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ သော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။
အတိတာရမ္မဏာ ဝါ၊ သော။ နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ၊ ပညတ်အာရုံ ရှိသည်
လည်း ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ တပါးသော သတ္တဝါအား။ မရဏသမယေ၊ ခွဲ။ ကာမာ-
ဝစရအနုဝဇ္ဇကမ္မဝသေန၊ အပြစ်ကင်းသော ကာမာဝစရကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။
မနုဿလောကေ၊ လူ့လောက၌။ မာတုကုမ္ဘိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ ကမ္မလာနီ
အသွေး တွေးတွေးနီသော အမိဝမ်း၏ အဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်လည်း
ဖြစ်သော။ ဒေဝလောကေ၊ ခွဲ။ ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရက္ခာဒိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ။
ဥယျာဉ် ဗိမာန် ပဒေသာပင် စသည်တို့၏ အဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်လည်း
ဖြစ်သော။ သုဂတိနိမိတ္တံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ၊ ခွဲ။ အာပါယံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ [၁၈၃] ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တေ၊ ခွဲ။
ဒဿိတာနုက္ကမေနော၊ ပြအပ်ပြီးသော အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။ စုတိ-
စိတ္တာနန္တရံ၊ ခွဲ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ အတိတာ-
ရမ္မဏာယ၊ သော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။
ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ တပါးသော သတ္တဝါအား။ မရဏသမယေ၊ ခွဲ။ ဉာတကာ၊
ဆွေမျိုးတို့သည်။ တာတ၊ ချစ်သား။ တဝ၊ ချစ်သား၏။ အတ္ထာယ၊
သဂ္ဂမောက္ခအကျိုးငှါ။ အယံ ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဤဘုရားအား ပူဇော်ခြင်းကို။
ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပသာဒေဟိ၊ ကြည်ညိုစေလော့။
ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ခွဲ။ ပုပ္ဖဒါမပဋ္ဌာကာဒိဝသေန၊ ပန်းဆိုင်း ပန်းပွား

၁-နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ-ဟူသော ဤစကားကို ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေကို၎င်း၊ အာရုပ္ပ-
တို့၌ ပဌမာရူပ၊ တတိယာရူပ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း ရည်၍ဆိုအပ်၏။ ဒုတိယာရူပ၊ စတုတ္ထာရူပ
ကိုကား အတိတာရမ္မဏ-သဒ္ဓါဖြင့်ပင် ယူအပ်ပြီ။ (ပြည်)

ကုက္ကားတံခွန်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ၊ ရူပါရုံကို၎င်း။
 (ဥပသံဟရန္တိ-၌စပ်) ဓမ္မဿဝနတူရိယပူဇာဒိဝသေန၊ တရားဟောသော
 အသံ တီးမှုတ်မျိုး ပူဇော်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ
 ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဓူမဝါသဂန္ဓာဒိဝသေန၊ အခိုးအထုံ နံသာစသည်တို့၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ တာတ၊ သား။ ဣဒံ၊ ဤလျက်ဖွယ်ကို။
 သာယဿ၊ လျက်လော့။ တဝ၊ ၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဒါတဗ္ဗံ၊ လှူအပ်
 သော။ ဒေယျဓမ္မံ၊ လှူဖွယ်ငတ္ထတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတှာ၊ ရှိ။ မဇု-
 ဖာဏိတာဒိဝသေန၊ ပျားတင်လဲ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ရသာရမ္မဏံ
 ဝါ၊ ကို၎င်း။ တာတ၊ သား။ ဣဒံ၊ ဤအဝတ်ပုဆိုးကို။ ဖုဿဿ၊ ထိလော့။
 တဝ၊ ၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ဒါတဗ္ဗံ၊ သော။ ဒေယျဓမ္မံ၊ တည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝတှာ၊ ရှိ။ စိနပဉ္စသောမာရပဉ္စာဒိဝသေန၊ စိန့်ပြည်၌ဖြစ်သော
 ပုဆိုး၊ သောမာရတိုင်း၌ဖြစ်သောပုဆိုး စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဖောဋ္ဌ-
 ဗ္ဗာရမ္မဏံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ၌။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ဆောင်ကုန်
 ၏။ တဿ သတ္တဿ၊ အား။ အာပါထဂတေ၊ သော။ တသ္မိံ* ရူပါဒိအာရမ္မ-
 ဏေ၊ ထိုရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၌။ ယထာက္ကမေန၊ အစဉ်အားလျော်
 သဖြင့်။ ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝသာနေ၊ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌော၏အဆုံး၌။ မရဏဿ၊
 ၏။ အာသန္နဘာဝေန၊ ကြောင့်။ ပ။ တဒဝသာနေ၊ ထိုစုတိ၏အဆုံး၌။
 ဧကစိတ္တက္ခဏဋ္ဌိတိကေ၊ တချက်သော စိတ္တက္ခဏတိုင်အောင် တည်ခြင်း
 ရှိသော ။ တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုဆုံးပြီးသော အာရုံ၌သာလျှင်။
 ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။

၆၂၆။ ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏဈာနာဒိဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်း
 လျှင်အာရုံရှိသော ဈာန်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ၊
 ရအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်တရား ရှိသည်ဖြစ်၍။ သုဂတိယံ၊ ရူပါဝစရသုဂတိ
 ဘဝ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ အပရဿ၊ တပါးသော သတ္တဝါအား။
 မရဏသမယေ၊ ၌။ ကာမာဝစရ။ ပ။ နိမိတ္တာနံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်
 ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ အာရုံ

၁-ဘဝဂ်စလန-အစ စုတိ-အဆုံးရှိသော တဆုံးငါးချက်သော စိတ္တက္ခဏအခြားမဲ့၌
 ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရကား ဧကစိတ္တက္ခဏဋ္ဌိတိကေ-ဟူပါသည်။ (ပြည်)

နိဇ္ဇေသ၊] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၈၃-၂၆) ၁၂၁

သည်၎င်း။ (ကမသုဂတိဘုံ၌ ဖြစ်လတံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်သည်)
ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ သည်၎င်း။
(ရူပဘုံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်လတံ့သော
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်သည်) မဟဂ္ဂတစိတ္တံ ဝါ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန၊ အာကိဉ္စ-
ညာယတန မဟဂ္ဂုတ်စိတ်သည်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ အာပါယံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုသောတာနံ၊ စက္ခုဒွါရသောတဒွါရတို့တွင်။
အညတရသ္မိံ၊ တပါးပါးသော ဒွါရ၌။ ကုသလပ္ပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ကုသိုလ်
ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော၊ ဝါ၊
ဣဒ္ဓဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ ဝါ၊ အာရုံသည်မူလည်း။ အာပါယံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တဿ-သတ္တဿ၊ အား။ ယထာဏ္ဏမေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပန္န-
ဝေါဠဗ္ဗနာဝသာနေ၊ ၌။ ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ မဟဂ္ဂတ-
ဂတိကာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဂတိ၌ တည်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တဒါရမ္မဏံ၊
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇဝနာနန္တရံယေဝ၊ မရဏာသန္ဓဇော၏
အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဧကံ၊
သော။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုစုတိစိတ်၏။ အဝသာ-
နေ၊ ၌။ ကမာဝစရမဟဂ္ဂတသုဂတိနံ၊ ကမာဝစရသုဂတိမဟဂ္ဂုတ်သုဂတိ
တို့တွင်။ အညတရသုဂတိပရိယာပန္နံ၊ တပါးပါးသော သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်
သော။ ယထူပဋ္ဌိတေသု၊ အကြင်အကြင်ကံကြောင့် ထင်ကုန်သော။
အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏံ၊ တပါးပါးလျှင် အာရုံရှိသော။
ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်။ နဝတ္ထဗ္ဗာ-
ရမ္မဏာယ၊ ပညတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသော။ သုဂတိစုတိယာ၊ ရူပါဝစရ
သုဂတိစုတိ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတီတပစ္စုပ္ပန်နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာနံ၊ အတိတ်
အာရုံ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ နဝတ္ထဗ္ဗအာရုံတို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာ၊ တပါးပါး
လျှင် အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေတည်း။

၁-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စုတိနောင် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ၌ ကမသုဂတိစုတိကိုးခု ဝိညာ-
ဏဉ္စာယတနစုတိ နေဝသညာနာသညာယတနစုတိအားဖြင့် တဆူတပါးသော စုတိတို့
သည် အတီတာရမ္မဏစုတိမည်ကုန်၏။ ရူပါဝစရစုတိငါးခု အာကာသာနဉ္စာယတနစုတိ
အာကိဉ္စညာယတနစုတိအားဖြင့် ဤခုနစ်ပါးသောစုတိတို့သည် နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏစုတိမည်
ကုန်၏။ အတီတာရမ္မဏာ ကောဒသဝိဇာ နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ သတ္တဝိဇာ။ ဇူလဋ္ဌိကာ။ ဒုဂ္ဂတိ-
စုတိ ကိုကား နောက်မှဆိုလတံ့ဖြစ်၍ ဤ၌မယူသည်။ (ပြည်)

ဧတေန အနုသာရေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ (ဧတေန ကား ကမ္မတ္ထတတိယာ) အာရုပ္ပစုတိယာပိ၊ စုတိ၏လည်း။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာသည်။ ပ။ ပဝတ္တနာကာရော၊ တည်း။

[၁၈၄] ၆၂၇။ ပန၊ ပါး။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဘုံ၌။ ဌိတဿ၊ သော။^၂။ ပါပကမ္မိနော၊ အကုသိုလ်ကံရှိသော သတ္တဝါအား။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ တံ ကမ္မံ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ထိုအကုသိုလ်ကံ၊ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အာရုံသည်၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ (အာပါယံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။) ဝါပန၊ တနည်းကား။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ အကုသလပ္ပတ္တိ-ဟေတုဘူတံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပါယံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ထင်သောအခါ၌။ အဿ-သတ္တဿ၊ အား။ ယထာက္ကမေန၊ ဖြင့်။ စုတိစိတ္တာဝသာနေ၊ ၌။

၁-ထိုပထဝီကသိဏဈာနာဒိဝသေန- အစရှိသောနည်း၌ ရူပ၊ဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို မိန့်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် မဝင်ကောင်းသေးရကား နည်းမှီးသဖြင့် သိလေဟူလိုသည်။ ယထာသမ္ဘဝနည်းဖြင့် ယူသည်ရှိသော် ဝင်ကောင်းသည် မဟုတ်လောဟူမူ? ယင်းသို့ပင် ဝင်ကောင်းငြားသော်လည်း အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေမရှိ၊ အရူပဘုံ၌လည်း အထက်အထက်သော စုတိ၏အခြားမဲ့၌ အောက်အောက်သော ပဋိသန္ဓေမရှိ၊ စတုတ္ထအရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့၌လည်း နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏ-ပဋိသန္ဓေမရှိ။ ထို့ကြောင့် ထိုစတုတ္ထာရူပစုတိနောင် ထိုစတုတ္ထာရူပဘုံသို့သာလျှင် အတိတာ-ရမ္မဏဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို၎င်း ကာမာဝစရဘုံ၌ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော ပဋိသန္ဓေကို၎င်း ယှဉ်အပ်လေသည်။ စတုတ္ထာရူပမှတစ်ပါးသော အရူပစုတိသုံးခုတို့နောင် ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ အတိတ်နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏဖြစ်သော အရူပပဋိသန္ဓေကို၎င်း အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် အာရုံရှိသော ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကို၎င်း ယှဉ်အပ်လေသည်။ ဤသို့သော အထူးကို ပြခြင်းငှါ ဧတေနာနုသာရေန- စသည်ဖြင့် အသီးအခြားထပ်ပွားဝင်နုတ် ထုတ်ဖော်တော်မူပြန်လေသည် ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၂-ဒုဂ္ဂတိဘုံမှစတော၍ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ပင်ဖြစ်လတံ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အတိတာရမ္မဏဖြစ်သော စုတိ၏အခြားမဲ့၌ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော ပဋိသန္ဓေ၏ ဖြစ်ဟန်အခြင်းအရာကို ပြလိုရကား ဒုဂ္ဂတိယံ-စသည်ကိုမိန့်သော်၊ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ကာမာဝစရသုဂတိယံ တာဝ-အစရှိသော ဝါကျအပေါင်းဖြင့် အတိတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တပါးအဖို့ရှိသော ကာမသုဂတိစုတိနောင် အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော နှစ်ပါးသောအပြားရှိသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း အတိတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တပါးအဖို့ရှိသော ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင် အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် အာရုံရှိသော နှစ်ပါးအပြားရှိသော သုဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း အတိတာ-

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၄-၁၀) ၁၂၃

ဒုဂ္ဂတိပရိယာပနံ၊ သော။ တေသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏံ၊
သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ပ။ ပဝတ္ထနာ-
ကာရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွှေတရပ်အပြီးတည်း။ (စကားလက်စ
သိမ်းအုပ်နိဂုံးချုပ်လို၍ ဧတ္တာဝတာ- စသည်ကိုမိန့်သော်) ဧတ္တာဝတာ၊
ဤရွှေသော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ ဧကုနဝိသတိဝိဿောပိ၊ တခုယုတ်နှစ်
ဆယ် အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အပိ-သဒ္ဓါအစိတ်ငဲ့သည်) ဝိညာ-
ဏဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။

၆၂၈။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ တယိဒံ·တံ ဣဒံ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ဧဝံ-
ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သန္ဓိမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနံ၊
ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဒေသော၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။
ဝတ္တတိ၊ ၏။ မိဿာဒီဟိ၊ ရုပ်နှင့်တကွ ရောခြင်းအစရှိကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊

ရမ္မဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တပါးအဖို့ရှိသော ကာမသုဂတိစုတိနောင် အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ
ဖြစ်သော နှစ်ပါးအပြားရှိသော ကာမပဋိသန္ဓေ နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏဖြစ်သော တပါးအဖို့ရှိသော
ရူပပဋိသန္ဓေ အတိတနဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏဖြစ်သော နှစ်ပါးအပြားရှိသော အရူပပဋိသန္ဓေတို့၏
အစွမ်းဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိသော သုဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏအားဖြင့် တပါး
အဖို့ရှိသော ရူပါဝစရစုတိနောင် ထိုအတူ ငါးပါးအပြားရှိသော ကာမရူပအရူပပဋိသန္ဓေကို
၎င်း အတိတနဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသော အရူပစုတိနောင် အသီးအသီး
နှစ်ပါးနှစ်ပါးကုန်သော ကာမအရူပပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ရှစ်ပါးအပြားရှိသော
ပဋိသန္ဓေကို၎င်း ပြအပ်လတ်ပြီ။ အတိတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တပါးအဖို့ရှိသော
ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင် အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏဖြစ်သော နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို
ကား မပြရလေသေး၊ ထိုနှစ်ပါးအပြားရှိသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကိုပြခြင်းငှါ ဒုဂ္ဂတိယံ-
စသည်ကိုမိန့်သော်။ သင်္ဂဟဂါတာကား။ ဒေ ဒေ ပဉ္စာယ ပဉ္စဉ္စ၊ ဒေ ဘဝါလမ္မဘေဒတော။
စုတိယာ တာဒိသာယေတာ၊ စတုဝိသတိ သန္ဓိယော။ အာလမ္မဘေဒတော၊ အာရုံအပြား
အားဖြင့်။ တာဒိသာယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ စုတိယာ၊ စုတိမှ။ (ပရံ၊ ဉှံ။)
ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေတို့၎င်း။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုဂတိပဋိသန္ဓေတို့
၎င်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော ကာမ ရူပ အရူပပဋိသန္ဓေတို့၎င်း။ အထ၊ ထိုမျှ။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး
ကုန်သော ကာမရူပ အရူပပဋိသန္ဓေတို့၎င်း။ အဉ္စ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ကာမအရူပပဋိသန္ဓေ
တို့၎င်း။ ဒေ ဘဝါ၊ နှစ်ပါးသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတာ ပဋိသန္ဓိယော၊
ထိုပဋိသန္ဓေတို့သည်။ စတုဝိသတိ၊ နှစ်ဆဲ့လေးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပြည်)

၁-တတိယတ္ထံ သတ္တမိ-ဟု ပြည်မူဟောင်း၌ဆို၏။ ဂါလာ၏အဖွင့် ဇုဏ္ဏိယဉ်လည်း
ပဋိသန္ဓိမ္ပိ-ဟူ၍သာ ဆိုသောကြောင့် သန္ဓိမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌-ဟု အနက်ပြန်မှ ဌအဘော်
ကျမည်။ (ဆ-သံ-သော)

တို့ဖြင့်။ အဿ-ဝိပါကဝိညာဏဿ၊ ဧ။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ ဒုဝိဓအစရှိသော။
ဘေဒေါ စ၊ အပြားကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ (စ-သဒ္ဓေါ အပိ-သဒ္ဓတ္ထော၊
တေန ဘေဒေါ စာတိ ယောဇေတဗ္ဗော။ သမ္မောယောဇနာ။ ယင်းကိုချဲ့လို
ရကား လူဒဉ္ဇိ-စသည်ကိုမိန့်သော်)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကေနဝိသတိဝိဓံပိ၊ သော။ လူဒံ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။
ပဋိသန္ဓိမှိ-ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေဓဏ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်
ရှိသော်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဒွေဓာ၊ အားဖြင့်။ (တနည်းကား)
ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးသော သတ္တိရှိသော။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဧ။
ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဝါ၊ ချဲ့။ ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။
တေဿ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို၊ ဝါ၊ ဝိညာဉ်အား။ ဇနကကမ္မံ၊ ဖြစ်စေ
တတ်သောကံသည်။ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေန စေ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ပကတူပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ကုသလာကုသလံ
ကမ္မံ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ တေ-ဝစနံ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပန၊ ပုဗ္ဗုဒ္ဓ၏အကျယ်မှတစ်ပါး အပရုဒ္ဓ၏အကျယ်ကိုဆိုအံ့။
ဝေ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ သော။ (ကမ္မေန၊ ကြောင့်။)
ဝတ္တမာနဿ၊ သော။ အဿ-ဝိပါကဝိညာဏဿ၊ ဧ။ မိဿာဒိဟိ၊
ကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ သော။ ဘေဒေါပိ၊
ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။

သေယျထိဒံ၊ ထိုဒုဝိဓအစရှိသော ဘေဒဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူကား။
ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လူဒံ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကေဓာ၊
တစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော်လည်း။ ရူပေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။
မိဿာမိဿဘေဒတော၊ ရော မရောသောအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။ ကာမရူပါရူပဘဝဘေဒတော၊ ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝ
အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဏ္ဏဇဇလာဗုဇသံသေ-
ဒဇဩပပါတိကယောနိဝသေန၊ အဏ္ဏဇယောနိ ဇလာဗုဇယောနိ သံသေဒဇ

၁-နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၏ ပါဠိကို ချွေး၌ပြုခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ မပြသည်
ဟု မှတ်။ (ပြည်)

နိဗ္ဗေသ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၈၄-၂၆) ၁၂၅

ဩပပါတိကယောနိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဂတိဝသေန၊ နိရယပေတတိရစ္ဆာနဒေဝမနုဿဂတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ သတ္တဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တာဝါသဝသေန၊ သတ္တာ-
ဝါသတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၂၉။ တတ္ထ၊ ထိုမိဿ၊ အမိဿ နှစ်ပါးတို့တွင်—

မိဿံ၊ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော ရုပ်နှင့်ရောသော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။
ဘာဝဘေဒါ၊ သ-ဘာဝ၊ အ-ဘာဝ အပြားအားဖြင့်။ ဒေဓာ၊ နှစ်ပါးအပြား
ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝေဒနာဉာဏသင်္ခါရဘေဒန-၌ ဉာဏ်အပြား
ဟူသကဲ့သို့မှတ်) တတ္ထ၊ ထိုသ-ဘာဝ၊ အ-ဘာဝနှစ်ပါးတို့တွင်။ သ-ဘာဝဉ္စ၊
ဘောရှိသော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဒွိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဒိ-
နာ၊ မိဿ၊ အမိဿ ဤဒုက-၌ လက်ဦးအစဆိုအပ်သော မိဿဝိညာဉ်နှင့်။
သဟ၊ က။ ဩမတော-အဝမတော၊ အဝမာန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယုတ်သော
အဖို့အားဖြင့်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဒသကာ ဝါ၊ ဒသကတို့သည်၎င်း။
တယော၊ ကုန်သော။ ဒသကာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ မိဿံ ဒွိဓာဘာဝဘေဒါတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ဤမိဿ၊ အမိဿ
နှစ်ပါးတို့တွင်။ အရူပဘဝါ၊ အရူပဘဝကို။ အညတြ၊ ထား၍။ ရူပမိဿံ၊
ရုပ်နှင့်ရောသော။ ယံ-တေံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ
ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဒုဝိဓံ ဟောတိ-၌စပ်) ရူပဘဝေသု၊ တုံတို့၌။
ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယသင်္ခါရတေန၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဘာဝေန၊ ဘာဝရုပ်
နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ခြင်းကြောင့်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဇာတိ-
ပဏ္ဏကပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ဖြစ်သော ပဏ္ဏုက်ပဋိသန္ဓေကို။
အညတြ၊ ၍။ ဘာဝေန၊ နှင့်။ သဟ၊ က။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။

၁-အသညသတ် သတ္တာဝါသမှ ကြွင်းသော ရှစ်ပါးကိုယူ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ကာမပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် သ-ဘာဝ၊ ရူပပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် အ-ဘာဝ။ ထို့
နှစ်ပါးတို့တွင် သဘာဝသည်လည်း ဣတ္ထိသာဝပဋိသန္ဓေ၊ ပုရိသဘာဝပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
နှစ်ပါးပြားသည်ဟူလို။ (ပြည်)

၃-ပဏ္ဏုက်ငါးပါးတို့တွင် နပုံသကပဏ္ဏုက်ကိုယူ။ ယင်းပါး၌ ပဌမကပ္ပိကပဋိသန္ဓေကို
လည်း ဘာဝိန္ဒ မရှိရကား သဘောတူအားဖြင့် ယူလေ။ (ပြည်)

သ-ဘာဝံ၊ ဘောနှင့်တကွသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ အ-ဘာဝံ၊ ဘောချို
သော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၁၈၅] သဘာဝံ တတ္ထ စ ဒွိဓာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတ္ထာပိ စ၊
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း။ ယံ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ သ-ဘာဝံ၊
ဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုသဘာဝပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်။ ဣတ္ထိ-
ပုရိသဘာဝါနံ၊ ဣတ္ထိဘောပုန်းဘောတို့တွင်။ အညတရေန၊ တပါးပါးနှင့်။
သဟ၊ ကွ။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
၏။ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဒသကာ ဩမတော အာဒိနာ သဟာတိ၊ သဟ-
ဟူသော အပရစ္ဆာဒ၏။ ဟိ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ မိဿံ အမိဿန္တိ ဒုကေ၊
ဤမိဿံ၊ အမိဿံဟူသော ဒုက်ခံ။ အာဒိတူတံ၊ လက်မွန်အစဖြစ်၍ဖြစ်
သော။ ရူပမိဿံ၊ သော။ ယံ-ဧတံ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။)
တေန အာဒိနာ၊ ထိုမိဿံ အမိဿံ-ဟူသောဒုက်ခံ လက်မွန်အစဖြစ်သော
ရူပပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဝတ္ထုကာယဒသကဝသေန၊ အစွမ်း
ဖြင့်။ ဒွေ ဝါ ဒသကာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကဝသေန၊
ဖြင့်။ တယော ဝါ ဒသကာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဩမတော-အဝမတော၊
အဝမာန်အားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတော၊ ဤနှစ်ပါးသော ဒသက၊
သုံးပါးသော ဒသကအောက်။ ပရံ၊ အယုတ်။ ရူပပရိဟာနိ၊ ရုပ်၏
ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊
ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ ဩမကပရိမာဏံ၊ ဤသို့ နှစ်ဒသက၊ သုံးဒသက
ယုတ်သော ပမာဏရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ-ဧတံ ပိဏ္ဍရူပံ၊
ထိုအပေါင်းအစုဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အဏ္ဏဇဇလာဗုဇနာမိကာသု၊ အမည်
ရှိကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ တို့၌။ ဇာတိဥဏ္ဏာယ၊ ထိုနေ
ဖွားသော ဆိတ်သုဇယံအမွှေး၏။ ဝါ၊ ဟိမဝန္တာအရပ်၌ ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံ

၁-ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဩမတော-ဟူသော စကားကို ဂဗ္ဘသေယျကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်
ဆိုအပ်၏။ ဂဗ္ဘသေယျကမှ တပါးသော သံသေဒဇဩပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ကား အနေက-
ကလာပတို့သည် တကွဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစကား ဆိုသင့်၏။ ဗြဟ္မာတို့ အတ္တဘာဝ၌လည်း
အနေကဂါဝုတ္တပမာဏအားဖြင့် အနေကကလာပတို့သည် တကွဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
တံ သထကံ အဓိကရုပ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။ ဒွေ ဒသက၊ တယော ဒသကရုပ်
တို့သည် တကွဖြစ်ကုန်လတ်သော် အဘယ်မျှ ပမာဏကြီးမား၍ အဘယ်အမည်ကိုရ၍
ဖြစ်ကြသနည်းဟု၊ ကား တံ ပနေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၅-၁၅) ၁၂၇

သော ဆိတ်မွေး၏။ ဝါ၊ ဝမ်းကိုခွဲ၍ယူအပ်သော ဆိတ်သူငယ်အမွေး၏။
 ဧကေန အံသုနာ၊ တခုသောအမျှင်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌသပ္ပိမဏ္ဍပုမာဏံ၊ နှစ်၍ထုတ်
 အပ်သော ထောပတ်ကြည်ပမာဏရှိသည်။ ကလလန္တိ လဒ္ဓသင်္ခံ၊ ရေကြည်
 ဟု ရအပ်သောအမည်ရှိသည်။ ဟုတော့၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုယောနိ-
 ဟူသော စကား၌။ ယောနိနံ၊ တို့၏။ ဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘဝဘေဒေါ၊
 (ဤမည်သော ဂတိတို့၌ ဤမည်သော ယောနိတို့သည် ဖြစ်သင့်ကုန်၏
 ဤမည်သော ဂတိတို့၌ ဤမည်သော ယောနိတို့သည် မဖြစ်သင့်ကုန်ဟု)
 ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။

၆၃၀။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တောသု၊ ထိုယောနိဂတိတို့တွင်။ နိရယေ၊ နိရယ
 ဂတိ၌၎င်း။ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေ-
 သု စ၊ ဒေဝဂတိတို့၌၎င်း။ ပုရိမိကာ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော၊
 အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော။ ယောနိယော၊
 တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန် ။ ဂတိတ္ထယေ၊ မနုဿ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန်-ဟူ
 သော ဂတိသုံးပါး အပေါင်း၌။ စတဿောပိ၊ ကုန်သော။ ယောနိယော၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဒေဝေသု စာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ စ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ နိရ-
 ယေ စ၊ ၌၎င်း။ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပုရိ-
 မိကာ၊ ကုန်သော။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ယောနိယော၊ တို့သည်။ န
 သန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတေသု စ၊
 တို့၌လည်း။ ပုရိမိကာ၊ ကုန်သော။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ယောနိယော၊

၁-ဣမာသု ဂတိသု ဣမာ ယောနိယော သမ္ဘဝန္တိ၊ ဣမာသု န သမ္ဘဝန္တိတိ ဧဝံ
 ယောနိနံ ဂတိဝသေန သမ္ဘဝဘေဒေါ။ မဟာဋီကာ။ မူလဋီကာ၌ကား “သမ္ဘဝဘေဒေါတိ
 အတ္ထိတာဘေဒေါ” ဖွင့်ရကား သတော ဘာဝေါ သမ္ဘာဝေါ-မူ၍ အသဒိသဒ္ဓေးဘော်ယူ။
 တင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အထူးကိုပေး။ (ပြည်)

၂-ယောနိဝိဘာဂ-ကိုခွဲ၍ ထိုဘုမ္မဇိုင်းနတ်တို့၏ လူနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ကြည်သည်။ (ပြည်)

၃-ရှေးသုံးပါးကိုပယ်သဖြင့် နောက်ဖြစ်သော သြပပါတိကယောနိကို အနုညာဝဟု
 အတ္တာပန္နဖြစ်သတည်း။ (ပြည်)

၄-နိဇ္ဈာမေတိ ဒဟတိတိ နိဇ္ဈာမာ၊ နိဇ္ဈာမာ ဝေ တဏှာ နိဇ္ဈာမတဏှာ၊ နိဇ္ဈာမ-
 တဏှာ ဧတေသန္တိ နိဇ္ဈာမတဏှိကာ။ (ပြည်)

တို့သည်။ န သန္တိ၊ ကုန်၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
 တေ၊ ထိုနိဗ္ဗာမတဏှိကပိတ္တာတို့သည်။ သြပပါတိကာ ဝေ၊ ကတို့သည်
 သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ သေသေ၊ ကြွင်းသော။ တိရစ္ဆာန-
 ပေတ္တိဝိသယမနုဿသင်္ခါတေ၊ သော။ ဂတိတ္ထယေ၊ ခွဲ၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ခွဲ။
 ဝဇ္ဇိတဘုမ္မဒေဝေသု စ၊ ကြဉ်အပ်သော ဘုမ္မဇိုင်းတို့၌၎င်း။ စတသောပိ၊
 ကုန်သော။ ယောနိယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုယောနိ
 တို့တွင်။

ရူပိသု၊ (သြပပါတိကယောနိတို့တွင် အတွင်းဝင်သော) ရူပါဝစရဗြဟ္မာ
 တို့၌။ (အရိယာဂါထာဖြစ်ရကား ရဿမူ၍ ရူပိသု-ရှိသည်) တိံသ၊
 ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ တို့သည်၎င်း။ နဝ စေဝ ရူပါနိ၊ ကိုးခုသော ကမ္မဇရုပ်
 တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုရူပါဝစရ ဗြဟ္မာတို့မှတပါး။
 သံသေဒုပပါတယောနိသု၊ သံသေဒဇယောနိ၊ သြပပါတိကယောနိတို့၌။
 ဥက္ကံသတော၊ အလွန်အားဖြင့်။ သတ္တတိ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဝါ၊ တနည်းကား။ အဝကံသတော၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။
 တိံသ ရူပါနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သြပပါတိကယောနိကေသု၊ ဥပပါတိကယောနိရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့တွင်။
 ရူပိဗြဟ္မေသု၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့၌။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုသောတဝတ္ထုဒသ-
 ကာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတနဝကဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုန္တံ ကလာပါနံ၊
 တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိံသ စ ရူပါနိ၊ တို့သည်၎င်း။ နဝ စ ရူပါနိ၊ တို့သည်
 ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊
 ထိုမှတပါး။ ရူပိဗြဟ္မေ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညေသု သံသေဒဇ-
 သြပပါတိကယောနိကေသု၊ သံသေဒဇယောနိ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့မှတပါးသော
 သြပပါတိကယောနိရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၌။ (အညေသု-သည် သြပပါတိ-
 ကယောနိ၏ ဝိသေသနတည်း။ ဒန္တုပ္ပုဗ္ဗဖြစ်လေငြားလည်း သံသေဒဇဝိသေ-
 သန မဟုတ်) ဥက္ကံသတော၊ အလွန်အားဖြင့်။ စက္ခု။ပ။ ဒသကာနံ၊
 စက္ခုဒသက။ပ။ ဘာဝဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ်
 သော ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ တာနိ၊ ထိုခုနစ်

၁-ဒုနိ-ဟု ရဿ-ရွတ်။ သုထ ဝါ-ကို သု အထ ဝါ-ဟု ဖြတ်။ အထ-ကား အဓိကာရေ
 မင်္ဂလေ စေဝ-စသည်ဟူရကား မျှိုမင်္ဂလာ။ (ပြည်)

နိဇ္ဈေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၆-၈) ၁၂၉

ဆယ်သော ရုပ်တို့သည်။ ဒေဝေသု၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်တို့၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုဒသကတို့တွင်။ ဝဏ္ဏော၊ ရူပါရုံ၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ၎င်း။ ရသော၊ ၎င်း။ ဩဇာ၊ ၎င်း။ စတသောပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော စ၊ တို့၎င်း။ စက္ခုပသာဒေါ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသရူပပရိမာဏော၊ ဆယ်ပါးသော ရုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ ရူပပုဉ္ဇော၊ ဤရုပ်အစုသည်။ စက္ခုဒသကော နာမ၊ စက္ခုဒသကမည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသာ၊ ကြွင်းသောဒသကတို့ကိုလည်း။ (ယောဇေတော၊ ယှဉ်၍။) [၁၈၆] ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အပရစ္ဆာဒအဖွင့်တပါးကိုဆိုအံ့။ အဝကံသတော၊ ဖြင့်။ ဇစ္စန္ဓပဓိရအဃာနကနပုံသကဿ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် စက္ခုချိုသော၊ သောတချိုသော၊ ဃာနချိုသော နပုန်နသံသေဒဇ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဇိဝှိကာယဝတ္ထုဒသကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိံသရူပါနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥက္ကံသဝကံသနံ၊ သတ္တံ၊ တိံသဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော ရုပ်၏ဥက္ကံသအဝကံသအပိုင်းအခြားတို့၏။ အန္တရေ၊ အလယ်၌။ အနုရူပတော၊ လျော်သောအားဖြင့်။ ဝိကပ္ပေါ၊ အထူးကြံခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏^၁။

၆၃၁။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဒိတော၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ခန္ဓာ၊ ပ။ ဝိစာရေဟိ၊ ခန္ဓာအာရုံ လားရာ ဟိတ် ဝေဒနာ ပီတိ ဝိတက် ဝိစာရတို့ဖြင့်။ စတုသန္တိနံ၊ တို့၏။ ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ အချင်းချင်းမတူမျှ ကွဲပြားသော၊ အချင်းချင်းတူမျှ မကွဲသော အထူးကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်၏။

ဟိ၊ ထင်ရှားပြုအံ့။ မိဿာမိဿတော၊ မိဿအမိဿအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ သော။ ယာ-သော ပဋိသန္တိ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ အဿာ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ၏။ အတိတာနန္တရာ၊ အခြားမဲ့လွန်လေပြီးသော။ ယာ စ စုတိ၊

၁-ဒသန္တံ ပူရဏံ ဒသကံ၊ စက္ခုဒသကံ ဧတဿ ရူပပုဉ္ဇဿာတိ စက္ခုဒသကော။ ဒသ ပရိမာဏာ ဧတဿာတိ ဝါ ဒသကော၊ အသာဓာရဏေန စက္ခုနာ လက္ခိတော ဒသကော စက္ခုဒသကော။ ပြု။ (ပြည်)

၂-အဓိပ္ပါယ်ကား ရုပ်၏ သတ္တတိ-ဟူသော ဥက္ကံသပရိစ္ဆေဒ၊ တိံသ-ဟူသော အဝကံသ-ပရိစ္ဆေဒတို့၏အလယ် အပါယ်ဘုံတို့၌ အန္တအား စက္ခုဒသကမရှိရကား ဆ၊ ပဓိရအား သောတဒသကမရှိရကား ယခင်နည်းတူ ဆ၊ အန္တပဓိရအားကား စက္ခုသောတဒသကမရှိရကား ပဉ္စ ဤသို့စသောနည်းဖြင့် သိအပ်၏ ဟူလို ။

သည်၎င်း။ (အတ္တိ၊ ဧ။) တာသံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေစုတိတို့၏။ ဣမေဟိ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ဤခန္ဓာအာရုံစသည်တို့ဖြင့်။ ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကထံ ဉာတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ စတုက္ခန္ဓာယ၊ လေးပါးသောခန္ဓာရှိသော။ အာရူပစုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ ဌ။ စတုက္ခန္ဓာဝ၊ လေးပါးသောခန္ဓာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အဘိန္နာ၊ မပြားသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကဒါစိ၊ ခါ။ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိသော။ အာရူပစုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ ဌ။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တအာရုံရှိသော။ အာရမ္မဏတော၊ ဖြင့်။ ဘိန္နာ၊ ပြားသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ အရူပဘူမိသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ နယော၊ ဧ။ ပန၊ ပါး။ ကဒါစိ၊ ခါ။ စတုက္ခန္ဓာယ၊ သော။ အာရူပစုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ ဌ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာရှိသော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကဒါစိ၊ ခါ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ၊ သော။ ကာမာဝစရစုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ ဌ။ စတုက္ခန္ဓာ၊ သော။ အရူပပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ဤပါဌ်ဖြင့် ခန္ဓာအာရုံနှစ်ပါးစုံ ပြားသည်ကိုပြသည်) ဧဝံ၊ သို့။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ သော။ စုတိယာ၊ ဧ။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ဤပါဌ်ဖြင့် အာရုံပြားသည်ကိုပြသည်) ကေစသုဂတိစုတိယာ၊ အချို့သောကာမသုဂတိစုတိ၏။ အနန္တရာ၊ ဌ။ ကေစဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။^၂။ အဟေတုက-

၁-ကထံ ကဒါစိ-မှသည် ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ-တိုင်အောင်ကား ခန္ဓာအာရုံအားဖြင့် မပြားသည်ကိုပြသည်။ နောက်ကဒါစိ-မှသည် အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-တိုင်အောင်ကား ခန္ဓာမပြားအာရုံပြားသည်ကိုပြသည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးကား မိမိဖြစ်ခိုက်သော အရူပဘုံ၌ တဖန် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်သည်။ နောက်ကား ပဌမာရူပဘုံမှ စုတေ၍ ဒုတိယာရူပ စတုတ္ထာရူပဘုံတို့၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တတိယာရူပဘုံမှ စုတေ၍ စတုတ္ထာရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရည်သည်။ ဤသို့ နည်းအမြန်မျှကိုပြပြီး၍ ဆိုအပ်ပြီးသော စကားအလုံးစုံကိုခွဲ၍ အယံ တာဝ အရူပဘူမိသုယေဝ နယော-ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)။

၂-ဤပါဌ်ဖြင့် ဂတိပြားသည်ကိုပြသည်။ ယင်းဂတိဘေဒ၌ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဥပစာရဈာန် အားသန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုရူပါဝစရ အရူပါဝစရဘုံမှ

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၆-၂၁) ၁၃၁

စုတိယာ၊ အဟိတ်စုတိ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ (ဒုဟိတ်တိဟိတ်နှစ်ပါးကိုပင်ယူ၊ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တစသည်
 ကိုထောက်) ဒုဟေတုကစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပေက္ခာသဟဂတစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။
 သောမနဿပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပ္ပိတိကစုတိယာ၊ ၏။
 အနန္တရာ၊ ခွဲ။ သပ္ပိတိကပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိတက္ကစုတိယာ၊
 ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ သဝိတက္ကပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိစာရ-
 စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ သဝိစာရပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 အဝိတက္ကာဝိစာရစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ခွဲ။ သဝိတက္ကသဝိစာရပဋိသန္ဓိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တဿ တဿ ခန္ဓာဒိ-
 ဝိသေသဿ၊ ထိုထိုခန္ဓာဒိဘေဒဝိသေသ၏။ ဝိပရိတတော စ၊ ပြန်သော
 အားဖြင့်လည်း။ ဧကစုဒုဂ္ဂတိစုတိယာ ဧကစုဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိတိအာဒိနာ၊
 အစရှိသည်ဖြင့်။ ယထာယောဂံ၊ အကြင်အကြင် ယှဉ်သင့်သော အနက်
 သဘောကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်အပ်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်ရာ၏။

စုတေ၍ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌မဖြစ်ရကား ဧကစု သုဂတိစုတိယာ- ဟူပေသည်။ ယင်းသို့ ကာမ
 သုဂတိဘုံမှ စုတေ၍ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ဖြစ်လတ်သည်ကိုရည်လျှင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိသာယူပါလော၊
 အဘယ်ကြောင့် ဧကစု-သဒ္ဓါလောင်းစွက်ပြန်လေသနည်း? ဟူမူကား နာနတ္ထကာယနာနတ္ထ-
 သညီတို့၌ ဟောအပ်ကုန်သော အချို့သော ဝိနိပါတိကအသုရာဘုံသည် တိဟိတ်အစရှိကုန်
 သော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ ထိုအသုရာတို့၏ ထိုပဋိသန္ဓေကို ဝိနိပါတိကအဖြစ်ဖြင့် ဒုဂ္ဂတိ
 ပဋိသန္ဓေဟူ၍ ထိုပဋိသန္ဓေသည် အချို့သော သုဂတိစုတိနောင်မှသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊
 အလုံးစုံသောသုဂတိစုတိနောင်မှပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဝိနိပါတိကအသုရာတို့၏
 ပဋိသန္ဓေကို နှစ်စေခြင်းငှါ ဧကစု-သဒ္ဓါကို လောင်းစွက်ပြန်သည်။ ဝါ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည်
 အချို့သော သုဂတိစုတိနောင်မှဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင်မှဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ
 ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် နောက်ကိုကြည့်၍ ရှေ့ကိုသာယူခြင်းငှါ
 လောင်းစွက်ပြန်သည် ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

၁-အဟေတုကစသည်ဖြင့် ဟိတ်ပြားသည်ကိုပြသည်။ ဥပေက္ခာစသည်ဖြင့် ဝေဒနာ-
 ဘေဒကို၊ အပ္ပိတိကစသည်ဖြင့် ပီတိဘေဒကို၊ အဝိတက္ကစသည်ဖြင့် ဝိတက္ကဘေဒကို၊
 အဝိစာရစသည်ဖြင့် ဝိစာရဘေဒကိုပြသည်။ ဆိုအပ်ပြီးသော ခန္ဓာဒိဘေဒဝိသေသတို့ကို
 ဆိုခဲ့တိုင်းသာ မှတ်ရအံ့လော? ကြောင့် တဿ တဿ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၂-ယံ ယံ ယုဇ္ဇတိ၊ တံ တံ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ အတ္တော။ ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခာနဝသေန
 နပုသကနိဒ္ဒေသော ကတော။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဝါ ဘာဝတ္ထတာ ဒဠဗ္ဗာ။ ဋီကာ။ အမဟဂ္ဂတ-
 ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-အစရှိသည်တို့၌ အပြန်မရသင့်ရကား ယထာ-
 ယောဂံ-မိန့်သော်။ ပဋိသန္ဓိ-ဟူသောကံပုဒ်သည် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝါစုလိင်အား

၁၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၈၆-၂၂) [၁၇-ပညာဘူမိ

၆၃၂။ (ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအား ဖြင့်။) ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မမတ္တံ၊ ရုပ်နာမ်တရားမျှသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။) ဘဝန္တရံ၊ ဘဝတပါးသို့။ ဥပေတိ၊ ကပ်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဝေါဟာရမျှ ဆိုအပ်၏တည်း။ အဿ-ဝိညာဏဿ၊ ၏။ တတော၊ ထိုရှေး ဘဝမှ။ သင်္ကန္တိ၊ နောက်ဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ထိုရှေးဘဝ၌။ (ဤ၌တောပစ္စည်း ဘုမ္မတ္ထ) ဟေတု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ၍။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ လဒ္ဓပ္ပစ္စယံ၊ ဖြစ်၍။ ရူပါရူပဓမ္မမတ္တံ၊ မျှသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ဘဝန္တရံ၊ သို့။ ဥပေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ န ဥပေတိ၊ ကပ်သည်မဟုတ်။ ဇီဝေါ၊ ဇီဝသည်။ န ဥပေတိ၊ ကပ်သည်မဟုတ်။ စ၊ ပါး။ တဿ-ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အတိတဘဝတော၊ အတိတ်ဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ သင်္ကန္တိပိ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊ ထိုအတိတ်ဘဝ၌။ ဟေတုပိ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရစသော အကြောင်း ကိုလည်း။ ဝိနာ၊ ၍။ ဣဓ၊ ၌။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပါကဋေန၊ သော။ မနုဿစုတိပဋိသန္ဓိက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ပကာသယိသာမ၊ ပြလတ်ကုန်အံ့။

☞ [၁၈၇] ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အတိတဘဝသို့၊ ၌။ သရသေန ဝါ၊ သဘော အားဖြင့်၎င်း။ (ကုန်ပြီးသော အာယုသင်္ခါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟူလို)

လျော်စွာ ဝါစကလိင်ကိုလည်း ယောဇေတဗ္ဗာ-ဟု ဣတ္ထိလိင်ပြုကောင်းသည် မဟုတ်လော? ကြောင့် ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခနဝသေန နပုသကနိဒ္ဒေသော ကတော-ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ယှဉ်သင့်သော အနက်သဘောကို ငဲ့သောအားဖြင့် နပုလ္လိင်ထားသည်ဟူလို။ ဝါ၊ ကမ္မဝါစက မဟုတ် ဘာဝဝါစကဖြစ်ရကား နပုလ္လိင်ထားလေသည်။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဝါ ဘာဝတ္ထဘာ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ။ ၎င်း။ ထိုဝိညာဉ်သည် ရှေးဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ တည်လေသ လော၊ ရှေးအကြောင်းမှကင်း၍တည်း ဖြစ်သလော? ကြောင့် လဒ္ဓပ္ပစ္စယမိတိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ အရိယာဂါတာ။ (ပြည်)

၁-ကပ်၏ဟူသည်လည်း ဝေါဟာရမျှသာ၊ အတ္ထအားဖြင့်ကား အကြောင်းညီညွတ် သဖြင့် ဘဝတပါး၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမျှသာတည်း။ ထို့ကြောင့် နာဿ-စသည်ကို မိန့်သတည်း။ (ပြည်)

နိဇ္ဈေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပုဒ်ဝိတ္ထာရကံသာ (၁၈၇.၆) ၁၃၃

ဥပက္ကမေန ဝါ၊ မိမိလုံ့လ သူတပါးလုံ့လဖြင့်၎င်း။ သမာသန္ဓမရဏဿ၊
အလွန်နီးသော သေခြင်းရှိသော။ (သတ္တဿ-၌စပ်) အသယှာနံ၊
သည်းညည်းမခံနိုင် ကောင်းကုန်သော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္တိဗန္ဓနစ္ဆေဒကာနံ၊
အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်အစပ်တို့၏ အဖွဲ့ကို ဖြတ်တတ်ကုန်သော။
မာရဏန္တိကဝေဒနာသတ္တာနံ၊ သေခါနီးကာလ၌ ဖြစ်သောဝေဒနာဟူသော
ခားလက်နက်တို့၏။ သန္တိပါတံ၊ စုဝေးကျရောက်ခြင်းကို။ အသဟန္တဿ၊
သည်းမခံနိုင်သော။ (သတ္တဿ၊ ၏။) (သရီရေ-၌စပ်) အာတပေ၊ နေပူ၌။
ပက္ခိတ္တဟရိတတာလပဏ္ဏမိဝ၊ ပစ်ချထားအပ်သော ထန်းရွက်စိမ်းကဲ့သို့။
ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သရီရေ၊ သည်။ ဥပသုဿမာနေ၊ ခြောက်တတ်
သည်ရှိသော်။ စက္ခာဒိသု၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈေသု၊
ချုပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ အလွန်အားနည်းကုန်သည်ရှိသော် ။ ဟဒယ-
ဝတ္ထုမတ္ထေ၊ ဟဒယဝတ္ထုတည်ရာအရပ်မျှ၌။ ကာယိန္ဒြိယမနိန္ဒြိယဇီဝိတိန္ဒြိ-
ယေသု၊ ကာယိန္ဒြိယမနိန္ဒြိယဇီဝိတိန္ဒြိယတို့သည်။ ပတိဋ္ဌိတေသု၊ တည်ကုန်သည်
ရှိသော်။ တဒ်ဏာဝသေသဟဒယဝတ္ထုသန္တိဿိတံ၊ ထိုခဏ၌ ကြွင်းသော
ဟဒယဝတ္ထုကိုမို့သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ပဝတ္တတိ-မှစပ်) ဂရုက-
သမာသေဝိတာသန္ဓပုဗ္ဗကတာနံ၊ (မာတုဃာတစသည်နှင့် မဟဂ္ဂုတ်ကံ
ဟူသော) ဂရုကကံ၊ (အဖန်တလဲလဲ မပြတ်မှီဝဲအပ်သော) အာစိဏ္ဏကံ၊
(သေခါနီး၌ ပြုအပ်သော) အာသန္ဓကံ၊ (ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောအပရာ-
ပရိယဝေဒနိယဟူသော) ကဋ္ဌတ္တာကံတို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးသော။

၁-စင်စစ်အားဖြင့် ချုပ်သည်ကိုရည်၍ နိရုဇ္ဈေသု-ဟု မိန့်သည်မဟုတ်၊ အလွန်ညံ့သည်
အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကိုသာရည်သည်။ အတိမန္တဘာဝုပဂမနတံ သန္ဓာယ နိရုဇ္ဈေသုတံ
ဝုတ္တံ၊ န အနဝသေသနိရောဓံ။ ဋီကာ။ စင်စစ်အားဖြင့် ချုပ်သည်ကိုယူခဲ့သော် ပဉ္စဒ္ဓါရ၏
အခြားမဲ့၌လည်း စုတေသည်ကို ရှေး၌ပြုအပ်လေပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓ
ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ယင်းသို့သာမဟုတ်သေး ယမိုက်ပါဠိ၌လည်း ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ
တဿ မနာယတနံ နိရုဇ္ဈတိတိ။ အာမန္တာ-အစရှိသည်ဖြင့် စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့၏
စုတိစိတ်နှင့်တကွ ချုပ်ခြင်းကို ဟောတော်မူသောကြောင့် ယင်းပါဠိတော်နှင့်လည်း
ဆန့်ကျင်ခဲ့ရကား ယခင် ဆိုခဲ့တိုင်းသာယူ။ (ပြည်)

၂-ပဒေသ-ပုဒ်ကြေသည်။ သဒ္ဓါရှိတိုင်းသာ ယူသော် အဘယ်အဖြစ် ဖြစ်ရာသနည်း?
ဟူမူ ကာယိန္ဒြိယသည် ဟဒယဝတ္ထုကိုမို့၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတရ-
ဝတ္ထုနံ ပန သကိစ္စာသမတ္တတာယ ကေဝလံ ဟဒယဝတ္ထုသန္တိဿိတမေဝ တဒါ ဝိညာဏံ
ဟောတိတိ ဝုတ္တံ “တဒ်ဏာဝသေသဟဒယဝတ္ထု သန္တိဿိတ”န္တိ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

လဒ္ဓါဝသေသပစ္စယံ၊ ရအပ်သော မိမိမူကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းရှိသော။ သင်္ခါရသင်္ခါတံ၊ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မံ ဝါ၊ ကံမူလည်းဖြစ်သော။ တဒုပဋ္ဌာပိတံ၊ ထိုကံသည် ထင်စေအပ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဂတိနိမိတ္တသင်္ခါတံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟုဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ အာရပ္ပ၊ ရှိ။ ပဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တ-နယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ (နမေတိ-ဌ် စပ်) တဏှာအဝိဇ္ဇာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေး သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည်ဖုံးလွှမ်း အပ်သော အပြစ်ရှိသော။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်သော) ထိုကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် ဟူသော အာရုံ၌။ တဏှာ၊ သည်။ နမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ သဟဇာတသင်္ခါရာ၊ စုတိ ၏ အနီးဇောဝိညာဉ်နှင့် တကွဖြစ်သောစေတနာဟူသော သင်္ခါရတို့သည်။ ဝါ၊ စုတိ၏အနီးဇောဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဖဿစသော သင်္ခါရတို့သည်။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ရာဖြစ်သော) ထိုကံစသော အာရုံ၌။ (တံ ဝိညာဏံ၊ ကို။) ခိပန္နိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ တံ-ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဇောတိ၊ ပဝတ္ထတိ-မှာစပ်) သန္တတိဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓိတဒါသန္တ

၁-ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌၎င်း သမ္မော-ဋ္ဌ၌၎င်း နာမေတိ-ဟု ရှိ၏။ သကာရိတ- ပုဒ်ဖြတ်၍ ဝုဒ္ဓိနှင့် နာမေတိ-သာ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့သော် ဤနိဿယ၌ ရှိသည့် အတိုင်း သင့်အောင်ကြံလို့လျှင် ဗုဒ္ဓာဒိဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိမပြုဟု ကြံသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)
 ၂-သင်္ခါရတို့သည် နိဗ္ဗာပါရမဟုတ်လော၊ အကယ်မပစ်ချနိုင်ကောင်းတကား? ခိပန္နိ ခိပန္နာ ဝိယ တသ္မိံ ဝိသယေ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ ဟေတုဘာဝေန ပဝတ္တန္တိတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ ခိပန္နိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ခိပန္နာ ဝိယ ပဝတ္တန္တိ၊ ပစ်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား လိုအပ်သောအနက်။ ၎င်းအနက်။ ဤဋီကာ၌ ဝိညာဏပတိဋ္ဌာန-၏ ဟေတုဘာဝ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ? ယထာဥပဋ္ဌိတေ ကမ္မာဒိ- အာရမ္မဏေ အနေကဝါရံ ဥပ္ပတ္တိယာ သန္တာနဿ အဘိသင်္ခရဏံ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ- ပတိဋ္ဌာနဿ ဟေတုဘာဝေါ။ အနု။ ယထာဥပဋ္ဌိတေ၊ အကြင်အကြင် ရှေးရှုထင်သော။ ကမ္မာဒိအာရမ္မဏေ၊ ၌။ အနေကဝါရံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ သန္တာ- နဿ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ အဘိသင်္ခရဏံ၊ အထူးပြုပြင်ခြင်းသည်။ တတ္ထ၊ ထို အကြင်အကြင် ရှေးရှုထင်သော ကံစသောအာရုံ၌။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏပတိဋ္ဌာနဿ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်း၏။ ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ၎င်းအနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၇-၁၅) ၁၃၅

ဝိညာဉ်တို့၏ အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ တဏှာယ၊ သည်။ နမိယမာနံ၊ ညွတ်စေ
အပ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ခါရေဟိ၊ မရဏာသန္နဇော ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့သည်။ ခိပ္ပမာနံ၊ ပစ်ချအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဩရိမတီရရက္ခဝိနိဗဒ္ဓ-
ရဇ္ဇံ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းသစ်ပင်၌ ချည်အပ်သောကြိုးကို။ အာလမ္ပိတွာ၊
ဆွဲ၍။ မာဘိကာတိက္ကမကော ဝိယ၊ မြောင်းကိုခုန်ကျော်သော ယောက်ျား
ကဲ့သို့။ ပုရိမဉ္စ နိဿယံ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော မှီရာဝတ္ထုကိုလည်း။ ဇဟတိ၊
စွန့်၏။ အပရံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ တပါးသော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာပိတံ၊
ကံသည်ဖြစ်စေအပ်သော။ နိဿယဉ္စ၊ မှီရာဝတ္ထုကိုလည်း။ အဿာဒယမာနံ
ဝါ၊ ရောက်သည် ဖြစ်၍၎င်း၊ ဝါ၊ ရသည်ဖြစ်၍၎င်း။ (ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံသားကိုသာယူ) အနဿာဒယမာနံ ဝါ၊ မရောက်သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ဝါ၊
မရသည်ဖြစ်၍၎င်း။ (စတုဝေါကာရဘုံသားကိုယူ) အာရမ္မဏာဒိဟိယေဝ
ပစ္စယေဟိ၊ အာရုံသမ္ပယုတ္တကမ္မပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ စ၊ စင်းစင်းပြတ်ပြီး အတီးဝါကျ၌ စုဒ်ထုတ်ဖွယ်
ကိုပယ်၍ ဆက်အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤစုတိပဋိသန္နိဝိညာဉ်တို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေး
ဝိညာဉ်ကို။ စဝနကော၊ ထင်ရှားရှိသောဘဝမှ ရွှေ့ခြင်းကြောင့်။ စုတိတိ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပစ္စိမံ၊ ကို။ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္နာနကော၊ ဘဝတပါး၌
အစကိုစပ်ခြင်းကြောင့်။ (တနည်း)ဘဝန္တရာဒိမည်သော ဘဝ ယောနိ ဂတိ
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသတပါးတို့ကို စပ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိသန္နိတိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဒေတံ-တံ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပုရိမတဝါ၊ ရှေးဖြစ်သော
ဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤမျက်မြင်ဘဝသို့။ နာပိ အာဂတံ၊ လာသည်လည်းမဟုတ်။
(ဣမသ္မိံယေဝ ဘဝေ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဟိတံ) တကော၊ ထိုရှေးဖြစ်သောဘဝ၌။
ကမ္မသင်္ခါရနတိဝိသယာဒိဟေတု၊ ပဋိသန္နိဇနကကံ၊ စုတိအာသန္နဇဝန

၁-နာမိယမာနံ-(စာကိုယ်)

၂-အဘယ်ကြောင့် စုတိ၊ ပဋိသန္နိ မည်သနည်း? ဟု စုဒ်ရှိ၍ ထိုကိုရှင်းပြလိုရကား ဧတ္ထ
စ-စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ၌ စ-သဒ္ဒါသည် စုတိပဋိသန္နိဏ္ဏမေန-ဟူသော ရှေးဝါကျကို ဆက်
ရကား ဝါကျာရမ္မတည်း။ (ပြည်)

၃-နစ်ဝိကပ်တို့တွင် ပဌမဝိကပ်အလိုကား ဘဝန္တရဿ အညဘဝဿ အာဒိ ဘဝန္တရာဒိ၊
ဘဝန္တရာဒိဿ ပဋိသန္နာနံ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္နာနံ၊ ပြု။ ဒုတိယ အလိုကား ဘဝန္တရံ
အာဒိ ယေသံ ဧတတိ ဘဝန္တရာဒယော၊ ဧတသံ ပဋိသန္နာနံ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္နာနံ၊ ပြု။
တဂ္ဂုဏသမာသ်ဖြစ်၍ ဘဝ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသန္တရ-တို့ကို ရသတည်း။
(ပြည်)

ဝိညာဏသဟဂတခိပနကသင်္ခါရ၊ နမနအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော
တဏှာ၊ ကံစသော ဝိသယ-ဤသို့စသော အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။ နာပိ
ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။
(ဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ကား သိယုံ-စသည်ကို မိန့်သည်)

၆၃၃။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ ရှေးဘဝမှ ဤဘဝသို့
မလာခြင်း၊ ပုရိမဘဝပရိယာပန္နဟေတုတို့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်း၌။ ပဋိ-
သောသဒ္ဓိကာ၊ ပဲ့တင်သံစသည်တို့သည်။ နိဒဿနာနိ၊ ဥပမာတို့သည်။
သိယုံ၊ ကုန်၏။ အထ၊ စင်စစ်။ သန္တာနဗန္ဓတော၊ သန္တာန်၏စပ်ခြင်း
ကြောင့်။ ဧကတော၊ တူသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာနတပိ၊ ထူးခြားကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။
န အတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ ဧတဿ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပုရိမဘဝတော၊ မှ။
ဣမ၊ ဤမျက်မြင်ဘဝသို့။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ အနာဂမနေ စ၊ ထိုသို့မလာခြင်း
၌၎င်း။ အတိတကဝပရိယာပန္နဟေတုဟိ၊ ဘဝဟောင်း၌ အကျုံးဝင်သော
အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဥပ္ပါဒေ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း၌၎င်း။ ပဋိ-
သောသပဒီပမုဒ္ဒါပဋိဗိမ္ဗပကာရာ၊ ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီးလျှံ၊ တံဆိပ်ရေး၊
မျက်နှာရိပ်လျှင် အတူရှိကုန်သော။ ဓမ္မော၊ အကြောင်းတို့သည်။ နိဒဿနာနိ၊
တို့သည်။ သိယုံ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိသောသပဒီပမုဒ္ဒါဆာယာ၊
ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီးလျှံ၊ တံဆိပ်ရေး၊ မျက်နှာရိပ်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊
အသံရင်းစသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တာ၊ ဖြစ်ကုန်
လတ်သော်။ အညတြ၊ မိမိဖြစ်ရာမှတစ်ပါး အသံရင်းစသော အကြောင်း
ရှိရာအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ မသွားကုန်မူ၍။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊ ကုန်သည်။
ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (တတော ပုဗ္ဗေ အဘာဝါ၊ ဟိတ်။ တတော၊

၁-အဋ္ဌကထာ၌ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ ဟောန္တိ၊ အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိ-ဟု ဟောန္တိ
နှစ်ချက်ရှိသည်။ ဋီကာ၌ ဟောန္တိ အညတြ အဂန္တာတိ-ဟု ပဒုဒ္ဓါရပြုသည်။ မူလဋီကာ၌
အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိ-ဟု ပဒုဒ္ဓါရပြုသည်။ ဟောန္တိ နှစ်ချက်ရှိရာဝယ် ရှေးဟောန္တိ
ကား ဟောန္တာ-ဖြစ်သင့်သည်-ဟု နှလုံးမူ၍ ယောဇနာသည်။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာတိ ဧတ္ထ
ပဋိသောသော သဒ္ဓါဟေတုကော။ ပဒီပေါ ပဒီပန္တရာဒိဟေတုကော။ ပ။ နာပိ သဒ္ဓါဒိပစ္စယာ
န ဟောန္တိ။ ဧဝံ ဣဒမ္ပိတံ ဝုတ္တနယေနဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ ၎င်း၏အနက်ကား

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၇-၂၂) ၁၃၇

ထိုအသံရင်းစသည်၏ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ အဘာဝါ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။) ဧဝမေဝ၊ တူ။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်
လည်း။ (ဟေတုဒေသံ၊ ကံစသော အကြောင်းရှိရာအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊

သဒ္ဓါဒိဟေတုကာတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ပဋိဇောသော၊ ပဲ့တင်သံသည်။ သဒ္ဓဟေတုကော၊ အသံရင်း
အကြောင်းရှိသည်။ ပဒီပါ၊ ဆီမီးလုံသည်။ ပဒီပန္တရာဒိဟေတုကော၊ မူလရင်း ဆီမီးတပါး
စသည်လျှင် အကြောင်းရှိသည်။ (အာဒိ-ဖြင့် ဆီမီးစာစသည်ကိုယူ) မုဒ္ဓါ၊ တံဆိပ်ရေး
သည်။ လဉ္စနဟေတုကာ၊ တံဆိပ်တုံးလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ ဓာယာ၊ အရိပ်သည်။
အာဒါသာဒိအဘိမုခေမုခါဒိဟေတုကာ၊ ကြေးမုံစသည်သို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာ စသည်လျှင်
အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟောန္တိ အညတြ အဂန္ဓာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယ-
ဒေသံ၊ အသံရင်းစသော အကြောင်း၏ တည်ရာအရပ်သို့။ အနုပဂန္ဓာ၊ မသွားမကပ်မှု၍။
သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊ အသံရင်းစသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊
ကား။ တတော၊ သဒ္ဓါဒိပဝတ္တိတော၊ ထိုအသံရင်းစသည်၏ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံ၊ သည်လည်း။ ဟေတုဒေသံ၊
ကံစသော အကြောင်း၏ တည်ရာအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ တံ ဟေတုကံ၊ ထိုကံစသည်လျှင်
အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ တတော၊ ထိုကံစသည်၏
ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်တည်း။ (တသ္မာ-စသည်ကား လဒ္ဓဂုဏ်ဖော်
သည်) တသ္မာ၊ ထိုသို့ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့သည် အသံရင်းအစရှိသည်၏ တည်ရာ
အရပ်သို့ မသွားမူ၍ ထိုအသံရင်းစသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤပဋိ
သန္ဓေဝိညာဉ်သည် ကံစသောအကြောင်း၏ တည်ရာအရပ်သို့မသွားမူ၍ ထိုကံစသည်လျှင်
အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ဟေတုဒေသတော၊
ကံစသောအကြောင်းဖြစ်ရာဒေသဖြစ်သော။ ပုရိမဘဝတော၊ မှ။ ဣဒ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။
န အာဂတံ၊ လာသည်မဟုတ်။ ကိမိဝ၊ ကား။ ပဋိဇောသာဒယော၊ တို့သည်။ သဒ္ဓါ-
ဒိဒေသတော၊ မှ။ န အာဂတာ ဝိယ၊ မလာကုန်သကဲ့သို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရှေးဘဝ၌။
ဟေတုနာ၊ ကံစသောအကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ နာပိ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။
ကိမိဝ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ ပဋိဇောသာဒယော၊ တို့သည်။ န ဥပ္ပန္နာ
ဝိယ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ (တနည်း ယောဇနာပြန်လုံ၍
အထ ဝါ-စသည်ကိုပါးသည်) အထ ဝါ၊ ကား။ ဟောန္တိ အညတြ အဂန္ဓာတိ၊ ကား။
(ပဋိဇောသာဒယော၊ တို့သည်။) ဥပ္ပတ္တိတော၊ အသံရင်းစသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။
အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ပစ္စယဒေသေ၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ သန္တိဟံတာ၊
စုဝေးကုန်သည်။ ဝါ၊ အညအညွတ်တည်ကုန်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ တတော၊ ထိုအကြောင်း၏
ဖြစ်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ တပစ္စယာ၊ ထိုအသံရင်းစသော အကြောင်း
ရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယာ၊ အသံရင်းစသည် အကြောင်းရှိကုန်သည်။
နာပိ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ကုန်။ ဟောန္တိ ဧဝံ၊ ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။
ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော အနက်
သဘောကို။ ဝုတ္တနယေန၊ ဥပမာ၌ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယောဇောဗ္ဗံ၊
၏။ ဤကားဋီကာအနက်။ ဥပမာ၌ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့် ယှဉ်သင့်သောဟူသည် အသို့

သွား၍။ တံဟေတုကံ၊ ထိုကံစသည်လျှင် အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။) (ဤသို့ပါဌသေသစွက်၍သမ္မန်)

စ၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၌။ သန္တာန-
ဗန္ဓတော၊ သန္တာန်စပ်သောအားဖြင့်။ ဧကတော၊ တူသည်၏အဖြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဧကသန္တာနေကတ္ထေ၊ တခုသောသန္တာန်အားဖြင့် ဧကတ္ထဖြစ်
သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အညသေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။
ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပါတုဘဝနတော၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
ဋီကာဟိတ်) (သန္တာနဗန္ဓတော၊ သန္တာန်အားဖြင့် စပ်ခြင်းကြောင့်။)
နာနတာပိ၊ အသီးအသီး ကွဲပြားလျက်ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည်
လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကိမိဝ၊ ကား။ ပဒီပေါ ဝိယ၊ ဆီမီးကဲ့သို့တည်း။)

ယှဉ်အပ်သနည်း? ပုရိမဘဝဟေတုဒေသေ သန္တိဟိတံ ဟုကွာ ပဋိသန္တိဝိညာဏံ တတော
အညတြ ဘဝန္တရေ တံ ဥပဂန္တာ တပ္ပစ္စယံ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ အနုဋီ ၂-၁၂။ ဤနှစ်
ဝိကပ်တို့၏ အထူးအသို့နည်း? ပစ္စယတော နိဗ္ဗတ္တမာနံ ပစ္စယပ္ပန္နံ အညတြ အဂန္တာ ပစ္စယ-
ဒေသံ အနုပဂတမေဝ ဟုကွာ နိဗ္ဗတ္တတိတိ ပဌမော အတ္ထော၊ ပဌမံ ပစ္စယေန သမောဓာန-
ဂတံ ဟုကွာ တတော အညတြ ဂန္တာ ပစ္စယပ္ပန္နဝတ္ထုဘာဝံ နာပဇ္ဇတိတိ ဒုတိယော
အတ္ထော။ ၎င်း။ ပဋိသန္တိဝိညာဏံ၊ သည်။ ပုရိမဘဝဟေတုဒေသေ၊ ရှေးဖြစ်ဘဝဟူသော
အကြောင်း၏ တည်ရာအရပ်၌။ သန္တိဟိတံ၊ စုဝေးသည်။ ဟုကွာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုရှေးဖြစ်
ဘဝဟူသော အကြောင်း၏တည်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ တပါးသော။ ဘဝန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။
တံ၊ ထိုဘဝသစ်ကို။ ဥပဂန္တာ၊ ကပ်၍။ တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုကံစသည်လျှင် အကြောင်းရှိသည်။
န ဟောတိ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပစ္စယတော၊ အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တမာနံ၊
ဖြစ်သော။ ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားသည်။ အညတြ၊ တပါးသောအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊
မသွားမူ၍။ ပစ္စယဒေသံ၊ အကြောင်းတည်ရာအရပ်သို့။ အနုပဂတမေဝ၊ မကပ်သည်သာလျှင်။
(ရှေးစကားကိုဖွင့်သည်) ဟုကွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပဌမော
အတ္ထော၊ ပဌမအတ္တဝိကပ်တည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပစ္စယေန၊ မိမိအကြောင်းနှင့်။ သမောဓာ-
နဂတံ၊ ပေါင်းစည်းစုရုံးခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဟုကွာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုမိမိအကြောင်း၏
တည်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ တပါးသောဘဝသစ်အရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ ၍။ ပစ္စယပ္ပန္နဝတ္ထု-
ဘာဝံ။ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဝတ္ထု၏အဖြစ်သို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်သည်မဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ ဒုတိယော အတ္ထော၊ ဒုတိယအတ္တဝိကပ်တည်း။ အနုဋီကာ အနက်။ ရှေးနည်း၌
ပစ္စည်းကြောင့်ဖြစ်သော ပစ္စယပ္ပန်သည် ပစ္စည်းရှိရာအရပ်တပါးသို့ မကပ်သည်သာဖြစ်၍
ဖြစ်သည်ဟူလို။ နောက်နည်း၌ကား ရှေးဦးစွာပစ္စည်းနှင့် ပေါင်းစည်းစုရုံးခြင်းသို့ရောက်၍
ထိုပစ္စည်းဖြစ်ရာမှ အရပ်တပါးသို့သွား၍ ပစ္စယပ္ပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်မဟုတ် ဟူလို
သည်။ (ပြည်)

၁-ဆီမီးအဘယ်သို့နည်း? ဧကိကာယ ဟိ ပဒီပဇာလာယ သန္တာနေကတ္ထံ ဥပါဒါယ
သော ဝေါတိ ဝုစ္စတိ၊ အတ္တကိစ္စ၌ သာဓေတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ ဟိ၊ ထင်စေအံ့။

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၈-၂) ၁၃၉

ဟိ၊ အပြစ်ကိုဆိုအံ့။ သန္တာနဗန္ဓေ၊ သန္တာန်အားဖြင့်စပ်သည်။ သတိ၊
သော်။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတာ၊ တူသည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊
ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ “ဤသို့ သန္တာန်စပ်သောအားဖြင့် ဧကတ္ထ
ဖြစ်ခဲ့သော်”။ ခီရတော၊ နို့ရည်ကြောင့်။ ဒဓိသမ္ဘူတံ၊ နို့ဓမ္မ၏ဖြစ်ခြင်း
သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာပြီ။ ဧကန္တနာနတာပိ၊ စင်စစ် ထူးသည်၏အဖြစ်
သည်လည်း။ အထ ယဒိ ဘဝေယျ၊ ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဧကန္တနာနတ္ထ
ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း။ ခီရဿ၊ နို့ရည်အား၊ ဝါ၊ နှင့်။ အဓိနော၊ စပ်သော။
ဒဓိ၊ နို့ဓမ္မသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ သဗ္ဗဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေသု၊ ဗီဇ
အင်္ဂုရ အစရှိကုန်သော အလုံးစုံသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော
အကျိုးတရားတို့၌။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဖွဲ့တိုးအပြစ်ရှုပ်မှ
ဖြစ်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ-ဣမသ္မိံ ဧဝါသေ။ ဤသို့နှစ်စွန်းနှစ်ဖက်လုံး၌ န ခီရ-
တော စသောအပြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗလောကဝေါဟာရလောပေါ၊
အလုံးစုံသော လောကဝေါဟာရ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ [၁၈၈]
သိယာ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုသို့လောကဝေါဟာရ ပျောက်ပျက်ခြင်းကိုလည်း။
အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိကောင်းခဲ့။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဟေတု
ဟေတုသမုပ္ပန္နဖြစ်သော ဝိညာဉ်၌။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတာ ဝါ၊ တူသည်၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ နာနတာ ဝါ၊ မတူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ၊
မယူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

ဧကိကာယ၊ ဧကိကဖြစ်သော။ ပဒိပဇာလာယ၊ ဆီမီးလျှံ၏။ သန္တာနေကတ္ထံ၊ သန္တာန်
အားဖြင့် တခုတည်းသောအဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ သော ဝေါတိ၊ ထိုဆီမီးပင်ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အတ္ထကိစ္စဉာ၊ လိုအပ်သောကိစ္စကိုလည်း။ သာဇေတိ၊ ပြီးစေတတ်၏။ ဧဝံ
တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤဝိညာဉ်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ပြည်)

၁-ဝေဉ္စ သတိ-အစရှိသော ပါဠိ၏အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းငှါ ဣဓာပိ-အစရှိသည်ကို ဋီကာ
ဆရာဆိုလတံတည်း။ ဣဓာပိ ဟိ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဝိညာဏာနံ ဧကန္တမေကတ္ထေ သတိ န
မနုဿဂတိတော ဒေဝဂတိသမ္ဘူတာ သိယာ၊ ဧကန္တနာနတ္ထေ န ကမ္မဝတော ဖလံ သိယာ။
တတော ရုတ္တဿ ဗီဇ ရုတ္တဿ ဖလန္တိအာဒိကဿ ဝိယ ဘူတပုဗ္ဗာဟံ ဘန္ဓေ ရောဟိတသော
နာမ ဣသံ အဟောသိန္တိအာဒိကဿ ဝေါဟာရဿ လောပေါ သိယာ။ တသ္မာ ဧတ္ထ
သန္တာနဗန္ဓေသု ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နသု န ဧကန္တမေကတာ ဝါ နာနတာ ဝါ ဥပဂန္တဗ္ဗာ
န ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဋီကာ။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဣဓာပိ၊ ဤအကြောင်းတရား
တို့ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၌ အစဉ်အားဖြင့်စပ်ခြင်းကြောင့် တခုတည်း၏အဖြစ်
ထူးပြားသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် မယူသင့်သည်ကို ပြရာဖြစ်သော ဥပမေယျစကား၌လည်း။
ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တမေကတ္ထေ၊ စင်စစ် တခုတည်း၏အဖြစ်

၆၃၄။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့သန္တာန်စပ်ကုန်သော ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဝိညာဉ်
 ကိုဆိုရာ၌။ ဌတော၊ တန်၍။ စောဒကော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 အသကန္တိပါတုဘာဝေ၊ အဝဟောင်းမှ အဝသစ်သို့မပြောင်းခြင်း၊ ဝိညာဉ်
 ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမသ္မိံ မနုဿတ္တဘာဝေ၊ ဤလူ၏
 အတ္တဘော၌။ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊
 ထိုအဟောင်းဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ နိရုဒ္ဓတ္တာ စ၊ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ဖလပစ္စယဿ၊ အကျိုး၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊
 ကံ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအကျိုးဖြစ်ရာဘဝသစ်သို့။ အဂမနတော စ၊ မသွားခြင်း
 ကြောင့်၎င်း။ အညဿ၊ ကံကိုပြုသူမှ တပါးသောသူအား၊ ဝါ၊ ၏။
 တံ ဖလံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ သိယာ နနု၊ ဖြစ်ရာသလော။ အညတော စ၊
 ဖြစ်စေအပ်သော ကံမှတပါးကြောင့်လည်း။ တံ ဖလံ၊ သည်။ သိယာ နနု၊

သည်။ သတိ၊ သော်။ မနုဿဂတိတော၊ မှ။ ဒေဝဂတိ၊ သည်။ သံဘူတာ၊ ဖြစ်သည်။
 န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (မနုဿဂတိကော ဒေဝဂတိဘူတော-ဟု မူလဋီကာရှိသည်။ မနုဿ-
 ဂတိကော၊ မနုဿဂတိရှိသော သတ္တဝါသည်။ ဒေဝဂတိဘူတော၊ ဒေဝဂတိသို့ရောက်သည်။
 န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ပေး။) ဧကန္တနာနတ္ထ၊ သော်။ ကမ္မဝတော၊ ကံနှင့်ပြည့်စုံသော
 သတ္တဝါအား။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န သိယာ၊ ရာ။ တတော၊ ထိုစင်စစ် ထူးပြားသည်၏
 အဖြစ်သည်ရှိသော် ကံနှင့်ပြည့်စုံသောသတ္တဝါအား အကျိုး၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။
 ရတ္တဿ၊ နိသောသလေး၏။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့။ ရတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ အသီး။ ဣတိအာဒိ-
 ကဿ၊ သော။ ဝေါဟာရဿ၊ လောကဝေါဟာရ၏။ လောပေါ၊ ကြေပျောက်ခြင်းသည်။
 သိယာ ဝိယ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ လွန်ပြီးသော ရှေး
 အခါ၌။ ရောဟိတဿော နာမ၊ မည်သော။ ဣသံ၊ သည်။ အဟောသံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဣတိ-
 အာဒိကဿ၊ သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ၏။ လောပေါ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
 အကြောင်းဝိညာဉ်နှင့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သောအကျိုးဝိညာဉ်တို့၏ စင်စစ်တရားတည်း၏
 အဖြစ် ဖြစ်သည်ရှိသော် မနုဿဂတိရှိသော သတ္တဝါ၏ ဒေဝဂတိသို့ ရောက်သည်၏မဖြစ်သင့်
 ခြင်း၊ ဝါ၊ မနုဿဂတိမှလည်း ဒေဝဂတိဖြစ်ခြင်း၏ မဖြစ်သင့်ခြင်း၊ စင်စစ်ထူးပြားသည်၏အဖြစ်
 ဖြစ်သည်ရှိသော် ကံနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါအား အကျိုး၏မဖြစ်သင့်ခြင်း၊ ထိုသို့ကံနှင့်
 ပြည့်စုံသော သတ္တဝါအား အကျိုးမဖြစ်သည်ရှိသော် နိသောသလေးမျိုးစေ့ နိသော
 သလေး၏ အသီးဤ သို့အစရှိသော ဝေါဟာရ၏ ကြေပျောက်ခြင်း ဖြစ်ရာသကဲ့သို့
 အကျွန်ုပ်သည် ရောဟိတဿမည်သော ရသေ့လွန်လေပြီး ရှေးအခါ၌ ဖြစ်ဘူးပြီအရှင်ဘုရား။
 ဤသို့အစရှိသော လောကဝေါဟာရ၏ ကြေပျောက်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။
 သန္တာနဗန္ဓေသု၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်အားဖြင့်စပ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ဟေတုဟေတု-
 သမုပ္ပန္နေသု၊ တို့၌။ ဧကန္တမေကတာ ဝါ၊ ကို၎င်း။ နာနတာ ဝါ၊ ကို၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ န
 ဂဟေတဗ္ဗာ၊ မမှတ်အပ်။ ၎င်း၏အနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ၊] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၈-၁၀) ၁၄၁

လော။ (ဓမ္မမတ္တံ၊ ဓမ္မအစုမျှသည်သာလျှင်။ ဘဝန္တရံ၊ ဘဝသစ်သို့။ ဥပပေတိ၊ ကပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆရာသည်အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဥပဘုဉ္ဇကေ စ၊ အကျိုးကို ခံစားတတ်သောသူသည်လည်း။ အသတိ၊ မရှိခဲ့သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ တံ ဖလံ၊ သည်။ သိယာ နန္ဒ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိဓာနံ၊ ဤ(ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့မပြောင်း၊ ဓမ္မအစုသာ ဘဝသစ်၌ဖြစ်၏၊ သတ္တဇီဝမဖြစ်ဟူသော)အစီအရင်သည်။ န သုန္ဒရံ၊ မကောင်းသေး။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ တတြ-တသ္မိံ အနုယောဂေ၊ ထိုစိစစ်စောကြောရာ၌။ ဣဒံ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သန္တာနေ၊ တခုသောသန္တာန်၌။ (အကြင်ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ် ကံဖြစ်၏၊ ထိုဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်သာ အစဉ်၌ဟူလို) ယံ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တံ ဖလံ၊ သည်။ အညဿ၊ တပါးသော သန္တာန်အား။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တနည်း) အညဿ၊ ၏။ ဖလံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အညတော စ၊ ပြုအပ်သောကံမှ တပါးကြောင့်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗီဇာနံ၊ သရက်စေ့အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်စေ့ပျိုးခြင်းသည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်ကို။ သာဓကော၊ ပြီးစေတတ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဧကသန္တာနသ္မိံ၊ တခုသောသန္တာန်၌။ (ယသ္မိံ ဓမ္မ ပုဂ္ဂေ ကမ္မံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တဿေဝ သန္တာနေတိ အတ္ထော) ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ-ဧကသန္တာနေ၊ ထိုကံ၏ဖြစ်ရာ တခု

၁-စောဒကအာဘော်ကား ဘဝဟောင်းမှဘဝသစ်သို့ မပြောင်းခဲ့သော် ဘဝဟောင်း၌ ခန္ဓာအပေါင်းချုပ်ပြီးရကား ဘဝသစ်၌ဖြစ်သော အကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံလည်း ဘဝသစ်အကျိုးဖြစ်ရာသို့ မသွားခဲ့ရကား ကံပြုသူကား တယောက် ကံ၏ အကျိုးကိုခံစားသူကား တယောက်ဖြစ်၍ ကံပြုသူမှတပါးသောသူအား ထိုအကျိုးသည် ဖြစ်ရာသလော၊ အကြင်ကံကို ဤဘဝ၌ ဖြစ်စေအပ်၏၊ ထိုကံလည်း မသွားခဲ့သောကြောင့် ထိုဖြစ်စေအပ်သောကံမှ တပါးကြောင့် ဘဝသစ်အကျိုးသည် ဖြစ်ရာသလော၊ ဓမ္မမတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဘဝန္တရံ ဥပပေတိ န သတ္တော ဗီဝေါ-ဟူ၍ အောက်၌ဆရာဆိုခဲ့သောကြောင့် ဓမ္မအစုလည်း မခံစားတတ်၊ အကျိုးကိုခံစားသော သတ္တဇီဝလည်းမရှိခဲ့သော် ထိုဘဝသစ်အကျိုးကို အဘယ်သူခံစားပါမည်နည်း၊ ခံစားသူမရှိခဲ့သော် ထိုအကျိုးလည်း အဘယ်သူအား ဖြစ်ပါမည်နည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤ နာဿ တတော သင်္ကန္တ-အစရှိသော အစီအရင်သည် မကောင်းဟူလိုသည်။

သော ဓမ္မပုဉ္ဇ၏ အစဉ်၌။ ကေန္တကေတ္တနာနတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊
 မြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညဿ၊ ကံကိုပြုသူမှတစ်ပါးသောသူအား။
 တံ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ အညတော၊ ဖြစ်စေ
 အပ်သောကံမှတစ်ပါးကြောင့်။ တံ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊
 ၎င်း။ (ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 တေဿ ဝစနတ္တဿ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော စကား၏အနက်ကို။ ဗီဇာနံ၊
 တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ သာဓကော၊ ပြီးစေတတ်သော သာဓက
 ပေတည်း။ ဟံ၊ ချဲ့အံ့။ အဗ္ဗဗီဇာဒီနံ၊ သရက်မျိုးစေ့စသော မျိုးစေ့တို့ကို။
 အဘိသင်္ခါရေသု၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းတို့ကို။ ကတေသု၊ ပြုအပ်ကုန်သည်
 ရှိသော်။ တဿ ဗီဇဿ၊ ထိုသရက်မျိုးစေ့စသည်၏။ သန္တာနေ၊ အစဉ်၌။
 လဒ္ဓပစ္စယော၊ ရအပ်သော အထောက်အပံ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာလန္တရေ၊
 ကာလတစ်ပါး၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်သော။ ဖလဝိသေသော၊ အကျိုးထူး
 သည်။ အညဗီဇာနံ၊ သရက်မျိုးစေ့မှ တစ်ပါးသော မျိုးစေ့တို့၏။ ဖလံ၊
 အသီးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အညဘိသင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ တစ်ပါးသော
 မျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တာနိ ဗီဇာနိ ဝါ၊ ထိုသရက်မျိုးစေ့တို့သည်၎င်း။ တေ
 အဘိသင်္ခါရာ ဝါ၊ ထိုပြုပြင်ခြင်းတို့သည်၎င်း။ ဖလဋ္ဌာနံ၊ အသီးဖြစ်ရာသို့။ န
 စ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်လည်း မရောက်ကုန်။ ဣဒံ၊ ဤဥပမေယျကို။ ဧဝံသမ္ပဒံ၊
 ဤဥပမာနှင့်တူစွာပြီးသည်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဗာလ-
 သရီခရ၊ သူငယ်၏ကိုယ်၌။ ဥပယုတ္တေဟိ၊ ယှဉ်အပ်ကုန်သော။ ကာလန္တ-
 ရေ၊ ကာလတစ်ပါး၌။ ဝုဗ္ဗသရီရာဒိသု၊ ကြီးသောကိုယ်အစရှိသည်တို့၌။
 ဖလဒေဟိ၊ အကျိုးပေးကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပေါသဓာဒိဟိပိ၊ ဗေဒင်ကို
 သင်ခြင်း၊ ဆင်အတတ်မြင်းအတတ် အစရှိသည်တို့ကို သင်ခြင်း၊ ဆေးကု
 ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဥပဘုဉ္ဇကေ စ အသတိ ကဿ တံ ဖလံ သိယာတိ၊ သိယာ-ဟူသော။
 ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ (စောဒကေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊
 ထိုစောဒကဆရာဆိုအပ်သော စကား၌။ (မယံ၊ တို့သည်။ ပရိဟာရဝစနံ၊
 အဖြေစကားကို။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့တည်း။) (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုစကား၌။
 ဥပဘုဉ္ဇကေ၊ သုံးဆောင်ခံစားတတ်သောသူသည်။ အသတိ၊ မရှိလျှင်း
 မူလည်း။ (ဝါ၊ မရှိသော်လည်း။)

နိဇ္ဈေသု] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၈၈-၂၅) ၁၄၃

ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဘုဉ္ဇက-
သမ္မုတိ၊ သုံးဆောင် ခံစားတတ်၏ဟု သမုတ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။
(ကံမိဝ၊ ကား။) ဖလုပ္ပါဒေန၊ အသီး၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။
ဖလတိသမ္မုတိ၊ သီး၏ဟူ၍ သမုတ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓါ ယထာ၊ ပြီးသကဲ့
သို့တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရုက္ခသင်္ခါတာနံ၊ သစ်ပင်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်
အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သစ်ပင်ဟူသော ပညတ်၏စွဲလမ်းရာ ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာနံ၊ ဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ်တရားတို့၏။ ဧကဒေသဘူတဿ၊ တစိတ်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ ရုက္ခဖလဿ၊ သစ်သီး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။
ရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကို။ ဖလတိ၊ သီး၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဖလိတော၊ အသီး
ရောက်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သောအသီးရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊
ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒေဝမနုဿသင်္ခါတာနံ၊ နတ်လူဟုခေါ်ဝေါ်
ပညတ် သမုတ်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ နတ်လူဟူသောပညတ်၏ စွဲလမ်းရာ
ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ စတုပ္ပက္ခန္ဓာတို့၏။ (အသညသတ်၌ ဝေဒနာ
မရှိသောကြောင့် ဧကခန္ဓာကိုမယူသည်) ဧကဒေသဘူတဿ၊ သော။
ဥပဘောဂသင်္ခါတဿ၊ သုံးဆောင်ခံစားတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုခ-
ဒုက္ခဖလဿ၊ သုခ ဒုက္ခဟူသောအကျိုး၏။ ဥပ္ပါဒေနဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်
သာလျှင်။ ဒေဝေါ ဝါ၊ သည်၎င်း။ မနုဿော ဝါ၊ လူသည်၎င်း။ ဥပဘုဉ္ဇတိ၊
သုံးဆောင်ခံစား၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ သုခိတော၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာ
ရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခိတော၊ ဖြစ်သောဆင်းရဲရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ခန္ဓသန္တာန်၌ ဖလ၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ခံစားတတ်၏
ဟူသော ဝေါဟာရ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (တနည်း ဋီကာဖွင့်အနက်)
တသ္မာ၊ ထိုခန္ဓသန္တာန်၌ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာဖြစ်သည်ရှိသော်
ပူညံ ကရောတိ အပူညံ ကရောတိ-ဟု ကတ္တုဝေါဟာရဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအလှူ
ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်လတ်သော် သုခံ အနုဘဝတိ ဒုက္ခံ
အနုဘဝတိ-ဟု ဥပဘုဉ္ဇကဝေါဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဖြစ်ရာ၌။
အညေန၊ ခန္ဓာမှအလွတ်တပါးဖြစ်သော။ ဥပဘုဉ္ဇကေန နာမ၊ ခံစား

၁-ဖလတိတိ သမ္မုတိ ဖလတိသမ္မုတိ၊ ပြု။ သဒ္ဓ-အရာဖြစ်၍။ ဖလတိ-ဟူသော အာချာတ်
သည်ပင် သမ္မုတိ-နှင့် သမာသ်ဖြစ်သည်။ (ပြည်)

တတ်သည် မည်စကောင်းသော ကတ္တားဖြင့်။ ကောဓိ အတ္ထော၊ တစိုးတစိ
သော အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေဆိုအပ် မှတ်အပ်၏။

☞ [၁၈၉] ၆၃၅။ ဧဝံ၊ ဤသို့တဘဝမှ တဘဝသို့မပြောင်းပဲ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ပေါ်လာမည့်စောဒနာကို ဖြေရှင်းပြီးမြောက်
ခြင်းသည်။ သန္တေပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။
ဝိဇ္ဇေမာနာ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည် ဖြစ်၍မူလည်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။
ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသလော။ အဝိဇ္ဇေမာနာ ဝါ၊
ထင်ရှားမရှိကုန်မူ၍လည်း။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ သိယုံ၊
လော။ စ၊ အပြစ်ရောက်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဝိဇ္ဇေမာနာ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ယဒိ သိယုံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်
ငြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ပဝတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏
ဖြစ်ဆဲခဏ၌သာလျှင်။ နေသံ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကေန၊ သည်။
တဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဝိဇ္ဇေမာနာ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်မူ၍၊ ဧတေ သင်္ခါရာ၊
တို့သည်။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ အထ သိယုံ၊ အကယ်၍
ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ပဝတ္တိတော၊ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ဆဲ
ခဏမှ၊ ဝါ၊ ကံကိုအားတုတ်ဆဲခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌၎င်း။ (ပဝတ္တိတော-
ဝိပစ္စနပဝတ္တိတော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း ရင့်စေခြင်း မှည့်စေခြင်း
ကျက်စေခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းမှ။) ပစ္ဆာ စ၊ နောက်၌၎င်း။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ ဖလာဝဟာ၊
အကျိုးကိုဆောင်ကုန်သည်။ သိယုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောပိ၊
အကြင် အယူမညီ ပရဝါဒီသည်လည်း။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ သော၊ ထိုပရ
ဝါဒီကို။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဧဝံ၊ ဤဆိုလတုံသော နည်းဖြင့်။
ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ဆိတ်ဆိတ်မနေ ဖြေဆိုအပ်၏။

ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။
ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိစ္စံ၊ မြဲ။ ဖလာဝဟာ
စ၊ အကျိုးကိုဆောင်ကုန်သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ဧတဿ အတ္ထ-
ဿ၊ ဤအနက်ကို။) တတ္ထ-တသ္မိံ ဝိဘာဝနေ၊ ထိုသို့ထင်စွာပြခြင်း၌။
(တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြုအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးကိုဆောင်ရာ၌။
ပဋိဘောဂါဒိကံ၊ အာမခံခြင်းအစရှိသော။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း
ပုံတူဥပမာကို။ (ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၈၉-၁၆) ၁၄၅

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကတတ္တာယေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဖလဿ၊ အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ယထာဟ၊ ကား။ ကာမာဝစရဿ၊ ပ။ ဟောတိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ [ကာမာဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။] စ၊ ပါး။ ယထာရဟဿ၊ ထိုက်သည်အားလျော်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဖလာဝဟာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိပါကဝိပါကတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီး ရင့်ကျက်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်ကို။ ဝိဘာဝနေ၊ ထင်စွာပြခြင်း၌။ ဣဒံ ပါဠိဘောဂါဒိကံ၊ ဤအာမခံခြင်းအစရှိသော။ နိဒဿနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ လောကေ၊ ၌။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တဿ၊ စီးပွားဥစ္စာကို။ နိယျာတနတ္ထံ၊ ဆောက်နှင်းပေးအပ်ခြင်းငှါ။ ပါဠိဘောဂေါ၊ အာမခံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဏ္ဍံ ဝါ၊ ဘဏ္ဍာကိုမူလည်း။ ကိဏာတိ၊ ဝယ်၏။ ဣဏံ ဝါ၊ မြီကိုမူလည်း။ ဂဏှာတိ၊ ချေးယူ၏။ (ဤနှစ်ပိုဒ်ဖြင့် အာဒိဝန်ကိုဖော်သည်) တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံကိရိယာကရဏမတ္တမေဝ၊ ထိုအာမခံခြင်းကိရိယာ၊ ဘဏ္ဍာဝယ်ခြင်းကိရိယာ၊ မြီချေးယူခြင်း ကိရိယာမျှသည်သာလျှင်။ တဒတ္ထနိယျာတနာဒိမ္ပိ၊ ထိုစီးပွားဥစ္စာကို ဆောက်နှင်းခြင်း၊ ဝယ်သောဘဏ္ဍာဖိုးကို ပေးခြင်း၊ ချေးသောမြီကို ချေဆပ်ခြင်း၌။ (အာဒိဖြင့် ပဋိဘဏ္ဍဒါနဣဏဒါနကိုယူသည်) ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိရိယာယ၊ ကိရိယာ၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထံ ဝါ၊ ထင်ရှားမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တဒတ္ထနိယျာတနာဒိတော၊ ထိုအကျိုးစီးပွားကို ဆောက်နှင်းခြင်း အစရှိသည်မှ။ ပရမ္ပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဓာရကောဝ၊ ဆောက်နှင်းခြင်းစသည်ကို အမြဲဆောင်

သည်သာလျှင်။ န စ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ နိယျာ-
 တနာဒိနံ၊ ဆောက်နှင်းခြင်း၊ ဘဏ္ဍာဖိုးကိုပေးခြင်း၊ မြီကိုချေဆပ်ခြင်း
 တို့၏။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။
 ကတတ္တာဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရာပိ၊
 တို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ။ ဖလဒါနတော၊
 အကျိုးပေးသည်မှ။ ပရမ္ပိ၊ ဌ်လည်း။ ဖလာဝဟာ၊ ကုန်သည်။ န စ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ၏။ တောဝတာ၊
 ဤရွှေသော စကားအစီအစဉ်ဖြင့်။ မိဿာမိဿဝသေန၊ မိဿအမိဿ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဒေဓာပိ၊ နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်လည်း။ ဝတ္ထမာနဿ၊
 ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒီပိတာ၊ ပြုအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

၆၃၆။ ဣဒါနိ၊ ဌ်။ သဗ္ဗေသ္မေဝ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဗာတ္ထိ*သ-
 ဝိပါကဝိညာဏေသု၊ ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပါကဝိညာဉ်တို့၌။ သဗ္ဗေ-
 ဟဝိဿာတတ္ထံ၊ (ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော သင်္ခါရတို့၏ ပဋိသန္ဓေ၌
 ၎င်း ပဝတ္ထိ၌၎င်း ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ဝေဖန်၍ မပြုအပ်ခဲ့ခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်လတံ့သော) တွေဝေခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။
 (ဝိဇာနိတဗျာ-ဌ်စပ်)

ဧတေ သင်္ခါရာ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ ယထာ-ယေန ကမ္မပစ္စယာဒိနာ
 အာကာရေန၊ ကမ္မပစ္စည်းစသော အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။
 ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသဉ္စ၊ အကြင်
 ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အားလည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဘဝါဒီသု၊ ဘဝယောနိစသည်တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္ထိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
 တာနိ စ ဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို၎င်း။ ဧတေ စ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို၎င်း။ တထာ၊
 ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ (ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။) ဝိဇာနိတဗျာ၊ ကုန်၏။

၁-တံ တံ အတ္ထံ ပဋိတုဉ္ဇနံ ပဋိဘောဂေါ၊ ပဋိဘောဂေါ ဧဝ ပါဋိဘောဂေါ။ ဘုဇ
 ဟိလနေ ဣပစ္စယော၊ သာ ဧဝ ကိရိယာ တံကိရိယာ။ တံကိရိယာယ ကရဏံ တံကိရိယာ-
 ကရဏံ၊ တံကိရိယာကရဏံ ဧဝ မတ္ထံ တံကိရိယာကရဏမတ္ထံ။ ပဋိဘောဂကိရိယာယ
 ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ ဣဏဂဟဏကိရိယာယ စ ကရဏမတ္ထန္တိ အတ္ထော။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၀-၄) ၁၄၇

တတ္ထ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ထိုဂါထာ၌။ (အတ္ထော ဝေဒိတဗျော-စပ်) တယော၊ ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့၎င်း။ စတယော၊ ကုန်သော။ ယောနိယော၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့၎င်း။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဌိတိယော၊ တို့၎င်း။ နဝ၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ပဒတ္တာ၊ ထိုပုဒ်အနက်တို့သည်။ ဘဝါဒယော နာမ၊ ဘဝ စသည်မည်ကုန်၏။ ဧတေသု ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ၌၎င်း။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ယေသံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

[၁၉၀] တတ္ထ၊ ထိုသင်္ခါရတို့တွင်။ ပုညာဘိသင်္ခါရေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ကာမာဝစရအဋ္ဌစေတနာဘေဒေါ၊ ကာမာ ဝစရ ကုသိုလ်ရှစ်ပါး စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ အဝိသေသေန၊ (တိဟေတုကော တိဟေဟုကဿ ဤသို့စသော ဘေဒကို မပြုမူ၍) သာမည အပေါင်းအားဖြင့်^၂။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ သုဂတိယံ၊ ၌။ နဝန္တိ၊ ကိုးပါးကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ နာနက္ခဏိကမ္မပ္ပစ္စယေန စေဝ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပ- နိဿယ ပစ္စည်းဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဓာ၊ နှစ်ပါးသောအဖို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရပဉ္စ ကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ငါးပါးသောရူပါဝစရ ကုသိုလ်စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊

၁-ဘဝန္တိ သတ္တာဒယော ဧတ္ထာတိ ဘဝါ။ ယုဝန္တိ သတ္တာ အဓိဿိတာပိ မိဿိတာ ဝိယ ဘဝန္တိ ဧတာဟိတိ ယောနိယော၊ ယု သမိဿေ၊ ဂန္တဗျာ သတ္တေဟိ ဥပပဇ္ဇိတဗျာတိ ဂတိယော။ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထာတိ ဌိတိယော။ ဝိညာဏာနံ ဌိတိယော ဝိညာဏဌိတိယော။ အာဝေန္တိ ဧတ္ထာတိ အာဝါသ။ သတ္တာနံ အာဝါသ သတ္တာဝါသ။ (ပြည်)

၂-တိဟိတိဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်စေတနာသည် တိဟိတိပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား၊ တိဟိတိ ဩမက ဒုဟိတိဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်စေတနာသည် ဒွိဟိတိပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်အား ဤသို့စသော အဝယဝဘေဒကိုဘာဂမပြုမူ၍ သာမန်အပေါင်းအားဖြင့် ဟူလိုသော်။

၃-ကုသလဝိပါကဥပေက္ခာသဟဂုတ်သန္တိရဏ အဋ္ဌမဟာဝိပါကတို့ကို နဝယု၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန-ဟု သာမန်ဆိုသော်လည်း ပကတူပနိဿယဟုဆိုအပ်သော ဗလဝ စေတနာကိုသာ ယူအပ်၏။

၁၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၉၀-၄) [၁၇-ပညာဘူမိ

သည်။ ရူပဘဝေ၊ ဌိ။ ပဋိသန္ဓိယံ ဝေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါမှသာလျှင်။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိတိုင်အောင်သောအခါ၌။ (ဤအနက်ကို လိုသောကြောင့် ပဋိသန္ဓိယံ-ဟုမဆိုရာဆိုသည်)။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ရူပဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ နာနက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေန ဝေ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)

ပန၊ ပါး။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒကာမာဝစရော၊ (ကာမာဝစရ အဋ္ဌစေတနာ-ပဘေဒေါဟု) ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရ သည်။ ကာမဘဝေ၊ ကာမတဆွဲတဘုံတွင်။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိရုနစ်ဘုံ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဝဇ္ဇာနံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ် သန္တီရဏသည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ (၎င်းစိတ်အား ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးလုံး၌ ပစ္စည်းပြုခြင်းကြောင့် ကြည်သည်) သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကာမာဝစရ-ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (စက္ခုသောတဃာနဇိဝှိကာယဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွဲန်းသောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏယူ) ဝုတ္တနယေန ဝေ၊ (နာနက္ခဏိကကမ္မ-ပစ္စယေန-စသည်ဖြင့်) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒွေဓာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တေ၊ ဌိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သွေဝ-သော ဝေ၊ ထိုဝုတ္တပ္ပဘေဒကာမာ-ဝစရပုညာဘိသင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ ရူပဘဝေ၊ ဌိ။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ (ကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဉ်သောတဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွဲန်းသန္တီရဏ နှစ်ပါးယူ) တထေဝ-ဒွေဓာ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တေ၊ ဌိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ပါး။ ကာမဘဝေ၊ တွင်၊ ဝါ၊ ဌိ။

၁-ပဋိသန္ဓေအခါမှလျှင် စ၍ ပဝတ္တိတိုင်အောင်သော အခါ၌-ဟူသော အနက်နှင့် အမှာစကားသည် မှိုရင်းအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌၎င်း သမ္မောဋ္ဌ၌၎င်း “ပဋိသန္ဓိယံ ဝေ” ဟူ၍သာရှိ၏။ ပဋိသန္ဓေအား ပစ္စည်းတပ်လျှင် ဘဝင် စုတိတို့ အားလည်း ပစ္စည်းတပ်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် ဘဝင်စုတိခဏမှ တပါးသော ပဝတ္တိကိုသာ နှစ်စေသည်ဟု ယူလျှင် “ပဋိသန္ဓိယံ ဝေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သာလျှင်” ဟု မှိုရင်းအတိုင်း အနက်လည်း သင့်ရာ၏။ (ဆ-သ-သော)

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၀-၁၈) ၁၄၉

ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ခွဲ။ အဋ္ဌန္တမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကာမာဝစရ-
ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။
ပဝတ္တေ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊
သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထ၊ ထိုအပါယ်တုံတွင်။ နိရယေ၊ ခွဲ။
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊ ၏။ နရကစာရိကာဒီသု၊ နရက်သို့လှည့်လည်
ရာ ကာလစသည်တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏသမာယောဂေ၊ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံ
ခြင်းကြောင့်။ သော-ဝုတ္တပ္ပဘေဒကာမာဝစရော၊ သည်။ (တေသံ ပရိတ္တ-
ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။) ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရစ္ဆာ-
နေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပေတမဟိဒ္ဓိကေသု စ၊ တန်ခိုးကြီးသော ပြိတ္တာတို့၌
၎င်း။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိယေဝ၊ ရလွယ်သည်သာလျှင်တည်း။

သော-ဝုတ္တပ္ပဘေဒကာမာဝစရော၊ သည်ပင်လျှင်။ ကာမဘဝေ၊
တွင်။ သုဂတိယံ၊ ခွဲ။ သောဋ္ဌသန္တမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကဝိညာဏာနံ၊
တို့အား။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တေ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ-
ယဉ္စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဆံသည်ကို
ဆိုအံ့။ အဝိသေသေန၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရဟု အထူးမဝေဖန် သာမန်
အားဖြင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ တဆယ့်သုံးပါးသော ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။
ရူပဘဝေ၊ ခွဲ။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ တထေဝ-
ဒွေဓာ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တေ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယဉ္စ၊ ခွဲ၎င်း။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒွါဒသ-ဒွါဒသသု၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာတို့တွင်။
အကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ တဆယ့်တပါး အကုသိုလ်စေတနာအပြားရှိ
သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်^၁။ (တနည်း) ဒွါဒသအကုသလ-
စေတနာပဘေဒေါ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာ အပြားရှိ
သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်^၂။ ကာမဘဝေ၊ တွင်။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ခွဲ။

၁-ပဋိသန္ဓိယံ နော ပဝတ္တေ-တွင်စပ်။ (ပြည်)။ နှာ ၃၅၁၊ မှတ်ချက် ၃-တွင် ထုတ်ပြု
လတံသော အနုဋ္ဌိကာကို မှီ၍ ပြန်သောအနက် ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် မဟာဋီကာနှင့်
ကား မညီပေ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အဘော်လည်း ကျမည် မထင်ပေ။ (ဆ-သ်-သော)

၂-ဆန္တံ ပဝတ္တေ နော ပဋိသန္ဓိယံ-၌ စပ်။ အဝိသေသေန-ဟူသော ပုဒ်ကိုဆောင်၍
သတ္တန္တမ္ပိ-စသော နောက်ဝါကျ၌လည်းစပ်။ (ပြည်)။ ၃-မှတ်ချက်၌ ပြုလတံသော အနု-

ကေယောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဝေ-ကြေ) ဝိညာဏဿ၊ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တိရဏဝိညာဏ်အား။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဧဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆန္နံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သန္တိရဏကြည်သော ခြောက်ပါးသော အကုသလဝိပါက်တို့အား။ ပဝတ္ထေ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (အဝိသေသေန ပန၊ သာမန်အားဖြင့်ကား။) သတ္တန္တမ္ပိ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါက-ဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပဝတ္ထေ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယဉ္စ၊ ခွဲ၎င်း။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဧဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ကာမတဝေ၊ တွင်။ သုဂတိယံ၊ ခွဲ။ တေသံယေဝ သတ္တန္တံ၊ ထိုခုနစ်ပါးကုန်သော အကုသလဝိပါက် ဝိညာဉ်တို့အားသာလျှင်။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဧဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္ထေ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ရူပဘဝေ၊ ခွဲ။

ဋီကာကိုပင်မှီ၍ ဆိုသောအမှာဖြစ်သည်။ ဤအမှာလည်း အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကျမည် မထင်ပေ။ ၎င်းကတ္တားပုဒ်ကို ကေဿ၊ ဆန္နံ၊ သတ္တန္တမ္ပိ-စသော ၃-ဌာနလုံးနှင့်စပ်၍ရသင့်သည်အားလျော်စွာယူပါမှ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကျပေမည်။ ဤသို့ ၃-ဌာနလုံးနှင့်စပ်စေလိုသောကြောင့်ပင် ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပါ တပေါင်းတည်းပြု၍ ဒွါဒသာကုသလစေတနာ-ပဘေဒေါ-ဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဆိုထားပေသည်။ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း ကေဿ-ဝါကျနှင့် ဖော်သောအခါ၌ကား မရသင့်သောကြောင့် ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို မယူသင့်ပေ။ ဤသို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူလျှင် ဒွါဒသာကုသလစေတနာပဘေဒေါ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌လည်း တစုံတရာစောဒနာဖွယ်မရှိပါ။ (ဆ-သံ-သော)

၁-တပါးသာလျှင်ဖြစ်သောဝိညာဉ်အား ပစ္စယဘာဝကိုမှတ်ခြင်းသည် ပဋိသန္ဓေ၌သာ ပဝတ္ထိဋ္ဌိမဟုတ်၊ အတယံကြောင့်နည်း? ပဝတ္ထိဋ္ဌိ ခုနစ်ပါးတို့အားလည်း ကျေးဇူးပြုသည် ဟုလိုသော်။ (ပြည်)

၂-ပဋိသန္ဓိယဉ္စ-၌စပ်ခိုက် သမံ စုဏ္ဏံ၊ အလက်တော ရာဇကုမာရေ-ကဲ့သို့ အဝယဝူပစာမှတ်။ ။ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါ-ကား ဒွါဓိပ္ပါယ ဝါကျ သမာသ် နှစ်ပါးသင့် မှတ်၊ ဂေါဠကဝုတ္တိနည်းလည်း ယူသင့်၏။ ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါတိ နယိဒိ သမာသပဒိ သန္တိဝသေန ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ဒွါဒသတိ စ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ဒွါဒသသု အကုသလစေတနာသု။ အကုသလစေတနာဘေဒေါတိ ကောဒသာကုသလစေတနာ-ပဘေဒေါ၊ ဒွါဒသာကုသလစေတနာပဘေဒေါ စာတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။ ဝေဋ္ဌိ သတိ န တ္ထေ ကိဉ္စိ ဝိစာရေတဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္တာရိတတ္တာ။ အနု။ ။အတ္ထော ဘဝတိ ပါသံ-သော၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ယထာ ယထာ။ တတ္ထ တတ္ထ ဂဟေတဗျော၊ တထာ တထာ ဝိဘာ-ဝိနာ။

နိဒ္ဒေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၁-၄) ၁၅၁

စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် သောတဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနိုး သန္တီရဏ အကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဝေ၊ လျှင်။ ပဝတ္ထေ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွဲ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်အံ့။ သော အပုညာတိ- သင်္ခါရော၊ သည်။ ခေါ၊ စစ်။ ကာမာဝစရေ၊ ဘုံ၌။ အနိဋ္ဌရူပဒဿနသဒ္ဓ- သဝနဝသေန၊ ထင်ရှားရှိသော အနိဋ္ဌရူပါရုံကိုမြင်ခြင်း အနိဋ္ဌသဒ္ဓါရုံကို ကြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကာမာဝစ- ရေ-ဟူသောအာဓာရ၏စပ်ရာ ဝိဇ္ဇမာန-ဟူသောပုဒ် အနိဋ္ဌ ရှေးငုတ်သည်) ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ခွဲ။ အနိဋ္ဌရူပါဒယော နာမ၊ အနိဋ္ဌ မည်စကောင်းသော ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်ခဲ့။ ကာမာဝစရ- ဒေဝလောကေပိ၊ ကာမာဝစရ နတ်ဘုံ၌လည်း။ တထာ အနိဋ္ဌရူပါဒယော နာမ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ (တထာ-ဖြင့် အနိဋ္ဌရူပါဒယော နာမ နတ္ထိ-ပုဒ်ကိုငင်သည်)

အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ အရူပဘဝေ၊ ခွဲ။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အရူပဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ တထေဝ-ဒွေဓာ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္ထေ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယဉ္ဇ၊ ခွဲ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ [၁၉၁] ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိ- ပဝတ္ထိနံ၊ တို့၏။ ဝသေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ တေ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ယေသံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတေနဝ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့် သာလျှင်။ ယောနိအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (တေ သင်္ခါရ၊ တို့ကို။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၆၃၇။ တတြ၊ ထိုသင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ-ဟူသော ပုဒ်၌၊ ဝါ၊ တတြ- တေသု သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အာဒိတော၊

၁-သို့ချည်းနှင့်နှင့်ယောနိစသည်တို့၌ အကျယ်ငင်သော် ပင်ပန်းအံ့ဟု နှလုံးပြု၍ ပုပ္ဖညန်းလိုရကား ဧတေနဝ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

လက်မုန်အစတဝမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ဤ။ မုခမတ္တပကာသနံ၊ အမြွက်မျှပြကြောင်း
စကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣမေသု သင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒွိသု ဘဝေသု၊ နှစ်ပါး
ကုန်သော ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝတို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ဤ။ သဗ္ဗံ၊
သော။ အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ တထာ၊
ပါး။ အဏ္ဏဇာဒိသု၊ အဏ္ဏဇာအစရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။
ယောနိသု၊ တို့၌။ ဒေဝမနုဿသင်္ခါတာသု၊ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊
ကုန်သော။ ဂတိသု၊ တို့၌၎င်း။ နာနတ္ထကာယနာနတ္ထသညီ။ပ။ ကေတ္တ-
ကာယကေတ္တသညီသင်္ခါတာသု၊ ကေတ္တကာယကေတ္တသညီ-ဟု ဆိုအပ်
ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ ပန၊
ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ယေ-ဇေသော ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ အသည-
သတ္တာဝါသေ၊ အသညသတ္တာဝါသ၌။ ရူပမတ္တမေဝ၊ ရုပ်မျှကိုသာလျှင်။
အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုသုယေဝ၊
ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ဤ။
သဗ္ဗံ၊ သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ယေ-ဇေသော ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ဇေတေသု၊ ထိုဆိုအပ်
ကုန်ပြီးသော။ ဒွိသု ဘဝေသု၊ နှစ်ပါးသော ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝတို့၌၎င်း။
စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ယောနိသု၊ တို့၌၎င်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
ဂတိသု၊ မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိတို့၌၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏ-
ဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု စ၊ တို့၌၎င်း။
ကေဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါကံ
ဝိညာဉ်တို့အား။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ နာနက္ခဏိကပစ္စယေန စေဝ ဥပနိဿယ-
ပစ္စယေန စ-ဟူ၍ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊
ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္တေ စ၊ ၌၎င်း။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိ-
ယေဝ၊ သော။ ကာမဘဝေ၊ အပါယ်ကာမတို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။
ယောနိသု၊ တို့၌။ အဝသေသာသု၊ မနုဿဂတိမှကြွင်းကုန်သော။ တိသု၊
ကုန်သော။ ဂတိသု၊ တို့၌။ နာနတ္ထကာယကေတ္တသညီသင်္ခါတာယ၊

နိဗ္ဗေသ] သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၂-၂) ၁၅၃

သညီဟုဆိုအပ်သော။ ကေိဿာ၊ သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ၊ ဌိ၎င်း။ တာဒိသေယေဝ၊ ထို နာနတ္တကာယကေတ္တသညီသဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကေသ္မိံ၊ သော။ သတ္တာဝါသေ စ၊ ဌိ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ-ဇေသော အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကေသ္မိံ ဘဝေ၊ ဌိ၎င်း။ စတုသု ယောနိသု၊ တို့ဌိ၎င်း။ တီသု ဂတိသု၊ တို့ဌိ၎င်း။ ကေိဿာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ၊ ဌိ၎င်း။ ကေမိ သတ္တာဝါသေ စ၊ ဌိ၎င်း။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ၎င်း။ ပဝတ္တေ စ၊ ဌိ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အာနေညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ-ယေဝ၊ သော။ အရူပဘဝေ၊ ဌိ။ ကေိဿာ၊ သော။ ဩပပါတိက-ယောနိယံ၊ ဌိ။ ကေိဿာ၊ သော။ ဒေဝဂတိယာ၊ ဌိ။ အာကာသာ-နညာယတနာဒိကာသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့ဌိ။ အာကာသာနညာယတနာဒိကေသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု၊ တို့ဌိ၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ-ဇေသော အာနေညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကေသ္မိံ ဘဝေ၊ ဌိ၎င်း။ ကေိဿာ ယောနိယာ၊ ဌိ၎င်း။ ကေိဿာ ဂတိယာ၊ ဌိ၎င်း။ တီသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့ဌိ၎င်း။ စတုသု သတ္တာဝါသေသု၊ တို့ဌိ၎င်း။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ၎င်း။ ပဝတ္တေ စ၊ ဌိ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤဆိုပြီးသည်ကား။ (မုခမတ္တပကာသနံ၊ တည်း။)

ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ [၁၉၂] ဧတေ သင်္ခါရ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ ယထာ-ယေန ကမ္မပစ္စယာဒိနာ အာကာရေန၊ ကမ္မပစ္စည်းစသော အကြင် သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသဉ္စ၊ အကြင်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အားလည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဘဝါဒီသု၊ ဘဝယောနိစသည်တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (တာနိ စ ဝိညာဏာနံ၊ တို့ကို၎င်း။) ဧတေ စ သင်္ခါရ၊ တို့ကို၎င်း။ (တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။)

ဝိဇာနိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ပရိသမာပနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။ အယံ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ပဒသ္မိံ ဝိတ္တာရကထာ။

ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္တာရကထာ

၆၃၈။ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒေ၊ ဌံ။

နာမရူပါနံ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဂါ၊ ဝေဖန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝယောနိစသည်တို့၌။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟာ၊ ပေါင်း၍ယူသောအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယနယာ၊ ကျေးဇူးပြုသောနည်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗျော၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝိဘာဂါ နာမရူပါနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ နာမန္တိ၊ နာမ်ဟူသည်။ အာရမ္မဏာဘိမုခံ၊ အာရုံသို့ရှေးရှု။ နမနတော၊ ညွတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ရူပန္တိ၊ ကား။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ တို့သည်၎င်း။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စုံ၍မီ၍ ဖြစ်သောရုပ်သည် ၎င်းတည်း။ တေသံ၊ ထိုနာမ်နှင့်ရုပ်တို့ကို။ ဝိဘာဂေါ၊ သုခစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ပထဝီစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း ဝေဖန်ခြင်းကို။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တောယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသောပုဒ်၌။ နာမရူပါနံ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဂါ၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗျော၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ဘဝါဒီသု ပဝတ္တိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ နာမံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ သတ္တာဝါသံ၊ အသညသတ္တာဝါသကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗဘဝယောနိ-ဂတိဝိညာဏဌိတိသေသသတ္တာဝါသေသု၊ အသညီမကြွင်းသော သတ္တာဝါသတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဒီသု ဘဝေသု၊ နှစ်ပါးသောကာမဘဝ ရူပဘဝတို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ယောနီသု၊ တို့၌။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဂတီသု၊ တို့၌။ ပုရိမာသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဌိတိသု၊ တို့၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ တေသ္မိံ နာမရူပေ၊ ထိုနာမ်ရုပ်သည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ သော်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘာဝကဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊

နိဒ္ဒေသ] ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၃-၁) ၁၅၅

တောကင်းသောဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ အဘာဝကာနံ၊ ကုန်သော။
 အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဏ္ဏဇပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ဌ်။ ဝတ္ထုကာယ-
 ဒသကဝသေန၊ ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက၏ အစွမ်းဖြင့်။ ရူပတော၊ မှ။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ သန္တတိသီသာနိ-ကလာပသန္တာနမူလာနိ၊ ကလာပ်
 အစည်း၏ မူလရုပ်တို့သည်၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တေသံ၊ ထိုရုပ်နှင့်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊
 ရူပရုပ်မှ။ ဝိသတိဓမ္မာ၊ နှစ်ဆယ်သောတရားတို့၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။
 အရူပိနော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ တေဝိသတိ
 ဓမ္မာ၊ ထိုနှစ်ဆယ်သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊
 ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသည်ကိုသာ ယူသ
 ဖြင့်။ ဧကသန္တတိသီသတော၊ တခုသောသန္တတိသီသမှ။ နဝ၊ ကုန်သော။
 ရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့ကို။ ပ။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သဘာဝကာနံ၊ ဘာဝရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။
 ဘာဝဒသကံ၊ ကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ၍။ တေတ္ထိံသ၊ တို့ကို။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ တေသံပိ၊ ထိုသဘာဝကသတ္တဝါတို့အားလည်း။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟ-
 ဏေန၊ ဖြင့်။ သန္တတိသီသဒ္ဓယတော၊ မှ။ အဋ္ဌာရသရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။
 အပနေတွာ၊ ၍။ ပန္နရသ၊ တို့ကို။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩပပါတိကသတ္တေသု၊ တို့တွင်။
 ဗြဟ္မကာယိကာဒီနံ၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာစသည်တို့အား။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊
 ဌ်။ စက္ခုသောတဝတ္ထုဒသကာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကဿ စ၊
 ၎င်း၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ရူပတော၊ မှ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သန္တတိ-
 သီသာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ ကုန်သော။
 ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ
 ဗြဟ္မကာယိကာဒီနံ၊ တို့အား။ ဝိတ္ထာရေန၊ (လေးပါးသောသန္တတိသီသ
 တို့၌လည်း ရုပ်တို့ကိုမချုံးသော) အကျယ်အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ မှ။
 ကေနစတ္တာလီသ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊
 ကုန်သော။ [၁၉၃] ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ဗာစတ္တာလီသ
 ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ပါး။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ သန္တတိသီသတ္တယတော၊ သန္တတိ သီသ သုံးခုအပေါင်းမှ။ သတ္တဝီသတိ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ချီ။ ပန္နရသ၊ တို့ကို။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဘာဝက-
ပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ဘောနှင့်တကွဖြစ်၍ ပြည့်စုံသော အာယတနရှိကုန်
သော။ သေသဩပပါတိကနံ ဝါ၊ ကြွင်းသော ဩပပါတိကတို့အား၎င်း။
သေသသံသေဒဇာနံ ဝါ၊ ကြွင်းသော သံသေဒဇတို့အား၎င်း။ (သေသ
လိုက်) ပဋိသန္နိက္ခဏေ၊ ဌ။ ရူပတော၊ မှ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သန္တတိ-
သီသနံ၊ တို့သည်၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ ကုန်သော။
ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊
ထိုသဘာဝက ပရိပုဏ္ဏာယတန ဩပပါတိက သံသေဒဇတို့အား။ ဝိတ္ထာ-
ရေန၊ ဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ မှ။ သတ္တတိ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။
အရူပိနော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ တေသတ္တတိ
ဓမ္မာ၊ ထိုခုနစ်ဆယ့်သုံးပါးသော တရားတို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊
ဟူ၍။ (ပဏှိတေန၊ သည်။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။
အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူသေးသည်ကိုသာ ယူသဖြင့်။ ရူပသန္တတိသီသ-
ဆက္ကတော၊ ရူပသန္တတိ၏သီသဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်ခြောက်ခု အပေါင်းမှ။
စတုပညာသ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ချီ။ ကေနဝီသတိ၊ သော။ ဓမ္မာ၊
တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေ-
သော၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းသည်။ ဥက္ကံသော၊ အလွန်ဖြစ်သောနည်း
တည်း။ အဝကံသေန ပန၊ အယုတ်အားဖြင့်ကား။ တံတံရူပသန္တတိသီသ-
ဝိကလာနံ၊ ထိုထိုသို့သော ရူပသန္တတိ၏သီသဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ် ချို့ကုန်
သော သတ္တဝါတို့အား။ တဿ တဿ ဝိကလာရူပသန္တတိသီသဿ၊ ချို့သော
ထိုထိုရူပသန္တတိသီသ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။) ဟာပေတွာ
ဟာပေတွာ၊ ယုတ်စေ၍ယုတ်စေ၍။ သင်္ခေပတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝိတ္ထာရ-
တော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပဋိသန္နိယံ၊ ဌ။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပသင်္ခါ၊ ဝိညာဉ်
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်အရေအတွက်ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အရူပိနံ၊ အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တယောဝ၊ သုံးပါး
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏ-

နိဒ္ဒေသ] ဝိညာဏပစ္စယံနာမရူပပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၃-၂၃) ၁၅၇

ပစ္စယာ နာမန္တိ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ဟူ၍။
(ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။) အသည်နံ၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ရူပတော၊
မှ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကမေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝက ကလာပ်ကိုသာလျှင်။ ဝိညာ-
ဏပစ္စယာ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သေ-သေဝ၊
ဤဆိုပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌံ။ နယော၊ တည်း။

ပဝတ္တေ ပန၊ ဌံကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော။ ရူပပဝတ္တိဒေသေ၊ ရုပ်၏
ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ဌံ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊
နှင့်။ သဟ၊ ကဲ့။ ပဝတ္ထဥတုတော၊ ဖြစ်ကုန်သောရုပ်တို့တွင် ကမ္မဇတေဇော
ကြောင့်။ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သက်သက်
သော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ
ပန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်ကား။ ရူပံ၊ ကို။ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။
ဟိ၊ အကြောင်းကိုဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်သည်။ ပပါတေ၊ ကမ်းပါး
ပြတ်၌။ ပတိတပုရိသော၊ ကျလုနီးနီးဖြစ်သော ယောကျ်ားသည်။ ပရဿ၊
သုတပါး၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န
သက္ကောတိ ယထာ၊ မစွမ်းနိုင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ၊
မှီရာဝတ္ထုရုပ်အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလတ္တာ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏
အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။
န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တတော၊ မှ။
ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပဌမဘဝဂံတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။
သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သည်။ (ပါတုဘဝတိ၊ ၏။) သဒ္ဓပါတုဘဝကာလေ၊ အသံထင်
ရှားဖြစ်ရာကာလ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တက္ခဏတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ဌံ။ ပဝတ္ထဥတု-
တော စေဝ၊ ဖြစ်သောဥတုကြောင့်၎င်း။ စိတ္တတော စ၊ စိတ်ကြောင့်၎င်း။
သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓနဝကကလာပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ကဗဠိ-
ကာရာရူပဇီဝိနော၊ ကဗဠိကာရအာဟာရကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။
ယေ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ သတ္တာနံ၊
ထိုကဗဠိကာရအာဟာရကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော ဂဗ္ဘသေယျက
သတ္တဝါတို့၏။ (အနုဂတေ သရီရေ-ဌိစပ်)

အဿ နရဿ၊ ထိုသူငယ်၏။ မာတာ၊ သည်။ အန္တဉ္စ၊ ထမင်းမှုလည်း
ဖြစ်သော။ ပါနဉ္စ၊ အဖျော်မှုလည်းဖြစ်သော။ ယဉ္စ ဘောဇနံ၊ အကြင်

၁၅၇

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၉၃-၂၃)

[၁၇-ပညာဘူမိ

ဘောဇဉ်ကိုကား။ ဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။ တေန ဘောဇဉေန၊ ထိုအမိ
သုံးဆောင်သော ထမင်းအဖျော်ဟူသော ဘောဇဉ်ဖြင့်။ မာတုက္ကန္တိ-
ဂတော၊ အမိဝမ်းခေါင်းအောင်းသော။ သော နရော၊ ထိုသူငယ်သည်။
တတ္ထ မာတုက္ကန္တိယံ၊ ဌံ။ ယာပေတိ၊ မျှ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊
ကြောင့်။ မာတရာ၊ သည်။ အဇ္ဈောဟရိတာဟာရေန၊ မျှအပ်သော
အာဟာရသည်။ အနုဂတေ၊ အစဉ်ပျံ့နှံ့အပ်သော။ သရီရေ၊ ဌံ။
(အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊
သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။) သြပပါတိကာနံ၊ ဥပပတ်
သတ္တဝါတို့အား။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ အတ္တနော၊ ၏။
မုခဂတံ၊ ခံတွင်း၌တည်သော။ ခေဋ္ဌံ၊ တံတွေးကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊
မျှသောအခါ၌။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သည်။ ပါတု-
ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊ အာဟာရလျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊
ကုန်သော။ ဥက္ကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ နဝကာနဉ္စ၊ တို့၏
၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဗ္ဗသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိသော။
ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ (ဝတ္ထုကာယဒသကဝသေန ရူပတော ဒေ
သန္တတိသီသာနိ-အစရှိသော) ရှေးစကား၌။ [၁၉၄] ဧကေကစိတ္တက္ခ-
ဏေ၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ တိက္ခတ္ထံ၊ ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်
ကို။ (သန္ဓာယ၊ ရည်၍။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။
သတ္တတိဝိဓံ၊ သော။ ရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပတေဒေန၊ ဖြင့်။
ဆန္ဒဝုတိဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ ၎င်း။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊
ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမာသတော၊ ဖြင့်။ နဝနဝုတိ-
ဓမ္မာ၊ ကိုးဆယ့်ကိုးပါးတရားတို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ငင်၍စပ်) ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဒါစိ-
ဒေဝ၊ ရံခါသာလျှင်။ ပါတုဘာဝတော၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊

၁-တိရောတိ တေနော မာတုက္ကန္တိဂတဘာဝေန တိရောက္ခော-ဟူသော ဋီကာအလို
သော် မာတုက္ကန္တိဂတော တိရော-ဟု ပါဠိရှိလို၏။ အနက်ကား အဿ သတ္တဿ၊ ၏။ပ။
မာတုက္ကန္တိဂတော၊ အမိဝမ်း၌ တည်သည်ဖြစ်၍။ တိရော-တိရောက္ခော၊ ခြားဆီးသော။
သော သတ္တော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ဌံ။ ယာပေတိ၊ ၏။ ပေး။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၄-၁၂) ၁၅၉

သည်။ အနိယတော၊ မမြဲ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓံပိ၊ (ဥတုသမုဋ္ဌာန် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဟူ၍) နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ သဒ္ဓါ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ ဣမေ သတ္တနဂုတိ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ သုတ္တာနံပိ၊ အိပ်ပျော်ကုန်စဉ်၎င်း။ ပမတ္တာနံပိ၊ မေ့လျော့ကုန်စဉ်၎င်း။ ခါဒန္တာနံပိ၊ ခဲကုန်စဉ်၎င်း။ ပိဝန္တာနံပိ၊ သောက်ကုန်စဉ်၎င်း။ ဒိဝါ စ၊ နေ၌၎င်း။ ရတ္တိဉ္စ၊ ည၌၎င်း။ ဧတေ သတ္တနဂုတိ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နေသံ သတ္တနဂုတိဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တံဝိညာဏပစ္စယဘာဝံ၊ ထိုဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ထိုဝိညာဉ်၏ ပစ္စည်းပြုသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဖွင့်ကုန်အံ့။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ-ကမ္မဇရူပါဒိသု၊ တို့တွင်။ ယံ ဧတံ ကမ္မဇရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ကမ္မဇရူပံ၊ သည်။ ဘဝယောနိဂတိဌိတိသတ္တာဝါ-
သေသု၊ သုံးပါးသောဘဝ၊ လေးပါးသောယောနိ၊ ငါးပါးသောဂတိ၊ ခုနှစ်ပါးသောဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသောသတ္တာဝါသတို့၌။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ပတိဋ္ဌဟန္တံပိ၊ တည်သော်လည်း။ တိသမုဋ္ဌာနိက-
ရူပေန၊ ဥတု၊ စိတ်၊ အာဟာရ သုံးပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော ရုပ်သည်။ အနုပ္ပတ္တဒ္ဓံ၊ မထောက်ပံ့အပ်သည်ရှိသော်။ သဏ္ဌာတုံ၊ အခွန်ရှည်ကြာခန့် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်တည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ တိသမုဋ္ဌာနိ-
ကမ္ပိ၊ တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည်လည်း။ တေန၊ ထိုကမ္မဇရုပ်သည်။ အနုပ္ပတ္တဒ္ဓံ၊ သော်။ သဏ္ဌာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တထတော-သစ္စတော၊ အမှန်အားဖြင့်။ ဝါတဗ္ဗာဟတာပိ၊ လေသည်ခတ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ စတုဒ္ဓိသာဝဝတ္တာပိတာ၊ (အချင်းချင်းရှက်တင်သောအဖျားရှိကုန်၍အရင်း သားဖြင့်) အရပ်လေးပါးတို့၌ အသီးအသီးထောက်၍ ထားအပ်ကုန်သော။ နဋ္ဌကလာပိယော၊ ကျူစည်းတို့သည်။ (ဌိတာဝိယ၊ တည်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။) ဉိမိဝေဂဗ္ဗာဟတာပိ၊ လှိုင်းတံပိုးအဟုန်သည် ခတ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောကျွန်းတောင်၌။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ၊ ရအပ်သော တည်ရာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိန္ဒဝဟနိကာ၊ ပျက်သောလှေ

ဖောင်တို့သည်။ (အညမညံ၊ ချင်း။ အာလိင်္ဂေတွာ၊ ရှက်တင်တုံဖက်၍။
 ဌိတာ ဝိယ စ၊ တညကုန်သကဲ့သို့၎င်း။) အညမညပတ္တဒ္ဓါနေဝ၊ အချင်းချင်း
 ထောက်ပံ့အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ တောနိ ကမ္မဇရူပါဒီနိ၊ ဤကမ္မဇ
 ရုပ်စသော ရုပ်တို့သည်။ အပတမာနာနိ၊ မပျက်စီးကုန်သည်ဖြစ်၍။
 သဏ္ဌဟိတွာ၊ တညကုန်၍။ ကေမိ ဝဿံ၊ တနှစ်ပတ်လုံး၎င်း။ ဒေဝိ
 ဝဿာနိ၊ တို့၎င်း။ပ။ ဝဿသတမ္ပိ၊ ၎င်း။ ယာဝ၊ လောက်။ တေသံ
 သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယုက္ခယော ဝါ၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းသည်၎င်း။
 ပုညက္ခယော ဝါ၊ ဘုန်းကံ၏ ကုန်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊
 လောက်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ပဝတ္ထိ-
 တောပိ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-
 ဟူသောပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၆၃၉။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သင်္ဂဟာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အာရုပ္ပေ စ၊ အရူပဘုံ၌
 လည်း။ ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓိသု၊ တို့၌။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ၊ ၌လည်း။ ပဝတ္ထိယံ၊
 ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ယံ နာမမေဝ၊ အကြင်နာမ်
 သည်သာလျှင်၎င်း။ အသညေသု စ၊ အသညသတ်ဘုံတို့၌လည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော ပဝတ္ထိပဋိသန္ဓေတို့၌။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ၊ ၌လည်း။
 ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်။ ယဉ္စ ရူပမေဝ၊ အကြင်ကမ္မဇရုပ်သည်သာလျှင်၎င်း။ ပဉ္စဝေါ-
 ကာရဘဝေ၊ ၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္ထိအခါ၌။
 ဝိညာဏပစ္စယာ၊ သဟဇာတဝိညာဉ် ကမ္မဝိညာဉ်-ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်။ ယဉ္စ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်၎င်း။ (ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။)

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သော စုတိဝိညာဉ်နှင့် ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ ဖြစ်ခိုက်
 ကာလကို ပြ၏။ ထိုကာလ၌ ဖြစ်ဆဲဝိညာဉ်ကြောင့် သဟဇာတ်နာမ်သာဖြစ်၏။ ရုပ်ကား
 မဖြစ်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဤပါဌ်ဖြင့် ဘဝင် သမ္ပုဋ္ဌိစွန်းသန္တိရုဏ တဒါရုံစိတ်တို့ကို ဖြစ်စေသောကံမှတပါး
 အခြားကံကြောင့် ရုပ်ဖြစ်သောကာလကို၎င်း နိရောဓသမာပတ်ကာလကို၎င်း ဘဝင်
 စသည်မှ တပါးသောစိတ်တို့၏ ဖြစ်ဆဲကာလကို၎င်း ပြ၏။ ထိုကာလတို့၌ ကမ္မဝိညာဉ်
 ကြောင့် ရုပ်သာလျှင်ဖြစ်၏။ နာမ်ကားမဖြစ်။ ဤ၌ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသည်မှာ ရှေးဘဝ
 ရှေးကာလတို့က ပြီးခဲ့သောကံနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ပင် ဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္ထာရကဏာ (၁၉၄-၂၀) ၁၆၁

တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးအလုံးစုံသော နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို။ နာမဉ္စ၊
လည်း။ ရူပဉ္စ၊ လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်လည်း။ နာမရူပံ၊ ရုပ်။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကဒေသသရူပေကသေသနယေန၊ တစိတ်အားဖြင့်
သူတို့တူ တခုကြွင်းပြုသောနည်းဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ပေါင်းယူ၍။
ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အသညေသု၊ အသည
သတ်ဘုံတို့၌။ ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာဏ-
ပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝစနံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသော စကားသည်။)
အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော၊ သည်။) စေ ဝဒေယျ၊
ငြားအံ့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသော စကားသည်လည်း။
အယုတ္တံ၊ မသင့်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။

နာမရူပဿ၊ ၏။ ယံ ဟေတုဝိညာဏံ၊ အကြင်ပစ္စည်းဖြစ်သော ဝိညာဉ်
သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ တံ ဟေတုဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်၎င်း။
အဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါက်မှတစ်ပါးသောဝိညာဉ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိဇာ၊
နှစ်ပါးအဖို့ဖြင့်။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ မတံ၊ ၏။ (တတော၊
ကြောင့်။) ဣဒံ၊ ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသောစကားသည်။ ယုတ္တ-
မေဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ယံ ဟေတုဝိညာဏံ၊ အကြင်ပစ္စည်းဖြစ်သော
ဝိညာဉ်သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ တံ ဟေတုဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝိပါကာဝိပါကတေဒ-
တော၊ ဝိပါကအဝိပါကအပြားအားဖြင့်။ ဒွိဇာ၊ နှစ်ဖို့အားဖြင့်။ မတံ၊
၏။ ဣဒဉ္စ အသညသတ္တရူပံ၊ ဤအသညသတ်ကမ္မဇရုပ်သည်လည်း။
အသညသတ္တေသု၊ တို့၌။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ ပဝတ္ထအဘိသင်္ခါရဝိညာဏပစ္စယာ၊
ဖြစ်သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တံ၊
ဖြစ်သော။) ရူပံ၊ ရုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ၌။
ပဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခဏေ၊ ကုသိုလ်စသောစိတ္တက္ခဏ၌။ ပဝတ္ထံ၊
သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။
ပဝတ္ထအဘိသင်္ခါရဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တထာ-သဒ္ဓေါ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ။ ပ။ ပစ္စယာ
ရူပန္တိ ပဒံ အာကဗုတိ) 'ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ-ဝိညာဏပစ္စယာ

၁၆၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၉၄-၂၀) [၁၇-ပညာဘူမိ

နာမရူပန္တိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သာတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ဂဟတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသော ပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ [၁၉၅] ၆၄၀။ ပစ္စယနယာတိ ဧတ္ထ ဟိ-ဧတ္ထ ပန၊ ၌်ကား။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) (ဟိ-သဒ္ဓေါ ပန-သဒ္ဓတ္ထော)

ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ နဝဓော၊ ကိုးပါးအပြားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝတ္ထုရူပဿ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ ဝတ္ထုရုပ်အား။ နဝဓော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသရူပဿ၊ ဝတ္ထုရုပ်မှကြွင်းသောရုပ်အား။ အဋ္ဌဓော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပဿ၊ ကမ္မဇရုပ်အား။ ဧကဓော၊ တပါးသောအဖို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒညံ ပန ဝိညာဏံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်မှ တပါးသော ပဌမဘဝင်စသော ဝိညာဉ်သည်ကား။ တဿ တဿ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်ထိုထိုအား။ ယထာ-ရဟံ၊ စွာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဋိသန္ဓိယံ ဝါ၊ ၌်၎င်း။ ပဝတ္တိယံ ဝါ၊ ၌်၎င်း။ ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ သော။ ယံ ဧတံ နာမံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ရူပမိဿဿ ဝါ၊ ရုပ်နှင့်ရောသည် လည်းဖြစ်သော။ အမိဿဿ ဝါ၊ မရောသည်လည်းဖြစ်သော။ တဿ နာမဿ၊ အား။ ပဋိသန္ဓိကံ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ယှဉ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော။ အညံ ဝါ၊ တပါးမှုလည်းဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ သဟဇာတ။ ပ။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နဝဓော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝတ္ထုရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌်။ သဟဇာတ။ ပ။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နဝဓော၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ္ထုရူပံ ပန၊ ဝတ္ထုရုပ်ကိုကား။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ သေသရူပဿ၊ အား။ ဣမေသု နဝသု၊ ဤကိုးပါးသောပစ္စည်းတို့တွင်။ အညမညပစ္စယံ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ သေသေဟိ၊ အညမညပစ္စည်းမှကြွင်းကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

နိဒ္ဒေသ] ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၅-၂၂) ၁၆၃

ပန၊ ပါး။ အတိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ သည်။ အသညသတ္တရူပဿ ဝါ၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်အား၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ဌ်။ ကမ္မဇဿ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ရူပဿ ဝါ၊ အား၎င်း။ သုတ္တန္တိကပရိယာယတော၊ သုတ္တန်ဒေသနာအားဖြင့်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်။ ဧကေဝ၊ တပါးအဖို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝသေသံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် အတိသင်္ခါရဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသော။ ပဌမ-ဘဝဂံတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ သဗ္ဗပိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တဿ တဿ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်ထိုထိုအား။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝိတ္တာရတော၊ ဖြင့်။ တဿ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယနယေ၊ ပစ္စည်းပြုသော နည်းကို။ ဒဿိယမာနေ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်အောင် စုံလည်းဖြစ်သော။ ပဌာနကထာ၊ ပဌာန်းစကားသည်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ၊ ချဲ့အပ်သင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုအကျယ် အားဖြင့် ပြအပ်သော ပစ္စယနယကို။ (မယံ၊ ထို့သည်။) န အာရဘာမ၊ အားမထုတ်ကုန်အံ့။

တတ္ထ-တသ္မိံ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပန္တိ ဝစနေ၊ ဌ်။ ကဿစိ၊ တစုံ တယောက်သောသူ၏။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏၊ ဖြစ်ကောင်း ၏၊ ဖြစ်သင့်၏၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ကိံ သိယာ၊ နည်း။ ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ကထံ ပန-ကေန ကာရဏေန၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ သုတ္တတော စ၊ သုတ်အားဖြင့်၎င်း။ ယုတ္တိတော၊ စ၊ ယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (တနည်း) သုတ္တတော၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နာမံ၊ သည်။ ဝိညာဏ-ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယုတ္တိတော၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သုတ္တေ၊ အဘိဓမ္မာပါဠိ၌။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ-နော ဓမ္မာတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာဒိနံ၊ ထို့အား၊ ဝါ၊ ထို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယတော၊ ဝိညာဉ် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ် သည်။ ဝါ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။

ပန၊ ပါး။ ယုတ္တိတော၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။
ဝိညာဏပစ္စယတာ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။)

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမ၊ မျက်မြင်ပစ္စက္ခ ဤလောက၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်
သော။ စိတ္တဇေန၊ ဇာလိမ္မိသော။ ရူပေန၊ ဖြင့်။ အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ မမြင်အပ်
သော်လည်း။ ရူပဿ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။
ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဝါ၊ ပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝစနံ၊
ဤသို့သော စကားသည်။ ဝါ၊ ဣတိ-အတ္ထဇာတံ၊ သည်။ သိဇ္ဈတိ၊ အနုမာန
အားဖြင့် ပြီး၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စိတ္တော၊ သည်။ ပသန္ဓေ ဝါ၊ ကြည်သာသော်၎င်း။
အပ္ပသန္ဓေ ဝါ၊ မကြည်မသာသော်၎င်း။ တဒနုရူပါနိ၊ ထိုကြည်သာသော
စိတ် မကြည်မသာသောစိတ်အား လျော်ကန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာနိ၊ မြင်အပ်ကုန်၏။ ဝါ၊
မြင်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒိဋ္ဌေန၊ မြင်အပ်သော
ဝတ္ထုဖြင့်။ အဒိဋ္ဌဿ၊ မမြင်အပ်သောဝတ္ထုကို။ အနုမာနံ၊ အလျော်
နှိုင်းယှဉ်၍ သိခြင်းသည်။ ဝါ၊ အလျော်ဆ၍ သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
လောက၌ ထင်ရှား၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ သော။
ဣမိနာ စိတ္တဇရူပေန၊ ဖြင့်။ အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ သော်လည်း။ ပဋိသန္ဓိရူပဿ၊
၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို၊ ဝါ၊ ဧတံ-အတ္ထဇာတံ၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [၁၉၆] ဟိ-
သစ္စံ၊ ၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်၏။ ဝိညာဏ-
ပစ္စယတာ ဣဝံ၊ ဝိညာဉ်လျှင်အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ကမ္မ-
သမုဋ္ဌာနဿ၊ သော။ တဿပိ၊ ထိုရုပ်၏လည်း။ ဝိညာဏပစ္စယတာ၊
သည်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ အာဂတာ၊ လာ၏။ ဣတိ၊ သို့။
(ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာ၊ ဖြေဆိုအပ်၏။) ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယနယတောပိ၊ လည်း။ ဧတ္ထ၊
ဤဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ-ဟူသော ပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ-ကထာ၊ ဤဆိုပြီးသော ဝိဘာဂါ နာမရူပါနံ-စသော
ကထာသည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ပဒသ္မိံ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာ၊
အကျယ်စကားတည်း။

နိဒ္ဒေသ] နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၆-၁၄) ၁၆၅

နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနပဒဝိတ္ထာရကထာ

၆၄၁။ နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနပဒေ၊ ဌိ။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိ။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။) ခန္ဓတ္တယံ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်းကို။
နာမံ၊ နာမ်ဟူ၍။ မတံ၊ ဧ။ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်လေးခု ဆဝတ္ထု
အစရှိသည်ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ မတံ၊ ဧ။ ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီး
သော တခုကြွင်းရှိသော။ တံ၊ ထိုနာမ်နှင့်ရုပ်သည်။ တာဒိသသေဝ၊
ထိုကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော တခုကြွင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊
ထိုသဠာယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သဠာယတနသေဝ၊ သဠာယတန၏သာလျှင်။ ပစ္စယဘူတံ၊
ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ-ဧတံ နာမရူပံ၊ အကြင် ထိုသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော
နာမ်ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ တတ္ထ-တသ္မိံ နာမရူပေ၊ တွင်။ ဝေဒနာဒိခန္ဓ-
တ္တယံ၊ ကိ။ နာမန္တိ-နာမံ နာမ၊ နာမ်မည်၏ ဟူ၍။ မတံ၊ ဧ။ (ဣတိ-သဒ္ဓေါ
နာမဝါစကော) ပန၊ ပါး။ သသန္တတိပရိယာပန္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ အကျုံး
ဝင်သော။ နိယမတော၊ အမြဲစင်စစ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
ဘူတာနိ၊ တို့၎င်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ကိ။
ရူပံ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ ဧ။ ဣတိ-သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပန၊ အပရဒ္ဓကိုချဲ့အံ့။ နာမဉ္စ၊ လည်း။ ရူပဉ္စ၊ လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊
လည်း။ နာမရူပံ၊ ရုပ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
တခုကြွင်းရှိသော။ တံ နာမရူပံ၊ သည်။ ဆဠာယတနဉ္စ၊ လည်း။ သဠာ-
ယတနဉ္စ၊ လည်း။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ကတေ-
ကသေသသေဝ၊ သာဖြစ်သော။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ အာရုပ္ပေ၊ ဘုံ၌။ နာမမေဝ၊ နာမ်ချည်းသာလျှင်။ ပစ္စယော၊
သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တဉ္စ နာမံ၊ သည်လည်း။ ဆဠာယတနသေဝ၊
အားသာလျှင်။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) အညဿ၊ ဆဠာယတနမှ
တပါးသော ပဉ္စာယတနအား။ (ပစ္စယော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ နာမပစ္စယာ ဆဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌိ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ-ဟူသော စကား၌။ နာမရူပံ သဠာယတနဿ ပစ္စယောတိ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကိ။ ကထံ ပန-ကေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ နာမရူပဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်ထင်ရှားရှိသည်ရှိသော်။ ဘာဝတော၊ သဠာယတန၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နာမရူပံ သဠာယတနဿ ပစ္စယောတိ ဧတံ ဝစနံ၊ ကိ။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ တဿ တဿ နာမဿ၊ ထိုထိုနာမ်၏၎င်း။ တဿ တဿ ရူပဿ စ၊ ထိုထိုရုပ်၏၎င်း။ ဘာဝေ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ ရှိလတ်သော်။) တံ တံ အာယတနံ၊ ထိုထိုအာယတနသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ် ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုအာယတန၏။ သာ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ^၁၊ ထိုနာမ်ရုပ်ရှိသည်ရှိသော် ဖြစ်လေ့ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ပစ္စယနယသ္မိံ ယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ အာဝိ ဘဝိဿတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လတ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့နာမ်ရုပ်ရှိသည်ရှိသော် အာယတန၏ ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နေယျံ-၌စပ်)

ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္ထေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင်အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ယဿ အာယတနဿ၊ အကြင် အကြင် အာယတနအား။ (ဝိစ္ဆာလောပ) ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ စ-ယေန ပကာရေန၊ အကြင် သဟဇာတ စသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ-တေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ (တဿ တဿ သဠာယတနဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော။ တံ တံ နာမရူပံ၊ ကိ။) ဝိဘာဝိနာ၊ သည်။ နေယျံ၊ သိအပ်၏။

တတြ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ အတ္ထဒီပနာ၊ အနက်ကိုထင်စွာပြခြင်းတည်း။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိသု၊ တို့၌။ နာမမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ တံ-တဿ အာယတနဿ၊ အား။ အဝကံသတော၊ အယူတ်

၁-ဤ န အညထာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် တဿ တဿ နာမဿ ရူပဿ စ အဘာဝေ တံ တံ အာယတနံ န ဟောတိ-ဟူသော ဗျဟိရိက်ကို ထင်စေသည်။ (ပြည်)

၂-တဿ ဘာဝေ၊ တဗ္ဗာဝေ၊ တဗ္ဗာဝေန ဘဝတိ သိလေနာတိ တဗ္ဗာဝဘာဝိ၊ တဗ္ဗာဝဘာဝိနော ဘာဝေ၊ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] နာမရူပပစ္စယံသဠာယံတနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၇-၅) ၁၆၇

အားဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ ခုနစ်ပါးသော အပြားတို့ဖြင့်၎င်း။ ဆဓာ၊ ခြောက်
ပါးသော အပြားတို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ။ အဝကံသတော၊
ဖြင့်။ သဟဇာတ။ပ။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ တို့ဖြင့်။ နာမံ၊
သည်။ ဆဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊
ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ-နာမေ၊ ဤနာမ်တွင်။ ကိဉ္စ နာမံ၊ အချို့သော
အလောဘ အဒေါသ စသောနာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ကိဉ္စ
နာမံ၊ အချို့သော ဖဿစေတနာ ဟူသော နာမ်သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊
ဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ [၁၉၇] အညထာပိ၊ တပါးသော
အပြားအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ ဟေတု-
အာဒိပစ္စယဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ အယုတ်အလွန်ကို၊
ဝါ၊ တက်သည်ဆုတ်သည်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပဝတ္ထေပိ၊ ပဝတ္ထိ၌လည်း။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံဖြစ်သောနာမ်သည်။
ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော (သဟဇာတစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်
ခုနစ်ပါး၊ ဟေတုစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ရှစ်ပါးစသော) နည်းဖြင့်သာလျှင်။
(ဆဠာယတနဿ၊ အား။) ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကို
ဆိုအံ့။ ဣတရံ၊ ဝိပါကံမှတစ်ပါးသော အဝိပါကနာမ်သည်။ အဝကံသ-
တော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိ
ကုန်သော။ ပစ္စယေသု၊ သဟဇာတစသော ခုနစ်ပါးသောပစ္စည်းတို့တွင်။
ဝိပါကပစ္စယဝဇ္ဇေဟိ၊ ဝိပါကပစ္စည်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဆဟိ၊
ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊

၁-ဣတိ ဧဝံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အမောဟသည် ဟေတုဗျူဟမဂ္ဂတို့ဖြင့်လည်း ကျေးဇူး
ပြုသည်ကိုလည်း။ တဿ ဝသေန ဥက္ကံသာဝကံသော ဝေဒိတဗ္ဗော-၌ အဓိပ္ပါယ်ကား
အလောဘ အဒေါသ အခိုက် သဟဇာတစသော သတ္တ၌ ဟေတုကိုထည့်၍ အဋ္ဌတည်း၊
ဖဿာဟာရအခိုက်လည်း ယခင်သတ္တ၌ အာဟာရကိုထည့်၍ အဋ္ဌတည်း၊ မနောသဗ္ဗေ-
တနဟာရအခိုက် ယခင်သတ္တ၌ သဟဇာတကမ္မသဟဇာတဟာရထည့်၍ နဝတည်း၊
အမောဟအခိုက် ယခင်သတ္တ၌ ဟေတုဗျူဟမဂ္ဂထည့်၍ ဒသတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်
ယထာရဟဟူ။ ဤကား ဥက္ကံသတည်း။ ဒေသနောင် နဝမှစ၍ သတ္တတိုင်အောင် ယုတ်
သောအားဖြင့် အဝကံသဖြစ်သတည်း။ သတ္တအောက်ခယုဟိ၊ ဒသ အထက်လည်း အလွန်
မရှိ။ (ပြည်)

ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအဝိပါကနာမ်တွင်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သော
 အလောဘ အဒေါသစသောနာမ်တည်း။ ဟေထုပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ကိဉ္စိ၊
 အချို့သော ဖဿစသောနာမ်သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊
 ဖြင့်။ အညထာပိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဟေတုစသောပစ္စည်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
 ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အညသ္မိံ၊ အရူပမှတပါးသော။ ဘဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဉ္စိလည်း။
 တံ နာမံ၊ ထိုနာမ်သည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော
 မနာယတနအား။ တထေဝ-သတ္တဓာ၊ ထိုခုနစ်ပါးအပြားဖြင့်သာလျှင်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရေသံ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှတပါးသော
 ငါးပါးကုန်သော စက္ခုစသောအာယတနတို့အား။ ဆဟိ အာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အာရူပတော၊ မှ။ အညသ္မိံ၊ သော။ ပဉ္စဝေါကာရ-
 ဘဝေပိ၊ ဌ်လည်း။ တံ ဝိပါကနာမံ၊ သည်။ ဟဒယဝတ္ထုနော၊ ၏။
 သဟာယံ၊ အဖော်သည်။ ဟုတုာ၊ ချ်။ ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ မနာယတနဿ၊
 အား။ အာရူပေ၊ ဌ်။ (ပစ္စယဂမနံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်ခြင်းကို။) ဝုတ္တံ ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ လျှင်။ အဝကံသတော၊ ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ တို့ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဣတရေသံ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှ
 တပါးကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုယတနာဒိနံ၊ တို့အား။ တံ
 ဝိပါကနာမံ၊ သည်။ စတုမဟာဘူတသဟာယံ၊ လေးပါးသောမဟာဘူတ်
 ဟူသော အဖော်သဟဲရှိသည်။ ဟုတုာ၊ ချ်။ သဟဇာတ။ ပ။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဆဟိ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ပန၊ အထူး။ ဧတ္ထ၊ တွင်။ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ဟေထုပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ကိဉ္စိ၊

၁-ဟဒယဝတ္ထုနော သဟာယံ ဟုတုာ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အရူပဉ္စကဲ့သို့ အဖော်သဟဲ
 မဲ့သောနာမ်မဟုတ်၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်လည်း နာမ်နှင့်တကွ ဆဋ္ဌာယတနအား ပစ္စည်းတပ်၏၊
 ဤမျှသောအနက်ကိုသာ ပြ၏။ ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်းတပ်သကဲ့သို့ ပစ္စည်းတပ်၏ဟူသော
 အနက်ကိုကား မလိုအပ်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဝတ္ထုသည် နာမ်အား ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း
 တပ်၏၊ နာမ်ကားမတပ်၊ နာမ်မူကား ဝိပါကဟေတုစသော ပစ္စည်းတပ်၏၊ ဝတ္ထုကား
 မတပ်သည် ဖြစ်ပေသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] နာမရူပပစ္စယာသင်္ဃာယတနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၁၉၇-၂၇) ၁၆၉

သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အညထာပိ၊ ဖြင့်လည်း။
ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝ-
ကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပဝတ္ထေပိ၊ ခွဲလည်း။ ပါကံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သောနာမ်သည်။ ပါကဿ၊
ဝိပါက်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနအား။ တထာ၊ ပဋိသန္ဓေ၌ကဲ့သို့။ သတ္တဓာ၊
တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပါကံ၊ ဝိပါက်မဟုတ်သော
နာမ်သည်။ အဝိပါကဿ၊ သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဆဋ္ဌာယတနအား။ ဆဓာ၊
တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ တူ။ ပဝတ္ထေပိ၊ ခွဲလည်း။
ဝိပါကနာမံ၊ သည်။ ဝိပါကဿ၊ သော။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။
အဝကံသတော၊ ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ပန၊ ပါး။ အဝိပါကံ၊ သည်။ အဝိပါကဿ၊ သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ အား။
အဝကံသတောဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ တတော၊ ထိုခုနစ်ပစ္စည်းမှ။ ဝိပါကပစ္စယံ၊
ကို။ အပနေတွာ၊ ၍။ ဆဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဝတ္ထေပိ-စသောဂါထာ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထေဝ၊ ထိုပဉ္စဝေါကာရပဝတ္ထိ၌ပင်လျှင်။ သေသပဉ္စန္ဒံ၊ မနာယတနမှ
ကြွင်းသော စက္ခာယတနစသောငါးပါးတို့အား။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော
နာမ်သည်။ စတုဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ တဝေ၊ ဖြစ်၏။
အဝိပါကံပိ၊ ဝိပါက်မှတပါးသော နာမ်ကိုလည်း။ ဝေမေဝ၊ ဤဝိပါက်နာမ်
အတူသာလျှင်။ ပကာသိတံ၊ ပြအပ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တတ္ထေဝ ပဝတ္ထေ၊ ထိုပဉ္စဝေါကာရပဝတ္ထိ၌ပင်လျှင်။ သေ-
သာနံ၊ မနာယတနမှကြွင်းကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊
ငါးပါးသော အာယတနတို့အား။ စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထုကံ၊ စက္ခုပသာဒ
စသည်လျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဣတရံပိ၊ စက္ခုပသာဒ

၁၇၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၁၉၇၂) [၁၇-ပညာဘူမိ

စသည်မှတစ်ပါး ဟဒယဝတ္ထုလျှင် မှီရာရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါက-
နာမံ၊ သည်။ ပစ္ဆာဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္တိ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ ပစ္ဆာဇာတ
ပစ္စည်း ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ် ပစ္ဆာဇာတတ္တိ ပစ္ဆာဇာတအဝိဂတပစ္စည်း
တို့ဖြင့်။ စတုဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ တစ်ပါး။
ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံဖြစ်သော နာမ်ကို။ ပကာသိတံ ယထာ၊ ပြအပ်သကဲ့သို့။
အဝိပါကမ္ပိ၊ ဝိပါကံမှတစ်ပါးသော နာမ်ကိုလည်း။ ဝေမေဝ၊ ဤဝိပါကံနာမ်
အတူပင်လျှင်။ ပကာသိတံ၊ ပြအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာဒိ-
ဘေဒံပိ၊ ကုသိုလ်စသည်အပြားရှိသော နာမ်သည်လည်း။ တေသံ စက္ခာဒိ-
ပဉ္စန္ဒံ၊ ထိုစက္ခာယတနစသော ငါးပါးတို့အား။ စတုဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [၁၉၈] ဧဝံ၊ သို့။
တာဝ၊ စွာ။ နာမမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦးရင်း။ ပဝတ္ထေ ဝါ၊
ဦးရင်း။ ယဿ ယဿ အာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ယထာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊
ဖြင့်။ (နာမံ၊ ကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ အာရုပ္ပေ ဘဝေ၊ ဦး။
ကောယတနဿာပိ၊ တခုသောအာယတန အားသော်လည်း။ ပစ္စယော၊
သည်။ န ဘဝတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ပါး။ ပဉ္စက္ခန္ဓဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဉ္စ။

ရူပတော-ရူပေသု၊ ရုပ်တို့တွင်။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ သန္ဓိယံ၊ ဦး။
ဆဋ္ဌဿ၊ မနာယတနအား။ ဆဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဘူတာနိ၊ ဘုတ်လေးခုတို့သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ စက္ခုစသော ငါးပါးသော
အာယတနတို့အား။ အဝိသေသတော၊ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိဟု အထူးမပြု
သာမည အားဖြင့်။ စတုဇာ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ ကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရူပတော၊ ရုပ်တို့တွင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦး။ ဝတ္ထုရူပံ၊ သည်။
ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ မနာယတနဿ၊ အား။ သဟဇာတ အညမညနိဿယ-
ဝိပ္ပယုတ္တအတ္တိ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဆဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ တို့သည်။
အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဦးရင်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ဦးရင်း။

နိဗ္ဗေသ၊ နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၈-၂၂) ၁၇၁

ယံယံ အာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊။ တဿ တဿ၊ ဖြစ်သော ထိုထို
အာယတန၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊
တို့အားလည်း။ သဟဇာတနိဿယအတ္ထိအဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
စတုဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဇီဝိတံ၊ ရုပ်ဇီဝိတသည်။ ဧတေသံ၊ ထိုစက္ခာယတနစသော ငါးပါးတို့
အား။ တိဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။) အာဟာရော စ၊
ရုပ်အာဟာရသည်လည်း။ ပဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဧတေသံ စက္ခာယတနာဒိနံ၊
တို့အား။ တိဓာ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။) တာနေဝ ပဉ္စ-
စက္ခာယတနာဒိနံ၊ တို့သည်ပင်လျှင်။ ဆဋ္ဌဿ၊ စက္ခုသောတဿာန ဇီဝှိ
ကာယဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော မနာယတနအား။ ဆဓာ၊ တို့ဖြင့်။
(ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။) ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ တဿေဝ၊
ထိုပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့မှ ကြွင်းသော မနာယတန
အားသာလျှင်။ ပဉ္စဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။

ပန၊ ချဲ့အံ့။ ဧတေသံ စက္ခာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ၊ တို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊
ဌ်၎င်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ဌ်၎င်း။ အတ္ထိအဝိဂတဣန္ဒြိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ရူပဇီဝိတံ၊
သည်။ တိဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ အာဟာရော စ၊
ရုပ်အာဟာရသည်လည်း။ အတ္ထိအဝိဂတဟာရဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဓာ၊
တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော စ၊ ထို
အာဟာရသည်လည်း။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရူပဇီဝိနော၊
အာဟာရကိုမှီ၍ အသက်ရှည်ကုန်၏။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့အား။
အာဟာရနုဂတေ၊ အာဟာရသည် နှံ့အပ်သော။ ကာယေ၊ ဌံ။ ပဝတ္ထိယံ-
ယေဝ၊ ဌံသာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌံ။
ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ပါး။ တာနိ ပဉ္စစက္ခာယတနာ-
ဒိနံ၊ တို့သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ခြောက်ခုပြောက်သော။ စက္ခု။ပ။ သင်္ခါတဿ၊
သော။ မနာယတနဿ၊ အား။ နိဿယ။ပ။ အဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။
ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဝတ္ထေ၊ ဌံ။ ပစ္စယာ၊
ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌံ။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။
နော ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ပါး။ ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။
တဿေဝ အဝသေသမနာယတနဿ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သော ပဉ္စ-

ဝိညာဉ်တို့မှကြွင်းသော ထိုမနာယတနအားသာလျှင်။ ဝတ္ထုရူပံ၊ သည်။ နိဿယပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပဝတ္ထေယေဝ၊ ခွံသာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွံ။ ပစ္စယော၊ သည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝံ၊ သို့။ ရူပမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွံ၎င်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ခွံ၎င်း။ ယဿ ယဿ အာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ (တံ ရူပံ၊ ကို။) ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

(နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးစုံကို ပြလိုရကား နာမရူပံ ပနာယံ- စသည်ကို မိန့်သော်) ပန၊ ပါး။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပါးစုံသော။ ယံ နာမရူပံ၊ သည်။ ယဿ အာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ နာမရူပံ၊ ကိုလည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဘဝတို့၌။ ဝိဘာဝိနာ၊ သည်။ ဝိညာတဗျံ၊ ၏။

☞ [၁၉၉] သေယျထိဒံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ခွံ။ ပဉ္စဇာ- ကာရဘဝေ၊ ခွံ။ ခန္ဓတ္ထယဝတ္ထုရူပသင်္ခါတံ၊ ခန္ဓာသုံးပါးဝတ္ထုရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။ သဟဇာတအည- မညနိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယာဒီဟံ၊ ဘို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ဝိတ္ထာရ- နယေန အဝစနေ ကာရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ “ဣဒမေတ္တာ” တိအာဒိ။ အထ ဝါ အနုသာရေန ဝိညာယမာနေပိ ဝိတ္ထာရကထနေ ပယောဇနံ နတ္ထိတိ ဒဿေတုံ “ဣဒမေတ္တာ” တိအာဒိမာဟ) ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤဆိုပြီးသော စကားသည်။ ဧတ္ထ-နာမရူပဿ ပစ္စယဘာဝေ၊ ဤနာမ်ရုပ်ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ မုခမတ္တံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှသာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အကျဉ်း အမြက်မျှပြသော်လည်း။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုပြီးသောနည်းကို အစဉ် ဉာဏ်သက်သဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံဆိုသင့်သော စကားရပ်ကို။ ယောဇေတုံ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ တတ်ကောင်း ပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ ဧတ္ထ-နာမရူပဿ ပစ္စယဘာဝေ၊ ခွံ။ ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ န ဒဿိတော၊ မပြအပ်။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။ အယံ နာမ- ရူပပစ္စယာသဋ္ဌာယတနန္တိ ပဒသ္မိံ ဝိတ္ထာရကထာ။

နိဒ္ဒေသ] သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒဝိတ္တာရကထာ (၁၉၉-၁၉) ၁၇၃

သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒဝိတ္တာရကထာ

၆၄၂။ သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒေ၊ ဌံ။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိ။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ဇာ။)

သင်္ခေပါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပယအာဒယော၊ ကုန်သော။
သဠေဝ ဖဿာ၊ ခြောက်ပါးသော ဖဿတို့သည်သာလျှင်။ (အာဂတာ၊
ပါဠိလာကုန်၏။) တေ ဖဿာ၊ ထိုဖဿတို့သည်။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။
ဝိညာဏမိဝ၊ ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ ဗာတ္တိံသ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သင်္ခေပေန၊ ဖြင့်။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊
ဟူသည်ကား။ စက္ခုသမ္ပယော၊ ၎င်း။ ပ။ မနောသမ္ပယော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ စက္ခုသမ္ပယအာဒယော၊ ကုန်သော။ ဆ ဝေ၊ ခြောက်ပါးသာလျှင်
ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဖဿာ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိတ္တာရေန ပန၊
ဖြင့်ကား။ စက္ခုသမ္ပယအာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုသလ-
ဝိပါကာ၊ ကုသိုလ်ဝိပါက်တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါကာ၊
တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော သမ္ပယတို့၎င်း။ သေသ၊
ကြွင်းကုန်သော။ ဗာဝိသတိလောကီယဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ နှစ်ဆယ့်
နှစ်ပါးသော လောကီဝိပါက် ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဗာဝိသတိ စ၊
နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဖဿတို့၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်အောင်
စုံသော ဖဿတို့သည်လည်း။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တ-
ဝိညာဏမိဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ ဗာတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်
နှစ်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဗာတ္တိံသဝိဿောပိ၊
သုံးဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တေဿ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ
အား။ ယံ သဠာယတနံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) တတ္ထ-တသ္မိံသဠာယတနေ၊ ထိုသဠာယတနတွင်။

ဝိစက္ခုဏာ၊ အချို့သောပညာရှိတို့သည်။ ဆဠေန၊ မနာယတနနှင့်။
သဟ၊ ကွ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ စက္ခာဒိံ၊ စက္ခာယတန
စသည်ကို။ သဠာယတနံ၊ ဟူ၍။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိစက္ခုဏာ၊ အချို့သော
ပညာရှိတို့သည်။ ဆဠေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ စက္ခာဒိံ၊
ကို။ ဗာဟိရေဟိ၊ ဗာဟိရုပ္ပါယတန အစရှိကုန်သော။ ဆဟိပိ၊ ခြောက်

ပါးသော အာယတနတို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သဋ္ဌာယတနံ၊ ဟူ၍။
ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသဋ္ဌာယတနပစ္စယာဖဿ-ပုဒ်၌၊ ဝါ၊ တတ္ထ၊ ထိုပညာရှိ
အယူထူး နှစ်ဦးတို့တွင်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ယေ ဝိစက္ခဏာ၊ အကြင်
ပညာရှိတို့သည်။ အယံ ကထာ၊ ဤစကားသည်။ ဥပါဒိဏ္ဏကပဝတ္တိကထာ၊
အာရုံပြုသော အားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည်အကျိုး
၏ အဖြစ်ဖြင့်ယူအပ်သည် ဖြစ်၍ မပြတ်လည်သော ဝဋ်တရားကိုဆိုသော
စကားတည်း။ ဣတိ မနသိ ကတော၊ ဤသို့လုံးပိုက်၍။ သကသန္တတိ-
ပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပစ္စယံ၊
ကို၎င်း။ ပစ္စယုပ္ပန္နဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒီပေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ တေ ဝိစက္ခဏာ၊ တို့သည်။
သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ပါဠိအနုသာရတော၊ ဖဿော-ဟူသော

၁-အဘယ်ကြောင့် ပဌမာစရိယဝါဒ၌ ရူပါယတနစသည်တို့ကို မယူအပ်ကုန်သနည်း?
အဘယ်ကြောင့် ဒုတိယာစရိယဝါဒ၌ ယူအပ်ကုန်သနည်း? အဇ္ဈတ္တန္တိ သသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ
ဂဏှာတိ။ပ။ န သက္ကာ ဝဇ္ဇေတုန္တိ ဂဟိတာနိတိ။ ဋီကာ။ ။အဇ္ဈတ္တန္တိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်
သသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သော စက္ခာယတနအစရှိသော အာယ-
တနကိုသာလျှင်။ ဂဏှာတိ၊ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ တံ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သည်ဖြစ်၍
အဇ္ဈတ္တမည်သော စက္ခာယတနအစရှိသော အာယတနသည်။ သသန္တတိပရိယာပန္နကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊
မိမိသန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သောကံကြောင့်ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ တာဒိဿ၊ ထိုသို့မိမိသန္တာန်၌
အတွင်းဝင်သောကံကြောင့်ဖြစ်သော သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဖဿဿ၊ အား။
ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါယတနစသည်
တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ အနုပါဒိဏ္ဏာနိ စ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်
တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်မဟုတ်ကုန်သည်
ဖြစ်၍၎င်း။ ဖဿဿ၊ ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုရူပါယတနအစ
ရှိသည်တို့သည်။ စက္ခာယတနာဒီနိ၊ စက္ခာယတနအစရှိသည်တို့သည်။ သသန္တတိပရိယာပန္န-
ကမ္မကိလေသနိမိတ္တပ္ပဝတ္တိဘာဝေန၊ မိမိသန္တာန်၌အတွင်းဝင်သော ကံကိလေသာဟူသော
အကြောင်းကြောင့် မပြတ်ဖြစ်သော ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော သံသရာဝဋ်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ဖဿဿ၊ ။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္နကမ္မ-
ကိလေသနိမိတ္တပ္ပဝတ္တိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဖဿဿ၊ ။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တာနိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓအနုပါဒိဏ္ဏ ဖြစ်သောရူပါယတနစသည်တို့ကို။)
ပဌမာစရိယဝါဒေ၊ ။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ ပါး။ ဒုတိယာစရိယဝါဒေ၊
၌။ ယထာ ဘထာ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေ၊
အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝဇ္ဇေတု၊ ကြည့်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
၎င်းအနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၀-၃) ၁၇၅

အဘိဓမ္မတာဇနီယပါဠိကို အစဉ်လျှောက်သော အားဖြင့်။ အာရုပ္ပေ၊ ခွံ။
 သဠာယတနဉ္စ၊ မနာယတနသည်လည်း။ အညတ္တ၊ အရူပဘုံမှ တပါးသော
 ဘုံ၌။ သဗ္ဗသင်္ဂဟတော၊ အလုံးစုံသောသဠာယတနကို ပေါင်း၍ယူသော
 အားဖြင့်။ သဠာယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ မနသိ ကတော၊ ၍။ ကေဒေသ-
 သရူပေကသေသံ၊ တစိတ်အားဖြင့် သုတိတူ တခုကြွင်းကို။ ကတော၊ ၍။
 ဆဋ္ဌေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ စက္ခာဒိ၊ ကို။ သဠာယတနန္တိ၊
 ၍။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသဠာယတနနှင့် တကွသော
 အဇ္ဈတ္တစက္ခာယတန စသည်သည်။ သဠာယတနဉ္စ၊ မနာယတနလည်း။
 သဠာယတနဉ္စ၊ လည်း။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန။ ဣတေဝ၊ ဤသို့
 သာလျှင်။ သဒ္ဓံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ပန၊ ပါး။ ယေ ဝိစက္ခဏာ၊ တို့သည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နမေဝ၊ ပစ္စယုပ္ပန်သည်
 သာလျှင်၊ ဝါ၊ ကိုသာလျှင်။ ကေသန္တတိပရိယာပန္နံ၊ တခုသောသန္တာန်၌
 အတွင်းဝင်၏ ဟူ၍၊ ဝါ၊ အတွင်းဝင်သည်ကိုပြု၍။ ဒီပေန္တိ၊ ပြကုန်၏။
 ပစ္စယံ ပန၊ ပစ္စည်းကိုကား။ ဘိန္နသန္တာနမ္ပိ၊ ပြားသောသန္တာန်၌ အတွင်း
 ဝင်သည်ကိုလည်း။ (ကတော၊ ၍။) ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဝိစက္ခဏာ၊
 တို့သည်။ ယံ ယံ အာယတနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုဖဿအား ကျေးဇူးပြုသမျှ အလုံးစုံသော
 အာယတနကိုလည်း။ [၂၀၀] ဒီပေန္တော၊ ပြလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဗာဟိရမ္ပိ၊
 ဗာဟိရဖြစ်သော ရူပါယတနစသည်ကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂဟေတော၊ သိမ်းဆည်း၍။
 ဆဋ္ဌေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ တဒေဝ အဇ္ဈတ္တံ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဖြစ်သော စက္ခာ-
 ယတနစသည် ကိုပင်လျှင်။ ဗာဟိရေဟိ၊ ဗာဟိရဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါ-
 ယတနာဒိဟိပိ၊ စသည်တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုရူပါယတန စသည်တို့နှင့်တကွ
 သဠာယတနသည်လည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ လည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တ
 သဠာယတနလည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ဗာဟိရသဠာယတနလည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့ ဒွန်သမာသ်ဝစနတ္ထပြု၍။ ဧတေသံ၊ ထိုသဠာယတန သဠာယတန

၁-ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌၎င်း သမ္မောဋ္ဌ၌၎င်း “သဠာယတနန္တိ” ဟူ၍သာ ပါရှိ၏။ ဤနိဿယ
 အနက်ပေးပုံနှင့် အသင့်ယူတ္တိကို ချင့်ချိန်ကြည့်လျှင် “သဠာယတနဉ္စာတိ”ဟု ပါရှိသင့်၏။
 (ဆ-သံ-သော)

သဠာယတနတို့၏။ ကေသေသေ၊ တခုကြွင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသည် ရှိသော်။ သဠာယတနန္တေ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော- ဟူသော စကား၌။ (ဌတော၊ တန်၍။ စောဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော၊ တခုသောဖဿသည်။ န သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဧကမ္မာ အာယတနာပိ၊ တခုသော အာယတန ကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ န (သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်။) သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ အယဉ္ဇ ဧကော၊ ဤဖဿတခုကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ တုရားဟောတော်မူအပ်၏။ သော-ဧကော၊ ထိုဖဿတခုကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။) တတြ-တိဿံ စောဒနာယံ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ဧတံ၊ ဤသင် စောဒကဆရာစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တခုသောဖဿသည်။ န သမ္ဘောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ဝုစ်ပြန်၍လိုက်) ဧကမ္မာ ဝါ၊ တခုသော အာယတန ကြောင့်မူလည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ဖဿတို့သည်။ န သမ္ဘောန္တိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ အနေကေဟိ၊ များစွာ သော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တခုသောဖဿသည်။ သမ္ဘောတိ၊ ၏။ ယထာ-ကတမော၊ အဘယ်နည်းဟူမူကား။ စက္ခုသမ္ပယော၊ သည်။ စက္ခာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရူပါယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ စက္ခုဝိညာဏ-သင်္ခါတာ၊ သော။ မနာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အဝသေသသမ္ပယုတ္တ-ဓမ္မာယတနာ စ၊ ဖဿမ္ပကြွင်းသော တံသမ္ပယုတ္တစေတသိကဓမ္မာယတန-ကြောင့်၎င်း။ သမ္ဘောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သောတသမ္ပယသသည်တို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင် အကြင် သောတာယတန စသည်အားလျော်စွာ။ (သမ္ဘဝနံ၊ ဖြစ်သင့်

၁-သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော-ဟု ကေဝုစ်အားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် စောဒနာ ဖွယ် ရှိရကား ဧတ္ထာဟ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကုန်အောင်စုံခြောက်ပါးလုံးကြောင့်သာ မဖြစ်သည်၊ နှစ်ပါးသုံးပါးစသည် အများတို့ ကြောင့်မူကား ဖြစ်သည်ဟူလို၊ ဥဒါဟရုဏ်ဆောင်လိုရကား ယထာ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] သဠာယတနပစ္စယာဖဿပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၀-၁၉) ၁၇၇

ခြင်းကို။) ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုအံ့။ (အနက်မရှိ နိပါတ် မျှတည်းဟု ဆိုစကြ၏) တသ္မာ ဝေ၊ ထိုသို့ အနေကာယတနတို့ကြောင့် ဧကဖဿ၏ ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။

(ဧကောပိ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ-ပုဒ်ဖြတ်၊ ပန-ပုဒ် မဟုတ်) အယံ ဖဿော၊ ဤဖဿသည်၊ ဝါ၊ ကို။ ဧကောပိ၊ တခုတည်း ဖြစ်သော် လည်း။ အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊ များစွာသောအာယတနတို့ကြောင့် ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ များစွာသောအာယတနလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ အမှန် ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣ၊ ဤသဠာယတန- ပစ္စယာ ဖဿော-ဟူသော နိဒ္ဒေသ၌။ တာဒိနာ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ ကြုံသော် လည်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ရှင်တော်ဘုရား သည်။ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသေန၊ ဧကဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်၏။

ဧကဝစနနိဒ္ဒေသေနာတိ၊ ကား။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ အနေဧကဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဧကော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တာဒိနာ၊ သည်။ ဒီပိတော၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပန၊ ပါး။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။

ပဉ္စ၊ စက္ခာယတနစသော ငါးပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဧတဿ၊ စက္ခုသမ္ပယာစသည် ငါးပါးအပြားရှိသော ဤဖဿအား။ ဆဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြရာ၏။ တတော၊ ထိုပဉ္စာယတနမှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဧကံ၊ တပါးသောဝိပါက် မနာ- ယတနကို။ ဧတဿ၊ ဤဝိပါက် မနောသမ္ပယာအား။ နဝဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။ ဗာဟိရာနိ၊ ဗာဟိရဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ရူပါယတနစသားခြောက်ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဧတဿ၊ ဤ စက္ခုသမ္ပယာစသော ခြောက်ပါးသော ဖဿအား။ ယတာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့် သည်အားလျော်စွာ။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။

တတြံ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတုံသည်ကား။ ဝိဘာ- ဝနာ၊ အနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းတည်း။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော အာယတနတို့သည်။ စက္ခုသမ္ပယာဒိ-

၁၇၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၀-၂၀) [၁၇-ပညာဘူမိ

ဘေဒတော၊ စက္ခုသမ္ပဿစသော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓဿ၊ သော။
 ဖဿဿ၊ အား။ နိဿယပုရေဇာတိန္ဒြိယဝိပ္ပယုတ္တအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဆခ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊
 ထိုပဉ္စာယတနမှ။ ပရံ၊ ဌိ။ ဧကံ၊ သော။ ဝိပါကမနာယတနံ၊ သည်။
 အနေကဘေဒဿ၊ ကုသလဝိပါကစသော ပဉ္စဒွါရစသောအားဖြင့် များ
 သောအပြားရှိသော။ ဝိပါကမနောသမ္ပဿဿ၊ ဒေပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်
 သည် ကြဉ်အပ်သောဝိပါက မနောသမ္ပဿအား။ သဟဇာတ။ပ။ အဝိ-
 ဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ နဝခ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဗာဟိရေသု၊ တို့တွင်။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ စက္ခု-
 သမ္ပဿဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။
 စတုခ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဒ္ဓါယတနာဒိနိ၊
 တို့သည်။ သောတသမ္ပဿာဒိနိ၊ တို့အား။ တထာ၊ ထိုရူပါယတနအတူ။
 စတုခ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ မနော-
 သမ္ပဿဿ၊ အား။ တာနိ စ၊ ထိုရူပါယတန စသည်တို့သည်၎င်း။^၁
 ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ဓမ္မာယတနသည်၎င်း။ တထာ စ၊ ထိုအာရမ္မဏပုရေဇာတ
 စသော လေးပါးအပြားဖြင့်၎င်း။ [၂၀၁] အာရမ္မဏပစ္စယမတ္ထေနေဝ စ၊
 အာရမ္မဏပစ္စည်းမျှဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗာဟိရာနိ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ တို့ကို။ ယထာ-
 သမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ဧတဿ၊ အား။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ဌိ။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤရှေ့အပြီးတည်း။

အယံ သဠာယတနပစ္စယာဖဿောတိ ပဒသ္မိ * ဝိတ္တာရကထာ။

ဖဿပစ္စယာဝေဒနာပဒဝိတ္တာရကထာ

၆၄၃။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာပဒေ၊ ဌိ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ၏။

စက္ခုသမ္ပဿဇာဒိကာ၊ ဇအစရှိကုန်သော။ ဒွါရတော၊ ရအားဖြင့်။
 သဠေဝ၊ ခြောက်ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊

၁-မနောဝ နေသံ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနဘဝတိ-ဟု ဟောတော်မူရကား ရူပါယတနစသည်
 တို့သည် မနောသမ္ပဿအား ကျေးဇူးပြုသည်ကို သိသာသည်။ (ပြည်)

နိဗ္ဗေသ] ဖဿပစ္စယာဝေဒနာပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၁-၁၇) ၁၇၉

သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တာ-ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ ပတေဒေန၊ အပြားအားဖြင့်။
 ကေုနနဝုတိ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်ဟူ၍။ ဝိဘာဝိနာ၊ သည်။ မတာ၊ ကုန်၏။

တေဿာပိ ပဒဿ၊ ဤ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ-ဟူသောပုဒ်၏လည်း။
 ဝိဘာဝိ၊ ဌ။ စက္ခုသမ္ပယာဇာ ဝေဒနာ။ပ။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။
 ဒွါရတော၊ အားဖြင့်။ သဇ္ဇေဝ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တာ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။
 ပတေဒေန၊ ဖြင့်။ ကေုနနဝုတိယာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်သော။ စိတ္တေဟိ၊
 တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကေုနနဝုတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘာဝိနာ၊ သည်။
 မတာ၊ ကုန်၏။

(စိတ္တဘေဒေန ကေုနနဝုတိဝိဓာပိ ဣဓာမိပ္ပေတာ ဝေါတိ ဒဿေတုံ
 ဝေဒနာသု ပနာတိအာဒိ ဝုတ္တံ) ပန၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ် အကျယ်ပြားသော်
 လည်း။ တောသု ဝေဒနာသု၊ တို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာပုဒ်၌။
 ဝိပါကသမ္ပယုတ္တာဝ၊ သမ္ပယုတ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ ဝေဒနာ၊
 တို့ကို။ အမိပ္ပေတာ၊ ဘုရားရှင်သည် အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဏ္ဍိ-
 တေဟိ၊ သုခမိန့်တို့သည်။ ဘာသိတာ၊ မိန့်အပ်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဗာတ္ထိံသဝိပါကဝေဒနာတို့တွင်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ စက္ခုပသာဒစသည်
 မှီရာရှိကုန်သော ငါးပါးသော ဝေဒနာတို့အား။ ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ပယာ
 စသော ဖဿသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ပဉ္စဒွါရမ္ပိ၊ ဌ။ သေသာနံ၊ ပသာဒ ဝတ္ထုက ပဉ္စဝေဒနာမှ ကြွင်းကုန်သော
 ကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာတို့အား။ သော ဖဿော၊ ထိုစက္ခုသမ္ပယာစသော
 ဖဿသည်။ (ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။) ဧကဓာ၊ တပါးအဖို့ဖြင့်သာလျှင်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မနောဒွါရေပိ၊ ဌလည်း။ (ကာမာဝစရ-
 ဝိပါကဝေဒနာနံ၊ တဒါရုံအားဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော ကာမာဝစရ ဝိပါက
 ဝေဒနာတို့အား။) သော-ဖဿော၊ ထိုသဟဇာတ မနောသမ္ပယာသည်။
 တထာ-အဋ္ဌဓာ၊ ရှစ်ပါးအပြားတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တတ္ထ တာသု ဝေဒနာသု၊ တို့တွင်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ဌ။ စက္ခုပသာ-
 ဒါဒိဝတ္ထုကာနံ၊ စက္ခုပသာဒစသည် မှီရာရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။
 ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ စက္ခုသမ္ပယာဒိကော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။

သဟဇာတ။ပ။ အဝိဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဇာ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ ပါး။ သေသာနံ၊ ပသာဒဝတ္ထုကပဉ္စဝေဒနာမှ ကြွင်း
 ကုန်သော။ ဧကေကသ္မိံ ခွါရေ၊ စက္ခုဒွါရ စသော တပါးပါးသောဒွါဉ္စ။
 သမ္ပုဋ္ဌန္တနသန္တိရဏတဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထာနံ၊ ကုန်သော။
 ကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ သော စက္ခုသမ္ပယာဒိကော
 ဖဿော၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကဇာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ မနောဒွါရေပိ သော တထာတိ၊ ကား။
 ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ မနောဒွါရေပိ၊ ခွဲလည်း။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။
 (ဝေ-ကြေ) ပဝတ္ထာနံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာနံ၊ တို့အား။
 သော သဟဇာတမနောသမ္ပယသင်္ခါတော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။
 တထေဝ-အဋ္ဌဇာ၊ ထိုဆိုပြီး ရှစ်ပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ပဋိသန္ဓိဘဝဂ်စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထာနံ၊ ကုန်သော။
 တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနမ္ပိ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ဝိပါကဝေဒနာတို့
 အားလည်း။ (သော သဟဇာတမနောသမ္ပယသင်္ခါတော၊ သော။
 ဖဿော၊ သည်။ တထေဝ-အဋ္ဌဇာ၊ တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။)

ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ မနောဒွါရေ၊ ခွဲ။ [၂၀၂] တဒါရမ္မဏဝသေန၊
 ဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ကုန်သော။ ယာ တာ ကာမာဝစရဝေဒနာ၊ အကြင်သို့
 သော ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ကာမာဝစရ ဝိပါကဝေဒနာတို့သည်။ အတ္ထိ၊
 ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာတို့အား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန-
 သမ္ပယုတ္တော၊ သော။ မနောသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။
 ဧကဇာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤရွေ၊
 အပြီးတည်း။

အယံ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာတိ ပဒေသိံ ဝိတ္ထာရကယာ။

၁-ဝိညာဉ်နာမ်ရပ် သဋ္ဌာယတနဖဿဝေဒနာတို့သည် ဥပါဒိန္နဓမ္မချည်းမဟုတ်လော၊
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန သမ္ပယုတ္တဖဿသည် ဥပါဒိန္နမဟုတ်ခဲ့တကား၊ အဘယ်ကြောင့် ထိုဖဿ၏
 ဝေဒနာအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်သနည်း? ပစ္စယံ အနုပါဒိန္နံပိ ကေစိ
 ဣစ္ဆန္တိတိ ယာ ပနာတိအာဒိနာ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနသမ္ပယုတ္တဖဿာယ ပစ္စယဘာဝေါ ဝုတ္တော၊
 တဉ္စ မုခမတ္တဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေန နယေန သဗ္ဗဿ အနန္တရဿ အနာနန္တရဿ စ ဖဿဿ
 တဿာ တဿာ ဝိပါကဝေဒနာယ ဥပနိဿယဘာ ယောဇကေဗ္ဗာတိ။ ဋီကာ။ ။ပစ္စယံ၊

နိဒ္ဒေသ] ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၂-၁၃) ၁၈၁

ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒဝိတ္ထာရကထာ

၆၄၄။ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒေါ ဌိ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိ။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ဧ။

ဣမ၊ ဤလောကဌိ၊ ဝါ၊ ဤသာသနာဌိ၊ ဝါ၊ ဤဝေဒနာတဏှာ-ပုဒ်ဌိ။
(ဋီကာအနက်ချည်း) ရူပတဏှာဒိဘေဒေန၊ ရူပတဏှာစသောအပြားဖြင့်။
ဆ တဏှာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒီပိတာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ-တာသု
ဆသု တဏှာသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကာ၊ တပါးပါးကို။ ပဝတ္ထာကာရတော၊
ဖြစ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးသုံးပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။
ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။ မတာ၊ ဧ။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဣမသ္မိံ ပဒေါ ဤဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ-ဟူသောပုဒ်ဌိ။
သေဋ္ဌိပုတ္တော၊ သေဋ္ဌေးသား။ ပြာဟ္မဏပုတ္တော၊ ပုဏ္ဏားသား။ ဣတိ၊ သို့။
ပိတိတော၊ အဖမှ။ နာမဝသေန၊ လာသောအမည်၏အစွမ်းဖြင့်။
(အာဂတ-ကြေသည်) ပုတ္တော၊ သားကို။ ဒီပိတော ဝိယ၊ ပြအပ်သကဲ့သို့။
ရူပတဏှာ။ ပ။ ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံမှ။ နာမ-
ဝသေန၊ လာသောအမည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌိ။ ဆ တဏှာ၊ တို့ကို။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒီပိတာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ပါး။ တာသု တဏှာသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကာ တဏှာ၊ ကိ။
ပဝတ္ထိအာကာရတော၊ ဖြင့်။ ကာမတဏှာ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။
ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးသုံးပါးအပြားရှိ၏
ဟူ၍။ မတာ၊ ဧ။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရူပတဏှာယေဝ၊ ရူပတဏှာသည်ပင်လျှင်။

ပစ္စည်းကို။ အနုပါဒိန္နမ္ပိ၊ ဥပါဒိန္နမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ ကေစိ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။
ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဥပါဒိန္နမဟုတ်သည်ကိုလည်း ကေစိတို့အလိုရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယာ ပနာတိအာဒိနာ၊ ယာ ပန-ဤသို့အစရှိသော စကားဖြင့်။
မနောဒွါရာဝဇ္ဇနသမ္ပယုတ္တဖဿယ၊ ဧ။ (ဝေဒနာယ၊ အား။) ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကိ။
အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇနနှင့်ယှဉ်
သော ဖဿ၏ ဝေဒနာအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သောစကားကို။
မုခမတ္ထဒဿနံ၊ အမြက်မျှကိုပြသောစကားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဧတေန နယေန၊ ဤနည်း
ဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံဝိပါက် ဝိပါက်မဟုတ်သော။ အနန္တရဿ၊ အနန္တရပစ္စည်းလည်းဖြစ်
သော။ အနာနန္တရဿ စ၊ အနန္တရပစ္စည်းမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿဿ၊ ဧ။
(တာ-ဌ်စပ်) တဿာ တဿာ ဝိပါကဝေဒနာယ၊ ထိုထိုဝိပါက်ဝေဒနာ၏။ (ဥပနိဿယ-ဌ်စပ်)
ဥပနိဿယတာ၊ ကိ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ။၎င်းအနက်။ (ပြည်)

၁၈၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယံ (၂၀၂-၁၄) [၁၇-ပညာဘူမိ

ယဒါ၊ ဌိ။ စက္ခုဿ၊ အား။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။ အာဂတံ၊ ရောက်
သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ ကာမဿာဒဝသေန၊ ကာမဂုဏ်ကို သာယာ
သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဿာဒယမာနာ၊ သာယာလျက်။ ပဝတ္တတိ၊
၏။ တဒါ၊ ဌိ။ ကာမတဏှာ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ဌိ။
တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထိုစက္ခုအားထင်ခြင်းသို့ရောက်သော ရူပါရုံကိုပင်လျှင်။
ဓုဝံ၊ မဖောက်မပြန် ခိုင်ခံ့၏။ သဿတံ၊ မပျက်မစီး မြဲ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ပဝတ္တာယ၊ သော။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။
တဒါ၊ ဌိ။ ဘဝတဏှာ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။
သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သော။ ရာဂေါ၊ ကို။ ဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ယဒါ၊ ဌိ။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊
ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တာယ၊ သော။ ဥစ္ဆေဒ-
ဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌိ။ ဝိဘဝတဏှာ
နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊
သော။ ရာဂေါ၊ ကို။ ဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သဒ္ဓတဏှာ-
ဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
တော အဋ္ဌာရသ တဏှာ၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသောတဏှာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။

တာ၊ ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးသောတဏှာတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တရူပါဒီသု၊ အဇ္ဈတ္တ
ရူပါရုံစသည်တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၎င်း။ (ဗဟိဒ္ဓရူပါဒီသု၊
တို့၌။) အဋ္ဌာရသ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆယ့်
ခြောက်ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတီတာ၊ ကုန်သော။
ဆတ္တိံသ၊ တို့၎င်း။ အနာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဆတ္တိံသ၊ တို့၎င်း။
ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဆတ္တိံသ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။
အဋ္ဌသတတဏှာ၊ တရားရှစ်ဖြာတဏှာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာ၊
တရားရှစ်ဖြာတဏှာတို့ကို။ ပုန၊ ဖန်။ သံခိပမာနာ၊ ချုံးအပ်ကုန်သည်
ရှိသော်။ ရူပါဒီအာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ကာမတဏှာဒိဝသေန ဝါ၊ ကာမတဏှာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကား။

၁-ဒိဋ္ဌိနှင့်တက္ခဖြစ်လျှင် ဒိဋ္ဌိတဏှာယူပါလော? ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ဟိ-
စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၃-၁) ၁၈၃

တိဿောဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။
ပုတ္တံ၊ ကို။ အဿာဒေတွာ၊ သာယာနှစ်သက်စုံမက်၍။ ပုတ္တေ၊ ဦး။
မမတ္တေန-မမ ဣဒန္တိ ကရဏေန၊ ဤကား ငါ၏ဥစ္စာ (ငါ့ဟာ)ဟု
ဂေဟသိတပေမပြုသဖြင့်၊ ဝါ၊ မမတ္တေန သမ္ပိယာယမာနေန၊ မရက်မစက်
စုံမက်ချစ်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့်။ (သာယာသောတဏှာဖြင့်ဟူလို) ဇာတိယာ၊
အထိန်းတော်အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကြီးစွာသောပူဇော်သက္ကာရကို။
ကရောန္တိ ဝိယ၊ သို့။ ရူပါဒိအာရမ္မဏဝသေန၊ ရူပါရုံစသောအာရုံ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ အဿာဒေတွာ၊ သာယာ၍။
ဝေဒနာယ၊ ဦး။ [၂၀၃] မမတ္တေန-မမ ဣဒန္တိ ကရဏေန၊ ငါ၏ဥစ္စာ
(ငါ့ဟာ)ပြုသော တဏှာဖြင့်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏဒါယကာနံ၊ ရူပါရုံစသော
အာရုံကို ပေးတတ်ကုန်သော။ စိတ္တကာရဂန္ဓဗ္ဗဂန္ဓကသုဒတန္တဝါယရသာ-
ယနဝိဓာယကဝေဇ္ဇာဒိနံ၊ ပန်းချီဆရာ၊ စောင်းသမား၊ နံ့သာသည်၊
စဖိုသည်၊ ယက်ကန်းသည်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏တည်ကြောင်းဩဇာတည်းဟူသော
ရသာယန ဆေးကိုစီရင်တတ်ကုန်သော ဆေးသွား အစရှိသည်တို့အား ။

၁-ရူပါရုံစသည်တို့၌ အဘိနန္ဒနအားဖြင့် တဏှာဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့်
ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ-ဟု သင့်အံ့နည်းဟု၊ ကား ယသ္မာ ပနိမေ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-သမာသ်သာ အလုတ္တရီသည်မဟုတ်၊ တဒ္ဓိတ်လည်း ရှိသတည်း။ မမ ဣဒန္တိ ကရဏံ
မမတ္တံ-ပြု၍ ဣတ္တတာ ဘာဝေ တု-သုတ်၌ တု-သဒ္ဓါဖြင့် တ္တ-ပစ္စည်း ဆောက်တည်အပ်သ
တည်း။ (ပြည်)မောင် ၂-၁၁၉သုတ်၏ပဉ္စိကာ၌မူ မမာတိ ဂဏှာတိတိ မမော (ငါ့ဥစ္စာဟု
ယူသူ)-ယု ဂဏှာတိ တဒ္ဓိတ်ပြုပြီးလျှင် မမဿ ဘာဝေါ မမတ္တံ-ဟု ဘာဝတဒ္ဓိတ်ပြု၏။
(ဆ-သံ-သော)

၃-ရသာသဒ္ဓါသည် ဖလူပစာရအားဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဟောသည်။ ယင်းဥပမာ၌
သားနှင့်ဝေဒနာကို နှိုချည်အစရှိသည်နှင့် ဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ရူပါရုံ အစ
ရှိသည်တို့ကို နှိုချည်အစရှိသည်ကိုပေးတတ်သော အထိန်းတော်နှင့် ရူပါရုံအစရှိသော
အာရုံခြောက်ပါးကို ပေးတတ်ကုန်သော ပန်းချီဆရာအစရှိသောသူခြောက်ယောက်တို့ကို
ဟပ်လေ၊ ယင်းခြောက်ယောက်တို့တွင်လည်း ပန်းချီဆရာသည် ရူပါရုံကို စောင်းသမားသည်
သဒ္ဓါရုံကို နံ့သာသည်သည် ဂန္ဓာရုံကို စဖိုသည်သည် ရသာရုံကို ယက်ကန်းသည်သည်
ဖောဋ္ဌဗျာရုံကို ဆေးသမားသည် ဓမ္မာရုံကိုပေးတတ်သောသူဟု အစဉ်အတိုင်းဟပ်၍ယူ။
ယင်းတို့၌ ဆေးသမားသည် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ တည်ကြောင်းဩဇာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း ထိုဩဇာ
သည် ထောက်ပံ့အပ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း ဓမ္မာရုံကိုပေးတတ်သောသူ ဟူ၍

မဟာသက္ကာရံ၊ ကိံ။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သော-တဏှာ၊ ဤတရားရှစ်ဖြာတဏှာသည်၊ ဝါ၊ ကိံ။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

(အလုံးစုံသောကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက် ကြိယာ ဝေဒနာတို့ကို ဤ၌လိုအပ်သလော။ ကြောင့် ယသ္မာ စေတ္တ-စသည်ကို မိန့်သော်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ-ပုဒ်၌။ ဧကော၊ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိပါကသုခဝေဒနာ၊ ကိံ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ အား။ ဧကော၊ တပါးအဖို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧကောတိ၊ ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သုခဝေဒနာသာ တဏှာ၏အကြောင်း ဖြစ်ကောင်း သည်ဟု စကားကျ၍ အဗျာပိတ-ဖြစ်ခဲ့ရကား ယသ္မာ ဝါ-စသည်ကို မိန့်ပြန်ရသော်) ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသောသူသည်။ သုခံ၊ ကိံ။ ပတ္ထယတိ၊ တောင့်တ ၏။ သုခိပိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော သူသည်လည်း။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ သုခံ၊ ကိံ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ (ဥပေက္ခာ မလွတ်ပြီလော။ ကြောင့် ဥပေက္ခာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်) ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပေက္ခာ၊ ကိံ။ သန္တတ္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခမိစ္ဆေ၊ သုခဟူ၍သာလျှင်။ ဘာသိ- တာ၊ ဟောအပ်၏။ (ဝေဒနာသုံးပါးလုံးပင် တဏှာအား ကျေးဇူးပြု သည်ချည်းဟူလို။ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြခြင်းငှါ တဏှာယ ပစ္စယာ စသည်ကို မိန့်သော်)

မှတ်လေ။ ဝေဇ္ဇော ရသာယတနောဇာဝသေန တဒုပတ္တမ္ဘိတဇီဝိတဝသေန စ ဓမ္မာရမ္မဏဿ ဒါယကောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဋီကာ။ ။ဝေဇ္ဇော၊ ဆေးသမားကို။ ရသာယတနောဇာဝသေန၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏တည်ကြောင်းဖြစ်သော သြဇာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တဒုပတ္တမ္ဘိတဇီဝိတဝသေန စ၊ ထိုသြဇာသည်တောက်ပုံအပ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မာရမ္မဏဿ၊ ကိံ။ ဒါယကောတိ၊ ပေးတတ်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ၎င်းအနက်။ ။ရသာယတနောဇာ- ဝသေနာတိအာဒိ ဓမ္မာရမ္မဏသရူပဒဿနံ။ မဓ။ ။သြဇာ၊ ပါန၊ ဇီဝိတ ဤသုံးပါးသည် ဓမ္မာရုံတည်း။ (ပြည်) ရသာယနဆေး၏အစွမ်းကို မဟာဋီ ၁-၆၄ ၌ “ရသာယ ဘူတံ ဟိ ဘေသဇ္ဇံ သုစိရမ္ဘိ ကာလံ ဇီဝိတံ ပဝတ္တေတိယေဝ-ဟု ပြဆိုထား၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ] ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၃-၁၃) ၁၈၅

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ တဏှာယ။ အား။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ ဣတိ၊ ဟူ၍။ မဟေသိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (တနည်း) ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

(ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ-ဟူသော စကားဖြင့် ဝေဒနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ် အလုံးစုံအား ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန် တဏှာ ဖြစ်သင့်သည်ချည်းလော။ ကြောင့် ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိ- စသည်ကို မိန့်သော်)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဝေဒနာပစ္စယာပိ၊ ဝေဒနာ အကြောင်းရှိသော်လည်း။ (တနည်း) ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုသယံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ တဏှာ၊ သည်။ ဂုဿိမတော၊ သုံးအပ်ပြီးသော မဂ်ဟူသောဗြဟ္မစရိယရှိသော၊ ဝါ၊ သုံးအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤရှေ့ အပြီးတည်း။

အယံ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာပဒသ္မိံ ဝိတ္ထာရကထာ။

၁-ယသ္မာ ဝါ- အစရှိသောပါဌ်ဖြင့် သက်သက်ဝိပါက် သုခဝေဒနာသည်သာလျှင် ဥပ- နိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သုံးပါးသောဝိပါက် ဝေဒနာတို့သည်လည်း ဝိဿေသအားဖြင့် တဏှာ၏ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ သာမန်အားဖြင့်ကား ဝိပါက်မှတစ်ပါးသောဝေဒနာတို့သည်လည်း တဏှာ၏ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သေး၏ဟူသောအနက်ကို ပြ၏။ ဥပေက္ခာပန သန္တတ္တာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥပေက္ခာသည်လည်း သုခကဲ့သို့ လွန်စွာအလိုရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့် တဏှာ၏ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြစ်သည်ဟူလို။ ဥပေက္ခာကိုနှစ်ပါးခွဲဝေ၍ ဋီကာတထေ့ ကြံပြန်လိုရကား ဥပေက္ခာ ပန အကုသလဝိပါကဘူတာ အနိဋ္ဌတ္တာ ဒုက္ခေ အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ ဣတရာ ဣဋ္ဌတ္တာ သုခေတိ သာ ဒုက္ခံ ဝိယ သုခံ ဝိယ စ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ သက္ကာ ဝတ္ထု-မိန့်သော်။ (ပြည်) ဤ၌ နောက်ဆုံးထုတ်ပြသော ဋီကာပါဌ်ဖြင့် “အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာကို အနိဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ၌သွင်းအပ်၏။ ကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာကို ဣဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် သုခ၌သွင်းအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာသည် ဒုက္ခကဲ့သို့၎င်း သုခကဲ့သို့၎င်း တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်”ဟု ယူသင့်ကြောင်းကို ပြ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဤအရာ၌ဖွင့်ပြသောဋီကာ၏ အနက်ကား-ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ ရာဂကင်းသုမကင်းသုအလုံးစုံသော။ ဝေဒနာဝတော၊ ဝေဒနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်

တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ

၆၄၅။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနပဒေ၊ ဌ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိ။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ဇာ။

အား။ ပစ္စယဿ၊ အကြောင်းဖြစ်သောဝေဒနာ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ကြောင့်။ တဏှပုတ္တိ-
ပသင်္ဂေ၊ တဏှာဖြစ်ခြင်း၏လျဉ်းပါးခြင်း (ရောက်ခြင်း)သည်။ သတိ၊ သော်။ တနိဝါ-
ရဏတ္ထံ၊ ထိုလျဉ်းပါးခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိကိအာဒိ၊ ကိ။ အာစရိ-
ယော၊ သည်။ အာဟ၊ ဇာ။ အနုသယသဟာယာ၊ အနုသယတည်းဟူသောအဖော်ရှိသော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ဇာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ဣတိ ဝစနဿ၊ ဤသို့
သော ပါဠိ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂေဝတ္ထိ၊ လိုအပ်သောအနက်ကို လွန်၍ဖြစ်
သော လျဉ်းပါးခြင်းကိုနှစ်စေခြင်းသည်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ နန္တ၊ မတတ်ကောင်းသည်
မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဆိုငြားအံ့။ န၊ ထိုစကားသည်မသင့်၊ ဝါ၊ မတတ်ကောင်းသည်
မဟုတ် တတ်ကောင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဝဋ်ကိုဆိုရာ
ဖြစ်သောစကား၏။ ပဝတ္ထတ္ထာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝဇ္ဇဿ၊
ဝဋ်၏။ အနုသယဝိရဟေ၊ အနုသယကင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။
အနုသယသဟိတာဝ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။
တဏှာယ၊ ဇာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ (ဝေဒနာ တဏှာယ ဟောတိ-တို့ကား
သေသ) ဣတိ သို့။ ဧတံ၊ ဤသို့သောအနက်သဘောသည်။ အတ္ထတော၊ အတ္ထာပတ္တိ
အားဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောအပ်သည်မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေ
အပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အနုဝတ္တမာနတ္ထာ၊ လိုက်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုသယသဟိတာဝ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ဇာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇာ။) ဣတိ သို့။ ဝိညာ-
ယတိ၊ ဇာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေ
ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ဝေဒနာယ၊
နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။ ဣတိ အယံ နိယမော၊ ဤသို့သောမှတ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊
ဤသို့သောဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဣတ္ထိတော၊ လိုအပ်၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊
သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ အယံ နိယမော၊ ကိကား၊ န ဣတ္ထိတော၊
အပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့“ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်တဏှာဖြစ်၏ ဝေဒနာနှင့်
ကင်း၍တဏှာမဖြစ်”ဟူ၍ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာ
ပစ္စယာ တဏှာ-ပုဒ်၌။ အတိပ္ပသင်္ဂေ၊ လိုအပ်သောအနက်ကိုလွန်၍ဖြစ်သော လျဉ်းပါးခြင်း
သည်။ ဝါ၊ လွန်၍ရောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။
ဝုသိမတောတိ၊ ကား။ ဝုသိတဝတော၊ သုံးအပ်ပြီးသောသိတင်းရှိသော။ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယ-
ဝါသဿ၊ သုံးအပ်ပြီးသော မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို သုံးခြင်းရှိသော ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝုသတိ၊ သုံးအပ်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ ဝုသိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇာ။ တေဿ၊ ထိုရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုတ္ထော၊ သုံးအပ်ပြီးသော။ သော ဝုသိ၊ ထိုဝုသိဟုဆိုအပ်သောမဂ်သည်။

နိဒ္ဒေသ] တဏှာပစ္စယံ ဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၃-၂၂) ၁၈၇

ဥပါဒါနာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာရိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့ကို။ အတ္တဝိဘာဂတော၊ အနက်ကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ ဥပါဒါန်မည်သောဓမ္မ၏အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် ၎င်း။ ကမတော စ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဝယော၊ ပြရာ၏။

တတြ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အယံ၊ ကား။ ဝိသာဝနာ၊ တည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ၎င်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤတဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန-ပုဒ်၌။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါန်မည်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတ်သည်ကား။ အတ္တဝိဘာဂေါ၊ အနက်ကိုဝေဖန်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ သရုပ်ကို ဝေဖန်ခြင်းတည်း။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။) ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ စသော ဝတ္ထုကာမဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမံ၊ ကာမဂုဏ်ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဝါ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။) ကာမုပါဒါနံ၊ မည်၏။ သော-သဘာဝေါ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ကာမော စ၊ အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ ကာမမည်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပါဒါနဉ္စ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ဥပါဒါန်မည်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့သော ကမ္မဇာရည်းသမာသ်ကြောင့်လည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနန္တိ၊ ကား။ ဒဠဂ္ဂဟဏံ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်သော တရားတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပါယာသဥပကုဋ္ဌာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပသဒ္ဓေါဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဠတ္ထော၊ ဒဠအနက်ရှိ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သာ-ဓမ္မဇာတိ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒိဋ္ဌိ စ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် မြင်တတ်သည်

အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုသိမာ၊ မည်၏။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ အရဟာ၊ ရဟန္တာရ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဂ္ဂဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပရိနိဋ္ဌိတဝါသတ္တာ၊ ပြီးပြီးသောသုံးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုသိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေသ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံဝုသိ၊ ထိုသုံးပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုသိမာ၊ မည်၏။ ဋီကာ၏အနက်။ (ပြည်)

၁-ရှေးဝိကပ်၌ ကာမံ-ပုဒ်ကို ကာမိယတိတိ ကာမော၊ တံ ကာမံ-ဟု ကမ္မသာဓိပြု၍ ဝတ္ထုကာမရစေ၊ မြဲစွာစွဲလမ်း၏ဟူသည် မလွတ်လို့ပဲ မြဲစွာသာယာသည်ဟူလို။ ဒဠအဿာဒေတိတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ ကိတန္တသမာသ်ကိုပြုပြီး၍ ကမ္မဇာရည်းသမာသ်ကို

ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိမည်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဥပါဒါနဉ္စ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်း
တတ်သည်ဖြစ်၍ ဥပါဒါန်မည်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ရှေးဖြစ်သောဒိဋ္ဌိကို။
ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊
မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော ဘာတိအာဒိယ၊
တို့၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ (သဿတဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂဏ္ဍန္တိ၊
ယူသည်ဖြစ်၍။) ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပါဒိယတိ၊
ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ တထာ၊ ပါး။ (အသုဒ္ဓိမဂ္ဂဘူတံ၊ စင်ခြင်း၏
အကြောင်းမဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။) သီလဗ္ဗတံ၊ နွားစသည်တို့၏
အလေ့အကျင့်ကို။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ စင်ခြင်း၏အကြောင်းဟူ၍။ ဥပါဒိယတိ၊
မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။
တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ သီလဗ္ဗတဉ္စ၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်သည်
လည်း။ ဝါ၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ကို စွဲလမ်းသော မိစ္ဆာအယူ
သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥပါဒါနဉ္စ၊ ဥပါဒါန်မည်သည်လည်း။

ပြုပြန်လိုရကား ကာမော-စသည်ကို မိန့်သော်။ ယင်းဝါကျ၌ ကာမော-ပုဒ်ကို ကာမေ-
တိတိ ကာမော-ဟုကတ္ထုသာနေပြု၍ ကိလေသကာမ ရစေ။ ကာမော စ သောတိ တွေ
ကတ္ထုသာနေော ကိလေသကာမဿ အဓိပ္ပေတတ္ထာ၊ ၎င်း။ ဥပါဒါန-သဒ္ဓါကိုကား ဝိကပ်
နှစ်ပါးစုံ၌ ကတ္ထုသာနေချည်းပြုလေ၊ ဥပါဒါနသဒ္ဓေါ ပန ဥဘယတ္ထာပိ ကတ္ထုသာနေောဝ။
၎င်း ။ဥပ-သဒ္ဓါ၏ဥပဂမနတ္ထံ၊ ဒါ-ဓာတ်၏ဒါနတ္ထစသည်တို့ကို စင်စေလိုရကား ဥပါဒါနန္တိ
ဒဠ္ဇဂ္ဂဟဏံ-မိန့်သော်။ ဒဠ္ဇာဒါနံ-မဆိုစကောင်းလော။ ကြောင့် ဒဠ္ဇတ္ထော ဟိ တွေ ဥပ-
သဒ္ဓေါ-မိန့်သော်။ ဒဠ္ဇတ္ထဟူသည်လည်း ဘုသတ္ထပင်တည်း။ ဘုသော အာယာသော
ဥပါယာသော ဘုသံ ကုဉ္စ ဥပကုဉ္စ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်းဟု ပြလိုရကား ဥပါယာသ-
စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏အဖွင့်၌ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကို ရှေးဦးမိန့်လေသည်ကား ဥပါဒါန-၏
အရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုထင်စေသည်။ ဥပါဒါန-၏အရ ဒိဋ္ဌိဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ဒိဋ္ဌိံ ဥပါ-
ဒိယတိတိ ဝါ-ဟူသော ဒုတိယဝိကပ်ကိုမိန့်လေသနည်း? ကြောင့် သဿတော-စသည်ကို
မိန့်သည်။ အတ္တဂဟဏသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြစ်၍ သဿတော အတ္တာ စ-ဟူသော
စကားသည် ဤဒိဋ္ဌုပါဒါန်အရာ၌ လိုရင်းမဟုတ်၊ သဟစရိတအားဖြင့်သာလျှင် ပါသည်။
သဿတော လောကော စ၊ ဟူသောစကားသည်သာလျှင်။ ဤဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကိုဆိုရာ၌ လိုရင်း
ဖြစ်သည်ဟု ဋီကာ၌ဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-ထိုသီလဗ္ဗတနှင့် သဟစရိတဖြစ်သော ပရာမာသသည်လည်း သီလဗ္ဗတပင်တည်းဟု
ပြလိုရကား သီလဗ္ဗတဉ္စ-စသော နောက်ဝိကပ်ကို မိန့်ပြန်သည်။ ယင်းသို့သော် ဂေါသီလ
ဂေါဝတစသည်သည် ဥပါဒါန်မဟုတ်ခဲ့၊ အသို့လျှင် သမာနာဓိကရဏဖြစ်လေအံ့နည်း?
ကြောင့် ဂေါသီလဂေါဝတာဒိဟိ-စသည်ကိုမိန့်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၄-၃) ၁၈၉

ဟောတိ၊ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊
၏။ ဂေါသီလဂေါတောဒီနိ၊ နွားတို့၏အလေ့ နွားတို့၏အကျင့် စသည်တို့
သည်။ ဝါ၊ နွားတို့၏အလေ့ နွားတို့၏အကျင့်စသည်တို့ကို သုဒ္ဓိမဂ္ဂဟု
မှားသောအားဖြင့် စွဲလမ်းသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နွားတို့၏
အလေ့အကျင့်စသည်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှစင်ခြင်းသည်။ (ဘဝိဿတိ၊
လတံ။) ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသတော၊ ပြင်းစွာအမှား နှလုံးသွင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သယမေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဥပါဒါနာနိ၊ မည်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဧတေန-သဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊
တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆိုကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) ဝါဒေါ၊ မည်၏။ [၂၀၄] ဧတေန-
ဓမ္မဇာတေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥပါဒိယန္တိ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်ကုန်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့စွဲလမ်းကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊
သည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ ကိံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ နည်း။ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ မြဲစွာ
မူလည်းစွဲလမ်းကုန်သနည်း။ (ကံကိုမေးသည်) အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်၏။ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ (ဖြေသည်) အတ္တနော၊ အတ္တ၏။
ဝါဒုပါဒါနံ၊ ဆိုကြောင်း မြဲစွာစွဲလမ်းကြောင်းတည်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊
ကြောင်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန-ဓမ္မဇာတေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
(အတ္တဿ၊ အနက်၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။) အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ၊ အတ္တ
ဟူသော စကားမျှကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ စကား၏ အကြောင်းမျှဖြစ်သော
အတ္တကိုသာလျှင်။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဥပါဒိယန္တိ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်ကုန်၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။) အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ၂။

၁-ဝါဒသင်္ခါတံ ဝါဒမေဝ ဝါ ဥပါဒါနံ ဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တနော ဝါဒုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ-
ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြလိုရကား ကိံ ဝဒန္တိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ အတ္တသည် ဝဒန္တိ ဥပါဒိ-
ယန္တိ-ကြိယာနှင့်စပ်သော် ကံ၊ ကရဏသာဓိပြုပြီးသော ဝါဒေါ ဥပါဒါနံ-တို့နှင့်စပ်သော် သမ္ပန်၊
ထိုကြောင့် ကရဏသာဓိ၊ အဓိကရဏသာဓိ၊ နောက်ပုဒ်မှတ်မူ၊ ရှေးပါဌသဠိ၊ တုံမြဲပြီ-ဟု
ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ အတ္တသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိခဲ့ရကား အဘယ်သို့လျှင်
စွဲလမ်းနိုင်အံ့နည်း၊ ယင်းသို့ ပဌမဝိကပ်၌ အပြစ်ကိုမြင်ရကား အတ္တဝါဒမေဝ ဝါ-စသော
ဒုတိယဝိကပ်ကိုမိန့်သည်။

၂-အတ္တဝါဒဿ ဥပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ-ပြု။ အတ္တဝါဒဟူသည်လည်း စင်စစ် ပရမတ္ထ
အားဖြင့် အတ္တမရှိရကား အတ္တဟူသောစကားမျှကိုပင် အတ္တဟူ၍ မြဲစွာစွဲလမ်းကုန်သတည်း။
ဒိဋ္ဌိဂတိကတို့သည်ဆိုအပ်ကုန်သော နိစ္စ သုဘ ဤသို့စသောစကားတို့၏၎င်း ဒိဋ္ဌိကင်း

၁၉၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၄-၃) [၁၇-ပညာဘူမိ

အယံ၊ ကာမံ၊ တာဝ၊ စွာ။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့၏။
အတ္ထဝိဘာဂေါ၊ အနက်ကို ဝေဖန်ခြင်းတည်း။

ပန၊ ပါး။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရေ၊ တွင် ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။
တာဝ၊ စွာ။ (တဏှာဒဠတ္တံ ဝုစ္စတိ-၌စပ်) ကာမေသု၊ ငါးပါးသောကာမ
ဂုဏ်တို့၌။ ယော ကာမစ္ဆန္ဓော၊ အကြင်လိုချင်တောင့်တသော ကာမ
ဟူသော ဆန္ဒသည်။ (န ကတ္ထုကမ္ပတာဆန္ဓော၊ န စ ဓမ္မဆန္ဓော၊ လှန်)
ယော ကာမရာဂေါ၊ အကြင်ကာမဟုဆိုအပ်သော တပ်စွန်းတတ်သော
လောတသည်။ ယာ ကာမနန္တံ၊ အကြင်ကာမဟူသော နှစ်သက်တတ်သော
လောတသည်။ ယာ ကာမတဏှာ၊ အကြင်ကာမဟူသော အာရုံကို
ဆာလောင်တောင့်တတတ်သော လောတသည်။ ယော ကာမသွေဟော၊
အကြင်ကာမဟူသော စေးကပ်တတ်သော လောတသည်။ ယော ကာမ-
ပရိဋ္ဌာဟော၊ အကြင်ကာမဟူသော ပူပန်စေတတ်သော လောတသည်။
ယာ ကာမမုစ္ဆာ၊ အကြင်ကာမဟူသော တွေ့ဝေမိန်းမောစေတတ်သော
လောတသည်။ ယံ ကာမဇ္ဈောဿာနံ၊ အကြင်ကာမဟူသော မျို၍ပြီးဆုံး
စေတတ်သော လောတသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤယော ကာမေသု
ကာမစ္ဆန္ဓော-စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော တရားအပေါင်းကို။ ကာမုပါဒါနန္တံ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဣတိ-ကြေသည်) အာဂတတ္တာ၊ လာ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ တဏှာဒဠတ္တံ၊ တဏှာ၏
မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပုရိမတဏှာဥပနိဿယပစ္စယေန၊
ရှေးတဏှာဟူသော ဥပနိဿယပစ္စည်းကြောင့် ။ ဒဠသမ္ဘူတာ၊ မြဲမြံ

ကုန်သောသူတို့သည် ဆိုအပ်ကုန်သော ဂဂနကုသုမ ကောင်းကင်ပန်းစသော လောက
ဝေါဟာရစကားတို့၏၎င်း အကြောင်းဖြစ်သောဝတ္ထုသည် ဝါစာဝတ္ထုမတ္တမည်သတည်း။
အရကောကံသော် ပရမတ္ထအားဖြင့် တရားကိုယ်မရှိ စင်စစ်မိမိတို့ထင်အပ်သော အာရုံမျှ
ပင်တည်း။ (ပြည်)

၁-ကာမုပါဒါနံ သင်္ခေပတော တဏှာဒဠတ္တံ၊ သေသုပါဒါနတ္တဟံ ပန သင်္ခေပတော ဒိဋ္ဌိ-
မတ္တမေဝ။ ဝိတ္တာရတော ပန ဟူ၍ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရ သမုဒါယမှ ထိုအပေါင်း၏အစိတ်ဖြစ်
သော သင်္ခေပကို၎င်း ဝိတ္တာရကို၎င်း ထုတ်သောကြောင့် နိဒ္ဒါရဏ၌ဘူမဝစနဖြစ်သ
တည်း။ (ပြည်)

၂-ဒဠာယ တာဝေါဒဠတ္တံ၊ တဏှာယ ဒဠတ္တံ တဏှာဒဠတ္တံ-ဟူပြု၍ တဏှာ၏ဒဠဂါဟသတ္တိ
ကို မုချပခာနကောက်ယူအံ့စိုးရကား တဏှာဒဠတ္တံ နာမ-စသည်ကိုမိန့်သည်။ တဏှာဟူက
အတူတူသာဖြစ်ကောင်းလျက် အသို့မူ၍ ဒဠသမ္ဘူတာ ဥတ္တရတဏှာ-ဟု မိန့်လေသနည်း?
ကြောင့် ပုရိမတဏှာ ဥပနိဿယပစ္စယေန-မိန့်ရပြန်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] တဏှာပစ္စယံဥပါဒါနပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၄-၁၂) ၁၉၁

သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥတ္တရတဏှာဝ၊ နောက်ဖြစ်သော တဏှာဒြပ်သည် သာလျှင်။ တဏှာဒဠ္လတ္တံ နာမ၊ တဏှာဒဠ္လတ္တမည်၏။ န၊ တဏှာ၏ ဒဠ္လဂ္ဂါ-ဟသတ္တိသည် ပဓာနအားဖြင့် တဏှာဒဠ္လတ္တမမည်။ (သကဝါဒမှ တပါး ကေစိဝါဒကို ပြလိုရကား ကေစိ ပနာဟု-စသည်ကို မိန့်သော်) ပန၊ ဝါဒထူးကို ဆိုအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ အပ္ပတ္တဝိသယပတ္တနာ၊ မရောက်သေးသော အာရုံကိုတောင့်တသော လောဘသည်။ တဏှာ၊ မည်၏။ (အာရမ္မဏေ ပရိတဿနဘာဝတော၊ အာရုံကို တောင့်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) အန္တကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ စောရဿ၊ ၏။ ဟတ္ထပသာရဏံ ဝိယ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို စမ်းခြင်းငှါ လက်ကိုဆန့်တန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း။ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ ရောက်ပြီးသောအာရုံကို စွဲလမ်းသော လောဘသည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ (အာရမ္မဏေ ဒဠ္လဂ္ဂဟဏဘာဝတော၊ အာရုံကို မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တဿေဝ၊ ထိုခိုးသူ၏သာလျှင်။ ဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ စမ်းမိသောဘဏ္ဍာကို မြဲစွာကိုင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတဏှာဥပါဒါနံတရား နှစ်ပါးတို့သည်။ အပိစ္ဆတာသန္တုဋ္ဌိတာပဋိပက္ခာ စ၊ အလိုနည်းသည်၏ အဖြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၊ ထင်ရှားရှိသော ဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲလွယ်သည်၏အဖြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဝိသယာဘိမုဒဘာဝတော၊ အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဏှာဒဠ္လတ္တံ ဟုတွာ အတြိစ္ဆတာဘာဝတော၊ တဏှာဒဠ္လတ္တဖြစ်၍ ထိုထိုအာရုံကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။) (အစဉ်အတိုင်းဟိတ်) တထာ-တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတဏှာဥပါဒါနံ တရားနှစ်ပါးတို့သည်။ ပရိယေသနာရက္ခဒုက္ခမူလ၊ ရှာမှီးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလ၊ စောင့်ရှောက်ရခြင်း

၁-အဓိပ္ပါယ်ကား ဥဒ္ဓေသံ အာဂစ္ဆန္တိ-၌ ဥဒ္ဓိသီယတေတိ ဥဒ္ဓေသော-ဟု ကမ္မသာဓနပြုငြားသော်လည်း အကျဉ်းပြအပ်သောကံခြိပ်ကိုမရ၊ ဘာဝပ္ပဓာနကမ္မသာဓနဖြစ်၍ အန္တတ္တကြိယာကိုရသည်ဟု သိစေခြင်းငှါ ဥဒ္ဓိသီတဗ္ဗတံ အာဂစ္ဆန္တိ-ဖွင့်ရသကဲ့သို့၎င်း သဒေဝကဿ လောကဿ သာသနတော သတ္တာ-၌ သာသတီတိ သာသနော-ဟု ကတ္တုသာဓနပြုငြားသော်လည်း ဆုံးမတတ်သော ကတ္တာ-ခြိပ်ကိုမရ၊ ဘာဝပ္ပဓာနကတ္တုသာဓနဖြစ်၍ အန္တတ္တကြိယာကိုရသည်ဟု သိစေခြင်းငှါ သာသနတော အနုသာသနဘာဝတော-ပွင့်ရသကဲ့သို့၎င်း ဘာဝပ္ပဓာနကမ္မသာဓန ကတ္တုသာဓနရှိသကဲ့သို့ ဒဗ္ဗပဓာနဘာဝသာဓနဘာဝတဒ္ဓိတ်သည်လည်း ရှိခဲ့ရကား ဘာဝတဒ္ဓိတ်မူသော်လည်း ခြိပ်ကိုပဓာနအရယူဟု သိစိမ့်သောငှါ တဏှာဒဠ္လတ္တံ နာမ။ပ။ ဥတ္တရတဏှာဝ-မိန့်သော်။ (ပြည်)

၁၉၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၄-၁၂) [၁၇-ပညာဘူမိ

ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလတို့သည်လည်း။ (ဟောနို့၊) ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟု၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ သေသုပါဒါနတ္ထယံ၊ ကာမုပါဒါန်မှကြွင်းသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် သုံးပါးအပေါင်းသည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိမတ္တမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိမျှသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ရူပါဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တအဋ္ဌသတပဘေဒါယပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော တရားရှစ်ပါး အပြားရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ တဏှာယ၊ ၏။ ဒဠဘာဝေါ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာမုပါဒါန်၊ မည်၏။^၂ ဒသဝတ္ထုကာ၊ ဆယ်ပါးသောဝတ္ထုရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ ဒိဋ္ဌပါဒါန်? နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ နတ္ထိ ဟုတံ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော၊ နတ္ထိ အယံ လောကော၊ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ပိတာ၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ လောကေ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ သမ္ပဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပုန္နာ။ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတာ ပဝေဒေန္တိ။ ယာ ဝေရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ ဂါဟော ပတိဋ္ဌာဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာ-ပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိ-ပါဒါနန္တိ^၃၊ ယူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်းဟူမူကား။ ဒိန္နံ၊ ဒါန၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယိဋ္ဌံ၊ မဟာဝိဇိ-တာဝိစကြာမင်း၏ ယစ်ကြီးနှင့်တူသော ယစ်ကြီးပူဇော်ခြင်းအကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟုတံ၊ အာဟုနပါဟုနမဂ်လကြိယာ၏ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊

၁-ပရိယေသနဒုက္ခမူလံ တဏှာ အပ္ပတ္တဝိသယပတ္တနာဘာဝတော၊ အာရက္ခဒုက္ခမူလံ ဥပါ-ဒါနံ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂဟဏဘာဝတော-ဟု ယထာက္ခမဟိတံနှင့်တကွမှတ်။ (ပြည်)

၂-ဒဠဘာဝေါ-ပင်ဆိုသော်လည်း ဒဗ္ဗပဓာနဘာဝဖြစ်၍ ပုရိမတဏှာ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဖြင့် ဒဠသမ္ဘူတဥတ္တရတဏှာဒြပ်ကိုပင် ကာမုပါဒါန်ဟူ၍မှတ်။ (ပြည်)

၃-ဝိဘင်းပါဠိတော်မှယူ၍ ပေယျာလပါဖော်ထားသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဒ္ဒေသ) တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၄-၁၆) ၁၉၃

ရှိ။ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊ ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလကမ္မပထဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုး စက်သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးရင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရော လောကော၊ တပါးသော လောက သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မာတာ၊ အမိ၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပိတာ၊ အဖ၌ပြုအပ်သောကောင်းမှုမကောင်းမှု သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဩပပါတိကာ၊ ပုရိမဘဝမှစုတေ၍ ပစ္ဆိမဘဝ၌ ကျခြင်း ဖြစ်ခြင်း အလေ့ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ယေ၊ အကြင်သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ ဣမဉ္စ လောကံ၊ ဤမျက်မြင်ပစ္စုပ္ပန် လောကကို၎င်း။ ပရဉ္စ လောကံ၊ မျက်ကွယ်တမလွန်လောကကို၎င်း။ သယံ- အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အဘိညာ-အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ် ဖြင့်သိ၍။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ပဝေဒေန္တိ၊ ဟောကြားခြင်း ငှါစွမ်းနိုင်ကုန်၏။ (သတ္တိအနက် အတွင်းဝင်သော ပုဒ်တည်း) တေ၊ လိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ သမ္မဂ္ဂတာ၊ အပြောနှင့် အကျင့်ကောင်းမွန် ဖြောင့် မှန်စွာဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မာပဋိပန္နာ၊ အနုလောမပဋိပဒါကို ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ ဓမ္မိကဖြစ်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့

၁-ပင့်ဖိတ်၍ ကျေးဇူးလှူဒါန်းခြင်းသည် အာဟုနမည်၏။ ရောက်လာသောညွှတ်သည် တို့အား ညွှတ်ခံကျေးဇူးခြင်းသည် ပါဟုနမည်၏။ သားသွီးတို့ကို ထိမ်းမြားလက်သပ်ပေး ခြင်းစသည်တို့၌ မင်္ဂလာအလို့ငှါ ကျေးဇူးပေးလှူခြင်းသည် မင်္ဂလာကြိယာ-မင်္ဂလာပြု ခြင်းမည်၏။ ဋီကာအဖွင့် (ဆ-သံ-သော)

၂-ပရလောကော-တမလွန်လောကသည်-ဟု ပြည်မှုရင်း၌ ပြန်ထား၏။ အများအားဖြင့် ထိုအတိုင်းပင် ပြန်လေ့ရှိကြ၏။ သို့သော် တမလွန်ဟူသည်မှာ နောင်ဘဝကိုဆိုသည်။ ထို နောင်ဘဝသည်လည်း လူ့ဘဝလည်းဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဣလောကနှင့်မကွဲပဲ ရှိလေရာ ၏။ ထို့ပြင် ပရလောက၌ တည်သူသည် ဤလောကသို့ မလာရောက်နိုင်ဟုယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နှင့်၎င်း လာရောက်နိုင်သည်ဟုယူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်၎င်း ခိုးနှောကြည့်လျှင် တမလွန်ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့ လာရိုးမရှိသောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက သဘာဝကျသကဲ့သို့ဖြစ်လေရာ၏။ ထို့ ကြောင့် ပရလောက၏အရ နတ်လောက တိရစ္ဆာန်လောကစသော တပါးသောလောကဟု ယူခြင်းသည်သာလျှင် သင့်မြတ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၃-ဘဝဟောင်းမှသေ၍ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ သေပြီးလျှင်လုံးဝမရှိတော့ပဲ ပြတ်စဲ သွားသည်ဟုဆိုလိုသော မိစ္ဆာအယူဖြစ်ပုံကိုပြသော စကားဖြစ်သည်။ ဩပပါတိကာ၊ ဥပ- ပါတ် ပဋိသန္ဓေနေကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်-ဟု အနက်ပေးသည်မှာ ထိုပါဌ်၏အဖွင့်ဋီကာနှင့်မညီသောကြောင့် မှားသည်။ (ပြည်)

သည်။ လောကေ၊ ဤ၊ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဝေရူပါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နတ္ထိ
ဒိန္နံ စသည်ဖြင့် အယူမှားသော သဘောရှိသော။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မိစ္ဆာ
အယူသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၌ အတုင်းဝင်သော
ဖောက်ပြန်သောအမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ၊ (လွန်နိုင်ခဲ့သောသဘောကြောင့်)
မိစ္ဆာအယူဟူသော ခဲယဉ်းသောတောသည်။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော၊ (ရုံရှာခြင်း
နှင့်တကွ ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွဖြစ်သော သဘောကြောင့်) ခရီးခဲနှင့်တူသော
မိစ္ဆာအယူသည်။ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူဟူသော ခရီးခဲသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိကံ၊
(သမ္မာအယူကို ထိုးလျှိုတတ် ဆန့်ကျင်တတ်သော သဘောကြောင့်) မိစ္ဆာ
အယူဟူသော ငြောင့်တံကျင်သည်။ ဝါ၊ ငြောင့်တံကျင်သဖွယ် ဖြစ်သော
မိစ္ဆာအယူသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပုန္နိတံ၊ (ရံခါသဿတ-ရံခါဥစ္စေဒကို ယူတတ်၍
အဝပ်မကျ ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍) တုန်လှုပ်သော မိစ္ဆာအယူသည်။ ဝါ၊
မိစ္ဆာအယူဟူသော ဖောက်ပြန်တုန်လှုပ်သော အမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ၊
မိစ္ဆာအယူဟူသော သံယောဇဉ်သည်။ ဂါဟော (မိကျောင်းစသည်တို့သည်
သတ္တဝါကို ကိုက်ဖမ်းသကဲ့သို့) အာရုံကိုမြဲစွာကိုင်တတ် ဖမ်းတတ်သော
သဘောသည်။ ပတိဋ္ဌာဟော-ပတိဋ္ဌဟိတော ဂါဟော၊ အားသန်စွာ ဖြစ်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့် မြဲစွာတည်၍ စွဲလမ်းတတ်သောသဘောသည်။ အဘိနိ-
ဝေသော၊ (အနိစ္စစသည်ကိုလျက် နိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) မြဲမြံ
စွာ နှလုံးသွင်းတတ်သော သဘောသည်။ ပရာမာသော၊ အနိစ္စစသော
အမှန်သဘောမှတစ်ပါး နိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သောတရားသည်။
ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ (အကျိုးမဲ့ကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စက်ဆုပ်ဖွယ်
သောခရီးသည်။ (ကုစ္ဆိတော မဂ္ဂေါ-ပြု) ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော အပါယ်
တို့၏ခရီးသည်။ (ကုစ္ဆိတာနံ အပါယာနံ မဂ္ဂေါ ကုမ္မဂ္ဂေါ-ပြု) မိစ္ဆာပထော၊
ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော ခရီးသည်။ မိစ္ဆတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘော
ရှိသော တရားသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောသဘောသည်။ တိတ္ထာယတနံ၊
ဗာလပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကူးသန်းဝင်နစ်ရာဖြစ်၍ ရေဆိပ်သဖွယ်ဖြစ်သော အကျိုး
မဲ့တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားသည်။ ဝါ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

၁-ဤယာ-ဟူသောပုဒ်ကို ဒိဋ္ဌိဂတံ-စသည်တို့နှင့် လိင်အားလျော်စွာ ယံ ဒိဋ္ဌိဂတံ-စသည်
ဖြင့် ယှဉ်သင့်သော်လည်း ရှုတ်အံသည်ကြောင့် ထိုအနိယတ်နှင့်မယှဉ်ပဲ သက်သက်သာ
ယောဇနာအံ။ (ပြည်) ယာ၊ အကြင်သို့သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။
ဤသို့မူလည်း ယောဇနာသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

နိဇ္ဇေသ] တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၄-၂၁) ၁၉၅

တို့၏ ဖြစ်ရာဒေသနေရာဌာနဖြစ်သော တရားသည်။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊
ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အယူသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်
ကိုယ်ယူစွဲလမ်းတတ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနတ္ထိဒိန္နံ
စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာအယူကို။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနံဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သာဓကပါဠိတော်၏ အနက်။]

ပန၊ ပါး။ သီလဗ္ဗကေဟိ၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်တို့ဖြင့်။
သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှစင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ သံသာရသုဒ္ဓိ-
ဟေတုဘာဝေန၊ ဤသို့ သံသရာမှစင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။
ပရာမသနံ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်သောအယူသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊
မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလေန သုဒ္ဓိ-
ဝတေန သုဒ္ဓိ သီလဗ္ဗတေန သုဒ္ဓိတိ ယာ ဝေရူပါ ဒိဋ္ဌိ။ပ။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊
ဣဒံ ဝုစ္စတိ သီလဗ္ဗတုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော
ဥပါဒါနံတို့တွင်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။
သီလေန၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဝတေန၊ နွားစသည်တို့၏အကျင့်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
သီလဗ္ဗတေန၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပါ၊ သီလေန သုဒ္ဓိစသည်ဖြင့် ယူမှားသောသဘော
ရှိသော။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ပ။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊ သည်။
အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာအယူကို။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။] ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သောဝတ္ထုရှိသော။ သက္ကာ-
ယဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ
အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ဣမ အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အရိယာနံ အဒဿာဝီ အရိယ-
ဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော သပ္ပရိသာနံ အဒဿာဝီ
သပ္ပရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပရိသဓမ္မေ အဝိနီတော ရူပံ အတ္တတော
သမနုပဿတိ၊ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ၊ ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။
ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ပ။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ၊ ယာ
ဝေရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ပ။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ အတ္တဝါဒုပါဒါ-
နန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါနံတို့တွင်။ အတ္တဝါ-
ဒုပါဒါနံ၊ သည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ အသုတဝါ၊ အာဂမသုတ

၁၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၄-၂၁)

[၁၇-ပညာဘူမိ

အဓိကမသုတကင်းသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ အရိယာနံ၊ ဘုရား
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရိယာတို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ မြင်ခြင်းသဘော မရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝါ၊ မြင်ခြင်း၌အလေ့ပြုခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။ အရိယဓမ္မဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်
စသည်အပြားရှိသော အရိယာတို့၏တရား၌။ အကောဝိဒော၊ မလိမ္မာသည်
ဖြစ်၍။ အရိယဓမ္မေ၊ တရား၌။ အဝိနိတော၊ ငါးပါးသော သံဝရဝိနည်း၊
ငါးပါးသော ပဟာနဝိနည်းမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ သပ္ပရိသာနံ၊ တင့်တယ်
သောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်တို့ကို။ အဒဿာဝီ၊ မြင်ခြင်း
သဘောမရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မြင်ခြင်း၌ အလေ့ပြုခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။
သပ္ပရိသဓမ္မဿ၊ ယောက်ျားမြတ်တို့၏ တရား၌။ အကောဝိဒေါ၊ မလိမ္မာ
သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပရိသဓမ္မေ၊ တရား၌။ အဝိနိတော၊ ကင်းသည်ဖြစ်၍။

၁-ထိုအရိယာတို့ကို မမြင်သောသူသည်လည်း စက္ခုဖြင့်မမြင်သောသူ၊ ဉာဏ်ဖြင့်မမြင်
သောသူဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဉာဏ်ဖြင့်မမြင်သောသူကို ဤ၌ လိုအပ်
၏။ ထိုစကားသင့်စွာ၊ မံသစက္ခုဖြင့်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ခိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်မူလည်းဖြစ်စေ အရိယာတို့ကို
မြင်အပ်ကုန်သော်လည်း မြင်အပ်ကုန်သည် မမည်ကုန်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ထိုစက္ခု
နှစ်ပါးတို့၏ အဆင်းမျှကို ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း အရိယာ၏အဖြစ်ဟူသော
မဂ်ဖိုလ်တရားကို အာရုံမမူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ အိမ်ခွေးမြေခွေးစသည်တို့
သည်လည်း စက္ခုဖြင့်အရိယာကိုမြင်ပါကုန်၏။ ထိုခွေးစသည်တို့သည် အရိယာကိုမြင်သည်
မမည်ကုန်။ ထိုစကား၌ ဤဝတ္ထုကို သိအပ်၏။ စိတ္တလတောင်၌ သီတင်းသုံးနေသော ရဟန္တာ
မထေရ်မြတ်၏ ဥပဋ္ဌာကဝုဗ္ဗဗုဓိတရဟန်းကြီးသည် တနေ့သ၌ မထေရ်နှင့်တကွ ဆွမ်းခံ
ကြစဉ် မထေရ်၏ သပိတ်သင်္ကန်းကိုကိုင်လျက် နောက်မှလိုက်၍ အရှင်ဘုရား အရိယာတို့
မည်သည် အဘယ်သို့သဘောရှိကုန်သနည်း-ဟု မဟာထေရ်ကို မေးလျှောက်၏။ မဟာထေရ်
သည်လည်း ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော အသက်ကြီးသည် အရိယာတို့၏ သပိတ်
သင်္ကန်းကိုကိုင်လျက် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကိုပြု၍ တကွသွားလျက်လည်း အရိယာမှန်းမသိ၊
ဤသို့ အရိယာတို့မည်သည် သိနိုင်ခဲလှသည်တကားဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုသို့ မိန့်တော်မူသော်
လည်း ဝုဗ္ဗဗုဓိတသည် မရိပ်မိသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် စက္ခုဖြင့်မြင်သည်ကား အမြင်
မမည်၊ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်သည်သာလျှင် အမြင်မည်၏။ ထို့ကြောင့် စက္ခုဖြင့်မြင်သော်လည်း
ဉာဏ်ဖြင့်အရိယာတို့သည် မြင်အပ်သော အနိစ္စစသောလက္ခဏာကို မမြင်သော အရိယာတို့
သည် ရအပ်သောဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်တရားကို မရသောသူကို အရိယာအဖြစ်ကို ပြုတတ်
ကုန်သော အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿိယမာနဖြစ်သော အနိစ္စတာစသော
သဘောတို့ကို၎င်း ဝိပဿနာမဂ်ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော အရိယာအဖြစ်ကို၎င်း မမြင်အပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရိယာနံ အဒဿာဝီ-ဟု သိအပ်၏။ (ပြည်)

၂-သီလသံဝရ၊ သတိသံဝရ၊ ဉာဏသံဝရ၊ ခန္တီသံဝရ၊ ဝီရိယသံဝရ၊ ဤသည်ကား သီ-သ-
ဉာ-ခနံ၊ ဝီရိယံ၊ ငါးတန်သံဝရတည်း။ ပဟာန ဝိနည်းသည်လည်း-တဒင်္ဂပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘန-
ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာနံ နိဿရဏပဟာနံဟူ၍ ငါးပါးတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၅-၁) ၁၉၇

ဝါ၊ ကင်းသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊ မြဲစွာအဖန်တလဲလဲရှု၏။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အတ္တာနံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ရူပဝန္တံ ဝါ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍မူလည်း။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ အတ္တနိ ဝါ၊ အတ္တ၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ ရူပသ္မိံ ဝါ၊ ရုပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ သမနုပဿတိ၊ ၏။ (ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ စသည်တို့၌ ဤနည်းနှင့်နှင့် ယောဇနာ) ဝေရူပါ၊ ဤသို့ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ-စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းသော သဘောရှိသော။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ယံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။ ယော ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။] အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်၌။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရော၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ကမတောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကမော၊ အစဉ်သည်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဥပ္ပတ္တိက္ကမ၎င်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ၎င်း။ ဒေသနာက္ကမော စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အနုမတဂ္ဂေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်၍ မသိအပ်သော အစရှိသော။ သံသာရေ၊ ၌။ ဣမဿ၊ ဤကိလေသာ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ပဌမုပ္ပတ္တိယာ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း၏။) အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မုချအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ပရိယာယေန ပန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဧကသ္မိံဘဝေ၊ ၌။ အတ္တဂါဟပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ သဿတုဇ္ဈေဒါဘိနိဝေသော၊ သဿတအားဖြင့် ဥဇ္ဈေဒအားဖြင့် မြဲစွာ အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ အယံ အတ္တာ၊ ဤအတ္တသည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောသူအား။ အတ္တဝိသုဒ္ဓတ္တံ၊ အတ္တ၏စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အယံ အတ္တာ၊ သည်။) ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသည်ဖြစ်၍။ ပရလောကနိရပေက္ခဿ၊ တမလွန်လောကကို ငဲ့ခြင်းကင်းသော။ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ [၂၀၅] ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဌမံ၊ စွာ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမှ။ (ပရံ၊

နောက်၌။) ဒိဋ္ဌိသီလဗ္ဗတကာမုပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံသီလဗ္ဗတုပါဒါနံကာမု
ပါဒါနံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ထိုလေးပါး
သော ဥပါဒါနံတို့၏။ ဧကသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်တည်း။

စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော ဥပါဒါနံတို့တွင်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါ-
နာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် သတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ (ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။)
ကသ္မာ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ အရဟတ္တမဂ်သည် သတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ထိုလေးပါးသော
ဥပါဒါနံတို့၏။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်တည်း။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မဟာဝိသယတ္တာ၊ ကျယ်သောအရာရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ပါကဋ္ဌတ္တာ စ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧတေ-
သု၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါနံတို့တွင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။
ဒေသိတံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဟိတ်နှစ်ပါးကို ချဲ့ဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုကာမုပါဒါနံသည်။
အဋ္ဌစိတ္တသမ္ပယောဂါ၊ ရှစ်ပါးလုံးသော လောဘမူစိတ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။
မဟာဝိသယံ၊ ကျယ်သော ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊
ကာမုပါဒါနံမှတစ်ပါးကုန်သော သုံးပါးသောဥပါဒါနံတို့သည်။ စတုစိတ္တသမ္ပ-
ယောဂါ၊ လေးပါးသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်နှင့်သာ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။
အပ္ပဝိသယာနိ၊ ကျဉ်းသောအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ပါး။
ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါ၏။ အာလယရာမတ္တာ၊ တဏှာ
ဖြင့် မှီဝဲအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကာမုပါဒါနံ၏ အဖန်တလဲလဲ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်
သော ငါးပါးသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ပဇာယ၊ ၌။ (တန္တနည်း) ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါနံမှတစ်ပါး သုံးပါးသောဥပါဒါနံ
တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ကာမုပါဒါန-
ဝါ၊ ကာမုပါဒါနံရှိသောသူသည်။ (အချို့သောဆရာတို့ကား ဝါ-ကို ဝိကပ်

၁-အာလိယန္တိ၊ သေဝိယန္တိ၊ အာ ပုနပျုနံ ဝါ လယတိ ဧတ္ထ ကာမုပါဒါနန္တိ အာလယော၊
ပညူပါဒါနက္ခန္ဓာ။ တတ္ထ ရမတိတိ အာလယရာမာ၊ ပဇာ။ တဿာ ဘာဝေါ အာလယရာ-
မတ္တံ။ တသ္မာ အာလယရာမတ္တာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၅-၁၅) ၁၉၉

ကြံကုန်၏။ မသင့်) ဝတ္ထုကာမာနံ၊ တို့ကို။ သမဓိဂမတ္ထံ၊ ရခြင်း အကျိုး
ငှါ။ ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိဗဟုလော၊ (သုခဒုက္ခသည် ကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟု
မယူမူ၍) အသစ်အဆန်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌသုတမူတ မင်္ဂလာစသည်၌ လေ့လာ
များသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုကာမုပါဒါန်ရှိသောသူ၏။ သာ
ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိဗဟုလတာ၊ ထိုကောတူဟလ မင်္ဂလာစသည်၌
လေ့လာများသည်၏ အဖြစ်သည်။ တံ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒနန္တရံ၊ ထိုကာမုပါဒါန်၏အခြားမဲ့၌။ ဒိဋ္ဌပါ-
ဒါနံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တံ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သည်။ ပဘိဇ္ဇမာနံ၊ ကွဲပြားသည်
ရှိသော်။ သီလဗ္ဗတအတ္တဝါဒုပါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ တသ္မိံ ဒုယေ၊ ထိုနှစ်ပါးအပေါင်းတို့၌။ ဂေါကိရိယံ၊ နှား၏အမှုအရာကို
၎င်း။ ကုက္ကုရကိရိယံ ဝါ၊ ခွေး၏အမှုအရာကို၎င်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်၍လည်း။
ဝေဒိတဗ္ဗတော၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ရန်ရင်း၏။
ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတံ၊
၏။ သုခမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။
အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ တို့၏။
ဒေသနာက္ကမော၊ တည်း။

စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနစတုက္ကတွင်။ တဏှာ၊ ကာမတဏှာ
သည်။ ပုရိမဿ၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ကာမုပါဒါန်အား။ ဧကော၊ တပါးအဖို့
အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသတ္ထယဿ၊ ကာမု
ပါဒါန်မှ ကြွင်းသောဥပါဒါန် သုံးပါးအပေါင်းအား။ သတ္တဝေ၊ ခုနစ်ပါး

၁-ဟောတိ-နောင်သဿတဒိဋ္ဌိတိ-ဟုရှိသည်ကားအမှား၊ သဿတန္တိ-ဟု ရှိရမည်။ သဿ
ကို သာ + အဿ-ဟု ပဒစ္စေဒပြု။ (ပြည်) ၎င်းသည် “သာ ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိဗဟုလတာ
အဿ ကာမုပါဒါနဝတော တန္တိ ကာမုပါဒါနံ”ဟူသော ဋီကာနှင့်အညီ ပြဆိုထားခြင်းပေ
တည်း။ ယခုစာကိုယ်မှည့်ကား “သာဿ ဒိဋ္ဌိတိ”ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်သည်လည်း “သာ၊ သည်။
အဿ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိပေတည်း။ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။” ဤသို့အနက်
ရသောကြောင့် အတ္ထယုတ္တိလည်းရှိ၏။ သာ-ဟူသော တုလျှတ်ပုဒ်သည် ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော လိင်္ဂတ်
ပဓာနပုဒ်နှင့် လိင်္ဂတုလျက်ရှိသောကြောင့် သဒ္ဒယုတ္တိလည်း ရှိပေ၏။ မှန်ပေ၏။ ကမ္မဓာရည်း
ဝါကျမှ တပါးသောအရာ၌ တုလျှတ် သို့မဟုတ် ပကတိကတ္တာဖြစ်သော ယ တ စသောသဗ္ဗ-
နာမ်ပုဒ်တို့သည် ပဓာနဖြစ်သော လိင်္ဂတ် ဝိကတိကတ္တာပုဒ်နှင့် လိင်္ဂတုမြဲဖြစ်ပေသည်။ သို့
သော် ထိုပါဌ်သည် ဋီကာနှင့်ကွဲနေသောကြောင့် မူရင်းပါဌ်ဟောင်း ဟုတ်မဟုတ်ကား ဆင်
ခြင်ဖွယ် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂၀၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၅-၁၅) [၁၇-ပညာဘူမိ

အပြားတို့ဖြင့်၎င်း။ အဋ္ဌဇာ ဝါပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဧတ္ထ-ဧဝံ ဒေသိတေ ဥပါဒါနစတုက္ကေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဥပါဒါနစတုက္ကတွင်။ ပုရိမဿ၊ သော။ ကာမုပါဒါနဿ၊ အား။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကဓာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တဏှာဘိနန္ဒိတေသု၊ တဏှာဖြင့် ပြင်းစွာနှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ ပါး။ သေသတ္ထယဿ၊ အား။ သဟဇာတ၊ ပ။ ဟေတုဝသေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဇာ ဝါ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယေန၊ နှင့်။ သဟ၊ က။ အဋ္ဌဇာ ဝါပိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ ၌။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အသဟဇာတာဝ၊ ပစ္စယုပ္ပန်နှင့်သဟဇာတ် မဟုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေအပြီးတည်း။ အယံ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ ပဒသ္မိံ ဝိတ္ထာရကဏာ။

ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကဏာ

၆၄၆။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒေ၊ ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အတ္ထတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မတော စေဝ၊ သဘာဝဓမ္မအားဖြင့်၎င်း။ သာတ္ထတော-သာတ္ထကတော၊ (ဟောပြီးသည်ကို တဖန်ဟောခြင်း၏) အကျိုးရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒသင်္ဂဟာ၊ ဝေဖန်စိတ်ဖြာခြင်း၊ ဝေဖန်ပြီးသည်ကို ချုံးခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဥပါဒါနသည်။ ယဿ၊ အကြင်အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တတော) စေဝ၊ ထိုကျေးဇူးပြုခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

(ဖလဝေါဟာရအားဖြင့် ကမ္မဘဝကို ဘဝဟုဆိုအပ်ရကား ဥပပတ္တိဘဝ၏ နိဗ္ဗစနကိုသာ ဘဝနှစ်ပါးလုံးနှင့် ဆက်ဆံသည်ကိုပြု၍ ဆိုလိုရကား ဘဝတိတိ ဘဝေါ-ဟု မိန့်သော်)

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၆-၁၀) ၂၀၁

၉[၂၀၆] တတ္ထ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ထိုဂါထာ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။
သော-ဘဝေါ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ၎င်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ-
ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊
ကား။ ဘဝေါ ဒုဝိဇေန။ပ။ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။
[ဘဝေါ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဇေန-ဒုဝိဇော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
(ဒုဝိဇေန-ကား ပစ္စတ္တတ္တ၌ ကရဏဝစနရှိသောပုဒ်တည်း) တတ္ထ၊ ထို
နှစ်ပါးသောဘဝတို့တွင်။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်ပင်လျှင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။
ကမ္မဘဝေါ၊ ဘဝ။ တထာ၊ တူ။ ဥပပတ္တိယေဝ၊ လျှင်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။
ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဘဝ။ (ဒုဝိဇေန-ဟူသည်နှင့်အညီ ငစနတ္ထကိုလည်း
နှစ်ပါးပင် ဖြစ်သင့်သည်မဟုတ်လော? ကြောင့် ဧတ္ထ စ-စသည်ကို
မိန့်သော်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသောဘဝတို့တွင်။ ဥပပတ္တိ၊
သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။
ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကမ္မံ၊ ကို။ သုခကာရဏတ္တာ၊ သုခ၏အကြောင်း၏
အဖြစ်ကြောင့်။ သုခေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော ယထာ၊ ကဲ့သို့။
ဝေ၊ တူ။ ဘဝကာရဏတ္တာ၊ ဘဝ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလ-
ဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖုလ္လပစာရအားဖြင့်။ ဘဝေါ၊
ဘဝမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။
ဧတ္ထ၊ ဤဘဝပုဒ်၌။ အတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၆၄၇။ ပန၊ ပါး။ ဓမ္မတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။
စေတနာ စေဝ၊ သည်၎င်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ အဘိဇ္ဈာ-
ဒယော၊ ကုန်သော။ ကမ္မသင်္ခါတာ၊ ကံဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊
တို့သည်၎င်း။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ။ပ။ကမ္မ-
ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝနှစ်ပါး
တို့တွင်။ ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ပရိတ္တဘူမကော ဝါ၊
ကာမဘုံ၌ ကျင်လည်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ မဟာဘူမကော ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်
ဘုံ၌ ကျင်လည်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်၎င်း။

၂၀၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၆-၁၀) [၁၇-ပညာဘူမိ

အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်၎င်း။
 အတ္တိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ သုံးပါးသော သင်္ခါရကို။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘဝဂါမိကမ္ပိ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ
 စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် မိမိ၏ ဖြစ်ဆဲကာလ၌ ဘဝသို့ ရှေးရှုဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ကံကို၊ ဝါ၊ ဘဝကို ပြီးစေတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို။
 ကမ္မဘဝေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။] ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပုညာဘိ
 သင်္ခါရစသား သုံးပါးတို့တွင်။ တေရသ စေတနာ၊ တဆယ့်သုံးပါးသော
 ကာမရူပကုသိုလ်စေတနာတို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရောတိ-ပုညာဘိသင်္ခါ-
 ရော နာမ၊ မည်၏။ ဒွါဒသ (စေတနာ) တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်
 စေတနာတို့သည်။ အပုညာဘိသင်္ခါရောတိ၊ မည်၏။ စတသော စေတနာ၊
 လေးပါးသော အရူပကုသိုလ် စေတနာတို့သည်။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော-
 တိ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိတ္တဘူမကော ဝါ မဟာဘူမကော ဝါတိ ဧတေန၊
 ပါဌ်ဖြင့်။ တာသံဃေဝ စေတနာနံ၊ ထိုတခုယုတ်သုံးဆယ်သော စေတနာ
 တို့၏သာလျှင်။ မန္တဗဟုဝိပါကတာ၊ နည်းသောဝိပါက် ရှိသည်၏အဖြစ်၊
 များသောဝိပါက် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ သဗ္ဗမ္ပိ
 ဘဝဂါမိကမ္ပန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ စေတနာသမ္ပယုတ္တော၊ ကုန်သော။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒယော။ ကုန်သော။ (ဓမ္မော၊ တို့ကို။) ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။

ပန၊ ပါး။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ကမ္မာဘိ-
 နိဗ္ဗတ္တော၊ ကံသည် ရှေးရှုဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာတို့ပင်တည်း။
 ပဘေဒတော၊ ဖြင့်။ နဝဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။
 တတ္ထ ကတမော။ပ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 [တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။
 ကတမော၊ နည်း။ ကာမဘဝေါ၊ ၎င်း။ ရူပဘဝေါ၊ ၎င်း။ အရူပဘဝေါ၊
 ၎င်း။ပ။ အယံ၊ ဤကာမဘဝစသော ကိုးပါးသောဘဝကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။] တတ္ထ၊ ထိုကမ္မဘဝစသော ကိုးပါးသော ဘဝတို့တွင်။

၁-ဘဝံ ဂစ္ဆတိ ဂမေတိ စာကံ ဘဝဂါမိ၊ ဂစ္ဆတီတိ စ နိပ္ပါဒနသမတ္တဘာဝသေန အတ္ထ-
 နော ပဝတ္တိကာလေ ဘဝါတိမုခံ ဟုတွာ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော၊ နိဗ္ဗတ္တနမေဝ ဝါ ဂမနံ အဓိပ္ပေ-
 တံ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဥပဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၆-၂၅) ၂၀၃

ကမသင်္ခါတော၊ ကမဟုဆိုအပ်သော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ကမဘဝေါ၊ မည်၏။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ (နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။) သညာဝတံ၊ သညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သညာဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထဘဝေ၊ ၌။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သညာဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဝိပရိယာယေန၊ ပြန်သောအားဖြင့်။ အသညာဘာဝေါ၊ မည်၏။ သြဋ္ဌာရိကာယ၊ ရုန့်ရင်းသော။ သညာယ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သုခုမာယ၊ သိမ်မွေ့သော။ (သညာယ စ၊ သညာ၏ကား။) ဘာဝါ၊ ရှိခြင်းကြောင့်။ အသ္မိံ၊ ဘဝေ၊ ဤဘဝ၌။ နေဝသညာ၊ ရုန့်ရင်းသောသညာမဟုတ်သော။ နာသညာ၊ သိမ်မွေ့သောသညာမဟုတ်သည်လည်းမဟုတ်သော။ (ပရမသုခုမသညာ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သော သညာသည်။) အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာဘာဝေါ၊ ရုန့်ရင်းသောသညာမဟုတ်၊ သိမ်မွေ့သောသညာမဟုတ်သည်

၁-ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်သမာသ်။ သညာဝတန္တိ သညာဝန္တာနံ ပုဂ္ဂိုလ်နံ-ဟု သမ္မောယော-ဇနာဖွင့်သောကြောင့်၎င်း သညာဝတံ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝန္တသဒ္ဓဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု ဤဋီကာ-သမ္မောဋီကာ၌ ရှိသောကြောင့်၎င်း ဤအနက်ကိုဆိုသတည်း။ ဉာဏ်အထင်မှ သညာဝန္တ၊ ဘဝေါ-ရှိလိုသည်။ သညာ တေဿ အတ္ထိတိ သညာဝန္တော၊ သညာဝန္တော ဘဝေါ သညာဘာဝေါ-ဟု ဝိဂြိုဟ်စစ်ပြုရအံ့ထင်သည်။ ဋီကာတို့၌လည်း သညာဝန္တ၊ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝန္တသဒ္ဓဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ရှိသင့်သည်။ သို့မှသညာ ဝါ ဧတ္ထ ဘဝေ အတ္ထိတိ သညာဘာဝေါ-ဟူသော နောက်ဝိကပ်ကမ္မဓာရည်း သမာသ်နှင့်ညီသည်။ ရှေးဝိကပ်ကား အတ္ထိအနက်၌ ဝန္တပစ္စည်း၊ နောက်ဝိကပ်ကား အတ္ထိအနက်၌ အပစ္စည်းဟု ပစ္စည်းတူ၍ အနက်မခြား တပြေးတည်းသွားသည်ဟု မှတ်ရာသည်။ (ပြည်)

၂-အစစ်ကား သညာ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သညော။ အတ္ထိအနက်၌ အပစ္စည်းသက်။ သညော ဘဝေါ သညာဘာဝေါ-ဟု ကမ္မဓာရည်းပြ။ သညာဘာဝေါ-ရှိလိုလျက် အ-ကို အာ-ရေး၍ သညာဘာဝေါ-နေသည်။ တဿ ဝါ အတ္ထေ အကာရံ ကတာ။ မူလဋီကာ-ဤဋီကာ။ တဿ ဝါ အတ္ထေတိ တဿ ဝန္တသဒ္ဓဿ အတ္ထေ အတ္ထိအတ္ထေတိ အတ္ထော။ အကာရံ ကတာတိ ယထာ ပီတိသုခံ အဿ အတ္ထိတိ အတ္ထေ အကာရံ ကတာ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနံ “ပီတိသုခ”န္တိ ဝံစွတိ။ ဧဝံ သညာ အဿ အတ္ထိတိ သညော၊ သညော ဘဝေါ သညာဘာဝေါ။ သောဝ သညာဘာဝေါ။ အနု ၂-၁၃၄။ အ-ကို အာ-ဒိဃမရေးပံ သညဘဝ-ဟူ၍လည်း ပါဠိပကတိရှိသင့်သည်ကိုရည်၍ သညာဘာဝေါတိ ပါဠော-ဟု ဤဋီကာ မူလဋီကာ မှာတော်မူသည်။ ။ဋီကာ၌ ပိ-သဒ္ဓါဖြင့် သညဘဝ-ဟူ၍လည်း ပကတိပါဠိရှိ၏။ သညာဘဝ-ဟူ၍လည်း ဝိကတိဒိဃပြသော ပါဠိရှိ၏။ နှစ်ထွေသင့်ကြောင်းကိုပြသည်။ (ပြည်)

မဟုတ်သော အလွန်သိမ်မွေ့သော သညာရှိသောဘဝ မည်၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဝေါကိဏ္ဏော၊ ပျံ့အပ်၊ နဲ့စေအပ်သော၊ ဝါ၊ ချဲ့အပ်၊ ကျယ်ပွားစေတတ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဧကဝေါကာရတဝေါ၊ တခုသော ရူပက္ခန္ဓာဖြင့် ကျယ်ပွားစေအပ်သော ဘဝ။ ဝါ၊ ကား။ အဿ ဘဝဿ၊ အား။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဝေါကာရော၊ ပျံ့နဲ့သော ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကဝေါကာရတဝေါ၊ မည်၏။ (စတုဝေါကာရပဉ္စဝေါကာရတဝေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဘဝစသော ကိုးပါးတို့တွင်။ ကာမတဝေါ၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ပင်တည်း။ ရူပတဝေါ၊ သည်။ တထာ၊ တူ။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓာ၊ တည်း။ အရူပတဝေါ၊ သည်။ [၂၀၇] စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓာ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ သည်။ စတု ပဉ္စ၊ လေးပါး၊ ငါးပါးကုန်သော။ (စာကိုယ်၌ ဟံသာဝတီမူအတိုင်း သညာဘဝေါ ပဉ္စ-ဟု ရှိနေ၏။ ဇမ္ဗုမူ၌ စတုပဉ္စ-ဟု ရှိ၏။ နိဿယနှင့် ဇမ္ဗုမူက အမှန်ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်) ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓာ၊

၁-အစစ်ကား နေဝသညာနာသညာ အသ္မိံ အတ္ထိတိ နေဝသညာနာသညော။ နေဝသညာနာသညော ဘဝေါ နေဝသညာနာသညာဘဝေါ။ သောဝ အကာရဿ ဧသံ ကတွာ နေဝသညာနာသညာဘဝေါ။ ပြု။ ဝေါကိရိယတိ ပသာရိယတိ ဝိတ္တာရိယတိတိ ဝေါကာရော၊ ဧကေန ဝေါကာရော ဧကဝေါကာရော၊ သော ဧဝ ဘဝေါ ဧကဝေါကာရတဝေါ-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြလိုရကား ဧကေန-စသည်ကို မိန့်သော်။ ဝေါကိရဏံ ဝါ ဝေါကာရော၊ ဧကော ဝေါကာရော အဿာတိ ဧကဝေါကာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြပြန်လိုရကား ဧကော ဝါ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ပျံ့နဲ့သောဖြစ်ခြင်းသည် ဘာဝသာနေ သာမညဖြစ်၍ အသင်္ခေဖြစ်လျက် အဘယံ ကြောင့် ဧကော ဝေါကာရော-ဟု ဆိုအပ်သနည်း? ကြောင့် ဝေါကိရဏံ ဝါ ဝေါကာရော၊ သော ဧသန္တိ ပဝတ္တတ္တာ ဧကဝေါကာရောတိ ဝုတ္တော။ ပသဋ္ဌပ္ပတ္တိတိ အတ္တော။ မူလဋီကာ။ ၂-၁၂။ ဘာဝသာနေသည် သာမညဖြစ်သော်လည်း တခုသော ရူပက္ခန္ဓာ၌သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဧကော ဝေါကာရော-ဟုဆိုအပ်လေတည်း။ ဧသန္တိ ပဝတ္တတ္တာ-ဟူသော ဤဋီကာပါ၌ဖြင့် ပဝတ္တက ပဝတ္တနဋ္ဌာနတို့၏ မပြားသည်၏အဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း ဥပစာရအားဖြင့် ပြားသည်ကိုပြု၍ ဋီကာဆရာပြသတည်း။ ဧကော၊ တခုသော။ ဝေါကာရော၊ ပျံ့နဲ့သောဖြစ်ခြင်းသည်ဟူ၍ ဘောအနက်ဆိုငြားသော်လည်း ဤ၌ ဒဗ္ဗပဓာနဘာဝသာနေဖြစ်၍ ပျံ့နဲ့၍ဖြစ်တတ်သော တခုသောခန္ဓာဟူသော အနက်ကိုမှတ်အပ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပျံ့နဲ့၍ဖြစ်တတ်သောခန္ဓာဟူသော အနက်ကိုယူ၍ ဧကော၊ တခုသော။ ဝေါကာရော၊ ပျံ့နဲ့၍ဖြစ်တတ်သောခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏-ဟူသောအနက်ကို ရအပ်သတည်း။ သည်အနက်ကိုရည်၍ ဝေါကာရော လာမကေ ခန္ဓေ-ဟု အဘိဓာန်၌ဆိုအပ်သတည်း။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၇-၁၁) ၂၀၅

တည်း။ အသညတဝေါ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓော၊ တည်း။
 နေဝသညာနာသညာဘဝေါ၊ သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓော၊
 တည်း။ ဧကဝေါကာရဘဝါဒယော၊ တို့သည်။ ဥပါဒိဏ္ဏက္ခန္ဓဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ကောစတုပဉ္စန္ဓော၊ တပါးသော ခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော
 ခန္ဓာတို့ပင်တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ
 ဟူသောပုဒ်၌။ ဓမ္မတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၆၄၈။ သာတ္ထတောတိ၊ ကား။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဘဝနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။
 ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ ယသော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့
 သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူလျှင်။ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသေပိ၊ ၌လည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါ-
 ရာဒယောဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ကာမံ ဝုတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူ
 အပ်ပေကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တေပိ၊
 သော်လည်း။ အတိတကမ္မဝသေန၊ အတိတ်ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ
 ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပုရိမာ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၌ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။
 ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယတိံ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဣမေ၊ ဤဘဝဟူသောနိဒ္ဒေသ၌ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုန ဝစနံ၊ တဖန်ဟောခြင်းသည်။ သာတ္ထကမေဝ၊
 အကျိုးရှိသည်သာတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ
 ၌။ တတ္ထကတမေဝပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ကုသလာ စေတနာ ကာမာဝစရာတိ
 ဧဝမာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတနာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သင်္ခါရာတိ၊
 ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣမ ပန၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ
 ဘဝဂါမိကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ စေတနာ-
 သမ္ပယုတ္တာပိ၊ စေတနာသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဓမ္မတို့ကို၎င်း။ စေတနာပိ၊
 ကို၎င်း။ (အပိ-သဒ္ဓါဖြင့် စေတနာကိုပေါင်း) (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ စ၊ တနည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝိညာဏပစ္စယမေဝ၊ ဝိညာဉ်၏
 အကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒါနိ-ဣမ ပန၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌ကား။ အသညာ-

၁-ဒါနိ-ပစ္စည်း၊ ဣဒေအနက်၌ကျသတည်း။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော ဣမ ပန-ဟုဆိုအပ်
 ပြီး ဆိုအပ်လတ်ဖြစ်ပေသည်။ (ပြည်)

ဘဝနိဗ္ဗတ္တကမ္ပိ၊ အသညာဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္ပိ၊
 ကို။ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ပြန်။ အပိ-ဖြင့်
 ဝိညာဏပစ္စယကိုပေါင်း) ဝါ၊ ကား။ ဗဟုနာ၊ များစွာဆိုသဖြင့်။ ကိံ၊
 အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။
 ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယောဝ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်
 သော။ ကုသလာကုသလာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣဓ ပန၊ ဘဝေါ-
 ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသဉ္စကား။ ဥပပတ္တိဘဝဿာပိ၊ ၏လည်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊
 သင်္ဂဟိတအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပေါင်း၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ကုသလာကုသလာဗျာကတော၊ အဗျာကတ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (သာတ္ထကအဖြစ်၌
 နိဂုံးချုပ်၍အပြီး အပ်လိုရကား တသွာ- စသည်ကိုမိန့်) တသွာ၊ ထိုဆိုအပ်
 ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားအား
 ဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ပုန ဝစနံ၊ ဤတဖန် ဟောခြင်းသည်။ သာတ္ထကဓမ္မော၊
 အကျိုးရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤတနိဒ္ဒေသဉ္စ။
 သာတ္ထတောပိ၊ အကျိုးရှိသောအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာ-
 တဗ္ဗော၊ ၏။

၆၄၉။ ဘေဒသင်္ဂဟာတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝဿ၊
 ဖြစ်သောဘဝ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဘေဒတော စေတ၊ ကွဲပြားသောအားဖြင့်၎င်း၊
 ဝါ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်းသောအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟတော စ၊ ပေါင်းချဉ်းရုံးစု
 သောအားဖြင့်၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။
 ကာမဘဝနိဗ္ဗတ္တကံ၊ ကာမဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ယံ ကမ္ပံ၊ ကို။
 (ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။) ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ သော-ဓမ္မော၊ ထိုကာမကို
 ဖြစ်စေတတ်သော ကံ-ဟူသော သဘောတရားသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။
 တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုကမ္မဘဝသည် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
 ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။
 နေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဒွေ၊ ကာမ-

၁-သာတ္ထကာပိ ဗဟုဝါစာ၊ နာဒရာ ဗဟုတာနိနော။ နနု ဒိဋ္ဌံ နဒိဇလံ၊ သောပကာရံ-
 ယျဒါသိနံ-ဟု ဗဟုပညာရှိတို့ဆိုရကား ကိံ ဝါ ဗဟုနာ-စသော ပါဠိကိုမိန့်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၇-၂၀) ၂၀၇

ကမ္မဘဝကာမဥပပတ္တိဘဝအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ ကာမဘဝါ၊ တို့သည်။
 (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရ-
 ဘဝတို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထိုကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်
 သာတည်း။ ဒေ၊ ရူပကမ္မဘဝရူပဥပပတ္တိဘဝ-အားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။
 ရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သညာဘဝ အသညာဘဝ ကေ-
 ဝေါကာရဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထိုရူပ-
 ဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း။ ဒေ၊ အရူပကမ္မဘဝ အရူပဥပပတ္တိ-
 ဘဝအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ အရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်-
 ၏။) သညာဘဝနေဝသညာနာသညာဘဝစတုဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။
 တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထိုအရူပဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဘဝတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဆ
 ဘဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဆ ဘဝါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ
 စ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ တထာ၊ တူ။ သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါ-
 ဒါနိမ္မုကြွင်းသော ဥပါဒါနိသုံးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။
 အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဆ ဘဝါ၊ ခြောက်ပါးခြောက်ပါးသော
 ဘဝတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ ဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စတု-
 ဝိသတိ ဘဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

သင်္ဂဟတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ကမ္မဘဝံ၊ ကိုရင်း။ ဥပပတ္တိဘဝဉ္စ၊
 ကိုရင်း။ ဧကံတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတွာ၊ ရှိ။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဧကော၊ သော။ ကာမ-
 ဘဝေါ၊ ရင်း။ တထာ၊ ထိုအတူ တပါးတပါးစီသာဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါ-
 ရူပဘဝါ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့သည်။
 (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါဒါနိမ္မုကြွင်းသော
 ဥပါဒါနိသုံးပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ
 သုံးပါးသုံးပါးသောဘဝတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

၁-ကာမ,ရူပ, အရူပ ကမ္မဘဝ ၃-ပါး၊ ကာမ,ရူပ, အရူပ ဥပပတ္တိ ဘဝ ၃-ပါး ဤ ၆-
 ပါးကို ဆ ဘဝဟု ဆိုသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၂၀၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၀၇-၂၉) [၁၇-ပညာဘူမိ

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟတော၊ ဖြင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊
 အတွင်းဝင်သောဘဝတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဒွါဒသ ဘဝ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ [၂၀၈] အပိစ-အပရော နယော၊ နည်းတပါးကို။ မယာ၊ သည်။
 ဝုစ္စတော၊ ဆိုအပ်၏။ အဝိသေသေန၊ ဥပါဒါန၏အစွမ်းဖြင့် ကွဲပြားသည်ကို
 မပြုမူ၍၊ ဝါ၊ သာမညအားဖြင့်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝ-
 ပကံ၊ ကာမဘဝသို့လားစေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။
 တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုကံသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
 ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။
 နေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊
 တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကာမဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊
 ကုန်သော။ ရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ အပရေန၊ သော။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟတော၊
 ပေါင်း၍ယူသောအားဖြင့်။ ခေ ဘဝါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊
 ကား။ ကမ္မဘဝဥပပတ္တိဘဝဘေဒံ၊ အပြားကို။ အနုပဂမ္မ၊ မမှီမူ၍၊ ဝါ၊
 မသုံးသပ်မူ၍။ အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ကာမဘဝါဒိဝသေန၊
 ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။
 ကာမဘဝါဒိဘေဒမ္ပိ၊ အပြားကိုလည်း။ အနုပဂမ္မ၊ ၍။ ကမ္မဘဝဥပပတ္တိ-
 ဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 စ၊ ကား။ ကာမုပပတ္တိဘေဒံအပိ၊ အပြားကိုလည်း။ အနုပဂမ္မ၊ ၍။
 ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကောဝ၊ တပါး
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ-ဟူသောပါဌ်၌။ ဥပါဒါနပစ္စယဿ၊ ဥပါဒါန
 လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဘေဒသင်္ဂဟာပိ၊
 ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း ပေါင်းခြင်းရုံးစုခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊
 ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

၆၅၀။ ယံ ယဿ ပစ္စယော စာတိ၊ ကား။ စ၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန-
 ပစ္စယာ ဘဝေါ-ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝါ၊ လေးပါးသောဥပါဒါနတို့တွင်။ ယံ
 ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ယဿ ဘဝဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 တတောပိ၊ ထိုထိုဥပါဒါနံ ထိုထို၏ဘဝ ထိုထိုအားကျေးဇူးပြုသောအားဖြင့်

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၈-၁၇) ၂၀၉

လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိံ။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံတို့တွင်။ ကိံ၊ အဘယ်ဥပါဒါနံသည်။ ကဿ၊ အဘယ်
 ဘာအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ ပန၊ ဖြစ်ပါသည်။
 ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိသောဥပါဒါနံသည်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသော
 ဘာအား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။
 ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ၊ အရူးနှင့်တူ၏။ သော၊ ထိုအရူး
 သဖွယ်ဖြစ်သောပုထုဇ္ဇနံသည်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣဒံ၊
 ဤအမှုသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိစာရေတွာ၊ မစိစစ်
 မဆင်ခြင်မှု၍။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဥပါဒါနဿ၊ ဧ။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယံကိဉ္စ၊ သော။ ဘဝံ၊ ကိံ။ ပတ္ထေတွာ၊ တောင့်တ၍။
 ယံကိဉ္စ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကိံ။ ကရောတိယေဝ၊ သာတည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကေစ္စေ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနေန၊ သီလဗ္ဗတု
 ပါဒါနံဖြင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ယံ-ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-ဝစနံ၊ ကိံ။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊
 အပ်။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသောဥပါဒါနံကြောင့်။ သဗ္ဗော၊
 အလုံးစုံသောဘဝသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ-ဝစနံ၊ ဤအသင့်စကားကို။
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ။

၁-ကာမုပါဒါနံသည် ကာမဘာအားသာ ကျေးဇူးပြုသင့်သည်မဟုတ်တုံလော၊ ကြွင်း
 သော ဥပါဒါနံတို့သည်လည်း ကြွင်းသောဘဝတို့အားသာ ယထာရဟ ကျေးဇူးပြုသင့်သည်
 မဟုတ်တုံလော? ကြောင့် ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ကေစ္စေဆရာတို့၏စကားနှင့် မထပ်မံကြ မလျော်လေစွတကား? ကြောင့် တသ္မာ-
 စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-ကေစ္စေဆရာတို့သည် အဘယ်သို့လုံးသွင်း၍ အဘယ်သို့မှတ်သင်ကုန်သောကြောင့်
 သီလဗ္ဗတုပါဒါနေန ရူပါရူပဘဝါ န ဟောန္တိ-ဟု ဆိုကုန်သနည်း? ဂေါသီလေန ကုက္ကုရသီလေန
 စ သမတ္ထေန သမာဒိန္နေန ဂုန္တိ ကုက္ကုရနဉ္စ သဟဗျတာ ဝုတ္တာတိ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဝတော
 ဈာနဘာဝနာ န ဣဇ္ဈတိတိ မညမာနာ ကေန ရူပါရူပဘဝါ န ဟောန္တိတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။
 ဋီကာ။ အဋ္ဌကထာဆရာသည်ပင် ဆိုလတုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် ကေစ္စေတို့အကြံကို တဆံခြည်မျှမှတ်အပ်ဟုပယ်ခြင်းငှါ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ-
 ကို မိန့်သည်။ ထိုစကားသင့်စွ။ ကိလေသာသံသရာမှစင်ခြင်း၏ အကြောင်းဟု သုံးသပ်ခြင်း
 သည် သီလဗ္ဗတုပါဒါနံမည်၏။ ထိုသုဒ္ဓိမဂ္ဂ ပရာမသနဖြင့် ရူပါရူပါဝစရဈာန်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း
 သည် မသင့်သည်မဟုတ် သင့်ပေသည်သာတည်း။ (ပြည်)

သေယျထိဒံ၊ ကာမံ။ ဣမံ၊ ဤလူ့ရှာ၌။ ဧကစော၊ အချို့သော ပုတုဇဉ်သည်။ အနုဿဝဝသေန ဝါ၊ (သေတဝဓယဇ္ဇံ အာလဘတေ ဘူတိကာမော-ဤသို့အစရှိသော ဒိဋ္ဌိဆရာကြီးတရားကို ချဉ်းကပ်၍) နာဘူးသည်နှင့်စပ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊^၁ ဒိဋ္ဌာနုသာရေန ဝါ၊ (ဤမနုဿ လောက၌ ကာမဂုဏ်ပြည့်စုံသကဲ့သို့ ထိုအဘူ ဒေဝလောက၌ ကာမဂုဏ် ဤထက် အဆအရာ ပြည့်စုံရာသည်ဟု) မြင်ဘူးသော မနုဿလောက ကာမဂုဏ်ကို လျှောက်၍ ဒေဝလောက ကာမဂုဏ်ကို ကြံသောအားဖြင့် ၎င်း၊^၂ ကာမာနာမေတေ-ဧတေ ကာမာ နာမ၊ ဤသို့ကာမဂုဏ်တို့သည်။ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ခတ္တိယမဟာသာလကုလာဒီသု စေတ၊ ခတ္တိယမဟာ သာလအမျိုးစသည်တို့၌၎င်း။ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကေ စ၊ ခြောက် ထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌၎င်း။ သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ တေသံ၊ ထိုပြည့်စုံသော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အဓိဂမတ္ထံ၊ ရခြင်းငှါ။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒီဟိ၊ (ပုရာဏဘာရတသီတာဟရဏပသုဗန္ဓု-ဝိဓိအစရှိသော)^၃ မသုတေတတရားကို ကြားနာခြင်းစသည်တို့သည်။ ဝဉ္စိ-

၁-အာစရိယေ အနု ဥပဂန္တာ သဝနံ အနုဿဝေါ။ ပြု။ အနုဿဝဝသေနာတိ သေတ-ဝဓယဇ္ဇံ အာလဘတေ ဘူတိကာမောတိအာဒိအနုဿဝဝဒသန။ ဋီကာ။ ဘူတိကာမော၊ ပျိုးစီးခြင်းကိုအလိုရှိသော ကဝိသူသည်။ သေတဝဓယဇ္ဇံ၊ ဖြူသောအဆင်းရှိသော သား အပေါင်းကိုသတ်၍ ပူဇော်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သောယဇ်ကို။ အာလဘတေ-အာရဘတေ၊ အားထုတ် ရ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာဘူတရား။ (ပြည်)

၂-ဒိဋ္ဌဿ အနုဂန္တာ သရဏံ စိန္တနံ ဒိဋ္ဌာနုသာရော၊ တေန ဒိဋ္ဌာနုသာရေန။ ယသာ ဣမေ မနုဿလောကေ ကာမာ သမိဒ္ဓါ၊ ဧဝံ ဒေဝလောကေ ဣတော သမိဒ္ဓတရာတိ ဒိဋ္ဌာနုသာရေန ဝါ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

၃-ပုရာဏဘာရတသီတာဟရဏပသုဗန္ဓုဝိဓိအာဒိသဝနံ အသဒ္ဓမ္မဿဝနံ။ အာဒိသဒ္ဓေန အသပ္ပရိသုပနိဿယံ ပုဗ္ဗေ စ အကတပုညတံ အတ္ထမိစ္ဆာပဏိဓိဉ္စ သင်္ဂဏှာတိ။ ဋီကာ။ ပုရာဏံ ဗြဟ္မဏ္ဍလိင်္ဂခန္ဓပုရာဏာဒိ။ သေတဝဓဟင်္ဂယံ အာလဘတေ ဘူတိကာမောတိအာဒိနာ ပသု-မာရဏာဝိဓာနယုတ္တော ယညဝိမိ ပသုဗန္ဓုဝိမိ။ အနု။ ။ဗြဟ္မဏ္ဍလိင်္ဂခန္ဓပုရာဏာဒိ၊ ဗြဟ္မဏ္ဍ ပုရာဏ်ကျမ်း လိင်္ဂပုရာဏ်ကျမ်း ခန္ဓပုရာဏ်ကျမ်းအစရှိသည်သည်။ ပုရာဏံ၊ ပုရာဏ်ကျမ်းမည် ၏။ ဘူတိကာမော၊ ပျိုးစီးခြင်းကိုအလိုရှိသော ကဝိသူသည်။ သေတဝဓဟင်္ဂယံ၊ ဖြူသော အဆင်းရှိသော သားအပေါင်းကိုသတ်၍ ပူဇော်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သောယဇ်ကို။ အာလဘတေ-အာရဘတေ၊ အားထုတ်ရ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသဖြင့်။ သေဝဝဓဟင်္ဂယံ-နှင့် သေတဝဓယဇ္ဇံ-သည်ပုဒ်နေကဲ့သည်။ အနက်ကားတူသည်ပင်မှတ်။ သေတဝဓဟင်္ဂယံ၊ ရှိသော် လည်း သင့်၏။ ပသုမာရဏာဝိဓာနယုတ္တော၊ သားကိုသတ်၍ ပူဇော်ခြင်းအစီအရင်နှင့် ယှဉ်သော။ ယညဝိမိ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအစီအရင်သည်။ ပသုဗန္ဓုဝိမိ၊ မည်၏။ ၎င်းအနု အနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘာပဒဝိတ္တာရကထာ (၂၀၈-၁) ၂၁၁

တော၊ လှည့်ပတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဣမိနာ ကမ္မေန၊ ဤကံကြောင့်။ ကာမာ၊ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုကာယဒုစ္စရိတ်စသည်ကို ပြုမှားသော သောကျားသည်။ ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ၊ ဒုစ္စရိတ်၏ပြည့်ခြင်းကြောင့်။ အပါယေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ သန္နိဋ္ဌိကေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်မြင်အပ်ကုန်သော။ ကာမေ၊ (မင်းအဖြစ်သေနာပတိဌာနစသောအားဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော) ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဗတ္ထယမာနော၊ တောင့်တသည်။ ပဋိလဒ္ဓေ ဝါ၊ ရပြီးသောကာမဂုဏ်တို့ကို မူလည်း။ ဂေါပယမာနော၊ စောင့်ရှောက်သည်။ (ဟုတော့၊ ၍။) ကာမုပါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ၊ ဒုစ္စရိတ်၏ပြည့်ခြင်းကြောင့်။ အပါယေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုအပါယ်၌။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ဒုစ္စရိတ်အကုသိုလ်ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ ထိုဒုစ္စရိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း ။

[၂၀၉] ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ အပရော၊ တဦးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိဟိ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းအစရှိသည်တို့သည်။ (အာဒိ-သဒ္ဓေန သပ္ပုရိသုပနိဿယံ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတံ အတ္တသမာပဏိဓံ စ သင်္ဂဏှာတိ) ဥပဗြဟ္မိတညဏော၊ တိုးပွားစေအပ်သော ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။

၁-သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝအကုန် အတွင်းဝင်ကုန်သလော? အန္တောဂဓာတိ စ သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါနံ ဧကေသေန အန္တောဂဓတ္တာ ဝုတ္တံ။ န ဟိ ဘေ နိရဝသေသာ ကာမဘဝေ အန္တောဂဓာတိ။ ဋီကာ။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အန္တောဂဓာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကေသေန၊ ဖြင့်။ (ကာမဘဝေ၊ ၌။) အန္တောဂဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဗျတိသိုက်ကိုဆိုအံ့။ ဘေ၊ ထိုသညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့သည်။ နိရဝသေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သည်သာလျှင်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ၎င်းအနက်။ (ပြည်)

ဣမိနာ ကမ္မေန၊ ကြောင့်။ ကာမာ၊ တို့သည်။ သမ္ပန္နိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ ရှိ။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာယသုစရိတာဒိနိ၊ တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသုစရိတ်သည်ကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုစရိတပါရိပူရိယာ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေသု ဝါ၊ တို့၌၎င်း။ မနုဿေသု ဝါ၊ တို့၌၎င်း။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုဒေဝမနုဿတို့၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သညာဘဝပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ ထိုသုစရိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒဿ၊ သုဂတိဒုဂ္ဂတိမနုဿဒေဝ-စသည်အပြားရှိသော။ သာန္တောဂဓဿ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ကာမဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရော၊ တဦးသည်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ ကာမာ၊ တို့သည်။ တတော၊ ထိုဒေဝမနုဿတို့၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ထက်၊ သမိဒ္ဓတရာ၊ အထူးသဖြင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော တရားစကားကို။ သုတ္တာဝါ၊ ကြား၍၎င်း။ ပရိကပ္ပေတွာ ဝါ၊ ကြံဆ၍၎င်း။ ကာမုပါဒါနဝသေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ရူပါရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ရှိ။ သမာပတ္တိဗလေန၊ သမာပတ်၏အားဖြင့်။ ရူပါရူပဗြဟ္မလောကေ၊ ရူပါရူပဗြဟ္မလောက၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရူပါရူပဗြဟ္မလောက၌။ အဿ၊ ၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သမာပတ်ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ သမာပတ်ကံသည် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ သညာအသညာနေဝ-သညာနာသညာကေစတုဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ ထိုသမာပတ်ကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော ရူပအရူပဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒါနံ၊ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်စသော အပြားနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်သော သညာ၊ အသညာစသော ဘဝနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဘဝါနိမ္မိ၊ တို့၏လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

နိဒ္ဒေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၀၉-၂၃) ၂၁၃

အပရော၊ သည်။ အယံ အတ္တာ နာမ၊ ဤအတ္တမည်သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ ဝါ၊ ကာမာဝစရသုဂတိဘဝ၌၎င်း။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ တပါးပါးသော ဘဝ၌၎င်း။ ဥစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်သည် ရှိသော်။ သုဥစ္ဆိန္နော၊ အလုံးစုံသော ဝဋ္ဋဒုက္ခပြတ်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာ အပြတ်ကြီးပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တဖန်ဘဝသစ် ဖြစ်ခြင်းမရှိပြီ ဟူလို) ဣတိ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲလမ်း၍။ တဒူပဂံ၊ ထိုကာမသုဂတိဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝသို့ လားစေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သညာဘဝါဒယော၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ ထိုကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော ကာမရူပအရူပဥပပတ္တိဘဝ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပတေဒါနံ၊ မနုဿဒေဝစသား အပြားရှိကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်သော သညာ အသညာစသော ဘဝနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တိဏ္ဏမ္ပံ၊ ကုန်သော။ ကာမရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရော၊ သည်။ အယံ အတ္တာ နာမ၊ သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ ၌၎င်း။ သုခါ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်။ ဝိဂတပရိဒ္ဓာဟော၊ ကင်းသော ရာဂဟူသော ပူပန်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဒိဋ္ဌဝ ဓမ္မေ နိဗ္ဗာနပတ္တောတိ အတ္ထော) ဣတိ၊ သို့။ အတ္တဝါဒုပါဒါနေန၊ ဖြင့်။ တဒူပဂံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ အံ့။ သညာဘဝါဒယော၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပတေဒါနံ၊ ကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဘဝါနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ဤအတ္တဝါဒုပါဒါနံ၌ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ ဝါဟူသောဤစကားကို ပဌမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ ကြွင်းသောရူပါရူပဘဝါနံ ဝါ အညတရသ္မိံ ဟူသောစကား

အပရောပိ၊ သည်လည်း။ ဣဒံ သီလဗ္ဗတံ နာမ၊ ဤသီလဝတမည်သည်။ ကာမာဝရေသမ္ပတ္တိဘဝေ ဝါ၊ ခွဲ၎င်း။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ ခွဲ၎င်း။ ပရိပူရေန္တဿ၊ ပြည့်သောသူအား။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ၊ ဝါ၊ သုခံ-သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်။ ပါရိပူရိံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ တဒ္ဓပဂံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ၏။ တဒတိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ အံ။ သညာဘဝါဒယော၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာ ဧဝ၊ သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒါနံ၊ ကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ ကုန်သော။ ဘဝါနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော

ကို ဤနုတပါးသော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ လေးပါးအားဖြင့်ဆိုသတည်း။ ထို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒကိုပြသောပါဠိ၌ ရူပါဝရေသ္မိံ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် အထက်ဖြစ်သော လေးပါးသော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒတို့သည် လာကုန်သည် မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် အရူပကို ထည့်ရသနည်း? ကြောင့် တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ပါဠိယံ။ ပ။ သန္တသုတောယ ဝါ တံသမဂီနော သုခိတဘာဝသာမညတော။ ဣကာ။ တတ္ထ၊ ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒတို့တွင်။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ ရူပါဝရေသ္မိံနဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥပရိ၊ ဤ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ အာဂတာ၊ ရှင့်။ ပန၊ ထိုသို့သာသော်လည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတိကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံကိဉ္ဇိ၊ အမှတ်မရှိတစုံတခုကို။ အဂဟတော၊ မရေတွက်မူ၍၊ ဝါ၊ မယူမူ၍။ ယထာ တထာ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဘိနိဝိသတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရူပဘဝဂ္ဂဟာ၊ အရူပဘဝကိုယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရူပဇ္ဈာနာနံပိ၊ တို့၏သည်။ စတုတ္ထဈာနသင်္ဂဟတော၊ စတုတ္ထဈာန်ဟူသောအရေအတွက်အားဖြင့်။ အရူပဘဝဂ္ဂဟာ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သန္တသုတောယ၊ ငြိမ်သက်သောသုခရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံသမဂီနော၊ ထိုအရူပဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခိတဘာဝသာမညတော၊ ချမ်းသာခြင်းသို့ရောက်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပဘဝဂ္ဂဟာ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ နှင်းအနက်။ (ပြည်)

၁-ဣဒံ သီလဗ္ဗတံ နာမ-ဟူသောစကားကို ဒိဋ္ဌိဖြစ်သော သီလဗ္ဗတကိုသာ လိုအပ်သည် ဖြစ်၍ ဆိုအပ်လေသလော? ကြောင့် သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနဝသေန ပဝတ္တိတံ ယံကိဉ္ဇိ လောကီယံ သီလံ ဈာနဉ္စ သီလဗ္ဗတမိစ္ဆေဝ ဣဓာမိပ္ပေတန္တိ အာဟ ဣဒံ သီလဗ္ဗတံ နာမာတိအာဒိ။ ဣကာ။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနဝသေန၊ ကိလေသာသံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ စင်ခြင်း၏အကြောင်းဟူ၍ မှားသောအားဖြင့်သုံးသပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ယံကိဉ္ဇိ၊ အမှတ်မရှိသော။ လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ သီလံ၊ ကို၎င်း။ ဈာနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတမိစ္ဆေဝ၊ သီလဝတ-ဟူ၍သာလျှင်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ အမိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံး

နီဒွေသ] ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝပဒဝိတ္ထာရကထာ (၂၁၀-၅) ၂၁၅

နည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါဟူသော ပုဒ်၌။ ယံ၊ သည်။ ယဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတောပိ၊ လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ [၂၁၀] ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကံ၊ အဘယ် ဥပါဒါန်သည်။ ကဿ ဘဝဿ၊ အဘယ်ဘာအား။ ကထံ-ကေန ပစ္စယေန၊ အဘယ်ပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ ပန၊ ဖြစ်ပေ သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးခြားအံ့။

ဥပါဒါန်၊ သည်။ ရူပါရူပဘဝါန်၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပ- နိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ-ဥပါဒါန်၊ သည်။ ကာမဘဝဿ၊ အား။ သဟဇာတာဒိဟိပိ၊ သဟဇာတအစရှိသော သတ္တိ တို့ဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်စကားကို။ (ပဏှိတေန၊ သည်။) ဝိညေယျံ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရူပါရူပဘဝါန်၊ တို့အား၎င်း။ ကာမဘဝပရိယာပန္နဿ၊ ကာမဘဝ၌ အတွင်းဝင်သော။ ကမ္မဘဝေ၊ ကမ္မဘဝတွင်။ ကုသလကမ္မ- သေဝ စ၊ ကုသိုလ်ကံအားသာလျှင်၎င်း။ ၂။ ဥပပတ္တိဘဝဿ စ၊ အား၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဧတံ ဥပါဒါန်၊ သည်။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊

သွင်း၍။ ဝါ၊ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ သီလဗ္ဗတံ နာမာတိအာဒိ၊ ဤသီလဗ္ဗတံ နာမာတိ အစရှိသည်ကို။ အာဟ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာအနက်။ စကားပြီးဆုံး၍ နိဂုံးအုပ်ခြင်းငှါ ဝေဓမ္မတ္ထ-စသည်ကိုမှီ၍။ (ပြည်)

၁-ကမ္မဘဝေတိ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ ဋီကာ။ ဤကမ္မဘဝေ-ပုဒ်ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်ပါးလုံးအပေါင်း ကမ္မဘဝဟူသော နိဒ္ဒါရဏကို ပြ၏။ ကုသလကမ္မသေဝ-ပုဒ်ဖြင့် အစိတ် နိဒ္ဒါရဏီယဖြစ်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝကို ပြ၏။ ကာမဘဝပရိယာပန္နဿ-ဟူသော ဝိသေသန သည်ကား ကမ္မဘဝဥပပတ္တိဘဝနှစ်ပါးလုံးနှင့် စပ်ဆိုင်၏။ ပြည်မှရင်း၌ကား-ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝတွင်။ (ကာမဘဝေတိ နိဒ္ဒါရဏေ ဘုမ္မံ။ ဋီကာ။) ကာမဘဝပရိယာပန္နဿ၊ သော။ ကုသလကမ္မသေဝ စ၊ ကုသိုလ်ကံအားသာလျှင်၎င်း။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အနက်ပေးထား၏။ ထိုတွင် ကာမဘဝေ-ဟူသောပုဒ်နှင့်အနက်သည် သင့်မည်မထင်။ ၎င်းကိုကုသလကမ္မသေဝ စ ဥပပတ္တိဘဝဿ စ-တို့၌ နိဒ္ဒါရဏ နိဒ္ဒါရဏီယအဖြစ်ဖြင့် စပ်လိုချင်ရှိ၏။ ကာမဘဝပရိယာ- ပန္နဿ-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်ဖြင့်ပင် ထိုအနက်ပြီးနိုင်သောကြောင့် ထိုသို့စပ်ရန်လည်း လိုမည် မထင်။ ယခုစာမူဟူသမျှတို့၌လည်း ကမ္မဘဝေ-ဟူ၍သာ တည်တည်းရှိ၏။ (ဆ-သ်-သော)

၂-ဝေ-ဖြင့် အကုသလကမ္မကို ကန့်၊ စ-ဖြင့် ဥပပတ္တိဘဝကို ဆည်း။ ဝေသည်းဆို၊ စ-သည်း ဆို၊ ကုန်းအိုဖျာယက်နည်း။ (ပြည်)

ဖြင့်။ ကေဓာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကာမဘဝေ၊ ဌိ။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာကုသလကမ္မဘဝဿ၊ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား။ သဟဇာတ။ပ။ ဟေတုပစ္စယပဘော- ဒေဟိ၊ ဟေတုပစ္စည်း အထူးအပြားရှိကုန်သော။ သဟဇာတာဒိဟိ၊ သဟ- ဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ ပါး။ ဝိပ္ပယုတ္တဿ၊ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ (အကုသလကမ္မဘဝဿ၊ အား။) ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

အယံ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ပဒသ္မိံ ဝိတ္တာရကထာ။

ဘဝပစ္စယာဇာတိအာဒိဝိတ္တာရကထာ

၆၅၁။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ သစ္စနိဒ္ဒေသေ၊ ဌိ။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိ- တဗ္ဗော၊ ဧ။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝပစ္စယာ-ဟူသောပုဒ်၌။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကိုသာလျှင်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍^၁။ အဓိပ္ပေတော၊ ဧ။ ဟိ- သစ္စံ၊ ဧ။ သော ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (န ဟောတိ၊ မဖြစ်^၂။)

၁-ဥပနိဿယဝသေန-ရှိမှု ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်ဟုပေး။ (ပြည်) ယခုစာကိုယ်၌မူ ဥပ- နိဿယပစ္စယဝသေန-ဟူရှိ၏။ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အခွမ်းအားဖြင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဟေတုဟိ-မဆို ဟေတုပစ္စယပဘောဒေဟိ-ဆိုရကား မဂ္ဂပစ္စည်းကိုလည်းသဂြိုဟ်။ (ပြည်)

၃-ဘဝပစ္စယာ-ဟု သာမန်ဟောခြင်းကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝလျဉ်းခဲ့ရကား ဘဝေါတိ- ပနေတ္ထ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ ဘဝပစ္စယာ-ဟု သာမန်ဟောသည်နှင့်အညီ ဥပပတ္တိဘဝကို လည်း ယူသင့်ပါသည်။ ကြောင့်-သော ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၄-ဥပပတ္တိဘဝ၏အဖြစ်ဖြင့် ဥပါဒိန္ဒူန္ဒနွာတို့၏ဖြစ်ခြင်းချသည်လျှင် ဇာတိမည်သည်ဖြစ်ခဲ့ ရကား န ဥပပတ္တိဘဝေါ-မိန့်သော်။ ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာတော်အလိုတည်း။ ဋီကာဆရာတို့ကား ဇာယမာနဿ ပန ဇာတိ ဇာတိတိ ဥပပတ္တိဘဝေါပိ အသတိ အဘာဝါ ဇာတိယာ ပစ္စယောတိ သက္ကာ ဝတ္ထု။ ဇာယမာနရူပပဒဋ္ဌာနတာပိ ဟိ ရူပဇာတိယာ ဝုတ္တာ။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော ဥပစယော။ အနုပ္ပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနာ သန္တတိတိ-ဟု အထူးကြံပြန်သော်။ ပန၊ ထိုသို့အဋ္ဌကထာဆရာတော်ဆိုသော်လည်း။ ဇာယမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သောခန္ဓာ၏။

နိဒ္ဒေသ] ဘဝပစ္စယာဇာတိအာဒိဝိတ္ထာရကထာ (၂၁၀-၁၉) ၂၁၇

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ (ပန-ကား ပဒါလင်္ကာရ) သော ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။
ဇာတိယာ၊ အား။ ကမ္မပစ္စယဥပနိဿယပစ္စယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေဇာဝ၊
တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ-တသ္မိံ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ပဒေ၊ ပုဒ်၌။ (စောဒနာ၊ သည်။)
သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏၊ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇေတိ-ဝစနံ၊ ကို။ ကထံ-ကေန၊
အကြောင်းအဘယ်ဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ ပန၊ သိအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ
စောဒနာ၊ သည်။ စေ သိယာ၊ အံ့။ ဗာဟိရပစ္စယသမတ္ထေ၊ အပဖြစ်သော
ပစ္စည်း၏ တူမျှသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ (ဇာတာနံ၊
ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။) ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသဒဿနတော၊
ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ်သည်၏အဖြစ်စသော အထူးကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။
ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ခေါ်။ (အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏ စသော ဝိသေသကို သဂြိုဟ်
သည်) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဗာဟိရေနံ၊ အပဖြစ်ကုန်သော။ ဇနကဇနနိ၊ ပ။ ဒီနံ၊
အမိအဖသုက်သွေး အာဟာရအစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။
သမတ္ထေ၊ သည်။ သတိပိ၊ လည်း။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယမကာနံ၊ အမြွှာ
အစုံတို့သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသော၊
အနိဋ္ဌအဖြစ် ဣဋ္ဌအဖြစ်စသော အထူးသည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ စ၊

ဇာတိ၊ လက်ဦးဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (ဇာတိ-တပုဒ်
သာ ရှိခဲ့လျှင် ဇာယမာနဿ-ကို ဇာယမာနာ + အဿ ခဲ့။ အဿ၊ ထို ဥပပတ္တိဘဝ၏အဖြစ်
ဖြင့်ဖြစ်သော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၏။ ဇာယမာနာ၊ ရှေးဦးဖြစ်စသဘောဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရ
သည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ ဝေ၊) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါပိ၊ ကမ္မဘဝသာ
မဟုတ် ဥပပတ္တိဘဝသည်လည်း။ (ဥပပတ္တိဘဝေ၊ သည်။) အသတိ၊ သော်။ ဇာတိယာ၊
ခေါ်။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ခေါ်။
(ဇာတိယာ-ကားတန္တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ၄။ သက္ကာ၊ ခေါ်။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊
အံ့။ ရူပဇာတိယာ၊ ခေါ်။ ဇာယမာနရူပပဒဋ္ဌာနတာပိ၊ ဖြစ်ဆဲသောရုပ်လျှင် နီးစွာသော
အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ပ။ သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်၏။ [ဥပစယော၊ သည်။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ဖြစ်စရုပ်
လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ သန္တတိ၊ သည်။ အနုပ္ပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်အဆက်
အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။] ၎င်းဦးကာအနက်။ (ပြည်)

၂၁၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၀-၁၉) [၁၇-ပညာဘူမိ

ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော·ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသော၊ သည်။ အဟေတုကော၊
 အကြောင်းကင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗဒါ စ၊
 ခပ်သိမ်းသောကာလ၌၎င်း။ သဗ္ဗသဉ္စ၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့အား
 ၎င်း။ အဘာဝတော၊ တည်း။ ကမ္မဘာဝတော၊ မှ။ အညဟေတုကော၊
 တပါးသောအကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။
 တဒတိနိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ၊ ထိုကမ္မဘာဝကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သတ္တဝါ
 တို့၏။ အဇ္ဈတ္တသန္တာနေ၊ ၌။ (အတ္တသန္တာနဂတတော၊ မိမိသန္တာန်၌
 ဖြစ်သည်မှ။) အညဿ၊ သော။ ကာရဏဿ၊ ဝိသေသကို ပြုတတ်သော
 အကြောင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊
 ထို(သို့)အကြောင်းကင်းသည်လည်းမဟုတ် တပါးသော ဝိသေသကာရက
 ကာရဏ၏လည်း မရှိခြင်း)ကြောင့်။ (သော ဝိသေသော၊ သည်။)
 ကမ္မဘာဝဟေတုကော၊ ကမ္မဘာဝလျှင် အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ။ ကမ္မံ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
 ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသဿ၊ ။ ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ တေန၊
 ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ပ။ ယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။
 [ယဒိဒံ-ယာ အယံ ဟိနပဏိတတာ၊ အကြင်ယုတ်သည်၏အဖြစ် မြတ်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ။ တာယ ဟိနပဏိတတာယ၊ ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ သည်။
 သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဖန်ပေ၏။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဝေါ
 ဇာတိယာ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဇေ-ဝစနံ၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ သည်။ အသတိ၊
 သော်။ ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဏမည်သောတရားသည်၎င်း။ သောကာဒယော၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ အလျော်ကို

၁-အညဿ ကာရဏဿ အဘာဝတော-ဟူသော ဟိတ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာတော် ဆို၏။
 ထိုဝိသေသကာရကကာရဏသည် တရုံတယောက်သောသူအား တစိုးတစိ ရကောင်းခဲ့သော်
 အညဟေတုကပင်ဖြစ်ကောင်းခဲ့သည်မဟုတ်လော? ကြောင့် အညဿ ကာရဏဿ အဘာ-
 ဝတောတိ အတ္တသန္တာနဂတတော အညဿ ဝိသေသကာရကဿ ကာရဏဿ အနုပလဗ္ဗ-
 မာနတ္တာ သတိ စ တသ္မိံ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗေသံ ဘာဝတောတိ ပသင်္ဂဿ ဒုန္နိဝါရဏတော
 ကာရဏေ အဝိသိဋ္ဌေ ဖလဝိသေသဿ အယုဇ္ဇမာနကတ္တာ၊ တေနာဟ ကမ္မဟေတုကောဝါတိ-
 မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဤအနက်အလုံးစုံကို ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်ခြုံ၍ အဋ္ဌကထာဆရာတော်ဆိုသည်
 ကို ဋီကာဆရာဖော်သည်။ သတ္တဝါတို့၏ ဟိနပဏိတတာအစရှိသော အထူးကို ကံမှတပါး
 အခြားအကြောင်း ဝေဖန်ခဲ့သော် မသင့်ခဲ့တုံစုဒ္ဓိရှိရကား ကမ္မဉ္စိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၁-၆)

၂၁၉

ဆိုအံ့။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏဉ္စေ၊ သည်၎င်း။
 ဇရာမရဏသင်္ခါတဒုက္ခဓမ္မဗုဒ္ဓဿ၊ ဇရာမရဏဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ
 တရားသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဗာလဇနဿ၊ ဗာလဖြစ်သော ပုထုဇဉ်
 အား။ ဇရာမရဏာဘိသမ္ပန္နာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့်စပ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ တေန တေန ဒုက္ခဓမ္မေန၊ ဉာတိဗျသနစသော ဇရာမရဏမှ တပါး
 သော ထိုသို့ဝဋ်ဆင်းရဲတရားသည်။ [၂၁၁] ဗုဒ္ဓဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော။
 (ဗာလဇနဿ၊ အား။) အနဘိသမ္ပန္နာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့် မစပ်သည်မူလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံပိ ဇာတိ၊ သည်လည်း။
 ဇရာမရဏဿ စေဝ၊ အား၎င်း။ သောကာဒိနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ ပစ္စယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 သာ-ဇာတိ၊ သည်။ ဥပနိဿယကောဋိယာ-ဥပနိဿယအံသေန၊ ဥပ
 နိဿယအစွန်းအမြိတ်ဖြင့်၊ အဖို့ဖြင့်။ ဥပနိဿယလေသေန၊ ဥပနိဿယ
 အရိပ်အမြှက်ဖြင့်။ (ဖွင့်) ကေဓာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့အပြီးတည်း။

အယံ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိအာဒိသု ဝိတ္ထာရကထာ။

ဘဝစက္ကကထာ

၆၅၂။ (သက်သက်ဖြစ်သော သောကအစရှိသည်တို့အား သာ
 ဇာတိသည် ကျေးဇူးပြုသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်အဟုတ်သော်ကား သောက

၁-ဥပနိဿယကောဋိ-ဟူသည် အဘယ်သို့သော ဥပနိဿယကိုဆိုလိုသနည်း? ယော ဟိ
 ပဌာနေ အနာဂတော သတိ ဘာဝါ အသတိ စ အဘာဝါ သုတ္တန္တပရိယာယေန ဥပနိဿ-
 ယော၊ သော ဥပနိဿယကောဋိတိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္စယမဟာပဒေသော ကိရေသော။ ယဒိဒံ
 ဥပနိဿယောတိ။ ဋီကာ။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ ပဌာနေ၊ ဤ။ အနာဂတော၊
 မလာသော။ ယသ္မိံ၊ အကြင်အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဘာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 အသတိ၊ သော်။ အဘာဝါ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်
 နည်းဖြင့်။ ယော ဥပနိဿယော၊ အကြင်ဥပနိဿယဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ သော ဥပနိဿယော၊ ကိ။ ဥပနိဿယကောဋိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပဌာန်း
 ကျမ်း၌ မလာတုံလျက် အဘယ်ကြောင့် ဥပနိဿယကောဋိ-ဟု ပစ္စည်းအထူးကြံမြန်

၂၂၀ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၁-၆) [၁၇-ပညာဘူမိ

အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏အကြောင်း အဝိဇ္ဇာအားလည်း ကျေးဇူးပြုသည်သာတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ယသ္မာ ပန စသောစကားကို အားထုတ်အပ်သတည်း)

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာယံ၊ ဌံ။ သောကာဒယော၊ တို့ကို။ အဝသာနေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ဤဘဝစက်၏။ အာဒိမ္မိ၊ ဌံ။ ယာ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။ သောကာဒိဟိ၊ ထို့ကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သောအစရှိသော။ ကာရကဝေဒကရဟိတံ၊ ပြုတတ်သောသူ ခံစားတတ်သောသူမှကင်းသော။ ဒွါဒသဝိသုညတာသည်၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏ သုည၏အဖြစ်ဖြင့်ဆိုတတ်သော။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤဘဝစက်သည်။

သတတံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ရသည်တိုင်အောင် အလုံးစုံသော ကာလ ပတ်လုံး၊ ဝါ၊ အမြဲ။ သမိတံ၊ စပ်ကာဖြစ်၍ တဆစ်မပြတ်။ ပဝတ္တတိ၊ မပြတ်ခွန့်ရှည်ဖြစ်လျက်လည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဧတ္ထ-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာယံ၊ ဌံ။ သောကာဒိဟိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သိဒ္ဓါ၊ နည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အာဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိသနည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ကာရကဝေဒကရဟိတံ၊ နည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ဒွါဒသဝိသုညတာသည်၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။

(စောဒနာလေးချက် စကားထွက်ကို ပြက်ပြက်ထင်စွာ ဝိဿဇ္ဇနာမူလို့ ရကား ဧတ္ထ ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်)

ဟိ၊ ပြက်ပြက်ထင်စွာဖွင့်ပြပါအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာဌံ။ သောကဒေါမနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ အဝိယောဂိနော၊

သနည်း? ယဒိဒိ-ယော အယံ ဥပနိဿယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧသော ဥပနိဿယော၊ သည်။ ပစ္စယမဟာပဒေသော ကိရ၊ အရာကျယ်သောပစ္စည်းဖြစ်သတတ်။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-သမိတံကို သံ+ဣတံ-ပုဒ်ခွဲ။ သံ-ကား သမ္ပန္နတ္ထ၊ ဣ-ကား ဂတုတ္ထ၊ တ-ပစ္စည်းကား ကတုတ္ထ၊ ကြိယာဝိသိသ်ပုဒ်တည်း။ (ပြည်)

မကွေမကွာယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဒေဝေါ စ နာမ၊ ပရိဒေဝမည်သည်လည်း။ မူဠဿ၊ မောဟလွန်ကဲ မိုက်မဲတွေဝေသော သူအား။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသု သောကာဒိသု၊ တို့သည်။ တာဝ၊ လက်ဦး။ သိဒ္ဓေသု၊ ပြီးကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ရအပ် သိအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ အာသဝသမုဒယာ၊ အာသဝ၏ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာသဝသမုဒယာ စ၊ အာသဝ၏ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်လည်း။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ ဟောန္တိ၊ နည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဝတ္ထုကာမဝိယောဂေ၊ ဝတ္ထုကာမ နှင့်ကင်းကွာခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဝတ္ထုကာမဝိယောဂေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သောကော၊ သည်။ ကာမာသဝသမုဒယော၊ ကာမာသဝလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယထာဟ၊ ကား။ တဿ စေ။ပ။ ရူပုတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုကာမ၌ လိုချင်ငြိမ်းငြိမ်း တပ်မက်တောင့်တ သော စိတ်ရှိထသော၊ ဝါ၊ ကာမယာနဿ၊ ကိလေသကာမ-ဟု ဆိုအပ် သော သွားကြောင်းယာဉ်ရှိထသော။ (ဋီကာနှင့်အညီပင်) ဆန္ဒဇာတဿ၊ ဖြစ်သော တဏှာဆန္ဒရှိသော။ တဿ ဇန္တုနော၊ ထိုသတ္တဝါအား။ တေ ကာမာ၊ ထိုရအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုကာမတို့သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ ကင်းကွာပျက်စီးကုန်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ တစုံတခုသော ဘေးရန်ကြောင့် ရပြီးသော ဝတ္ထုကာမ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးလတ်သော်။ သော ဇန္တု၊ သည်။ သုလ္လဝိဒ္ဓေါ ဣဝ၊ မြားဖြင့်ပစ်အပ်သော သမင်ကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မြားမှန်သော

၁-အချို့စာ၌ အဝိဇ္ဇာ စ-ရှိသည်ကား မသင့်၊ အဝိယောဂိနော ပုဂ္ဂလဿ-ဟု သမ္မော-ယောဇနာဖွင့်သည်လည်း မလျော်။ (ပြည်)

၂-ယင်းစကားသည် သောကသည်တို့၏ အဝိဇ္ဇာအား ကျေးဇူးပြုသည်ကို ပြသော စကားတည်း။ (ပြည်)

၃-အာကာရန္တနှင့်ရှိမှု ကာမာသဝသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟေ။ (ပြည်) ယခုစာကိုယ်၌ ကာမာသဝသမုဒယာ-ဟူ၍ပင်ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သမင်ကဲ့သို့။ (သောကာဒိနာ၊ သောကပရိဒေဝစသော မြားငြောင့်ဖြင့်။) ရုပ္ပတိ·ကုပ္ပတိ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၏။]

ယထာ စ၊ အဘယ်သို့သော စကားကိုလည်း။ အာဟ၊ နည်း။ ကာမ-တော ဇာယတီ သောကောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဇေတ သောကာဒယော၊ ထိုသောက စသည်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော အာသဝ၏ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော အာသဝလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန် သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တဿ၊ ပ။ ယာသတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါပင်တည်း။ ဝါ၊ အဟံ၊ ငါကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ပင် တည်း။ မမ၊ ငါ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော မြားငြောင့်သည်။) ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော၊ ထိုးကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်လေ့ရှိသော။ တဿ-ဇန္တုနော၊ အား။ ရူပဝိပရိဏာမညထာ-

၁-ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော-ရှိမှ ထိုးကျင့်တတ်သောဒိဋ္ဌိဖြင့်တည်လေ့ရှိသော။ တဿဇန္တုနော၊ အား။ ပေး။ ပရိယုဋ္ဌာနဘာယ တိဋ္ဌနသီလော ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနောတိ ဝါ ပါဌော။ တတ္ထ ပရိယုဋ္ဌာတိတိ ပရိယုဋ္ဌံ-ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ဘေန တိဋ္ဌတိတိ ပရိယုဋ္ဌာယိတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဋီကာ။ ပရိယုဋ္ဌာနဘာယ၊ ထိုးကျင့်အပ် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့်။ တိဋ္ဌနသီလော၊ တည်ခြင်းအလေ့ရှိသည်ဘည်း။ (ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။) ပရိ-ယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော-ဟူသောပါဌ၌။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထိုးကျင့်တတ်နှိပ်စက်ဘတ် ၏။ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌံ၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထိုးကျင့်တတ်နှိပ်စက်ဘတ် သောဒိဋ္ဌိကိုရ၏။ ဘေန၊ ထိုထိုးကျင့်ဘတ်နှိပ်စက်ဘတ်သောဒိဋ္ဌိဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ဘတ် ၏။ ဣတိ-ဘသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌာယိ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ထိုသောကပါဌ၏အရင်းခံဖြစ်သော သံ ၂-ခု နကုလပိတုသုတ်၌ ပရိယုဋ္ဌာယိနော-ဟု ရှိ၍ ထို၏မူလဝါကျမှ ပရိယုဋ္ဌာယိ-ပုဒ်ကို ဌ ၌ ပရိယုဋ္ဌာယိတိ ပရိယုဋ္ဌာနာကာရေန (ပရိယုဋ္ဌဌေန-သီ) အဘိဘဝနာကာရေန ဌိတော၊ အဟံ ရူပံ၊ မမ ရူပန္တိ ဧဝံ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ဂိသိတာ ပရိနိဋ္ဌပေတာ ဂဏှနကော နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော-ဟု ဖွင့်ပြထား၏။ ၎င်း၏ ဋီကာ၌လည်း ပရိယုဋ္ဌာယိတိ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တာဟိ ဒိဋ္ဌိတဏှာဟိ “ရူပံ အတ္ထာ၊ ရူပဝါ အတ္ထာ”တိအာဒိနာ ခန္ဓပဉ္စကံ မိစ္ဆာ ဂဟေတာ တိဋ္ဌနကော။ တေနာဟ ပရိယုဋ္ဌာနာ-ကာရေနာတိအာဒိ-ဟု ဖွင့်ပြထား၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာယိနော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ထကြွဖြစ်ပေါ်လျက် လွှမ်းမိုးသိမ်းပိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား-ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ ဤအရာ၌ ဤနိဿယ ခုတိယအုပ် နှာ ၅၅-၌ ပရိယုဋ္ဌိ-တံ-ပုဒ်၏ အနက်နှင့်လည်း နှိုးနှောကြည့်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဘဝါ၊ ရုပ်၏ပြုကတွေမှ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ် တပါးသောအပြားဖြင့်
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနသုပါယာသ၊ တို့
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ သောကာ-
 ဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-
 တထာ၊ တူ။ ဘဝါသဝသမုဒယာပိ၊ ဘဝါသဝ၏ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်
 လည်း။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊
 ကား။ [၂၁၂] ယေပိ တေ ဒေဝါ။ပ။ မာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ တင့်တယ်
 သောအဆင်းရှိကုန်သော။ သုခဗဟုလ၊ ချမ်းသာများကုန်သော။ ယေပိ
 တေ ဒေဝါ၊ အကြင်နတ်တို့သည်လည်း။ ဥစ္စေသု၊ မြင့်မြတ်ကုန်သော။
 ဝိမာနေသု၊ ပီမာန်တို့၌။ စိရံ ဒီဃံ၊ အလွန်ရှည်စွာ။ အဒ္ဓါနံ၊ အခွန်ပတ်
 လုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ (စိရံ ဒီဃံ-ကား ရူပရူပ, ပဒဋ္ဌာန-ကဲ့သို့တည်း)
 တေပိ ဒေဝါ၊ ထိုနတ်တို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်
 ဘုရား၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ သုတု၊ ၍။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသို့။
 သန္တာသံ၊ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊
 ကုန်၏။]

ကေသံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့နည်း။ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ သေအံ့သည်၏ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်
 သော ငါးပါးသော အမှတ်နိမိတ်တို့ကို။ ဒိဿ၊ ၍။ မရဏဘယေန၊ သေအံ့
 သောဘေးသည်။ သန္တဇ္ဇိတာနံ၊ ခြိမ်းချောက်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်
 တို့အား။ ဘယံ၊ သည်။ သန္တာသော၊ သည်။ သံဝေဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ (တနည်း) ကေသံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။
 ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့နည်း။ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒိဿ၊
 ၍။ပ။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ ဘဝါသဝသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ သော-
 ကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။

၁-ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိတိ မာလာ မိသယန္တိ၊ ဝတ္တာနိ ကိလိယန္တိ၊ ကန္တုဟိ သေဒါ မုန္တိ၊
 ကာယေ ဝေဝဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ၊ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နာတိရမတိတိ ဝုတ္တာနိ ပဉ္စ မရဏပုဗ္ဗ-
 နိမိတ္တာနိတိ အတ္ထော။ တာနိ ဟိ ဒိဿ၊ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓသင်္ခါတေ ဥပပတ္တိဘဝေ ဘဝန္တုဗလေန
 ဒေဝါနံ ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဋီကာ။ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိတိ၊ ကား။ မာလာ၊ ပန်သော

ဘဝါသဝသမုဒယာ၊ ဘဝါသဝဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်။ ဧတေ သောကာ-
ဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ယသာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊
တူ။ အဝိဇ္ဇာသဝသမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧတေ သောကာဒယော၊
တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယသာဟ၊ ကား။ သ ခေါ် သော။ ပ။
ဝေဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စစ်။ သော ဧသော ဗာလော၊ ထိုသို့သဘော
ရှိသော ဤပညာမဲ့သောသူသည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ခြံလျှင်။ တိဝိဓံ၊ ရှိသော။
ဒုက္ခံ၊ သောကစသော ဒုက္ခကို။ ဒေါမနဿံ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းကို။
ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။]

ဣတိ-ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသဝသမု-
ဒယာ၊ ကြောင့်။ (သောကာဒယော၊ ကုန်သော။) ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။
သိဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သိဇ္ဈမာနာ၊ ကုန်သော။ ဧတေ
သောကာဒယော၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဟေတုဘူတေ၊ အကြောင်း

ပန်းတို့သည်။ မိသယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆင်ဝတ်သောအဝတ်တို့သည်။ ကိလိ-
ယန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊
ယိုထွက်ကုန်၏။ ကာယေ၊ ခြံ။ ဝေဝဏ္ဏိယံ၊ အဆင်းဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သြက္က-
မတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ သည်။ ဒေဝါသနေ၊ နတ်တို့နေရာ၌။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့
လျော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ မရဏပုဗ္ဗ-
နိမိတ္တာနိ၊ သေအံ့သည်၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်တို့ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား
အနက်။ သာဓကပါဠိ၌ ဘဝါသဝဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်းသည်
မထင်ရှားခဲ့တုံ? ကြောင့် တာနိ ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ ဟိ-တံ ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။
တာနိ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တန္တုသင်္ခါတေ၊
ကံကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ခြံ။ ဘဝစ္ဆန္တဗလေန၊ ဘဝ၌
တပ်သောတဏှာဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား၊ တို့၏။ ဗသဝသောကော၊ ပြင်းစွာ
သော သောကသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ မှတ်အပ်၏။ ။၎င်းနက်။ (ပြည်)

၁-တဿာရူပကထာသဝန=ထိုသူမိုက်၏ မထိုက်မလျော် မတော်မသင့်ပြုကျင့်ခြင်းအား
လျော်သော သူတပါးတို့ကဲ့ရဲ့သံစကားကို ကြားရခြင်း၊ ကမ္မကာရဏဒဿန=ကြမ္မာ
အလျောက်ညှဉ်းဆဲသောအမှုကို မြင်ရခြင်း၊ မရဏကာလေ ကံဓမ္မောပဋ္ဌာန=သေခါနီးကာလ
၌ ကံကြောင့်နိမိတ်ထင်ခြင်းဟူ၍ အကြောင်းသုံးပါးပြားရကား သောကစသော အကျိုး
ဒုက္ခကို တိဝိဓ-ဟူ၍ ဆိုသည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၂-၁၇)

၂၂၅

ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ သာဓေန္တိ-ဂမေန္တိ၊ သိစေတတ်
ကုန်၏။ (ဋီကာ-အနုဋီကာတို့နှင့် အညီပင်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာသဝေ-
သု၊ တို့သည်။ သိဒ္ဓေသု၊ ပြီးကုန်လတ်သော်။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝ
ဟူသော အကြောင်းရှိလတ်သော်။ ဘာဝတော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကျိုး
၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ သိဒ္ဓါဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ၌။ သောကာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

(ပဌမစောဒနာကို ဖြေပြီး၍ ဒုတိယစောဒနာကို ဖြေလိုရကား
ယသ္မာ ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်)

ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်းရှိလတ်သော်။
ဘာဝတော၊ ပစ္စယပွန်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သိဒ္ဓါယ၊
သော်။ ပုန၊ ဖန်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ပ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေတု-
ဖလပရံပရာယ၊ အကြောင်း၏၎င်း၊ အကျိုး၏၎င်း အဆက်ဆက်အားဖြင့်။
ပရိယောသာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဟေတုဖလသမ္ပန္နဝသေန၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးစပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
ပဝတ္ထံ၊ မပြတ်မစဲ ဝဲသို့ခွန်ရှည် အဖန်ဖန်လည်သော။ ဒွါဒသင်္ဂံ၊ တဆယ့်
နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ တံ ဘဝစက္ကံ၊ ထိုဘဝစက်သည်။ အဝိဒိတာ-
ဒိတိ၊ မသိအပ်သောအစရှိ၏ဟူ၍။ သိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်။
ဟောတိ၊ ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့ဘဝစက်၏ မသိအပ်သော အစရှိသည်ဖြစ်၍ အစကင်းသည်
၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဣဒံ
အာဒိမတ္တကထနံ၊ ဘဝစက်၏ အဝိဇ္ဇာအားဖြင့် အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
ဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဤစကားသည်။ ဝါ၊ ဣဒံ အာဒိမတ္တကထနံ၊ အစမျှ
ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကိုဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဤစကားသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ-
ဆန့်ကျင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ ငြားအံ့။ ဣဒံ-ဝစနံ၊ အဝိဇ္ဇာ-

၁-အာဒိ တေဿ အတ္တိတိ အာဒိမံ၊ ဘာဝစက္ကံ၊ တဿ ဘာဝေါ အာဒိမတ္တံ၊ တဿ
ကထနံ အာဒိမတ္တကထနံ။ (တနည်း) မတ္တ-သဒ္ဓါသည် အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့
ဝိသေသနိဝတ္တိ အနက်ရှိသည်။ အာဒိ စ တံ မတ္တဉ္ဇာတိ အာဒိမတ္တံ။ အာဒိမတ္တဿ

ပစ္စယာ သင်္ခါရာ-ဟူသော ဤစကားသည်။ အာဒိမတ္တကထာနံ၊ သည်။
 န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဧဝံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ-ဟူသော
 စကားသည်။ ပဓာနဓမ္မကထာနံ၊ ပြဇာန်းသော တရားကိုဟောကြောင်း
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တိဏ္ဏန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနံ၊ ကိလေ
 သဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဓာနာ၊ ပြဇာန်းသော
 တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-တံ ပါကဋ် ကရောမိ၊ အံ့။ အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟ-
 ဏေန၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေသဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို မပယ်
 ခြင်းကြောင့်။ အဝသေသကိလေသဝဋ်၊ အဝိဇ္ဇာမှကြွင်းသော ကိလေသ
 ဝဋ်သည်၎င်း။ ကမ္မာဒီနိ စ၊ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်တို့သည်၎င်း။ ဗာလံ၊ ကို။
 ပလိဗောဓေန္တိ၊ အထူးထူးသော ဒုက္ခပျိုးစီးသော သံသရာနှောင်အိမ်၌
 ချုပ်ကိုင်တားမြစ်ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သပ္ပသိရဂ္ဂဟဏေန၊ မြေခေါင်း
 ကိုကိုင်ခြင်းကြောင့်။ သေသသပ္ပသရီရံ၊ ခေါင်းမှကြွင်းသော မြေကိုယ်
 သည်။ ဗာဟံ၊ မြေဖမ်းသူလက်မောင်းကို။ ပလိဗောဓေတိ ဝိယ၊ ချုပ်ကိုင်
 ရစ်ပတ်သကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အဝိဇ္ဇာသမုဇ္ဈေဒေ၊
 အဝိဇ္ဇာဝဋ်ဖြစ်၏ ပြတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တေဟိ
 တိဟိ ဝဇ္ဇဟိ၊ ထိုသုံးပါးသော ဝဋ်တို့မှ။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်ခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သပ္ပသိရဇ္ဈေဒေ၊ မြေခေါင်း၏ ပြတ်ခြင်း
 ကို။ ကတေ၊ သော်။ ပလိဝေဌိတဗာဟာ၊ လက်ရုံးကိုရစ်သော မြေ၏
 ကိုယ်မှ၊ ဝါ၊ ရစ်အပ်သော လက်ရုံးရှိသော မြေ၏ကိုယ်မှ။ ဝိမောက္ခော

ကထာနံ အာဒိမတ္တကထာနံ။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘဝစက်၏ အစမှရှိသည်၏အဖြစ်သည်
 ဖြစ်လတ်သော် အဝိဇ္ဇာသည်အစ၌၎င်း အလယ်၌၎င်း အဆုံး၌၎င်း အလုံးစုံသောအရာ၌
 ဖြစ်စကောင်းသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ-ဟု အစမှကိုဟောခြင်းသည် ဆန့်ကျင်ခွဲ
 သည် ဟူလိုသည်။ ယင်းစောဒနာကိုဖြေလိုရကား-နယိဒံ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၁-မြေခေါင်းကိုကိုင်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာကိုကိုင်သည်ကို အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေန-ဆိုသလော?
 ကြောင့် အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေနာတိ အဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒနေန-မိန့်သော်။ ပရိယုဋ္ဌာန်အားဖြင့်
 ဖြစ်စေသည်ကိုယူအံ့စိုးရကား အပ္ပဟာနေန ဝါ- ဋီကာမိန့်ပြန်သော်။ မပယ်အပ်သေး
 သော အဝိဇ္ဇာသည် အကြောင်းကိုရသည်ရှိသော် ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 အနီး၌တည်သကဲ့သို့ပင်ဖြစ်၏ဟုပြခြင်းငှါ အတ္တနော သန္နိဟိတဘာဝကရဏေနာတိ အတ္တော-
 ဟု ဋီကာတက်ပြန်သော်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္နိဟိတဘာဝကရဏေန၊ အနီး၌တည်
 သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းကြောင့်။ ပေး။ မူလဋီကာ၌ကား အတ္တနော သန္တာနေ-ဟုရှိ၏။
 အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ (အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။) သန္နိဟိတဘာဝကရဏေန၊ စုဝေးသည်၏

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၂-၂၄)

၂၂၇

ဝိယ၊ လွတ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ။ပ။
 နိရောဓောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ [အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ-အဝိဇ္ဇာယ တု ဇေ၊
 အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ အကြွင်းမရှိ အရိယာမဂ်ဖြင့်
 ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာဟူသော ပဓာနဓမ္မကို။ ဂဏှတော၊
 ကိုင်သောသူ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသောသူ၏။ ဗန္ဓော စ၊ ဖွဲ့ခြင်းသည်၎င်း။
 မုဉ္ဇတော၊ လွှတ်သောသူ၏။ မောက္ခော စ၊ လွတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣဒံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ-ဟူသော ပါဌ်သည်။ တဿ ပဓာန-
 ဓမ္မဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော ပဓာနဓမ္မကို။ ကထနံ၊ ဟောကြောင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဇေ၊ သို့။
 ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ အဝိဒိတာဒိတိ၊ မသိအပ်သော အစရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။

အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ ပေး။ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇာ ကာရဏသဘော ဥပ္ပတ္တိရဟတာယ
 သမိပေယေဝါတိ အာဟ သန္နိဟိတဘာဝကရဏေနာတိ။ အနု-၁၃၆-ကို မြော်သော်
 ရှေးအနက်လျော်သည်။ ပလိဗောဓေန္တိတိ နာနာဒုက္ခပရိဗျူဠေ သံသာရစာရဏေ
 နိရောဓေန္တိ။ ဋီကာ။ ပလိဝေဌေန္တိ-ဟူ၍လည်းရှိ၏။ ဥပမာနှင့်ထောက်သော် အနက်
 လျော်၏။ ပလိဗောဓေန္တိ-၌ ဗုဓ-ဓာတ်မဟုတ်၊ ပရိ-ရှေးရှိသောဗုဓိ-ဓာတ်တည်း။ ဗုဓိ
 ဟိ သာယံ၊ ဗုန္ဓတိ ပလိဗုဒ္ဓေတိ ပလိဗောဓော-ဟု သဒ္ဓနီတိ၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာသော ဥဒါ-
 ဟရုဏ်ကိုပြသည်ကား ယေဘုယျ၊ အပ္ပကအားဖြင့်မလာသည်လည်း ရှိကောင်းပါသည်။
 ဘက္ခဿ ဟိ သနေပိ စ-ဟူသော ကစ္စာယနသာရ၌ နွားသည် ကောက်ရိုးကိုစားသည်ကိုပင်
 ညှဉ်းဆဲသည်ဆိုရသကဲ့သို့ သံသရာနှောင်အိမ်၌ သွတ်သွင်းချုပ်ကိုင်တားမြစ်ခြင်းကိုပင် ညှဉ်း
 ဆဲသည်ဟူ။ ဘဝစက်သည်အစမထင်သကဲ့သို့ အဆုံးလည်းမထင် သံသရာဝဋ်ဝဲ မစဲမငြိမ်း
 ပျောက်တိမ်းသည်မရှိပြီလော? ကြောင့်-အဝိဇ္ဇာသမုစ္ဆေဒေ ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။
 ပန-သဒ္ဓါကား-အပြစ်တင်ဖွယ် ပယ်၍ခဲခက် အထူးထွက်မှု မိန့်မြွက်ဝိသေသတ္ထပြီ-ဟူသော
 နိယံနှင့်အညီ ဝိသေသတ္ထဇောတကတည်း။ (ပြည်)

၁-ပလိဝေဌိတံ ဗာဟံ ယေနာတိ ပလိဝေဌိတဗာဟံ။ ယေန-သပ္ပသရီရေန၊ သည်။
 စွဲ။ ရစ်အပ်သောလက်ရုံးမှဟုပါဌ်မြင်တိုင်း ယောဇနာခြင်းသည်ကား ဥပမေယျနှင့်မလျော်။
 မြေခေါင်းနှင့်အဝိဇ္ဇာကို ကြွင်းသောမြေကိုယ်နှင့် ကြွင်းသောကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါက
 ဝဋ်တို့ကို လက်ရုံးနှင့်ဗာလပုထုဇဉ်ညှစ်မယှဉ်သောသူကို ဟပ်လေ။ (ပြည်) ဤ၌ ပလိ-
 ဝေဌိတ-ရှိလျှင် ရှေး၌လည်း အဘိဋ္ဌနှင့်အညီ ပလိဝေဌေန္တိ ပလိဝေဌေတိ-ဟူရှိသင့်၏။ သို့
 မဟုတ် ရှေးနှင့်အညီ ဤ၌ ပလိဗောဓိတ-ဟူ၍သော်လည်း ရှိသင့်၏။ စာကိုယ်၌ ၎င်းအတိုင်း
 ပင် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂၁၃] (တတိယစောဒနာ၏ ဝိဿဇ္ဇနာကိုပြလိုရကား တယံဒိ ယသ္မာ-စသည်ကိုမိန့်သော်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယံဒိ-တံ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဒိဟံ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟံ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ ထို့၏။ ပဝတ္ထိ၊ မပြတ်မစဲလည်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းမှ။ အညေန၊ သော။ (ကာရကေန ဝေဒကေန-၌ ဝိသေသနစပ်) ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာသည်။ မဟာဗြဟ္မာ၊ ကြီးမြတ်သော ဗြဟ္မာတည်း။ သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်သော အထွတ်အမြတ် ဘုရားသခင်တည်း။ သဇ္ဇိတာ၊ ကမ္ဘာ လောကသံသရာကို စီရင်တတ်ပေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ ကြံဆ အပ်သော။ သံသာရဿ၊ ကို။ ကာရကေန၊ ဖန်ဆင်းပြုလုပ် စီရင်တတ် သော။ ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာစသည်မှ၎င်း။ ခေါ ပန၊ စစ်။ မေ၊ ငါ၏။ သော အယံ အတ္တော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ဤအတ္တသည်။ ဝဒေါ၊ ဟိတ အဟိတ ထိုထိုကိုဆိုတတ်ပေ၏။ ဝေဒယျော၊ သုခဒုက္ခစသည်ကို ခံစား တတ်ပေ၏။ ဝါ၊ မိမိအာရုံကို သိတတ်ပေ၏။ ဝါ၊ ဘုခိတော ဒုက္ခိတော စသည်ဖြင့် အလိုလိုကိုယ်တိုင်မှလည်း သိတတ်၏။ သူတပါးသည်မှလည်း သိအပ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ မိစ္ဆာအယူရှိသောသူတို့သည် ကြံဆအပ်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ သုခဒုက္ခတို့ကို။ ဝေဒကေန၊ ခံစားတတ် သော။ အတ္တနာ ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ ရဟိတံ၊ ကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။) ကာရကဝေဒကရဟိတန္တိ၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သောသူ သုံးဆောင်ခံစားတတ်သောသူမှ ကင်း၏ဟူ ၍ (ဝိဘာဝိနာ၊ သည်။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-ဝေဒတီတိ ဝဒေါ၊ တံ တံ ဟိတာဟိတံ ဝတ္ထာတိ အတ္ထော။ ဝေဒတိ ဝေဒိယတီတိ ဝါ ဝေဒယျော။ ဝေဒတိ-ဖြင့် ကတ္ထုသင်္ခါကို၎င်း ဝိဇ္ဇာတိ၏အနုဘဝန ဉာဏအနက်နှစ်ပါးကို ၎င်း ဝေဒိယတိ-ဖြင့် ကမ္မကတ္ထုသင်္ခါကို၎င်း သုဒ္ဓကမ္မသင်္ခါကို၎င်းပြလိုရကား သုခါဒိ အနုဘဝတိ သဝိသယေ စ ဇာနာတိ၊ သုခိတော ဒုက္ခိတောတိအာဒိနာ အတ္တနာ ပရေဟိ စ ဇာနာတိ ဉာယတိ စာတိ အတ္ထော၊ ဇီကာမိန့်သော်။ ဝေဒိယတီတိ ပန ကမ္မကတ္ထုကမ္မာနံ ဝသေန နိဒ္ဒေသောတိ တဿပိ အတ္ထံ ဒသေဋ္ဌော ဇာနာတိ ဉာယတိ စာတိ အာဟ။ အနု။ ဥပေက္ခာသည် သန္တသုခမဖြစ်၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အာရုံမမှနိုင်ရကား သုခဒုက္ခာနံ ဝေဒကေန ဆိုသည်။ ဝါ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သောဥပေက္ခာကို သုခ၌ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဥပေက္ခာကိုဒုက္ခ၌ သွင်း၍ အကျဉ်းပြလိုရကား သုခဒုက္ခာနံ ဝေဒကေန-ဟူသည်။ ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါ အတ္တနာ ဝါ-ဝယ် ဝါ-သဒ္ဓါကား ရာဇတော ဝါ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ သမုစ္စသတ္ထ၊ ဧဝါပေယျ ဝါ ရဇာပေယျ

(စတုတ္ထစောဒနာ၏ ဝိသုဒ္ဓိနာကို အားထုတ်လိုရကား ယသ္မာ ပနေတ္ထ-စသည်ကိုမိန့်သော်) ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္တ၊ ဤပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ၌၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥဒယဗ္ဗယ-ဓမ္မကတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓု-တာဝေန၊ မြဲသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ညစ်နွမ်းစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ သံကိလေသိကတ္တာ စ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာ ကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုဘတာဝေန၊ တင့်တယ် သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပဋိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည့် နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခတာဝေန၊ ချမ်းသာ သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ မိမိပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝသဝတ္တနဘူတေန၊ အလိုသို့ လိုက်တတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္တ-တာဝေန စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကြံအပ်သော အတ္တ၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညာ၊ ဆိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သုညာ ယထာ၊ သကဲ့သို့။) တထာ၊ တူ။ သင်္ခါရာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ တဆယ့်တပါးသော အင်္ဂါ တို့သည်လည်း။ သုညာနိ၊ ဓုတာဝသုဘတာဝ သုခတာဝ အတ္တဘာဝမှ ဆိတ်ကုန်သည်ချည်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ (သန္တကံ၊ သည်လည်း။) န၊ မဟုတ်။ အတ္တနိ၊ အတ္တ၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အတ္တဝတိ၊ အတ္တရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတာ၊ တူ။ သင်္ခါရာဒီနိ၊ သင်္ခါရအစရှိကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ အင်္ဂါတို့သည်လည်း။ အတ္တာနော၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တကာနိ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ အတ္တနိ ၌။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ အတ္တဝန္တာနိ၊ ရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ဝိဘတ်ပြန်၍လိုက်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤဘဝစက်ကို။ ဒွါဒသဝိသေညတာသုညန္တိ၊ အဝိဇ္ဇာစသော တဆယ့်နှစ်ပါးသော အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်

ဝါ အာကောဋ္ဌာပေယျ ဝါ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပိကပ္ပတ္တမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော့ ကာရကဝေဒကရဟိတံ-ဟု ခွန်သမာသ်ကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

စုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်၏ဟူ၍၊ ဝါ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိတ်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

၆၅၃။ (ဤရှေ့သော အဆုံးအဖြတ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လက်စသတ်ပြီလော? ကြောင့် ဝေဉ္ဇ ဝိဒိတွာ ပုန-စသည်ကို မိန့်သော်) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (ဘဝစက္ကံ၊ ကို။) ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။

တဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာတို့ကို။ မူလံ၊ လဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ အတိတာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ကာလာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ တေသု အင်္ဂေသု၊ ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ (ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အာဂတဝသေန၊ လာသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။) ဒေ အင်္ဂါနိ၊ နှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့ကို။ အတိတကာလာနီတိ၊ အတိတ်ကာလတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌ အင်္ဂါနိ၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့ကို။ ပစ္စုပ္ပန္န-ကာလာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ ဒေ ဝေ အင်္ဂါနိ၊ နှစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော အင်္ဂါတို့ကိုလည်း။ အနာဂတကာလာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ (သေသစွက်၍ ပြက်ပြက်သိသာ ယောဇနာသည်)

ပန၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ခေါ၊ စစ်။ တဿ တေဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောရှိသော ဤဘဝစက်၏။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ ၎င်း။ တဏှာ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ ဒေ ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ မူလန္တိ၊ အမြစ်မူလဟူ၍။ ဝေဒိတဗျံ၊ ကုန်၏။ တဒေတံ-တံ တေ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗန္တာ-ဟရဏတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော ရှေးအဖို့မှ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုဆောင်သော အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဆောင်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလံ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် အရင်းရှိသော။ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝေဒနာလျှင် အဆုံးရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ အပရန္တသန္တာနတော၊ နောက်ဖြစ်သော အနာဂတ်အဖို့နှင့် စပ်သောအားဖြင့်။ တဏှာမူလံ၊ တဏှာလျှင်အရင်းရှိသော။ ဇရာမရဏာဝသာနံ၊ ဇရာမရဏလျှင် အဆုံးရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဘဝစက်တို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဘဝစက်ကို။ ဒိဋ္ဌိစရိတဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသူ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိပြောသောပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၃-၂၀)

၂၃၁

ဘဝစက်ကို။ တဏှာစရိတဝသေန၊ တဏှာပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိပြောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝါ၊
 တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာ၌ ဆောင်တတ်၏။
 ဝါ၊ သင်္ခါရစသည်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သံသရာကို ဖြစ်စေ
 တတ်၏။ တဏှာစရိတာနုဉ္စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ တို့၏လည်း။ တဏှာ၊
 သည်။ သံသာရနာယိကာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုတ္တိတာယ၊
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းငှါ။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော ဘဝစက်ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ (ပစ္စက္ခမြင်အပ်သော ဝိညာဉ်
 စသော) ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ဟေတုနံ၊
 (ပစ္စက္ခမမြင်ရပါကုန်သော ပုရိမဘဝ၌ မိမိ)အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
 အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့၏။ အနုပစ္စေဒပ္ပကာသနတော၊ မိမိအကျိုးကို မဖြစ်စေ
 မူ၍ မပြတ်မစဲခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ဘဝစက်၏ ပြတတ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဤသို့ယောဇနာသည်ကား ဖလုပ္ပတ္တိ-
 ယာတိ ကတ္ထုအတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ ကရဏတ္ထေ ဝေ ဝါ။ ပ။ ပကာသနဿ
 ဝါ ကရဏံ ဟောတိတိ-ဟူသော ဋီကာနှင့်လျော်စေသည်။ တနည်း။
 ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
 ဟေတုနံ၊ တဏှာအစရှိကုန်သော အကြောင်းတို့၏။ (အနုပစ္စေဒ-၌စပ်)
 ပဌမဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ (ပကာသနတော-၌စပ်) အနုပစ္စေဒပကာသနတော၊
 မပြတ်မစဲမူ၍ ဖြစ်ခြင်းကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဤသို့
 ယောဇနာသည်ကား အထ ဝါ ပုရိမဘဝစက္ကံ ဒုတိယေန သမ္ဗန္ဓံ။ ပ။
 အနုပစ္စေဒပ္ပကာသနတောတိ အတ္ထော-ဟူသော ဋီကာနှင့်လျော်စေသည်။
 တနည်း။) ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ သင်္ခါရအစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော အကျိုး
 တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဟေတုနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတို့၏။
 ပဌမဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ အနုပစ္စေဒပ္ပကာသနတော၊ မိမိအကျိုးကို မဖြစ်
 စေမူ၍ မပြတ်မစဲခြင်းကိုသာလျှင် ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 (တနည်း။) ဟေတုနံ၊ ဝိညာဉ်စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
 သင်္ခါရစသည်တို့၏။ ပဌမဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ အနုပစ္စေဒပ္ပကာသနတော၊
 အစဉ်စပ်ကာဖြစ်၍ မပြတ်မစဲခြင်းကိုသာလျှင် ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ (ဤသို့ယောဇနာသည်ကား သင်္ခါရာဒီနမေဝ ဖလာနံ
 ဥပ္ပတ္တိယာ။ ပ။ အနုပစ္စေဒပ္ပကာသနတောတိ ဝုတ္တံ-ဟူသော ဋီကာနှင့်

လျော်စေသည်) သဿတဒိဋ္ဌိသမုက္ခိတာယ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းငှါ။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်သဋ္ဌာယတနဖဿဝေဒနာတို့၏။ ဇရာမရဏပကာသနတော၊ အိုခြင်း သေခြင်းကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန၊ ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမံ၊ သော။ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပဗ္ဗပဝတ္တိဒီပနတော၊ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဓမ္မတို့၏အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို ပြတတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သြပပါတိကဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ သော။ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သဟုပ္ပတ္တိ- ဒီပနတော၊ (ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ-ဟူ၍၎င်း ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ- ဟူ၍၎င်း) ဥပပတ္တိခန္ဓာတို့၏ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

စ၊ တပါး။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတာ၊ ဂတ်တို့သည်။ အဿ၊ ထိုဘဝ စက်၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ကာလာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးသောကာလတို့တွင်။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အာဂတဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ အတိတကာလာနိ၊ အတိတ်ကာလမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ် အစရှိကုန်သော။ ဘဝါဝသာနာနိ၊ ဘဝအဆုံးရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါး သော အင်္ဂါတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နကာလာနိ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိ စေဝ၊ ၎င်း။ ဇရာမရဏဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ အနာဂတကာလာနိ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

☞ [၂၁၄] ၆၅၄။ ပုန၊ ဖန်။ ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္တိ၊ အကြောင်း ရှေးရှိသောအစပ် အကျိုးရှေးရှိသောအစပ် အကြောင်းရှေးရှိသော အစပ် အားဖြင့် သုံးပါးသော အစပ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော^၁။ စတုဘေဒသင်္ဂ-

၁-ပုဗ္ဗက-ကား ဒွန္ဓောပရဖြစ်၍ ဟေတုပုဗ္ဗက ဖလပုဗ္ဗက ဟေတုပုဗ္ဗကယူ၍ ပုဒ်တိုင်း၌ ယှဉ်။ ဒွန်၏နောက်၌ ရှိသောပုဒ် ယှဉ်လိုက်ပုဒ်တိုင်းမှာ။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၄-၇)

၂၃၃

ဟဉ္စ၊ (အဝိဇ္ဇာစသောဟေတု-ဝိညာဉ်စသောဖလ-တဏှာစသောဟေတု-
ဇာတိစသောဖလအားဖြင့်) လေးပါးအပြားရှိသော အင်္ဂါတို့ကို ပေါင်း၍
ယူခြင်း ပေါင်း၍ယူရာ အလွှာရှိသည်လည်းဖြစ်ထသော။ ဝိသတိအာကာ-
ရာရံ၊ နှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာ ပကာရဟူသောအကန်ရှိသည်လည်း
ဖြစ်ထသော။ တိဝဋ္ဌံ၊ ကမ္မဝဋ္ဌံ ကိလေသဝဋ္ဌံ ဝိပါကဝဋ္ဌံဟူ၍ သုံးပါးသော
ဝဋ္ဌံရှိသည်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဧတံ-ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အနဝဋ္ဌိတံ၊ အပိုင်း
အခြား မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မရပ်မတန့်သည်ဖြစ်၍။ တမတိ၊ လည်း၏။
ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ သင်္ခါရာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ စ၊
၏၎င်း။ အန္တရာ၊ အကြားသည်။ ဧကော၊ သော။ ဟေတုဖလသန္ဓိ နာမ၊
အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်သည်မည်၏။ ဝေဒနာယ စ၊ ၏၎င်း။ တဏှာ-
ယ စ၊ ၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဖလဟေတုသန္ဓိ နာမ၊
အကျိုးနှင့်အကြောင်း စပ်သည်မည်၏။ ဘဝဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဇာတိယာ စ၊
၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဟေတုဖလသန္ဓိ၊ မည်၏။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္ဓိတိ၊
အကြောင်းရှေးရှိသော အစပ်၊ အကျိုးရှေးရှိသော အစပ်၊ အကြောင်း

၁-သင်္ခယန္တိ ဧတ္ထ အဝိဇ္ဇာဒယော ဝိညာဏာဒယော စာတိ၊ သင်္ခယန္တိ ဝါ သင်္ခဟံ ဂစ္ဆန္တိ ဧတ္ထ
အဝိဇ္ဇာဒယော ဝိညာဏာဒယော စ ဟေတုသာမညေန ဖလသာမညေနာတိ သင်္ခဟော။
ဟေတုကောဠာသဝိပါကကောဠာသကိုရသတည်း။ သရူပဘော အဝုတ္တံပိ တသ္မိံ တသ္မိံ
သင်္ခဟေ အာကိရိယန္တိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိဂဟဏေဟိ ပကာသိယန္တိတိ အာကာရာ။ ဥပသဂ္ဂ၏
အစွမ်းအားဖြင့် အတ္တဝိသေသကိုဟောရကား အာကိရိယန္တိ-၏ ပကာသိယန္တိ-ဟူသော အနက်
ကိုဆိုအပ်သတည်း။ အတိတဟေတုအာဒိနံ ဝါပကာရာ အာကာရာ။ ဤအလိုသော် အာကာရ
သည် ပကာရ-၏ပရိယာယ်တည်း။ ကိလေသကမ္မဝိပါကာ ဝိပါကကိလေသကမ္မေဟိ သမ္ပန္နာ
ဟုတွာ ပုနပျုနံ ဝဋ္ဌန္တိ ပရိဝဋ္ဌန္တိတိ ဝဋ္ဌာနိ။ တီဏိ ဝဋ္ဌာနိ ဧတဿာတိ တိဝဋ္ဌံ။ တနည်းတို့
ကိလေသကမ္မဝိပါကတို့ကို ဝဋ္ဌေကဒေသဖြစ်၍ ဝဋ္ဌာနိ-ဟူ၍ဆိုအပ်သတည်း။ ရှေးနည်းမူချ
နောက်နည်းကေဒေသပစာ။ ကိလေသကမ္မဝိပါကာ၊ ကိလေသကမ္မဝိပါကတို့သည်။ ဝိပါက-
ကိလေသကမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပန္နာ၊ စပ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပုနပျုနံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။
ဝဋ္ဌန္တိ ပရိဝဋ္ဌန္တိ၊ လည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဋ္ဌာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဤဝိဂ္ဂဟ၌
ကိလေသကမ္မဝိပါကာ-ပါဌ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာဒိကဝေဒနာပရိယောသာနဓမ္မတို့ကို ဆိုသတည်း။
ဝိပါကကိလေသကမ္မေဟိ-ဖြင့် ဝိညာဏာဒိဘဝပရိယောသာနဓမ္မတို့နှင့် စပ်သည်ကို ဆို
သတည်း။ တဖန် ကံ၏ဝိပါကနှင့်စပ်ခြင်းတို့ ဝုတ္တနယကြောင့် မယူအပ်သတည်း။ (ပြည်)

ရှေးရှိသော အစပ်ဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသော အစပ်ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အဿ-ဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ သန္တိနံ၊ အစပ်ထို့၏။ အာဒိပရိယောသာနဝဝတ္ထိတာ၊ အစအဆုံးဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ရှေးနောက်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သေး။ သင်္ဂဟာ၊ ပေါင်း၍ယူရာအလွှာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သေယျထိဒံ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ သော၊ ဝါ၊ လက်ဦးဖြစ်သော။ သင်္ဂဟော၊ ပေါင်း၍ယူရာ အလွှာမည်၏။ ဝိညာဏ နာမရူပ သဠာယတန-ဗဿဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဒုတိယော၊ သော။ သင်္ဂဟော၊ မည်၏။ တဏှုပါဒါနဘဝါ၊ တို့သည်။ တတိယော၊ သော။ သင်္ဂဟော၊ မည်၏။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ သော။ သင်္ဂဟော၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ စတုဘေဒသင်္ဂဟန္တိ၊ လေးပါးအပြားရှိသော ပေါင်း၍ယူရာအလွှာရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ အတိတေ၊ ဌံ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတုယော၊ အကြောင်းတို့၎င်း ။ ဣဒါနိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်တဝဌံ။ ဖလပဉ္စကံ၊ အကျိုးငါးပါးအပေါင်း၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတုယော၊ တို့၎င်း။ အာယတိံ၊ ဌံ။ ဖလပဉ္စကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။

ဧတေဟိ၊ ထိုဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဝိသတိယာ၊ သော။ အာကာရသင်္ခါတေဟိ၊ အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော သရုပ်အပြားဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ အရေဟိ၊ အကန့်တို့ဖြင့်။ ဝိသတိအာကာရရန္တိ၊ နှစ်ဆယ်သော အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရစသော သရုပ်အပြားဟု ဆိုအပ်သော အကန့်ရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတိတေ ဟေတုယော ပဉ္စအစရှိသော ဂါထာ၌။ အတိတေ ဟေတုယော ပဉ္စာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဒွေ၊ ကုန်သော။

၁-ဟေတုယော-ကား ဟေတဝေါ-မှ ရုပ်ဘူးတည်း။ (ပြည်) ယခုစာကိုယ်၌မူ ဟေတဝေါ-ဟု ရှိ၏။ (ဆ-သံသော)

၂-ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အခြင်းအရာကို ရှေးသူတော်ကောင်းကဗျာဆရာတို့သည် ကာလသုံးစဉ် ဝိယဉ်သုံးထပ် အစပ်သုံးခု စတုသင်္ခေ တွက်ရေဝိသ အာကာရဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟောမှတ်လေးတွဲ ဟိတ်ဖိုလ်ချဲ့လျက် တဆဲ့နှစ်အင် ခွါဒသင်ဖြင့်-ဤသို့စသဖြင့် ကဗျာဖွဲ့ကြလေကုန်သည်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၄-၂၃)

၂၃၅

ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရ အကြောင်းနှစ်ပါးတို့ကို။ (ပါဠိယံ၊ ဌံ။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။) ဝုတ္တာ ဝေ၊ တည်း။ (ဤနှစ်ပါးတို့ကိုဟောလျှင် အတိတေ ဟေတဝေါ ဒွေ-ဟူပါလော? ကြောင့် ယသ္မာ ပန-စသည်ကို အား ထုတ်သော်) ပန၊ ထိုသို့ပါဠိတော်၌ နှစ်ပါးသည်သာ သရုပ်အားဖြင့်လာ သော်လည်း။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကင်းသော ပုထုဇဉ်သည်။ ပရိတ- သတိ၊ (ထိုထိုဝတ္ထုကာမကို သိမ်းဆည်းသောအားဖြင့်) ဆာလောင်တပ် မက်၏။ ပရိတသ္မိတော၊ တပ်မက်သည်ဖြစ်၍။ ဥပါဒိယတိ၊ မြဲစွာစွဲလမ်း ၏။ တဿ၊ ထိုမြဲစွာစွဲလမ်းသော ပုထုဇဉ်အား။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှုပ္ပိ- ဒါနဘဝိပိ၊ တဏှာဥပါဒါန်ကမ္မဘဝတို့သည်လည်း။ ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပုရိမ။ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ဌံ။ ဓမ္မသေနာပတိတ္ထေရော၊ သည်။) အာဟ၊ ၏။

[ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော ကမ္မဘဝသည်။ (သတိ၊ သော်။) မောဟော၊ ဒုက္ခစသည်တို့၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ အာယူဟနာ၊ ပေါင်းရုံးဆည်းပူးတတ် သော (ဒါန-စသော ကြိယာကို ဖြစ်စေတတ်သော) စေတနာတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ နိကန္တိ၊ ဝတ္ထုကာမကို လိုချင်တပ်မက်တတ်သော လောဘသည်။ တဏှာ၊ မည်၏။ ဥပဂမနံ၊ မြဲစွာကပ်တတ်သော သဘော တရားသည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ စေတနာ၊ ဒါန-စသောကြိယာ၌ စေ့ဆော် တတ်သော စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမကမ္မဘဝ- သ္မိံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီးကုန်သော။) ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိန္တိ၊ ကား။ ပုရိမေ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မဘဝေ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) အတိတ- ဇာတိယံ၊ ဌံ။ ကမ္မဘဝေ၊ ကို။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ ဣတိ- အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မောဟော အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ တဒါ၊ ထိုကံကိုပြုရာ ပုရိမဘဝ၌။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ-စသည်တို့၌။ (အာဒိနဝပဋိစ္ဆာဒကော၊ အပြစ်ကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အပ္ပဟိနေ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသော။)

၂၃၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၄-၂၃) [၁၇-ပညာဘူမိ

ယော မောဟော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ ယေန၊ အကြင်မောဟဖြင့်။
 မုဇ္ဈော၊ တွေဝေသောသူသည်။ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို။ ကရောတိ၊
 ဧ။ သာ၊ ထိုမောဟသည်။ အဝိဇ္ဇော၊ မည်၏။ အာယူဟနာ သင်္ခါရာတိ၊
 ကား။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတော၊ သူအား။ ယာ ပုရိမစေတနာယော၊
 အကြင်ရွေးဖြစ်သော စေတနာတို့သည်။ အတ္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာ၊ နည်းဟူ
 မူကား။ ဒါနံ၊ အလှူဝတ္ထုကို။ ဒဿာမိတိ၊ ပေးလှူအံ့ဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။
 ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ၍။ မာသမ္ပိ၊ ၎င်း။ သံဝစ္ဆရမ္ပိ၊ ၎င်း။ ဒါနုပကရဏာနိ၊
 ဒါန၏ အဆောက်အဦ ပစ္စည်းဝတ္ထုကံတို့ကို။ သဇ္ဇန္တဿ၊ စီရင်သော
 သူအား။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပုရိမစေတနာယော ယထာ၊ တို့ကဲ့သို့ပင်
 တည်း။ (တာ၊ ထိုပုရိမစေတနာတို့သည်။ အာယူဟနာ၊ ကုန်သော။
 သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။) ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏။ ဟတ္ထေ၊ ဌ။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ပတိဋ္ဌာပယတော၊ တည်စေသောသူ၏။
 စေတနာ၊ ကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဝါ၊ ကား။ ကောဝဇ္ဇနေသု၊
 တခုသော အာဝဇ္ဇန်းရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဇဝနေသု၊ တို့၌။
 စေတနာ၊ ဖြစ်သောစေတနာတို့သည်။ အာယူဟနာ၊ ကုန်သော။ [၂၁၅]
 သင်္ခါရာ နာမ၊ ကုန်၏။ သတ္တမေ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဇော၌။ (စေတနာ၊
 သည်။) ဘဝေါ၊ မည်၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ယာ ကာစိ၊ ပုရိမပစ္စိမ-
 ဟု အမှတ်မရှိသော။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။ သမ္ပယုတ္တာ၊
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော အနဘိဇ္ဈာ-စသည်တို့သည်။ အာယူဟနာ၊ ကုန်
 သော။ သင်္ခါရာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ နိကန္တိ တဏှာတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကို။
 ကရောန္တဿ၊ သောသူအား။ ဖလေ၊ လာလတုံအကျိုးဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိ-
 တဝေ၊ ဌ။ ယာ နိကာမနာ၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသည်။ ယာ ပတ္တနာ၊
 အကြင်တောင့်တတ်သော သတောတရားသည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ သာ
 ပတ္တနာ၊ သည်။ တဏှာ နာမ၊ မည်၏။ ဥပဂမနံ ဥပါဒါနန္တိ၊ ကား။
 ကမ္မဘဝဿ၊ ဧ။ ပစ္စယဘူတံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤမည်သော ကံကို။
 ကတွာ၊ ၍။ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ၊ ဤမည်သောအရပ်၌။ ကာမေ၊
 ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သေဝိဿာမိ၊ မှီဝဲအံ့။ ဣတိ ဝါ၊ သို့၎င်း။ (ယင်းဖြင့်
 သဿတဒိဋ္ဌိကို ပြသည်) ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ၊ ဖြတ်အံ့။ ဣတိ ဝါ၊ သို့၎င်း။
 (ယင်းဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပြသည်။) ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ (ဣတိ-တခုနှင့် ဝါ-ကား လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌ) ပဝတ္တံ၊ သော။ ဥပဂမနံ၊

တပ်မက်သောအားဖြင့် မြဲစွာကပ်တတ်သော သဘောတရားသည်^၁။
 ဂဟဏံ၊ တပ်မက်သောအားဖြင့် မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်သော သဘောတရား
 သည်^၂။ ပရာမသနံ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သော တရားသည်^၃။
 ဣဒံ၊ ဥပဂမန ဂဟဏ ပရာမသန-သဘောရှိသော ဤတရားအစုသည်။
 ဥပါဒါနံ နာမ၊ မည်၏။ စေတနာ ဘာဝေါတိ၊ ကား။ အာယူဟနာ-
 ဝသာနေ၊ (သုံးပါးသော အတ္တဝိကပ်တို့၌လည်း ဆိုအပ်သော) အာယူ-
 ဟန၏ အဆုံး၌။ ဝုတ္တဘ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။
 ဣတိ ဝေ၊ နည်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝိညာဉ်အစ
 ဝေဒနာအဆုံးရှိသော အကျိုးငါးပါးအပေါင်းသည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။
 အာဂတမေဝ၊ သရုပ်အားဖြင့်လာသည်သာတည်း။ ယထာဟ၊ ကား။
 ဣဓ၊ ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။
 ပဋိသန္ဓိ၊ (အတိတ်ဖြစ်သော ဘဝတပါးကို ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့်) တဖန်စပ်ခြင်း
 သဘော စပ်တတ်သောသဘောဟု ဆိုအပ်သောစိတ်သည်။ ဝိညာဏံ၊
 မည်၏။ ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။
 နာမရူပံ၊ မည်၏။ ပသာဒေါ၊ စက္ခုစသောပသာဒသည်။ အာယတနံ၊
 မည်၏။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ခြင်းသဘော တွေ့တတ်သောသဘောသည်။
 ဖဿော၊ မည်၏။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်းသဘော ခံစားသော အခြင်း
 အရာဖြင့် ဖြစ်တတ်သောသဘောသည်။ ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဣဓ၊ ၌။ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီးကုန်သော။
 ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ပုရေကတဿ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊
 ၏။ ပစ္စယာပစ္စယဘာဝေန၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ (တနည်း) ကမ္မဿ၊ အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် ဥပါဒါန်လေးပါးကို သာမညအားဖြင့် ပြသည်။ ဥပဂမနဥပါယတို့ကား
 ဥပါဒါန်၏ပရိယာယ်တို့တည်း။ (ပြည်)

၂-ဤပုဒ်ဖြင့် ကာမုပါဒါန်ကို ကိစ္စအားဖြင့်ပြသည်။ (ပြည်)

၃-ဤပုဒ်ဖြင့် ကာမုပါဒါန်မှတစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသည်တို့ကို ကိစ္စအားဖြင့် ပြသည်။
 (ပြည်)

ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။^၁] တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏန္တိ၊ ကား။
 ယံ စိတ္တံ၊ ကို။ တဝန္တရပဋိသန္ဓာနဝသေန၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဘဝတပါးကို
 ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် တဖန်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဘဝတပါး၏အဖြစ်ဖြင့်
 တဖန်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ မည်၏။
 ဩက္ကန္တိနာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘေ၊ အမိဝမ်း၌၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခိုက်အတန့်
 ၌။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ယာ ဩက္ကန္တိ၊ အကြင်လာ၍ သက်ဝင်သကဲ့သို့
 ဖြစ်ခြင်းသည်။^၂။ အာဂန္တာ ပဝိသနံ ဝိယ၊ လာ၍သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤအမိဝမ်း၌လာ၍ သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း
 သဘောသည်။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ နာမရူပံ၊
 မည်၏။ ပသာဒေါ အာယတနန္တိ ဣဒံ၊ ကို။ စက္ခာဒိပဉ္စာယတနဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဖုဠော ဖဿောတိ၊ ကား။ ယော သဘာဝေါ၊ သည်။
 အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဖုဠော၊ တွေ့တတ်၏။ ဖုသန္ဓော၊ တွေ့လျက်။ ဥပ္ပန္နော၊
 ဖြစ်တတ်၏။ အယံ သဘာဝေါ၊ ဤအာရုံကိုတွေ့တတ်သော သဘောသည်။
 ဖဿော၊ မည်၏။ ဝေဒယိတံ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန ဝါ၊
 ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့်သော်၎င်း။ သဠာယတနပစ္စယေန၊ သဠာယတနလျှင်
 ပစ္စည်းရှိသော။ ဖဿေန ဝါ၊ ဖဿနှင့်သော်၎င်း။ သဟ၊ ကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊
 သော။ ယံ ဝိပါကဝေဒယိတံ၊ အကြင်ဝိပါက်ဖြစ်သောဝေဒနာသည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုဝိပါက်ဖြစ်သောဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာ၊ မည်၏။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ဖလပဉ္စကဖြစ်လျက် ကံအားကျေးဇူးပြု၏ ဟူသည်ကား အကျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့်
 အကြောင်းမပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်သည်ဟု နှလုံးပြု၍ ဆိုသတည်း-ဟု ဆရာကျော်တို့
 ဆိုတော်မူကုန်၏။ (ပြည်) ကမ္မဿ၊ ကံယူသော။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဤသို့လည်း
 တုလျာဓိကရဏအနက်ပေးသင့်၏။ မောင် ၂-၂၂-သုတ်ဖြင့် ကမ္မဿ-ပြီးပုံကို သိအပ်၏။
 (ဆ-သံ-သော)

၂-ရူပါရူပဓမ္မာနံ ဩက္ကန္တိ-ကား အဘေဒဘေဒပစ္စာတည်း။ ရတနာနံ တယံ-၌ သုံးပါး
 သော ရတနာတို့၏အပေါင်းဟု သမ္ပန်သမ္ပန္နိကိုဆိုသော်လည်း သုံးပါးရတနာဟူသော စကား
 ကျကို ရသကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်တို့၏ လာ၍သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဆိုသော်လည်း လာ၍
 သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော နာမ်ရုပ်ကိုပင် စကားကျရသတည်း။ ပရမတ္ထဓမ္မ
 တို့သည် နိဗျာပါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိယ-ကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ဣဒါနိ ဟေတုယော ပဉ္စာတိ၊ ကား။ တဏှာဒယော၊ တဏှာအစရှိသည်
 တို့သည်။ (ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတုယော၊ မည်ကုန်၏။) ပါဠိယံ၊ ဌ။
 တဏှုပါဒါနဘဝါ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ တဏှာ
 ဥပါဒါန်ဘဝသာလှသော်လည်း။ ဘဝေ၊ ကမ္မဘဝကို။ ဂဟိတေ၊ ပါဠိ၌
 ယူအပ်သည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုကမ္မဘဝ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေ့အဖို့ ဖြစ်ကုန်
 သော။ သင်္ခါရာ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့ကိုသော်လည်း။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဘဝနှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ ဝါ၊ တို့ကိုသော်လည်း။ ဂဟိတာဝ၊ ကုန်သည်
 သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဏှုပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ တဏှာဥပါဒါန်ကို
 ယူသဖြင့်။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုတဏှာဥပါဒါန်နှင့်ယှဉ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊
 သည်။ ဂဟိတာဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ
 အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ မူဇ္ဇော၊ တွေဝေသောသူသည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊
 ၏။ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို။ ဂဟိတာဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
 ဣဓပ၊ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။
 အာယတနာနံ၊ တို့၏။ ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဟော၊
 မိုက်တတ်မိုက်စေတတ်သော မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ အာယူ-
 ဟနာ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်၏။ နိကန္တိ၊ သည်။ တဏှာ၊ မည်၏။
 ဥပဂမနံ၊ သည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဌ။ ကမ္မဘဝသို့၊ သည်။
 သတိ၊ သော်။ အာယတိံ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။] တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာ-
 နန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပရိပက္ကတ္တာယတနဿ၊ ရင့်သော အာယတနရှိသော

၁-အာယူဟနသင်္ခါရသုံးဝိကပ်ထို့တွင် ရှေးနှစ်ဝိကပ်တို့၌ဆိုအပ်သော အာယူဟနသင်္ခါရ
 တို့ကိုရည်၍ တဿ ပုဗ္ဗဘာဂါ-ဟုမိန့်။ တတိယဝိကပ်၌ဆိုအပ်သော အာယူဟနသင်္ခါရ
 တို့ကိုရည်၍ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝါ-ဟု မိန့်။ (ပြည်)

၂-မောဟော အဝိဇ္ဇာ-သာမဆိုမူ၍ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံ-ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့်
 ဆိုအပ်သနည်း? ဤပစ္စုပ္ပန်၌ မရင့်သေးသော အာယတနရှိသောသူငယ်၏ စိတ်ဖြစ်ခြင်းသည်
 ဘဝင်များသည်ဖြစ်၍ ယေဘုယျအားဖြင့် ဘဝန္တရဇနကကံကိုအားလှုပ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ရ
 ကား ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံ-မိန့်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

သတ္တဝါ၏။ ကမ္မကရဏကာလေ၊ ဌှိ။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာတွေဝေသော
မောဟကို။ ဒဿိတော၊ အပ်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားသည်။
ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ ပေါ်သောအနက်ရှိသည်သာတည်း။

အာယတိံ ဖလပဉ္စကန္တိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ်အစရှိကုန်
သော။ ပဉ္စကာနိ၊ ငါးပါးအတိုင်းအရှည်ရှိသော တရားတို့သည်။ အာယ-
တိံ၊ ဌှိ။ ဖလပဉ္စကံ၊ မည်၏။ (ဝိညာဉ်စသော ငါးပါးသောတရားတို့ကို
မဟောပါခဲ့ရကား) တာနိ၊ ထိုဝိညာဉ်စသော ငါးပါးသောတရားတို့ကို။
ဇာတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဇရာမရဏံ ပန၊ သည်ကား။
တေသံယေဝ၊ ထိုဝိညာဉ်စသော ငါးပါးသော တရားတို့၏သာလျှင်။ ဇရာ-
မရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အာယတိံ။ပ။ ပစ္စယာ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [အာယတိံ၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။
[၂၁၆] ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ ဩက္ကန္တိ၊ သည်။ နာမရူပံ၊ မည်၏။ ပသာဒေါ၊
သည်။ အာယတနံ၊ မည်၏။ ဖုဠော၊ သည်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဝေဒယိတံ၊
သည်။ ဝေဒနာ၊ မည်၏။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယတိံ၊ ဌှိ။
ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဓ၊ ဌှိ။ ကတဿ၊ သော။
ကမ္မဿ၊ ၏။ ပစ္စယာပစ္စယဘာဝေန၊ ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။] ဣတိ
ဝေ၊ သို့။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဝိသတိအာကာရာရံ၊ နှစ်ဆယ်သော
သရုပ်အပြားဟု ဆိုအပ်သော အကန့်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ တိဝဋ္ဋမနဝဋ္ဋိတံ ဘမတိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သင်္ခါရဘဝါ၊ တို့သည်။ ကမ္မဝဋ္ဋံ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ-
တဏှာ၊ ပါဒါနာနိ၊ တို့သည်။ ကိလေသဝဋ္ဋံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏနာမရူပ-
သဠာယတနုဗ္ဗာဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဣမေဟိ တိဟိ ဝဇ္ဇေဟိ၊ ဤသုံးပါးသောဝဋ္ဋ်တို့ဖြင့်။ တိဝဋ္ဋံ၊ သုံးပါးသောဝဋ္ဋ်
ရှိသော။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ ကိလေသဝဋ္ဋံ၊
သည်။ န ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ မပြတ်မစဲသေး။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက် ကိလေသဝဋ္ဋ်

၁-ကမ္မကရဏကာလေ သမ္မောဟော ဒဿိတော-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် ကံ၏ အကြောင်းဖြစ်
သော သမ္မောဟကိုပြ၏။ ကံနှင့်သမ္ပယုတ်သမ္မောဟကိုသာ ပြသည်မဟုတ်၊ သမ္ပယုတ်ကိုသာ
ပြ၏ဟုယူသော် ဤ၌ ကုသိုလ်ကံလွတ်ခဲ့ရာ၏။ နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ဤ၌ လိုအပ်ပေသည်။ (ပြည်)

မပြတ်မစဲသမျှကာလပတ်လုံး။ အနုပစ္စိန္တပစ္စယတ္တာ၊ မပြတ်သေးသော
ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဝဋ္ဌိတံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသည်ဖြစ်၍၊
ဝါ၊ မရပ်မတန့်သည်ဖြစ်၍။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ပရိဝဋ္ဌနတော၊ တပြောင်း
ပြန်ပြန်လည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘမတိယေဝ၊ ရဟတ်ပမာ
လည်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၅၅။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဘမမာနံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်
လည်သော။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ တဝစက္ကံ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤဘဝစက်ကို။

သစ္စပ္ပဘဝတော၊ သစ္စာဟူသော အမွန်-သစ္စာတို့၏ အမွန်အားဖြင့်၎င်း။
ကိစ္စာ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဝါရဏာ၊ (ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သော သူရှိ၏
ဟူသော) မိစ္ဆာအမြင်စသည်ကို တားမြစ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာဟိ စ၊
ဥပမာတို့ဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယတေဒါ စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထောက်မိနိုင်ခဲ့နက်ခဲ့သော
နည်းအပြားအားဖြင့်၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကုသလာကုသလံ၊ သာသဝကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊
ကို။ အဝိသေသေန၊ စေတနာ စေတနာသမ္ပယုတ္တဟု ဝိသေသမပြုမူ၍။
သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ သစ္စဝိသင်္ဂေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (တနည်း) အဝိသေ-
သေန၊ အရိယသစ္စဟု ဝိသေသမပြုမူ၍။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ သစ္စ-
ဝိသင်္ဂေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊
ဟူ၍။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အားဖြင့်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊
ဒုတိယသစ္စာဟူသော အမွန်ရှိသော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ ဒုတိယသစ္စာတည်း။
ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ ရှိသော။ ပဌမ-
သစ္စံ၊ ပဌမသစ္စာတည်း။ [၂၁၇] နာမရူပါဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝေဒနာ-
ပရိယောသာနာနိ၊ ဝိပါကဝေဒနာအဆုံးရှိကုန်သော အင်္ဂါတို့သည်။ နာမ-
ရူပါဒီဟိ၊ နာမ်ရုပ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဌမသစ္စပ္ပဘဝံ၊ ပဌမသစ္စာဟူသော
အမွန်ရှိသော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ တဏှာ၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ ဖြင့်။

၁-အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ရာဟုဒသာပါဌ်၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘူတာ၊
ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဤသို့သော်လည်း ယောနောသင့်၏။ နောက်အပိုင်း
တို့၌လည်း နည်းတူပင်။ (ဆ-သံ-သော)

၂၄၂ ဝံသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၇-၂) [၁၇-ပညာဘူမိ

ပဌမသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ ဥပါဒါနံ၊ သည်း။ တဏှာယ၊
 ဖြင့်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ ဘဝေါ၊ သည်း။
 ဥပါဒါနတော၊ အားဖြင့်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမဒုတိယသစ္စဒွယံ၊
 ပဌမသစ္စာဒုတိယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းတည်း။ ဇာတိ၊ သည်း။ ဘဝတော၊
 အားဖြင့်။ ဒုတိယသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဇရာမရဏံ၊
 သည်း။ ဇာတိယာ၊ အားဖြင့်။ ပဌမသစ္စပ္ပဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊
 တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊
 ဖြင့်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၅၆။ ပန၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 သည်း။ ဝတ္ထု၊ သူ စ၊ အာရုံတို့၌လည်း။ ဝါ၊ ဒုက္ခအစရှိကုန်သော ဖုံးလွှမ်း
 အပ်ကုန်သော ဝတ္ထုတို့၌လည်း။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ သမ္မောဟေတိ၊ မှောင်
 ကြီးချသို့ ပြင်းပြစွာမှိုက်စေတတ်၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပါတုဘာဝါယ၊
 ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊
 ပါး။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခတဉ္စ၊ သင်္ခတ တရားကိုလည်း။ အဘိသင်္ခ-
 ရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝါယ၊ ငှါ။) ပစ္စယာ
 စ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္ထုဉ္စ၊
 အာရုံကိုလည်း။ ပဋိဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အညမညဉ္စ၊ အချင်း
 ချင်းကိုလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘေတိ၊ ထောက်ပံ့တတ်၏။ သဠာယတနဿ၊ ၏။
 ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဠာယတနမ္ပိ၊ သည်လည်း။
 သဝိသယေ စ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရူပါရုံစသော အာရုံ၌လည်း။ ဝတ္တတိ၊
 ၏။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖဿောပိ၊
 သည်လည်း။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိတတ်၏။ ဝေဒနာ-
 ယ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။
 အာရမ္မဏရာသဉ္စ၊ အာရုံ၏အရသာကိုလည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။
 တဏှာယ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှာပိ၊
 သည်လည်း။ ရဇ္ဇနိယေ၊ တပ်မက်ဖွယ်သော။ ဓမ္မေ စ၊ အာရုံ၌လည်း။
 ရဇ္ဇတိ၊ တပ်စွဲတတ်၏။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဥပါဒါနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဥပါဒါနိယေ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းအပ်

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၇-၂၃)

၂၄၃

ကုန်သော။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်၏။
 တဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝေါပိ၊
 သည်လည်း။ နာနာဂတီသု စ၊ အထူးထူးအပြားပြား ငါးပါးဂတိတို့၌
 လည်း။ ဝိက္ခိပတိ၊ ပစ်ချတတ်၏။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိပိ၊ သည်လည်း။ တေသံ၊ ခန္ဓာတို့၏။
 အဘိနိဗ္ဗတ္တဘာဝေန၊ အသစ်ဖြစ်စ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ခန္ဓေ စ၊ ခန္ဓာတို့ကိုလည်း။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဇရာမရဏဿ၊
 ၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။
 ခန္ဓာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ပါကဘေဒဘာဝဉ္စ၊ ရင့်တတ်ပျက်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ကိုလည်း။ အဓိတိဋ္ဌတိ၊ စွဲ၍တည်၏။ ဝါ၊ မှီ၍တည်၏။ (ပါကဘေဒ
 အားဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဟူလို) ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ တပါးသောဘဝ
 အသစ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
 ကသ္မာ၊ ကား။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ (တ္တာ-သမ္ဗန်လာ) သောကာဒီနံ၊ တို့၏။
 အဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ မှီ၍တည်ရာ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ ခပ်သိမ်းသောပုဒ်တို့၌။ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသောတရား
 အဖို့တို့၌။ ဒွေဓာ၊ နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ၊
 ဖြစ်သော ကိစ္စအားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ-ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။
 ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၅၇။ စ၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝ
 စက်၌။ ဝါ၊ ဤအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ-စသော ပုဒ်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-
 ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားသည်။ ကာရကဒဿနနိဝါရဏံ၊
 ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သောသူ ရှိ၏ဟူသော မိစ္ဆာအမြင်ကို မြစ်တတ်သည်။
 ဝါ၊ မြစ်ကြောင်းစကားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ
 ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ အတ္တသင်္ကန္တဒဿနနိဝါရဏံ၊ အတ္တဘော
 သည် ဘဝတပါးမှ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွား၏ဟူသော မိစ္ဆာအမြင်ကို
 မြစ်တတ်သည်။ ဝါ၊ မြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ

၁-ဇာယမာနဖြစ်ကုန်သောခန္ဓာတို့၏ ဝိကာရအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သိအပ်သောဇာတိသည်
 ထိုခန္ဓာတို့ကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ခန္ဓေ စ ဇနေတိ-ဟူသည်။

၂-စာကိုယ်၌ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ-ဟု ရှိ၏။ ပဝတ္တိ-လို့မည်မထင်။ (ဆ-သံ-သော)

၂၄၄ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၇-၂၄) [၁၇-ပညာတုမိ

နာမရူပန္တိ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တာတိပရိကပ္ပိတဝတ္ထုဘေဒဒဿနတော၊ အတ္တ
ဟူ၍ ကြံဆအပ်သော ငါးပါးသော ခန္ဓာဟူသော ဝတ္ထုတို့၏ တလုံးတခဲ
တည်းမဟုတ် အသီးသီးကွဲပြားခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်။ သနသညာနိဝါရဏံ၊
ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို မကွဲမပြားသောအားဖြင့် တခုသောအတ္တပင်ဟု
စွဲလမ်းသော တပေါင်းတခဲတည်း မှတ်သော သညာကို မြစ်တတ်သည်၊ ဝါ၊
မြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိအာဒိ၊
ဤသို့အစရှိသော စကားသည်။ အတ္တာ၊ သည်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ပ။
ဝိဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဖုသတိ၊ တွေ့၏။ ဝေဒိယတိ၊ ခံစား၏။ တက္ခိယတိ၊
တပ်၏။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်း၏။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇာယတိ၊ ပဋိ
သန္ဓေအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဗိယတိ၊ ရင့်၏။ ဝါ၊ အို၏။ မိယတိ၊
သေ၏။ ဝါ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိဒဿနနိဝါရဏံ၊ ဤသို့အစရှိသော
မိစ္ဆာအမြင်ကို မြစ်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုဆိုးအပ်ပြီးသော
အကြောင်းကြောင့်။ မိစ္ဆာဒဿနနိဝါရဏတောပိ၊ ဖောက်ပြန်သော
အမြင်ကိုတားမြစ်သော အားဖြင့်လည်း။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊
စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၂၁၈] ၆၅၈။ ပန၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌၊ ဝါ၊
အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့တွင်။ သလက္ခဏသာမညလက္ခဏဝသေန၊
ကက္ခဠုဖုသနစသော မိမိ မိမိတို့၏ ဝိသေသလက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာစသော
ဆက်ဆံသော သာမညလက္ခဏာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ သဘာဝဓမ္မ
တို့ကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ အန္ဓော ဝိယ၊ သူကန်းကဲ့သို့။
အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အန္ဓော ဝိယ၊ သူကန်းနှင့်
တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္ဓဿ၊ သူကန်း၏။ ဥပလက္ခဏံ၊ ဝိယ၊ ခြေချ
မတော် ချွတ်ချော်ခြင်းကဲ့သို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဥပက္ခ-
လိတဿ၊ ခြေချမှားယွင်း အနင်းမတော် ချွတ်ချော်သော သူကန်း၏။

၁-သလက္ခဏ သာမညလက္ခဏဝသေန-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် သဗ္ဗပကာရအားဖြင့် ဓမ္မ
တို့ကို ယာတာဝအားဖြင့် မမြင်ခြင်းကို ဆိုသတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဓမ္မတို့၌ ထိုနှစ်
ပါးသော လက္ခဏာမှလွတ်သော ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော
သဘော၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ပတနံ ဝိယ၊ လည်းကျခြင်းကဲ့သို့။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ပတိတဿ၊ လည်းကျသောသူကန်းအား။ ဂဏ္ဍပါတုဘာဝေါ ဝိယ၊ အိုင်းအမာ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဂဏ္ဍဘေဒပိဋကာ ဝိယ၊ ကဲ့ပေါက်ခြင်းငှါ အိုင်းအမာ မှည့်လတ်သော် အိုင်းအမာကြီး၏ အပေါ်၌ သွေးပုပ်ပြည်စု၍ ဖူးရရူးပေါက်သော အိုင်းအမာငယ်ကဲ့သို့၊ ဝါ၊ အိုင်းအမာကြီး၏ များသောအပြားအားဖြင့် ကဲ့ပေါက်ခြင်းဖြစ်လတ်သော် သွေးပုပ်ပြည်စု၍ အဖုအလုံးငယ် ဖောက် ပြန်ခြင်းကဲ့သို့။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဂဏ္ဍ- ပိဋကာသဋ္ဌနံ ဝိယ၊ အိုင်းအမာကြီး အမာငယ်တို့ကို တိုက်ခိုက်မိခြင်း ထိ ပါးခြင်းကဲ့သို့။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ သဋ္ဌန- ဒုက္ခံ ဝိယ၊ တိုက်ခိုက်မိခြင်း ထိပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကဲ့သို့။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲကို။ ပတိကာ- ရာဘိလာသော ဝိယ၊ ဆေးကုခြင်းကိုတောင့်တခြင်းကဲ့သို့။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပတိကာရာဘိလာသေန၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကုစားခြင်းကို လိုသဖြင့်။ အသပ္ပိယဂဟဏံ ဝိယ၊ ဝေဒနာအား မသင့် မလျောက်ပတ်သောဆေး မသင့်မလျောက်ပတ်သော ဥတုဘောဇဉ်ကို စွဲလမ်းယူမှားခြင်းကဲ့သို့။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပါဒိန္နအသပ္ပိယလေပနံ ဝိယ၊ စွဲလမ်းအပ်ပြီးသော မသင့်မလျော်သော ဆေးမှားကို လိမ်းကျံခြင်းကဲ့သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘာဝေါ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ အသပ္ပိယလေပနေန၊ မသင့်မလျောက်ပတ်သော ဆေးမှားကို လိမ်းကျံခြင်းကြောင့်။ ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ ဝိယ၊ အိုင်းအမာ၏ မန်းရောက်၍ ဖောက်ပြန်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဂဏ္ဍဝိကာရတော၊ အိုင်းအမာ မန်းရောက်၍ ဖောက်ပြန် ခြင်းကြောင့်။ ဂဏ္ဍဘေဒေါ ဝိယ၊ အိုင်းအမာ၏ ကဲ့ပျက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဇာတိ- ပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဇရာ မရဏကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝါ ပန၊ တနည်းသော်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့တွင်။ ပဋ္ဌလံ၊ တိမ်လွှာသည်။ အက္ခိန္နံ၊ မျက်စိတို့ကို။ အဘိဘဝတိ ဝိယ၊ လွှမ်းဖုံးသကဲ့သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အပ္ပဋိ-

၂၄၆ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၈-၁၁) [၁၇-ပညာဘူမိ

ပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိဘာဝေန၊ မသိမမြင်ခြင်း မှားယွင်းစွာ သိမြင်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝတိ၊ လွှမ်းမိုးတတ်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ကောသကာရကိမိ၊ အအိမ်ကိုလုပ်သောပိုးသည်။ ကောသပ္ပဒေသေဟိ၊ အစိတ်ဖြစ်သော အအိမ်တို့ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဝေဌေတိ ဝိယ၊ ရစ်ပတ်သကဲ့သို့။ တဒဘိဘူတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ဗာလော၊ သည်။ ပုနဗ္ဗဝိကေဟိ၊ တဖန်ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော၊ သင်္ခါရေဟိ၊ ပိုးအိမ်အစိတ်နှင့်တူသော သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဝေဌေတိ၊ ၏။ ပရိဏာယကပရိဂ္ဂဟိတော၊ ရွှေဆောင်ညွှန်ကြား တတ်သော မှူးကြီးမတ်ကြီးသည် သိမ်းပိုက်စောင့်ရှောက်အပ်သော။ ရာဇ- ကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ရဇ္ဇေ၊ မင်းအဖြစ်၌၊ ဝါ၊ မင်းစည်းစိမ်၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ကို။ လဘတိ ဝိယ၊ သို့။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သင်္ခါရသည် သိမ်း ဆည်း ထောက်ပံ့အပ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂတိသု၊ ငါးပါးသော ဂတိတို့၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဟုဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံကို။ ပရိကပ္ပနတော၊ အာရုံ ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပရိကပ္ပနတော၊ ကြံဆ၍ယူခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပရိကပ္ပနတော၊ သမ္ပယုတ်ဝိတက်ဖြင့် ကြံခြင်းကြောင့်။ မာယာကာရော၊ မျက်လှည့်သည်သည်။ မာယံ၊ ပတ္တမြားစသည်မဟုတ်သည်ကို ပတ္တမြား စသည် ထင်စေသောမျက်လှည့်ဝတ္ထုကို။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ ဝိယ၊ ဖြစ်စေ

၁-ဤကား ဥပပတ္တိနိမိတ္တန္တိ ကမ္မာဒိအာရမ္မဏမာဟ။ ပရိကပ္ပနတောတိ အာရမ္မဏတော- ဟူသော ဋီကာနှင့်အညီ။

၂-ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ဝိပါက်ဖြစ်၍ အထူးအထွေ မကြံတတ်သည်မဟုတ်လောဟူမူ? ယထာဥပဋ္ဌိတာနိ ကမ္မာဒိနိ စုတိအာသန္နဇဝနေဟိ ပရိကပ္ပေတွာ ဝိယ ဂဟိတာနိ ပဋိသန္ဓေ- ဝိညာဏေန ပရိကပ္ပိတာနိ ဝိယ ဟောန္တိ။ အနု ၂-၁၃၈။ အဓိပ္ပါယ်ကား ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် သည် ဝိပါက်ဖြစ်၍ အထူးထူးအပြားပြား မကြံဆတတ်သော်လည်း စုတိအာသန္နဇောတို့သည် အထူးထူးအပြားပြားကြံဆ၍ ယူအပ်ပြီးသည်ကိုပင် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် အာရုံပြုရကား အကြောင်းဖြစ်သော မရဏာသန္တကြံဆပြီးသည်ကိုတင်စား၍ ပရိကပ္ပနတော-ဟု မိန့်သည်ဟု လိ။ ယင်းသို့သော် အာရမ္မဏတော-ဟူသော ဋီကာစကားနှင့် ခြားနားခဲ့၏တကား? ကြောင့် တံ ပနဿ ပရိကပ္ပနံ အတ္တတော အာရမ္မဏမေဝါတိ ဝုတ္တံ “ပရိကပ္ပနတောတိ အာရမ္မဏကရဏတော”တိ။ ။၎င်းအနု။

၃-ဤကား သမ္ပယုတ္တေန ဝါ ဝိတက္ကေန ဝိတက္ကနတော-ဋီကာဒုတိယဝိကပ်နှင့် အညီ တည်း။

သကဲ့သို့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ။ အနေကပ္ပကာရံ၊ (နတ်လူ
ပိုးကောင်ငှက် စသောအားဖြင့်) များသောအပြားရှိသော။ နာမရူပံ၊ ကို။
အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သုဘူမိယံ၊ ကောင်းသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊
တည်သော။ ဝနပ္ပဂုဗ္ဗော၊ တောအုပ်သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရူဠိံ၊
စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ ဝိယ၊ ရောက်
သကဲ့သို့။ နာမရူပေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ သော။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊
သို့။ ဝိရူဠိံ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အရဏိသဟိတာဘိ-
မန္တနတော၊ ပွတ်ခုံ၏ ပွတ်တံနှင့်တကွ ကြိတ်မိပွတ်မိခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊
မီးသည်။ ဇာယတိ ဝိယ၊ သို့။ အာယတနသန္ဓနတော၊ ဝိသယီဝိသယ
ဖြစ်ကုန်သော အဇ္ဈတ္တိကာယတနဗဟိရာယတနတို့၏ အချင်းချင်း ထိပါး
ခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ ဖုဠဿ၊
တွေ့ထိအပ်သောသူအား။ ညာဟော၊ လောင်ပူခြင်းသည်။ ဘဝတိ ဝိယ၊
သို့။ ဖဿေန၊ ဖဿသည်။ ဖုဠဿ၊ တွေ့အပ်သောသူအား။ ဝါ၊ ဖဿေန၊
ဖြင့်။ ဖုဠဿ၊ အာရုံကို တွေ့သောသူအား။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊
ထင်ရှားဖြစ်၏။ လောဏူဒကံ၊ ဆားငန်ရေကို။ ပိဝတော၊ သောက်သော
သူအား။ ပိပါသာ၊ ရေသိပ်ခြင်းသည်။ ပဝဗ္ဗတိ ဝိယ၊ ပွားသကဲ့သို့။ ဝေဒိယ-
မာနဿ၊ ဝေဒနာကို ခံစားသောသူအား။ ဝါ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစား
သော သူအား။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဗ္ဗတိ၊ ပွားစီး၏။ ပိပါသိတော၊ ရေသိပ်
သောသူသည်။ ပါနီယေ၊ ရေ၌။ အဘိလာသံ၊ သောက်လိုသောအာသာ
ကို။ ကရောတိ ဝိယ၊ သို့။ ပိပါသတော၊ အာရုံကိုသုံးဆောင်လိုသောသူသည်။
ဝါ၊ အာရုံကိုတဏှာဖြင့် ငတ်သိပ်သောသူသည်။ တဝေသု၊ တို့၌။ အဘိ-
လာသံ၊ ချင်မွတ်သောအာသာကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ-အဘိလာသကရဏံ၊
ထိုဘဝတို့၌ အလိုအာသာကိုပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် အလွန်
နှစ်သက်ခြင်းသည်။ အဿ-တံသမင်္ဂီနော ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုအာသာနှင့်ပြည့်စုံ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝါတံ၊ သည်။
ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) ဥပါဒါနံ၊ သည်။ အဿ-ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အာမိသ-
လောဘေန၊ အစာအာမိသကိုတပ်ခြင်းကြောင့်။ မစ္ဆော၊ သည်။ ဗဠိသံ၊
သံမျှားချိပ်ကို။ ဥပါဒိယတိ ဝိယ၊ ဟပ်သကဲ့သို့။ ဥပါဒါနေန၊ ကြောင့်။

၂၄၈ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ (၂၁၈-၂၃) [၁၇-ပညာတဗ္ဗိ

ဘဝံ၊ ကိ။ ဥပါဒိယတိ၊ ပြင်းစွာစွဲလမ်း၏။ ဗီဇေ၊ မျိုးစေ့သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အကုရော၊ အညွန့်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ ဘဝေ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ဝါ၊ နှစ်ပါးသောဘဝသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ပတနံ ဝိယ၊ လည်းခြင်းကဲ့သို့။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်သောသူ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သောခန္ဓာ၏။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥပမာဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ကိ။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၅၉။ စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အတ္ထတောပိ၊ အကျိုးအားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မတောပိ၊ အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ပါဠိအားဖြင့်၎င်း။ ဒေသနာတောပိ၊ ဒေသနာဝစီတေဒအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဒေသနာဉာဏ်အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိဝေဓတောပိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောဉာဏ်အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော အညာဏအဒဿနစသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။) ဂမ္ဘီရဘာဝံ၊ ကိ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ (နက်သည် ဖြစ်၍သာလျှင်) နက်ယောင်လည်းထင်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရဘေဒတောပိ၊ နက်နဲခြင်း အထူးအပြားအားဖြင့်လည်း။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ကိ။ ယထာရဟံ၊ အတ္တစသောအားဖြင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ [၂၁၉] တတ္ထ၊ ထိုအတ္တဂမ္ဘီရစသည်တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိတော၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဇာတိံ၊ ကိ။ ဝိနာ၊ ၍။ အညတော၊ ဇာတိမှတစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ န စ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣတ္ထံ-ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဇာတိတော၊ ဇာတိကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ သည်။) သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်၍ မိမိအကြောင်းအားလျော်စွာ အထက်အထက်၌၊ ဝါ၊ သို့လာ၏။ ဝါ၊ အကြောင်းညီညွတ်၍ပေါ်လာ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။

ဇာတိပစ္စယသမုဒါဂတဋ္ဌာယ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် တပေါင်း
တည်းဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အပေါင်းအစုဖြစ်သော တရား၏ မိမိ မိမိအကြောင်း
အားလျော်စွာ အထက်အထက်သို့လာသည်၏ အဖြစ်၏။ ဒုရဝဗောဓနိယ-
တော၊ သိခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်
သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ-
သမုဒါဂတဋ္ဌာယ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်၍
အပေါင်းအစုဖြစ်သောတရား၏ မိမိအကြောင်းအားလျော်စွာ အထက်အ-
ထက်သို့ လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဇာတိဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊
အပေါင်းအစုဖြစ်သော တရား၏ မိမိအကြောင်းအားလျော်စွာ အထက်
အထက်သို့လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဇာတိဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း၊ အကြောင်းညီညွတ်၍ ပေါ်လာ
ခြင်းသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ ။

၁-ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏမဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည်သာဟူသော ဤအဝဓာရဏ
ပြီးသည်ရှိသော် ဇရာမရဏသည် ဇာတိမှတစ်ပါးကြောင့်လည်း ဖြစ်ရာသလောဟု အာသင်္ကာ
ဖြစ်လတ်သော် ထိုအာသင်္ကာကို မြစ်ခြင်းငှါ “န စ ဇာတိံ ဝိနာ အညတော ဟောတိ”ဟု
မိန့်သည်။ သို့သော် ဇာတိမှ တစ်ပါးအကြောင်းကြောင့်ပင် ဇရာမရဏမဖြစ်ဟု မရောက်ပြီ
လောဟူမူ? တတ္ထ အညဂဟဏံ ဇာတိယာ ပဋိယောဂိဝိသယံ၊ န အညမတ္တဝိသယံ
ဇာတိံ ဝိနာတိ ဝစနတော။ တေနဿ နညံ ဇာတိယာ သဟကာရီကာရဏဘူတံ နိဝတ္တိတံ
ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို န စ ဇာတိံ ဝိနာ အညတော ဟောတိ-ဟူသောပါဌ်၌။ အညဂဟဏံ၊
အည-သဒ္ဓါသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိနှင့်။ ပဋိယောဂိဝိသယံ၊ ယှဉ်းစုံအင်တူယှဉ်ခြင်းရှိသော
တရားလျှင်စွဲရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညမတ္တဝိသယံ၊ ဇာတိမှတစ်ပါး သာမညတရားလျှင်
စွဲရာရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဇာတိံ ဝိနာတိ ဝစနတော၊ ဇာတိံ ဝိနာ-ဟု
ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန၊ ထိုသို့အညမတ္တဝိသယ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ နှင့်။ သဟကာရီကာရဏဘူတံ၊ တကွပြုလေ့ရှိသော အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ အညံ၊ သော။ အဿ၊ ထိုဇရာမရဏ၏။ (ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်)။
နိဝတ္တိတံ၊ နှစ်စေအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ၎င်းနက်။ ဇာတိပစ္စယာ သမ္ဘူတံ
ဟုတွာ သဟိတဿ အတ္တနော ပစ္စယာနုရူပဿ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အာဂတဘာဝေါ အတ္ထော ဇာတိ-
ပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌာယ။ ဇာတိတော ဇရာမရဏံ န န ဟောတိ၊ ဟောတိယော
ကေန္တေန ဇာတဿ ဇရာမရဏသမ္ဘဝတော၊ န စ ဇာတိံ ဝိနာ ဟောတိ အဇာတဿ
တဒဘာဝတော-ဟု ဇရာမရဏ၏ဇာတိလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို န ဇာတိတော
ဇရာမရဏံ-စသည်ဖြင့်ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ၏ နိဗ္ဗတ္တနာကာရကို
ဣတ္တဉ္စ-စသည်ဖြင့် မိန့်သော်။ ဣတ္တန္တိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏဿ နိဗ္ဗတ္တာကာရံ ဝဒတိ။

(တထာ ဇာတိယာ ဘဝပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။
 တဝဿ ဥပါဒါနပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဥပါဒါနဿ
 တဏှာပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ ဝေဒနာပစ္စယ-
 သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ ဖဿပစ္စယသမ္ဘူတ-
 သမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ သဠာယတနပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတ-
 ဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သဠာယတနဿ နာမရူပပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော
 ဂမ္ဘီရော။ နာမရူပဿ ဝိညာဏပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။
 ဝိညာဏဿ သင်္ခါရပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ သင်္ခါရာနံ
 အဝိဇ္ဇာပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော ဂမ္ဘီရော။ ပေယျာလဖော်သည်။
 အနက်ကား ရှေးကိုမှီ၍ပေး)။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အတ္တဂမ္ဘီရံ၊ အကျိုးအား
 ဖြင့် နက်သည်။ ဝါ၊ နက်သော အကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ
 အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။
 အတ္တဂမ္ဘီရတာ၊ အကျိုးအားဖြင့် နက်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ နက်သော
 အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟေတုဖလံ၊
 အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ အတ္ထောတိ၊ အတ္တဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊
 ကား။ ဟေတုဖလေ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၌ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊
 သည်။ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေနာကာရေန၊ အကြင်ပဝတ္တံ
 အာကာရအားဖြင့်။ ယဒဝတ္ထာ စ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အခိုက်
 အတုံဖြင့်၊ အခိုက်အတုံအထူး ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ (ပစ္စယော-
 ဌ်စပ်) ဝါ၊ ယဒဝတ္ထာ စ၊ အကြင် အကြင် အခိုက်အတုံအထူး ရှိသည်လည်း

အနု။ (တနည်း) သမ္ဘူတဋ္ဌော စ သမုဒါဂတဋ္ဌော စ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော။ ရှေးကား
 ကမ္မဓာရည်း ဤကားဒွန်။ ထိုစကားဆိုသင့်၏။ န ဇာတိတော ဇရာမရဏံ န ဟောတိ၊
 န ဇာတိံ ဝိနာ အညတော ဟောတိ-ဟူသောပါဠိဖြင့် ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတဋ္ဌော-ဟူသော
 အနက်ပြီးသတည်း။ ဣတ္ထု ဇာတိတော သမုဒါဂစ္ဆတိ-ဟူသောပါဠိဖြင့် ဇာတိပစ္စယ-
 သမုဒါဂတဋ္ဌသည် ပြီးသတည်း။ စကားကျအနက်ကား ယာ ဇာတိ၊ အကြင်အကြင်
 ဇာတိသည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒနုရူပပါကဋ္ဌဘာဝေါ၊ ထိုထိုဇာတိ ထိုထိုပစ္စယသတ္တိအား
 လျော်သည် ဖြစ်၍ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသဘော။ ဤသည်ကား စကားကျအနက်တည်း။

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၁၉-၁၅)

၂၅၁

ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တေသံ တေသံ သင်္ခါရာနံ၊ ထိုထိုသင်္ခါရ
တို့အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ-အာကာရဿ အဝတ္ထာယ-
စ၊ ထိုသို့သော ပဝတ္ထိအာကာရ၏၎င်း၊ အဝတ္ထာဝိသေသ၏၎င်း။ ဒုရဝ-
ဗောဓနိယတော၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊
၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဌော၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်
ဟူသောသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ
သင်္ခါရာနံ ဝိညာဏဿ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝိညာဏဿ နာမရူပဿ
ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ နာမရူပဿ သဠာယတနဿ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။
သဠာယတနဿ ဖဿဿ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ ဖဿဿ ဝေဒနာယ ပစ္စယ-
ဌော ဂမ္ဘီရော။ ဝေဒနာယ တဏှာယ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ တဏှာယ
ဥပါဒါနဿ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ ဥပါဒါနဿ ဘဝဿ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီ-
ရော။ ဘဝဿ ဇာတိယာ ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ ဇာတိယာ ဇရာမရဏဿ
ပစ္စယဌော ဂမ္ဘီရော။ (ပေယျာလဖော်သည်၊ အနက်ကားလွယ်ပြီ) တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရံ၊ အကြောင်းအားဖြင့် နက်သည်-
နက်သော အကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌၊ ဝါ၊ အတ္ထဓမ္မ-စသော လေးပါးတို့တွင်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊
အကြောင်းအားဖြင့် နက်သည်၏ အဖြစ်မည်၏၊ ဝါ၊ နက်သောအကြောင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟေတုနော၊ ၏။ ဓမ္မောတိ
နာမံ၊ ဓမ္မဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဟေတုမ္ပိ
ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ-ဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ တေန တေန
ကာရဏေန၊ (ဝေနေယျတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းအားလျော်သည်
၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော) ထိုထိုအကြောင်းကြောင့်။ တဿ တဿ၊
အနုလောမ၊ ပဋိလောမစသော ထိုထိုပကာရဖြင့်။ ပဝတ္ထေတဗ္ဗတ္တာ၊
ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေသနာပိ၊ ဒေသနာသည်လည်း။
ဂမ္ဘီရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ-ဒေသနာပွကာရေ၊ ထိုဒေသနာပကာ
ရ၌၊ ဝါ၊ တတ္ထ-ဒေသတဗ္ဗပကာရေ၊ ထိုဒေသတဗ္ဗပကာရ၌။ သဗ္ဗညုတ-
ညာဏတော၊ မှ။ အညံ ဉာဏံ၊ တပါးသောဉာဏ်သည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်
ရာကို။ န လဘတိ၊ မရနိုင်။ တဿ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။

တေံ ဘဝစက္ကံ၊ ကိံ။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ အချိုသောသုတ်၌။ အနုလောမ-
တော၊ အနုလုံအားဖြင့်။ ဒေသိတံ၊ ဧ။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ ပဋိလောမ-
တော၊ အားဖြင့်။ (ဒေသိတံ-မှာချည်း စပ်) ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ အနု-
လောမပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ ဝေမဇ္ဈတော၊ မှ။
ပဋ္ဌာယ၊ ချီ။ အနုလောမတော ဝါ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမတော ဝါ၊
အားဖြင့်၎င်း။ ဒေသိတံ၊ ဧ။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ တိသန္တိစတုသင်္ခေပံ၊
သုံးစပ်လေးလွှာရှိသောဘဝစက်ကို။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ ဒွိသန္တိတိသင်္ခေပံ၊ နှစ်စပ်
သုံးလွှာရှိသော ဘဝစက်ကို။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ ဧကသန္တိဒွိသင်္ခေပံ၊ တစပ်
နှစ်လွှာရှိသော ဘဝစက်ကို။ ဒေသိတံ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝ-
စက္ကံ၊ သည်။ ဒေသနာဂမ္ဘီရံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် နက်သည်။ ဝါ၊ နက်
သောဒေသနာ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဒေသနာ-
ဂမ္ဘီရတာ၊ ဒေသနာအားဖြင့် နက်သည်၏အဖြစ် မည်၏။ ဝါ၊ နက်သော
ဒေသနာ ရှိသည်၏အဖြစ် မည်၏။

စ၊ ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌၊ ဝါ၊ ဤအတ္တဂမ္ဘီရ
စသော လေးပါးတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ယော သော သဘာဝေါ၊
အကြင် အညာဏအဒဿနစသော သဘောသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ပဋိဝိဒ္ဓေန၊
ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ ယေန သဘာဝေန၊ အကြင် အညာဏအဒဿန-
စသော သဘောဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်။ သမ္မာ၊
မဖောက်မပြန်။ သလက္ခဏတော၊ မိမိ၏လက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓေါ၊
ထိုးထွင်း၍သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော သဘာဝေါ၊ ထို
အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အညာဏအဒဿနစသော
သဘောသည်။ ဒုပ္ပရိယောဂါဟတ္တာ၊ ငြိငြင်သဖြင့် သက်ဝင်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဂမ္ဘီရော၊ နက်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော အညာဏ
အဒဿနစသော သဘော၏ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊
သည်။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောအားဖြင့် နက်၏။
ဝါ၊ နက်သော ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘောရှိ၏။ တဏှာ-တံ ဝစနံ၊
ကို။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌၊ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ
စသည်တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဧ။ အညာဏာဒဿန-

သစ္စာသမ္ပုဋ္ဌိဝေဓဋ္ဌော၊ သိတတ်သောညဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သဘော၊ ပစ္စက္ခပြုသောအားဖြင့် အာရုံကိုမြင်တတ်သော
ညဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ သစ္စာကို ကောင်း
စွာထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ မပေးမှု၍ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ
သော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဘိသင်္ခရဏာ-
ယူဟနသရာဂဝိရာဂဋ္ဌော၊ အလွန်ပြုပြင်ခြင်းသဘော၊ ဆည်းပူးရုံးစုခြင်း
သဘော၊ သရာဂသဘော၊ ဝိရာဂသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဝိညာဏဿ၊
၏။ သုညတအဗျာပါရအသင်္ကန္တိပဋိသန္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ အတ္တမှ ဆိတ်
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဗျာပါရကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ
သဘော၊ တခုသောဘဝမှ တခုသောဘဝသို့ မပြောင်းမရွှေ့သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သဘော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ဧကုပ္ပါဒ-
ဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂနမနရူပနဋ္ဌော၊ တူသောဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော၊ အသီးဝေဖန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊
အသီးမဝေဖန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ နမနရူပနသဘော
သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ သဠာယတနဿ၊ ၏။ အဓိပတိလောကဒွါရခေတ္တ-
ဝိသယီဘာဝဋ္ဌော၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ လောက၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဒွါရ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ခေတ္တ၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော၊ ဝိသယီ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။
ဖဿဿ၊ ၏။ [၂၂၀] ဖုသနသံသဋ္ဌနသင်္ဂတိသန္တိပါတဋ္ဌော၊ အာရုံကို တွေ့
ခြင်းသဘော၊ အာရုံကိုထိပါးချွတ်ခြစ်ခြင်းသဘော၊ ဝတ္ထုအာရုံဝိညာဉ်
တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဘဘော၊ ပေါင်းစုစည်းဝေးခြင်း
သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ အာရမ္မဏရသာနုဘဝန-
သုခဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝနိဇ္ဇိဝဝေဒယိတဋ္ဌော၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း
သဘော၊ ချမ်းသာစေခြင်းသဘော၊ ဆင်းရဲစေခြင်းသဘော၊ အလတ်၌
တည်သောသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော၊ ဇီဝ
မဟုတ်သည်၏အဖြစ် ခံစားတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော
သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ တဏှာယ၊ ၏။ အဘိနန္ဒိတအဇ္ဈောသာနသရိတာ-
လတာနဒိတဏှာသမုဒ္ဒုပ္ပူရဋ္ဌော၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းသဘော၊ မျှိုသကဲ့
သို့ဖြစ်၍ ပြီးဆုံးစေခြင်းသဘော၊ စီးသွားခြင်းသဘော၊ နွယ်ကဲ့သို့ ရစ်ပတ်

၀

ခြင်း သဘော၊ မြစ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော၊ တဏှာ သမုဒ္ဓရာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော၊ ပြည့်စေနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။ အာဒါန- ဂဟဏာဘိနိဝေသပရာမာသဒုရတိက္ကမဋ္ဌော၊ အာရုံကို မြဲစွာစွဲလမ်းခြင်း သဘော၊ အလွန်တပ်မက်မောသည်၏အစွမ်းဖြင့် အာရုံကို ခံယူစွဲလမ်းခြင်း သဘော၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသဘော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသဘော၊ လွန်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဘဝဿ၊ ၏။ အာယူဟနာဘိသင်္ခရဏယောနိဂတိ- ဌိတိနိဝါသေသု ခိပနဋ္ဌော၊ ပေါင်းစည်းရုံးစုခြင်းသဘော၊ အလွန်ပြုပြင်ခြင်း သဘော၊ လေးပါးသော ယောနိ၊ ငါးပါးသော ဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့၌ ပစ်ချခြင်းသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ (အလုတ္တသမာသ်) ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇာတိသဉ္ဇာတိဩက္ကန္တိ- နိဗ္ဗတ္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ ရှေးဦး အသစ်ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ ပြည့်စုံသော အာယတန ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ခယဝယဘေဒဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ကုန်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘော၊ ကွဲပျက်ခြင်းသဘော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ် သော သဘောအားဖြင့် နက်သည်၏အဖြစ် မည်၏၊ ဝါ၊ နက်သော ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ် မည်၏။

၆၆၀။ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ ဧကတ္တနယော၊ တူသည်၏အဖြစ် တည်းဟူသောနည်း၎င်း။ နာနတ္တ နယော၊ ထူးသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောနည်း၎င်း။ အဗျာပါရနယော၊ အားထုတ်ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောနည်း၎င်း။ ဧဝံဓမ္မတာနယော၊ အဝိဇ္ဇာစသောသဘာဝဓမ္မတို့၏ ဤသို့သဘောရှိသည် ၏ အဖြစ်တည်းဟူသောနည်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အတ္တနယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ဘဝ- စက္ကံ၊ ကို။ နယဘေဒဘေဒာပိ၊ နည်းအထူးအပြားအားဖြင့်လည်း။ ယံဇာ-

ရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဧ၊ ။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော အတ္တနယတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။

၁-နိယန္တိ ဂမေန္တိတိ နယာ။ နိယန္တိ၊ အသိဉာဏ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဂမေန္တိ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယာ၊ မည်ကုန်၏။ အတ္တာနံ နယာ အတ္တနယာ။ အဘယ်အတ္တတို့သည် ထိုနည်းတို့ကို အဘယ်ဖြင့် ဆောင်အပ် ရောက်စေအပ်ကုန်သနည်း? ဟု၊ ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိအတ္တေဟိ ဧကတ္တာဒိ သကေန ဘာဝေန နိယန္တိ ဂမေန္တိတိ ဧကတ္တာဒယော တေသံ နယာတိ ဝုတ္တာ။ ။ နယန္တိတိ နယာ-ဟုကတ္တုသာဓိပြုသော်၎င်း နိယန္တိ ဧတေဟိတိ နယာ-ဟုကရုဏသာဓိပြုသော်၎င်း ဆရာ အနက်သင့်မည်မဟုတ် စဉ်ရှိရကား နိယန္တိတိ ဟိ နယာတိ- မိန့်သော်။ ။ ဤကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိအတ္တေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ စသောအနက်တို့သည်။ ဧကတ္တာဒိ၊ ဧကတ္တစသည်တို့ကို။ သကေန ဘာဝေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဧကတ္တာဒိ သကေန ဘာဝေန၊ ဧကတ္တစသော မိမိဥစ္စာဖြစ်သော တခုတည်း၏အဖြစ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ အသိဉာဏ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဂမေန္တိ၊ အသိဉာဏ်၏အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တာဒယော၊ တို့ကို။ တေသံ အဝိဇ္ဇာဒိအတ္တာနံ၊ တို့၏။ နယာတိ၊ ဆောင်အပ်ရောက်စေအပ်သော သဘောတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ နိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ‘ကမ္မသာဓိကိုမှတ်အပ်၏။ မူလဋီကာ၌ကား သေန ဘာဝေန-ဟူ၍။ ထိုကြောင့် သေန ဘာဝေနာတိ သကေန အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန တံ အမုဉ်တော ဝေ-ဟုအနုဖွင့်သည်။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် သိအပ်၏ဟူသည် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော သဘာဝဓမ္မကို မလွတ်မရှုသာဟုပြခြင်းငှါ တံ အမုဉ်တော ဝေ-ဟူသည်။ အဘယ်ကြောင့်အဝိဇ္ဇာစသည်တို့ကို မလွတ်မရှုဟူသနည်း? ကြောင့် န ဟိ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ ဝိနိမုတ္တံ ဧကတ္တံ နာမ ကိဉ္စိ ပရမတ္ထတော အတ္တံ။ ၎င်းအနု။ ဒုတိယအနက်ကိုကား သေန ဘာဝေနာတိ ဝါ သကေန ဧကတ္တာဒိဘာဝေန-ဟူသော အနုဒုတိယဝိကပ်နှင့်အညီယောဇနာသည်။ ယင်းသို့သော် ဧကတ္တစသည်တို့သည် ကံမဟုတ်လော၊ အဘယ်သို့မိမိသည်ပင် မိမိ၏ကရိုဏ်းဖြစ်သနည်း? အဝိဇ္ဇာဒိသု ဝိညာယမာနော ဟေတုဖလဓမ္မာနံ ဧကသန္တတိပတိတဘာဒိသင်္ခါတော ဧကတ္တာဒိဘာဝေါ တေနော သဘာဝေန ဉာယတိ န အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေနာတိ။ တေဟိ နေတဗ္ဗာတိ တေသံ နယာ။ ။ ၎င်းအနု။ သေန ဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ အမုဉ်တော ဝေ၊ မလွတ်မရှုသာလျှင်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ၊ အဝိဇ္ဇာဒိဝိနိမုတ္တံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်မလွတ်သော။ ဧကတ္တံ နာမ၊ တူသည်၏အဖြစ်မည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အနက်သဘောသည်။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ န အတ္တံ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ သေန ဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သကေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဧကတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဧကတ္တအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်-တခုတည်း၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ။ (ဟိ-ကြေသည်) အဝိဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိညာယမာနော၊ သိအပ်သော။ ဟေတုဖလဓမ္မာနံ၊ အကြောင်းအကျိုး ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ဧကသန္တတိပတိတဘာဒိသင်္ခါတော၊ တခုတည်းသောသန္တာန်၌ ကျသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ တခုတည်းသောသန္တာန်၌ကျသည်၏

သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊
၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗီဇဿ၊ မျိုးစေ့၏။ အင်္ကုရာဒိတာဝေန၊ အင်္ကုရ

အဖြစ် မိမိ မိမိတို့၏ သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် ထူးခြားကွဲလွဲသည်၏အဖြစ်အကျိုးကို
ငါသည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဤသို့အစရှိသော အားထုတ်လုံ့လကြောင့်ကြပျာပါရကင်းသည်၏
အဖြစ်၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ကြောင့်ကြပျာပါရကင်းသည် ဖြစ်လျက်လည်း မိမိ
သဘောအားဖြင့်ပြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ကေတ္တာဒိတာဝေါ၊
ကေတ္တအစရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ကေတ္တ၏အဖြစ်၊ နာနတ္တ၏အဖြစ်၊ အဗျာပါရ၏
အဖြစ်၊ ဧဝံဓမ္မတာ၏အဖြစ်ကို။ တေနေဝ သဘာဝေန၊ ထိုကေတ္တ အစရှိသည်တို့၏
အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်သာလျှင်။ ဉာယတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာဒိတာဝေန၊ အဝိဇ္ဇာအစ
ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ န ဉာယတိ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တေဟိ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစ
ရှိသော အနက်တို့သည်။ နေတဗ္ဗာ၊ အသိဉာဏ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်ကုန်၏။
ဝါ၊ ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
အနက်တို့၏။ နယာ၊ မည်ကုန်၏။ ၎င်းအနုနက်။ ဋီကာတထေ တုလျတ္ထသမာသ်ကမ္မသာဓ်
ကြံပြန်လိုရကား အတ္တာ ဧဝ ဝါ ကေတ္တာဒိတာဝေန နိယမာနာ ဉာယမာနာ အနတ္တနယာတိ
ဝုတ္တာ-မိန့်သော်။ ။ကာရဏသာဓ်ဆဋ္ဌိသမာသ် ကြံပြန်လိုရကား နိယန္တိ ဧတေဟိတိ
ဝါ နယာ။ ကေတ္တာဒိဟိ စ အတ္တာ ကေန္တိအာဒိနာ နိယန္တိ။ တသ္မာ ကေတ္တာဒယော
အတ္တာနံ နယာတိ အတ္တနယာ-မိန့်သော်။ ဋီကာ။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တာ ဧဝ၊ အဝိဇ္ဇာ
အစရှိသောအနက်တို့ကိုသာလျှင်။ အနေကာ၊ တပါးမက များကုန်သည်။ (သမာနာပိ၊
ဖြစ်ကုန်လျှင်းမူလည်း။) ကေတ္တာဒိတာဝေန၊ ကေတ္တအစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယမာနာ
ဉာယမာနာ၊ သိအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္တနယာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊
ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေဟိ ကေတ္တာဒိဟိ၊ ထိုကေတ္တအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ထိုကေတ္တ
နာနတ္တ အဗျာပါရ ဧဝံဓမ္မတာတို့ဖြင့်။ (အတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအနက်တို့ကို။) နိယန္တိ၊
သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေတ္တာဒယော၊ တို့သည်။ နယာ၊ မည်ကုန်၏။
အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော သဘာဝဓမ္မတို့ကို တပါးမက များသည်ဖြစ်လျှင်းမူလည်း အကြင်
သန္တာန်အားဖြင့် မပြတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ သန္တာန်မပြတ်ခြင်းဖြင့် တခုတည်းဟူ၍သိအပ်ကုန်၏
ခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်၏။ ထိုသိကြောင်း ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သော သန္တာန်၏မပြတ်ခြင်း
သည် ထိုသိခြင်းခေါ်ဝေါ်ခြင်း၌ ကရိုဏ်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကိုထိုက်၏။
ထိုအတူ ဤမှတပါးသော မိမိ မိမိတို့၏သဘောအားဖြင့် ကွဲလွဲထူးပြားသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ကြပျာပါရကင်းသည်၏အဖြစ် အကြောင်းတရားတို့၏ ပျာပါရကင်းသည်ဖြစ်လျက်
လည်း မိမိသဘောအားဖြင့်ပြီးသော အကြောင်း၏အဖြစ်တို့သည်လည်း ထိုသိခြင်း ခေါ်ဝေါ်
ခြင်း၌ ကရိုဏ်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုက်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ကေတ္တာ-
ဒိဟိ စ-စသည်ကိုဋီကာရှင်မိန့်သော်။ စ-တံ ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ။ ကေတ္တာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအနက်ကို။ အနေကာ၊ တပါးမက များကုန်သည်။ (သမာနာပိ၊
လျှင်းမူလည်း။) ကေန္တိအာဒိနာ၊ တခုတည်း ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နိယန္တိ ဉာယန္တိ၊
သိအပ်ကုန်၏။ ပညာပိယန္တိ၊ ပညတ်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေတ္တာဒယော၊
တို့သည်။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအနက်တို့၏။ နယာ၊ သိကြောင်း ပညတ်ကြောင်းဖြစ်
သော သဘောတို့တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနယာ၊ မည်ကုန်၏။ ၎င်းဋီကာနက်။

ပတ္တ နာဠ ခန္ဓ သာခါ ပလ္လဝ ပလာသ စသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ရုက္ခ-
ဘာဝပုတ္တိ ဝိယ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့ရောက်သကဲ့သို့။ သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ၊
သန္တာန်အားဖြင့် မပြတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ သန္တာန်၏မပြတ်ခြင်းသည်။
ဧကတ္တနယော နာမ၊ ဧကတ္တနည်းမည်၏။ ယံ-ဧကတ္တနယံ၊ ကို။ သမ္မာ

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် အဘယ်အနက်ကို ပြသနည်းဟူမူ? အကုရဒိဘာဝေနာတိ အကုရ-
ပတ္တနာဠခန္ဓသာခါပလ္လဝပလာသဒိဘာဝေန ပဝတ္ထမာနေ အဝယဝေ ဧကဇ္ဈံ ဂဟေတွာ
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေန ဗီဇံ ရုက္ခဘာဝံ ပတ္တံ ရုက္ခဘာဝေန ပဝတ္တံ၊ တဉ္စ ဧကတ္တေန ဝုစ္စတိတိ
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ ယထာ ဧကတ္တံ၊ ဧဝံ ဣဓာပိ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိဟေတုဟေတုသမ္ပပ္ပန္နာနံ
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ ဧကသန္တတိပတိတတာ ဧကတ္တနယောတိ ဒဿေတိ။ ဇီကာ။
အကုရဒိဘာဝေနာတိ၊ ကား။ အကုရပတ္တနာဠခန္ဓသာခါပလ္လဝပလာသဒိဘာဝေန၊ အညွန့်
အရွက် အရိုး ပင်စည် အခက် ရွက်နု ရွက်ရင့် ရွက်ရော်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထ-
မာနေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အဝယဝေ၊ အစိတ်တို့ကို။ ဧကဇ္ဈံ၊ တည်း။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေန၊ သန္တာန်၏မပြတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဗီဇံ၊ သည်။ ရုက္ခဘာဝံ၊
သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ရုက္ခဘာဝေန၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ တဉ္စ၊ ထိုမျိုးစေသည်ပင် အညွန့်အရွက် အရိုးပင်စည်အခက်စသည်တို့၏
အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၍ သစ်ပင်အဖြစ်သို့ရောက်သည်ကိုလည်း။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်းအဖြစ်ဖြင့်။
ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ၊ သန္တာန်၏မပြတ်ခြင်း
သည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်းအဖြစ်မည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ-ဟထာ၊ တူ။
ဣဓာပိ၊ ဤဘဝစက်၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိဟေတုဟေတုသမ္ပပ္ပန္နာနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိ
သောအကြောင်း သင်္ခါရအစရှိသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့
၏။ သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ ဧကသန္တတိပတိတတာ၊ တခုသောသန္တာန်၌ ကျသည်၏
အဖြစ်သည်။ ဧကတ္တနယော၊ မည်၏။ ဣတိ-ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိအာဒိနာ၊
ဤသို့အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ အာစရိယော၊ သည်။) ဒဿေတိ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ ။သန္တာ-
နာနုပစ္ဆေဒေါ ဧကတ္တနယော- ဟူသောစကားကို အဘယ်သို့သော အနက်ကိုပြခြင်းငှါ ဇီကာ
ဆရာ မိန့်သနည်းဟူမူ? ပုရိမပစ္စိမာနံ ဓမ္မာနံ နိရောဓပျါဒနိရန္တရတာယ နာမကာယဿ
သမ္ပန္နဝုတ္တိတာယ ရူပကာယဿ ဥဘယဿ စ အညမညသန္တိဿယတာယ ဒုဝိညေယျနာ-
နတော ဧကိဘူတဿ ဝိယ ဃနဘာဝပုဗ္ဗေနော ဟေတုဖလဘာဝေန သမ္ပန္နော သမ္မာ
တာနောတိ သန္တာနော၊ တဿ အနုပစ္ဆေဒေါ တထာပဝတ္တံ ဧကတ္တန္တိ အာဟ သန္တာ-
နာနုပစ္ဆေဒေါ ဧကတ္တန္တိ။ အနု ၂-၁၄၀။ ပုရိမပစ္စိမာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ စိတ်စေတ
သိက်တို့၏။ နိရောဓပျါဒနိရန္တရတာယ၊ ချုပ်ခြင်းဖြစ်ခြင်း၏ အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ နာမကာယဿ စ၊ နာမကာယ၏၎င်း၊ ဝါ၊ နာမ်အပေါင်း၏၎င်း။ သမ္ပန္နဝုတ္တိ-
တာယ၊ အချင်းချင်းစပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အချင်းချင်း
စပ်စကောင်းသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပကာယဿ၊ ရုပ်အပေါင်း၏၎င်း။
အညမညသန္တိဿယတာယ၊ အချင်းချင်းဟုဆိုအပ်သော မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊
အချင်းချင်းကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဘယဿ စ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်နှစ်ပါးစုံ၏၎င်း။
ဒုဝိညေယျနာနတော၊ သိနိုင်ခဲ၏ အထူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကိဘူတဿ ဝိယ။

မဖောက်မပြန်၊ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောသူသည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နော၊ အကြောင်းအကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ စပ်ခြင်းကြောင့်။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အနုပစ္စေဒါဝဗောဓတော၊ မပြတ်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မပြတ်ခြင်းကိုသက်ဝင်၍ သိခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ မိစ္ဆာ၊ အမှားအား ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နော၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ သန္တာနာနုပစ္စေဒဿ၊ သန္တာန်၏မပြတ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ဧကတ္တဂဟဏတော၊ အကြောင်းအကျိုး နှစ်ပါးတို့၏ တူသည်၏အဖြစ် (တခုတည်း၏အဖြစ်)ကို ယူခြင်းကြောင့်။ (တဒေဝ ဝိညာဏံ သန္တာဝတိ သံသရတီတိအာဒိနာ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်လျှင် တဘဝမှတဘဝသို့ ပြေးသွား၏၊ ထိုဝိညာဉ်သည်လျှင် တဘဝမှတဘဝသို့ပြောင်းရွှေ့၏၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။) သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။

တခုမဟုတ်သော်လည်း တခုတည်းဖြစ်သကဲ့သို့။ ဆနဘာဝပ္ပဗန္ဓော၊ သံတုံးသံတေ့သို့ အတေ့အခဲ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဘလုံးတခဲတည်းအဖြစ်ဖြင့် ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဆက်စပ်ခြင်းဖြစ်သော။ ဟေတုဖလဘာဝေန၊ အကြောင်းအကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ တာနေ၊ ချဲ့တတ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ချဲ့အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန၊ ကြောင့်။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်မည်၏။ တဿ၊ ထိုသန္တာန်၏။ အနုပစ္စေဒေါ၊ မပြတ်ခြင်းသည်။ တတာပဝတ္တိ၊ ထိုသို့မပြတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ဧကတ္တနည်းမည်၏။ ဣတိ-ဣမံ အတ္တံ၊ ကို။ (ဒဿေတုံ၊ ငှါ။) သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ ဧကတ္တန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဋီကာကားရော၊ သည်။) အာဟ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ ။ဤဧကတ္တနည်းသဘောကို မဖောက်မပြန်ရှုသည်ရှိသော် အဘယ်ကိုယ်ရသနည်း? မှားသောအားဖြင့် ရှုချေမှုကား အဘယ်ကိုစွဲလမ်းသနည်း? ကြောင့် ယံ သမ္မာ ပဿန္တော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၁-ဟေတုဖလသမ္ပန္နောတိ ဧတေန သန္တာနာနုပစ္စေဒံ ဝိဘာဝေတိ။ သတိပိ ဟိ ဟေတုဖလာနံ ပရမတ္ထတော ဘေဒေ ဟေတုဘာဝေန ဖလဘာဝေန စ ဧကသံ သမ္ပန္နဘာဝေါယေဝေတ္ထ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ယတော ယသ္မိံ သန္တာနေ ကမ္မံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ တတ္ထေဝ ဖလပ္ပတ္တိတိ ကတဿ ဝိနာသော အကတဿ အပ္ပာဂမော စ နတ္တိတိ။ ဧကတ္တဂဟဏတောတိ ဟေတုဖလာနံ ဘေဒံ အနုပဓာရေတွာ ဟေဟံ ဖလဉ္စ အဘိန္နံ ကတွာ ဉဘိန္နံ ဧကဘာဝဿ အဘေဒဿ ဂဟဏေန။ ဋီကာ။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နောတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ သန္တာနာနုပစ္စေဒံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟေတုဖလာနံ၊ တို့၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဘေဒေ၊ ကွဲပြားသီးခြားခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဟေတုဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဖလဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကသံ ဟေတုဖလာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပန္နဘာဝေါ-

ပန၊ ပါး။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏။ ယထာသကံ လက္ခဏာ-
ဝဝတ္ထာနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သဘောလက္ခဏာကို သီးသန့်
ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြောင်း၏၎င်း အကျိုး၏၎င်း
ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်သီးသန့်ခြားနားပိုင်း
ခြား မိမိထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ (အဓိပ္ပါယ်တ္ထ) နာနတ္ထနယော နာမ၊
မည်၏။ ယံ၊ အကြင်နာနတ္ထနည်းကို။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန်၊ ဝါ၊
အသင့်အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သောသူသည်။ နဝနဝါနံ၊ အသစ်
အသစ်သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒဒဿနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်ခြင်း
ကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာ၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊
သည်။ ဘိန္ဒသန္တာနဿ၊ ကွဲပြားသောသန္တာန်၏။ ဝါ၊ ကွဲပြားသော
သန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားအပေါင်း၏။ နာနတ္ထဂဟဏံ ဣဝ၊ ကွဲပြား
ထူးခြားသည်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းကဲ့သို့။ ဧကသန္တာနပတိတဿ၊ တခုတည်း
သောသန္တာန်၌ ကျပသောတရား၏။ နာနတ္ထဂဟဏတော၊ ကွဲပြားထူးခြား
သည်၏ အဖြစ်ကိုယူခြင်းကြောင့်။ (အညော၊ တပါးသောသူသည်။
မတော၊ သေ၏။ အညော၊ သည်။ ဇာတော၊ ၏။ ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။
သတ္တန္တရော၊ သတ္တဝါတပါးသည်။ ဥစ္စိန္တော၊ ပြတ်၏။ သတ္တန္တရော၊ သည်။
ဥပ္ပန္တော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှန္တော၊ ဖြစ်၍)။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။
ဥပါဒိယတိ၊ ၏။

ယေဝ၊ စပ်သည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤကေတ္တနည်းကိုဆိုရာ၌။ သန္တာနာနုပစ္ဆေ-
ဒေါ၊ မည်၏။ ယတော၊ အကြင်ဟေတုဖလတို့၏စပ်သောအဖြစ်၏ သန္တာနာနုပစ္ဆေဒ
မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင်သန္တာန်၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ နိဗ္ဗုတ္တံ၊
ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ပြီးစေအပ်၏။ တတ္ထေဝ-သန္တာနေ၊ ထိုကံဖြစ်ရာသန္တာန်၌သာလျှင်။ ဖလပ္ပတ္တိံ၊
အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
ကံ၏။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းသည်၎င်း။ အကတဿ၊ မပြုအပ်သောကံ၏။ အဗ္ဘာဂမော
စ၊ အသစ်လာခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ရှေးရှုလာခြင်းသည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။
ကေတ္တဂဟဏတောတိ၊ ကား။ ဟေတုဖလာနံ၊ တို့၏။ ဘေဒံ၊ ကွဲပြားခြင်းကို။ အနုပဝေ-
ရေတွာ၊ မမှတ်မူ၍။ ဟေတု ဖလဉ္စ၊ အကြောင်းအကျိုးကိုလည်း။ အဘိန္နံ၊ မကွဲပြားသည်ကို။
ကတွာ၊ ၍။ ဥဘိန္နံ၊ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ပါးတို့၏။ ဧကဘာသေ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဟု
ဆိုအပ်သော။ အဘေဒဿ၊ မကွဲပြားခြင်းကို။ ဂဟဏေန၊ ယူခြင်းကြောင့်။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)
၁-ဘယ်သို့ဘယ်နယ် အသွယ်သွယ်အကြံပြား ဉာဏ်မှောက်မှား၍ တရားမရှိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို
ယူဘိသနည်း? ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတိတိ ယထာနုရူပကာရဏတော ဖလပ္ပဝတ္တိံ အသမ-
နုပဿန္တော နာနာသန္တာနေ ဝိယ အသမ္ပန္နနာနတ္ထဒဿနတော ဟေတုဘာဝရဟိတာနံ

အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ မယာ၊ အဝိဇ္ဇာငါသည်။ ဥပ္ပါဒေ-
 တဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ သင်္ခါရာနံ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏မူလည်း။ ဝိညာဏံ၊
 ကို။ အမေဟိ၊ သင်္ခါရဟူသော ငါတို့သည်။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေမာဒိဗျာပါရာဘာဝေါ၊ အလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့အစရှိသော
 အားထုတ်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရကင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ အဗျာပါရနယော
 နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင်အဗျာပါရနည်းကို။ နိရီဟာ၊ အားထုတ်ခြင်း
 ကင်းကုန်၏။ နိဇ္ဇိဝါ၊ ဇီဝကင်းကုန်၏။ ဝါ၊ ဇီဝမဟုတ်ကုန်။ ဓမ္မမတ္တာ၊
 သဘာဝဓမ္မမျှဖြစ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။) သမ္မာ၊ ပြန်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။
 ပဿန္တော၊ သည်။ ကာရကဿ၊ ပြုလုပ်စီရင်တတ်သော ကတ္တား၏။
 အဘာဝါဗောဓတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကြောင့်။
 အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တရှိ၏ဟူသောဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာ၊ အားဖြင့်။
 ပဿန္တော၊ သည်။ ဗျာပါရေ၊ အားထုတ်ကြောင့်ကြဗျာပါရသည်။ အသ-

နိပ္ပယောဇနာနံ ပုရိမပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ နိရောဓေ ဟေတုနိယမာဘာဝတော ဧကန္တေန ဥပ္ပတ္တိ
 န ယုတ္တာ၊ တထာ သန္တာနေန ဥပ္ပတ္တိ သဒိသဘာဝေန ဥပ္ပတ္တိ သမာနဇာတိဒေသပရိဏာမ-
 ဝယရူပဗလသဏ္ဌာနာနံ ဥပ္ပတ္တိ န ယုတ္တာတိအာဒိနိ ဝိကပ္ပေန္တော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။
 အနု။ ၂-၁၄၀။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတိတိ၊ ကား။ ယထာနုရူပကာရဏတော၊ အကြင်အကြင်
 ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သော အကျိုးအားလျောက်ပတ်သောအကြောင်းကြောင့်။ ဖလပ္ပဝတ္တိံ၊
 အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အသမနုပဿန္တော၊ ကောင်းစွာမရှုသည်ဖြစ်၍။ နာနာသန္တာနေ၊
 အသီးအခြားကွဲပြားသော သန္တာန်၌။ အသမ္ပန္နနာနတ္ထဒဿနံ ဝိယ၊ မစပ်သောတရား၏
 ထူးခြားကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ မစပ်သည်ဖြစ်၍ ထူးခြားကွဲပြားသည်၏
 အဖြစ်ကို ရှုခြင်းကဲ့သို့။ အသမ္ပန္နနာနတ္ထဒဿနတော၊ မစပ်သည်ဖြစ်၍ ထူးခြားကွဲပြား
 သည်၏အဖြစ်ကို ရှုခြင်းကြောင့်။ ဟေတုဘာဝရဟိတာနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်မှကင်းကုန်
 သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကင်းကုန်သောကြောင့်။ နိပ္ပယောဇနာနံ၊ အကျိုးမရှိကုန်သော။ ပုရိ-
 မပ္ပန္နာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ နိရောဓေ၊ ချုပ်ခြင်း၌။ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဟေတုနိယမာဘာဝတော၊ အကြောင်းအဖြစ်၏မမြဲခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်း
 ၏အဖြစ်မြဲသည် မဟုတ်သောကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 န ယုတ္တာ၊ မသင့်ခဲ့တကား။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သန္တာနေန၊ သန္တာန်အားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ၊
 ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ သဒိသဘာဝေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်၎င်း။ (စ-သဒ္ဓါဂမ္ပ
 မာန်) သမာနဇာတိဒေသပရိဏာမဝယရူပဗလသဏ္ဌာနာနံ၊ တူသောဇာတ် တူသောအရပ်
 တူသောရင့်ခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်း တူသောအရွယ် တူသောအဆင်း တူသောခွန်အား တူသော
 သဏ္ဌာန်တို့၌။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်၎င်း။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်ခဲ့တကား။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့အစရှိ
 သော အကြောင်းတို့ကို။ ဝိကပ္ပေန္တော၊ အထွေထွေအလီလီ ကြံသည်ဖြစ်၍။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊
 ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

နိဒ္ဒေသ]

ဘဝစက္ကကထာ (၂၂၀-၂၈)

၂၆၁

တိပိ၊ သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ သဘာဝနိယမသိဒ္ဓေါ၊ သဘော
သာလျှင်ဖြစ်သော နိယမအားဖြင့်ပြီးသော။ ယော ဟေတုဘာဝေါ၊
(အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏) အကြင်သို့သော
အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿ ဟေတုဘာဝဿ၊ ထိုသဘာဝ
နိယမသိဒ္ဓဖြစ်သော အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ အဂ္ဂဟဏတော၊ မယူခြင်း
ကြောင့်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ခိရာဒိဟိ၊ နို့ရည်အစရှိသော အကြောင်းတို့မှ၊ ဝါ၊ အကြောင်း
တို့ကြောင့်။ ဒဓိအာဒိနံ၊ နို့ဓိအစရှိသော အကျိုးတို့၏။ သမ္ဘဝေါ ဝိယ၊
ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ အညေသံ၊ တပါးသောအကျိုးတို့၏။ န သမ္ဘဝေါ ဝိယ၊
ကဲ့သို့။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့မှ၊ ဝါ၊
ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံယေဝ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတို့၏သာလျှင်။
သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ၊ ဤ
အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းအားလျော်သော သင်္ခါရအစရှိသော
အကျိုးတို့၏သာလျှင် ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဧဝံဓမ္မတာနယော နာမ၊
မည်၏။ ယံ၊ အကြင် ဧဝံဓမ္မတာနည်းကို။ သမ္မာ၊ ပြန်၊ ဝါ၊ အားဖြင့်။
ပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပတော၊ အကြောင်းအားလျော်သော

၁-သဘာဝေါ (ဝေ နိယမော သဘာဝနိယမော၊ သသမ္ဘာရဂ္ဂိနော ဥဒ္ဓမ္မတော
သသမ္ဘာရဝါယုနော တိရိယဂမနန္တိ ဝေမာဒိ ဝိယ။ တေန သိဒ္ဓေါ ယထာသကံပစ္စယုပ္ပန္နဿ
ယေတုဘာဝေါ၊ ကဿစိ ကတ္တုနော အဘာဝါ န ကာစိကိရိယာ ဖလပဗန္ဓိနီတိ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ
ဥပါဒိယကံ။ ဋီကာ။ သဘာဝေါ ဝေ၊ သဘောသည်လျှင်။ နိယမော၊ မြဲသည်တည်း။
သဘာဝနိယမော၊ သဘောသည်လျှင်မြဲသည်၊ ဝါ၊ မြဲသောသဘော။ သသမ္ဘာရဂ္ဂိနော၊
သသမ္ဘာရဖြစ်သော မီး၏။ ဥဒ္ဓမ္မတော၊ အထက်သို့မျက်နှာမူသည်၏အဖြစ်သည်။ သသမ္ဘာရ-
ဝါယုနော၊ သသမ္ဘာရလေ၏။ တိရိယဂမနံ၊ ဖိလာအရပ်သို့သွားခြင်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ ဝိယ၊
ဤသို့အစရှိသည်ကဲ့သို့။ သဘာဝနိယမော၊ မြဲသောသဘောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊
ထိုမြဲသောသဘောဖြင့်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသော။ ယထာသကံပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ အကြင်အကြင်
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်၏။ (သမာသိဉ္စနိဂ္ဂဟိတ်မကျေ) ယော ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြင်
အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ယော-ကား အဋ္ဌကထာမှဆောင်သည်) ကဿစိ၊
တစုံတခုသော။ ကတ္တုနော၊ ပြုလုပ်စီရင်တတ်သောကတ္တား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
ဖလပဗန္ဓိနီ၊ အကျိုးနှင့်စပ်ခြင်းရှိသော။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ ကိရိယာ၊ ကိရိယာသည်။
ဝါ၊ ပြုပြင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ပြုပြင်တတ်သောအကြောင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။
အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ ပြုပြင်တတ်သောအကြောင်းမရှိဟူသော မိစ္ဆာအယူကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။
၎င်းနက်။ (ပြည်)

အားဖြင့်။ ဖလာဝဗောဓာ၊ အကျိုးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကျိုးဟူသမျှသည် အကြောင်းမရှိဟူသော အယူကို ၎င်း။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ ၈၊ အကျိုးကို ပြုပြင်စီရင်တတ်သော အကြောင်းမရှိ ဟူသော အယူကို၎င်း။ ပဗဟတိ၊ နိုင်၏။ မိစ္ဆာ၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပဖလပ္ပဝတ္တိ၊ အကြောင်းအားလျော်သော အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ အဂ္ဂဟေတု၊ မယူမူ၍။ ယတော ကုတောစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်။ [၂၂၁] ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကျိုး၏။ အသမ္ဘဝဂဟဏတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ ၈၊ ကို၎င်း။ နိယတိဝါဒဉ္စ၊ နိယတိ ဝါဒကို၎င်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဝေ ဝုတ္တနယေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။

၁-အကျိုးကိုမြစ်သည်ကားအဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းကံကိုမြစ်သည်ကား အကိရိယဒိဋ္ဌိ။ နှစ်ပါးအထူး။ (ပြည်)

၂-ဝေဓမ္မတာနည်းကို အဘယ်သို့ရှုသဖြင့်၊ ဝါ၊ အဘယ်သို့ရှုသည်ဖြစ်၍ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကိရိယဒိဋ္ဌိကို စွန့်နိုင်လေသနည်း? ခီရတော ဒမိ န ဥဒကတော၊ တိလတော တေလံ န ဝါလိကတောတိ သဗ္ဗတော သဗ္ဗသမ္ဘဝါဘာဝဒဿနေ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဟေတုအနုရူပမေဝ ဖလံ ပဿန္တော အကိရိယဒိဋ္ဌိ ပဗဟတိ။ ဋီကာ။ ခီရတော၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ မှ။ ဒမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒကတော၊ မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တိလတော၊ မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တေလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါလိကတော၊ မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗတော၊ အလုံးစုံသောအကြောင်းမှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသမ္ဘဝါဘာဝဒဿနေ၊ အလုံးစုံသောအကျိုး၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းမရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသောအကျိုးမဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကိုရှုခြင်းဖြင့်- ရှုခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ ကို၊ ပဗဟတိ၊ ၏။ ဟေတုအနုရူပမေဝ၊ အကြောင်းအားသင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ ကို၊ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ ကို၊ ပဗဟတိ၊ ၏။ ၎င်းနက်။ ။ ယတော ကုတောစိ-အစရှိသောပါဌ၌ အဋ္ဌကထာလိုအပ်သောအဓိပ္ပါယ်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်းဟူမူ? ယတော ကုတောစိတိ ယဒိ အညသ္မာ အညဿ ဥပ္ပတ္တိ သိယာ၊ ဝါလိကတော တေလဿ ဥစ္ဆုတော ခီရဿ ကသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ န သိယာ။ တသ္မာ န ကောစိ ကဿစိ ဟေတု အတ္တိတိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ ဟေတုမှ နိယတတယ တိလဂါဝိသုက္ကသောဏိ-တာဒိဟိ တေလခီရသရီရာဒိနိ ပဝတ္တန္တိတိ နိယတိဝါဒဉ္စ ဥပါဒိယတိတိ။ ဋီကာ။ ယတော ကုတောစိတိ၊ ကား။ အညသ္မာ၊ အကျိုးမှတစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ အညဿ၊ အကြောင်းမှ တစ်ပါးသောအကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဝေ သတိ၊ သော်။ ထည့်။ ဝါလိကတော၊ မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တေလဿ၊ ၏၎င်း။ ဥစ္ဆုတော၊ ကြံမှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ခီရဿ၊ ၏၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သိယာ၊ အံ့နည်း။ သိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာလျှင်တည်း။ လွန်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့တစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်

သစ္စပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ကိစ္စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါရဏာ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာဟိ စ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ စ၊ အားဖြင့်

တပါးသောအကျိုးဖြစ်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသောအကြောင်းကြောင့် အလုံးစုံသောအကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ကား အလုံးစုံသောအကြောင်းကြောင့် အလုံးစုံသောအကျိုး ဖြစ်သည်ဟူ၍ မရှိပါခြင်းကြောင့်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောအကျိုး၏။ ကောစိ၊ သော။ ဟေတု၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ ကိစ္စ၊ ဟေတုမ္ပိ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်း။ နိယတတာယ၊ သဘောအားဖြင့် မြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တိလဂါဝိသုက္ကသောဏိတာဒိဟိ၊ နှမ်း နွားမ သုက်သွေး အစရှိသည်တို့မှ၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ တေလခီရသရီရာဒိနိ၊ ဆီနီရည်သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်အစရှိသည်တို့သည်၊ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိဝါဒဉ္စ၊ နိယတိဝါဒကို၎င်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အဉ္စကထာလိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုသိအပ်၏။ ၎င်းနက်။ ကသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ န သိယာ-ဟူသောပါဌ်၌ ဋီကာဆရာ လိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်အရကို ဖော်ပြလိုသော အနုဋီကာဆရာသည် ကသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ န သိယာတိ ဝါလိကဟိ ဝိယ တိလေဟိပိ တေလဿ ဥစ္ဆုတော ဝိယ ဂါဝိတောပိ ခီရဿ အညဘာဝတော ကေန ကာရဏေန တေဟိ တေသံ ဥပ္ပတ္တိ န သိယာ၊ ဣတရေဟိ ဧဝ စ နေသံ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိတိ-ဟူသောပါဌ်ကိုမိန့်သော်။ န အဝိဇ္ဇမာနေပိ ဟေတုမ္ပိ-ဟူသော စကားကို အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း? ကြောင့် အကြောင်းကိုပြပြီး၍ ထိုစကားကို ပြီးစေခြင်းငှါ ခိုင်စေခြင်းငှါ ယသ္မာ နိယတိဝါဒီ အနုရူပါ ဟေတုတော ဖလပ္ပတ္တိံ န ဣစ္ဆတိ၊ သဘာဝသိဒ္ဓမေဝ စ ဓမ္မပဝတ္တိံ ဣစ္ဆတိ- တသ္မာ အဝိဇ္ဇမာနေပိ ဟေတုမ္ပိတိ ဝုတ္တံ။ သဘာဝသိဒ္ဓါ ဧဝ ဟိ အစ္ဆေဇ္ဇသတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏိ ဝိယ ကမလဃံနရဟိတာ တထာ တထာ သရီရိန္ဒြိယသုခါဒိဘာဝပရိဏာမာယ နိယတိယာဝ ကာယာ သမာဂစ္ဆန္တိ၊ ယတော ဂတိဇာတိ-ဗန္ဓာ အပဝဂ္ဂေါ စ ဟောတိတိ နိယတိဝါဒေါ။ တေနာဟ နိယတတာ။ပ။ ပဝတ္တန္တိတိ-မိန့်သော်။ ၎င်းအနု။ ၂-၁၄၀။ ကသ္မာ ဥပ္ပတ္တိ န သိယာတိ၊ ကား။ ဝါလိကဟိ၊ တို့မှ။ တေလဿ၊ ၏။ အညဘာဝေါဝိယ၊ တပါးဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဟိလေဟိပိ၊ တို့မှလည်း။ တေလဿ၊ ၏၎င်း။ ဥစ္ဆုတော၊ မှ။ ခီရဿ၊ ၏။ အညဘာဝေါဝိယ၊ သို့။ ဂါဝိတောပိ၊ မှလည်း။ ခီရဿ၊ ၏၎င်း။ အညဘာဝတော၊ တပါးတခြားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကေန ကာရဏေန၊ အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုသဲကြံတို့မှ၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဆီနီရည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ပဲရှိအံ့နည်း။ ဣတရေဟိ ဧဝ စ၊ ဤသဲကြံမှ တပါးသော နှမ်းနွားမတို့မှသာလျှင်လည်း၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်သာလျှင်လည်း။ နေသံ၊ ထိုဆီနီရည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တနည်း။ ဣတရေဟိ စ၊ ဤသဲကြံမှတပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ နေသံ၊ ထိုဆီနီရည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ (တနည်း) ဣတရေဟိ ဧဝ၊ ဤသဲကြံမှတပါးသော နှမ်းနွားမတို့ကြောင့်သာလျှင်။ နေသံ၊ ထိုဆီနီရည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်အရကို သိအပ်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိယတိဝါဒီ၊ နိယတိအယူရှိသော ဒိဋ္ဌိသည်။ အနုရူပါ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါလျှောက်ပတ်သော။ ဟေတုတော၊ ကြောင့်။ ဖလပ္ပတ္တိံ၊ အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ သဘာဝသိဒ္ဓမေဝ၊ သဘောအားဖြင့် ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မပဝတ္တိံ စ၊ သဘောအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ ဟေတုမ္ပိတိ၊ စကားကို။ ဋီကာကာရေန၊ သည်။

၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ (ဤဘဝစက်ကို အဘယ်ကြောင့် သိအပ်သနည်း ဟူသော စောဒနာကို နှလုံး၌ထား၍ ဣဒဉ္ဇိ-စသည်ကိုမိန့်၊ ဝါ၊ ဤဘဝစက်ကို သစ္စပဘဝစသောအားဖြင့် မသိအပ်သော်လည်း သံသရာဘေးကို လွန်နိုင်သောသူ ရှိလေက သိအပ်၏ဟု ဆိုသဖြင့် အကျိုး မရှိခဲ့ရကား၊ ကြောင့် ဣဒဉ္ဇိ-စသည်ကိုမိန့်။)

[၆၆၁] ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အတိဂမ္ဘီရတော၊ အလွန်နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂါမံ၊ ထောက်ရာ တည်ရာမရှိ၊ ဝါ၊ မထောက်စွမ်းနိုင်။ နာနာနယဂဟနတော၊ အထူးထူး သော နည်းတို့ဖြင့် တောချုံ့ကဲ့သို့ ထူထပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရတိ-ယာနံ၊ လွန်နိုင်ခဲ့၏။ သမာဓိပဝရသိလာယံ၊ သမာဓိတည်းဟူသော မြတ် သော ကျောက်၌။ သုနိသိတေန၊ ထက်စွာသွေးအပ်သော။ ဉာဏာသိနာ၊ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ အပဒါ-လေတော၊ မဖောက်ခဲ့မူ၍။ အသနိဝိစက္ကံ ဣဝ-အသနိမဏ္ဍလံ ဣဝ၊ မိုးကြိုး စက်ဝန်းကဲ့သို့။ နိစ္စနိမ္မယနံ၊ အမြဲနှိပ်စက်တတ်သော။ သံသာရတယံ၊ ကို။ အတိတော၊ လွန်နိုင်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုပိ-နန္တရေပိ၊ အိပ်မက်၏ အတွင်း၌သော်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ-ဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ (နက်

ဝတ္ထံ၊ ဧ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ သဘာဝသိဒ္ဓါ ဝေ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန် သော။ အစ္စေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏိ ဝိယ၊ မပြတ်နိုင်သောကြိုးဖြင့်သိအပ်သောမကွဲမပျက် နိုင်သောပတ္တမြားသွယ်ကဲ့သို့။ ကမလဗ္ဗံနရဟိတာ၊ မိမိအစဉ်ကိုခန့်ခြင်းမှကင်းကုန်သော။ တထာ တထာ၊ မနုဿဒေဝဝိဟင်္ဂအဖြစ်အစရှိသောပကာရတို့ဖြင့်။ သရီရိန္ဒြိယသုခါဒိတာဝ-ပရိဏာမာယ၊ ထိုစက္ခုစသော ဣန္ဒြေသုခစသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းရင့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရင့်ခြင်းရှိသော။ နိယတိယာဝ၊ မြဲသောသဘောဖြင့်သာ လျှင်။ ကာယာ၊ ကိုယ်တို့သည်။ ဝါ၊ တရားအပေါင်းတို့သည်။ သမာဂစ္ဆန္တိ၊ စုဝေးကုန်၏။ ဝါ၊ အညီအညွတ်ဖြစ်ကုန်၏။ ယတော၊ အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် စုဝေး ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ နိယတိဟုဆိုအပ်သောမြဲသောသဘောကြောင့်။ ဂတိဇာတိဗန္ဓာ၊ ဂတိ-ဇာတိဟုဆိုအပ်သော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ဂတိငါးပါးတို့၌ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၎င်း။ အပဝဂ္ဂေါ စ၊ သံသရာဝဋ်၏ကင်းခြင်းဆုံးခန်းရောက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ယူခြင်းသည်။ နိယတိဝါဒေါ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုသို့ဆိုအပ် ပြီးသောပကာရ၏ နိယတိဝါဒမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတတာပ၊ ပဝတ္တန္တိတိ၊ ကို။ ဋီကာကာရော၊ သည်။ အာဟ၊ ဧ။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

သည်ဖြစ်၍သာလျှင်) နက်ယောင်လည်းထင်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တေဿ
 ဓမ္မဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို။ (စ-ကား ပဒုပုရဏ) အညာဏာ၊
 မသိခြင်းကြောင့်။ အနန္တဗောဓာ၊ ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။
 အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏
 ရှက်ထွေးရှုပ်ငြိခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှက်ထွေးရှုပ်ငြိသည်၏
 အဖြစ်ကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ယက်ကန်းချည်ရှုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဂုဏာဂုဏ္ဏိက-
 ဇာတာ၊ စာပေါင်းသောင်းငှက်မ၏ အသိုက်သဖွယ်ဖြစ်၏။ (ဂုဏာယ
 သကုဏိယာ နိဋ္ဌံ ဂုဏာဂုဏ္ဏိကံ၊ တံ ဝိယ ဇာတာ ဂုဏာဂုဏ္ဏိကဇာတာ၊
 ဋီကာ။ နိဋ္ဌန္တိ ကုလာဝကံ။ အန) ၇။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ၊ ဖြူဆံ့မြက်ပြိတ်မြက်
 သဖွယ်ဖြစ်၏။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဆင်းရဲ၏တည်ရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ အလိုမရှိ
 လျက် ကျရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော။
 အပါယံ၊ အပါယ်လေးပါးကို၎င်း။ သံသာရံ၊ သံသရာကို၎င်း။ (စ-လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌ)
 (တနည်း) အပါယ်၊ အစီးအပွားမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊

၁-တန္တာနံ အာကုလကံ တန္တာကုလကံ၊ တန္တာကုလကမိဝ ဇာတာ တန္တာကုလကဇာ-
 တာ၊ ကိလေသကမ္မဝိပါကေဟိ အတိဝိယ ဇဋ္ဌိတာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။ ။အာကုလမေဝ
 အာကုလဘာဝေါ ဝါ အာကုလကံ။ အန ၂-၁၄၁-တို့နှင့်အညီပေးသောအနက်ဖြစ်သည်။
 (ပြည်)

၂-တန္တာကုလကဇာတာတိ တန္တံ ဝိယ အာကုလကဇာတာ။ ယထာ နာမ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ
 မူသိကန္တိန္တံ ပေသကာရာနံ တန္တံ တဟိံ တဟိံ အာကုလံ ဟောတိ ဤသို့အစရှိသော ဒီ ဋ္ဌ
 ၂-၅-နှင့် တန္တံ ဝုစ္စတိ ဝတ္ထဝိနနတ္တံ တန္တဝါယေဟိ ဒဏ္ဍကေ အာသဉ္စိဘူ ပသာရိတသုတ္တ-
 ပဋိ တနိယတိတိ ကတော။ တံ ပန သုတ္တသန္တာနာကုလဘာယ နိဒ္ဓဿနဘာဝေန အာကုလမေဝ
 ဂဟိတန္တိ အာဟ “တန္တံ ဝိယ အာကုလကဇာတာ”တိ။ ဒီ ဋ္ဌ ၂-၉၀-တို့နှင့်အညီ ပေးသော
 အနက်ဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

၃-ဂုဏာယ (ကုလိယာ-ယခုမ) သကုဏိယာ နိဋ္ဌံ ဂုဏာဂုဏ္ဏိကံ (ကုလိကံ-ယခုမ)၊ တံ
 ဝိယ ဇာတာ ဂုဏာဂုဏ္ဏိကဇာတာ (ကုလိကုဏ္ဏိကဇာတာ-ယခုမ)။ ဋီကာ။ (ပြည်) ယခု
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ ကုလာဂုဏ္ဏိကဇာတာ-ဟု ရှိ၏။ ကုလာဂုဏ္ဏိကဇာတာတိ ကုလာဂုဏ္ဏိ-
 ကံ ဝုစ္စတိ ပေသကာရာနဉ္စိယသုတ္တံ။ ကုလာ နာမ သကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလာဝကောတိပိ
 ကေ။ ဒီ ဋ္ဌ ၂-၈၆။ ။ဤအလို ကုလာဂုဏ္ဏိကဇာတာ၊ ကံဇီရေတင်ထားသော မိစ္ဆာချည်
 ရှုပ်ကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်၏-ဟူ၍ အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄-မုဉ္ဇာ ဝိယ ပဗ္ဗဇာ ဝိယ စ ဘူတာ ဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ။ တဒုဘယံ ကိရ တိဏံ
 အာကုလံ ဇဋ္ဌိတံ ဟူတာ ဝတ္ထတိ။ ဋီကာ။ (ပြည်) မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာတိ မုဉ္ဇတိဏံ ဝိယ
 ပဗ္ဗဇတိဏံ ဝိယ ဘူတာ။ ယထာ တာနိ တိဏာနိ ကောဇ္ဇေတွာ ကတရဇ္ဇူ ဇိဏ္ဏကာလေ

သော။ သံသာရံ၊ ကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊
ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောလည်းဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အဂါဓ
ဒုရတိယာနဖြစ်သော ဘဝစက်ကို အရိယမဂ်ဖြင့်မဖျက်မူ၍ မိုးကြိုးစက်ဝန်း
ကဲ့သို့ အမြဲနှိပ်စက်သောသံသရာဘေးကိုလွန်နိုင်သောသူ တစုံတယောက်မျှ
အိပ်မက်တွင်း၌သော်လည်း မရှိမရကောင်းသည်၏အဖြစ်)ကြောင့်။ အတ္တ-
နော ဝါ၊ ၏၎င်း။ ပရေသံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။ ဟိတာယ စ၊ စီးပွားခြင်းငှါ၎င်း။
သုခါယ စ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ၎င်း။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ (ပဏ္ဍိတော-၌
ဝိသေသနစပ်) အဝသေသကိစ္စာနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ လုံ့လပြုခြင်းမှ ကြွင်း
သော ကိစ္စတို့ကို။ ပဟာယ၊ စွန့်ပစ်၍။

ဣဓ၊ ဤတုရားသာသနာတော်၌။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်း
သည်။ ဂမ္ဘီရေန၊ နက်စွာသော။ ပစ္စယာကာရပတေဒေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
အထူးအပြား၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ (ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။)
ဂါမံ၊ ထောက်ရာကို။ လဘေထ၊ ရရာ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။
သတော၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ (သမ္ပဇာနော၊ ပညာအမြော်အမြင်
နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။) သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ အနုယုဉ္ဇေ၊ အဖန်တလဲလဲ
အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရွှေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ-အယံ ဝစနဝစနိယက္ကမော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောသဒ္ဓါအစဉ်အနက်
အစဉ်သည်။ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္တာယ၊ သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၏
ဝမ်းမြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတေ၊ စီရင်အပ်သော။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ၊ ပညာကိုပွားစေသောအရာ၌။ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေ-
သော နာမ၊ သမည်သော။ သတ္တရသမော၊ တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက်ဖြစ်
သော။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အခဏ်းအပိုင်းတည်း။

ကတ္ထစိ ပတိတံ ဂဟေတွာ တေသံ တိဏာနံ “ဣဒံ အဂ္ဂံ ဣဒံ မူလ”န္တိ အဂ္ဂေန ဝါ အဂ္ဂံ
မူလေန ဝါ မူလံ သမာနေတုံ ဒုက္ကရန္တိ။ ဒီဌ ၂-၈၆။ ဤအလိုအားဖြင့် ဖြစ်မြက်
ပြိတ်မြက်ကြိုးဟောင်းမှကျသောမြက်အစအနက်သို့ပင်ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူရာ၏။ (ဆ-
သံ-သော)

အာသိသကထာ

ယောဇနာနှင့်၊ ဋီကာအနု၊ မဇ္ဈိမ၊ ကျမ်းပေါင်းညှိ၍၊ အတိဂမ္ဘီရ၊
 ဒုဒ္ဒသဟု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ စက်ရဟတ်ကို၊ ဆုံးဖြတ်ဖွတ်နည်း၊ ဉာဏ်ပွတ်ကျည်
 ဖြင့်၊ လည်တပတ်ပတ်၊ နယ်ချေပွတ်လျက်၊ မှတ်မှတ်ညက်ညက်၊ လွန်ခဲခက်
 သည်၊ နက်မိပ္ပါယ်ယော်၊ ပေါပေါပေါ အောင်၊ ထုတ်ဖော်ဆုံးဖြတ်၊ မြန်မွန်
 မြတ်သား၊ ထောပတ်ဆီဥ၊ ရမှတ်ပြုမှ၊ လဒ္ဓုပဒေသာ၊ သကာချိုမြက်၊
 အဖျော်ဖက်၍၊ နံ့သက်မွှေးမွှေး၊ ချိုဆိမ့်လေးသား၊ တည်ကျွေးစားငှါ၊
 ဤသည့်စာကို၊ သုခာမြှိုက်တူ၊ စားသောသူကား၊ အယူမသာ၊ ကင်္ခါဝိမတိ၊
 စေးညှိထဲနာ၊ ကင်းစင်ကွာ၍၊ နာမရူပတ်၊ ပရမတ်ကို၊ ဆတ်ဆတ်ဆိုနိုင်၊
 ဉာဏ်ခန်းပိုင်သည်၊ ဦးကိုင်ပွဲမ၊ ခုံတည်ပလျက်၊ ထွေငေါ်နက်သား၊
 သွက်သွက်မြန်သန်၊ ချက်တိုင်းမှန်၍၊ ကျမ်းဂန်စက်ကျ၊ သိုက်မှန်ရသို့၊
 ပါမောက္ခကြီး၊ အံ့ဝဲ့ချီးလျက်၊ ဝေးနီးလူဗိုလ်၊ အများခိုသည်။ ။ပုဂ္ဂိုလ်
 မြောက်ပါစေသတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ
ဗြဟ္မသားဗြဟ္မ အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
+အက္ခရာဟတ်၊ အက္ခရာ ပဝေ- သေက္ခာ ဌပိတမိဝ၊ ဝါးရိုး ၌ လျှိုသွင်းစုပ်ထားအပ် သကဲ့သို့	၃၉	အင်္ဂါနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသော တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့ကို	၂၄
အဂါမံ၊ ထောက်ရာတည်ရာ မရှိ	၂၆၄	အဇ္ဈောဂါဇ္ဈော၊ သက်ဆင်း ကူးသွားသော ယောက်ျားသည်	၂၃
အဂ္ဂဏှန္တော၊ မဖောက်မပြန် သောအားဖြင့် မသိမူ၍	၉၈	အဇ္ဈောသာယ၊ ထို့ထက် ဗလဝတဏှာဖြင့် လွှတ် ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏	
အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ် သေးသည်ကိုသာ ယူသဖြင့်	၁၅၅	အဖြစ်ကြောင့် မျှိုသွင်း သိမ်းပိုက်၍	၂၅
အဂ္ဂိဇာလဝဏ္ဏာဒိကံ၊ ငရဲမီး လျှံ၏အဆင်းအစရှိသော	၁၁၄	အညဓမ္မပစ္စယေဟိ၊ တပါး သော ဗလဓမ္မ၏	
အဂ္ဂိသန္တာပလဂ္ဂဋ္ဌာဘိဿာတ- ပရိဿမာဘိဘူတာ၊ မီးဖြင့် ပူစေခြင်း ဝါ မီးကင်ခြင်း၊ ဆောက်ပုတ် ဖြင့် ရိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲပင်ပန်း ခြင်း ခုက္ခသည် နှိပ်စက် အပ်သော	၃၂	အကြောင်းတို့ဖြင့်	၆
		အညဓမ္မာနုပ္ပတ္တိတော၊ ထိုဗလ- ဓမ္မမှ တပါးသော ဗလဓမ္မ ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်	၆
		အညမညဝေကဇ္ဈော၊ အချင်း ချင်း ချိုတဲ့သည်၏အဖြစ် သည်	၁၇
		အညမညပတ္တဒ္ဓါနေဝ၊ အချင်း ချင်း ထောက်ပံ့အပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်	၁၆၀

၂၇၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အညမညပတ္တမ္မကံ၊ အချင်း ချင်းကို ထောက်ပံ့ တတ်သော	၆၈
အညာဏဒဿနမောဟာဒိ- ဘာဝတော၊ ဓမ္မသဘော ကို မသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်း၊ တွေ့ဝေခြင်းစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်	၄၄
အညာဏဒဿနသစ္စာသမ္ပုဋ္ဌိ- ဝေဓဋ္ဌော၊ သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသစ္စာကို ကောင်း စွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မပေးမူ၍ ဖုံးလွှမ်းတတ် သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသောသဘောသည်	၂၅၂
အညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ တပါးသောမျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း	၁၄၂
အဋ္ဌစိတ္တသမ္ပယောဂါ၊ ရှစ်ပါး လုံးသော လောဘမူ စိတ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်	၁၉၈
အဋ္ဌသတတဏှာ၊ တရားရှစ်ဖြာ တဏှာတို့သည်	၁၈၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
+ အဋ္ဌိံ ကတု၊ အတ္ထံ ကတု၊ ဝဇီရစိန် တိမ်သားလှစ်ခွါ ပုလဲတမူ ထူးမြတ်သော ဥစ္စာကဲ့သို့ပြု၍	၂၃
အဏုဏ္ဍဿရာဒယော၊ ပရမာ- ဏုမြူနှင့် ပရမေသွာ ဗြဟ္မာစသော အကြောင်း တို့သည်	၉၉
အဏ္ဏဇလောဗုဇသံသေဒဇ- ဩပပါတိကယောနိ- ဝသေန၊ အဏ္ဏဇယောနိ၊ ဇလောဗုဇယောနိ၊ သံသေ- ဒဇယောနိ၊ ဩပပါတိက- ယောနိတို့၏ အစွမ်းဖြင့်	၁၂၅
အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဏ္ဏဇပုဂ္ဂိုလ် တို့၏၎င်း	၁၅၅
အတီတဒ္ဓတော၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာဟူသော အတိတ် အခွန်မှ	၂၉
+ အတီတပစ္စုပ္ပန်နဝတ္တဗ္ဗာ- ရမ္မဏာနံ၊ အတိတ်အာရုံ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ နဝတ္တဗ္ဗ- အာရုံတို့တွင်	၁၂၁
အတီတဘဝပရိယာပန္န- ဟေတုဟိ၊ ဘဝဟောင်း၌ အကျုံးဝင်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်	၁၃၆

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၇၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတ္တဂါဟပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ အတ္တဟု စုံလမ်းခြင်းလျှင် ရွှေသွား ရှိသော	၁၉၇
အတ္တနိယတော၊ အတ္တနှင့် စပ်သော ဥစ္စာဖြင့်	၉၉
အတ္တဘာဝေန စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တို့သည် ကြံအပ်သော အတ္တ၏အဖြစ်မှ၎င်း	၂၂၉
အတ္တသင်္ကန္တိဒဿန နိဝါရဏံ၊ အတ္တဘောသည် ဘဝ တပါးမှ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွား၏ဟူသော မိစ္ဆာအမြင်ကို မြစ်တတ် သည်	၂၄၃
အတ္တာတိပရိကပ္ပိတဝတ္ထု- ဘေဒဒဿနတော၊ အတ္တဟူ၍ကြံဆအပ်သော ငါးပါးသော ခန္ဓာဟူသော ဝတ္ထုတို့၏ တလုံးတခဲ တည်း မဟုတ် အသီးသီး ကွဲပြားခြင်းကို ပြခြင်း ကြောင့်	၂၄၄
အတ္တဂမ္ဘီရံ၊ အကျိုးအားဖြင့် နက်သည်	၂၅၀
အတ္တတော၊ ဝစနိယတ္တ အားဖြင့်	၆၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတ္ထလက္ခဏေကဝိဓာဒိတော၊ အတ္ထအားဖြင့်၎င်း၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့် ၎င်း၊ ကေဝိဓေသော အားဖြင့်၎င်း	၂၄
အတ္ထဝိဘာဂတော၊ အနက်ကို ဝေဖန်သော အားဖြင့် ၎င်း	၁၈၇
+ အတ္ထသိဒ္ဓိကရော၊ အကျိုး၏ ပြီးခြင်းကိုပြုတတ်သည်	၁၀
အတ္တာနန္တရတယ၊ တစုံတခု သော ဓမ္မဟူသောသရုပ် တရားကိုယ်အားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ် ဖြင့်	၆၅
အတ္တာနုသာရဝေါဟာရ- ကုသလေန၊ ပရမတ္ထသို့ အစဉ်လိုက်သော ဝေါဟာရ ၌ လိမ္မာတော်မူသော	၁၇
အတ္ထိပစ္စယေန၊ အာဟာရတ္ထိ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်	၈၄
အတ္ထိဘာဝေန၊ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်	၈၂
+ အဒဿာဝိ၊ မြင်ခြင်းသဘော မရှိသည်ဖြစ်၍	၁၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ မှီ၍ တည်ရာ
အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၂၄၃

အဓိဋ္ဌာနာကာရေန၊ စွဲ၍
တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော
အခြင်းအရာဖြင့်၎င်း ၆၉

+အဓိပတိပစ္စယော၊ အဓိပတိ
ပစ္စည်းမည်၏ ၆၁

အဓိပတိယဋ္ဌေန၊ အစိုးရ
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘောဖြင့် ၇၉

အဓိပတိလောကဒွါရခေတ္တ-
ဝိသယိဘာဝဋ္ဌော၊ အစိုးရ
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘော၊ လောက၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော၊
ဒွါရ၏ အဖြစ်ဟူသော
သဘော၊ ခေတ္တ၏အဖြစ်
ဟူသောသဘော၊ ဝိသယိ၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော
သည် ၂၅၃

အနညထတာ၊ တပါးသော
အကြောင်းဖြင့် မဖြစ်သော
အဖြစ်သည် ၉

အနတ္တာဝဟမ္ပိ စ၊ အကျိုးမဲ့ကို
ဆောင်တတ်သည်လည်း
ဖြစ်သော ၃၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနန္တရစိတ္တံ၊ ရှေးအခြားမဲ့
ဖြစ်သော စိတ်ကို ၇၂

+အနန္တရပစ္စယော၊ မည်၏ ၆၅

အနန္တရိတဘာဝတော၊ ခြားဆီး
အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၆၆

အနဘိသမ္ပန္နာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့်
မစပ်သည်မူလည်း ဖြစ်
ကုန်သော ၂၁၉

အနမတဂ္ဂေ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
လျှောက်၍ မသိအပ်သော
အစရှိသော ၁၉၇

အနဝဋ္ဌိတံ၊ အပိုင်းအခြား
မရှိသည် ဖြစ်၍ ၂၄၁

အနဝဗုဇ္ဈမာနော၊ လျှောက်
ပတ်စွာ မသိသည်ဖြစ်၍ ၅၄

အနာဂတဒ္ဓသန္တဿနတ္ထံ၊
အနာဂတ်အခွန်ကို ထိုး
ထွင်း၍ မသိကုန်သဖြင့်။ပ။
ထင်ရှားပြခြင်း အကျိုးငှါ ၂၉

အနာဂတဒ္ဓဟေတု သမုဋ္ဌာန-
တော၊ အနာဂတ် အခွန်
ဖြစ်သော ဘဝ၏
အကြောင်း (ဖြစ်ကုန်
သော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊
ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)
တရားတို့၏ ဖြစ်သည်မှ ၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနာဂတဗ္ဗဟေတုသမုဋ္ဌာ-
နတော၊ အနာဂတ်အဓိဋ္ဌိ
ဖြစ်သော ဘဝ၏အ
ကြောင်း (ဖြစ်ကုန်သော
တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊
အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) တို့၏
ဖြစ်သည်မှ ၂၉

အနာဒိနဝဒဿာဝိနော၊
(ပါဏာတိပါတ စသည်
တို့၌) အပြစ်ကို မမြင်သည်
ဖြစ်၍ ၈၇

အနာယူဟန္တေန၊ အပြစ်တင်
ခြင်းငှါ အားမထုတ်မှု၍ ၂၁

အနိဋ္ဌရူပဒဿနသဒ္ဓသဝန-
ဝသေန၊ ထင်ရှားရှိသော
အနိဋ္ဌရူပါရုံကို မြင်ခြင်း
အနိဋ္ဌသဒ္ဓါရုံကို ကြားခြင်း
၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၅၁

အနိယတဒ္ဓါရာရမ္မဏဌာနကိစ္စာ၊
မမြဲသော ဒ္ဓါရ၊ အာရုံ၊
ဌာန၊ ကိစ္စရှိကုန်သည် ၁၁၀
အနုဂတေ၊ အစဉ် ပျံ့နှံ့
အပ်သော ၁၅၈

+ အနုပစ္စန္နကိလေသဗလ-
ဝိနမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်
မပြတ် အပ်သေးသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကိလေသာ၏ အစွမ်းသည်
အထူးသဖြင့် ညွတ်စေ
အပ်သော ၁၁၄-၉

အနုပစ္စန္နပစ္စယတ္တာ၊ မပြတ်
သေးသော ပစ္စည်းရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၂၁

အနုပစ္စေဒါဝဗောဓတော၊
မပြတ်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းကြောင့် ၂၅၈

အနုပုဗ္ဗပဝတ္တိဒီပနတော၊
(သင်္ခါရပစ္စယာပ။ ရူပံ
ဤသို့စသည်ဖြင့်) ဓမ္မတို့၏
အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို
ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၂၃၂

အနုပုစ္ဆေဒပ္ပကာသနတော၊
မိမိအကျိုးကို မမြစ်စေ
မှု၍ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို
ပြခြင်းကြောင့်တည်း ၂၃၁

အနုပုတ္တဒ္ဓံ၊ မထောက်ပံ့အပ်
သည်ရှိသော် ၁၅၉

အနုမာနံ၊ အလျော်နှိုင်းယှဉ်၍
သိခြင်းသည် ၁၆၄

အနုရူပစိတ္တုပ္ပါဒနဝသေန၊
လျှောက်ပတ်သော စိတ်တို့
ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၇၂

၂၇၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုဝဋ္ဌိတံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိ
သည်ဖြစ်၍ ၂၃၃

အနုဝိလောကယတော၊ သနား
အာရုံ တလုံလဲလဲ ရှုတော်
မူသော ရှင်တော်ဘုရား
အား ၂၈

+အနုဿဝဝသေန ဝါ၊
(သေတဝ။ပ။ ကာမော
ဤသို့ အစရှိသော ဒိဋ္ဌိ
ဆရာကြီးတရားကို ချဉ်း
ကပ်၍) နာဘူးသည်နှင့်
စပ်သဖြင့်၎င်း ၂၁၀

အနေကဓာ၊ တဆယ့်ခုနစ်ပါး
မက များစွာသော အခြင်း
အရာဖြင့် ၈၇

အနေကပ္ပကာရံ၊ (နတ်လူ
ပိုးကောင် ငှက် စသော
အားဖြင့်) များသော
အပြားရှိသော ၂၄၇

အနေကဘေဒဿ၊ ကုသလ-
ဝိပါကစသော ပဉ္စဒွါရ
စသောအားဖြင့်
များသောအပြားရှိသော၁၇၈

အနေကာယတနပ္ပဘဝေါ၊
များစွာသော အာယတန
တို့ကြောင့်ဖြစ်၏ ၁၇၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အန္တရံ၊ ခြားဆီးသည်ကို
ပြုတတ်သော နာမ်တရား
တပါးသည် ၆၇

အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်း
ဝင်ကုန်သောဘဝတို့နှင့် ၂၀၇

အန္တိကတော၊ ပညာမျက်စိ
ကန်းသည်ကို
ပြုအပ်သော ၁၀၀

အန္တော၊ အမိဝမ်းတွင်းက
အလင်းကိုမရ ဇစ္စန္ဓ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၀၁

အန္တဉ္စ၊ ထမင်းမူလည်း
ဖြစ်သော ၁၅၇

အပရန္တသန္တာနတော၊ နောက်
ဖြစ်သော အနာဂတ်
အဖို့နှင့် စပ်သော
အားဖြင့် ၂၃၀

အပရိဏာယကော၊ ရွှေသွား
ခရီးညွှန်ကင်းသော ၁၀၂

အပိစ္ဆတသန္တုဋ္ဌိတာ-
ပဋိပက္ခာစ၊ အလို
နည်းသည်၏
ဆန့်ကျင်ဖက်၊ ထင်ရှား
ရှိသောဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲ
လွယ်သည်၏ အဖြစ်၏
ဆန့်ကျင်ဖက်တို့
သည်လည်း ၁၉၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၇၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]
+ အပုညဘိသင်္ခါရောသည် ၁၄၉
အပ္ပဋိပတ္တိ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိတော၊
ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်
တို့ကို မသိခြင်း၊ အသုဘ
စသည်တို့၌ သုဘ စသည်
ဖြင့် အမှားသိခြင်း
အားဖြင့် ၄၄
အပ္ပတ္တဝိသယပဝတ္တနာ၊
မရောက်သေးသော
အာရုံကို တောင့်တသော
လောဘသည် ၁၉၁
+ အပ္ပဟိန်၊ မဂ်ဖြင့်
မပယ်အပ်သေးသည် ၅၁
+ အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
အဗျာကတ တရားဟူ၍
ဉာဏ်အား ရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၃
အဗျာပါရနယော၊ အားထုတ်
ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ
ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော နည်းရင်း ၂၅၄
အဘာဝံ၊ ဘောချိုသော
ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ရင်း ၁၂၆
အဘာဝကဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊
ဘောကင်းသော ဂဗ္ဘ
သေယျကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ရင်း ၁၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]
အဘိညာဓိတ္တေန၊ စေတော-
ပရိယ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ၊
အနာဂတံသဉာဏ်ဟု
ဆိုအပ်သော အဘိညာဏ်
တို့နှင့် တကွဖြစ်သော
စိတ်ဖြင့် ၈၆
အဘိနန္ဒတော၊ သပ္ပိတိက
တဏှာဖြင့် အလွန်
နှစ်သက်သော ၂၅
အဘိနန္ဒနရသာ၊ ထိုထိုအာရုံ
ဘုံဘဝတို့၌ အလွန်
နှစ်သက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၄
အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသာန-
သရိတာလတာနဒိ-
တဏှာသမုဒ္ဒုပ္ပုရဋ္ဌော၊
အလွန်နှစ်သက်ခြင်း
သဘော။ပ။ ပြည့်စေနိုင်ခဲ့
သည်၏အဖြစ် တည်း
ဟူသော သဘောသည် ၂၅၃
အဘိနိဝေသံ၊ မြဲစွာနှလုံးသွင်း
ခြင်းကို၊ ဝါ-မှားသော
အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း
ကို ၆၆
အဘိနိဝေသတော၊ ပြင်းစွာ
အမှား နှလုံးသွင်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၈၉

၂၇၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိနိဝေသော၊ (အနိစ္စစသည်
ကိုလျက် နိစ္စစသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်) မြဲမြံစွာ
နှလုံးသွင်းတတ်သော
သဘောသည် ၁၉၄
အဘိလာသံ၊ သောက်လိုသော
အာသာကို ၂၄၇
အဘိဝဒတော၊ 'အဟောသုခံ
အဟောသုခံ' ဟု ဝစီတေ-
ဒကရသို့ရောက် (ချီးမွမ်း)
သော ဗလဝတဏှာဖြင့်
'အဟံ မမ' ဟု အလွန်
ဆိုသော ၂၅
အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရေတိ၊
ရှေးရှု ပြုပြင်တတ်သော
သင်္ခါရဟူ၍ ၃၈
အဘိသင်္ခရဏာယူဟနသရာဂ-
ဝိရာဂဋ္ဌော၊ အလွန် ပြုပြင်
ခြင်းသဘော၊ ဆည်းပူး
ရုံးစုခြင်းသဘော၊ သရာဂ
သဘော၊ ဝိရာဂ
သဘောသည် ၂၅၃
အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်စေပျိုး
ခြင်းသည် ၁၄၁
အဘိသမ္ပုဇ္ဈတိ၊ မျက်မှောက်
ပြုသဖြင့် ရှေးရှု သိတော်
မူ၏ ၅

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိသမ္ပုဇ္ဈိတော၊ အဘိသမေ-
တော၊ ယာဏာဝအားဖြင့်
ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ
ပြီး၍ ၅
+ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ၊
မဟဂ္ဂုတ် မဟုတ်သော
ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိသော ၁၃၀
အမုဉ္ဇနရသံ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိ
အဘိနိဝေသ၏ အစွမ်း
ဖြင့်) မလွတ်ခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၄၄
အယံ ကာယော၊ ငါ၏၎င်း
သင်တို့၏၎င်း မျက်မှောက်
ဖြစ်သော ဤသဝိ-
ညာဏက ကာယဟူသော
ခန္ဓာပဉ္စကသည် ၃၄
အယောနိသောမနသိကာရ-
မူလကာ၊ မသင့်မတင့်
နှလုံး သွင်းခြင်းလျှင်
အကြောင်းမူလ ရှိကုန်၏ ၉၁
အရဏိသဟိတာဘိမန္တနတော၊
ပွတ်ခုံ၏ ပွတ်တံနှင့်တကွ
ကြိတ်မိ ပွတ်မိခြင်း
ကြောင့် ၂၄၇
အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ အရဟတ္တ
မဂ်သည် သတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၁၉၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၇၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အရိယဓမ္မဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်
စသည် အပြားရှိသော
အရိယာတို့၏ တရား၌ ၁၉၆
အရိယာနံ၊ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
အရိယာတို့ကို ၁၉၆

အရူပက္ခန္ဓမဟာဘူတနာမ-
ရူပစိတ္တစေတသိက-
မဟာဘူတ အာယတန-
ဝတ္ထုဝသေန၊ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါး၊ မဟာဘူတ
လေးပါး၊ ပဉ္စဝေါကာရ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ
ဟဒယဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်
သော နာမ်ရုပ်၊ စိတ်၊
စေတသိက်၊ မဟာဘူတ
လေးပါး၊ အာယတန
ဆယ်ပါး ဟဒယဝတ္ထု
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၈၂

အရူပက္ခန္ဓာဒိဝသေန၊
နာမက္ခန္ဓာ အစရှိသည်
တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၆၇

အရူပဓမ္မာနံယေဝ၊ စက္ခု
ဝိညာဏ် အစရှိသော
ငါးပါးသော နာမ်တရား
တို့အား ၇၉

အရူပဓမ္မော၊ (ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်နေ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အရူပဝိပါက် လေးခု
ကြည်သောစိတ် ရှစ်ဆယ့်
ငါးခု၊ စေတသိက် ဒွေ
ပညာသဟု ဆိုအပ်သော)
နာမ်တရားသည် ၇၄

အဝသေသံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်မှ
ကြွင်းသော ၁၆၃

အဝသေသကိလေသဝဋ္ဋဉ္စ၊
အဝိဇ္ဇာမှ ကြွင်းသော
ကိလေသဝဋ်သည်၎င်း ၂၂၆

အဝသေသ ပဉ္စစိတ္တက္ခဏာ-
ယုကော၊ အကြွင်းငါးချက်
စိတ္တက္ခဏ အသက်
ရှိသော ၁၁၅

အဝသေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ-
ယတနာ စ၊ ဖဿမှ
ကြွင်းသော တံသမ္ပယုတ္တ
စေတသိက် ဓမ္မာယတန
ကြောင့်၎င်း ၁၇၆

အဝိစာရေတွာ၊ မစိစစ်
မဆင်ခြင်မှု၍ ၂၀၉

အဝိဇ္ဇာဒိဧကေကဟေတု-
သိသေန၊ အဝိဇ္ဇာစသော
တခုတခုသော အကြောင်း
ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့် ၁၆

၂၇၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာ
သည် မြေးယုက်ဖိုးလွမ်း
အပ်သော ၃၃

+အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊
အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် ဖြစ်သော
သင်္ခါရတို့ကို၎င်း ၃၇

အဝိဇ္ဇာသမတိက္ကမတ္ထာယ၊
(အဝိဇ္ဇာ၏ အပြစ်ကို
မြင်ခြင်းကြောင့်)အဝိဇ္ဇာ
ကို စွန့်ခွါလွန်မြောက်
ခြင်းငှါ ၈၇

အဝိဇ္ဇာသမုစ္ဆေဒံ၊ အဝိဇ္ဇာဝဋ်
မြစ်၏ ပြတ်ခြင်းကို ၂၂၆

အဝိဇ္ဇာသမုဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ
ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ၂၂၁

အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌတ္တာ၊ ဘဝ၌
အပြစ်ကို ဖိုးလွမ်းတတ်
သော အဝိဇ္ဇာဖြင့်
ပြင်းစွာ တွေဝေသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၈၇

အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌဿ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့်
ပြင်းစွာ တွေဝေသည်
ဖြစ်၍ ၈၇

အဝိဇ္ဇုပနိသ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင်
ဆိုရာအကြောင်း ရှိကုန်
သော ၃၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဝိဒ္ဓိတာဒိ၊ မသိအပ်သော
အရာရှိသော ၂၂၀၊ ၂၂၇

အဝိဒ္ဓါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကင်း
သော ပုထုဇဉ်သည် ၂၃၅

အဝိနိဗ္ဗောဂပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အသီး
အသီး မဖြစ်ခြင်း မကွဲ
ပြားခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏ ၄၃

အဝိနိဗ္ဗောဂဝုတ္တိဓမ္မေ၊ အသီး
အသီး မကွဲပြားသော
ဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သော
ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မတို့ကို ၁၆

+အဝိနိတော၊ ငါးပါးသော
သံဝရဝိနည်း ငါးပါး
သော ပဟာနဝိနည်းမှ
ကင်းသည်ဖြစ်၍ ၁၉၆

အဝိန္ဒိတံ နာမ၊ မရအပ်၊
မရထိုက်၊ မရကောင်း၊
မရသင့်သည်မည်၏ ၄၅

အဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါက်မှ တပါး
သော ဝိညာဏ်၎င်း ၁၆၁

အဝိသေသတော၊ ပဋိသန္ဓေ
ပဝတ္တိဟု အထူးမပြု
သာမညအားဖြင့် ၁၇၀

+အဝိသေသေန၊ (တိဟေ-
တုကော တိဟေတု-

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၇၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကဿ ဤသို့စသော
ဘေဒကို မပြုမူ၍)
သာမညအပေါင်း
အားဖြင့် ၁၄၇
အဝုတ္တေ၊ မဆိုအပ်သေးသော
ဝိညာဏ နာမရူပစသော
ပုဒ်တို့ကို ၃၉
အဝေကလ္လတ္တေန စ၊ မချွဲတဲ
မယုတ်မလျော့သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၁၆
+ အဝေါက္ကမန္တေန၊ မကျော်
မပယ်မူ၍ ၂၁
အသက်န္တိတပါတုဘာဝေ၊
ဘဝဟောင်းမှ ဘဝသစ်
သို့ မပြောင်းခြင်း၊
ဝိညာဏ်၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းသည် ၁၄၀
အသညေသု၊ အသညသတ်
ဘုံတို့၌ ၁၆၁
+ အသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒီဟိ၊
(ပုရာဏ ဘာရတ-
သီတာဟရဏ ပသုဗန္ဓ-
ဝိမိ အစရှိသော) မသူတော်
တရားကို ကြားနာခြင်း
သေည်တို့သည် ၂၁၀
အသပ္ပိယဂဟဏံ ဝိယ၊
ဝေဒနာအား မသင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

မလျောက်ပတ်သော
ဆေး မသင့်မလျောက်
ပတ်သောဥတုဘောဇဉ်ကို
စွဲလမ်းယူမှားခြင်းကဲ့သို့ ၂၄၅
အသပ္ပိယလေပနေန၊ မသင့်
မလျောက်ပတ်သော ဆေး
များကို လိမ်းကျံခြင်း
ကြောင့် ၂၄၅
အသမတ္တာ၊ မပြည့်စုံသော ၈၈
အသမ္ပိဿော၊ မရောနှောသည်
တည်း ၇၃
အသယှာနံ၊ သည်းညည်းမခံနိုင်
ကောင်းကုန်သော ၁၃၃
အသဟဇာတာဝ၊ ပစ္စယုပ္ပန်နှင့်
သဟဇာတ် မဟုတ်သည်
သာလျှင် ၂၀၀
အသာဓာရဏတ္တာ၊ အကုသိုလ်
မှတစ်ပါး ကုသိုလ်အဗျာ-
ကတတို့နှင့် မဆက်ဆံ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၉၂
အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊
အကြွင်းမရှိ အရိယာမဂ်
ဖြင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် ၂၂၇
အဿာဒနကာလေ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိနှင့်
ယှဉ်သော အဝိဇ္ဇာကို
သာယာသော ကာလ၌ ၈၇

၂၈၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဿာဒသမာနံ ဝါ၊ ရောက်
သည် ဖြစ်၍ ၎င်း၊ ဝါ
ရသည်ဖြစ်၍ ၎င်း ၁၃၅
အဿာဒါနုပဿိနော၊
သယာအပ်သော သုခ
သောမနဿကို အဖန်
တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍ ၃၃
အဟေတုတော၊ အကြောင်း
ကင်းသော အားဖြင့် ၁၄

[အာ]

အာဂန္တော ပဝိသနံ ဝိယ၊
လာ၍ သက်ဝင်သကဲ့သို့
ဖြစ်ခြင်းသည် ၂၃၈
အာဂမာဓိဂမပ္ပတ္တေဟိ၊ ပါဠိ
တည်းဟူသော အာဂုံ၊
မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော
အဓိဂမသို့ ရောက်ကုန်
သော အရှင်မြတ်တို့ကို ၂၂
အာစိက္ခတိ၊ လက်ဦးအစ
ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် ကြား
တော်မူ၏ ၅
အာဒါနဂဟဏာဘိနိဝေသ-
ပရာမာသ ဒုရတိက္က-
မဇဋ္ဌာ၊ အာရုံကို မြဲစွာ
စွဲလမ်းခြင်းသဘော၊
အလွန်တပ်မက်မောသည်
၏ အစွမ်းဖြင့် အာရုံကို

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

ခံယူစွဲလမ်းခြင်းသဘော၊
မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း
ခြင်း သဘော၊ မှားသော
အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း
သဘော၊ လွန်နိုင်ခဲ့သည်
၏ အဖြစ်တည်းဟူသော
သဘောသည် ၂၅၄
အာဒိတော၊ လက်မူန့်အစ
ဘဝမှ ၁၅၁
အာဒိပရိယောသာန-
ဝဝတ္ထိတာ၊ အစအဆုံးဖြင့်
ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော ၂၃၄
အာဒိဘူတံ၊ လက်မူန့်အစ
ဖြစ်၍ဖြစ်သော ၁၂၆
+ အာဒိမတ္တကထနံ၊ ဘဝ
စက်၏ အဝိဇ္ဇာအားဖြင့်
အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
ဆိုကြောင်းဖြစ်သော
ဤစကားသည် ၂၂၅
အာဗာဓာ၊ အနာတို့သည် ၉၁
အာယတနသန္နတော၊
ဝိသယံ ဝိသယ ဖြစ်ကုန်
သော အဇ္ဈတ္တိကာယတန
ဗာဟိရာယတနတို့၏
အချင်းချင်းထိပါး
ခြင်းကြောင့် ၂၄၇

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာယတနဌံ၊ မိမိ၌မီသည်ကို
ပြု၍ စက္ခုဝိညာဏ်စသည်
တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း
သဘောကို ၃၅

အာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ စပ်သော
ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၈

အာယူဟနရသာ၊ ပဋိသန္ဓေကို
ဖြစ်စေခြင်းငှါ အားထုတ်
ခြင်း၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ
ပြုခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏ ၄၂

အာယူဟနာ၊ ပေါင်းရုံးဆည်း
တတ်သော (ဒါနစသော
ကြံယာကို ဖြစ်စေ
တတ်သော) စေတနာ
တို့သည် ၂၃၅

အာယူဟနာဘိသင်္ခရဏ-
ယောနိဂတိဌိတိ နိဝါ-
သေသု ခိပနဌော၊
ပေါင်းစည်း ရုံးစုခြင်း
သဘော၊ အလွန်ပြုပြင်
ခြင်းသဘော လေးပါး
သောယောနိ၊ ငါးပါး
သောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော
ဝိညာဏဌိတိ၊ ကိုးပါးသော
သတ္တာဝါသတို့၌ ပစ်ချအပ်
သော သဘောသည် ၂၅၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာယူဟနာဝသာနေ၊ (သုံးပါး
သော အတ္တဝိကပ်တို့၌
လည်း ဆိုအပ်သော)
အာယူဟန၏ အဆုံး၌ ၂၃၇

အာယော၊ မိမိပစ္စည်းအား
လျော်စွာ ဖြစ်တတ်သော
စိတ်၊ စေသတိက်တို့ကို ၄၀

အာရမ္မဏရသာနုဘဝန သုခ-
ဒုက္ခ မဇ္ဈတ္တဘာဝနိဇ္ဇိဝ-
ဝေဒယိတဌော၊ အာရုံ၏
အရသာကို ခံစားခြင်း
သဘော၊ ချမ်းသာစေခြင်း
သဘော၊ ဆင်းရဲစေခြင်း
သဘော၊ အလယ်၌
တည်သော သဘော
ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသောသဘော၊ ဇီဝ
မဟုတ်သည်၏အဖြစ် ခံစား
တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော သဘောဘည် ၂၅၃

+ အာရပ္ပစုတိယာပိ၊ စုတိ၏
လည်း ၁၂၂

အာလမ္ဗိတွာဝ၊ ထောက်
တည်၍ သာလျှင် ၆၁

+ အာလယရာမတ္တာ၊ တဏှာဖြင့်
မှီဝဲအပ်ကုန်သော ၁၉၈

၂၀၂

ဝိသုဒ္ဓိမဝိ နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာသဝသမုဒယာ၊ အာသဝဏီ
 ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ၃၀၊ ၂၂၁
 အာသဝါဒီနံ၊ အရက်စသည်
 တို့အား ၉၄

အာသေဝနဋ္ဌေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်
 တရားတို့ကို ကုသိုလ် အစ
 ရှိသော အဖြစ်ဖြင့် မိမိနှင့်
 တူအောင် အဖန်တလဲလဲ
 ပြုပြင်ခြင်း ဖြစ်စေခြင်း
 ဟူသော မှီဝဲစေခြင်း၊
 အထုံရစေခြင်း သဘော
 ဖြင့် ၇၅

အာဟာရနိဒါနဝတ္ထာပနာ-
 နုသာရေန၊ ဝိပါကဝဋ်ဖြင့်
 သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော အနာ
 ဂတ် အာဟာရ၏။ ဝါ-
 ကမ္မဝဋ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်
 အပ်သောပစ္စုပ္ပန် အာဟာ
 ရ၏ အကြောင်းကို
 ပိုင်းခြား မှတ်သား
 ခြင်းကို အစဉ်လျှောက်
 သဖြင့် ၂၉

အာဟာရာ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊
 ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော
 နာမ် အာဟာရတို့သည် ၇၈
 အာဟာရာနုဂတေ၊ အာဟာရ
 သည် နှံ့အပ်သော ၁၇၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဟာရာသာစေတနာ၊
 အာဟာရ၌ ဖြစ်သော
 တောင့်တခြင်း စေတနာ
 သည် ၇၄

အာဟာရူပဇီဝိနော၊ အာဟာရ
 ကို မှီ၍ အသက်ရှည်
 ကုန်၏ ၁၇၁

[ဣ]

+ဣဒံ ဝိဓာနံ၊ ဤ (ဘဝ
 ဟောင်းမှ ဘဝသစ်သို့
 မပြောင်း၊ ဓမ္မအစုသာ
 ဘဝသစ်၌ဖြစ်၏။ သတ္တ
 ဇီဝ မဖြစ်ဟူသော) အစီ
 အရင်သည် ၁၄၁

ဣဒဉ္စ အသညသတ္တရူပံ၊ ဤ
 အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်
 သည်လည်း ၁၆၁

ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏
 အကြောင်းသည် ၃

ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု
 ဓမ္မေသု၊ ဤဇရာမရဏ
 စသည်တို့၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သော ဇာတိစသော
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဇရာမရဏ
 စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မ
 တို့၌ ၄၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၈၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၇]

ဣဒပ္ပစ္စယာနံ၊ ဤ သင်္ခါရ
စသည်တို့၏ အကြောင်း
ဖြစ်ကုန်သော အဝိဇ္ဇာ
စသည်တို့၏ ၁၂

ဣဿရနိမ္မာနာဒိဟိ၊ ပရမေသ္မာ
ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်းခြင်း
စသော အကြောင်းတို့
ကြောင့် ၄၂

[၉]

ဥက္ကံသာဝကံသာနံ၊ သတ္တတိံသ
ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်သော
ရုပ်၏ ဥက္ကံသ အဝကံသ
အပိုင်း အခြားတို့၏ ၁၂၉

+ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ အယုတ်
အလွန်ကို ၁၆၇

ဥစ္စေသု၊ မြင့်မြတ်ကုန်သော ၂၂၃
ဥစ္ဆ၊ ကြံသည် ၉၃

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတတ္ထံ၊
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်ခြင်းငှါ ၉

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတာယ၊
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်ခြင်းငှါ ၂၃၁

ဥစ္ဆေဒါဒိဝိသံဘတော၊ ဥစ္ဆေဒ
အဖြစ်စသည်ကို ဖျက်ဆီး
ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို ၁၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

ဥတုပထဝီဗီဇသလိလသင်္ခါ-
တေဟိ၊ ဥတု၊ မြေ၊ မျိုးစေ့၊
ရေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ၉၀
ဥတုဘောဇနာဒိ ဝါ၊ အချမ်း

အပူဟူသော ဥတု၊
လျှောက်ပတ်သည် စသော
ဘောဇဉ် အစရှိသော
ဝတ္ထုသည်၎င်း၊ ဝါ-ဥတု၊
ဘောဇဉ်၊ ကျောင်း၊
အိပ်ရာနေရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၎င်း ၇၃

+ ဥတ္တရတဏှာဝ၊ နောက်
ဖြစ်သော တဏှာ
ဖြစ်သည်သာလျှင် ၁၉၁

ဥတ္တာနိံ ကရောန္တော၊ ရွှေအိုး
ကြီးပေါ်သို့ ပေါပေါ
ပေါ်အောင် ပြု၍ ၅

ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မကတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၂၉

ဥဒယဗ္ဗယပိဋိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း
ပျက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်
ညှင်းဆဲအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၂၉

ဥဒ္ဓုဋ္ဌသပ္ပိမဏ္ဍပုမာဏံ၊ နှစ်၍
ထုတ်အပ်သော ထောပတ်
ကြည် ပမာဏရှိသည် ၁၂၇

၂၈၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

ဥပကာရကော၊ (ရဟန္တာတို့
စုတိစိတ်နှင့်တကွ နောက်
နောက်သော စိတ်တခု
ယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်
ဒွေပညာသအား)ကျေးဇူး
ပြုတတ်သော ၆၃

+ ဥပကာရလက္ခဏော၊ ကျေးဇူး
ပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော
တရားသည် ၅၆

ဥပက္ခလံ ဝိယ၊ ခြေချ
မတော် ချွတ်ချော်ခြင်း
ကဲ့သို့ ၂၄၄

ဥပက္ခလိတဿ၊ ခြေချမှားယွင်း
အနင်းမတော် ချွတ်ချော်
သော သူကန်း၏ ၂၄၄

ဥပဂတိန္ဒြိယဿ၊ ရောက်သော
ဣန္ဒြေရှိသော သတ္တဝါ
အား ၁၀၈

ဥပဂမနံ၊ မြဲစွာကပ်တတ်သော
သဘောတရားသည် ၂၃၅

ဥပစိတမဟဂ္ဂတကမ္မဿ၊
ဆည်းပူးအပ်သော
မဟဂ္ဂုတ်ရှိသော သတ္တဝါ
အား ၁၁၈

ဥပစိတာနဝဇ္ဇကမ္မဿ၊
ဆည်းပူး အပ်ပြီးသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

အပြစ်ကင်းသော ကောင်း
မှုကံရှိသော သတ္တဝါအား ၁၁၈
ဥပတ္တမ္မကဋ္ဌေန၊ ထောက်ပံ့
တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၇၄

ဥပတ္တမ္မကဋ္ဌေန၊ ထောက်ပံ့
တတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၇၈

ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန၊ (အနိစ္စ
စသော လက္ခဏာနှင့်
ကသိုဏ်းစသော) အာရုံကို
ကပ်၍ ရှုခြင်း ကြံခြင်း
ဟူသော သဘောဖြင့် ၇၉

+ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ ဥပ-
နိဿယအံသေန၊
ဥပနိဿယအစွန်း
အမြိတ်ဖြင့်၊ အဖို့ဖြင့် ၂၁၉

+ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊
ပကတူပနိဿယပစ္စည်း
ဖြင့်၎င်း ၁၄၇

ဥပနိဿယလေသေန၊ ဥပ-
နိဿယ အရိပ်အမြွက်ဖြင့် ၂၁၉

ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော
အကြောင်းသည် ၇၃

+ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ်
ဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော
ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ၂၄၆

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၈၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ဖြစ်ခြင်း
၏ အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၂၁၁
ဥပဗြဟ္မိတဉာဏော၊ တိုးပွား
စေအပ်သော ဉာဏ်ရှိသည်
ဖြစ်၍ ၂၁၁
ဥပဘုဉ္ဇတေ စ၊ အကျိုးကို
ခံစားတတ်သောသူသည် ၁၄၁
ဥပါဒါနဉ္စ၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်း
တတ်သည်ဖြစ်၍ ဥပါဒါန်
မည်သည်လည်း ၁၈၇
ဥပါဒါယရူပဉ္စ၊ စွဲ၍ မှီ၍
ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း
တည်း ၁၅၄
ဥပါဒိဏ္ဏကပဝတ္တိကထာ၊
အာရုံပြုသောအားဖြင့်
တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်
အပ်သောကံသည် အကျိုး
၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်
ဖြစ်၍ မပြတ်လည်သော
ဝဋ်တရားကို ဆိုသော
စကားတည်း ၁၄၇
ဥပါဒိန္ဒရိယသပ္ပါယလေပနံ
ဝိယ၊ စွဲလမ်းအပ်ပြီးသော
မသင့် မလျော်သော
ဆေးများကို လိမ်းကျံခြင်း
ကဲ့သို့ ၂၄၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

+ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ မြဲစွာမူလည်း
စွဲလမ်းကုန်သနည်း ၁၈၉
ဥပါယာသော၊ လွန်စွာ
ပင်ပန်းခြင်း၊ ဝါ-လွန်စွာ
နစ်ခြင်း ၄၀
ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်သုံးသော
အမှုကို ၇၀
ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ၊ မိမိဥပါဒ်ဆဲ
ဖြစ်၍သာလျှင် ၆၇
ဥပ္ပတ္တိက္ကမသန္တယနတ္ထဉ္စ၊ ဝဋ်
တရား၏ ဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်း
ငှါ၎င်း ၂၈
+ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့
ရောက်သည်၊ ဝါ-ဖြစ်ပေါ်
သည် ၁၀၆
+ဥပ္ပန္နာ၊ အသမူဟတုပ္ပန္န
ဖြစ်သော ၄၈
ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော
ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် သဠာ-
ယတန ဗဿ ဝေဒနာ
တို့၏ ၂၃၂
ဥပ္ပါဒနဘာဝေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်
တရားတို့ကို ဖြစ်စေသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၆၇
ဥပ္ပါဒနုပတ္တမ္ဘနဘာဝေန၊
ဖြစ်စေတတ်သည်၊

၂၈၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

ထောက်ပံ့တတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၆၈

ဥပ္ပါဒပတ္တိဒေါသတောဝ၊
ဥပါဒ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း ၁၁

ဥပ္ပါဒမတ္တဒဿနေန၊ ဥပ္ပါဒ
မျှကို ရှုခြင်းကြောင့် ၉

ဥဘယထာပိ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာ
ကတ အဖြစ်ဟူသော
နှစ်ပါးသော အပြား
အားဖြင့်လည်း ၅၉

ဥဘယမူလိကမ္ပိ၊ နှစ်ပါးသော
အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မူလ
ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ၃၃

+ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ၊ အရှုံးနှင့်
တူ၏ ၂၀၉

ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရက္ခာဒိ-
ဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ ဥယျာဉ်
ဗိမာန် ပဒေသာပင်
စသည်တို့၏ အဆင်းဟု
ဆိုအပ်သည်လည်း
ဖြစ်သော ၁၁၉

ဥရတ္တာဋ္ဌိ၊ ရင်တီးခတ်လျက် ၄၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဧ]

ကေကာရဏနိဋ္ဌေသော၊ တခု
သောအကြောင်းကို ညွှန်း
ပြခြင်းသည် ၈၉

ကေကာရဏဝါဒေါ၊ တခုသော
အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏
ဟူသော အယူသည် ၈၉

ကေစတုပဉ္စခန္ဓာ၊ တပါးသော
ခန္ဓာ၊ လေးပါးလော
ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာ
တို့သည် ၂၀၅

+ ကေစိတ္တက္ခဏသိတိကေ၊
တချက်သောစိတ္တက္ခဏ
တိုင်အောင် တည်ခြင်း
ရှိသော ၁၂၀

+ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ၊
အချို့သော ကာမသုဂတိ
စုတိ၏ ၁၃၀

ကေတ္တနယော၊ တူသည်၏
အဖြစ်တည်းဟူသော
နည်း၎င်း ၂၅၄

ကေဒေသသရူပေကသေသ-
နယေန၊ တစိတ်အားဖြင့်
သုတိတူ တခုကြွင်း
ပြုသောနည်းဖြင့် ၁၆၁

ကေဝစနနိဋ္ဌေသေန၊ ကေဝုစံဖြင့်
ညွှန်းကြောင်းဖြစ်သော
သဒ္ဓါဖြင့် ၁၇၇

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၇၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၆]

ကေဝတ္ထုက ကောရမ္မဏ-
 ကေုပ္ပါဒေကနိရောဓ-
 သင်္ခါတေန၊ တူသောဝတ္ထု
 ရှိသည်၏အဖြစ်၊ တူသော
 အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၊
 တူသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်၊ တူသောချုပ်ခြင်း
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော ၈၀

ကေဝတ္ထုကဒိဘာဝါနုပ-
 ဂမေန၊ တူသောဝတ္ထု
 ရှိသည် စသည်၏အဖြစ်သို့
 မရောက်သောအားဖြင့် ၈၁

ကေမေဝ ဟေတုဖလံ၊ တခုသာ
 ဖြစ်သောအကြောင်း၊
 တခုသာဖြစ်သော
 အကျိုးကို ၉၁

+ ကေဝေါကာရဘဝေါ၊
 တခုသောရူပက္ခန္ဓာဖြင့်
 ကျယ်ပွားစေအပ်သော
 ဘဝ ၂၀၄

ကေသန္တာနုပတိတဿ၊ တခု
 တည်းသောသန္တာန်၌
 ကျသောတရား၏ ၂၅၉

ကေသန္တိဒ္ဓိသင်္ခေပံ၊ တစပ်
 နှစ်လွှာရှိသော
 ဘဝစက်ကို ၂၅၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၆]

ကေဟေတုဖလဒီပနေ၊
 တခုသောအကြောင်း
 တခုသောအကျိုးကို
 ပြရာ၌ ၈၉

ကောယတနဿာပိ၊
 တခုသော အာယတန
 အားသော်လည်း ၁၇၁

ကောဝ၊ (အခြားအကြောင်း
 ကင်းလျက်) မိမိတပါး
 တည်းသာလျှင် ၈၈

ကေိဘာဝမေဝ၊ တူသည်၏
 အဖြစ်သို့သာလျှင် ၇၂

ကေုပ္ပါဒဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂ-
 နမနရူပနဋ္ဌော၊ တူသော
 ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်
 ဟူသောသဘော၊ အသီး
 ဝေဖန်အပ်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသောသဘော၊ အသီး
 မဝေဖန်အပ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသောသဘော၊
 နမန ရူပနသဘောသည် ၂၅၃

ကေကတော၊ တခုချင်း
 တခုချင်းအားဖြင့် ၁၄

+ တေံ၊ ဤလောကီဝိပါက်
 ဗာတ္တိသဟူသော
 ဝိညာဏ်သည် ၁၀၅

၂၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

+ဇေတနော နယေန၊
ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် ၁၅၁
+ဇတ္ထ၊ ဤစုတိပဋိသန္ဓေ
ဝိညာဏ်တို့တွင် ၁၃၅
ဇေမ္မတာနယော၊ အဝိဇ္ဇာ
စသော သဘာဝဓမ္မတို့၏
ဤသို့သဘောရှိသည်၏
အဖြစ်တည်းဟူသော
နည်း၌ ၂၅၄
+သေ-ဇေယျော၊ ဤဆိုအပ်
ပြီးသော အခြင်းအရာ
သည် ၁၁၇

[ခ]

ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်းတိုင်းသို့
သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း
သဘောသည် ၂၃၇
ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
ပဋိသန္ဓေဓဏ၌ ၆၇
ဩတရိတွာ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ
ဖြစ်လျက် သက်ဝင်၍ ၂၀
ဩပပါတိကယောနိကေသု၊
ဥပပတ်ယောနိရှိသော
နတ်ဗြဟ္မာတို့တွင် ၁၂၈
ဩပပါတိကဝသေန၊
ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့် ၂၃၂
+ဩပပါတိကာ၊ ပုရိမဘဝမှ
စုတေ၍ ပစ္ဆိမဘဝ၌

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဩ]

ကျခြင်း ဖြစ်ခြင်း
သဘောရှိကုန်သော ၁၉၃
+ဩမကတော၊ အဝမတော၊
အဝမာန်အားဖြင့် ၁၂၅-၆
ဩရိမတီရရက္ခဝိနိဗဒ္ဓရဇ္ဇ၊
ဤမှာဖက်ကမ်း သစ်ပင်
၌ ချည်အပ်သောကြိုးကို ၁၃၅
ဩလမ္ပန္တိ၊ (ညနေချမ်းအခါ
ကြီးစွာသော တောင်ထွဋ်
တို့၏ အရိပ်သည် မြေ၌
လွှမ်းသကဲ့သို့ စိတ်၌လွှမ်း
မိုးလျက် ထင်ပေါ်ကုန်၏ ၁၁၃
ဩသာပိတတ္တာ၊ ဆုံးစေအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၆၀

[က]

ကဋ္ဌတ္တာရူပါနဉ္စ၊ ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း ၇၇၊ ၈၄
+ကဏ္ဍပက္ခေ၊ ၌ ၁၁၈
ကတံ၊ (ထိုထိုအရာ၌)ပြုအပ်၏ ၉၀
ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီး
သော တခုကြွင်းရှိသော ၁၆၅
ကဗဠိကာရာဇ္ဈပဇီဝိနော၊
ကဗဠိကာရအာဟာရကို
မှီ၍ အသက်မွေးကုန်
သော ၁၅၇
ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့
မဟုတ်သော်လည်း

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၈၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]		[က]	
အလုပ်အလေ့ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော	၇၈	ကာမဘဝရူပဘဝသမ္ပတ္တိ- ယော၊ ကာမဘဝ ရူပဘဝ- ဟူသော သမ္ပတ္တိဘဝတို့ကို ၈၇	
ကမ္မကမ္မဖလလက္ခဏော၊ ကံ၏အဖြစ်၊ ကံ၏ အကျိုး၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏	၄၄	ကာမဘဝပင်၊ ကာမဘဝသို့ လားစေတတ်သော ၂၀၈	
ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကံ၏(အာရုံ ဖြစ်သော တုတ်၊ လှံ၊ ကန်၊ ဓား၊ လှံ၊ လေးမြား၊ သားကောင်စသော)		ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုကာမ၌ လိုချင်တပ်မက်တောင့်တ သော စိတ်ရှိထသော ၂၂၁	
အာရုံသည်၎င်း	၁၁၄	ကာမဿာဒဝသေန၊ ကာမဂုဏ်ကို သာယာ သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၈၂	
+ကမ္မဘဝ၊ ကမ္မဘဝတွင်	၂၁၅	ကာမာဝစရအနဝဇ္ဇ- ကမ္မဝသေန၊ အပြစ်ကင်း သော ကာမာဝစရကံ၏	
ကမ္မသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၁၆၁	အစွမ်းဖြင့် ၁၁၉	
ကမ္မာဒယော၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဥတု၊ စိတ္တ၊ ဝိသမာစာရ၊ ပိတ္တ၊ ဝါတစသည်တို့တည်း ၉၁		ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ ဝါ၊ ကာမာဝစရသုဂတိ ဘဝ၌၎င်း ၂၁၃	
ကမ္မာဒီနိ စ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါက ဝဋ်တို့သည်၎င်း	၂၂၆	ကာမေ၊ (မင်းအဖြစ် သေနာ- ပတိဌာနစသောအားဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော)	
ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကံသည် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော	၂၁၁	ကာမဂုဏ်တို့ကို ၂၁၁	
ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ၊ ကံကို အားထုတ်သော ခဏ၌	၅၀	ကာယဂစီစိတ္တသင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၎င်း ၃၇	
ကလလန္တိလဒ္ဓသင်္ခံ၊ ရေကြည် ဟု ရအပ်သောအစဉ် ရှိသည်	၁၂၇	ကာယဿ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယအား ၇၅-၈၁၀၄	

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၄-၁၉-ပ-မ-ဗ-သ-စ

၂၉၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာရကဒဿနီဝါရဏံ၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းတတ်သော သူရှိ၏ဟူသော မိစ္ဆာ အမြင်ကို မြစ်တတ်သည် ၂၄၃	
ကာရကဝေဒကရဟိတံ၊ ပြုတတ်သောသူ ခံစား တတ်သောသူမှ ကင်းသော ၂၂၀-ဂ	
ကာရကေန၊ ဖန်ဆင်းပြုလုပ် စီရင်တတ်သော ၂၂၈	
ကာရဏံ၊ အလုံးစုံသော ကာရဏလက္ခဏာရှိသော အကြောင်းကို ၅၆	
+ ကာရဏဿ၊ ဝိသေသကို ပြုတတ်သော အကြောင်း၏ ၂၁၈	
ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာစသော သင့်လျော်သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ၂၈	
ကာလာနန္တရပစ္စယော၊ ကာလအထူးအားဖြင့် အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၆၅	
+ ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ၊ ကိစ္စအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ၉၄	
+ ကိစ္စာဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ ကိစ္စအားဖြင့်	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
မဆန့်ကျင်ကုန်သည် ဖြစ်၍၎င်း ၉၅	
ကိစ္ဆာပန္နံ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက် သော ၂၈	
ကိလေသသန္တာပတော၊ ကိလေသာမီးဖြင့် ပူလောင် ခြင်းကြောင့် ၃၂	
ကုက္ကုရကိရိယံ ဝါ၊ ခွေး၏ အမူအရာကို၎င်း ၁၉၉	
ကုမ္မဂ္ဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စက်ဆုပ် အပ်သော သံသရာခရီး၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၃	
ကုမ္မဂ္ဂေနပိ၊ လမ်းမဟုတ်သဖြင့် လည်း ၁၀၂	
ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ (အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) စက်ဆုပ် ဖွယ်သော ခရီးသည် ၁၉၄	
+ ကုသလကမ္မဿေဝ စ၊ ကုသိုလ်ကံအားသာလျှင် ၎င်း ၂၁၅	
ကုသလာကုသလကိရိယ- ဇဝနဝသေန၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာဇော ၏ အစွမ်းဖြင့် ၇၅	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၉၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[က]

ကုသလာကုသလာဗျာကတ-
ပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကုသိုလ်၊
အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ
ဖြစ်၍ ညဏ်အား ရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၄

ကုသလာဒိစိတ္တက္ခန္ဓာ၊ ကုသိုလ်
စသော စိတ္တက္ခန္ဓာ ၁၆၁

+ကုသလာဒိတာ၊ ကုသိုလ်
စသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ၅၉

ကုသလာဒိဘေဒပိ၊ ကုသိုလ်
စသည် အပြားရှိသော
နာမ်သည်လည်း ၁၇၀

ကုသလာဒိဘေဒါနိ၊ ကုသိုလ်၊
အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ
အထူးရှိကုန်သော ၇၉

+ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိ-
ဗဟုလော၊ (သုခဒုက္ခသည်
ကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟု မယူ
မှီ၍) အသစ်အဆန်း
ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ
မင်္ဂလာစသည်၌ လေ့လာ
များသည် ၁၉၉

ကောသကာရကိမိ၊ အအိမ်ကို
လုပ်သောပိုးသည် ၂၄၆

ကောသပ္ပဒေသေဟိ၊ အစိတ်
ဖြစ်သော အအိမ်တို့ဖြင့် ၂၄၆

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ခ]

ခန္ဓတ္တယံ၊ ဝေဒနာစသော
ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်းကို ၁၆၅
ခန္ဓတ္တယဝတ္ထုရူပသင်္ခါတံ၊
ခန္ဓာသုံးပါး ဝတ္ထုရုပ်ဟု
ဆိုအပ်သော ၁၇၂

ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ
နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ၇၈

ခယဝယဘေဒဝိပရိကာမဋ္ဌော၊
ကုန်ခြင်းသဘော၊ ပျက်
ခြင်းသဘော၊ ကွဲပျက်ခြင်း
သဘော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘောသည် ၂၅၄

ခါဒန္တာနံပိ၊ ခဲကုန်စဉ်၎င်း ၁၅၉

+ခိပန္နိ၊ ပစ်ချကုန်၏ ၁၃၄

+ခိရာဒိနိ စ၊ နှိုရည်အစရှိသည်
တို့သည်လည်း ၉၄

ခေဋ္ဌံ၊ တံထွေးကို ၁၅၈

[ဂ]

ဂဏ္ဍပါတုဘာဝေါ ဝိယ၊ အိုင်း
အမော ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း
ကဲ့သို့ ၂၇၅

ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာသဋ္ဌနံ ဝိယ၊ အိုင်း
အမာကြီး အမာငယ်
တို့ကို တိုက်ခိုက်မိခြင်း
ထိပါးခြင်းကဲ့သို့ ၂၄၅

ဂဏ္ဍဘေဒပိဋ္ဌကာ ဝိယ၊
ကွဲပေါက်ခြင်းငှါ အိုင်း

၂၉၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

အမာ မုည့်လတ်သော်
အိုင်းအမာကြီး၏ အပေါ်
၌ သွေးပုပ်ပြည်စု၍ ဖူးရ
ရူးပေါက်သော အိုင်းအမာ
ငယ်ကဲ့သို့ ၂၄၅
ဂဏ္ဍဘေဒေါ ဝိယ၊ အိုင်းအမာ
၏ ကွဲပျက်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၄၅
ဂဏ္ဍဝိကာရတော၊ အိုင်းအမာ
မန်းရောက်၍ ဖောက်ပြန်
ခြင်းကြောင့် ၂၄၅
ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ
ဝိယ၊ အိုင်းအမာ၏ မန်း
ရောက်၍ ဖောက်ပြန်ခြင်း
ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၄၅
ဂတိပဉ္စကာဒီနဝတ္ထာဒနတော၊
ဂတိငါးပါး အပေါင်း၌
အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းသော
အားဖြင့် ၄၄
ဂတိဝသေန၊ နိရယ ပေတ
တိရစ္ဆာန် ဒေဝ မနုဿ
ဂတိတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၅
ဂတိဝိသေသေ၊ ဗြဟ္မာပြည်
စသော ဂတိ အထူး၌ ၅၂
ဂန္ဓာဒီသု၊ ကျမ်းဂန်စသည်တို့၌ ၇၅
ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန၊ ဂဗ္ဘ-
သေယျက ပုဂ္ဂိုလ်၏
အစွမ်းဖြင့် ၂၃၂

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ စ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
ထောက်မိနိုင်ခဲ့ နက်နဲ
သော နည်းအပြားအား
ဖြင့်၎င်း ၂၄၁
ဂမ္ဘီရနယာသမ္ဘဝတော၊ ဂမ္ဘီရ
စတုက္က၊ နယစတုက္က၏
မဖြစ်သင့်သောကြောင့်
၎င်း ၇၊၁၀
ဂမ္ဘီရဘေဒတောပိ၊ နက်နဲခြင်း
အထူးအပြား အားဖြင့်
လည်း ၂၄၈
ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ (နက်နဲ
သည် ဖြစ်၍သာလျှင်)
နက်ယောင်လည်း
ထင်၏ ၉၊၂၄၈
ဂရံကတွာ၊ အလေးအမြတ်
ပြု၍ ၈
ဂရုကသမာသေဝိတာသန္ဓ-
ပုမကတာနံ၊ (မာတုသဘာတ
စသည်နှင့် မဟဂ္ဂုတ်ကံ
ဟူသော) ဂရုကကံ၊
(အဖန်တလဲလဲ မပြတ်မှီဝဲ
အပ်သော) အာစိဏ္ဏကံ၊
(သေခါနီး၌ ပြုအပ်သော)
အာသန္ဓကံ၊ (ရှေးဘဝ၌
ပြုအပ်သော အပရာပရိယ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၉၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ဝေဒနီယ ဟူသော)
ကဋ္ဌတ္တာကံတို့တွင် ၁၃၃
ဂဗ္ဘကာတဗ္ဗမတ္တဋ္ဌေန၊ အလေး
အမြတ် ပြုအပ်သည်၏
အဖြစ်မျှဟူသော အနက်
သဘောအားဖြင့် ၇၁
+ဂဟဏံ၊ တပ်မက်သော
အားဖြင့် မြဲစွာစွဲလမ်း
တတ်သော သဘော
တရားသည် ၂၃၇
ဂဟဏလက္ခဏံ၊ အာရုံကို
ပြင်းစွာ စွဲလမ်းခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၄၄
ဂါဟော၊ (မိကျောင်းစသည်
တို့သည် သတ္တဝါကို
ကိုက်ဖမ်းသကဲ့သို့) အာရုံ
ကို မြဲစွာကိုင်တတ် ဖမ်း
တတ်သော သဘော
သည် ၁၉၄
ဂိဇ္ဈပေါတကသရီရာနံ၊ လင်းတ
ငယ်တို့၏ ကိုယ်တို့အား ၇၄
ဂုဠာဒယော စ၊ တင်လဲစသည်
တို့သည်လည်း ၉၄
ဂူထကီဠာနံ၊ မစင်ကို ကစား
ခြင်းကို ၅၃
ဂေါကိရိယံ၊ နွား၏ အမူအရာ
ကို ၁၉၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ဂေါတြဘုံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်
အပါး ဂေါတြဘူကို ၇၁
+ဂေါလောမာဝိလောမ-
ဝိသာဏဒဓိတိလ ပိဋ္ဌာဒီနိ၊
နွားမွေး၊ ဆိတ်မွေး၊
သားချို၊ နို့ဓမ်း၊ နှမ်း၊
မုံ့ညက် အစရှိသည်တို့
သည် ၉၅
ဂေါသီလဂေါဝတာဒီနိ၊ နွား
တို့၏ အလေ့ နွားတို့၏
အကျင့် စသည်တို့သည် ၁၈၉

[၈]

စက္ခာယတနံ၊ (မန္တာယုက
အမန္တာယုက မဇ္ဈိမာယုက
အားဖြင့် သုံးပါးတို့တွင်
မဇ္ဈိမာယုက ဖြစ်သော
လက်မွန်အစ အတိတ
ဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော)
စက္ခာယတနသည် ၈၂
+စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊
စက္ခုဝိညာဏံ ဟူသော
ပါဌ်ကဲ့သို့တည်း ၁၀
+စက္ခုဒသကော နာမ၊
စက္ခုဒသက မည်၏ ၁၂၉
စက္ခုန္ဒိယာဒယော၊ စက္ခုမြေ
စသည်တို့သည် ၇၉

၂၉၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထုကံ၊ စက္ခု
ပသာဒ စသည်လျှင် မှီရာ
ဝတ္ထု ရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော ၁၆၉

စတုစိတ္တသမ္ပယောဂါ၊ လေးပါး
သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်
စိတ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ၁၉၈
+ စတုဗ္ဗိဂေမ္မိရတာဝပ္ပတ္တိယာ
စ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တ၊ ဒေသနာ၊
ပဋိဝေဓအားဖြင့် လေးပါး
အပြားရှိသော ဂမ္မိရ
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
ကြောင့်၎င်း ၂၇

စတုဗ္ဗိနေယပဋိမဏ္ဍိတံ၊ ကေတ္တ
နယစသောလေးပါးသော
နည်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်
အပ်သော ၁၀

စတုဘေဒသင်္ဂဟဉ္စ၊ (အဝိဇ္ဇာ
စသော ဟေတု၊ ဝိညာဏ်
စသော ဖလ၊ တဏှာ
စသော ဟေတု၊ ဇာတိ
စသော ဖလ အားဖြင့်)
လေးပါး အပြားရှိသော
အင်္ဂါတို့ကို ပေါင်း၍
ယူခြင်း ပေါင်း၍ယူရာ
အလွှာရှိသည်လည်း
ဖြစ်ထသော ၂၃၂

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၈]

စတုမဟာဘူတသဟာယံ၊
လေးပါးသော မဟာဘူတ
ဟူသော အဖေါ်သဟဲ
ရှိသည် ၁၆၈

စတုယောနိသံဝတ္တနတော၊
လေးပါးသော ယောနိဋ္ဌိ
အကျုံးဝင်သော အတ္တဘော
ကို ဖြစ်စေတတ်သော
အားဖြင့် ၄၅

စတုဝေသာရဇ္ဇပဋိသမ္ဘိဒါ-
ယောဂေန၊ လေးပါးသော
ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ် လေးပါး
သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်နှင့်
ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ၂၇

စတုသစ္စပဋိဝေဓတော၊ သစ္စာ
လေးပါးတို့ကို သိသော
ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်
အားဖြင့် ၄၄

စဝတိ စ၊ အဖန်တလဲလဲလည်း
စုတေရ၏ ၂၈

+ စိတ္တကာရဂန္ဓဗ္ဗဂန္ဓိကသုဒ္ဓ-
တန္တဝါယ ရသာယနဝိဓာ-
ယကဝေဇ္ဇာဒီနံ၊ ပန်းချီ
ဆရာ၊ စောင်းသမား၊
နံသာသည်၊ စပိုသည်၊
ယက်ကန်းသည်၊ ဇီဝိ
တိန္ဒြေ၏ တည်ကြောင်း

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

ဩဇာတည်းဟူသော
ရသာယာနု၊ ဆေးကိုစီရင်
တတ်ကုန်သော ဆေးသ
မား အစရှိကုန်သော ၁၈၃

စိတ္တပယောဂသင်္ခါတ ကိရိယ-
ဘာဝေန၊ စိတ်၏ ပယောဂ
ဗျာပါရဟု ဆိုအပ်သော
ပြုပြင်ခြင်း၊ အားထုတ်
ခြင်း အမှုအရာ၏ အဖြစ်
ဖြင့် ၇၆

စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ်သည်
ပြုပြင်အပ်သော သညာ
ဝေဒနာသည် ၃၉

စိနပနုသောမာရပနာဒိ-
ဝသေန၊ စိန့်ပြည်၌ဖြစ်
သော ပုဆိုး၊ သောမာရ
တိုင်း၌ဖြစ်သော ပုဆိုး
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၀

စုတူပပါတေ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ၌
၎င်း ၉၇

စေတနာ၊ တရုယုတ်ကိုးဆယ်
သောစေတနာသည် ၇၇၊ ၂၃၅

+စောဒကော၊ သည် ၈၈

+စောဒနာ၊ သည် ၁၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

ဆဋ္ဌဿ၊ ခြောက်ခုမြောက်
သော မနာယတန
အား ၁၆၈၊ ၁၇၁

ဆာဒနတောပိ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၃၆

ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၏
သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်
သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၂

[ဇ]

+ဇစ္စန္ဓဇာတိဗဓိရဇာတိ-
ဥမ္မတ္တကဇာတိဇဋ္ဌမူဂန-
ပုံသကာဒိနံ၊ ပဋိသန္ဓေ
အားဖြင့် စက္ခုချိုသော
သူ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
သောတချိုသောသူ၊ ပဋိ
သန္ဓေအားဖြင့် ရူးသော
သူ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
ဆုံ့ အသောသူ နှပုံး အစ
ရှိသည်တို့၏ ၁၁၂

ဇစ္စန္ဓဗဓိရအယာနကနဖုံသ-
ကဿ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
စက္ခုချိုသော၊ သောတချို
သော၊ သာနချိုသော
နှပုံးသံသေဒဇ ပုဂ္ဂိုလ်
အား ၁၂၉

၂၉၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

ဇနကဇနနိ။ပ။ဒိနံ၊ အမိအဖ
 သုတ်သွေး အာဟာရ
 အစရှိကုန်သော ၂၁၇
 ဇနပဒနိရုတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိပုရိသ
 စသော ဇနပုဒ်သုတ္တံ ဝေါ
 ဟာရပညတ်၌ ၁၉
 ဇရာမရဏပကာသနတော၊
 အိုခြင်း သေခြင်းကို
 ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း ၂၃၂
 ဇရာမရဏသင်္ခါတဒုက္ခဓမ္မ-
 ဖဋ္ဌဿ၊ ဇရာမရဏဟု
 ဆိုအပ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ
 တရားသည် နှိပ်စက်အပ်
 သော ၂၁၉
 ဇရာမရဏာဒယော၊ ဇရာမရဏ
 အစရှိကုန်သော အကျိုး
 တရားတို့ကို ၂
 ဇရာမရဏာဘိသမ္ဘန္တာ ဝါ၊ ဇရာ
 မရဏနှင့် စပ်သည်မှုလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော ၂၁၉
 ဇရာမရဏာဝသာနံ၊ ဇရာမရဏ
 လျှင် အဆုံးရှိသော ဘဝ
 စက်၎င်း ၂၃၀
 ဇေနာနန္တရံယေဝ၊ မရဏာ
 သန္တဇော၏ အခြားမဲ့၌
 သာလျှင် ၁၂၁

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

ဇာတိဥဏ္ဏာယ၊ ထိုနေ့မွေးဖွား
 သော ဆိတ်သူငယ် အမွေး
 ၏။ ဝါ—ဟိမဝန္တာအရပ်၌
 ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံသော
 ဆိတ်မွေး၏ ၁၂၆
 ဇာတိဇရာမရဏာဒိအနေကာ-
 ဒီနဝဝေါကိဏ္ဏမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေ
 နေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း
 စသော တပါးမက များ
 သော အဖြစ်ဖြင့် ပြွမ်း
 သည် ဖြစ်လျက်လည်း ၁၂
 +ဇာတိပစ္စယသမုဒါဂတဋ္ဌဿ၊
 ဇာတိဟူသောအကြောင်း
 ကြောင့် တပေါင်းတည်း
 ဖြစ်၍ ၂၄၉
 ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂ-
 တဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်
 ကောင်းစွာဖြစ်၍ အပေါင်း
 အစုဖြစ်သော တရား၏
 မိမိအကြောင်း အားလျော်
 စွာ အထက် အထက်သို့
 လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောသည် ၂၄၉
 +ဇာတိပဏ္ဍကပဋိသန္ဓိယာ၊
 ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၉၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉]

သော ပဏ္ဍုက် ပဋိသန္ဓေ
ကို

၁၂၅

ဇာတိသဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ နိဗ္ဗတ္တိ-
ပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ ရှေးဦး
အသစ်ဖြစ်ခြင်းသဘော၊
ပြည့်စုံသော အာယတန
ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်း
သဘော၊ အမိဝမ်းသို့
သက်ဝင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း
သဘော၊ လုံးလုံးလျောင်း
လျောင်းထင်ထင်ရှားရှား
ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်
ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း သဘော
သည်

၂၅၄

ဇာယတိ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
ထင်ရှားဖြစ်၏

၂၄၄

ဇေဋ္ဌကဋ္ဌေန၊ အကြီးအမှူး၏
အဖြစ်ဟူသော အနက်
သဘောဖြင့်

၆၁

[၈-၂]

ဈာနင်္ဂါနံ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊
ပီတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ သော-
မနဿ၊ ဒေါမနဿ၊
ဥပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော
ဈာန်အင်္ဂါတို့သည်

၇၉

ဉာတကာ၊ ဆွေမျိုးတို့သည်

၁၁၉

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[၉-၅]

+ဉာယပဋိဝေဓာယ၊ အရိယာ
မဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း
ငှါ

၂၇

+ဉာယော၊ နိဗ္ဗာန်သို့သွား
ကြောင်းဖြစ်သော အရိ
ယာမဂ် ခရီးကို

၁၉

ဉာယော၊ အန္တတရား နှစ်ပါးမှ
ကင်းသော မဇ္ဈိမပဋိပတ်
ကို

၁၈

ဌာနကိစ္စသဘာဝဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓ-
ပစ္စယဝသေန စ၊ ဌာနကိစ္စ၊
သဘာဝအားဖြင့် ဝိရုဒ္ဓိ၊
အဝိရုဒ္ဓိဖြစ်သော ပစ္စည်း၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း

၉၆

+ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား တည်ရှိ
ခြင်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်
သည်ဖြစ်၍

၉၄-၅

ဌာနသဘာဝကိစ္စာဒိဝိရုဒ္ဓေါ
စ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်း
သဘော၊ ကိစ္စ အစရှိသည်
တို့ဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်
လည်း ဖြစ်သော

၉၃

+ဌိတာဝ၊ တည်သည်သာလျှင်
တည်း

၄

၂၉၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တံ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ထို
အကုသိုလ်ကံ၊ ထိုအကု
သိုလ်ကံ၏ အာရုံသည်
၎င်း ၁၂၂

တံ ကိရိယာကရဏမတ္တမေဝ၊
ထိုအာမခံခြင်း ကိရိယာ၊
ဘဏ္ဍာဝယ်ခြင်း ကိရိယာ၊
မြီချေးယူခြင်း ကိရိယာ
မျှသည်သာလျှင် ၁၄၅

တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစေတနာ၊
စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ္တ
ဓမ္မလျှင် ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်သော ၇၇

+ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဘဝနှင့်
ယှဉ်ကုန်သော ၂၃၉

တဏှာစရိတဝသေန၊ တဏှာ
ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်၏
အစွမ်းဖြင့် ၂၃၁

+ တဏှာဒဋ္ဌတ္တံ၊ တဏှာ၏
မြဲမြန်သည်၏ အဖြစ်ကို ၁၉၀

တဏှာဒဋ္ဌတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
တဏှာဒဋ္ဌတ္တ ဖြစ်၍
ဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၄

တဏှာပရိက္ခာရေ၊ တဏှာသည်
သုဘ သုခ ဤသို့
စသည်ဖြင့် ပြုပြင်အပ်၊

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တန်းဆာဆင်အပ်
ကုန်သော ၅၂

တဏှာဘိနန္ဒိတေသု၊ တဏှာ
ဖြင့် ပြင်းစွာနှစ်သက်
အပ်ကုန်သော ၂၀၀

တဏှုပ္ပါဒါနဘဝါပိ၊ တဏှာ
ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ
တို့သည်လည်း ၂၃၅

တထာ ပစ္စက္ခဘူတံ၊
ထိုအခြင်းဖြင့် ထင်ထင်
ပြက်ပြက် ဉာဏ်အား
မျက်မှောက်ပြုသည်ကို ၅

တဒညံ ပန ဝိညာဏံ၊ ထိုပဋိ-
သန္ဓေ ဝိညာဏ် အဘိ-
သင်္ခါရဝိညာဏ်မှ
တပါးသော ပဌမဘဝင်
စသော ဝိညာဏ်
သည်ကား ၁၆၂

တဒတ္ထနိယျာတနာဒိမ္ပိ၊
ထိုစီးပွားဥစ္စာကိုဆောက်
နှင်းခြင်း၊ ဝယ်သော
ဘဏ္ဍာဘိုးကို ပေးခြင်း၊
ချေးသောမြီကို ချေဆပ်
ခြင်း၌ ၁၄၅

တဒဓိနဝုတ္တိတာယ၊ ထို
အကြောင်းနှင့်စပ်သော

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၂၉၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၇၀

တဒနုဗ္ဗပါနိ၊ထိုကြည်သာ
သောစိတ် မကြည်သာ
သော စိတ်အား လျော်
ကုန်သည် ဖြစ်၍ ၁၆၃

+တဒန္တောဂဓာ ဝေ၊ ထို
ဒုစရိုက်သည် ဖြစ်စေ
အပ်သော ကာမဘဝ၌
အတွင်းဝင်ကုန်သည်
သာတည်း ၂၁၁

တဒဘိနိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ၊ ထို
ကမ္မဘဝကို ဖြစ်စေတတ်
ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ ၂၁၈

တဒဘိဘူတော၊ထိုအဝိဇ္ဇာ
သည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၂၄၆

တဒုပဋ္ဌာပိတံ၊ထိုကံသည်
ထင်စေအပ်သော ၁၃၄

တဒုပကံ၊ ထိုကာမသုဂတိဘဝ
ရူပဘဝ အရူပဘဝသို့
လားစေတတ်သော ၂၁၃

တန္တကုလကဇာတာ၊
ချည်တို့၏ ရှက်ထွေး
ရှုပ်ငြိုခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်၏ ၂၆၅

တပ္ပစ္စယံ၊ ထိုဝိပရိကာမဒုက္ခ
သဘောရှိသော သုဂတိ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ဖလ၏ အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၅၃

တရုစိတ္တကမ္မာဒိနံ၊ သစ်ပင် ပန်းချီ
ဆေးအစရှိသည်တို့၏ ၆၉

တဿာ တဿာ ပစ္စယ-
သာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုထိုအဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်း
တရားတို့၏ ညီညွတ်
သည်၏ အဖြစ်၌ ၁၉

တာဒိနာ၊ ဣဋ္ဌာရုံ
အနိဋ္ဌာရုံကြုံသော်လည်း
တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ တာဒိ
ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်
မူသော ရှင်တော်
ဘုရားသည် ၁၇၇

တာဒိသေယေဝ၊ ထိုနာနတ္ထ-
ကာယ ဧကတ္တသည်
သဘောရှိသည်သာလျှင်
ဖြစ်သော ၁၅၃

တိတ္ထာယတနံ၊ဗာလပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ ကူးသန်းငုပ်နှစ်ရာ
ဖြစ်၍ ရေဆိပ်သဖွယ်
ဖြစ်သော အကျိုးမဲ့တို့၏
အကြောင်းဖြစ်သော
တရားသည် ၁၉၄

တိတ္ထိယ။ပ။ နိရပေက္ခော၊
တိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်

၃၀၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
သော ပကတိပုရိသ	
အစရှိသောအကြောင်း	
ကို ငဲ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ ၇	
တိဒဏ္ဍကံ ဝိယ၊ သစ်သား	
သုံးချောင်းကဲ့သို့တည်း ၆၈	
တိလဗီဇကောဒိသေဝါလာ၊	
နှမ်းစေ့အတိုင်း အရှည်	
ရှိသော မှော်ညှင်း	
စသော မှော်တို့သည် ၆၀	
+တိဝဋ္ဌံ၊ ကမ္မဝဋ္ဌံ၊ ကိလေသ	
ဝဋ္ဌံ၊ ဝိပါကဝဋ္ဌံဟူ၍ သုံး	
ပါးသောဝဋ္ဌံရှိသည်လည်း	
ဖြစ်ထသော ၂၃၃	
တိသန္တိစတုသင်္ခေပံ၊ သုံးစပ်	
လေးလွှာရှိသော	
ဘဝစက်ကို ၂၅၂	
တိသမုဋ္ဌာနိကဓူပေန၊ ဥတု၊	
စိတ်၊ အာဟာရ သုံးပါး	
သော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော	
ရုပ်သည် ၁၅၉	
တေဘူမက ကုသလာ ကုသလ-	
စေတနာ၊ ဘုံသုံးပါး၌	
ဖြစ်သော ကုသိုလ်	
စေတနာ အကုသိုလ်	
စေတနာကို ၃၈	
တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနမ္ပိ၊	
ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈]	
ဝိပါကဝေဒနာ	
တို့အားလည်း ၁၈၀	
[၉]	
+ ဒဿနရသံ၊ မိမိဥစ္စာ	
ဖြစ်သော အာရုံကို	
ယူခြင်း တွေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၄၃	
ဒဠ္ဇဂ္ဂဟဏံ၊ မြဲစွာစွဲလမ်း	
တတ်သောတရားတည်း ၁၈၇	
+ ဒဠ္ဇတ္ထော၊ ဒဠ္ဇအနက်ရှိ၏ ၁၈၇	
+ ဒဠ္ဇဘာဝေါ၊ မြဲသည်၏	
အဖြစ်သည် ၁၉၂	
ဒါနုပကရဏာနိ၊ ဒါန၏	
အဆောက်အဦ ပစ္စည်း	
ဝတ္ထုကံတို့ကို ၂၃၆	
+ ဒိဋ္ဌာနုသာရေန ဝါ၊ (ဤ	
မနုဿ လောက၌ ကာမ	
ဂုဏ် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ ထို့	
အတူ ဒေဝလောက၌	
ကာမဂုဏ် ဤထက် အဆ	
အရာ ပြည့်စုံရာသည်ဟု)	
မြင်ဘူးသော မနုဿ	
လောက ကာမဂုဏ်သို့	
လျှောက်၍ ဒေဝလောက	
ကာမဂုဏ်ကို ကြံသော	
အားဖြင့်၎င်း ၂၁၀	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၀၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌိ
ဟူသော အသာဝ၏ ဖြစ်
ပွားခြင်းကြောင့် ၂၂၂
+ ဒိဋ္ဌိ၊ ရှေးဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို ၁၈၈
ဒိဋ္ဌိကန္တာရော၊ (ရွံရှာခြင်းနှင့်
တကွ တေးကျမ်းနှင့်တကွ
ဖြစ်သော သဘော
ကြောင့်) ခရီးခဲနှင့် တူ
သော မိစ္ဆာအယူသည် ၁၉၄
ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူတို့၌
အတွင်းဝင်သော ဖေါက်
ပြန်သော အမြင်သည် ၁၉၄
ဒိဋ္ဌိဂဟနံ၊ (လွန်နိုင်ခဲ့သော
သဘောကြောင့်) မိစ္ဆာ
အယူ ဟူသော ခဲယဉ်း
သော သဘောသည် ၁၉၄
ဒိဋ္ဌိ စ၊ ဖေါက်ပြန်သော
အားဖြင့် မြင်တတ်သည်
ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိမည်သည်
လည်း ၁၈၇
ဒိဋ္ဌိစရိတဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက်
ရှိသူ၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၀
ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္နိတံ၊ (ရံခါ သဿတ
ရံခါ ဥစ္ဆေဒကို ယူတတ်၍
အဝပ်မကျ ဖေါက်ပြန်
သည် ဖြစ်၍) တုန်လှုပ်သော
မိစ္ဆာအယူသည် ၁၉၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိကံ၊ (သမ္မာ
အယူကို တိုးလျှိုးတတ်
ဆန့်ကျင်တတ်သော
သဘောကြောင့်) မိစ္ဆာ
အယူ ဟူသော ငြောင့်တံ
ကျင်သည် ၁၉၄
ဒိဝါစ၊ နေ့၌၎င်း ၁၅၉
ဒီပသိခါဘိနိပါတံ၊ ဆီမီးလျှံသို့
ရှေးရှုဆင်းခြင်းကို ၅၃
+ ဒုက္ခံ၊ သောကစသော
ဒုက္ခကို ၂၂၄
ဒုက္ခာနုဗန္ဓနရသော၊ မပြတ်မစဲ
ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဝတ္တိ
ဒုက္ခသို့ အစဉ်လိုက်စေ
ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၃
ဒုက္ခာယတိ၊ ကရဏောယ
သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို
ဆင်းရဲစေတတ်၏ ၄၀
ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း ရှိသောသူ
သည် ၁၈၄
ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့
လားစေတတ်သော
အကုသိုလ်ကံကို ၃၂
ဒုဂ္ဂတိ ဒုက္ခပရိသာမဝိနောဒ-
နဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ဖြစ်သော
ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းကို

၃၀၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ဖျောက်တတ်သည်လည်း ဖြစ်သော	၃၃
ဒုဂ္ဂတိနိပါတနတော၊ ဒုဂ္ဂတိသ္မိ ကျစေတတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်	၃၂
ဒုဂ္ဂတိပရိယာပနံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၌ အကျိုးဝင်သော	၁၁၄
+ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဘုံ၌	၁၂၂
ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ၊ ဒုစရိုက်၏ ပြည့်ခြင်းကြောင့်	၂၁၁
ဒုတိယဇဝနာဒီနံ၊ ဒုတိယဇော အစရှိသည်တို့အား	၈၇
ဒုပ္ပရိယောဂါဟတ္တာ၊ ငြိငြင် သဖြင့် သက်ဝင်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၅၁
ဒုဗ္ဗလတ္တာ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၁၅၇
ဒုဗ္ဗသရဘူတိဏကာဒီနံ၊ နေဇာမြက်၊ မြားမြက် မြက်နံသာအစရှိသည် တို့အား	၉၅
ဒုမ္မနဘာဝေါ၊ မသာယာသော နှလုံးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်	၄၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ဒုရဝဗောဓနိယတော၊ သိခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၄၉
ဒေဝဇ္ဈရကာမကော၊ နတ်သမီးကို အလိုရှိ သော သူသည်	၅၂
ဒေဝလောကေပိ၊ ကာမာဝစရ နတ်ဘုံ၌လည်း	၁၅၁
+ ဒေဝေသု စ၊ ဒေဝဂတိ တို့၌၎င်း	၁၂၇
ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တတ္တာ စ၊ ဒေသနာကို တင့်တယ် စေတတ် တန်းဆာဆင် တတ်သော ဉာဏ်ထူးသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း	၂၇
ဒေသနာဝိလာသဿ စ၊ ဒေသနာတော် တင့်တယ် စမွယ်ခြင်းအား၎င်း	၉၀
ဒေသနာဝိလာသေန၊ ဒေသနာကို တင့်တယ် စမွယ်စေတတ်သော	၈၅
ဒေသေတိ၊ ဥဒ္ဓေသ ပြီးဆုံး စေလျက်ဟောတော်မူ၏	၅
ဒေဟန္တရသက်မနံ၊ ကိုယ်တပါး သို့ ပြောင်းခြင်းသည်	၉၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ဒွယံ၊ (ဒွါရ၏အဖြစ်၊ အာရုံ
၏အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်
သည်ဖြစ်၍ ဒွယ
မည်သော) တရား ၂-ပါး
အပေါင်း (အစု) သည် ၃၄
ဒွယေန၊ ပဋိစ္စ၊ သမုပ္ပါဒ
ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခု
အပေါင်းဖြင့် ၁၈
ဒွါဒသဝိသေညတသညံ၊
အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တဆဲ့
နှစ်ပါးအပြားရှိသော
အင်္ဂါတို့၏ သုည၏
အဖြစ်ဖြင့်ဆိပ်သော ၂၂၀-၉
ဒွါရတ္တယပ္ပဝတ္တမ္ပ၊ ဒွါရသုံးပါး
အပေါင်း၌ ဖြစ်သည်
လည်း ဖြစ်သော ၅၃
ဒွါရာရမ္မဏတော၊ ခြောက်ပါး
သော ဒွါရ ခြောက်ပါး
သော အာရုံ၌ဖြစ်သော
အားဖြင့် ၄၅
ဒွိသန္တိတိသင်္ခေပံ၊ နှစ်စပ်
သုံးလွှာရှိသော အဝ
စက်ကို ၂၅၂

[၂]

ဓမ္မံ (သစ္စာလေးပါးကို ပြတတ်
သော သုတ္တ ဂေယျ
စသော) တရားတော်ကို ၁၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၃]

ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ အကြောင်း
အားဖြင့် နက်သည်၏
အဖြစ်မည်၏ ၂၅၁
+ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ပစ္စယဓမ္မ၏
သဘောတည်း ၄
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ဓမ္မ၏ ထိုအတိုင်း
တည်သည်၏အဖြစ်သည် ၃၁၄
+ ဓမ္မနိယာမတာ၊ ဇာတိ
ဟူသော အကြောင်း၌
ဇရာမရဏဟူသော
အကျိုး၏မြဲသည်၏
အဖြစ်သည် ၃၁၅
ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ ဥပါဒါန်
မည်သော ဓမ္မ၏ အကျဉ်း
အကျယ်အားဖြင့်၎င်း ၁၈၇
ဓမ္မသမူဟေ၊ ပစ္စယုပ္ပန္န
ဓမ္မအပေါင်း၌ ၁၄
ဓမ္မသဝနတူရိယပူဇာဒိ-
ဝသေန၊ တရားဟောသော
အသံ၊ တီးမှုတ်မျိုး၊
ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်
တို့၏ ဒဿန်းဖြင့် ၂၀၁
ဓာတိယာ၊ အထိန်းတော်
အား ၁၈၃
ဓာရကောဝ၊ ဆောက်နှင်း
ခြင်း စသည်ကို အမြဲ
ဆောင်သည်သာလျှင် ၁၄၅

၃၀၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဓုဝံ၊ မဖေါက်မပြန်ခိုင်ခံ့၏ ၁၈၂
ဓုဝဘာဝေန၊ မြသည်၏
အဖြစ်မှ၎င်း ၂၂၉
ဓူမဝါသဂန္ဓာဒိဝသေန၊ အခိုး
အထုံနံသာ စသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့် ၁၂၀

[န]

+နဥပဂန္တဗ္ဗာ၊ မယူအပ် ၁၃၉
နဂရာဘိမုမေဒဂမနံ၊ ဘီလူးမြို့
သို့ ရှေးရှုသွားသော
ခရီးသို့ လိုက်ခြင်းကို ၅၄
န နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ် ၈၉
နန္ဒါ၊ ထို့ထက်လည်း အား
ရှိသော (ဥပါဒါန်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော တဏှာ
ဟူသော) နှစ်သက်
ခြင်းသည် ၂၅
နမနတော ညွတ်တတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၅၄
+နမေတိ၊ ညွတ်စေ၏ ၁၃၄
+နယဘောဒတောပိ၊ နည်း
အထူး အပြားအားဖြင့်
လည်း ၂၅၄
နရကစာရိကာဒိသု၊ နရက်သို့
လှည့်လည်ရာကာလ
စသည်တို့၌ ၁၄၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နရကာဒိသု၊ ငရဲစသည်တို့၌ ၁၁၄
+နဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏာ ဝါ၊ ပညတ်
အာရုံရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော ၁၁၉
နဝနဝတိ ဓမ္မာ၊ ကိုးဆယ်
ကိုးပါးသော
တရားတို့ကို ၁၅၈
နဝသရိရပါတုဘာဝေါ၊ အသစ်
ဖြစ်သော ကိုယ်ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းသည် ၉၈
နာနက္ခဏိကာယ၊ အထူး
ထူးသော ခဏရှိသော ၇၆
နာနတာပိ၊ ထူးခြားကွဲပြား
သည်၏ အဖြစ်
သည်လည်း ၁၃၆-၈
နာနတ္တနယော၊ ထူးသည်၏
အဖြစ် တည်းဟူသော
နည်း၎င်း ၂၅၄
နာနာကရဏံ၊ အထူးကို
(ကရဏကား အနက်မရှိ) ၆၆
နာနာဂတိသု စ၊ အထူးထူး
အပြားပြား ငါးပါးသော
ဂတိတို့၌လည်း ၂၄၃
နာနာဒေသနာနယမဏ္ဍိတံ၊
အထူးထူးသော ဒေသနာ
နည်းတို့ဖြင့် တန်းဆာ
ဆင်အပ်သော ၂၃

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၀၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နာမရူပံ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိ-
သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာဟု
ဆိုအပ်သော နာမ်နှင့်
ဟဒဟဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်
သော ရုပ်သည် ၃၄၊ ၆၇

နာမရူပဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်
ထင်ရှားသည်ရှိသော် ၁၆၆

နာမဝသေန၊ လာသော
အမည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၈၁

+ နာမိယမာနံ၊ ညွတ်စေ
အပ်သည်ဖြစ်၍ ၁၃၅

နာသညာ၊ သိမ်မွေ့သောသညာ
မဟုတ်သည်လည်း
မဟုတ်သော ၂၀၃

နိကန္တိ၊ ဝတ္ထုကာမကို လိုချင်
တတ်မက်တတ်သော
လောဘသည် ၂၃၅

နိက္ခိပိတွာ၊ မာတိကာ
အကျဉ်းထားတော်မူ၍ ၈၃

+ နိက္ခေပေ ဝိသေသော၊
မာတိကာ ထားခြင်း၌
အထူးတည်း ၇၂

နိဒ္ဒိဋ္ဌနယနိဒဿနံ၊ ပြအပ်
ပြီးသော အစီအရင်ကို
ညွှန်ကြောင်းဖြစ်သော
စကားတည်း ၄၁

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၄-၂၀-ပ-မ-ဗ-သ-စ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိဗ္ဗတ္တဓမ္မာ၊ ဖြစ်သော
သင်္ခါရစသော အကျိုး
တရားတို့ကို ၂

နိဗ္ဗဗိဇ္ဇတော၊ တမာ
မျိုးစေ့ကြောင့် ၉၃

နိယတဝတ္ထုကာနိ၊ အမြဲလျှင်
မှီရာဝတ္ထု မရှိကုန်သည် ၁၁၁

+ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိ-
ဏာတာ၊ (မပြတ်နိုင်
သော။ပ။ ဆိုအပ်သော)
ကိန်းသေမြဲခြင်းဖြင့် ၉၉

နိယျာတနဋ္ဌေန၊ ထွက်မြောက်
ကြောင်း၏ အဖြစ်
ဟူသော သဘော
အားဖြင့် ၇၉

နိယျာတနာဒိနံ၊ ဆောက်နှင်း
ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာတိုးကို
ပေးခြင်း၊ မြို့ကို ချေဆပ်
ခြင်းတို့၏ ၁၄၆

နိရဿာဒမ္ပိ၊ သာယာဖွယ်
ကင်းသည်သော်လည်း
ဖြစ်သော ၃၂

+ နိရုဒ္ဓေသု၊ ချုပ်ကုန်သည်
ရှိသော် ၁၃၃

နိရုဿာဟသန္တဘာဝေန၊
အားထုတ်ခြင်း ကင်း
သည်၏ အဖြစ်ဟူသော

၃၀၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

ငြိမ်သက်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ၇၇
နိဿယာကာရေန စ၊ မှီ၍
ဖြစ်ရာ၏ဟူသော
အခြင်းအရာဖြင့်၎င်း ၆၉
နေဝသညာ၊ ရုံ့ရင်းသော
သညာမဟုတ်သော ၂၀၃

[ပ]

ပကတိယာ ဝေ၊ ပစ္စည်း
တပါးနှင့် ရောယှက်ခြင်း
ကင်းသည်ဖြစ်၍ မိမိ
သဘောအားဖြင့်
သာလျှင် ၇၃
+ ပကတိယာပိစ၊ ပင်ကိုယ်ရင်း
သဘောအားဖြင့်
သော်လည်း ၂၁
ပကတော၊ (မိမိ၏အကျိုးကို
ပြီးစေခြင်းနှင့် စွမ်း
နိုင်အောင်) ကောင်းစွာ
ပြုပြင်အပ်သော ၇၃
ပက္ခိတ္တဟရိတတာလပဏ္ဏမိဝ၊
ပစ်ချတားအပ်သော
တန်းရွက်စိမ်းကဲ့သို့ ၁၃၃
ပဂုဏဗလဝဘာဝါယ၊
လေ့လာသည်၏အဖြစ်၊
အားကြီးသည်၏အဖြစ်
အလို့ငှါ ၇၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပစ္စယဋ္ဌော၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏
အဖြစ်ဟူသော သဘော
သည် ၂၅၁
ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝဟူသော
အကြောင်းရှိလတ်သော် ၂၂၅
ပစ္စယလက္ခဏော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်
ဟူသော မှတ်ကြောင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၃
ပစ္စယသာမဂ္ဂိ ပရိဒီပကေန၊
အကြောင်းတရားတို့၏
ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်ကို
ပြတတ်သော ၁၈
ပစ္စယာ၊ သဟကာရီ ကာရဏ
ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့သည် ၈၈
+ ပစ္စယာကာရဒဿနေန၊
ပစ္စည်းတရားတို့၏
ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့အား
ကျေးဇူးပြုသော
အခြင်းအရာကိုရှုသဖြင့် ၈
ပစ္စယာနုပရမဒဿနေန၊
ပစ္စည်းတို့၏ မပြတ်
ဖြစ်ခြင်းကို ရှုသဖြင့် ၉
ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ မိမိ
ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၂၂၉

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၀၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀]		[၀]	
+ပစ္စုပ္ပန်လက္ခဏေန၊		ပဋိသောသပဒီပမုဒ္ဒါပဋိဗိမ္ဗ-	
ပစ္စုပ္ပန်သဘောဖြင့်	၈၂	ပကာရာ၊ ပုံတင်သံ၊	
+ပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏာ၊ သော	၁၁၇	ဆီမီးလုံ၊ တံဆိပ်ရေး	
ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ယုံကြည်အပ်၏	၆၆	မျက်နှာရိပ်လျှင်	
ပစ္စေတုံ၊ ယုံကြည်ခြင်းငှါ		အတူရှိကုန်သော	၁၃၆
ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှု			
သိခြင်းငှါ	၁၄	ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စည်း ဖြစ်ထိုက်	
ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်စွန်းဖြစ်သော		သော အကြောင်းတရား	
အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ		တို့ကို မှီ၍ တကွသာလျှင်	
တို့အား	၈၆	ဖြစ်၏	၂
ပဉ္စကနိ၊ ငါးပါးအတိုင်း		ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေ စ၊ ဇာတိ	
အရှည်ရှိသော တရား		စသော အကြောင်း	
တို့သည်	၂၃၉	ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော	
ပဉ္စန္ဒ၊ စက္ခုစသော ငါးပါး		ဇရာမရဏစသော အကျိုး	
သော အာယတန		တရားတို့ကို၎င်း	၄၉
တို့အား	၁၀၇-၉		
+ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ သေအံ့		ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ၊	
သည်မှ ရှေးအဖို့၌		အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စ-	
ဖြစ်သော ငါးပါးသော		သမုပ္ပါဒ၊ ဇရာမရဏ	
အမှတ်နိမိတ်တို့ကို	၂၂၃	စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န	
		တရားတို့၌၎င်း	၉၇
ပညပေတိ၊ (အကျဉ်းပြုအပ်		+ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န	
ပြီးသော အနက်ကို		မည်ကုန်သော	၁
အကျယ်ညွှန်းသော			
အားဖြင့် ထွေပြားခဲ့ဝေ)		ပဋိစ္စော စ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှု	
သိစေတော်ပူ၏	၅	မိမိကပ်၍ သိအပ်	
ပဋုလံ၊ တိမ်လွှာသည်	၂၄၅	သည်လည်း	၁၅
		ပဋိဘောဂါဒိကံ၊ အာမခံခြင်း	
		အစရှိသော	၁၄၄

၃၀၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဘော အားဖြင့် နက်၏	၂၅၂
ပဋိဝေဓတောပိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်အား ဖြင့်၎င်း	၂၄၈
ပဋိသန္ဓိ၊ (အတိတ်စသော ဘဝတပါးကို ပစ္စုပ္ပန် ဘဝနှင့်) တဖန်စပ်ခြင်း သဘော စပ်တတ်သော သဘောဟုဆိုအပ်ဘော စိတ်သည်	၂၃၇
ပဋိသန္ဓိကံ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့် ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော ၁၆၂	
ပဋိသန္ဓိ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပုရိမ ဘဝနှင့်တကွ စပ်တတ် သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏	၄၃
+ပဋိသန္ဓိယာ ဝေ၊ ပဋိသန္ဓေ အခါမှသာလျှင်	၁၄၈
ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော	၈၅
ပဌမံ၊ အဦးအဖျား လက်မွန်ကာလ၌	၈
ပဌမတရံ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရား တို့၏ မဖြစ်မှီ ရှေးဦးစွာ	၇၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ပဌမာဘိသမ္မုဒ္ဓဝိဟာရော၊ ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ လက်မွန် ကာလ၌ နေတော်မူခြင်း မည်သည်	၇
ပဌပေတိ၊ (အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့် ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကတို့၏ နား၌) တည်ထားတော် မူ၏	၅
ပတိကာရာဘိလာသေန၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကုစား ခြင်းကို လိုသဖြင့်	၂၄၅
ပတိကာရာဘိလာသော ဝိယ၊ ဆေးကုခြင်းကို တောင့်တခြင်းကဲ့သို့	၂၄၅
ပတိဋ္ဌာဟော၊ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဂါဟော၊ အားသန်စွာ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် မြဲစွာတည်၍ စွဲလမ်း တတ်သောသဘောသည်	၁၉၄
ပတိတပုရိသော၊ ကျလုနီးနီး ဖြစ်သော ယောကျ်ား သည်	၁၅၇
ပတိယမာနော၊ ဉာဏဂတိဖြင့် ရှေးရှုကပ်၍ သိအပ်သော	၁၄
ပထဝီကသိဏဈာနာဒိဝသေန၊ ပထဝီကသိုဏ်းလျှင်	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၀၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

အာရုံရှိသော စာနာ
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၂၀
ပထဝီပဋ္ဌာဒယော၊ မြေကြီး
ပုဆိုး အစရှိသည်တို့သည် ၆၉
+ ပဒီပေါ ဝိယ၊ ဆီမီး
ကဲ့သို့တည်း ၁၃၈
ပဒေသေန၊ အစိတ်ဖြစ်သော
ဝေဒနာဝိဟာရဖြင့် ၈
ပဒေသဝိဟာရသုတ္တ-
ဝိရောဓော၊ ပဒေသ
ဝိဟာရသုတ်နှင့်
ဆန့်ကျင်သည် ၇
ပဓာနတ္ထာ၊ ပြဇာန်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၉၀-၁
ပဓာနဓမ္မကထနံ၊ ပြဇာန်း
သောတရားကို ဟော
ကြောင်းတည် ၂၂၆
ပပါတေ၊ ကမ်းပါးပြတ်၌ ၁၅၇
ပမတ္တာနံပိ၊ မေ့လျော့
ကုန်စဉ်၎င်း ၁၅၉
+ ပယောဂါဘိသင်္ခါရောတိ၊
ကာယပယောဂ၊ စိတ္တ
ပယောဂကို ပြုပြင်တတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ပယောဂါဘိသင်္ခါရဟူ၍ ၃၈
ပယောဇနံ၊ ဗောဓနေယျ
အဇ္ဈာသယအားဖြင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ဓမ္မကိုသိစေခြင်းဟူသော
အကျိုးကို ၉၃
ပရလောကနိရပေက္ခဿ၊
တမလွန်လောကကို
ငဲ့ခြင်းကင်းသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား ၁၉၇
ပရာမသနံ၊ မှားသောအားဖြင့်
သုံးသပ်သော
အယူသည် ၁၉၅၊ ၂၃၇
ပရာမာသော၊ အနိစ္စစသော
အမှန်သဘောမှတစ်ပါး
နိစ္စစသောအားဖြင့်
သုံးသပ်တတ်သော
တရားသည် ၁၉၄
+ ပရိကပ္ပနတော၊ အာရုံ
ပြုခြင်းကြောင့် ၂၄၆
ပရိကပ္ပိတေန၊ မိစ္ဆာအယူ
ရှိသောသူတို့သည်
ကြံဆအပ်သော ၂၂၈
ပရိဏာယကပရိဂ္ဂဟိတော၊
ရှေ့ဆောင်ညွှန်ကြား
တတ်သော မှူးကြီး
မတ်ကြီးသည် သိမ်းပိုက်
စောင့်ရှောက်အပ်သော ၂၄၆
+ ပရိတဿတိ၊ သိတ်တတ်၏၊
ဝါ-သုံးဆောင်ခြင်းငှါ

၃၁၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀]	
အလိုရှိတတ်၊ တောင့်တ တတ်၏	၄၀
ပရိတဿတိ၊ (ထိုထိုဝတ္ထု ကမကို သိမ်းဆည်း သောအားဖြင့်)	
ဆာလောင်တပ်မက်၏	၂၃၂
ပရိတ္တဘူမကော ဝါ၊ ကမဘုံ၌ ကျင်လည်သည်မူလည်း	
ဖြစ်သော	၂၀၁
ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကမာဝစရဝိပါကံ	
ဝိညာဏ်တို့အား	၁၄၁
ပရိတ္တံ။ ပ။ တတော၊ ပရိတ္တသင်္ခါရ၊ မဟဂ္ဂတ- သင်္ခါရ၊ ဟိနသင်္ခါရ၊ မဇ္ဈိမသင်္ခါရ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ- သင်္ခါရ၊ အနိယတသင်္ခါရ	
အားဖြင့်	၄၅
+ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော၊ ထိုးကျင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်လေ့	
ရှိသော	၂၂၂
+ ပရိယေသနာရက္ခဒုက္ခမူလ၊ ရှာမှီးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလ၊ စောင့် ရှောက်ရခြင်းကြောင့်	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀]	
ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းမူလတို့	
သည်လည်း	၁၉၁
ပရိဝဇ္ဇနတော၊ တပြောင်း ပြန်ပြန် လည်တတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၄၁
ပရိယမဝိနောဒနဉ္စ၊ ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်းကို ဖျောက် တတ်သည်လည် ဖြစ်သော	၃၂
+ ပရောလောကော၊ တပါး သော လောကသည်	၁၉၃
ပလိဗောဓေတိ ဝိယ၊ ချုပ် ကိုင် ရစ်ပတ်သကဲ့သို့	
တည်း	၂၂၆
ပလိဗောဓေန္တိ၊ အထူးထူး သော ဒုက္ခပျိုးစီးသော သံသရာနှောင်အိမ်၌	
ချုပ်ကိုင် တားမြစ်ကုန်၏	၂၂၆
ပလိဝေဌိတဗာဟ၊ လက်ရုံး ကို ရစ်သော မြွေ၏ ကိုယ်မှ	၂၂၆
ပဝတ္တံ၊ မပြတ်မစဲ ဝဲသို့ခွန်ရှည် အဖန်ဖန် လည်သော	၂၂၅
ပဝတ္တအဘိသင်္ခါရဝိညာဏ- ပစ္စယ၊ ဖြစ်သော အဘိ- သင်္ခါရဝိညာဏ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်	၁၆၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၁၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ပဝတ္ထဥတုတော၊ ဖြစ်ကုန် သော ရုပ်တို့တွင် ကမ္မဇ တေဇောကြောင့် ၁၅၇	
+ပဝတ္ထကိစ္စတောပိ၊ ဖြစ်သော ကိစ္စအားဖြင့် လည်း ၂၄၃	
ပဝတ္ထတိ၊ မပြတ်ခွန်ရှည် ဖြစ်လျက်လည်း၏ ၂၂၀	
ပဝတ္ထနသမတ္တတာယ၊ ဖြစ်စေ ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၇၂	
ပဝတ္ထိအာကာရဝိသေသေ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာ အထူးဟု ဆိုအပ်သော ၁၂	
ပဝတ္ထိဩကာသဒါနေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အခွင့်ကို ပေးသဖြင့် ၈၅	
ပဝတ္ထိကာရဏဝိဘာဂသံမုဋ္ဌံ၊ ဝဋ်တရား၏ အကြောင်း အထူး၌ တွေ့ဝေသော ၂၈	
ပဝတ္ထိတော၊ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ဆဲ ဓာတု ၁၄၄	
ပဝတ္ထိဓမ္မာနံ၊ မပြတ်ဖြစ်ကုန် သော ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မ ဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တရား တို့၏ ၁၈	
+ပဝတ္ထိယံ၊ ၌ ၁၆၀	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၁]	
ပဝတ္ထိသန္ဓသနတ္ထံ၊ သင်္ခါရ စသော ဝဋ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ၎င်း ၂၈	
ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၉၀-၁-၂	
ပါကဘေဒဘာဝဉ္ဇ၊ ရင့်တတ် ပျက်တတ်သည်၏ အဖြစ် ကိုလည်း ၂၄၃	
ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ၊ ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်ခြင်း အစရှိသော ၃၃	
ပါတုဘာဝေါ၊ ရွေးဦးအစ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသည် ၉၈	
ပါနဉ္စ၊ အဖျော်မှုလည်း ဖြစ်သော ၁၅၇	
ပါရိပူရိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ခြင်းသို့ ၂၁၄	
ပိတာ၊ အဖ၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု သည် ၁၉၃	
ပိပါသတော၊ အာရုံကို သုံးဆောင်လိုသော သူသည် ၃၄၇	
ပိပါသ၊ ရေသိပ်သော သူသည် ၂၄၇	
ပိပါသိတော၊ ရေသိပ်သော သူသည် ၂၄၇	

၃၁၂

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
ပိဝန္နာနံ၊ သောက်ကုန်စဉ်၎င်း၊ ၁၅၉	
ပုညဖလသင်္ခါတံ၊ ကောင်းမှု၏	
အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော ၅၂	
ပုညာဒယော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊	
အပုညာဘိသင်္ခါရ၊	
အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ	
တို့၎င်း	၄၉
ပုညာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ	
တို့အား	၈၆
ပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရပစ္စယတ္ထံ၊	
ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာ	
နေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၏	
အကြောင်း အဖြစ်သည်	၉၃
+ ပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရနံ၊	
ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာ	
နေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၏	၉၆
ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ ကုသိုလ်	
စေတနာတို့အား	၈၆
ပုနဗ္ဗဝိကေဟိ၊ တဖန် ဘဝ	
သစ်ကို ဖြစ်စေတတ်	
ကုန်သော	၂၄၆
ပုပ္ဖဒါမပဋ္ဌာကာဒိဝသေန၊	
ပန်းဆိုင်၊ ပန်းပွား	
ကုက္ကာ၊ တံခွန် စသည်	
တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၁၁၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏	
ရွှေသွား၏ အဖြစ်တည်း	
ဟူသော ကိစ္စရှိ၏	၄၃
ပုဗ္ဗန္တာဒိသု စ၊ ရှေးလွန်လေ	
ပြီးသော ခန္ဓာပဉ္စက	
အပေါင်းတို့၌၎င်း	၅၁
ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတော၊ အတိတ်	
ဖြစ်သော ရွှေအဖို့မှ	
ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကို ဆောင်	
သောအားဖြင့်	၂၃၀
+ ပုဗ္ဗဘာဂပုဋိဝေဓာနု-	
သာရေန၊ ရှေ့အဖို့၌	
ဖြစ်ခဲ့သော ပုဋိဝေဓ	
(ဝိပဿနာ) ဉာဏ်ကို	
အစဉ်လျောက်သဖြင့်	၂၉
ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ပဋိစ္စ	
သမုပ္ပါဒ် အဋ္ဌကထာဟု	
ဆိုအပ်သော ရှေးဆရာ	
မြတ်တို့၏ စကားအစဉ်	
သည်၎င်း	၂၃
ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလထက်	
နောက်ကာ၌ ဖြစ်သော	၂၄
ပုရိမဉ္စ နိဿယံ၊ ရှေးဘဝ၌	
ဖြစ်သော မှီရာဝတ္ထုရုပ်	
ကိုလည်း	၁၃၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၁၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

ပုရိမတ္တိက မေဝ၊ ရှေးဖြစ်သော
ပုညာဘိသင်္ခါရတိက်သို့
သာလျှင် ၅၁
ပုရိမပုရိမစိတ္တဝသေနေဝ၊ ရှေး
ရှေး၌ဖြစ်သော စိတ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ၆၄
ပုရိမပုရိမပစ္စယဝသေန၊
ရှေးရှေး၌ ဖြစ်သော
အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၁၈
ပုရိမပုရိမာဘိယောဂေါ ဝိယ၊
ရှေးရှေး၌ပြီးသော သင်
ခြင်း၊ သရဏ္ဍာယ်ခြင်း
စသော အားထုတ်ခြင်း
ကဲ့သို့တည်း ၇၅
ပုရိမသိပ္ပာဒိသိက္ခာ စ၊ ရှေး၌
ဖြစ်သော အတတ်
စသည်ကို သင်ခြင်းသည်
လည်း ၉၄
ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော
သင်္ခါရနိဗ္ဗေသ၌ သင်္ခါရ
တို့ကို ၂၀၅
ပုရေဇာတာနံ၊ ပစ္စည်းတရား
တို့၏ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ
ဖြစ်ကုန်သော ၇၄
ပေတမဟိဒ္ဓိကေသု စ၊ တန်ခိုး
ကြီးသော ပြိတ္တာတို့၌
၎င်း ၁၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

+ ဖလသမ္ပုတိ၊ သီး၏ဟူ၍
သမုတ်ခြင်းသည် ၁၄၃
ဖလဟေတုသန္နိ နာမ၊
အကျိုးနှင့်အကြောင်း
စပ်သည် မည်၏ ၂၃၃
ဖလာနုပရမတော၊ အကျိုး
တို့၏ မပြတ်မစဲခြင်း
ကြောင့်တည်း ၉
ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ ဝေဒနာဟု
ဆိုအပ်သော အကျိုး၏
ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၂၃၁
ဖဿဝဝတ္ထာနတော၊ သုခ
ဝေဒနီယ ဖဿ၊ စက္ခု-
သမ္ပဿစသော ဖဿကို
သီးသန့် ပိုင်းခြား
မှတ်သား ဆုံးဖြတ်ခြင်း
ကြောင့်တည်း ၉၁
+ ဖုဋ္ဌော၊ အာရုံကို
တွေ့သော ၃၄၊ ၂၃၇
ဖုသနသံသန္နနသင်္ဂတိသန္နိ-
ပါတနော၊ အာရုံကို
တွေ့ခြင်းသဘော၊ အာရုံ
ကို ထိပါး ချုပ်ချိတ်ခြင်း
သဘော၊ ဝတ္ထုအာရုံ
ဝိညာဏ်တို့၏ ပေါင်းဆုံ
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော
သဘော၊ ပေါင်းစု

၃၁၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
စည်းဝေးခြင်း သဘော သည်	၂၅၃
[ဗ]	
ဗလဝကာရဏဋ္ဌေန၊ အား ကြီးသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက် သဘောအားဖြင့်	၇၁-၄
ဗလဝပစ္စယော၊ အားကြီး သော အကြောင်းသည်	၇၂
ဗဠိသံ၊ သံမျှားချိပ်ကို	၂၄၇
+ဗဟုနာ၊ များစွာဆိုသဖြင့်	၂၀၆
+ဗာတ္ထိံသ လောကီယဝိပါက- ဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို	၁၀၄
ဗာလဇနဿ၊ ဗာလ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်အား	၂၁၉
ဗာလဿ၊ ဗာလလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား	၃၃
ဗာဟံ၊ မြွေဖမ်းသူ လက် မောင်းကို	၂၂၆
ဗာဟိရပစ္စယသမတ္ထော၊ အပ ဖြစ်သော ပစ္စည်း၏ တူမျှ သည်၏ အဖြစ်သည်	၂၁၇
ဗာဟိရေဟိ၊ ဗာဟိရ ရူပါ ယတန အစရှိကုန်သော	၁၇၃
ဗျဉ္ဇနမတ္တဿေဝ၊ ဝိဂ္ဂိုဟ် အနက်မျှဖြင့်သာလျှင်	၆၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
ဗြဟ္မကာယိယာနံ၊ ပဌမဇ္ဈာန် ဗြဟ္မာ စသည်တို့အား	၁၅၅
+ဗြာဟ္မဏဿ၊ မကောင်း မှုကို အပပြုပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား	၁၈၅
[ဘ]	
ဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ ဖမ်းမိသော ဘဏ္ဍာကို မြဲစွာကိုင်ခြင်း ကဲ့သို့တည်း	၁၉၁
ဘမတိယေဝ၊ ရဟတ်ပမာ လည်သည်သာတည်း	၂၄၁
ဘဝကာရဏတ္တာ၊ ဘဝ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်	၂၀၁
+ဘဝဂါမိကမ္ပံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့် မိမိ၏ ဖြစ်ဆဲ ကာလ၌ ဘဝသို့ ရှေးရှု ဖြစ်၍ ဖြစ်သောကံကို	၂၀၂
ဘဝနိဗ္ဗတ္တကမ္ပိ၊ အသညာဘဝ ကို ဖြစ်စေတတ်သည် လည်း ဖြစ်သော	၂၀၆
ဘဝန္တရပဋိသန္ဓာနဝသေန၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဘဝ တပါးကို ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် တဖန်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့်	၂၃၈

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ တပါး
သော ဘဝအသစ် ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်း၏ ၂၄၃

+ ဘဝန္တရာဒီပဋိသန္တာနတော၊
ဘဝတပါးနှင့် အစကို
စပ်ခြင်းကြောင့် ၁၃၅

ဘဝယောနိဂတိဌိတိသတ္တာဝါ-
သေသု၊ သုံးပါးသောဘဝ၊
လေးပါးသော ယောနိ၊
ငါးပါးသော ဂတိ၊ ခုနစ်
ပါးသော ဝိညာဏဌိတိ၊
ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသ
တို့၌ ၁၅၉

+ ဘဝါဒယော နာမ၊ ဘဝ
စသည် မည်ကုန်၏ ၁၄၇

ဘဝါသဝသမုဒယာပိ၊ ဘဝါသဝ
၏ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့်
လည်း ၂၂၃

ဘာဝတော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော
အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်း
ကြောင့် ၁၆၆၊ ၂၂၅

ဘာဝဘေဒေါ၊ သ-ဘာဝ၊ အ-
ဘာဝ အပြားအားဖြင့် ၁၂၅

ဘိန္ဒဝဟနိကာ၊ ပျက်သော
လှေဖောင်တို့သည် ၁၅၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

ဘိန္ဒသန္တာနမ္ပိ၊ ပြားသော
သန္တာန်၌ အတွင်းဝင်သည်
ကိုလည်း ၁၇၅

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းနတ်သည်
ကြည်အပ်ကုန်သော ၁၂၇

ဘုသော၊ ပြင်းပြသည်းဝှန်
လွန်ကဲအားကြီးသော ၇၀

+ ဘူတပ္ပဿာဒဝိညာဏတော၊
ဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်
သော ရုပ်၏အဖြစ်၊
ဝိညာဏ်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ၄၆

ဘူတဝတ္တာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်လေးခု
ဆဝတ္ထု အစရှိသည်ကို ၁၆၅

ဘေဒသင်္ဂဟာ၊ ဝေဖန်စိတ်ဖြာ
ခြင်း၊ ဝေဖန်ပြီးသည်ကို
ချုံးခြင်းအားဖြင့်၎င်း ၂၀၀-၇

ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊
အချင်းချင်း မတူမျှ
ကွဲပြားသော၊ အချင်းချင်း
တူမျှ မကွဲသော အထူးကို ၁၂၉

ဘေဒေါ၊ (တခုသော ဘဝ၌
အဆုံးစွန်ဖြစ်သော) ပျက်
ခြင်းသည် ၉၇

[မ]

မဂ္ဂံ၊ ရသစ်စမဂ်ကို ၇၁
မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ ပညာ၊ ဝိတက်။ပ။

၃၁၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မိစ္ဆာသမာဓိဟု ဆိုအပ် သော မဂ္ဂင်တို့သည် ၈၀	
မဏိဝဏ္ဏာဒယော၊ ညှိသော အရောင်ရှိသော ပတ္တမြား အစရှိသော ဝတ္ထုတို့သည် ၅၇	
မဓုဗိန္ဒုဂိဇ္ဈေါ၊ ပျားရည်ပေါက်၌ တပ် မက်မောသော သူသည် ၅၃	
မဓုလိတ္တသတ္တဓာရာလေဟနံ၊ ပျားရည် လိမ်းကျံအပ် သော သံလျက်သွားကို လျက်ခြင်းကို ၅၃	
မနောဓာတု၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ် သည် ၆၄	
မန္တဗဟုဝိပါကတာ၊ နည်းသော ဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်၊ မျှားသော ဝိပါက်ရှိသည် ၏ အဖြစ်ကို ၂၀၂	
မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ၊ နံ့သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၀၅	
+မမတ္တေန၊မမတ္တဒန္တိကရဏေန၊ ငါ၏ဥစ္စာ (ငါ့ဟာ) ပြုသော တဏှာဖြင့် ၁၈၃	
မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာညောင် စောင်း၌ ၁၁၄	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မရိတုကာမော၊ သေလိုသော သူသည် ၅၃	
မရုပ္ပပါတံ၊ တောင်ဖျားမှ ခုန်ဆင်းခြင်းကို ၅၂	
+မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တ အာရုံရှိသော ၁၃၀	
မဟာပဒေသေ၊ သုတ်၌ ဟော တော်မူအပ်သော မဟာ ပဒေသ လေးပါး၊ အဋ္ဌ ကထာ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒ အတ္တနော မတိ ဟူသော မဟာ ပဒေသ လေးပါးတို့ကို ၂၁	
+မဟာပရိဋ္ဌာဟဇနိကံ၊ ပြင်း စွာသော ပူလောင်ခြင်း ကို ဖြစ်စေတတ်သော ၅၃	
မဟာဗြဟ္မာ၊ ကြီးမြတ်သော ဗြဟ္မာသည် ၂၂၈	
မဟာဘူမကော ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ် ဘုံ၌ ကျင်လည်သည်မှ လည်း ဖြစ်သော ၂၀၁	
မဟာဝိသယတ္တာ၊ ကျယ်သော အရာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၁၉၈	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၁၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဟာသက္ကာရံ၊ ကြီးစွာသော
ပူဇော်သက္ကာရကို ၁၈၃

မာတာ၊ အမိ၌ ပြုအပ်သော
ကောင်းမှု မကောင်းမှု
သည် ၁၉၃

မာတိကာတိက္ကမကော ဝိယ၊
မြောင်းကို ခုန်ကျော်
သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ၁၃၅

မာတိကာနိက္ခေပေ၊ မာတိကာ
ကို ထားခြင်း၌ ၇၁

မာတုကုစ္ဆိဂတော၊ အမိဝမ်း
ခေါင်းအောင်းသော ၁၅၈

မာတုကုစ္ဆိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊
ကမ္မလာနီအသွေး တွေး
တွေးနီသော အမိဝမ်း၏
အဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်
လည်း ဖြစ်သော ၁၁၉

မာယံ၊ ပတ္တမြားစသည်မဟုတ်
သည်ကို ပတ္တမြားစသည်
ထင်စေသော မျက်လှည့်
ဝတ္ထုကို ၂၄၆

မာရဏန္တိကဝေဒနာသတ္တာနံ၊
သေခါနီးကာလ၌ ဖြစ်
သော ဝေဒနာဟူသော
ဓား လက်နက်တို့၏ ၁၃၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မိစ္ဆတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်သော
သဘောရှိသော တရား
သည် ၁၉၄

မိစ္ဆာဿနနိဝါရဏတောပိ၊
ဖောက်ပြန်သော အမြင်ကို
တားမြစ်သောအားဖြင့်
လည်း ၂၄၄

မိစ္ဆာပထော၊ ဖောက်ပြန် မှား
ယွင်းသော ခရီးသည် ၁၉၄

မိဿာဒီဟိ၊ ရုပ်နှင့်တကွ ရော
ခြင်း အစရှိကုန်သော ၁၂၃

မုခမတ္တံ၊ အကျဉ်းအမြွက်မျှ
သာတည်း ၁၇၂

မုခမတ္တပကာသနံ၊ အမြွက်မျှ
ပြကြောင်း စကားတည်း ၁၅၂

မူလကာရဏံ၊ အမြစ်အရင်း
ဖြစ်သော အကြောင်း
သည် ၃၁

မူလဋ္ဌေန၊ မြို့စွာ တည်သည်၏
အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သည်
၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော
သဘောသတ္တိဖြင့် ၅၇

+မူဠဿ၊ မောဟလွန်ကဲ မိုက်
မဲ တွေဝေသော သူအား ၂၂၁
မောဟော၊ ဒုက္ခစသည်တို့၏
အဖြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်
သော မောဟသည် ၂၃၅-၉

၃၁၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ယ]

+ယံကိဗ္ဗိ၊ စုံသော ၈၇
ယညာမရတပါဒီသု၊ ယဇ်ပူဇော်
ခြင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးရှိ၏ဟု
အမှားယူအပ် စွဲလမ်းအပ်
သော ပညာတပစသော
ဒုက္ခရကိရိယာ အကျင့်
စသည်တို့၌ ၅၂
ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင်
သောတာယတန စသည်
အားလျော်စွာ ၁၇၆
ယထာဖဿံ၊ သုခဝေဒနီယ
ဖဿစသော၊ စက္ခုသမ္ပဿ
စသော ဖဿအားလျော်
စွာ ၉၁
+ယထာယောဂံ၊ အကြင်အ
ကြင် ယှဉ်သင့်သော
အနက်သဘောကို ၁၃၁
ယထာဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာ၊
စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ
စသော ဝေဒနာ အား
လျော်စွာ ၉၁
ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အ
ကြင် မိမိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်
ကုန်သော ၃၀
ယထူပဋ္ဌိတေသု၊ အကြင်အကြင်
ကံကြောင့်ထင်ကုန်သော ၁၂၁
ယမကာနံ၊ အမြဲအစုံတို့သည် ၂၁၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ယ]

+ယာ သြက္ကန္တိ၊ အကြင်လာ၍
သက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း
သည် ၂၃၈
ယာ ကာမတဏှာ၊ အကြင်
ကာမဟူသော အာရုံကို
ဆာလောင်တောင့်တ
တတ်သောလောဘသည် ၁၉၀
ယာ ကာမနန္ဒိ၊ အကြင်ကာမ
ဟူသော နှစ်သက်တတ်
သော လောဘသည် ၁၉၀
ယာ ကာမမုစ္ဆာ၊ အကြင်
ကာမဟူသောတွေဝေ
မိန်းမောစေတတ်သော
လောဘသည် ၁၉၀
+ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မိစ္ဆာ
အယူသည် ၁၉၄
ယာ နတ္ထိတာ၊ အကြင် ဥစ္ဆေဒ-
ဒိဋ္ဌိသည် ၉
ယာဝ အတိတအဒ္ဓါနံ၊ သင်္ခါရ
အဝိဇ္ဇာဟူသော အတိတ်
အမွန်တိုင်အောင် ၂၉
ယာဝတ္တာ စ၊ အကြင်အကြင်
သို့သော အခိုက်အတန့်ဖြင့်
အခိုက်အတန့်အထူး
ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ၂၅၀
ယိဋ္ဌံ၊ မဟာဝိဇိတာဝီ စကြာ
မင်း၏ ယဇ်ကြီးနှင့်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၁၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

တူသော ယင်ကြီး ပူဇော်
ခြင်း အကျိုးသည် ၁၉၂
ယောဂါဘာဝတော စေဝ၊
ယှဉ်ခြင်းသို့ မရောက်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၁၁
+ယောနိဂတိဝသေန၊ လေးပါး
သောယောနိ၊ ငါးပါး
သော ဂတိတို့၏အစွမ်းဖြင့် ၄၅
+ယောနိသောမနသိကာရာဒိ-
ပဋိဗဒ္ဓေါ၊ ယောနိသော
မနသိကာရ၊ အယော-
နိသော မနသိကာရ၊ နိရာ-
နသယသဏ္ဌာန်၊ ကံ၊
အဝိပါကအဖြစ်နှင့်
စပ်သည် ၅၈

[ရ]

ရတ္တိဉ္စ၊ ညဉ့်၌၎င်း ၁၅၇
ရက္ခသင်္ခါတာနံ၊ သစ်ပင်ဟု
ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်
အပ်ကုန်သော ၁၄၃
ရုပ္ပတိ ကုပ္ပတိ၊ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီး၏ ၂၂၂
ရူပဂန္ဓရသာဒိ အင်္ဂုရသင်္ခါတံ၊
အဆင်း အနံ့ အရသာ
စသည်နှင့် ပြည့်စုံသော
အညွန့်ဟု ဆိုအပ်သော ၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရူပတဏှာဒိဘောဒေန၊ ရူပ-
တဏှာစသော အပြား
အားဖြင့် ၁၈၁
ရူပဓမ္မာနံ၊ (ကေဇကောယ၊
ဒွိဇကောယ၊ တိဇကောယ၊
စတုဇကောယဟုဆိုအပ်
ကုန်သော) ရုပ်တရားတို့ကို ၇၄
ရူပမိဿယ ဝါ၊ ရုပ်နှင့်ရောသည်
လည်း ဖြစ်သော ၁၆၂
ရူပဝိပရိကာမညသဘာဝါ၊
ရုပ်၏ပြုကတေ့မှ ဖောက်
ပြန်သည်၏အဖြစ် တပါး
သော အပြားဖြင့် ဖြစ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၂၂
ရူပသန္တတိသီသဆက္ကတော၊
ရူပသန္တတိ၏ သီသဖြစ်
သော ရုပ်ကလာပ်
ခြောက်ခုအပေါင်းမှ ၁၅၆
ရူပါနုဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ
ကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း ၇၇

[လ]

လက္ခဏံ၊ လိင်ဇာတ် ဝိဘတ်
ပစ္စည်းစသည်ကို မှတ်
ကြောင်းဖြစ်သော သုတ်ကို ၇
လက္ခဏေ စ၊ ရူပ္ပန၊ နမန
စသော ကက္ခဋ္ဌ-ဗုဿန
စသော ဝိသေသလက္ခဏာ

၃၂၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[လ]

အနိစ္စတာစသော သာမည
လက္ခဏာ၌၎င်း ၉၇
လဒ္ဓပစ္စယံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
ရအပ်သော အကြောင်း
ရှိသည်ဖြစ်၍ ၁၃၂
လဒ္ဓါပသေသပစ္စယံ၊ ရအပ်သော
မိမိမှ ကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်း
ရှိသော ၁၃၄
လောကံ၊ ပိုးလှေးသတ္တဝါ
များလှစွာကို ၂၈
လောကသမုဒယံ၊ လောက၏
ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော
အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း
တရားအပေါင်းကို ၈
လောကီယ ကုသလာကုသလ-
စေတနာမတ္တမေဝ၊ လောကီ
ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်
စေတနာသည်သာလျှင် ၃၇
လောကီယ ဝိပါကာဒိ-
ဘာဝတော၊ လောကီ
ဝိပါကံ ဝိညာဉ်အစရှိသော
အဖြစ်အားဖြင့် ၄၅
လောဏုဒကံ၊ ဆားငန်ရေကို ၂၄၇

[ဝ]

ဝစနတော-ဝုတ္တတ္တာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ
၏ တဏှာ၏လည်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို
ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၉၂
ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီဘေဒသဒ္ဓကို
ပြုပြင်တတ်သော ဝိတက်
ဝိစာရသည် ၃၉
ဝဇ္ဈဂါဝိ၊ သတ်အပ်သော
နှားမသည် ၃၂
ဝဇ္ဇာနံ၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊
ဝိပါကဝဋ်တို့၏ ၂၂၆
ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇော၊ တင့်တယ်သော
အဆင်းရှိကုန်သော ၂၂၃
ဝတ္ထာရမ္မဏ ဟဒယဝတ္ထု-
ဝသေန၊ စက္ခုစသော
ဝတ္ထု၊ ရူပါယတနစသော
အာရုံ ဟဒယဝတ္ထုတို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၇၄
ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ၊ မှီရာဝတ္ထုရုပ်
အားနည်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၁၅၇
ဝတ္ထုဒွါရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
(ထိုက်သည်အားလျော်
စွာ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်၊
မနောဝိညာဏဓာတ်၊
မနောဓာတ်တို့၏) ဝတ္ထု
အဖြစ်၊ ဒွါရအဖြစ်၏ ဉာဏ်
အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၃

အကွာရပ်စဉ်

[O]

ဝတ္ထုရူပဿ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ
 ဝတ္ထုရုပ်အား ၁၆၂

ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ
စသော ဝတ္ထုကမဟု
ဆိုအပ်သော ၁၈၇

ဝဒေါ၊ ဟိတ အဟိတ ထိုထို့ကို
ဆို့တတ်ပေ၏ ၂၂၈

ဝလ္လိဟာရကာနိ၊ နွယ်ကို
ဆောင်ကုန်သော

၀၀၈၈၈ နာမ၊ ခြားနားမှတ်သား
၍ ပြသောအားဖြင့်၎င်း ၂၄

ဝသဝတ္ထနဘူတေန၊ အလိယိ
လိက်တတ်သည့်
ဖြစ်သော

ဝါတဗ္ဗာဟတာပိ၊ လေသည်
 ခတ်အပ်ကုန်သော်လည်း ၁၅၉
 + ဝါဒုပါနံ၊ ဆိုကြောင်း မြို့စွာ
 စွဲလမ်းကြောင်းတည်း ၁၆၉

ဝါရဏသ၊ (ပြုလုပ်ဖန်ဆင်း
တတ်သောသူ ရှိ၏ဟူသော)
မိစ္ဆာအမြင် စသည်ကို
တားမြစ်သော အားဖြင့်
၎င်း

ဝါရီတတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်
သည့်၏အဖြစ်ကြောင့် ၆၅
+ဝိကပ္ပေတိ၊ အထူးထူး အပြား
ပြား ကြံ၏ ၉၈၁၀၀

စီမံကိန်း နိဒါန်း ၄-၂၁-၁-၁-၁-၁-၁

အကွေ့ထုစဉ်

[0]

ဝိကပ္ပေန္တော၊ အထွေထွေ
အပြားပြား အမှားကြီး
ကြံသည်ဖြစ်၍ ၁၀၁

+ဝိကပ္ပေါ၊ အထူးကြံခြင်းကို ၁၂၉
ဝိကာရော၊ ဖြစ်သော အခြင်း
အရာ အထူးဟု ဆိုအပ်
သော ဝိကာရကို ၁၂

ဝိကိရဏရသံ၊ (သမ္ပယောဂ
လက္ခဏာ မရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်) ဖရိုဖရဲ
ကြခြင်း ကိစ္စရှိ၏

၄၃

ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော၊ ကင်းသော
ရာဂဟူသော ပူပန်ခြင်း
ရှိသည် ၂၁၃

ဝိဇ္ဇာသိပ္ပေါသဓာဒီဟိပိ၊ ဗေဒင်
ကို သင်ခြင်း၊ ဆင်အတတ်
မြင်းအတတ် အစရှိသည်
တို့ကို သင်ခြင်း၊ ဆေးကု
ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်
လည်း

ဝိညာဏပစ္စယတာ၊ ဝိညာဏ်
ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်
သည် ၁၆၃.၄

ဝိညာဏပစ္စယာ၊ သဟဇာတ
ဝိညာဏ် ကမ္မဝိညာဏ်
ဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်

၃၂၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိညာဏာဒိဝေဒနာဝသာနံ၊
ဝိညာဏ်အစ ဝေဒနာ
အဆုံးရှိသော အကျိုး
ငါးပါးအပေါင်းသည် ၂၃၇

ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဏ်၏
မရှိခြင်းကြောင့် ၁၆၁

ဝိနေတဗ္ဗဝေနေယျဝသေန
ဝါ၊ ဆုံးမထိုက်သော
ဝေနေယျတို့၏ အစွမ်းဖြင့်
၎င်း ၈၆

ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊ ဖေါက်ပြန်
သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော
အယူသည် ၁၉၅

ဝိပါကမနောသမ္ပဿဿ၊ ဒွေပစ္ဆ
ဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ်သည်
ကြည်အပ်သော ဝိပါက
မနောသမ္ပဿအား ၁၇၈

ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ စက္ခု
ဝိညာဏ်သောတဝိညာဏ်
သမ္ပုဋ်စွိုင်း သန္တိရဏ
အကုသလဝိပါက ဝိညာဏ်
တို့အား ၁၅၁

ဝိပါက ဝိပါကတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်
ပြီး ရင့်ကျက်စေအပ်ပြီး
သော အကျိုးရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၁၄၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၀]

ဝိပါကဝေဒနာ ပရိယော-
သာနာနိ၊ ဝိပါကဝေဒနာ
အဆုံးရှိကုန်သော အင်္ဂါ
တို့သည် ၂၄၁

ဝိဘဇတိ၊ (နည်းအထွေထွေ)
ဝေဖန်တော်မူ၏ ၅

ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ဘုရား
သာဝကတို့၏အပေါင်းသို့ ၂၀

ဝိဘာဂေါ၊ သုခစသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ပထဝီ
စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း
ဝေဖန်ခြင်းကို ၁၅၄

ဝိမူဇဉော၊ တွေဝေသောသူသည် ၉၇
ဝိရာဂဓမ္မ-ပလုဇ္ဇနသဘာဝံ၊
အဖန်တလဲလဲ ပျက်ခြင်း
သဘောရှိ၏ ၂

ဝိရုဇ္ဈမူလာ၊ စည်ပင်ပြန့်ပွား
သော အမြစ်ရှိကုန်သော ၆၀

ဝိဝရတိ၊ (ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌအနက်ကို
ပြက်ပြက်မြင်သိအောင်
ပဋိနိဒ္ဓေသအားဖြင့်)
ဖွင့်တော်မူ၏ ၅

ဝိသမဟေတုတော စ၊ မညီညွတ်
သော အကြောင်းကြောင့်
၎င်း ၁၄

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၂၃

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိသယရသသမ္ဘောဂရသာ၊
အာရုံ၏အရသာကို
သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၄
ဝိသေသံ၊ (လက်မဲ့အားထုတ်
သည်မှစ၍ ခဏတိုင်း ခဏ
တိုင်းဖြစ်သော သုတ-
စိန္တာမယ) ဉာဏ်ထူးကို ၂၄
ဝိသေသဟေတုဘူတတ္တာ၊
ထူးသောအကြောင်းဖြစ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၁
ဝိသတိအာကာရာနံ၊ နှစ်ဆယ်
သော အခြင်းအရာ
ပကာရဟူသော အကန့်
ရှိသည်လည်းဖြစ်ထသော ၂၃၃
+ ဝုစ္စတိ၊ ဝေါဟာရမျှ ဆိုအပ်၏
တည်း ၁၃၂
ဝုတ္တအဋ္ဌသတပဘောဒါအပိ၊
ဆိုအပ်ပြီးသော တရား
ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော ၁၉၂
ဝုသိမတော၊ သုံးအပ်ပြီးသော
မဂ်ဟူသော ဗြဟ္မစရိယ
ရှိသော ၁၈၅
ဝေဒနာဝဝတ္ထာနတော၊ သုခ
ဝေဒနာစသော စက္ခု-
သမ္ဘာဇာစသော ဝေဒနာ

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဝ]

ကိုမှတ်ခြင်း၊ ပိုင်းခြား ဆုံး
ဖြတ်ခြင်းကြောင့်တည်း ၉၁
ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝေဒနာလျှင်
အဆုံးရှိသော တဝစက်၌ ၂၃၀
ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသော အခြင်း
အရာအားဖြင့် ဖြစ်သော
ဝေဒနာကို ၈၂၃၇
+ ဝေဒေယျော၊ သုခဒုက္ခ
စသည်ကို ခံစားတတ်
ပေ၏ ၂၂၈
ဝေနေယျာနဉ္စ၊ ဆုံးမထိုက်သော
ဝေနေယျတို့အား၎င်း ၉၀
ဝေါကိဏ္ဍော၊ ပြန့်နှံ့စေအပ်
သော ၂၀၄

[သ]

သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန်စေအပ်
နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း ၂၂၉
သံကိလေသိကတ္တာ စ၊ ပူပန်
စေတတ် နှိပ်စက်တတ်
သော ကိလေသာကို
ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း ၂၂၉
သံသရံ၊ ဇာတိမမြူ ဖြစ်ပျက်
တုံလျှင်တလုံလဲလဲ ဆင်းရဲ
တာရှည် ကျင်လည်

၃၂၄

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
လတ်သော်	၁၀၃
သံသာရဒုက္ခံ၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရ ဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခ ဟူ၍သာ ပညာရှိတို့ ယူအပ်သော) သံသရာ ဆင်းရဲကို	၅၁
သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာ၌ ဆောင်တတ်၏	၂၃၁
သံသာရေ၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်စဉ် ဟု ဆိုအပ်သော သံသရာ ၌၎င်း	၉၇
+ သံသေဒုပပါတယောနိဿယ၊ သံသေဒဇယောနိ၊ ဩပ- ပါတိကယောနိတို့၌	၁၂၈
သအဿာဒံ၊ သာယာအပ်သော သဘောရှိသည်လည်း ဖြစ်သော	၃၂
သကသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိသဏ္ဌာန်၌ အတွင်းဝင် သည်သာလျှင်ဖြစ်သော	၁၇၄
သင်္ခတံ၊ အညီအညွတ်ပေါင်းစု ၍ အကြောင်းတရားတို့ သည် ပြုအပ်၏	၂
သင်္ခါရူပနိဿံ၊ သင်္ခါရလျှင် အကြောင်းရှိသော	၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သင်္ခါရေဟိ၊ ပိုးအိမ်အစိတ်နှင့် တူသော သင်္ခါရတို့ဖြင့်	၂၄၆
သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံဝိညာဏ် အကြောင်း သုံးပါးတို့၏ စုဝေးပေါင်း ဆုံခြင်းအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၄၃
သင်္ဂဟတော စ၊ ပေါင်းချဉ်း ရုံးစုသောအားဖြင့်	၂၀၆
သစ္စပ္ပတာဝတော၊ သစ္စာဟူ သော အမွန် သစ္စာတို့၏ အမွန်အားဖြင့်၎င်း	၂၄၁
+ သစ္စာနိ၊ သစ္စာလေးပါး တို့ကို	၁၀၃
သဗ္ဗိတ၊ ကမ္ဘာလောက သံသရာကို စီရင်တတ် ပေ၏	၂၂၈
သညာတိသမောသရဏ- ဋ္ဌာနသော၊ ဝိညာဏ်၊ ထိုဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရားတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်၊ စုဝေးရာ တည်ရာ အရပ်၏ အဖြစ်၏	၄၆
+ သညာဝတံ၊ သညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏	၂၈၃
သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာ	

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၂၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဖြစ်သော နိရောဓ
သမာပတ်ကို ၃၉
သဏ္ဌပေန္တော၊ ဒွိအဏုကစသော
အကျိုးကို ဖြစ်စေသဖြင့်
၎င်း၊ အလိုတူစွာအားဖြင့်
၎င်း ကောင်းစွာတည်
ထောင် ပြုလုပ်ကုန်သည်
ဖြစ်၍ ၉၉
သဏ္ဌာတုံ၊ အခွန်ရှည်ကြာ
ခန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်
တည်ခြင်းငှါ ၁၅၉
သဏ္ဌာနာဘာဝတော၊ ရုပ်
ကလာပ်တို့ကဲ့သို့ သဏ္ဌာန်
၏ မရှိခြင်းကြောင့် ၆၇
သတတံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ရသည်တိုင်အောင် အလုံး
စုံသော ကာလပတ်လုံး ၂၂၀
သတ္တာဝါသံ၊ အသညသတ္တာ-
ဝါသကို ၁၅၄
+ သတ္တာဝါသ ဝသေန၊ သတ္တာ-
ဝါသတို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ၁၂၅
+ သတ္တော၊ သတ္တမုဆိတ်သော
သင်္ခါရတို့၌ သတ္တဟူသော
ဝေါဟာရ၎င်း ၂၁
သဒိသာသဒိသာပိ၊ တူသော
တရား၊ မတူသောတရား

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

တို့သည်လည်း ၉၅
သဒ္ဓပါတုဘာဝကာလေ၊ ဒေသံ
ထင်ရှား ဖြစ်ရာကာလ၌ ၁၅၇
သဒ္ဓတေဒံ၊ သဒ္ဓါနည်း
ပျက်ခြင်းသို့ ၁၀
+ သဒ္ဓတေဒတောပိ၊ သဒ္ဓါနည်း
ပျက်သောကြောင့်လည်း ၇၊ ၁၁
သဒ္ဓံ၊ (ရတနာသုံးပါးဂုဏ်၊
ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို
ယုံကြည်သော) သဒ္ဓါ
တရားကို ၇၃
သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိဟိ၊ သူတော်
ကောင်း တရားကို နာခြင်း
အစရှိသည်တို့သည် ၂၁၁
သဒ္ဓါသီလာဒိ ဝါ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊
သုတ၊ စာဂ၊ ပညာတို့သည်
၎င်း ၇၃
သန္တဇ္ဇိတာနံ၊ ခြိမ်းချောက်အပ်
ကုန်သော ၂၂၃
+ သန္တတိ၊ အကြောင်းအကျိုး
စပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
အစဉ်ကို ၁၉
သန္တတ္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၁၈၄
သန္တိဋ္ဌိကော၊ မျက်မှောက်
ထင်ထင် ကိုယ်တိုင်
မြင်အပ်ကုန်သော ၂၁၁

၃၂၆

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
+သန္နိမိ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ၁၂၃	
သပ္ပဘောဒဿ၊ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ	
မနုဿ ဒေဝ စသည်အပြား	
ရှိသော	၂၁၂
+သပ္ပသိရဂ္ဂဟဏေန၊ မြေ	
ခေါင်းကို ကိုင်ခြင်း	
ကြောင့်	၂၂၆
သပ္ပသိရစ္ဆေဒေ၊ မြေခေါင်း၏	
ပြတ်ခြင်းကို	၂၂၆
သပ္ပရိသာနံ၊ တင့်တယ်သော	
ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော	
ယောက်ျားမြတ်တို့ကို	၁၉၆
သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္နိဗန္ဓနစ္ဆေဒ-	
ကာနံ၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါ	
ကြီးငယ် အစပ်တို့၏အဖွဲ့ကို	
ဖြတ်တတ်ကုန်သော	၁၃၃
သဗ္ဗလောကဝေါဟာရ-	
လောပေါ၊ အလုံးစုံသော	
လောကဝေါဟာရ၏	
ပျောက်ပျက်ခြင်းသည်	၁၃၉
+သဗ္ဗဝိပါကာနိ၊ အလုံးစုံသော	
ဝိပါကဝိညာဏ်တို့သည်	၁၀၅
သဗ္ဗသင်္ဂဟတော၊ အလုံးစုံ	
သော သဠာယတနကို	
ပေါင်း၍ယူသော	
အားဖြင့်	၁၇၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
] သ]	
သဗ္ဗဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နသု၊	
ဗီဇအင်္ဂုရအစရှိကုန်သော	
အလုံးစုံသော အကြောင်း	
ကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုး	
တရားတို့၌	၁၃၉
သ-ဘာဝံ၊ ဘောနှင့်တကွသော	
ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်၎င်း	၁၂၆
+သဘာဝဉ္စ၊ ဘောရှိသော	
ဝိပါကဝိညာဏ်သည်	၁၂၅
သဘာဝကပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊	
ဘောနှင့်တကွဖြစ်၍	
ပြည့်စုံသော အာယတန	
ရှိကုန်သော	၁၅၆
သဘာဝကာနံ၊ ဘာဝရှိကုန်	
သော သတ္တဝါတို့အား	၁၅၅
သဘာဝလက္ခဏဉ္စ၊ ရူပန အနု-	
ဘဝနစသော သဘာဝ	
လက္ခဏာကို၎င်း	၉၈
+သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘော	
အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်	
ဖြစ်၍	၉၄၅
သမံ၊ အဝေကလ္လဖြစ်၍ အညီ	
အညွတ်	၁၇
သမနန္တရနိရုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ	
အခြားမဲ့၌ ချုပ်ကုန်ပြီး	
သော	၈၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၂၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သမနန္တရမေဝ၊ ကောင်းစွာ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ် ဖြင့်	၆၃
သမနန္တရဝိဂတော၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ဖြစ်၍ ကင်းကုန် ပြီးသော	၇၅
သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာ အသင့်အလျော် ရှုတော် မူသော ဘုရားအား	၂၈
သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်း ကျင်မှ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း	၂၇
သမန္တဘဒ္ဒကော၊ သကာခဲကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်ကောင်း သည်	၂၇
သမာဓိပဝရသီလာယံ၊ သမာဓိ တည်းဟူသော မြက်သော ကျောက်၌	၂၆၄
+ သမာနေ၊ တခုသာဖြစ်၍ တူသော	၁၀
သမာသန္ဓမရဏဿ၊ အလွန် နီးသော သေခြင်းရှိသော ၁၃၃ + သမိတံ၊ စပ်ကာဖြစ်၍ တဆစ်မပြတ်	၂၂၀
သမိဗ္ဗတရာ၊ အထူးသဖြင့် ပြည့်စုံကုန်၏	၂၁၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သမုဋ္ဌာပနသမတ္တတာ၊ ဖြစ်စေ ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်	၆၅
သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်၍ မိမိအကြောင်း အားလျော်စွာ အထက် အထက်၌ လာ၏	၂၄၈
သမုပ္ပါဒေါ စ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်တတ်သောကြောင့် သမုပ္ပါဒ်မည်သည်လည်း ၁၅-၆	
သမောဟစိတ္တဇာနနကာလေ၊ (သူတပါးတို့၏၎င်း မိမိ၏ ၎င်း) မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ကို သိသော ကာလ၌	၈၆
သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂဟဏံ၊ ရောက်ပြီး သော အာရုံကို စွဲလမ်း သော လောဘသည် ၁၉၁ + သမ္ပတ္တာသမ္ပတ္တနောဘယ- ဂေါစရတော၊ ရောက်သော အာရုံ၊ မရောက်သော အာရုံ၊ နှစ်ပါးစုံမဟုတ် သော အာရုံကို ယူတတ် သော အဖြစ်အားဖြင့် ၄၆	
သမ္ပယုတ္တာ ကုသလကမ္မဘဝဿ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား ၂၁၆	

၃၂၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတံ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္ပယောဂရသံ၊ (ဝိညာဏ်နှင့်
တက္ခဋ်၊ အချင်းချင်း
၎င်း) အညီအညွတ်
ကျေပျီဒေသော အပြား
တို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏ ၄၃

သမ္မောဓိတော၊ အရဟတ္တမဂ်
ဉာဏ်၊ သမ္ပညတဉာဏ်ကို
သိတော်မူသည်မှ ၂၉

သမ္ပဂ္ဂတာ၊ အပြောနှင့်အကျင့်
ကောင်းမှုကြောင့် မှန်စွာ
ဖြစ်ကုန်သော ၁၉၃

သမ္ပာ၊ မလှုပ်ရှားနိုင် ကြံ့ကြံ့
ခိုင်၍ သံတိုင်ဆောက်သို့
မဖောက်မပြန် ၁၃

သမ္ပာ ပဋိပန္နာ၊ အနုလောမ-
ပဋိပဒါကို ကောင်းစွာ
ကျင့်ကုန်သော ၁၉၃

သမ္မောဟနုရသာ၊ (သမ္ပယုတ္တ-
ဓမ္မ တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလတို့ကို)
ပြင်းစွာတွေဝေစေခြင်း
ကိစ္စ ရှိ၏ ၄၂

သမ္မောဟဝိဿာတတ္ထံ၊ (ဆိုအပ်
ပြီးသော။ပ။ ဖြစ်လတ်
သော) တွေဝေခြင်းကို
ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုး
ငှါ ၁၄၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သမ္မောဟေတိ၊ မှောင်ကြီးချသို့
ပြင်းစွာ မိုက်စေတတ်၏ ၂၄၂

+သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာတွေ
ဝေသော မောဟကို ၂၄၀

+သရသလက္ခဏံ၊ မဖောက်
မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏
သဘောလက္ခဏာကို ၄၈

+သလက္ခဏ သာမညလက္ခဏ-
ဝသေန၊ ကက္ခဋ္ဌ၊ ဗုဿန
စသော မိမိ၊ မိမိတို့၏
ဝိသေသလက္ခဏာ၊ အနိစ္စ-
တာ စသော ဆက်ဆံသော
သာမညလက္ခဏာ၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၂၄၄

သလဘော၊ ပိုးဖလံသည်-ဝါ-
နံအစရှိသော ပိုးသည် ၅၃

သလ္လဝိဒ္ဓေါ ဣဝ၊ မြားဖြင့်
ပစ်အပ်သော သမင်ကဲ့သို့ ၂၂၁

သဝိသယေ စ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်
သော ရူပါရုံစသော
အာရုံ၌လည်း ၂၄၂

သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်း
နှင့် တက္ခသော ပစ္စည်း
အပေါင်းဖြင့် ၁၀၆

သသန္တတိပရိယာပန္နံ၊ မိမိ
သဏ္ဌာန်၌ အကျိုး
ဝင်သော ၁၆၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဿတံ၊ မပျက်မစီး မြဲ၏ ၁၈၂
သဿတဒိဋ္ဌိ သမုတ္တိတာယ၊

သဿတဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်ခြင်းငှါ ၂၃၂

သဿတာဟေတုဝိသမဟေတု
ဝသဝတ္တိဝါဒပူဇောဒါနံ၊
သဿတဝါဒ၊ အဟေတု
ဝါဒ၊ ဝိသမဟေတုဝါဒ၊
ဝသဝတ္တိ ဝါဒအပြား
ရှိကုန်သော ၁၈

သဿတုစ္ဆေဒါဘိနိဝေသော၊
သဿတအားဖြင့် ဥစ္ဆေဒ
အားဖြင့် မြဲစွာ အမှား
နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ၁၉၇

သဟဇာတ ပစ္စာဇာတ ပုရေ-
ဇာတ ဝသေန၊ သဟဇာတ
ဝိပ္ပယုတ်၊ ပစ္စာဇာတ
ဝိပ္ပယုတ်၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပ-
ယုတ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ၈၁

သဟဇာတသင်္ခါရာ၊ စုတိ၏
အနီး ဇောဝိညာဏ်နှင့်
တက္ခဖြစ်သော စေတနာ
ဟူသော သင်္ခါရတို့သည် ၁၃၄

သဟပ္ပတ္တိဒီပနတော၊ (ဥပါ
ဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူ၍
၎င်း၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ
ဟူ၍၎င်း) ဥပပတ္တိခန္ဓာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

တို့၏ တပေါင်းတည်း ဖြစ်
ခြင်းကို ပြတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၃၂

+သဠာယတနဉ္စ၊ အဇ္ဈတ္တ
သဠာယတနသည် ၁၇၅

သဠေဝ ဖဿာ၊ ခြောက်ပါး
သော ဖဿတို့သည်သာ
လျှင် ၁၇၃

+သာ တဗ္ဘာဝဘာဝိတာ၊
ထိုနာမ်ရပ် ရှိသည်ရှိသော်
ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏
အဖြစ်သည် ၁၆၆

သာတ္ထတော-သာတ္ထကတော၊
(ဟောပြုံးသည်ကို တဖန်
ဟောခြင်း၏) အကျိုး
ရှိသောအားဖြင့်၎င်း ၂၀၀

သာဓာရဏပ္ပလနိပ္ပပါဒကဋ္ဌေန၊
ထိုဟေတုသမ္မဟဓမ္မတို့
အား ဆက်ဆံသော
အကျိုးကို ပြီးစေတတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၁၆

သာဓာရဏာနိ၊ ကုသိုလ်
အဗျာကတတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သော အကြောင်းတို့သည် ၉၂
သာဓေန္တိ-ဂမေန္တိ၊ သိစေတတ်
ကုန်၏ ၂၂၁

၃၃၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သာဓဇ္ဈာဂဓဿ၊ အတွင်းဝင် သော သညာဘဝ၊ ပဉ္စ- ဝေါကာရဘဝတို့နှင့် တက္ခဖြစ်သော	၂၁၂
သာမဂ္ဂိအင်္ဂါနံ၊ ပစ္စယသာမဂ္ဂိ ၏ အင်္ဂါဖြစ်ကုန်သော အစိတ်တို့တွင်	၁၆
သာမညလက္ခဏာ၊ အနိစ္စတာ စသော သာမညလက္ခဏာ ကို၎င်း	၉၈
သာယဿ၊ လျက်လော့	၁၂၀
သာရမ္ပဏာနာရမ္ပဏတော၊ အာရုံကိုယူတတ်သည်၊ မယူ တတ်သည်၏အဖြစ် အားဖြင့်	၄၆
သာရော၊ အနှစ်သာရဖြစ်၍ ဖြစ်သော နည်းတည်း	၆၄
သာလိဗိဇာဒိနိ၊ သလေးမျိုး စသည်တို့သည်	၁၁၂
သာဝဇ္ဇာယ၊ အပြစ်ရှိသော အပြစ်နှင့်တက္ခဖြစ်သော	၉၃
သာသဝဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိ- ဘာဝတော၊ သာသဝ အဖြစ်၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ အဖြစ်အစရှိသော သဘောအားဖြင့်	၄၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သိပ္ပါဒိကိရိယာနံ၊ အတတ် စသည်ကို သင်ခြင်း ကိရိယာတို့အား	၉၄
သိတုဒကတဏှာယ၊ ရေချမ်း ကို တပ်သဖြင့်	၃၂
+ သီလဗ္ဗတံ၊ နွားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ကို	၁၈၈
သီလဗ္ဗတေဟိ၊ နွားစသည် တို့၏ အလေ့အကျင့် တို့ဖြင့်	၁၉၅
သီလေန၊ သုဒ္ဓိစသည်ဖြင့် ယူမှားသော သဘော ရှိသော	၁၉၅
သီသဘာဝေါ၊ ဦးခေါင်း၏ အဖြစ်သည်	၃၀
သုဥစ္ဆန္ဒော၊ အလုံးစုံသော ဝဋ္ဋဒုက္ခဖြစ်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာ အပြတ်ကြီး ပြတ်သည်	၂၁၃
သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ၊ ဆယ်ပါး သော ကုသလကမ္မပထ၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလ ကမ္မပထဟုဆိုအပ် ကုန်သော	၁၉၃
သုခကာရဏတ္တာ၊ သုခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်	၂၀၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၃၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

+ သုခဒုက္ခဝေဒနာဒယံ၊
သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေဝေဒနာ
နှစ်ပါးအပေါင်းကို ၇၉
သုခဗဟုလော၊ ချမ်းသာ
မျှားကုန်သော ၂၂၃
သုခိပီ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသော
သူသည်လည်း ၁၈၄
သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊
သုဂတိဘဝသို့ လားစေ
တတ် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့
လားစေတတ်သော ၃၁
သုဂတိသမ္မာပနေန၊ သုဂတိသို့
ရောက်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၃
သုစိန္တာနီ၊ ကောင်းစွာ
လေ့ကျက်အပ်ကုန်ပြီး
သော ဒါန သီလ ဥပေါ-
သထ စေတနာတို့ကို ၇၀
သုညဋ္ဌံ၊ အတ္တဇီဝမှ
ဆိတ်သော သဘောကို ၃၅
သုညတ အဗျာပါရ အသက်န္တိ-
ပဋိသန္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊
အတ္တမှဆိတ်သည်၏အဖြစ်
ဟူသောသဘော၊ ဗျာပါရ
ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသောသဘော၊ တခု
သောဘဝမှ တခုသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဘဝသို့ မပြောင်းမရွှေ့
သည်၏အဖြစ်တည်း
ဟူသောသဘော၊
ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ထင်
ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သဘော
သည် ၂၅၃
သုညာနီ၊ ဓုတဘဝ သုဘ-
ဘဝ၊ သုခဘဝ၊ အတ္တ-
ဘဝမှ ဆိတ်ကုန်သည်
ချည်းတည်း ၂၂၉
သုတ္တဝိရောဓတော၊ ပါဠိနှင့်
ဆန့်ကျင်သောကြောင့်
၎င်း ၇
သုတ္တာနံပိ၊ အိပ်ပျော်ကုန်စဉ်
၎င်း ၁၅၉
သုတ္တာဘာဝတော၊ ထိုစကား
ကို ပြီးစေတတ်သော
ပါဠိမရှိသောကြောင့်၎င်း ၇
သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သက်သက်သော
အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တည်း ၁၅၇
သုဒ္ဓါယ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်
ကမ္မနိမိတ်အာရုံရှိ၍
တဒါရုံဝိပါက်ကင်းလျက်
သက်သက်မှုလည်း
ဖြစ်သော ၁၁၈

၃၃၂ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ စတုတ္ထတွဲ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ စင်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူ၍	၁၁၈
သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓန- ဝသေန၊ ကောင်းစွာ တည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်	၆၀
သုဘဘာဝေန၊ တင့်တယ် သည်၏ အဖြစ်မှ၎င်း	၂၂၉
(သေက္ခာ၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်တို့သည်)	၇၁
သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်သော အထွတ်အမြတ် ဘုရား သခင်သည်	၂၂၈
(သေမှပဋိကာရေန၊ သလိပ် ကို ကုစားခြင်းဖြင့်)	၉၁
သေမှသမုဋ္ဌာနာ၊ သလိပ် လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော	၉၁
သေသပဉ္စန္ဒ၊ မနာယတနမှ ကြွင်းသော စက္ခာယတန စသော ငါးပါးတို့အား	၁၆၉
သေသဇ္ဈပဿ၊ ဝတ္ထုရှုပ်မှ ကြွင်းသော ရုပ်အား	၁၆၂
သေသသပ္ပသရီရံ၊ ခေါင်း မှကြွင်းသော မြွေကိုယ် သည်	၂၂၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် သတ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း	၁၉၈
+သော နရော၊ ထိုသူသည်	၁၅၈
[ဟ]	
ဟတ္ထပသာရဏံ ဝိယ၊ ဥစ္စာ ထုပ်ကို စမ်းခြင်းငှါ လက်ကို ဆန့်တန်းခြင်း ကဲ့သို့တည်း	၁၉၁
ဟဒယဝတ္ထုမတ္တော၊ ဟဒယ ဝတ္ထု တည်ရာအရပ်မျှ၌	၁၃၃
ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသ- ဒဿနတော၊ ယုတ်သည် ၏ အဖြစ်၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ် စသော အထူးကို မြင်ခြင်းကြောင့်	၂၁၇
+ဟိနမာရမ္ပဏံ၊ ယုတ်ညံ့သော အနိဋ္ဌာရုံတည်း	၁၁၆
ဟုတံ၊ အာဟုန ပါဟုန မဂ်လကြိယာ၏ အကျိုး သည်	၁၉၂
ဟေတု စ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ ဘာဝသာဓနအားဖြင့် ဟိတ်မည်သည်လည်း	၅၅

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

၃၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဟ]		[ဟ]	
+ ဟေတုပစ္စယဘေဒေဟိ၊ ဟေတုပစ္စည်း အထူး အပြားရှိကုန်သော	၂၁၆	ရှေးရှိသော အစပ်၊ အကျိုးရှေးရှိသောအစပ်၊ အကြောင်းရှေးရှိသော	
ဟေတုပုလပဋိပါဠိသန္ဓသ- နတ္ထံ၊ အကြောင်းအကျိုး အစဉ်ကို ပြခြင်းငှါ	၂၃၉	အားဖြင့် သုံးပါးသော အစပ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော	၂၃၂
ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း အကျိုးကို	၂၅၀	ဟေတုဘာဝေန၊ ဟိတ်၏ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓန မူလ၏အဖြစ်ဖြင့်	၅၅၊ ၁၉၅
ဟေတုဖလပရိပရာယ၊ အကြောင်း၏၎င်း၊ အကျိုး၏၎င်း အဆက်ဆက်အားဖြင့်	၂၂၅	ဟေတုလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏	၄၄
ဟေတုဖလသန္တိ နာမ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး စပ်သည်မည်၏	၂၃၃	ဟေတုဝစနတော၊ အကြောင်း ၏ အဖြစ်ကို ဟောတော် မူသောကြောင့်တည်း	၁၂
ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊ အကြောင်းအကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်စပ်သဖြင့်	၂၅၈	ဟေတုနံ၊ တဏှာအစရှိ ကုန်သော အကြောင်း တို့၏	၂၃၁
ဟေတုဖလ ဟေတုပုဗ္ဗက- တိသန္တိ၊ အကြောင်း			

ပ-မ-ဗ-သ-ဝ-၇-၂-၁၁-၆၇-၂၀၀၀-အုပ် (၂)။

